

LYŽAŘSTVÍ

ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU TĚLESNĚ VÝCHOVY

ROČNÍK 64 — 1978

vedoucí redaktor JAROSLAV TROUSIL

VYDÁVÁ OLYMPIA, NAKLADATELSTVÍ ČŮV ČSTV

OBSAH

	Číslo	Str.		Číslo	Str.
Politickovúchovné články a úvodníky			PhDr. Jaroslav Potměšil a kolektiv: Plánování tréninku v běhu na lyžích	3	7
Jiří Pilař: Vstupujeme do roku 1978	1	1	Ing. Jaroslav Trhlík: Lyžování dětí	3	8
Úspěšný průběh výročních schůzí	1	16	Jiří Pán: Průzkum ukazatelů tělesného vývoje a výkonnosti žáků ST Vimperk	3	9
Ing. Ladislav Harvan, CSc.: 30. výročí Víťazného februára a zjednotenie česko-slovenskej telovýchovy	2	1	PhDr. Felix Chovanec, CSc.: Příprava mladých lyžařů-běžců na závody	4	7
Úspěšný průběh výročních členských schůzí oddílů	2	15	Marián Varšányi: Skúsenosti so začínáním výcviku zjazdového lyžovania detí	4	9
MS 1978 ve sjezdových disciplínách s několika rekordy	3	1	Dr. Jiří Soukup: Tisíc kursů bez úrazu	4	10
-tr-: TSM a politickovúchovná práce	3	16	PhDr. Miloš Zálešák: Základny lyžiarsky výcvik a technická príprava pretekára v zjazdovom lyžovaní	5	7
Jaroslav Trousil: Třicet let čs. sjednocené telovýchovy	4	1	PhDr. Jaroslav Potměšil: Kolečkové lyže v tréninku běžců	5	8
-tr-: Zvýšená aktivita na okresních konferencích	4	16	Jan Maršík: K nácviku techniky zatáčení na lyžích	5	10
Zdeněk Remsa: Hodnocení čs. účasti na MS 1978 v Lahti	5	1	Individuálne objemy cyklickej práce v príprave mladých lyžiarov-bežcov	5	11
Úspěšný průběh krajských konferencí	5	16	Karel Prorok: Lyžovat bude celá rodina	5	11
Jaroslav Trousil: Krajské konference a 75 let čs. lyžování	6	1	Dr. Jiří Soukup: Hry a soutěže při výuce lyžování	6	7
Martin Vápeník: Politickovúchovné pôsobenie lyžiarskeho cvičiteľa	6	13	Dr. J. Potměšil: Plánování tréninku — roční tréninkový cyklus 1978—79	6	8
Jaroslav Trousil: Jak dál v čs. lyžování před ZOH 1980	7	1	MUDr. Petr Krejčí: Funkční vyšetřování v běhu na lyžích	6	9
Pavol Vodarčík: Príspevok železiarov z Košic k rozvoju masovosti lyžovania	7	14	Dr. Jiří Soukup: Hry a soutěže pro nácvik sjezdu	7	7
-tr-: Krajské konference úspěšným nástupem ke svazové	7	16	Dr. Jaroslav Potměšil: Běhat rychleji předpokládá větší sílu	7	8
Karel Smola: Lyžařské jubileum a V. sjezd ČSTV	8	1	Ladislav Podroužek: Zásobník cviků k rozvoji pohybových vlastností	7	10
Jiří Pilař: Masový rozvoj lyžování a perspektiva	8	8	PhDr. Stanislav Olšák a Peter Schrank: Vliv rozcvičení na výskok skokanů	9	8
PhDr. Jaroslav Potměšil: Zamyšlení k jubileu čs. lyžování	9	1	Jiří Pán: Sledování všeobecné tělesné připravenosti žáků ST ve Vimperku	9	7
Jaroslav Trousil: Konference Svazu lyžování ČÚV ČSTV	9	2	Karel Štefl a Antonín Rázl: Závislost mezi rychlostí v konci stoupání a v následujícím sjezdu	9	8
-rek-: Z konference předsedů PVK	9	16	MUDr. Vratislav Daněk, CSc.: K odstranění lyžařských vosků chemickou cestou	9	10
Jaroslav Trousil: Do dalšího funkčního období	10	1	Dr. Jiří Soukup: Hry a soutěže při výuce lyžování	10	7
Jaroslav Trousil: Český sjezd ČSTV a lyžaři	11	1	Ing. Jaroslav Trhlík: Je nízký sjezdový postoj všechno?	10	8
Jaroslav Trousil: 75 let čs. lyžování	11	2	PhDr. J. Potměšil: K problematice rozvoje vytrvalosti v běhu	10	8
Jaroslav Trousil: V. sjezd ČSTV a lyžaři	12	1	Ladislav Podroužek: VLS a oddíly mládeže — přechod k závodním formám	10	10
-tr-: Spartakiádní soutěž lyžařů	12	16	Dr. Jiří Soukup: Hry a soutěže při výuce lyžování	11	7
Metodické materiály			MUDr. Josef Kvapilík: Regenerace sil mladých lyžařů-běžců	11	8
Ing. Jaroslav Trhlík: Lyžování dětí	1	7	Jan Fiala: Situace ve výuce lyžování na okrese Třebíč	11	9
Sto rad pro kondici	1	8	Ing. Ladislav Trhlík: Pokus hodnocení dobrovolných trenérů	11	10
PhDr. Jaroslav Potměšil: Využití kontroly trénovanosti k řízení tréninku běžců	1	8	Dr. Jiří Soukup: Hry, soutěže a pohybové úkoly při výuce lyžování	12	7
Dr. Jiří Soukup: Jednoduchost, účelnost a přirozenost v rakouské výuce	1	9	Aleš Suk: Rozvoj silové vytrvalosti lyžařek-běžkyň	12	8
-es-: Pozitivny vplyv športových tried	1	13	Ing. Jaroslav Trhlík: Jízda šikmo svahem při sjezdu	12	9
Rudolf Sauer a ing. Milan Hrdinka: Sportovní třídy na gymnáziích	1	15			
Dr. Jiří Soukup: Výuka malých skupin a „lyžařská poradna“	2	7			
Jaroslav Honců a Jaroslav Potměšil: Technika běhu — běží Jan Fajstavr	2	8			
Dr. Jiří Soukup: Ski eins	2	9			
Jan Novák: Příprava běžců v TSM Karlovy Vary	2	14			

	Číslo	Str.
PhDr. Stanislav Olšák: Může ovlivnit rozví- čení úroveň tréninku techniky lyžaře- -skokana?	12	10
Ladislav Podroužek: Od dítěte k závodníkovi	12	10

Lékařské články

Využití zpracování úrazů v lyžování	1	12
Dr. Antonín Henke: Bezpečnost lyžování a úrazová prevence z pohledu pracov- níků ČSP	2	10
Antonín Lenemajer: Problematika úrazů ve skoku se zaměřením na mládež	5	10
Dr. K. Daněk, CSc., a zdrav sestry Vl. Staň- ková, M. Houserová a E. Linhartová: Od žákyně k reprezentantce	6	10
Ladislav Podroužek: Lyžaři a ochrana životního prostředí	11	13
Ing. Dušan Molitoris: Pre bezpečnú jazdu	12	16

Zpravodajství

Rakousko vítězem Poháru národů	1	3
-tr-: Nejlepší běžci se připravují na MS v Lahti	1	4
Světový pohár sjezdářů obhájen	1	6
Evropský pohár zahájen	1	6
-jt-: Sdružení NDR vítězi Poháru přátelství	1	15
Závody žactva	1	16
Jaroslav Trousil: Fin Kari Ylianttila vítězem 26. Intersportturné	2	2
Jaroslav Trousil: Šimon a Jeriová prvními mistry ČSSR 1978	2	5
-tr-: Stenmark na cestě k obhájení SP	2	6
Turné tří můstků	2	12
Käykhö vítězem ve Sv. Mořici	2	14
Nor Naes vítězem v Sapporu	2	15
Světový pohár běžců	2	16
-jt-: Švédské běžkyně překvapily v Klingenthalu	2	16
Wehling až čtvrtý!	2	16
Mistrovství Finska	2	16
Jaroslav Trousil a Rudolf Marek: Úspěšná Mezinárodní univerziáda 1978 v lyžování	3	5
-tr-: Mistrovství ČSSR v klasických disciplínách	3	12
Turné přátelství úspěchem NDR	3	13
Zimní spartakiáda národů SSSR	3	13
Rudolf Marek: Věnkov a Paulů vítězi běžeckého turné	3	14
Jaroslav Trousil: Jizerská padesátka a v její stopě	3	15
Mistrovství světa v Lahti s četnými překvapeními	4	2
Rudolf Marek: Mistrovství ČSSR ve sjezdových disciplínách 1978	4	14
Antonín Husák: VII. Ski-Interkritérium 1978	4	15
Or. Otto Kulhánek: Nejlepší jezdec vítězem Světového poháru 1978	5	3
Jaroslav Trousil a Rudolf Marek: Silná mezinárodní konkurence na Tatranském poháru	5	5
Jaroslav Trousil: V Oberwiesenthalu dvakrát Henry Glass	5	12
Ing. Václav Setnička: Počtyřladvacaté Po hřebenech Krkonoš	5	13
-tr-: Zimní mírové slavnosti	5	14
-mk-: Nejmladší přeborníci ČSSR	5	15
-ah-: Závody lyžařských rodin	5	16

	Číslo	Str.
-boč-: Učňovský dorost v lyžařské stopě	5	16
Škoda vítězem Poháru osvobození	7	4
-tr-: Wassberg zvítězil na Gross- glockneru	7	13
Mistrovství ČSSR družstev v běhu	7	14
-es-: Goralský klobúk	7	15
David a Loikeová vítězi Evropského poháru	7	16
-tr-: Steve McKinney 198,020 km/hod.	9	14
-om-: Soutěž mladých skokanů LVT 78	10	13
Jaroslav Trousil: Velká cena Frenštátu úspěchem čs. skokanů	10	14
-sed-: Beskydská liga mládeže	10	16
Turné skokanů NDR	11	16
-sed-: Beskydská liga mládeže	11	16
Opět Škoda	12	13

Různé

Dr. Otto Kulhánek: Lyžařská sezóna 1977—78 v číslech	1	2
-tr-: Lyžařské gymnázium ve Francii	1	6
-es-: Pozitivny vplyv športových tried	1	13
-jk-: Úspěšná činnost severočeských cvičitelů a rozhodčích	1	13
Jiří Vacek: Specializace lyžařských rozhodčích má zelenou?	1	14
Dr. Otto Kulhánek: Rozhodčí I. třídy	1	14
Rudolf Sauer a ing. Milan Hrdinka: Sportovní třídy na gymnáziích	1	15
Usnesení předsednictva	1	16
Lyžařská vánoční škola	1	16
Dr. Otto Kulhánek: Některé aspekty specializace ve sjezdovém sportu	2	4
-jt-: Marc Hodler o problémech vrcholového sportu	2	6
Redakce: František Táborský sedmdesátníkem	2	12
Ing. Konrád Kořša: Lyžiarí v štvrtstoročnej činnosti TJ Slávia VŠT Košice	2	13
-tr-: Sokol Hamrsky se činí	2	13
-lm-: Nové středisko v Jeseníkách	3	16
Redakce: Sedmdesátiny J. Kadlece	3	16
Dr. Jaroslav Potměšil: Nákemiiin Lahti 1978	4	11
Dr. Otto Kulhánek: Annemarie Moserová- Prölllová první oběť	4	12
Světový pohár 1978—1979 připraven	5	12
Ladislav Podroužek: Rozvoj masového lyžování v Brně	5	14
Antonín Husák: Pokyny k změnám členství lyžařských závodníků	5	15
Dr. Otto Kulhánek: Zamyšlení nad závodním sjezdovým sportem	6	2
Světový pohár běžců	6	3
Rudolf Marek: Budou XIV. ZOH v Sarajevu?	6	3
-jk-: Kneissl, Fischer, Exel...	6	4
Pavel Borský: Phil Mahre hvězda na vzestupu	6	4
-tr-: Vítězka Světového poháru Hanni Wenzelová	6	5
-mk-: Horská perla Gruzie	6	5
Šimon a Palečková vedou žebříček běžců	6	6
Ladislav Rygl: Problematika sdruženého závodu v ČSSR	6	11
-tr-: Z činnosti TSM	6	12
Stanislav Ehnert: Ústečtí lyžaři na Finlandii 78	6	12
Za Jiřím Kopalem	6	14
František Háček: Naveta již není Naveta	6	14

	Číslo	Str.		Číslo	Str.
Ing. Václav Setnička: Pohár lyžařské mládeže Severočeského kraje	6	15	-tr-: Změny ve Světovém poháru běžců	10	4
Žebříček skokanů	6	15	Jaroslav Trousil: Trenéři o letní přípravě čs. reprezentantů v běhu	10	5
S. Gajer, L. Husovská: Lyžiarske športové triedy na Slovensku a ich výkonnosť	6	16	Zajímavosti ze světa	10	5
Jana Wymerová: Novinky v lyžařské výstroji	6	16	Začátky i úspěchy Květy Lelkové	10	6
Pavel Borský: Na Západě ostře sledovaný Makejev	7	3	Eva Paulusová k jubileu	10	6
Dorostenecký žebříček skokanů	7	4	Pavel Borský: Killy po 10 letech	10	11
Miloslav Bělonožník: XIV. ZOH 1984 v Sarajevu	7	5	Jaroslav Máša: Seminář trenérů TSM	10	11
Pavel Borský: Je libo si zajezdit v novozélandském prašanu?	7	6	-sb-: Úspěšná činnost sjezdařů TJ Rožnov	10	12
Mistrovství a přebory ČSSR	7	6	Zahraniční zajímavosti	10	13
Ján Terežčák: Umelá bežecká lyžiarska dráha z Durofolu	7	11	Ing. Petr Pravda: Dobré lyžařské podmínky v Afganistanu	10	15
Lubor Šulc: Úspěšný 4. ročník Pražské vločky	7	12	Naši mistři lyžování	10	15
Žebříčky 1978 sjezdařů	7	13	-pek-: Úspěšná sezóna Jiskry Harrachov	10	16
Miroslav Schimmer: Mladí sjezdaři TSM Karlovy Vary	7	14	-tr-: Předolympijské závody	10	16
Závodní vázání pro oddíly	7	16	-fp-: Jizerská padesátka nepřijímá	10	16
Dvě přání k významnému jubileu	8	2	-tr-: Skokani USA v přípravě na ZOH 1980	10	16
Sigmund Ruud vzpomíná na čs. přátele	8	2	-tr-: Československo-sovětská spolupráce	11	3
75 let čs. organizovaného lyžování	8	3	Dr. Oto Kulhánek: Lyžařská akrobatika	11	4
Ján Mráz: Podiel čs. lyžiarov vo FIS	8	5	Světový pohár sjezdařů připraven	11	6
Vzpomínka na J. Rösslera-Ořovského	8	8	-tr-: O prvním mistrovství Království českého	11	6
História lyžovania na Slovensku	8	10	JUDr. Jenek Kobr: Co zaplatíš či dostaneš, když havaruješ na sjezdovce	11	11
Jan Kubát: Ski Jilemnice a 75 let čs. lyžování	8	11	Jaroslav Honců: O tréninku soupeřů našich běžců	11	11
Naši mistři lyžování od roku 1896 až po dnešek	8	14	-jt-: Nové lyžařské středisko Stachy-Zadov	11	12
Dr. Otto Kulhánek: Příprava sjezdové reprezentace ČSSR	9	3	-tr-: Úspěch Ještědu Liberec při výcviku mládeže	11	13
Pavel Borský: Slalomové ambice velké sjezdařky	9	4	Termínová listina čs. lyžařů	11	14
-tr-: Lyžařské závody před 70 lety	9	5	Nové vedení svazu	11	14
Karol Eidlpes: Živé korene lásky, obetavosti a nadšenia	9	6	Pavel Borský: Zařízení lyžařům pro radost	11	15
Zajímavosti ze světa	9	11	Antonín Husák: Závěr k Evropskému poháru 1977—78	11	16
Kandidáti pro uspořádání MS 1982	9	12	Dr. Otto Kulhánek: Nová formule pro vyhodnocení Světového poháru	12	2
-jk-: Fischer a Lake Placid	9	12	-tr-: Příprava MS 1979 v letech	12	3
Nový typ sjezdařských kalhot	9	12	Jaroslav Trousil: Na přípravě sovětských běžců	12	4
Petr Jireš: Lyžařský sport očima mladých závodníků	9	13	Ing. Oldřich Jarolímek: Potřeba výstavby zimních tělovýchovných zařízení v horách	12	5
JUDr. Věra Šemberová: Odpovědnost provozatelů lyžařských výtahových zařízení	9	14	-kt-: Kochův olympijský návrat	12	6
-tr-: Jizerská padesátka	9	14	Pavel Borský: Zorro (Honoré Bonnet) se vrací	12	11
Karol Eidlpes: Příliš sa ponáhľame	9	15	František Táborský: Před prvními závody v běhu	12	12
-šv-: Mladý sdruženář roku 1978	9	15	-plo-: Liberečtí učňové	12	12
Ladislav Podroužek: Brněnská mládež o přebor lyžařských škol	9	16	-es-: Morální povinnost	12	13
-plo-: Letní aktivita mladých sdruženářů	9	16	Výkonnostní žebříčky ve sjezdových disciplínách	12	13
Doc. dr. Jaroslav Bogdálék, CSC.: Konec specializace ve sjezdových disciplínách?	10	2	-rm-: Stříbrný optimista	12	14
Dr. Otto Kulhánek: Komise FIS pro závodní výzbroj bilancuje	10	3	-jt-: Příprava ZOH 1980	12	14
			Zajímavosti ze světa	12	15
			Dr. Otto Kulhánek sedmdesátníkem	12	16
			-tr-: Spartakiádní soutěž lyžařů	12	16

JEDLIČKA
1971

lyžařství

ROČNÍK 64 ♦ LEDEN 1978 ♦ Kčs 3,—

1

Světová série zahájila novou sezónu

Závody Světové série ve sjezdových disciplínách zahájily novou lyžařskou sezónu 1977—1978 a byly úvodem Světového poháru. Na prvním obrázku nejúspěšnější závodnice ve slalomu ve švýcarské Crans-Montaně Švýcarka Lise-Marie Morerodová (třetí), vítěznaná Francouzka Fabienne Serratová a Anni Wenzelová (Lichtenštejnsko) — druhá. Na druhém Švéd Inge-
mar Stenmark při vítězné jízdě ve slalomu v Crans-Montaně. Na třetí fotografii nejlepší z prvního sjezdu: Peter Wirnsberger (třetí), vítěz Franz Klammer (oba Rakousko) a Nor Erik Haker, který obsadil třetí místo.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

●
INTERSPORTTURNĚ

●
O PRVNÍ MISTROVSKÉ
TITULY

●
ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

●
*NAŠE NADEJNÁ LYŽAŘSKÁ MLÁDEŽ
VSTUPUJE RADOSTNĚ DO NOVÉHO
ROKU 1978. NA TITULNÍ STRANĚ
JSOU DĚTI Z MATEŘSKÉ ŠKOLY
V JANSKÝCH LÁZNÍCH. — NA ZADNÍ
STRANĚ OBRÁZEK JEDNĚ SKUPINY
LYŽAŘŮ-TURISTŮ, KTERÁ ZAHÁJILA
NOVOU SEZÓNU PĚKNOU TÚROU DO
JESENÍKŮ*

lyžařství

Ročník 64

Číslo 1

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eidlps, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. E. Mach, R. Marek, J. Maršík, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ulice 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávkou přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. prosince 1977.

ISSN - 0323 - 1445

VSTUPUJEME do roku 1978

Uplynulé dva roky šesté pětiletky potvrdily správnost a realnost úkolů, které pro toto období vytyčil XV. sjezd KSČ. Naše národní hospodářství zaznamenalo další rozvoj, který odpovídá předpokladům pětiletého plánu. Dobré výsledky byly dosaženy v průmyslové výrobě i v zemědělské produkci a do provozu byla uvedena řada výrobních a nevýrobních kapacit. Prokazatelně vzrostla osobní a společenská spotřeba obyvatelstva. To bylo také konstatováno na 9. zasedání ÚV KSČ v prosinci minulého roku.

Všechny tyto dobré výsledky byly dosaženy především zvýšením produktivity práce a díky iniciativě a obětavosti našich pracujících. Svůj podíl na tom má i Československý svaz tělesné výchovy, který ve svých složkách — tělovýchovných jednotkách a sportovních oddílech i svazech přispívá k iniciativě a angažovanosti členů. Však také vrcholné stranické orgány při významných příležitostech zdůrazňují nedílnost tělesné výchovy a sportu od výchovy a rozvoje socialistické společnosti. Společným úsilím ČSTV a ostatních složek se podařilo dosáhnout toho, že pro statisíce našich lidí se stala tělovýchovná a sportovní činnost nedílnou součástí života.

Je pro nás potěšitelné, že na této aktivizaci se výrazně podílejí i lyžařské oddíly a svazy. V roce 1977 zaznamenal náš sport další rozvoj jak v organizovanosti členské základny, tak i na úseku masovosti a výkonnosti. Úkoly stanovené plánem rozvoje na rok 1977 byly splněny na všech úsecích činnosti. Byla rozšířena členská základna včetně počtu lyžařských oddílů, byl splněn plán výchovy nových cvičitelů, rozhodčích a trenérů a úspěšně proběhly všechny vrcholné lyžařské soutěže. Je jen na škodu celkové bilance práce, že nemůžeme být zcela spokojeni s výsledky reprezentantů na mezinárodních soutěžích. Jako úspěch lze hodnotit výsledky dosažené na mistrovství světa juniorů a mistrovství světa v letech na lyžích a dílčí výsledky skokanů v některých mezinárodních závodech.

Překážkou ještě mohutnějšího rozvoje lyžování je několik let se opakující špatné zásobování našeho trhu lyžařskými potřebami pro masové i výkonnostní lyžování.

Tak jako pro celou naši socialistickou společnost, tak i pro lyžařské oddíly a svazy je rok 1978 především rokem 30. výročí vítězství československého pracujícího lidu nad buržoazií. Je také rokem 30. výročí sjednocení československého tělovýchovného hnutí, které se stalo významným mezníkem při uskutečňování pokrokových cílů tělesné výchovy. Je rokem další realizace závěrů XV. sjezdu KSČ a v neposlední řadě rokem V. sjezdu ČSTV, jehož přípravy bude ve všech složkách využito k dalšímu prohloubení ideové, obsahové a organizační jednoty ČSTV.

Pro lyžařskou organizaci je významný také tým, že v jeho průběhu bude vzpomenu 75. výročí založení lyžařského svazu. Chtěli bychom dosáhnout toho, aby se toto výročí stalo pro všechny lyžařské oddíly a svazy motivací pro úspěšné plnění úkolů při zajišťování dalšího rozvoje lyžařského sportu se zaměřením na prohloubení angažovanosti všech oddílů při plnění celospolečenských úkolů.

Mezi hlavní úkoly svazu za rok 1978 bylo zahrnuto též upevnění jednotného systému při řízení vrcholového sportu, počínaje soustředěnou péčí o sportovně talentovanou mládež, přes výběr do středisek vrcholového sportu mládeže i dospělých až po reprezentanty naší socialistické republiky.

V tomto směru půjde také o to, zajistit konečnou fázi přípravy reprezentantů na mistrovství světa v Lahti a Garmisch-Partenkirchenu, s cílem dosáhnout lepších výsledků než na ZOH 1976.

Na úsecích soutěží bude třeba kromě zajištění úspěšného průběhu jejich dalšího ročníku připravit novou strukturu pro realizaci II. etapy stabilizace systému lyžařských soutěží a znovu přehodnotit, zda-li všechny slouží rozvoji výkonnostního a vrcholového lyžování. V průběhu zimního období bude třeba organizačně připravit a uskutečnit finále Evropského poháru ve sjezdových disciplínách, jehož uspořádání bylo Mezinárodní lyžařskou federací svěřeno Československému svazu lyžování. Na mezinárodním úseku bude svaz pokračovat v navázané spolupráci s lyžařskými svazy zemí socialistického tábora, především s NDR a SSSR. Tuto spolupráci musíme orientovat hlavně do oblastí vrcholového sportu, abychom ve větší míře využili zkušeností se zajišťováním přípravy reprezentantů a při vypracovávání vzorových tréninkových plánů.

Ve spolupráci s orgány ROH a SSM bude třeba více popularizovat v průběhu roku 1978 lyžařské soutěže masového a náborového charakteru, jako jsou např. Lyžař ČSR, Pražská vločka, soutěže Pionýrských novin, Biela stopa, Memorál Peru, Po hřebenech Krkonoš, Běh SNP apod., které mají v lyžování svou tradici a úspěšně probíhaly již v minulých letech. Měly by se stát prostředkem pro získání nových členů do lyžařských oddílů a pro rozšíření organizované základny našeho sportu.

V neposlední řadě bude nutno s větším důrazem spolupracovat s výrobci lyžařských potřeb a distribucí, aby trh byl podstatně lépe zásobován než

(Pokračování na str. 2)

Lyžařská sezóna 1977-78 v číslech

Mezinárodní lyžařský kalendář pro sezónu 1977—1978 registruje celkem 485 soutěží, 335 ve sjezdových a 150 v klasických disciplínách. Těchto 485 soutěží představuje 1391 individuálních závodů, pořádaných v 26 zemích. Mezi státy, organizujícími mezinárodní závody FIS, je také ČSSR s 22 závody v klasických a osmnácti ve sjezdových disciplínách.

Víme spolehlivě, že milióny lidí ve světě lyžují. Prakticky všude, kde je dostupný sníh. V současné době představuje lyžování nejpopulárnější rekreační sportovní činnost, které hrdoují jak muži, tak ženy všech věkových kategorií, počínaje dětmi a konče lyžaři seniorského věku. To se nedá dobře říci o všech odvětvích sportu.

Zatímco o síle rekreačního a turistického lyžování jsme odkázáni na hrubé odhady, širokou oblibu sportování v oblasti závodního lyžování lze doložit konkrétními čísly. Data, uváděná v úvodu článku ilustrují rozsah současného závodního lyžování, jak vyplývá z mezinárodního lyžařského kalendáře FIS pro právě probíhající sezónu.

Kalendář FIS pro letošní sezónu dokumentuje intenzivní činnost členských svazů federace na úseku soutěží. Jak výše uvedeno, obsahuje 485 soutěží, přičemž pod pojmem soutěž je několik individuálních závodů, pořádaných v určitém termínu na jednom místě, např. VCS Vysoké Tatry (slalom, obří slalom, muži, ženy) nebo Tatranský pohár (15 km, 30 km, skok 70 a 90 m, sdružený závod; ženy 5 km, 10 km) apod.

Soutěže ve sjezdových disciplínách (335) zahrnují 923 individuálních závodů: muži — 78 sjezdů, 235 slalomů, 209 obřích slalomů, 9 paralelních závodů; ženy: 60 — 172 — 152 — 8; celkem muži 531 a ženy 392 závodů. Ve srovnání s rokem 1976 představují tato čísla zvýšení o 45 individuálních závodů.

Soutěže v klasických disciplínách (150) zahrnují 468 individuálních závodů: běh — muži 138, ženy 112, skok 78, sdružený závod 19, junioři 81, juniořky 40. Také klasické závody vykazují zvýšení o 46 individuálních závodů v porovnání s uplynulou sezónou.

Neznámý je počet závodů, pořádaných na úrovni národních svazů. Federace odhaduje, že jde asi o 5000 jednotlivých závodů nebo i více. Jde tu především o závody klubů, oddílů, národních závodů všeho druhu od veřejných závodů až po národní mistrovství. Faktem zůstávají konkrétní čísla zveřejněná v kalendáři FIS. Celkový počet 1391 registrovaných FIS závodů v letošní sezóně představuje nárůst 91 mezinárodních závodů během jednoho roku. To je velmi povzbudivé zjištění, které potvrzuje vzestupný trend počtu pořádaných závodů, trvající již několik let.

V souvislosti s vydaným kalendářem zveřejnila federace (Bulletin čís. 70/77) tři přehledné statistické tabulky, podávající detailní obraz o celkovém počtu individuálních závodů, pořádaných v 26 zemích, rozříděných podle disciplín.

Z tabulky čís. 1 lze vyčíst, že v sezóně 1977—78 pořádá 23 zemí FIS závody ve sjezdových disciplínách a 20

zemí závody v disciplínách klasických. Díky velkému počtu závodů, pořádaných ve sjezdových disciplínách, stojí USA v čele tabulky s celkovým počtem 251 závodů. Dynamický rozvoj lyžařského sportu ve Spojených státech je ze všech států nejvýraznější. V roce 1970 bylo v USA pořádáno 103 sjezdových a 12 klasických závodů FIS, naproti tomu rok 1978 znamená vzestup na 224 resp. 27 závodů. Ve statistice z roku 1970 překračovaly jen Spojené státy počet 100 FIS závodů, v roce 1978 je již 6 zemí, které pořádají více jak 100 FIS závodů: USA (251), Itálie (133), Francie (131), Rakousko (111), Švýcarsko (107) a Švédsko (101). ČSSR je na velmi čestné 11. příčce žebříčku s celkovým počtem 40 závodů; před námi jsou kromě výše uvedených „stovkařů“ jen Finsko (95), Kanada (84), NSR (82) a Norsko (68). Za námi se řadí dalších 15 států.

Tabulka čís. 2 obsahuje závody ve sjezdových disciplínách, členěné na sjezd, slalom, obří slalom a paralelní závod. Nejsnáze se přirozeně organizuje slalom: muži pojedou 235, ženy 172 slalomů. Ale také obří slalom je velice oblíben: muži pojedou 209, ženy 152 obřích slalomů. Obtíže jsou se sjezdovými tratěmi. Závody ve sjezdu se v letošní sezóně jedou jen ve dvanácti zemích a počet závodů (muži 78, ženy 60) leží daleko za počtem slalomů a obřích slalomů. Nejvíce závodů ve sjezdových disciplínách je pořádáno, jak již bylo řečeno, v USA (224), následují Francie (117), Itálie (108), Kanada (80), Švýcarsko (77), Rakousko (71), NSR (43), Norsko (36), Jugoslávie (25), Švédsko (20), ČSSR (18) a pak dalších 12 států.

Tabulka čís. 3 člení závody v klasických disciplínách. Běh na 10—15

kilometrů je nejoblíbenějším závodem z běžeckých závodů (63). Druhé místo u mužů zaujímají distanční závody nad 40 km (32); pak následuje běh na 20—30 km (20) a štafety (23). Obdobná situace je u běhu žen: 5 km (31), 6—10 km (35), 15 a více km (29), štafety (40). Závodů ve skoku bude uskutečněno 78, sdružených závodů 19. Početně jsou klasické závody v juniorské kategorii. Pro juniory je naplánováno 81, pro juniořky 40 závodů. V čele tabulky závodů v klasických disciplínách je Finsko s 87 závody (muži 54, ženy 33). Následují Švédsko 81 (45/36), Rakousko 40 (27/13), NSR 39 (30/9), Norsko 32 (22/10), Švýcarsko 30 (24/6), USA 27 (17/10), Itálie 25 (20/5), na devátém místě ČSSR 22 (14/8) a potom dalších 11 států.

Je potěšitelné, že i v klasických disciplínách vykazuje počet závodů trvale vzestupnou tendenci. Ve statistice z roku 1970 figurují USA a 12 klasickými FIS závody, v roce 1978 již s 27 závody. Finsko pořádalo v roce 1970 38 FIS závodů, v roce 1978 vzrostl tento počet na 87. Rakousko pořádalo v roce 1970 14 FIS závodů v klasických disciplínách, v letošním roce jich organizuje 40.

Z počtu závodů registrovaných v kalendáři FIS pro závodní období 1977 až 1978 nelze dělat jednoznačné závěry. Je řada členských států, které pořádají mnoho lyžařských soutěží a závodů jen v národním měřítku, nepořádají žádné závody mezinárodní. Z celkového počtu 48 členů FIS jich jen 26 figuruje v letošním kalendáři. Je tu dále široká oblast rekreačního a turistického lyžování, o jehož rozsahu neexistují spolehlivé podklady. Nicméně počet soutěží a závodů, registrovaných v letošním kalendáři FIS znovu potvrzuje absolutní nárůst FIS závodů ve všech disciplínách proti minulým rokům a také skutečnost, že podíl sjezdového sportu na rozvoji závodního lyžování posledních let je vyšší nežli podíl klasiky.

Dr. OTTO KULHÁNEK

Vstupujeme do roku 1978

(Pokračování ze str. 1)

v uplynulých letech. V tomto směru je však svaz pouze poradním orgánem s poměrně omezenými pravomocemi a musí se orientovat na pomoc výrobních ministerstev a na řídicí orgány ČSTV.

V roce 1978 proběhnou výroční schůze oddílů, konference tělovýchovných jednot a sportovních svazů, které budou bilancovat výsledky práce za uplynulé období, vytyčovat úkoly na další roky a také volit nové orgány pro další funkční období.

Celostátní konference svazu se bude konat 23. září 1978, čímž bude uzavřena předsjezdová kampaň v lyžařském hnutí. Jde o to, aby rok 1978 byl rokem zcela úspěšným, abychom při hodnocení výsledků práce mohli konstatovat, že jsme splnili vytyčené úkoly a že jsme přispěli k dalšímu jeho rozvoji a podíleli jsme se tak na významném poslání československé tělovýchovy při budování našeho socialistického státu.

JIŘÍ PILAŘ
předseda organizační komise VSL ÚV ČSTV

Rakousko vítězem Poháru národů

Závody Světové série nebyly bez problémů ♦ Stenmark a Klammer potvrdili dobrou připravenost na Světový pohár a mistrovství světa.

V Poháru národů — soutěži družstev Světové série, která byla úvodem ke Světovému poháru ve sjezdových disciplínách, zvítězilo přesvědčivě Rakousko před Švýcarskem a USA. V týmech mužů byli nejspěšnější Rakušané před Italy, Švédy a Američany, z kolektivů žen zvítězily Rakušanky s náskokem sedmi bodů před Švýčarkami, třetí místo obsadily francouzské jezdkyně.

V závodech mužů v zahajovacím sjezdu v Crans-Montaně zvítězil Rakušan Franz Klammer, který potvrdil, že je dobře připraven na novou sezónu. „Jel jsem s velkou koncentrováním, důležité bylo stále zůstat ve stopě,“ prohlásil po závodě F. Klammer. „Trénink na ledovci byl dobrý, pomáhal k opětovnému nalezení citu pro sjezd. Ve vysoké nadmořské výšce nelze však podat stoprocentní výkon. Jedu vždy tak rychle, jak to dovedu...“, připomenul Klammer, který jel na lyžích s otvorem. Jeho krajan, devatenáctiletý Wirnsberger, překvapil třetím místem a zdůraznil: „Klammer je nejlepší, po něm dlouho nikdo...“, potom teprve pomalu my ostatní.“ Ze slalomářů obhájce Světového poháru Švéd Ingemar Stenmark nezklamal své příznivce. Vyhrál s jistotou slalom v Crans-Montaně i paralelní slalom v Montgenèvre.

V soutěži žen se rozdělily o úspěchy Rakušanka Annemarie Moserová-Prölllová ve sjezdu v Altenmarktu, Francouzka Fabienne Serratová ve slalomu v Crans-Montaně, její krajanek Perrine Pelenová v obřím slalomu v San Sicariu a Švýčarka Lise-Marie Morerodová v paralelním slalomu v Montgenèvre. „Festivalem pádů“ byl nazván první slalom, v němž z 55 startujících bylo klasifikováno jen dvanáct, mezi nimi i mladá čs. reprezentantka Olga Charvátová, která obsadila desáté místo. Pro nebezpečnou zledovatělou trať při obřím slalomu v San Sicariu odřekla účast řada závodnic a ze stejného důvodu se nekonal obří slalom mužů.

MUŽI

Sjezd v Crans-Montana 27. listopadu 1977 (délka tratě 3800 m, výškový rozdíl 980 m): 1. Klammer (Rakousko) 2:08,07 min., 2. Haker (Norsko) - 0,15, 3. Wirnsberger (Rakousko) - 0,44, 4. Read (Kanada) - 1,00, 5. Eberhard (Rakousko) - 1,12, 6. Plank (Itálie) - 1,38, 7. Müller (Švý-

Francouzka Fabienne Serratová zvítězila ve slalomu Světové série ve švýcarské Crans-Montaně

carsko) - 1,42, 8. Gensbichler - 1,44, 9. Walcher (oba Rakousko) - 1,48, 10. Josi (Švýcarsko) - 1,51, 11. Winkler (Rakousko) - 1,54, 12. Russi (Švýcarsko) - 1,85, 13. Maffei (Itálie) - 1,88, 14. R. Berthod (Švýcarsko) - 2,17, 15. Spiess (Rakousko) - 2,82. Bylo klasifikováno 49 jezdců.

Slalom v Crans-Montana 30. listopadu 1977 (délka tratě 550 m, výškový rozdíl 180 m, v prvním kole 57, ve druhém 64 branek): 1. Stenmark (Švédsko) 1:36,65 min. [48,08 a 48,57], 2. Mahre (USA) 1:36,88 [47,78 a 49,10], 3. Heidegger (Rakousko) 1:37,77 [48,50 a 49,27], 4. Neureuther (NSR) 1:38,08 [49,38 a 48,70], 5. Popangelov (Bulharsko) 1:38,25 [49,19 a 49,06], 6. Steiner (Rakousko) 1:38,90 [49,24 a 49,66], 7. Radici (Itálie) 1:39,08, 8. Burini (oba Itálie) 1:39,51, 9. Sörl (Norsko) 1:39,81, 10. Jakobsen (Švédsko) 1:40,03, 11. Morgenstern (Rakousko) 1:40,21, 12. Strand (Švédsko) 1:40,22, 13. Schwendener (Švýcarsko) 1:40,35, 14. S. Mahre (USA) 1:40,56, 15. Aellig (Švýcarsko) 1:40,80. Mezi těmi, kteří vzdali, byli také Ital Gros, Rakušan Hinterseer, Švýčar H. Hemmi a Tresch a Paul a Willy Frommeltové (Lichtenštejnsko).

Paralelní slalom v Montgenèvre 4. prosince 1977: 1. Stenmark, 2. Nockler (Itálie), 3. Radici, 4. P. Mahre, 5. Plank, 6. Lamotte (Francie), 7. Gros (Itálie), 8. Bernardi (Itálie). Ve čtvrtfinále Stenmark porazil Grose, v semifinále ve dvou jízdách Radiciho rozdílem 513/100 a ve finále Nocklera ve dvou jízdách rozdílem 330/100.

ZENY

Sjezd v Altenmarktu 26. listopadu 1977 (trať dlouhá 2350 m s výškovým rozdílem 540 m): 1. Moserová-Prölllová (Rakousko) 1:40,27 min., 2. Nadigová - 1,02, 3. Zurbriggenová (obě Švýcarsko) - 1,34, 4. Kerschová - 2,25, 5. Elmerová (obě Rakousko) a De Agostiniová (Švýcarsko) obě - 2,29, 7. C. Nelsonová - 2,72, 8. Patersonová - 2,74, 9. Kurlanderová (všechny USA) - 2,79, 10. Peterová - 3,13, 11. Habersatterová (obě Rakousko) - 3,49, 12. Oberholzerová (Švýcarsko) 3,55, 13. Lukasserová (Rakousko) - 3,66, 14. Bischofbergerová (Švýcarsko) - 3,67, 15. Matousová (Irán) - 4,20.

Slalom v Crans-Montana 29. listopadu 1977 (trať dlouhá 550 m s výškovým rozdílem 180 m, v prvním kole 60, ve druhém 54 branek): 1. Serratová (Francie) 103,79 [54,37 a 49,42], 2. Wenzelová (Lichtenštejnsko) 104,15 [54,71 a 49,44], 3. Morerodová (Švýcarsko) 104,36 [54,86 a 49,50], 4. Behrová (NSR) 104,57 [55,67 a 48,90], 5. Eberleová 105,71 [56,17 a 49,54], 6. Sölknerová (obě Rakousko) 106,60 [55,98 a 50,62], 7. Hessová (Švýcarsko) 107,83, 8. Moesenlechnerová (NSR) 108,79, 9. Wahlqvistová (Švédsko) 109,78, 10. Charvátová (ČSSR) 111,35 [59,33 a 52,02], 11. Pertuisetová (Francie) 117,33, 12. Preussová (USA) 133,51. Z 67 startujících jen dvanáct závod dokončilo.

Obří slalom v San Sicario 1. prosince 1977: 1. Pelenová 2:38,13 [1:20,85 a 1:17,28], 2. Serratová (obě Francie) 2:38,70 [1:20,57 a 1:18,13], 3. Giordaniová (Itálie) 2:39,26 [1:21,01 a 1:18,25], 4. Fisherová (USA) 2:39,63 [1:20,89 a 1:18,74], 5. Kreinerová (Kanada) 2:39,78, [1:21,66 a 1:18,12], 6. Dorseyová (USA) 2:40,18 [1:20,47 a 1:19,71], 7. Eppliová (NSR) 2:40,60, 8. C. Nelsonová 2:41,69, 9. Fleckensteinová (obě USA) 2:42,08, 10. Habersatterová 2:42,44, 11. Quariová 2:43,05, 12. Ziniová 2:43,26, 13. Gattaová (všechny Itálie) 2:43,32, 14. Kinshoferová (NSR) 2:43,86, 15. Bielerová (Itálie) 2:44,02.

Paralelní slalom v Montgenèvre 3. prosince 1977: 1. Morerodová, 2. Serratová, 3. Eberleová, 4. Moserová-Prölllová, 5. Dorseyová, 6. Habersatterová, 7. Fisherová, 8. Hessová (Švýcarsko). Ve čtvrtfinále Morerodová porazila Hessovou, v semifinále ve dvou jízdách Eberleovou a ve finále ve dvou jízdách Serratovou rozdílem 217/100 a 369/100. Ve druhém semifinále Serratová zvítězila ve dvou jízdách nad Moserovou-Prölllovou.

Pohár národů: 1. Rakousko 80 b., 2. Švýcarsko 45, 3. USA 41, 4. Francie 37, 5. Itálie 32, 6. Švédsko 24, 7. NSR 11, 8. Kanada 9, 9. Lichtenštejnsko a Norsko po 7, 11. Bulharsko 4 b. — **Muži:** 1. Rakousko 28, 2. Itálie 26, 3. Švédsko 24, 4. USA 17, 5. Norsko 7, 6. NSR a Kanada po 5, 8. Bulharsko 4, 9. Švýcarsko 2 b. — **Ženy:** 1. Rakousko 52, 2. Švýcarsko 45, 3. Francie 37, 4. USA 22, 5. Lichtenštejnsko 7, 6. NSR a Itálie po 6, 8. Kanada 4 b.

Nejlepší běžci se připravují na MS v Lahti

Všechny zprávy ze zahraničí svědčí o tom, že příprava běžců na poslední XII. ZOH 1976 v Innsbrucku nebyla tak vydatná a náročná jako na letošní mistrovství světa v klasických disciplínách, které se koná 17.—26. února ve finském Lahti. U všech závodníků světové špičky se podstatně zvýšil objem i kvalita tréninku v přípravném období, jakož i počet naběhaných kilometrů na sněhu před zahájením závodní sezóny. O to těžší úkol čeká čs. reprezentanty, aby čestně obstáli v boji s nejlepší světovou konkurencí.

REPREZENTANTI SSSR NEJVĚTŠÍMI FAVORITY

Loňská sezóna přinesla pozoruhodné mezinárodní úspěchy sovětských reprezentantů, kteří se již na ZOH 1976 dovedli výborně připravit. Na generálce pro letošní světový šampionát v Lahti loni v únoru zvítězili ve všech běžeckých závodech mužů a žen. Běh na 15 km vyhrál Ročev, padesátku Saveljev a štafeta ve složení Beljajev, Bažukov, Saveljev, Ročev byla první na 4 x 10 km. V závodě žen na 5 km a 20 km byla první Amosovová před Kulakovovou, vítězná štafeta běžela v sestavě Chvorovová, Smetaninová, Amosovová a Kulakovová.

Mistrovství SSSR 1977 v běžeckých disciplínách se konalo v Syktyvkaru, kde tratě byly přizpůsobeny profilům tras MS v Lahti. V závodě na 15 kilometrů zvítězil Saveljev před Zimjatovem, na 30 km Ročev před Saveljevem a na 50 km Saveljev před Bažukovem. Galina Kulakovová vyhrála 5 km před Smetaninovou, 10 km před Amosovovou a 20 km před Chvorovovou. Další mistrovský titul připadla v Apatity, kde zvítězila v maratónském běhu žen na 30 km před Smetaninovou. Sovětská lyžařka si prodloužila loňskou sezónu přípravou na Kavkaze. Na jarních květnových závodech v Rakousku pod Grossglocknerem při účasti Seveřanů obsadili v závodě na

20 km první čtyři místa s velkým náskokem v pořadí: 1. Beljajev, 2. Zimjatov, 3. Ivanov, 4. Saveljev.

Dobré sněhové podmínky v několika oblastech Sovětského svazu jim umožnily zahájit přípravu na sněhu na novou sezónu mezi prvními. Výhodou sovětského lyžování je široká masová základna, takže trenéři mají z čeho vybírat.

„Také letní a podzimní přípravě jsme věnovali mimořádnou péči“, řekl trenér Viktor Baranov: „Více jsme využívali kolečkových lyží, závodníci naběhali hodně kilometrů v terénu s hůlkami, také veslovali a nezapomínají ani na cyklistiku. O dovolené pomáhali při zemědělských pracích.“ Novými členy reprezentačního družstva se stali mladí závodníci Alexandr Savjalov a Nikolaj Smetov.

Trénink byl rozdělen na přípravu závodníků krátkých tratí „sprintérů“, a dlouhých tratí. Na krátké se počítá především s Bažukovem, Beljajevem a Ročevem, k vytrvalcům patří Saveljev a 25letý Šmygun, který v roce 1975 se stal mistrem SSSR na 50 km. Také Skobov a Isajev se mohli již pochlubit dobrými výsledky v padesátce.

Sovětská trenéři právem očekávají, že na mistrovství světa v Lahti se Seveřané pokusí napravit pošramocenou reputaci po jejich posledních porážkách sovětskými reprezentanty. Netají se tím, že závody o medaile na všech tratích přinesou zajímavé boje.

FINSTÍ BĚŽCI CHTĚJÍ VYBOJOVAT ZLATOU MEDAILI

Finský lyžařský svaz u příležitosti letošního mistrovství světa v klasických disciplínách oslavil současně padesátileté trvání. Proto také vedení svazu a členové reprezentačního družstva dělají vše pro úspěšnou přípravu na šampionát. Trenér finských běžců Immo Kuutsa prohlásil: „Chceme zvítězit v některém běžeckém závodě jednotlivců. Bude jedno, zda to bude na 15, 30 nebo 50 km.“ Zlatá medaile by byla nejlepším dárkem finských závodníků k padesátiletému jubileu.

V loňské sezóně hvězdy finského běžeckého týmu Arto Koivisto a Juha Mieto neměli očekávané výsledky. V přípravě na letošní mistrovství světa značně zvýšili tréninkové dávky. Třicetiletý Koivisto v úvodu minulého závodního období byl několik týdnů nemocen. Pro šampionát v Lahti má připravený výcvikový plán, podle něhož bude mít při zahájení MS absolvováno 9500 km na lyžích. Je to dosud největší dávka, jakou se kdy mohl finský reprezentant pochlubit. Koivisto se stal zaměstnancem lyžařské firmy, která mu umožňuje takovou důkladnou přípravu.

Pozměnil systém tréninku podle starých finských tradic. Zahájil jej v létě v lese, kde po způsobu svého otce pracoval jako dřevorubec se sekyrou. Malá síla v rukou byla dosud slabinou Koivista. Ze stejného důvodu také hodně využíval pádlování na kanoi.

Stokilový osmadvacetiletý Juha Mieto (196 cm) loni absolvoval „jen“ 5000 tréninkových kilometrů, letos tuto dávku zvýšil na 8500 kilometrů na sněhu. Mieto se oženil a prohlásil, že se ještě nikdy necítil v tak dobré kondici jako tentokrát. Jeho trenér se obává, aby nebyl příliš brzo ve vrcholné formě. Mieto se na MS podle posledních zpráv zaměřuje na běh na 15 km. Hovoří dokonce o tom, že se možná neúčastní úvodního závodu mužů na 30 km.

Finstí běžci ve srovnání s minulostí loni mnohem více využívali v přípravném období k tréninku kolečkových lyží. V tomto směru byl nejpilnější 28letý Matti Pitkänen, který na nich ujel 3000 kilometrů. Pitkänen teprve před pěti roky se věnoval závodnímu lyžování a na ZOH 1976 v Innsbrucku byl členem štafety, která vybojovala zlaté medaile. Nově byl do reprezentačního týmu povolán 22letý Johnny Hamström z Porvoon v finském jižním pobřeží.

Mimořádnou péči věnovali Finové loni v létě a na podzim vysokohorskému tréninku na lyžích na rakouském ledovci na Dachsteínu. O tom se mohli přesvědčit také čs. reprezentanti, kteří viděli jednu z jejich příprav v tomto středisku. Trénovali tam dvakrát po dvou týdnech se širšími reprezentačními družstvy. Není bez zajímavosti, že podle prohlášení trenéra Immo Kuutsy také závěrečnou přípravu před MS mají absolvovat v Alpách a poslední tréninkový tábor mají mít ve švýcarském Davosu, odkud chtějí te-

Olympijský vítězové Sergej Saveljev a Nikolaj Bažukov (SSSR) patří mezi nejtěžší uchazeče o medaile na MS v Lahti

Thomas Magnusson s bohatými mezinárodními zkušenostmi patří k nejlepším švédským běžčům

prve dva dny před zahájením šampionátu odcestovat do Lahti.

Z finských běžkyň mají nejlepší výsledky, že zasáhnou do bojů na předních místech Helena Takaloová a Hilikka Kuntolaová-Riihivuoriová. Také finské ženy se na šampionát pečlivě připravovaly a chtěly by přispět k jubileu svého svazu nějakou medailí. Překvapením pro odborníky je tréninkový plán M. Auromaové — 7000 km.

Z NORŮ NEJLEPŠÍ BRA

Nejlepším norským běžcem v posledních třech letech byl 26letý Oddvar Bra. Mohl se pochlubit mimořádnými úspěchy u domácích závodů, ale v zahraničí se mu nedařilo. Při zájezdech do střední Evropy pravidelně onemocněl a jeho infekční choroba měla vždy dlouhodobější trvání. Vedení Norského lyžařského svazu rozhodlo, že Bra zůstane tentokrát až do MS doma. Bra v rozhovoru s novináři řekl: „Ještě nikdy jsem si neuložil takové tréninkové dávky jako před letošním šampionátem. Cítím, že tentokrát mám dobrou příležitost zasáhnout do bojů o medaili.“

Dlouholetý trenér norského reprezentačního družstva běžců Oddmund Jensen před letošní sezónou pozměnil výcvikový plán ve srovnání s posledními roky. V přípravném období se Norové zaměřili na intenzivní trénink na kolečkových lyžích. Ten podporuje posílení paží a to prý budou závodníci na poměrně plochých tratích v Lahti potřebovat. Jensen pokládá práci s hůlkami na letošním šampionátu za rozhodující.

Norští běžci jsou jedinými ze závodníků, kteří neabsolvovali žádný vysokohorský výcvikový tábor. Podle mínění trenéra O. Jensena soustředění ve vysokých nadmořských výškách přispívá ke zvýšení výkonnosti trvá-li nejméně tři týdny, je uskutečněno v dobré pohodě na jednom místě a závodníci pak ihned přesídlí do dějiště závodů. Ovšem říká se také, že většina členů norského družstva byla pro přípravu na ledovci, Bra a Formo ji však odmítli. Dalším důvodem byl nedostatek finančních prostředků Norského lyžařského svazu. Martinsonovi v minulosti trénink na ledovci pomohl k dobrým mezinárodním výsledkům.

Olympijský vítěz 26letý Ivar Formo ze studijních důvodů již loni omezil závodní činnost. Koncem roku byl zaměstnán diplomovou prací stavebního inženýra. „I kdybych neměl studijní povinnosti, těžko bych absolvoval takové tréninkové dávky jako před ZOH 1976,“ zdůraznil I. Formo. „Poslední sezóna však ukázala, že je možné dostat se do vrcholné formy po asi dvoutýdenní koncentrované přípravě. Doufejme, že se to podaří.“

„Lyžaři SSSR mají velkou výhodu v široké základně velmi dobrých běžců,“ prohlásil trenér O. Jensen. „V posledních letech jsme měli jen dva absolutní špičkové závodníky — Bra a Forma, letos je naše družstvo silnější. Nejvážnějšími soupeři reprezentantů SSSR podle mého názoru budou Koivisto, Mieto, Wassberg, Magnusson, Klause a doufejme také naši závodníci.“

ŠVÉDOVÉ VĚŘÍ VE WASSBERGA A MAGNUSSONA

Švédští běžci po katastrofální olympijské sezóně 1976 jsou opět optimisty, neboť loni 22letý Thomas Wassberg zvítězil v neoficiálním Světovém poháru a mistr světa 1974 na 30 km 27letý Thomas Magnusson překonal dlouholeté zranění zad. Tito dva závodníci jsou největšími nadějami švédského lyžování na MS v Lahti. Talentovaný Wassberg při loňské hlavní zkoušce na světový šampionát byl druhý na 50 km a čtvrtý na 15 km. V přípravném období na letošní sezónu značně zvýšil tréninkové dávky, neboť skončil vojenskou prezenční službu. Loni v Lahti běžel svou teprve třetí padesátku a nejlepším časem ze všech členů družstva měl největší zasluhu na nečekaném druhém místě švédské štafety.

Ve všech štafetách loni chyběl Magnusson, který byl již mnoha švédskými lyžařskými odborníky odepisován. Bolesti v zádech ho trápily. Na mistrovství Švédska se pokusil o comeback. Byl třetí na 15 km, třicetkrát musel vzdát a na 50 km obsadil deváté místo. V Lahti skončil v padesátce šestý a na Holmenkollenu se zaskvěl druhým místem na 15 km a vítězstvím na 50 km, když norský olympijský vítěz Formo zůstal za ním více než pět minut.

Přípravu švédských běžců vede Bjarné Andersson. Rozhodl o celkově 80denním tréninku ve výcvikových táborech. Více se připravovali Švédové na sněhu v létě a na podzim ve srovnání s posledními sezónami. Již v polovině června loňského roku zahájili desetidenním soustředěním na ledovci v norském Strynu. V říjnu a listopadu trénovali na rakouském Dachsteinu a v druhé polovině listopadu a v prosinci měl delší přípravu ve středním Švédsku.

Již v úvodu do sezóny bylo rozhodnuto o nominaci Wassberga, Magnussona a 29letého Sven-Ake Lundbäcka. Ostatní si musí vybojovat zařazení do družstva v kvalifikačních závodech. Poslední příprava bude ve švédském Valadalen, kde jsou tratě v nadmořské výšce více než 1000 m. Trenér Andersson je přesvědčen o významu vysokohorského tréninku. V roce 1966 měl svou nejlepší sezónu, když trénoval tři týdny v Klosters (Švýcarsko).

KLAUSE OPOROU BĚŽECKÉHO DRUŽSTVA NDR

Nejstarší člen běžeckého družstva NDR 32letý Gert-Dietmar Klause je stále oporou týmu. Znovu to potvrdil loni na generálce MS v Lahti třetím místem na 15 km a čtvrtým na 50 km. Ve štafetě zachránil družstvu NDR dobré umístění. Přebíral ji jako osmý, ale nejlepším časem v poslední desíctce vybojoval čestné čtvrté pořadí. Po odchodu Grimmera mladší závodníci NDR sbírají mezinárodní zkušenosti. K nadějím patří 21letý Alf-Gerd Deckert, který loni v Lahti v padesátce vedl více než 20 km a 40. km byl ještě druhý a při slabším závěru skončil desátý.

Dalšími členy reprezentačního kolektivu jsou: Gerd Hessler, Jürgen Wolf, Hartmut Freyer, Karsten Brandt, Peter Anders, Arnd Krause a Udo Recknagel.

PŘEKVAPÍ OPĚT AMERIKAN BILL KOCH?

Velkým překvapením běžeckých disciplín na ZOH 1976 v Innsbrucku byl 22letý Američan Bill Koch, který vybojoval stříbrnou medaili na 30 km, byl šestý na 15 km a třináctý na 50 km. Přispěl k zvýšení popularity běhu na lyžích v USA, což se projevovalo při jeho návratu ze ZOH. Nestál vyhovět všem pozváním amerických zimních středisek a v loňské sezóně velmi málo trénoval a proto také nepřišel na závody v Evropě. Zdálo se, že zmizel z běžecké stopy.

Před zahájením nové sezóny náhle přijel se svým mladším bratrem Fritzem do švýcarského vysokohorského tréninkového střediska Pleine-Morte, kde pilně trénoval v nadmořské výšce 3000 m. Důkladně se připravuje na novou sezónu. Do Evropy přiletí znovu až těsně před mistrovstvím světa v Lahti.

-tr-

Gert-Dietmar Klause je jedničkou NDR v běžeckých disciplínách, zejména na dlouhých tratích

Světový pohár sjezdařů zahájen

Dvanáctý ročník Světového poháru ve sjezdových disciplínách byl zahájen 7. prosince ve francouzském Val d'Isère sjezdem žen. První část soutěže byla postížena špatnými sněhovými podmínkami, takže některé závody bylo nutno odřeknout. Švéd Ingemar Stenmark je na nejlepší cestě potřetí za sebou vybojovat cennou trofej. Překvapením první části bylo až osmé místo Klammera ve sjezdu v Cortině d'Ampezzo. V soutěži žen po třech závodech je v čele Rakušanka Annemarie Moserová-Pröllová těsně před Švýčarkou Nadigovou.

Přehled výsledků
prosinčových závodů:

MUŽI

Obří slalom 10. prosince 1977 ve Val d'Isère (délka tratě 1500 m, výškový rozdíl 395 m, 57 branek): 1. Stenmark (Švédsko) 3:14,15 (1:38,49 a 1:35,66), 2. H. Hemmi 3:16,23 (1:38,85 a 1:37,38), 3. Fournier (oba Švýcarsko) 3:16,84 (1:39,48 a 1:37,36), 4. P. Mahre (USA) 3:16,96, 5. Stock 3:17,24, 6. Heidegger (oba Rakousko) 3:17,46, 8. Križaj (Jugoslávie) 3:18,63, 9. Navillod (Francie) 3:19,41, 10. Reichart (NSR) 3:19,55. — Umístění čs. reprezentantů: **30. M. Sochor 3:21,94** (1:41,75 a 1:40,19), **48. Zeman 3:24,33** (1:43,72 a 1:40,61), **60. Schimmer**. Startovalo 96 závodníků.

Sjezd 11. prosince 1977 ve Val d'Isère (délka tratě 3298 m, výškový rozdíl 900 m, 37 kontrolních branek): 1. Klammer (Rakousko) 2:07,61, 2. Plank (Itálie) 2:07,89, 3. Walcher (Rakousko) 2:07,95, 4. Read (Kanada) 2:08,19, 5. Ferstl (NSR) 2:08,21, 6. Grissmann (Rakousko) 2:08,32, 7. Müller (Švýcarsko) 2:08,82, 8. Spieß (Rakousko) 2:09,06, 9. Haker (Norsko) 2:09,25, 10. Stock (Rakousko) 2:09,34. Startovalo 71 sjezdařů, 63 bylo klasifikováno.

Slalom 13. prosince 1977 v Madonně di Campiglio: 1. Stenmark 110,81 (54,78 a 56,03), 2. Heidegger 112,13 (54,15 a 57,98), 3. Križaj 112,51 (54,79 a 57,72), 4. P. Mahre 112,73, 5. Bernardi 113,14, 6. Radici (oba Itálie) 113,38, 7. A. Wenzel (Lichtenštejnsko) 113,62, 8. Popangelov (Bulharsko) 113,85, 9. Neureuther (NSR) 113,95, 10. Gros (Itálie) 114,05. — **28. M. Sochor 118,47**. Startovalo 114 závodníků.

Obří slalom 14. prosince 1977 v Madonně di Campiglio (délka tratě 1500 m, výškový rozdíl 343 m): 1. Stenmark 2:49,91 (1:28,61 a 1:21,30), 2. H. Hemmi 2:50,06 (1:28,98 a 1:21,08), 3. A. Wenzel 2:50,09 (1:29,29 a 1:20,80), 4. Heidegger 2:51,13, 5. Stock 2:51,56, 6. Fournier 2:51,67, 7. P. Mahre 2:51,73, 8. Thöni (Itálie) 2:51,85, 9. Križaj 2:51,95, 10. Lüscher (Švýcarsko) 2:52,00. — Umístění čs. reprezentantů: **26. M. Sochor 2:55,67**, **31. Zeman 2:56,43**.

Sjezd 18. prosince 1977 ve Val Gardenně (délka tratě 3750 m, výškový rozdíl 839 m, 28 kontrolních branek): 1. Plank 2:01,47, 2. Wirnsberger (Rakousko) 2:02,60, 3. Klammer 2:03,32, 4. Veith (NSR)

2:03,97, 5. Grissmann 2:04,19, 6. Eberhard (Rakousko) 2:04,37, 7. Walcher 2:04,51, 8. Spieß 2:04,52, 9. Josi (Švýcarsko) 2:04,64, 10. Haker 2:04,73.

Sjezd 22. prosince 1977 v Cortině d'Ampezzo (délka tratě 3250 m, výškový rozdíl 858 m, 27 kontrolních branek): 1. Plank 1:50,99, 2. Russi (Švýcarsko) 1:51,13, 3. Wirnsberger 1:51,24, 4. Eberhard 1:51,61, 5. Gensbichler (oba Rakousko) 1:51,81, 6. Josi 1:51,84, 7. Grissmann 1:52,17, 8. Klammer 1:52,19, 9. Read 1:52,21, 10. Müller (Švýcarsko) 1:52,34.

Po prosinčových závodech ve Světovém poháru mužů vedl Švéd Stenmark se 75 body před Italem Plankem 70, Rakušanem Klammerem 43, Švýcarem H. Hemmim 40 a Heideggerem (Rakousko) s 37 body.

ŽENY

Sjezd 7. prosince 1977 ve Val d'Isère (délka tratě 2238 m, výškový rozdíl 555 metrů, 29 kontrolních branek): 1. Nadigová (Švýcarsko) 1:24,18, 2. Moserová-Pröllová (Rakousko) 1:24,30, 3. Badarová (NSR) 1:25,25, 4. De Agostiniová (Švýcarsko) 1:25,28, 5. Lukasserová (Rakousko) 1:25,51, 6. E. Mittermaierová (NSR) 1:25,60, 7. Habersatterová (Rakousko) 1:25,94, 8. Dirrenová (Švýcarsko) 1:26,11, 9. Graviniová (Itálie) a H. Wenzelová (Lichtenštejnsko) obě 1:26,30.

Obří slalom 8. prosince 1977 ve Val d'Isère: 1. Moserová (Švýcarsko) 2:32,26 (1:16,95 a 1:45,41), 2. Moserová-Pröllová 2:33,89 (1:19,49 a 1:14,40), 3. M. Epplová (NSR) 2:34,03 (1:18,35 a 1:15,68), 4. Kasererová (Rakousko) 2:34,49, 5. H. Wenzelová 2:35,03, 6. Sölknerová (Rakousko) 2:35,06, 7. Dorseyová (USA) 2:35,12, 8. Mösenlechnerová (NSR) 2:36,82, 9. Nadigová 2:37,03, 10. Kreinerová (Kanada) 2:37,32, 11. Behrová (NSR) 2:38,23. — Po kontrole kombině byla dodatečně diskvalifikována Moserová-Pröllová, takže od třetí M. Epplové se pořadí posunovalo o jedno místo.

Slalom 10. prosince 1977 v Cervinii (délka tratě 450 m, výškový rozdíl 130 m, 48 branek): 1. Pelenová 79,00 (38,07 a 40,93), 2. Serratová (obě Francie) 79,01 (37,83 a 41,18), 3. H. Wenzelová 79,76 (38,49 a 41,27), 4. Sölknerová 79,80, 5. Moserová-Pröllová 79,92, 6. Eberleová (Rakousko) 79,98, 7. Neilsonová (USA) 79,99, 8. Kasererová 80,11, 9. K. Kreinerová 80,13, 10. M. Epplová 80,26. — Umístění čs. reprezentantek: **23. D. Kuzmanová 81,17**, **40. Charvátová 83,16**, **48. Zemanová 84,16**, **50. Soltýsová 84,33**.

Franz Klammer (Rakousko) potvrdil dobrou formu vítězstvím v zahajovacím sjezdu Světové série v Crans-Montaně

Evropský pohár zahájen

První závody nového ročníku Evropského poháru ve sjezdových disciplínách, které se konaly začátkem prosince současně se závěrem Světové série ve francouzském Tignes, přinesly úspěchy Italu Mauro Maffelovi ve sjezdu a Andy Wenzelovi (Lichtenštejnsko) ve slalomu. První body získali také Poláci Bachleda a Gasienica, jakož i Jugoslávec Križaj, který obsadil v prvním slalomu druhé místo. Stovka startujících v obou závodech potvrdila zájem o první závody v sezóně mistrovství světa.

Sjezd 3. prosince v Tignes: 1. Mauro Maffei (Itálie) 1:41,62 min., 2. Roland Lutz (Švýcarsko) 1:41,49, 3. Renato Antonioli (Itálie) 1:42,08, 4. Höflelehner (Rakousko) 1:42,18, 5. Kerschbauer (Itálie) 1:42,38, 6. Cathomen (Švýcarsko) 1:42,63, 7. Provera (Itálie) 1:42,69, 8. Wildgruber 1:42,94, 9. Geyer (oba NSR) 1:42,99, 10. Cancian (Itálie) 1:43,06.

Slalom 4. prosince v Tignes: 1. Andy Wenzel (Lichtenštejnsko) 1:47,02 min., 2. Bojan Križaj (Jugoslávie) 1:49,45, 3. Wolfram Ortner (Rakousko) 1:49,68, 4. Bruce (USA) 1:50,26, 5. Bachleda (Polsko) 1:50,38, 6. Adgate (USA) 1:50,77, 7. Woernol (NSR) 1:50,93, 8. Monod (Kanada) 1:50,99, 9. Gasienica (Polsko) 1:51,05, 10. Steger (Rakousko) 1:51,37.

Obří slalom 10. prosince na Dobratschi: 1. Jaritz 2:32,90 (1:19,17 a 1:13,73), 2. Zirbiseger 2:33,61 (1:19,59 a 1:14,02), 3. Prieler 2:33,71 (všichni Rakousko) (1:19,86 a 1:13,85), 4. Bachleda 2:34,22, 5. Tauchner (Rakousko) 2:34,33, 6. Rhyner (Švýcarsko) 2:34,54, 7. Pletzer (Rakousko) 2:34,57, 8. Confortola (Itálie) 2:35,03, 9. Kraxner 2:35,26, 10. Gruber (oba Rakousko) 2:35,41.

Lyžařské gymnázium ve Francii

Lyžařská gymnázia v řadě zemí se stávají významným pomocníkem při výchově mladých lyžařů a umožnění náročného sportovní přípravy při studiu. K nejznámějším patří gymnázium v rakouském Stamsu, jehož žáci se pochlubili řadou mezinárodních úspěchů. Byli to především mladí členové reprezentačního družstva skokanů v čele s Innaerem, jakož i závodníci a závodnice ve sjezdových disciplínách. V malé švédské obci Järpen s tisíci obyvateli bylo založeno lyžařské gymnázium v roce 1972. K nejúspěšnějším žákům, kteří studovali na této škole, patří juniorský

mistr Evropy 1976 v běhu na lyžích a vítěz loňského neoficiálního Světového poháru běžců Thomas Wassberg.

Ve Francii se nemožou smířit se špatnými výsledky svých sjezdařů v posledních sezónách. Francouzské ministerstvo školství proto rozhodlo otevřít gymnázium v Moutiers v savojské lyžařské oblasti, v němž budou soustředěni mladí talentovaní sjezdaři. Školní výuka na této škole je od března do listopadu, aby studenti v zimních měsících se mohli plně věnovat lyžování. Bude zajímavé, zda to francouzské sjezdařině v soutěži mužů pomůže k toužebnému návratu mezi světovou špičku. -tr-

Lyžování dětí

Tímto článkem pokračujeme v metodice sjezdového lyžování dětí, v níž jsme čerpali ze sedmidílného učebního plánu, vydaného sekci pro výuku lyžování Lyžařského svazu NSR.

Při výběru nejdůležitějších poznatků, které pomáhají při metodicky správném a účelném lyžařském výcviku nadějí, jsme měli snahu, aby byly pomocníkem našich cvičitelů a trenérů.

Slalomový oblouk na vnitřní lyži se zrychlujícím odšlapem

Techniku tohoto oblouku můžeme stručně shrnout: přenášíme váhu těla z vnější lyže (dosud zatížené) na lyži vnitřní (dosud odlehčenou), kterou stavíme na vnější hranu do mírného odvrátěného postavení. Zahájení oblouku je provázeno rotačním pohybem, ze zatížené vnitřní lyže se stává lyže vnější ve smyslu dalšího oblouku a dochází u ní k rychlému přehranění z vnitřní na vnější hranu. Kolenou nad touto lyží tlačíme plynule vpřed a dovnitř oblouku, čímž umožníme jeho „řezané“ zakončení. V průběhu tohoto pohybu přisunujeme rychle druhou lyži k lyži vnější. Použití tohoto oblouku: získání výšky a dopředné zrychlení.

Tréning jízdy po samotné vnitřní lyži

- Z jízdy po spádnicí udělat ke svahu jeden oblouk po vnitřní lyži.
- Oblouky jen po vnitřní lyži na mírném svahu po spádnicí: rychlé přestoupení směrem se svahu, vnější lyži zvednout.
- „Charleston“: krátké, rychle navazované oblouky z vnější na vnitřní, vnější lyže se přitom krátce nadzvedává.
- Dlouhé oblouky po vnitřní lyži za pomoci rotace.
- Během oblouku po vnitřní lyži se předkloníme, vnější lyži dáme do váhy (tzv. Reuel-Schwung).

Tréning vlastního oblouku

- Odšlapy po spádnicí na mírném terénu s cílem zrychlit jízdu.
- Přestupování směrem ke svahu na prudkém svahu s úmyslem získání výšky.
- Stíhací jízda. První lyžař se snaží druhému uniknout tím způsobem, že mezi oblouky zařazuje odšlapování
- druhý jede normálně.

Jiří Kubánek (ZDŠ Liberec, Ještědská) obsadil v přeboru ČSR sportovních tříd třetí místo ve slalomu

- Odšlapování od spádnic, po několika odšlapech se pokusit o oblouk ke spádnicí.
- Oblouky s přestoupením o velkém poloměru (obří slalom), napřed s rovnoběžným přestoupením, potom do odvratu. Při obřím slalomu měříme čas, abychom zdůraznili časový rozdíl, který je ve prospěch oblouku provedeného s přestoupením.
- Střídání malých a velkých poloměrů oblouků.
- Postavit slalom tak, aby bylo nutno používat jak oblouky s rovnoběžným přestoupením, tak i oblouky s přestoupením do odvratu. Místa pro použití těchto oblouků přímo určit.

na POMOC trenérům A cvičitelům

Tréning oblouků zvýšením: krátké oblouky, snožná technika, přestoupení s anticipací

Cíl cvičení

Snožné oblouky, funkční použití oblouků zvýšením, použití anticipace jako pomůcky při zahájení nového oblouku, rozšíření repertoáru oblouků.

Návody pro způsob nácviiku

Můžeme říci, že oblouky s přestoupením patří k nejsportovnějším, oblouky snížením jsou funkční pro terén s nerovnostmi a oblouky zvýšením jsou nejelegantnější lyžařská technika. To můžeme říci samozřejmě velmi povšechně, protože každý z těchto oblouků má více či méně sportovní, funkční nebo elegantní provedení. U oblouku zvýšením působí bezpečným a elegantním dojmem úzké vedení lyží a plynulé zvyšování a snižování těžiště. K takové jízdě je však nutný mnohostranný trénink. Rytmičný pohyb „nahoru-dolů“, zlepšování vedení lyží a postupné použití anticipace — to jsou hlavní tréninkové body na různých sklonech svahů a druzích sněhu. Zde je nutná kvalitní ukázka trenérem nebo demonstrátorem, aby děti dobře pochopili tréninkový úkol. Jezdit elegantně znamená jezdit rytmicky, proto musí trenér zařazovat mnoho prostředků k získání rytmičnosti jízdy.

Úvodem si popíšeme postup provedení oblouku zvýšením: z jízdy šikmo svahem v úzkém postavení lyží provedeme nejprve snížení za současného vytlačování kolen vpřed a ke svahu, horní část těla je protínatočena od svahu, což vede k postavení lyží na hrany. Z tohoto postavení následuje „točivý odraz“ za současného píchnutí vnější holí, které zahajuje další oblouk. Během vedení oblouku jsou kolena tlačena dopředu a dovnitř za současného snižování těžiště. Modifikací je oblouk zvýšením provedený za pomoci anticipace: při navazování oblouků dochází k určitému předstihu pohybu pánve ve směru nového oblouku (předtočení), tento pohyb se postupně přenáší přes stehna na kolena a tím napomáhá k plynulému přehraňování.

Příklady cvičení

- Krátké oblouky podél spádnic (při minimální rychlosti) s odrazem a dopadem na obě nohy v širší stopě.
- Totéž se provádí podle určeného taktu, společně dva nebo více lyžařů.
- Kdo umí tento cvik, aniž se mu zvednou lyže od sněhu?
- Kdo umí udělat to samé v co nejužší stopě?
- Krátké oblouky na prudším svahu s výrazným nasazením hran.
- Na mírném terénu navazovat oblouky bez hranění („hladit“ sněh) s pícháním a bez píchání holí.
- Střídání krátkých a dlouhých oblouků podle různého programu (KK-DD-KK nebo KKK-DD-KKK atd.).
- Krátké oblouky v brankách s minimálním vertikálním pohybem, branky rovnoměrně postavené po spádnicí.

- „Pletení copu“: dva lyžaři jedou za sebou v „zrcadlové“ stopě, tzn., že i v inflexním bodě oblouku prvního lyžaře ji kříží. Zvláště efektní v novém sněhu.
- „Trpasličí oblouky“: krátké oblouky v nízkém postoji (podřepu), hole jsou uchopeny uprostřed.
- Krátké oblouky při jízdě šikmo svahem.
- Krátké oblouky ve skupině, každý se snaží udržet tempo a rytmus lyžaře jedoucího před ním.

Následující úkoly jsou zaměřeny na zdokonalení techniky.

- Kdo ukáže nejlépe pohyb kolen dopředu a dovnitř?
- Kdo udělá oblouk s co nejkliďnějším držením horní části těla?
- Kdo provede co nejvýraznější protinátování?
- Kdo na mírném svahu dovede dělat krátké oblouky bez zřetelného vertikálního pohybu?
- Kdo umí krátké oblouky „řezat“ po hranách?

Další cvičení nás dovedou k dokonalé formě snožného oblouku.

- Začínáme opět na plochem terénu s oblouky podél spádnice, soustředíme se na měkké a plynulé zakončování oblouků.
- Během jednoho oblouku se snažíme několikrát pohybem kolen dovnitř zahránit.
- Totéž při jízdě více od spádnice.
- Nyní se soustředíme na rytmickou práci holí, v okamžiku největšího zatlačení kolen pícháme vnější holí. Provádíme nejprve při jízdě šikmo svahem (girlandy).
- Postavíme jednoduché otevřené branky, dbáme na to, aby v okamžiku míjení vnitřní tyče nastalo největší snížení, těsně za brankou provedeme pohyb nahoru. Cvičíme nejprve bez píchání, později s pícháním holemi.
- V konečné fázi se soustředíme na trénink oblouků o různém poloměru v jednoduchém slalomu vytyčeném otevřenými brankami.

Pro zdokonalení techniky oblouků si opět klademe úkoly:

- Kdo ve fázi ukončení oblouku provede výrazné protinátování horní části trupu?
- Kdo již cítí, že mu lyže oblouk „řežou“.
- Snažte se kolena tlačit dopředu a dovnitř „na doraz“!
- Během dlouhého oblouku pohybujte kolena střídavě ke svahu a od svahu a tím kladte lyže na hrany a na plochy.

- Zkoušíme píchání holí co nejvíce do stran v rovině vázání.

Závěrem náviku oblouku zvýšením si popíšeme několik cvičení, která nám pomohou k pochopení anticipačního pohybu:

- Na mírném až středním svahu děláme snožné oblouky podél spádnice, postupně zmenšujeme vertikální pohyb těžiště.
- Při jízdě šikmo svahem provádíme anticipační pohyb, tj. pánev původně odvrácenou od svahu rotujeme směrem ke svahu. Tím dojde k postavení lyží na plochy a k bočnímu skluzu. Provádíme navazovaně jako girlandy. Pokračujeme použitím hole, snažíme se píchat do strany a dopředu.
- Na mírném sklonu zkoušíme v okamžiku zahájení anticipačního pohybu (lyže postaveny na plochy) měkce přehranit do dalšího oblouku. Tento oblouk cvičíme dále na různém terénu, v brankách a na těžkém sněhu.

(Pokračování)

Ing. JAROSLAV TRHLÍK

Sto rad pro kondici

V nakladatelství OLYMPIA vyšla velmi zajímavá knížka 100 rad pro kondici. Čtenář se v ní dozví co má dělat pro tělesnou kondici, jak je to s ranním cvičením, kondiční gymnastikou, jógou, otužováním, výživou a hygienou. Zjistit, jak dosahovat také dobré duševní kondice.

Otázka smyslu života je v současné době živější než kdykoli dříve. Vlivem rychlého rozvoje techniky se náš život stává stále komplikovanějším. Žádá značnou přizpůsobivost i bystré reagování na různé změny. Každý občan vedle dobrého zdraví potřebuje také náležitou kondici. Ta pomáhá při schopnostech a chuti k práci, elánu do života, radosti z úspěchů a naplnění aktivního života. Při tom pomohou rady zkušeného sportovního lékaře MUDr. Josefa Kvapilíka. Brožovaná ilustrovaná knížka má 192 stran a stojí 14 Kčs.

Využití kontroly trénovanosti k řízení tréninku běžců

Z trenérsko-metodického hlediska se jeví využití kontroly trénovanosti k řízení tréninkového procesu jednak v posuzování úrovně rozvoje podstatných faktorů výkonu v běhu na lyžích, dále v porovnávání jednotlivců mezi sebou a konečně jednotlivých tréninkových skupin, středisek či věkových kategorií a výkonnostních úrovní.

Pro tyto účely byly na základě testování populace našich běžců sestaveny *normované tabulky* pro hodnocení speciální a všeobecné tělesné připravenosti (Dovallil - Potměšil a kol. 1976). Standardizace tedy odpovídá současné výkonnostní úrovni běžců na lyžích. Bylo použito tzv. T-stupnice, hodnota 50 bodů znamená průměrný výkon v dané kategorii běžců, výkonu nadprůměrnému se přisuzuje hodnota vyšší než 50 bodů, výkonu podprůměrnému hodnota nižší než 50 bodů.

Stupnice umožňuje srovnávat a sčítat body v jednotlivých disciplínách i když jsou měřeny v různých jednotkách (s, cm, počet), rovněž podle indexů STP a VTP.

Procentuální rozložení dosažených výkonů (bodových hodnot v jednotlivých disciplínách a indexech) je následující:

	Relat. četnost	Kumul. četnost
Nadprůměr - nad 58 bodů v testu nad 232 a 290 v indexech	21,2 %	100 %
Lepší průměr - 50—58 bodů v testu 200—232 a 210—250 v indexech	28,8 %	78,8 %
Horší průměr - 42—50 bodů v testu 168—200 a 210—250 v indexech	28,8 %	50,0 %
Podprůměr - do 42 bodů v testu do 168, resp. do 210 v indexech	21,2 %	21,2 %

Na základě věcné analýzy doporučujeme skutečně považovat úroveň nad 58 bodů v testech za nadprůměrnou a naopak pod 42 bodů za podprůměrnou.

Přehled výkonnostních pásem v jednotlivých testech je např. u mužů a juniorů následující:

STP

	Podprůměr horší než	Horší průměr	Lepší průměr	Nadprůměr lepší než
Běh v terénu	46:04	46:04—44:08	44:08—41:43	41:43
Běh na dráze	9:34	9:34—9:22	9:22—9:09	9:09
Přeběhy	5:06	5:06—4:54	4:54—4:42	4:42
Jernbergy	37	37—49	49—61	61
Jednotlivý test	42	42—50	50—58	58
Index STP	168	168—200	200—232	232

VTP

	19	19—21	21—23	23
Předklony	19	19—21	21—23	23
Přednožování	29	29—31	31—33	33
Vzpor-dřep	32	32—36	36—40	40
Skok daleký	222	222—232	232—241	241
Klíky	44	44—52	52—60	60
Jednotlivý test	42	42—50	50—58	58
Index VTP	210	210—250	250—290	290

Pozn.: Přehledy výkonnostních pásem dalších kategorií jsou uvedeny v materiálu „Podklady k realizaci...“.

Na základě konkrétních měření v letošním roce vypadají průměrné výkony nejlepších běžců a běžkyň následovně:

Kategorie	STP				VTP	
	Index	Terén	Dráha	Přeběhy	Jernberg	Index
Muži	240	61	64	65	53	262
Juniři	235	53	56	64	52	260
Dci st.	195	47	37	63	50	243
Ženy	254	84	56	53	67	357
Juniorky	244	72	52	52	60	329
Dky st.	242	71	52	51	61	337

Pozn.: Ženy mají vyšší bodové hodnoty především proto, že jejich tabulky potřebují opakovaně prověřit. Srovnání mezi ženami, juniorkami a dorostenkami je však zcela odpovídající.

Z uvedených údajů vyplývají závažné poznatky. Je vidět, že v celkovém rozvoji všeobecné tělesné připravenosti nejsou velké rozdíly mezi muži, juniory a dorostenkami. V celkovém posouzení speciální tělesné připravenosti ano, i když asi mezi muži a juniory poněkud menší než ve skutečnosti ve speciální výkonnosti v běhu na lyžích, ale právě tento rozdíl ve speciální výkonnosti je výsledkem dlouhodobého specializovaného tréninku.

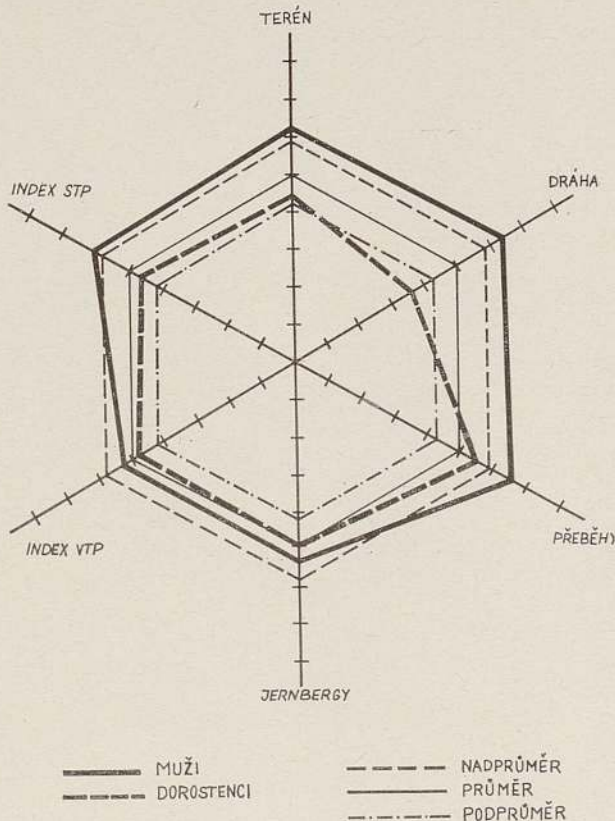
Dá se však říci, že z globálního pohledu je její tělesná připravenost i nižších kategorií na dobré úrovni. Úroveň jednotlivých faktorů STP se markantně liší především ve vytrvalosti (dráha i terén), méně v silové vytrvalosti dolních (přeběhy) a horních (jernberg) končetin. To však souvisí s možnostmi rozvoje jednotlivých pohybových vlastností v závislosti na věku a době řízeného tréninku.

Rozdílnost úrovně jednotlivých ukazatelů mezi muži a juniory je znázorněna na obrázku.

U žen je situace poněkud odlišná. Dá se říci, že nastupující generace (dorostenky reprezentované „Výběrem 77“) se zdá být po stránce tělesné připravenosti na relativně vysoké úrovni. Vzhledem k tomu, že optimální věk pro vrcholovou výkonnost žen je poněkud nižší než u mužů, jsou vytvořeny dobré předpoklady pro specializovaný trénink, který však musí vedle funkčního rozvoje zajišťovat v největší možné míře i rozvoj techniky běhu na lyžích.

Analýzu provedenou na konkrétním příkladu (skutečná situace v úrovni tělesné připravenosti běžců na lyžích v roce 1977) je možné uzavřít tak, že jsou vytvořeny dobré předpoklady pro vrcholový trénink, ale využití těchto předpokladů pro vrcholovou výkonnost v běhu na lyžích vyžaduje tvrdý, specializovaný a dlouhodobý trénink.

Ze zákonitostí adaptačních procesů vyplývá, že právě využití předpokladů pro zvýšení výkonnosti na vysoké úrovni trvá i na základě vysoce specializovaného tréninku

delší dobu a probíhá často velmi pomalu.

Je třeba uvést, že úroveň nad 58 bodů v disciplínách VTP považujeme za dostatečnou a není účelem ji dále usilovně rozvíjet, ale pravidelně udržovat.

Naproti tomu úroveň STP, zvláště v obou vytrvalostních disciplínách je třeba rozvíjet neustále.

Je zcela pochopitelné, že v žákovských kategoriích zdůrazňujeme všestrannost, na vrcholové úrovni rozvoj speciálních faktorů a jejich využití při výkonu v běhu na lyžích.

Z metodologického hlediska je žádoucí, aby kontrolní testy byly prováděny podle časového plánu, podmínky provádění byly standardizovány a především aby všichni běžci nastupovali k testování se snahou podat své nejlepší výkony. Jiné tak může kontrola tělesné připravenosti splnit svůj účel a přispět k objektivizaci a řízení tréninového procesu.

PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL

Jednoduchost, účelnost a přirozenost v rakouské výuce

Na začátku listopadu 1977 uspořádalo rakouské ministerstvo pro výuku a umění desetidenní mezinárodní seminář. Jeho účelem bylo seznámit účastníky se současným způsobem výuky lyžování v hostitelské zemi. Záměr se podařil. Informace, které podával zástupcům lyžařských svazů ze 24 států na sněhu i v učebně především prof. Hopfichler, byly přijímány s velkým zájmem a porozuměním.

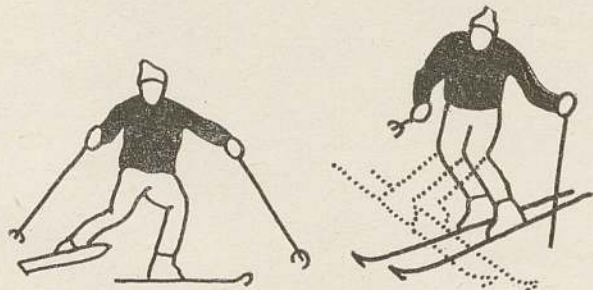
Na současně rakouské lyžařské škole je pozoruhodná především její jednoduchost, účelnost a přirozenost. Je-

jím hlavním znakem zůstává „hra nohou“ (obr. 1), avšak zbavená všech extrémních poloh a postojů.

Schéma výukového zatáčení začíná dynamickým nácvikem klouzavého pluhu, který přechází v oblouky v pluhu. Již při nasazování pluhu si žák zvyká na otáčení nohama, i když v tomto případě jde o asymetrické otáčení do pluhové polohy. Také při obloucích v pluhu se zdůrazňuje otáčení nohama, chápáné především jako důležitá pohybová dovednost pro další výcvik. Otáčení nohama pak může být podle potřeby doplňováno zatížením, tj. úklonem proti vnější lyži oblouku.

Od oblouku v pluhu nacvičeného v hrubém tvaru mohou přejít nadaní a mladí žáci přímo k obloukům z přestoupení, méně nadaní a starší nacvičují nejprve základní oblouk, kterým se rozumí jak oblouk z pluhu, tak oblouk z přivrátu vyšší lyží. Stejně tak lépe pohybově vybavení žáci procvičují cviky důležité pro vedení oblouku, tj. sjezd šikmo, sesouvání a oblouky ke svahu, především jako zdokonalování oblouků pomocí girland. Žáci s menšími pohybovými předpoklady provádějí důkladnější nácvik těchto cviků ještě před základním obloukem.

Pro přechod od jednoho stupně výcviku ke druhému je důležitá rychlost jízdy. Větší rychlost umožňuje nenásil-

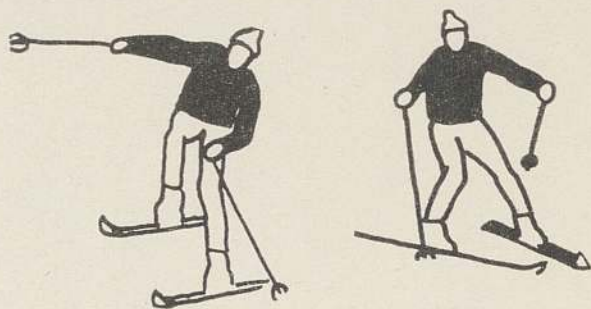

ný přechod od oblouků v pluhu k základnímu oblouku a od základního oblouku k obloukům z přestoupení.

Oblouky z přestoupení

Oblouky z přestoupení (obr. 2) se stávají v rakouské škole nejdůležitějším výukovým cílem. Důvody: lyžařské výuky se zúčastňuje stále větší počet mladých žáků, kteří chtějí jezdit dynamicky. Oblouky z přestoupení jsou přirozeným a účelným způsobem jízdy. Dále jsou důležitou technikou pro závodní činnost ve sjezdových disciplínách a podmiňují napojení výcviku na trénink.

Do vyučované techniky je zařazen oblouk z přestoupení *přivrátem* (rozumí se vyšší lyží) (obr. 3), oblouk z *rovnoběžného přestoupení* (obr. 4) a oblouk z *odšlapu*. Z vyučovacího programu byl škrtnut oblouk z *přivrátu* nižší lyží. Jako důvod se uvádí, že *přivrát* nižší lyží vede žáka k nesprávné poloze nižší lyže při odrazu a že žák beztakto dříve než se mu podaří zahránit nižší lyží a odrazit se z ní, provede často touto lyží malý *přivrát*.

Hlavním činitelem při obloucích z přestoupení je dynamické přemístění váhy těla na „přestupovou“ vnější lyží a otáčení nohama. Vertikální pohyb těžiště trupu se přitom omezuje na minimum — narušuje rovnováhu lyžaře a často předimenzuje otáčení lyží.

Otáčením nohama se rozumí otáčet především pokrčenou vnější nohou ihned po přestoupení a navázat otáčivý nápon obou nohou.

Provedení oblouků z přestoupení ovlivňuje výrazně zvěšující se rychlost jízdy. Větší rychlost způsobuje menší *přivrát* a dřívější připojení vnitřní lyže, dále přirozeně vede k rovnoběžnému přestoupení a při potřebě získat výšku nutí k oblouku z *odšlapu*.

Oblouky z přestoupení, nacvičované nejprve na mírném a rovném svahu, uplatňuje žák dále i na svahu boulovatém. Přestoupení provádí na vrcholu boule a pokračuje otáčivým náponem nohou (obr. 5).

Oblouky snožmo

Oblouky z přestoupení, při kterých se otáčení lyží zahajuje oběma poměrně rovnoměrněji zatíženými nohama současně, jsou určeny především pro rychlou jízdu v boulích, pro kterou je přestoupení příliš pomalé a pro jízdu v hlubokém sněhu, který vyžaduje rovnoměrnější zatížení lyží. Jejich nácvik se provádí až po hrubém zvládnutí oblouků z přestoupení.

Nácvik oblouků *snožmo* se začíná na boulích (obr. 6) — skrčením a otáčením nohou na vrcholu boule pokračuje otáčivým náponem po jejím úbočí. Při větší rychlosti se jedou oblouky *snožmo* mezi boulemi a otáčení lyží začíná na úbočí boule.

Nácviku oblouků *snožmo* v boulích se dává přednost jednak proto, že současné lyžování je především *sjíždění* v boulích, jednak proto, že je *snadnější*. Teprve později uplatňuje žák „oblouky *snožmo* ze *skrčení*“ i na rovném svahu. Oblouk zahajuje otáčivým pokrčením nohou a pokračuje otáčivým náponem stranou a vedením kolen dovnitř oblouku. Vertikální pohyb trupu je pokud možno minimální.

Teprve pro jízdu na prudkých svazích, kde je třeba použít zavřené oblouky a kde rychlý přechod lyží přes spádnici vyžaduje odraz, se nacvičují oblouky *snožmo* ze *zvýšení* (obr. 7). Odraz z hran je obvykle doprovázen náponem nohou, ale pouze o takovém rozsahu, aby lyže při spádnici mohly být dále otáčeny pokrčenými nohama a aby se mohl napojit otáčivý nápon.

Základním požadavkem při jízdě je *rovnováha*, a to především jak při zahájení otáčení lyží, tak při vedení oblouku. Požadavek rovnováhy znamená jet v přirozeném, účelném a uvolněném postoji, který poskytuje v každém směru možnost akce. Rovnovážný postoj je postoj bez extrémních poloh, který si zachovává v kterémkoliv směru

pohybovou rezervu, všechny klouby musí mít rezervu pohybu.

Rovnovážný postoj je důležitý také při vedení oblouku, kdy je třeba zachovávat rovnoběžnost spojnic špiček lyží, špiček nohou, spojnic kolen a spojnic boků (obr. 8).

Prof. Hoppichler zdůrazňuje, že výukovou techniku je třeba sestavit v *systém* především za účelem zevšeobecnění nejdůležitějších poznatků a zkušeností a za účelem rámcové jednotnosti a dorozumění. Tento systém je však ve vyučovací praxi vždy třeba přizpůsobit *situaci*, zjednodušovat, rozšiřovat či doplňovat jej podle podmínek a podle potřeb žáků. Důležitá je *jednotnost* v respektování dosavadního vývoje a hlavních zásad a *tolerance* individuálního přístupu vzhledem k podmínkám.

V hrubém tvaru zvládnuté cviky se dále zdokonalují v *různých*, technické úrovni žáka odpovídajících *podmínkách*, v různém terénu, na různém sněhu, střídá se rytmus jízdy, různé provedení oblouků, střídají se různé typy oblouků a jezdí se v různých sestavách slalomových tyčí.

Nácvik všech oblouků se provádí z důvodu rovnováhy nejprve v *širší stopě*. I velmi dobrý jezdec se uchyluje k širší stopě v jednotlivých situacích nebo i v průběhu jednoho oblouku vždy, kdy je to účelné. Platí zásada: „širší stopou se jede, když je to potřeba, úzkou, když je to možné.“

Provedení oblouků s větším smykem se toleruje při nácviku (obr. 9). Jakmile se zlepšuje koordinace pohybů, jsou žáci vedeni pomocí vhodného postoje a správného dávkování pohybů k *řezaným* obloukům.

Důležitou a rozšířenou pomocí při výuce jsou *krátké* nebo *kompaktní lyže*.

Pokusili jsme se naznačit hlavní rysy současné rakouské školy.

V podrobnostech informuje o současném pojetí rakouské výuky publikace Österreichische Schischule (Salzburg 1976) a krátké filmy Österreichische Schischule (filmový doplněk k výše uvedené publikaci).

Pro doplnění naší informace uvádíme překlad poslední pomůcky pro rakouské cvičitele, jakýsi „tahák“, který ve formě malého sešítka připomíná hlavní kostru výuky:

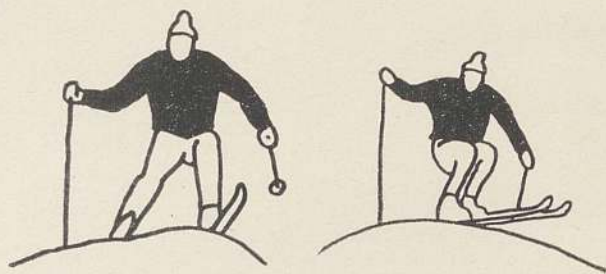
RAKOUSKÁ LYŽAŘSKÁ ŠKOLA

PROGRAM PODLE VÝKONNOSTNÍCH SKUPIN

Všeobecně:

Krátké lyže, vlek, terén, sníh a rychlost jsou cennými pomocnými výuky.

- Krátké lyže* použijeme pokud jsou nutné jako pomůcka při výuce a při jízdě. Jsou také pomůckou při jízdě ve vyšším věku a jsou cenné jako druhé lyže.
- Technika*: zatáčíme vždy nejprve s přenášením váhy těla a na snadných boulích.
- Vlek*: energii pokud možno šetříme pouze pro sjíždění.

- Terén*: mírně se svažující, aby žák byl i při rychlejší jízdě uvolněný a aby tak snadněji zatácel. Zatáčení učít na snadných boulích, poté přejít na nečlenitý svah. Pro výuku dětí použít lyžařskou dráhu (Geländebahn — upravená trasa, která svým tvarem sama navozuje vyučovaný pohyb).
- Rychlost / slalomové tyče*: individuálně stupňovat rychlost jako pomoc pro otáčení. Tím současně připravit žáka na jízdu v hlubokém sněhu a na řezané oblouky.
- Sníh*: sesouvání a nácvik oblouků provádět na tvrdém sněhu. Po zvýšení rychlosti jet všechny oblouky nejprve v mírně hlubokém, dále pak i v hlubokém sněhu.

SKUPINA V

Výkonnostní úroveň: začátečníci

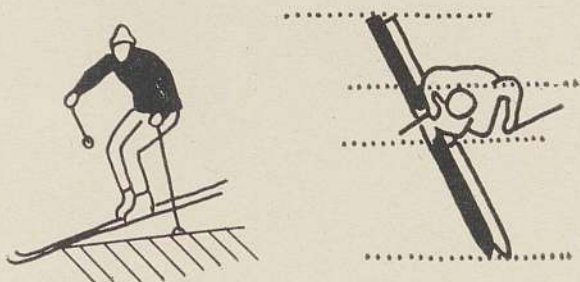
Výukový cíl: oblouky v pluhu

Těžiště výuky: zachování rovnováhy, hranění, sesouvání na

vnitřních hranách, otáčení přenášením váhy a otáčením nohama.

1. Kontrola vybavení, zásady bezpečnosti.
2. Návyk na lyže, cviky na místě, chůze, skluz (padání, vstávání).
3. Způsoby stoupání, procházka terénem, hry.
4. Procvičit sjezd *přímý*.
5. Procvičit *pluh*.
6. *Oblouky v pluhu*.
7. Procvičit sjezd *šikmo*.
8. Oblouky v *přivrátu* [vojenské a turistické lyžování].
9. Jízda na vleku, lehké projíždky terénem.

SKUPINA IV

Výkonnostní úroveň: oblouk v pluhu

Výukový cíl: základní oblouk — širší stopa.

Těžiště výuky: sesouvání šikmo, otáčení přenášením váhy a klidná dráha těžiště.

1. Opakovat procvičování sjezdu přímo.
2. Procvičovat sjezd šikmo.
3. Opakovat oblouk v pluhu.
4. *Sesouvání šikmo* v širší stopě — zahájit přenesením váhy.
5. *Sesouvání šikmo* — zahájit otáčením nohama.
6. *Oblouk ke svahu* — s pomocí a bez pomoci terénu.
7. *Girlandy základního oblouku* v širší stopě.
8. *Základní oblouky* v širší stopě — nečlenitý, mírný svah — opora o hůl.
9. *Základní oblouk* v širší stopě přes mírné boule (opora o hůl).
10. Snadné jízdy v terénu.

SKUPINA III

Výkonnostní úroveň: základní oblouk v širší stopě.

Výukový cíl: základní oblouk v úzké stopě, oblouk z přestoupení *přivrátem*.

Těžiště výuky: Výrazný odraz nižší lyží, rychlejší natočení přestupové lyže, dávkované vedení oblouků, klidné těžiště trupu.

1. Opakovat sjezdy šikmo, sesouvání šikmo, oblouk ke svahu (v úzké stopě).
2. *Girlandy základního oblouku* (úzká stopa), *Vlnovkové girlandy* a *girlandy oblouku z přestoupení*.
3. *Základní oblouk* — v úzké stopě přes boule — opora o hůl.
4. *Základní oblouk* — v úzké stopě, nečlenitý svah — kratší *přivrát*, dříve spojit lyže. Opora o hůl. Opakovat *vlnovku v pluhu* (mladí lyžaři). *Vlnovka v pluhu* (mladí lyžaři) — zřetelnější odraz. Vnitřní lyži nejprve pouze nadzvednout, potom přitočit a posleze připojit.
5. *Přestoupení přivrátem* — opora o hůl (boule a nečlenitý svah).
6. *Různě dlouhé oblouky* a přizpůsobené terénu.
7. *Zvyšovat tempo*, řezat oblouky.
8. Sjezdy ve snadném hlubokém sněhu (upozornit na zásady bezpečnosti a nebezpečí lavín).
9. Oblouky mezi pravidelně rozmístěnými tyčemi.

SKUPINA II

Výkonnostní úroveň: základní oblouk v úzké stopě, oblouk z přestoupení *přivrátem*.

Výukový cíl: oblouk z rovnoběžného přestoupení, oblouk snožmo v širší stopě.

Pro mladé žáky: vlnovka v širší stopě.

Těžiště výuky: zjemnit změnu zatížení a fázi vedení oblouku; otáčení nohama při skrčení a při náponu.

Upravit základní postoj.

Oblouky řezat.

Pomalou střídání krátké a dlouhé oblouky, právě tak jako oblouky z přestoupení a snožmo.

1. Opakovat — *přestoupení přivrátem*. Střídat krátké a dlouhé oblouky.
2. Opakovat vlnovkové girlandy, girlandy z přestoupení a girlandy z *odrazu*.
3. *Rovnoběžné přestoupení*, střídání krátké a dlouhé oblouky.
4. *Oblouky snožmo a vlnovka* (mladí žáci) v širší stopě v boulech nebo ve vlnách — opora o hůl.
5. *Oblouky snožmo a vlnovka* (mladí žáci) v širší stopě na nečlenitém svahu — opora o hůl.
6. *Oblouky snožmo a vlnovka* (mladí lyžaři) v širší stopě s odrazem z hran — prudší svah.
7. *Střídání oblouky z přestoupení a snožmo*.
8. Oblouky z přestoupení a snožmo (vlnovky) pravidelnou sestavou branek.
9. Oblouky snožmo a vlnovky při větší rychlosti.
10. Oblouky z přestoupení, oblouky snožmo a vlnovky ve snadném hlubokém sněhu.

SKUPINA I

Výkonnostní úroveň: oblouky z rovnoběžného přestoupení, oblouky snožmo v širší stopě.

Výukový cíl:

Oblouky snožmo a vlnovka v úzké stopě, oblouky z odšlapu, přizpůsobení všech oblouků terénu, rychlosti, sněhu, jízdě v brankách a extrémnějším postojí. Rychlé střídání krátkých a dlouhých oblouků, rychlé střídání oblouků z přestoupení a snožmo.

Těžiště výuky:

Dobrá koordinace práce nohou při otáčení, vedení oblouku a při *pérování*.

Oblouky stále více řezat.

Snažit se o úsporné pohyby při oblouku.

1. Opakovat girlandy; rychle a rytmicky střídání sled smyků a oblouků.
2. U všech girland zahajovat z *náklonu vzad*.
3. Střídání *oblouky snožmo a oblouky z přestoupení se současnou změnou rytmu*.
4. Oblouky snožmo s *předtočením* — sklopit lyže na plochy, natočení provést z boků — zdůraznit plynulé provedení.
5. Krátké a dlouhé oblouky z *odšlapu*.
6. Na *boulovaté trase* — střídání přestoupení (při pomalejší jízdě) a *vlnovku snožmo*.
7. Na *boulovaté trase* — zvyšovat rychlost — jet mezi boulemi.
8. *Oblouky ze zachycení* [Klammerschwünge] — zesílit podíl zatížení na vnitřní lyži.
9. Střídání oblouky snožmo ze *snížení a ze zvýšení*.
10. *Přestupovat z vnitřní lyže na vnitřní lyži*.
  11. *Oblouky snožmo a z přestoupení* zahajovat také z *náklonu vzad*.
  12. Projíždět nejprve pravidelným, později nepravidelným *sledem branek*.
  13. Projíždět brankami *na čas*.
  14. Jednoduchý *paralelní slalom*.
  15. *Hluboký sníh* — později také *těžký sníh*. Nejprve oblouky snožmo, později také z přestoupení.
  16. Procvičování *technické všestrannosti* (zvláště u mládeže).
  17. *Hravé formy oblouků*; snadné cviky z lyžařské akrobacie.

Terénní skoky.

POZOR! Toto rozdělení vyučovací látky do pěti skupin vyžaduje stále *přizpůsobování*:

- a) *Žákovi*. Mladé, nadané, dobře kondičně připravené žáky s krátkými lyžemi zde označujeme krátce jako „mladé“ žáky. Ti mohou jezdit kratšími oblouky, využívat více rytmus, lépe uplatňovat oporu o hůl a přiměřeně postupovat k výcvikovému cíli. Starší, pohybově slabší, kondičně nepřipravení a žáci s výbrojí neusnadňující výuku musí jezdit delšími oblouky, potřebují vkládat mezi jednotlivé oblouky delší fáze smykání, případně sjezdu šikmo, pro jednotlivé typy oblouků potřebují více pomocných cvičení a mohou méně využít rytmu.
- b) *Výcvikovým cílům* (bezpečně zvládnutí jízdy, turistické, vojenské, sportovní a umělecké lyžování).
- c) *Výzbroji* (normální lyže, krátké lyže, loipeski).

Dr. JIŘÍ SOUKUP

Využití zpracování úrazů v lyžování

Tělovýchova a sport získávají v naší společnosti stále významnější postavení. XV. sjezd KSČ orientoval naši společnost na vědeckotechnickou revoluci. S ní souvisí zvyšování a zkvalitňování životní úrovně. Tělovýchova je jedním z prostředků, které vedou k tomuto cíli. Umožňuje nejšířšímu okruhu občanů, především mládeži, využívat přednosti socialistického způsobu života. Cílem jejích snah je dosažení co nejlepší fyzické i psychické kondice. Vede k racionálnímu využití volného času, předchází negativním civilizačním jevům, přispívá nemalou měrou k seberealizaci a k uspokojení nad dosaženými výsledky, má značný podíl na regeneraci pracovní síly. Proto tělovýchova a sport získávají v naší společnosti stále významnější postavení.

Rozšiřuje se organizační základna, roste počet členů a úměrně s tím narůstá počet a rozsah nejrůznějších akcí. Paralelně stoupá bezpečí negativního dopadu tělovýchovy ve formě sportovních úrazů. Ty ovlivňují mimopracovní úrazovost, která se v současné době dostává do popředí v příčinách pracovní neschopnosti. To vše klade velmi náročné úkoly na řídicí činnost zdravotnických, ale i všech ostatních pracovníků v tělesné výchově.

Jednou z podmínek úspěšného řízení procesů v období vědeckotechnické revoluce je pronikání vědy a automatizace do všech odvětví naší činnosti. Vědecké řízení při využití přístrojové techniky se neobejde bez dokonalého informačního systému. Jedním z nově zaváděných prvků tohoto systému v tělovýchově je strojně početní zpracování úrazů. Rok 1976 byl prvním rokem, kdy byla tato metoda použita. Znamená kvalitativní změnu ve sledování úrazů tím, že umožňuje včasné a vědecké zpracování jejich evidence, jejich analýzu a vyvození konkrétních preventivních opatření. Nebude proto škodit, když si připomeneme některá, pro nás důležitá čísla z úrazové statistiky. Dokreslují obraz úrazového rizika při lyžování a poukazují na nejzávažnější úseky, ve kterých se musí zintenzívnit činnost, která má předcházet zdravotnímu ohrožení při sportu.

Lyžování se 117 úrazy členů tělovýchovných jednot v českých zemích je na sedmém místě při hodnocení jednotlivých sportovních svazů v absolutním počtu úrazů. Početností úrazů je v 3. skupině před atletikou, judem a ragby. Tento počet není nejvyšší, ale zároveň není zanedbatelný a stále vysoko převyšuje počet úrazů v některých dalších sportovních odvětvích (viz tabulku č. 1). Vztáhne-li počet úrazů na počet registrovaných členů, klesá kopaná, která vedla v absolutním počtu, na šesté místo a lyžování na dvanácté místo na konci 4. skupiny, zatímco na první tři místa se dostávají ragby, box a hokej s více jak 2 % úrazů (tabulka č. 2).

I tak nejsou úrazy vzniklé při lyžování zanedbatelné. Při 123 úrazech vzniklých při lyžařských podnicích při průměrné době léčení šesti týdnů bylo pronesáno 5166 dnů, celkem tedy více jak 14 let za jediný rok. Při tom do statistiky nejsou zahrnuty úrazy s dobou léčení kratší čtrnácti dnů. Dva až čtyři týdny bylo léčeno 57 úrazů, tj. 42,5 %, pět až osm týdnů 41, tj. 30 % a velmi těžkých úrazů léčených 9—52 týdnů bylo 36, tj. více jak jedna čtvrtina.

Všimáme-li si věkového rozvrstvení

úrazů, je zářející převládání úrazů u mládeže. V rozmezí mezi 10. a 14. rokem bylo jich 20,9 % ještě více — 27,6 % u patnácti až devatenáctiletých. Odpovídá to většímu sklonu k riskování v tomto věku, což by vedoucí výcviku měli brát v úvahu. Ve věku od 20 do 29 let, tj. období nejvyšší výkonnosti lyžaře, úrazovost lehce klesá na 18,7 %. Starší ve věku od 30 do 39 let se ještě chtějí vyrovnat těm mladším, často přepínají své síly a proto jejich úrazovost opět stoupá na 20,9 %. Po čtyřiceti letech prudce klesá na 11,9 %.

Je zářející, že většina úrazů — 88, vznikla při tréninku. Je to 73 % všech úrazů. Při závodech bylo jen 27 úrazů, tj. 22 %, tedy necelá čtvrtina. To svědčí o mnohem menším zabezpečení tréninkové činnosti jak po stránce metodické, tak po stránce připravenosti sportovce, tak i z hlediska úrazové zábrany. Jen 50 % těchto úrazů vzniklo na sněhu. Deset procent tréninkových úrazů se přihodilo v tělocvičně, na dráze, na hřišti, v bazénu, tedy v místech, kde jsou všechny předpoklady pro dokonalou úrazovou zábranu. Dvacetiprocentní účast trenérů na mimozávodních úrazech dokresluje tento obraz.

Při bližším rozboru příčin bylo nejvíce úrazů zaviněno sportovcem samotným. Z toho 31 nesprávně provedeným pohybem a výkonem, 27 nedostatečnou přípravou, 8 neopatrností, jeden nedostatečným rozcvičením, jeden porušením pravidel a co je zářející, jeden následkem nedostatečně vyléčeného předchozího poranění. V hlavním tréninkovém období bylo 49 úrazů, v přípravném 33 a v přechodném období 6.

Z technických příčin vzniklo pro závady na výstroji a výstrojí 14 — tj. 11 % úrazů, pro nedostatečnou úpravu tratě 28 — tj. 23 % úrazů. To jsou úrazy, jimž by bylo možné předcházet řádným výběrem a úpravou terénu, výběrem trati přiměřené schopností závodníka a okolnostem počasí. Ani klimatu jsme se řádně nepřizpůsobili. Chladem vzniklo 8 a pro špatnou viditelnost 5 úrazů.

Při lyžování a lyžařském tréninku jsou nejčastěji úrazem postíženy klouby — ve 44 %, tj. 55krát. Nejvíce na dolní končetině — koleno 13krát,

Tabulka č. 3

Závislost úrazů na druhu činnosti a vyspělosti závodníka v abs. číslech. Z účasti převážně závodů:

Úrazy:	celkem	celostátních	národních	krajských	okresních	místních	rekreačních	jiných
při tréninku	88	13	8	26	10	11	8	12
při závodech	27	5	9	9	3	1	0	0
celkem	115	18	17	35	13	12	8	12

hlezno 14krát. Padesát zlomenin činí 41 %. Na horní končetině jich bylo 14, na dolní 32, na hlavě tři a páteři jedna. Tři zlomeniny lebečních kostí jen zdrazňují nutnost nošení přilby při sjezdových disciplínách.

Zvyšující se životní úroveň obyvatelstva umožňuje stále většímu počtu lidí pobyt v zimě na horách. Většinou dobrá vybavenost lyžařů a jejich častý pobyt na horách láká především mládež k účasti na lyžařských závodech rekreačního nebo i mistrovského charakteru. Tato skutečnost představuje vyšší riziko úrazů při lyžování, jemuž je třeba čelit prostřednictvím účinných preventivních protiúrazových i organizačních opatření. Jedině řádná evidence všech úrazů, umožňující kvalitativně nové zpracování získaných údajů, umožní další krok k zabezpečení úrazové zábrany.

Usnesení ÚV ČSTV z 23. září 1975 uložilo tělovýchovným organizacím a činitelům hlásit každý, tedy i drobný úraz. Odpovědnost za řádné hlášení nesou okresní metodici, kteří pak musí vyžadovat plnění této povinnosti od všech trenérů a cvičitelů. Je na široké veřejnosti funkcionářského aktivity, aby tato činnost byla kvalitní, aby byly evidovány všechny úrazy a aby se tato metoda stala spolehlivým východiskem k tomu, aby se lyžování stalo ve všech případech opravdu tím, čím má být, to je prostředkem k utužování zdraví a posilování morálně volních vlastností člověka.

Tabulka č. 1

Množství sportovních úrazů v jednotlivých sport. svazech

1. Kopaná	2564
2. Hokej	1268
3. Volejbal	282
4. Házená	236
5. Basketbal	190
6. ZRTV	169
7. Lyžování	117
8. Atletika	90
9. Judo	74
10. Ragby	68
11. Horolezectví	56
12. Box	51

Tabulka č. 2

Poměr úrazů k počtu registrovaných členů v procentech

1. Ragby	2,83
2. Box	2,72
3. Hokej	2,44
4. Házená	1,40
5. Horolezectví	1,06
6. Judo	0,85
7. Kopaná	0,82
8. Basketbal	0,78
9. Volejbal	0,60
10. ZRTV	0,42
11. Atletika	0,39
12. Lyžování	0,32

Pozitívny vplyv športových tried

Prax potvrdzuje výsledky výskumu vedcov, tvrdiacich, že už vo veku 8 až 11 rokov sú vo väčšine športových odvetví fyziologické predpoklady pre započatie športovej prípravy a tréningu mládeže. Potvrdil to aj moskovský kongres telovýchovných teoretikov z roku 1975, na ktorom sa hovorilo o určení vekovej hranice pre špecializáciu mladých športovcov.

Preto v celom systéme prípravy talentovanej mládeže venujú orgány ČSZTV mimoriadnú pozornosť športovým triedám a školským športovým strediskám na ZDŠ, pričom úzko spolupracujú s príslušnými ministerstvami školstva.

Doterajšie skúsenosti ukazujú, že športové triedy a školské športové strediská majú v systéme športovej prípravy mládeže svoje opodstatnené a pevné miesto. S ich rozvojom sa ráta aj do budúcnosti. Pravda, existuje ešte celý rad problémov, s ktorými sa boria. To však nemôže zatieniť pozitívny vplyv týchto stredísk na rozvoj výkonnosti mladých talentovaných športovcov.

Na Slovensku prebiehal v školskom roku 1976—1977 prieskum v športových triedach, na ktorom sa podieľali pracovníci Výskumného ústavu FTVŠ UK v Bratislave, vybraní učitelia telesnej výchovy a niektoré katedry telesnej výchovy na vysokých školách. Aj keď výsledky prieskumu nie sú doteraz komplexne spracované, potvrdili, že ŠT a ŠSS nepôsobia rušivo na beh školy a na plnenie jej základných úloh. Naopak, prieskum potvrdil, že zvýšená športová činnosť pôsobí pozitívne na školský prospech, na osobnosť a vôľové vlastnosti žiakov.

V školskom roku 1976—1977 bolo v SSR činných 7 športových tried v klasických lyžiarskych disciplínach na dvoch ZDŠ, a to v Banskej Bystrici a na Štrbe. Okrem toho sú vytvo-

rené 3 internátne triedy s rozšíreným vyučovaním telesnej výchovy so špecializáciou na zjazdové lyžovanie na gymnáziu v Kežmarku. V týchto športových triedach zabezpečovalo športovú prípravu 19 trénerov, z ktorých však 7 nespĺňa požadovanú kvalifikáciu. To je jeden z najvýraznejších nedostatkov, ktorý sa už dlhší čas nedarí zlepšiť. Akutný nedostatok kvalitných trénerov je dlhodobý a hlavnou príčinou toho, že sa nedarí úspešnejšie plniť zámery. Platí to hlavne pri plataní účinného tréningového procesu.

Aj keď rozmiestnenie lyžiarskych športových tried zodpovedá prírodným podmienkam aj sieti tréningových stredísk mládeže v lyžovaní, predsa len v ich činnosti pretrvávajú niektoré ďalšie vážnejšie nedostatky. Lyžovanie, najmä pretekárske, je veľmi náročným športom na kvalitnú výstroj. Pri tom súčasná situácia vo výbere kvalitných lyží je nevyhovujúca. Platí to najmä u bežeckých lyží. Tiež ich množstvo nestačí pokrývať potrebu, naviac ak sa musí nakupovať na faktúry. Žiadalo by sa tiež umožniť žiakom ŠT a ŠSS, ale aj TSM prednostné používanie vlekov a výtahov pred ostatnými rekreatantmi a turistami. Tým by sa tréningový proces nielen skvalitnil, ale aj zefektívnil.

Žiaci troch tried gymnázia v Kežmarku boli rozdelení do troch družstiev. Jednotlivé družstvá vedú tréneri Povrazník, Vl. Krajčák a Varholák. Aj keď sa doteraz nepodarilo lepšie skoordinať činnosť týchto lyžiarskych tried gymnázia v Kežmarku s činnosťou TSM a SVŠM, je badateľný rast výkonnosti ich žiakov. Odrzkadlilo sa to na výsledkoch mladých zjazdárov na majstrovských súťažiach ČSZTV. Tak napríklad Melich zvíťazil v obrovskom slalome, Renner a Šoltýsová v zjazde v kategórii starších dorastencov na majstrovstvách SSR. Tiež športové triedy na ZDŠ sa môžu pochváliť dobrými výsledkami. Žiak ŠT zo Štrby Galo bol prvý na majstrovstvách ČSSR starších žiakov v behu, Vaja a Ursíny zo ŠT v Banskej Bystrici boli prví na majstrovstvách SSR v behu starších a mladších žiakov a Jonašík z tej istej ŠT bol druhý na majstrovstvách SSR v skokoch starších žiakov.

I keď dosiahnuté výsledky svedčia o zlepšujúcej sa úrovni tréningového procesu v ŠT a ŠSS, je ešte dostatok priestoru na zvýšenie účinnosti a uplatňovanie najnovších tréningových osnov, tréningových metód a foriem práce. Tu by sa mala prejavovať väčšia zainteresovanosť Výboru lyžiarskeho zväzu SÚV ČSZTV pri konkrétnejšom pomoci školám so športovými triedami a školskými športovými strediskami. Keď už v ničom inom, tak aspoň pri ustálení systému športových súťaží, ktoré by sa mali stať nielen kontrolným, ale aj inštruktážnym činiteľom.

-es-

Věra Brixiová (Liaz Jablonec) se v loňské sezóně mohla pochlubit několika dobrými výsledky. Snímek je z Memoriálu Janka Nováka, kde obsadila druhé místo

Úspěšná činnost severočeských cvičitelů a rozhodčích

V Severočeském kraji se mohou pochlubit dobrými výsledky lyžařští cvičitelé při zabezpečování výchovně výchovných zájezdů škol. Při některých velkých oddílech a okresních svazech byly ustaveny veřejné lyžařské školy, které dosahují velmi dobrých výsledků. Nejdelší tradici má škola Ještědu Liberec, velmi slibně se rozvíjí škola při TJ Chemička v Ústí n. L. a školy při výběrech okresních svazů v Chomutově a Mostě. Jejich síť hodlají Severočeši stále rozšiřovat.

Severočeští lyžaři si nehrají na vlastním písečku. Úsek sportovního lyžování krajského i všech okresních svazů plánovitě rozvíjí spolupráci s ROH, SSM, pomáhá při školení instruktorů, zapojuje pracovníky partnerských organizací do školení cvičitelů, atd. Na oplátku se jim dostává slušné podpory, ať již materiální či finanční.

Při bilancování severočeského lyžování nesmíme pochopitelně zapomenout na všech 679 cvičitelů a trenérů a 461 rozhodčích, z nichž mnozí

mají obě kvalifikace. Bez jejich činnosti, obětavé práce a vynalézavosti by severočeské lyžování jen těžko bylo tím, čím je. A také jejich zásluhou se dobře daří rozvíjet politicko-výchovnou práci ve všech svazech a oddílech. Svědčí o tom téměř stoprocentní účast v soutěži o titul vzorný, devět lyžařských oddílů je nositelem tohoto hrdého titulu prvního stupně. Při úpravě a výstavbě lyžařských zařízení, které se na severu Čech hodně rozrostly, ale kterých nebude nikdy dost, odpracovali lyžaři sami více než 200 000 brigádnických hodin. Všechna tato fakta se odrážejí ve vynikajících výsledcích a čelném postavení severočeských lyžařů v soutěži o nejuspěšnější sportovní svaz severočeského KV ČSTV.

-jk-

Fotografie na první straně obálky jiží Krulíš, na druhé straně AP-ČTK, na třetí straně Ivo Petřík, Jaroslav Trousil a ing. Juraj Bobula, na zadní straně obálky Ivo Petřík.

Fotografie uvnitř měsíčníku AP-ČTK, Jaroslav Honců, Petr Jirěš, Ludovít Lettrich a Jaroslav Trousil.

Specializace lyžařských rozhodčích na zelenou?

Stále vyšší požadavky na výkony závodníků se obráží i v nutnosti zkvalitňovat práci rozhodčích, a to nejen používáním dokonalejší měřicí techniky časů, využíváním mechanizace k úpravě tratí a vysilaček pro usnadnění organizace závodu. Zákonitě s procesem uplatňování nové techniky a snahy o zkvalitnění dochází k tomu, že se mnozí rozhodčí specializují. Značná část se zaměřila výhradně na závody sjezdové nebo běžecké, případně na skoky.

Mám ale na mysli ještě užší specializaci při výkonu funkce v jednotlivých disciplínách. Je řada rozhodčích, kteří při všech závodech vykonávají řídicí funkce, jiní soustavně zpracovávají výsledky, další se vždy uplatňují při měření časů, na kontrolách a v dalších funkcích. Tak vznikají sebrané týmy rozhodčích. Rutina získaná praxí při stále stejném zařazení bývá zárukou úspěšného provedení závodu. Nelze tvrdit, že se tato praxe zavádí všude, ale je dost rozšířena. Vývoj specializace probíhá v různých částech naší vlasti podle místních specifických podmínek odlišně. Lze však předpokládat, že se bude do budoucna ještě více rozšiřovat. Pak také bude nutno řešit problémy, které s sebou současně přináší a řešit je celostátně úpravou náplně doškolování a seminářů. Musíme se totiž postrat o zvyšování úrovně specialistů, ale současně i o kádr pracovníků, kteří jsou organizačně na vyšší a kteří dokáží s přehledem usměrnit činnost všech dalších rozhodčích při závodech. Činovníků, kteří dokážou stejně tak dobře ohodnotit úpravu sněhové pokrývky a postavou tratě, zejména po stránce bezpečnostní, jako spočítat výsledky závodu. Jinými slovy potřebujeme vychovávat mimo specialistů i schopné technické delegáty, ředitele závodů a hlavních rozhodčí.

Pravděpodobně budeme ještě po řadu let školit rozhodčí pro všechny disciplíny současně jako dosud. Specializace už při základním školení rozhodčích III. třídy, nebo případně až při školení tříd vyšších by určitě přinesla řadu výhod. Hledisek a kritérií je však celá řada a závažné důvody hovoří nejen pro separátní školení jednotlivých disciplín, ale i proti. Diferenciace školení by umožnila detailnější probrání předepsané látky (pravidel) při zkrácení doby trvání kursu. Navíc je neekonomické školit frekventanty v disciplínách, o které nemají zájem. Naproti tomu jedním z rozhodujících důvodů, pro který se zachovává při školení rozhodčích dosavadní praxe, je skutečnost, že lyžařsky slabší okresy by těžko zajišťovaly dostatečný počet specializovaných rozhodčích, když by u nich přicházelo v úvahu pořádání závodů jak

Záběr ze semináře rozhodčích I. třídy - stylářů ve Frenštátě pod Radhoštěm

v sjezdových, tak i v klasických disciplínách.

Jako optimální řešení se tedy jeví pořádání zvýšeného počtu seminářů a úprava učebních osnov doškolovacích kursů. Příslušné komise rozhodčích federálního i republikových svazů problém výchovy kádrů v tomto smyslu již částečně řeší. Semináře pro rozhodčí I. třídy jsou už rozděleny a v prvním termínu se letos školí disciplíny klasické a v dalším sjezdové. Tradičně se pokračuje v samostatném školení rozhodčích stylu skoku a školení byli už i měřiči délek. Vítané zkvalitnění práce sboru rozhodčích přináší semináře pro techniky elektrického měření času a pro autory tratí. V kursu pro autory tratí anebo i samostatně by bylo vhodné školit také velitele tratí, poněvadž rozhodčích s technickými vědomostmi potřebnými k této velmi odpovědné funkci ubývá. Pravděpodobně je to tím, že téměř ve všech zimních střediscích přebral povinnost upravovat tratě provozovatelé vleků nebo sedačkových výtahů. Tato skutečnost nás ovšem nezbavuje odpovědnosti za řádně připravenou trať před závodem. Proto se neobejdeme bez činovníků, kteří dokáží při úpravě tratí správně usměrnit práci čtyř techniků

a na úrovni spolupracovat s řidiči ratraků nebo jiných mechanizačních prostředků. Velkým přínosem by byly i semináře pro technické delegáty.

Obdobnou úlohu jako semináře by měly plnit i doškolovací kursy, případně i školení pro rozhodčí I. třídy. Pokud náplň těchto kursů překročí rámec klasického školení — to znamená výklad změn pravidel, nebo pouze opakování pravidel a výpočtů výsledků bude doplňováno výtahy z přednášek ze speciálně zaměřených seminářů, lze předpokládat, že rozhodčí budou i v budoucnu, vzdor zvyšujícím se nárokům, plnit svoji úlohu stejně dobře jako tomu bylo dosud.

JIRÍ VACEK

Pozn. redakce: Specializace na jednotlivé funkce v závodech (časoměřič, délkař atd.) prakticky možná není. V nižších třídách, zejména III. třídě, rovněž nelze vychovávat specialisty, protože rozhodčí musí být všestrannými tělovýchovnými pracovníky v oddíle, okrese a ve všech stupních řízení. Ve vyšších třídách [zejména v I. tř.] se svou činností podle záliby zaměřuje na klasické nebo sjezdové lyžování. Proto se konají speciální semináře, v poslední době i pro technické delegáty.

ROZHODČÍ I. TŘÍDY

V září a v říjnu byla uskutečněna dvě školení lyžařských rozhodčích I. třídy v Tatranské Lomnici (11.—15. 9.) a v Prostřední Bečvě (5.—9. 10.). Byla ukončena předepsanými zkouškami, při nichž uspěli všichni účastníci školení. Rady rozhodčích I. tř. VSL ČSTV byly rozšířeny o tyto nové rozhodčí:

absolventi školení v Tatranské Lomnici: William Dorčák, Žiar n. H.; Miloslav Jarolímek, Partizánské; ing. Pavel Kothaj, Hadlová; Jaroslav Kytlic, Martin; ing. Milan Noščák, Partizánské; ing. Jozef Očenáš, Tatranská Štrba; Julius Onofrej, Gelnica; Jozef Peter, Tatranská Štrba; Pavol Petruška, Tatranská Štrba; ing. Miloslava Solčanská, Dolný Smokovec; Anton Šoltýs, Kežmarok; Otto Špendel, Tatranská Štrba; František Štassel, Zvolen; Ján Terezčák, Dolný Smokovec; Ján Tomko, Tatranská Štrba; Gabriel Toth, Dolný Kubín a ing. Darina Zelinová, Poprad.

Absolventi školení v Prostřední Bečvě: Rudolf Adam, České Budějovice; ing. Václav Bejček, Plzeň; Hilda Doušová, Mladá Boleslav; ing. Rostislav Dufek, Plzeň; ing. Josef Fiala,

Nové Město n. M.; Zdeněk Gabriel, Nové Město n. M.; Eliška Horáková, Frýdek; Milan Hrubec, Opava; ing. Jaromír Chmátal, Třinec; ing. Vladimír Jelenecký, Teplice; Jindřich Jurek, Polička; ing. Vladimír Mráz, Praha; Roman Odvárko, Špindlerův Mlýn; Milan Pfeifer, Machov; Hana Prokopová, Mezihoří; Vladislav Razým, Plzeň; Jaroslav Sláma, Nadějov; Drahomír Smrčka, Písařov; Ivan Schwob, Klášterec n. O.; Ivan Smutný, Mladá Boleslav; Ludvík Staněk, Nové Město n. M.; ing. Vlastimil Šlapal, Brno; ing. Josef Winter, Liberec a ing. Lumír Zdražil, Opava.

Blahopřejeme a věříme, že všichni v příštích letech přispějí podle svých sil k zvládnutí úkolů, které před rozhodčí staví lyžařské hnutí v naší zemi.

Dr. OTTO KUHÁNEK

Sportovní třídy na gymnáziích

Dosažení vrcholného sportovního výkonu předpokládá dlouhodobou sportovní přípravu, jinými slovy systematický proces s jasně stanovenými cíli a také vytvoření podmínek, úměrných vytyčeným cílům. V přípravě lyžařů to znamená mimo jiné umožnit v potřebné míře trénink na sněhu. Současná organizační struktura TSM je značným přínosem a vytváří pro sportovní přípravu mladých lyžařů, vykazujících požadovanou výkonnost podmínky, odpovídající poslání TSM. Tím je zabezpečení tělovýchovného procesu se zřetelem na potřeby státní reprezentace na úrovni výkonnostního sportu mládeže.

Úroveň tréninkového procesu ve výkonnostním sportu mládeže se promítá velmi úzce do vrcholové oblasti zaměřené na státní sportovní reprezentaci. Požadavky kladené v současné době na přípravu mladého lyžaře - běžce se často dostávají do protikladu s požadavky přípravy na budoucí povolání. Vzniklý konflikt má za následek omezení tréninku, někdy i konec závodní činnosti.

Spojení výuky a sportovní přípravy v rámci výběrové sportovní třídy se ukázalo jako jedno z možných řešení, jehož kladem je mimo jiné i jednotné výchovné působení. Tato zkušenost ze škol I. cyklu byla podnětem pro otevření experimentálních sportovních tříd na gymnáziích se zaměřením na běh na lyžích v Jilemnici a ve Vimperku. Ve školním roce 1977-1978 na základě dohody mezi ministerstvem školství ČSR a ČUV ČSTV pracují v obou gymnáziích první dva ročníky. Činnost sportovních tříd na gymnáziích je jednak hrazena z prostředků odboru školství Východočeského a Jihočeského kraje, jednak z prostředků oddělení STM ČUV ČSTV.

Sportovní třídy vycházejí při plánování a činnosti z jednotného tréninkového systému pro běh na lyžích. Frekvence tréninků i objem zatížení v rámci sportovní přípravy využívají možnosti úpravy počtu vyučovací hodiny s ohledem na potřeby tréninku a závodní činnosti. V průběhu školního roku jsou organizovány zpravidla tři výcvikové tábory na prvním sněhu v období listopad-prosinec a dvě letní týdenní soustředění zaměřená na rozvoj základních pohybových vlastností a rehabilitaci.

Výběr do sportovních tříd gymnázií se provádí z děvčat a chlapců, kteří úspěšně složili přijímací zkoušky na gymnázium v místě svého bydliště a prokáží požadovanou výkonnost. Hodnotí se výsledky dosažené v sezóně na závodech NKZ, CKZ, přeborech ČSR a ČSSR. V průběhu května jsou zpravidla uchazeči zvaní na kontrolní měření, v jehož rámci absolvují testy všeobecné a speciální tělesné připravenosti, předkládají záznam požadovaných ukazatelů z předchozí přípravy, tréninkový deník a vysvědčení o zdravotní způsobilosti.

Na základě komplexního zhodnocení jsou uchazeči splňující požadavky vybráni a pozváni na prázdninový VT. Přijatým uchazečům je v rámci možnosti poskytováno internátní ubytování.

Jako členové SSM se žáci podílejí na společensky prospěšné práci, brigádách, pracují jako vedoucí oddílů PO, soutěží o titul Vzorný kolektiv ČSTV.

Na otázku, v čem jsou přínosem zřizované sportovní třídy na vimperském

a jilemnickém gymnáziu, můžeme odpovědět:

1. Umožňují sladit nároky studijní i tréninkové úpravou rozvrhu, počtu vyučovacích hodin, výukou na výcvikových táborech apod.
2. Zeměpisná poloha stávajících lyžařských gymnázií umožňuje prakticky celoroční běžeckou přípravu v terénu na standardních traťích, trénink na kolečkových lyžích a v zimě na sněhu bez velkých časových ztrát a finančních nákladů na dopravu.

Sdruženáři NDR vítězi Poháru přátelství

Na Poháru přátelství, který společně s kvalifikačními závody čs. skokanů zahajoval novou závodní sezónu v klasických disciplínách 17. a 18. prosince ve Vysokých Tatrách, prokázali reprezentanti NDR vedoucí postavení ve světové špičce sdruženářů. Zvítězili bezpečně v soutěži družstev mužů i juniorů, v závodě jednotlivců patřilo prvenství mistru světa a olympijskému vítězi Ulrichu Wehlingovi a junioru Uwe Dotzauerovi.

Čs. sdruženáři ani tentokrát nezasáhli do bojů na předních místech. Členové mladého reprezentačního družstva sbírají mezinárodní zkušenosti a nebudou snadné, aby znovu vybojovali ztracené postavení ČSSR v této disciplíně, v níž v minulosti patřili mezi nejlepší na světě. V Československém poháru sdruženářů byli nejúspěšnější František Zeman a junior Miroslav Kumpošt, který v mezinárodní soutěži skončil sedmý. Zlepšenou výkonnost a svědomitou přípravu na sezónu mistrovství světa prokázali sovětští reprezentanti, kteří v závodě družstev mužů i juniorů obsadili druhé místo. Alexandr Majorov na Štrbském Plese porazil přední sdruženáře NDR Winklera, Langeru a Leipolda, z juniorů se nejlépe umístil Viktor Apulov na pátém místě.

Ve všech třech kvalifikačních závodech skokanů zvítězil František Novák, který na středním můstku prokázal nejlepší formu z čs. reprezentantů v úvodu sezóny. Kapitán čs. týmu Leoš Škoda skončil vždy druhý za F. Novákem. Nedostatek sněhu způsobil, že se neskákalo na devadesátce.

Přehled výsledků závodů na Štrbském Plese:

Pohár přátelství sdruženářů: 1. Wehling [NDR] 433,7 b., 2. Majorov [SSSR] 421,6, 3. Winkler 417,7, 4. Langer 417,4, 5. Leopold (všichni NDR) 406,4, 6. Nogovicyn 395,4, 6. Voronin (oba SSSR) 395,3, 8. Zimmermann 388,0, 9. Röder (oba NDR) 384,7, 10. Baranov (SSSR) 383,9. — **Výsledky skoku:** 1. Majorov 227,5 (86 a 82), 2. Wehling 213,7 (83 a 75,5), 3. Ott [NDR] 213,5 (83 a 81), 4. Langer 211,2 (84 a 74,5), 5. Winkler 204,7 (82,5 a 76), 6. Leopold 202,4 (81 a 77). — **Běh na 15 km:** 1. Wehling 44:32,65, 2. Winkler 45:18,98, 3. Langer 46:04,28, 4. Dotzauer [NDR] 46:04,96, 5. Lei-

3. Vytvoření větších skupin usnadňuje při diferencovaném, individuálním přístupu trénink v rovnocenných skupinkách. Možnost srovnání se spolužáky - soupeři se kladně projevuje v přístupu k plnění tréninkových úkolů. Soutěživost podporuje skutečnost, že žáci mohou startovat v závodech za své mateřské tělovýchovné jednoty.

Jeden rok činnosti je pro hodnocení přínosu sportovních tříd na gymnáziích doba příliš krátká. Již v prvním roce však stála děvčata a chlapci z gymnázií v Jilemnici a Vimperku na stupních vítězů při přeborech ČSR na Jizerce i ČSSR v Kremnici. Ať jsou tyto první medaile nejen příslibem, ale i závazkem. Start byl dobrý, tak „Ať to frčí“.

RUDOLF SAUER
a ing. MILAN HRDINKA

pold 46:19,10, 6. Kawulok [Polsko] 46:31,83. — **Pořadí družstev v Poháru přátelství:** 1. NDR A 1268,9 b., 2. SSSR A 1187,2, 3. NDR B 1179,2, 4. ČSSR B 1131,0, 5. Polsko A 1087,6, 6. ČSSR A 1016,8, 7. Polsko B 977,0, 8. ČSSR B 651,5 bodu.

Sdružený závod juniorů: 1. Dotzauer 396,0, 2. Ott 387,9, 3. Menz 371,2, 4. Radeck (všichni NDR) 366,0, 5. Apulov 360,7, 6. Orljanskij (oba SSSR) 341,2, 7. M. Kumpošt (ČSSR) 320,6. — **Družstva:** 1. NDR 1155,2, 2. SSSR 1024,2, 3. Polsko 918,1, 4. ČSSR A 885,2, 5. ČSSR B 884,9.

Československý pohár a klasifikační závody sdruženářů — muži: 1. F. Zeman (ASVS Dukla Liberec) 460,0, 2. Slivka (RH Štrbské Pleso) 422,085, 3. Jiří Novotný (Spartak Vrchlabí) 419,6, 4. Kartík 405,1, 5. Pospíšil (oba RH Štrbské Pleso) 404,9. — **Juniori:** 1. M. Kumpošt (SVS-M Dukla Liberec) 460,0, 2. Pavlíček (Spartak Vrchlabí) 431,1, 3. Klimko 426,7, 4. Frank (oba RH Štrbské Pleso) 425,4, 5. Peterka (SVS-M Dukla Liberec) 414,1.

První kvalifikační závod skokanů: 1. F. Novák 251,7 (85 a 83), 2. Škoda (oba ASVS Dukla Liberec) 245,7 (84,5 a 83,5), 3. Tanczos 238,6 (84,5 a 84,5), 4. Hýsek (oba ASVS Dukla Banská Bystrica) 236,9 (84,5 a 83), 5. Janouch (SVS RH Štrbské Pleso) 235,2 (82 a 81), 6. Sedlák (ASVS Dukla Liberec) 230,4 (83,5 a 81,5). — **Druhý závod:** 1. F. Novák 247,8 (82 a 84,5), 2. Škoda 246,4 (82 a 85,5), 3. Hýsek 242,8 (83 a 86), 4. Felix (ASVS Dukla Liberec) 238,8 (83 a 81), 5. Tanczos 236,5 (80,5 a 85,5), 6. Jiří Balcar 229,9 (80 a 80). — **Třetí závod:** 1. F. Novák 253,7 (85 a 87,5), 2. Škoda 251,8 (85 a 86,5), 3. Janouch 244,5 (84,5 a 84), 4. Felix 243,1 (83 a 84), 5. Jiří Balcar 240,8 (81 a 83), 6. Hýsek 238,9 (82 a 85,5). —jt-

Úspěšný průběh výročních schůzí

První výroční schůze lyžařských oddílů znamenaly úspěšný nástup do předsezdnové kampaně. Hodnocení splněných závazků k 60. výročí VRSR prokázalo rozšíření členské základny, prohloubení politickovýchovné práce, zvýšenou celospolečenskou angažovanost lyžařů ve všech krajích, zlepšení podmínek v jejich zařízeních, rozšíření počtu vzorných oddílů a kolektivů mládeže a zvýšení počtu náborových masových soutěží i pro neorganizované lyžaře. Lyžařské oddíly nastupují do roku 30. výročí Vítězného února a sjednocení čs. tělovýchovy, jakož i roku 75. výročí čs. organizovaného lyžování s dalšími hodnotnými závazky, které znamenají zintenzívnění a zkvalitnění činnosti na všech úsecích.

Lyžaři Sokola Stachy se mohou pochlibit pěkným stadiónem s běžec-kými tratěmi, který byl loni úspěš-ným dějištěm mistrovství ČSSR. Při jeho výstavbě členové oddílu odpracovali mnoho stovek brigádnických hodin, letos se počítá s jeho dalšími úpravami a dokončením můstku s normovým bodem 70 m, který výhledově má být pokryt umělou hmotou. K plnění úkolů při masovém rozvoji lyžování v řadách mládeže a zlepšení politickovýchovné práce přispěje smlou-vou potvrzená dohoda o vzájemné spolupráci se ZO SSM Stachy. Dobré styky oddílu s okresním a krajským svazem lyžování přinesly ovoce v úspěšném průběhu všech akcí.

Výroční členské schůze oddílů se zúčastnil také předseda VSL ÚV ČSTV Karel Smola a předseda VSL KV ČSTV Jihočeského kraje František Pešl. Soudruh Smola vyslovil pře-svědčení, že brzy opět přijde doba, kdy z této části Šumavy budou vychá-zet čs. reprezentanti, jako tomu bylo v dřívějších letech. Připomenul také nutnost potřeby zajištění širokého kádru trenérů, cvičitelů i rozhodčích s odpovídající kvalifikací. V tomto směru je zaměřen plán oddílu na letoš-ní rok.

BOHATÁ ČINNOST LYŽAŘŮ BIŽUTERIE JABLONEC n. N.

Lyžaři TJ Bižuterie Jablonec nad Nisou obhájili čestný titul Vzorný od-díl I. stupně. Úspěšná byla jejich ve-řejná lyžařská škola ve spolupráci s CKM. K dobrým výsledkům na úse-ku mládeže napomáhá spolupráce se základní organizací SSM Jablonec-kých sklářen. Jedním z největších klád-ů je skutečnost, že za celý loňský rok se nevykytl jediný případ nekáz-ně. Nejlepší mladí závodníci byli pře-řazeni do TSM v Jablonci nad Nisou. Členové oddílu v roce 1977 odpracovali 4619 brigádnických hodin na úpravách tratí a 3720 hodin při vý-stavbě vleku na Špičák. Je to zásluha 168 členů. Pro letošní rok uzavřeli závazek na odpracování dalších 4000 brigádnických hodin. Oddíl plánuje vytvoření standardních tratí pro plně-ní podmínek odznaku Lyžař ČSR a přihlásil se do soutěže o neaktivnější oddíl při pořádání veřejných lyžař-ských akcí pro veřejnost.

SPARTAK PÍSEK SE ZAMĚŘIL NA MLÁDEŽ

Agilní lyžařský oddíl Spartaku Pi-sek se v uplynulém roce zaměřil pře-devším na výchovu mládeže. Uspořá-dal pro ni školu lyžování na umělé

hmotě, kterou v deseti lekcích absol-vovalo 37 dětí. Šest nejlepších frek-ventantů bylo zařazeno do oddílového závodního družstva. Ve sjezdových disciplínách se stali přeborníky kraje prof. Maňák ve slalomu a obřím sla-lomu, Kopřiva v obřím slalomu star-ších dorostenců a Košťál ve stejném závodě mladších dorostenců. Druhá místa v žakovských přeborech obsa-dili Beníšek, Písecký a Vincíková. Ve 2. ročníku paralelního slalomu na umělé hmotě v Písku zvítězil M. Ko-přiva. Z mladých běžců-žáků byl nej-úspěšnější Petr Bublík, který byl za-řazen na deváté místo krajského kla-sifikačního žebříčku. Běžec-ká druž-stva dospělých se zúčastnila Jizerské padesátky a závodu hlídek Po hřebe-nech Krkonoš. Oddílů byl udělen čes-tný titul Vzorný III. stupně, letos chce získat II. stupeň. Členové odpracují v roce 1978 1000 brigádnických hodin a bude dále rozšířena členská zá-kladna, především z řad mládeže.

JILEMNICKÝM LYŽAŘŮM TO FRČÍ

Členská schůze SKI Jilemnice, nej-staršího lyžařského oddílu v ČSSR, byla radostným hodnocením práce za uplynulý rok i plánováním náročných úkolů na rok letošní. Jilemničtí lyža-ři jsou hrdí především na svou prá-ci s mládeží. Ta také získala sedm titulů okresních přeborníků, 16 titu-lů krajských přeborníků a šest titulů na mistrovství ČSR. Žactvo suverénně vyhrálo krajskou ligu (ze 41 oddílů), dorost na přeboru ČSR skončil ze 24 oddílů druhý. Dorostenecké družstvo v celostátním žebříčku mezi 60 oddíly se umístilo na druhém místě, což zna-čí, že je lepší než mnohá vrcholová střediska. V kategoriích dospělých se podařil jilemnickým návrat do mis-trovství ČSR družstev.

Při budování tratí na Benecku, údrž-bě asfaltové dráhy a standardních tratí na Hraběnce odpracovali členo-vé oddílu 6440 hodin. Hodnota vybu-dovaného díla činí 550 000 Kčs při nákladech menších než 300 000 Kčs. Tratě využívají nejen jilemničtí lyžaři, ale také okolní oddíly, tréninková i vrcholová střediska.

A plány do budoucna? Těch mají jilemničtí tolik, že by se nedaly sro-vnat do jednoho článku. Chtějí přede-vším i nadále pracovat s mládeží a zajistit pro ni co nejlepší sportovní přípravu i závody.

Usnesení předsednictva

Předsednictví Výboru svazu lyžová-ní ÚV ČSTV vydalo pokyn, kterým za-kazuje používání chemicky upravova-ného závodního oblečení v závodech ve skoku a sjezdových disciplínách. Zní takto:

V zájmu zdraví a bezpečnosti zá-vodníků přijalo předsednictvo VSL ÚV ČSTV na své schůzi 15. prosince 1977 usnesení, kterým s okamžitou plat-ností zakazuje používání závodního oblečení zevně nebo zevnitř pogumo-vaného nebo jakkoli jinak chemicky upravovaného na všech závodech ve skoku a sjezdových disciplínách (sjezd, slalom, obřím slalom, paralelní závod), pořádaných v ČSSR. Používa-né závodní oblečení musí být z vnít-rní i vnější strany stejně vzduchově propustné. V závodech ve sjezdových disciplínách je dovoleno používat na závodním oblečení obvyklých chráni-čů (ramen, paží, kolenních kloubů, bérce apod.).

Soutěžní výbor může pověřit roz-hodčího nebo jiného činovníka kontrolou oblečení závodníků. Pokyn se netýká žactva.

Lyžařská vánoční škola

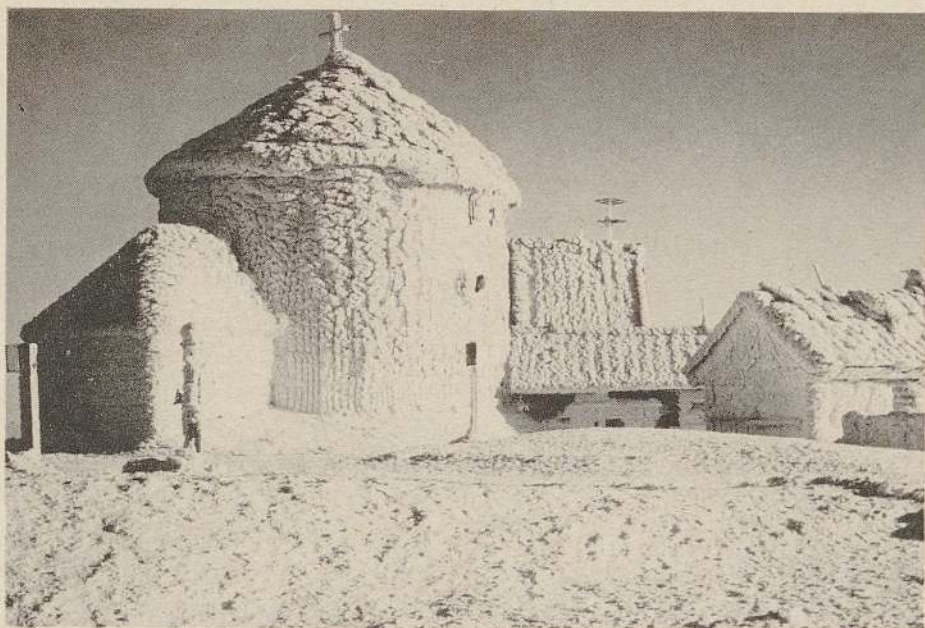
Bankř Ostrova také letos uspořádal ve svém středisku na Pustevnách vá-noční lyžařskou školu, která je vý-běrem talentů pro závodní družstva. Zúčastnilo se jí sto dětí pracovníků družebního generálního ředitelství GKD v Ostravě. O jejich výcvik se starali nejlepší cvičitelé a instrukto-ři. Dobře sestavený program znamenal nejen lyžařskou výuku, ale také pěk-nou zimní rekreaci. Děti zhlédly též instrukční i zábavné filmy a se členy Horské služby besedovali o krásách beskydské zimy.

Závody žactva

V prvních národních klasifikačních závodech žactva ve sjezdových disci-plínách na Klínovci, které uspořádaly VTŽ Chomutov v závěru roku, ve sla-lomu i obřím slalomu zvítězil Jaroslav Martínek z LIAZ Jablonec v časech 84,26 (41,08 a 43,18) a 55,01. Druhý ve slalomu byl Udatný (Rokytnice) za 84,65 před Mrklasem (Žel. Brod) 85,87, v obřím slalomu Mrklas za 55,33 před Rýd'em (Autoškoda Mladá Bole-slav) 55,69. Ze zákyň ve slalomu pa-třilo prvenství Zině Brudné (TŽ Trinec) v čase 85,20 (41,97 a 43,23) před Skotnicovou (CHZ Litvínov) 85,56 a Mařasovou (Spartak Vrchlabí) 86,56. V obřím slalomu zvítězila Ivana Jan-dová (LIAZ Jablonec) 54,27 před Dub-covou (Hamry) 56,00 a Brudnou 56,28.

V prvním klasifikačním závodě mladších žáků ve skoku na Pustev-nách byl první Tomáš Ploc (Jiskra Harrachov) se 196,0 (28 a 29) před Pelanem (VŠST Liberec) 194,5 (29 a 29) a Kovaříkem (Družstevník Štrba) 190,5 (27 a 25,5). Ze starších žáků zvítězil Roman Klíma (MEZ Frenštát p. R.) 144,1 (34 a 38) před Pitoňákem (Družstevník Štrba) 141,3 (37,5 a 36) a Černým (Ještěd Liberec) 139,8 (35 a 36 m).

Lyžařská sezóna v plném proudu

Koncem listopadu lyžaři přivítali na našich horách novou zimu. Na prvním obrázku jak to vypadalo na nejvyšší české hoře Sněžce. Druhý je z loňského masového běhu „Po stopách Jizerské padesátky“, který soustředil u startu 5520 účastníků a také letos se stane dostaveníčkem vyznavačů lyžování. Na třetí fotografii pohled ze skokanské nájezdové věže na největší lyžařský Areál snů na Štrbském Plese. Byl v prosinci dějištěm prvních závodů nové sezóny o Pohár přátelství sruženářů a Československého poháru družstev ve skoku.

redvolle

lyžařství

ROČNÍK 64 ♦ ÚNOR 1978 ♦ Kčs 3,—

2

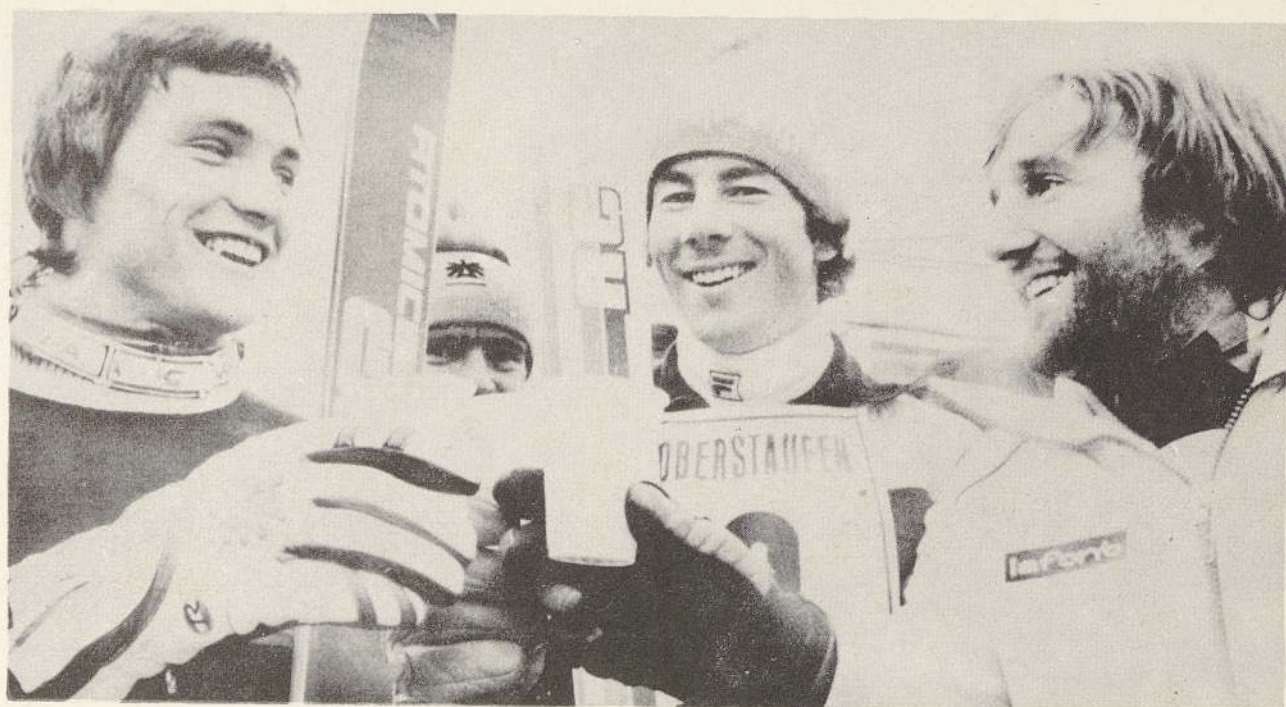

Slavné postavy světového lyžování

Na prvním obrázku Fin Kari Ylianttila po svém vítězství v rakouském Bischofshofenu, které znamenalo i první místo v celkové klasifikaci 26. ročníku Intersportturné ve skoku na lyžích. Na druhém Švéd Ingemar Stenmark, který je na nejlepší cestě získat potřetí Světový pohár ve sjezdových disciplínách. Záběr je z jeho vítězné jízdy ve slalomu v Oberstaufenu. Na třetím snímku tři slavné postavy sjezdového lyžování po skončení slalomu SP v Oberstaufenu (NSR). Zleva Rakušan Klaus Heidegger (obsadil druhé místo), vítězný Švéd Ingemar Stenmark a Ital Piero Gros (skončil třetí).

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

MS 1978
VE SJEZDOVÝCH
DISCIPLÍNÁCH

TURNÉ PŘÁTELSTVÍ
A BOHEMIA

ZAJÍMAVOSTI ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNCE OBÁLKY PĚ-
TINÁSOBNÁ VÍTĚZKA SVĚTOVÉHO
POHÁRU VE SJEZDOVÝCH DISCIPLÍ-
NÁCH ANNEMARIE MÖSEROVÁ-PRÖL-
LOVÁ (RAKOUSKO) PŘI PRVNÍM
SJEZDU V PFRONTEN (NSR), KDE
VYHRÁLA OBA TYTO ZÁVODY. — NA
ZADNÍ STRANĚ ZÁBĚR Z PĚKNÉHO
LYŽOVÁNÍ V PECI POD SNĚŽKOU

lyžařství

Ročník 64

Číslo 2

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eidpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ulice 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta 1 doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. ledna 1978.

ISSN - 0323 - 1445

30. VÝROČIE VÍŤAZNÉHO FEBRUÁRA a zjednotenie československej telovýchovy

Tak, ako pre celú našu socialistickú spoločnosť, tak aj pre výbor zväzu lyžovania ÚV ČSZTV je rok 1978 predovšetkým rokom 30. výročia víťazstva československého pracujúceho ľudu nad reakciou. V telovýchovnom hnutí je významný tým, že je tiež rokom 30. výročia zjednotenia československého telovýchovného hnutia, ktoré sa stalo významným medzníkom uskutočňovania pokrokových síl v telesnej výchove. Je rokom ďalšej realizácie záverov XV. zjazdu KSČ, a nie v poslednom rade rokom piateho zjazdu ČSZTV, ktorého prípravy budú využité k ďalšiemu prehĺbovaniu ideovej, obsahovej a organizačnej jednoty ČSZTV.

Február 1948 patrí medzi najvýznamnejšie medzníky v dejinách našich národov a Komunistickej strany Československa, lebo ním sa skončila historická etapa, v ktorej splnila robotnícka trieda významnú časť svojho dejinného poslania. Zobrala moc buržoázii a nastolila diktatúru proletariátu. Komunistická strana Československa tak dosiahla jeden z revolučných cieľov, ktorý si vytýčila pri svojom založení v roku 1921. Február 1948 sa stal začiatkom nového obdobia, v ktorom sa idey socializmu začali prakticky realizovať a socialistický spoločenský poriadok sa stal skutočnosťou.

Tridsiate výročie Víťazného februára si pripomíname vo víťaznom období všestranného rozvoja socialistickej spoločnosti, kde pracujúci v priemysle, poľnohospodárstve, stavebníctve, doprave, obchode, službách, aj na úseku vedy a kultúry, školstva a na ďalších pracoviskách uskutočňujú náročný program XV. zjazdu Komunistickej strany Československa.

Po Februári sa Československo pevne začlenilo do vznikajúceho socialistického spoločenstva štátov. Úspešné dovŕšenie prerastania národnej a demokratickej revolúcie na socialistickú, malo veľký význam pre obohatenie skúseností medzinárodného komunistickeho hnutia, pretože Február znamenal nástup k výstavbe socializmu v prvej priemyselne vyspelej krajine na svete. Aj v našich československých podmienkach sa popri špecifických zvláštnostiach plne prejavili všetky všeobecné zákonitosti socialistickej revolúcie, platné pre všetky krajiny budujúce socializmus. Náš Február tým prispel k vyvráteniu jednej zo základných téz antikomunizmu a reformizmu, že socialistická revolúcia a budovanie socializmu sú uskutočniteľné len v menej vyvinutých krajinách. Víťazný boj Komunistickej strany Československa v rokoch 1944 až 1948 je svedectvom tvorivého uplatňovania marxizmu-leninizmu a potvrdením skúseností, ktoré získal Sovietsky zväz a ostatné socialistické štáty. Tieto poznatky môžu byť zdrojom poučenia i pre všetky krajiny, ktoré bojujú proti kapitalizmu a usilujú sa o prechod k socializmu.

Februárové víťazstvo pracujúcich na úseku telesnej výchovy završilo proces boja o zjednotenie telesnej výchovy a vytvorenie jednotnej telovýchovnej organizácie. Zjednotená telesná výchova mala bezprostredne kladný vplyv na rast ľudskej základne, zjednotenej vo väčšine športových odvetví. Vytvorili sa základné podmienky pre masový rozvoj telesnej výchovy smerujúci na podporu a zlepšenie zdravia pracujúceho človeka. V budovaní materiálnej základne pre výkon všetkých športových odvetví sa tak zmenili podmienky, ktoré sa dajú ťažko zrovnáť s minulosťou. Oblasť vrcholového športu sa dostáva do mimoriadnej pozornosti, aby bola dobre zabezpečená reprezentácia socialistickej vlasti v telovýchove.

Jedným zo základných odkazov februárového víťazstva pracujúcich je plné pochopenie významu spojenectva našej socialistickej vlasti so Sovietskym zväzom a ostatnými socialistickými štátmi. Historické skúsenosti nášho ľudu, preverené v rokoch predmnichovskej republiky, druhej svetovej vojny, pri oslobodení Československa v roku 1945, vo februárových udalostiach, v období budovania socializmu i v rokoch 1968—1969, plne dokázali, že tentoraz zväzok zostáva pre nás garantom našej národnej a štátnej bezpečnosti a suverenity proti agresii medzinárodného imperializmu. V zhode s historickým odkazom Februára budeme ďalej prehĺbovať naše spojenectvo a priateľstvo so Sovietskym zväzom a ostatnými socialistickými krajinami, usilovať sa o ďalšie upevňovanie socialistického tábora a spolu s ostatnými pokrokovými silami vo svete bojovať proti silám imperializmu a agresii.

Je symbolické, že v období osláv Víťazného februára československí lyžiar pripravujú množstvo významných športových podujatí na počesť 30. výročia, čím sa aktívne zapoja do významných celoštátnych osláv a tak budú dokumentovať svoj postoj k socialistickej spoločnosti. Uskutoční sa i rad akcií menej publikovaných a menej známych. Sú však pripravované s láskou k horám a k športu, s láskou k našej vlasti.

Ing. LADISLAV HARVAN, CSc.

predseda politickovýchovnej komisie VLZ ČSZTV

Fin Kari Ylianttila

vítězem

26. Intersportturné

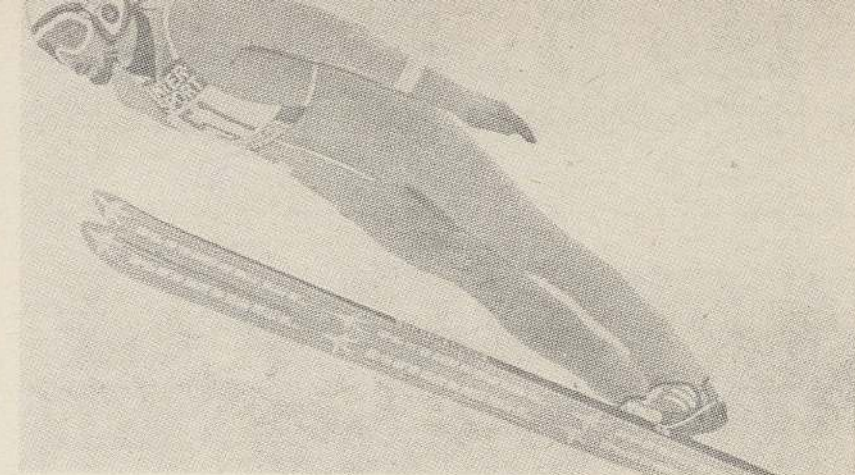
Nejvyrovnanější a nejlepší tým NDR. ✦ Vedoucí Danneberg pro zranění po dvou závodech musel odstoupit. ✦ Z čs. reprezentantů nejúspěšnější Škoda čtrnáctý.

Celkem nečekaným vítězem 26. ročníku Intersportturné ve skoku na lyžích za účasti nejlepších reprezentantů šestnácti zemí se stal čtyřladvacetiletý Fin Kari Ylianttila, když po dvou závodech vedoucí Jochen Danneberg (NDR) pro zranění z tréninku musel odstoupit. Kapitán týmu NDR tak ztratil možnost vybojovat pořetí za sebou prvenství v této nejvýznamnější skokanské soutěži v úvodu sezóny, což se v dosavadní historii Intersportturné podařilo jen Noru Björnu Wirkolovi.

Letošní turné čtyř mústků vzhledem k tomu, že se konalo na začátku závodního období jehož vrcholem je mistrovství světa ve finském Lahti, bylo středem pozornosti příznivců lyžování, k čemuž přispěly také televizní přenosy do většiny evropských zemí. Skokani NDR, přestože neobsadili první místo, slavili velký triumf, neboť šest jich skončilo v čelné desítce. Teprve osmnáctiletý Matthias Buse, který na MS 1977 juniorů ve Švýcarsku obsadil druhé a na juniorském mistrovství Evropy 1976 v Liberci páté místo, byl druhý v soutěži světové elity před svými krajany Martinem Weberem, Henrym Glassem, Falco Weissplogem a Berndem Ecksteinem. Šestý ze závodníků NDR v první desítce Harald Duschek ji uzavíral. Jen Noru Per Bergerudovi (sedmý), mistru světa v letech na lyžích Švýcaru Walteru Steinerovi (osmý) a vítězi Turné Bohemia 1977 Finu Jouko Törmänenovi (devátý) se podařilo vklínit mezi deset nejlepších ze 68 klasifikovaných závodníků.

K ÚSPĚCHU SKOKANŮ NDR

Již úvodní závod v Oberstdorfu potvrdil, že skokani NDR se na Intersportturné dobře připravili. Rakouský a západoněmecký tisk jej označil jako „festival závodníků NDR“. Zvítězil nečekaně Buse před Weberem, B. Eckstein byl čtvrtý, Danneberg šestý a Glass osmý — tedy pět reprezentantů NDR v první desítce. Ještě výraznější úspěch slavili skokani NDR na Nový rok v Garmisch-Partenkirchenu, kde zvítězil Danneberg, Glass obsadil třetí, Weissplog čtvrtý, Buse šestý, B. Eckstein sedmé a Thomas desáté místo. V Innsbrucku, přestože favorizovaný Danneberg musel odstoupit pro zranění, skončilo pět závodníků NDR v čelné desítce (4. Weissplog, 6. Buse, 8. Weber, 9. B. Eckstein, 10. Glass). V závěrečném závodě v rakouském Bischofshofenu jich tam bylo ještě o jednoho více — Glass třetí, Weber čtvrtý, Weissplog

Vítěz 26. Intersportturné Fin K. Ylianttila při jednom ze svých pěkných skoků

pátý, B. Eckstein šestý, Buse sedmý a Duschek devátý. Nejhorší ze sedmi reprezentantů, kteří Intersportturné dokončili, je Jürgen Thomas sedmáctý.

Trenér skokanů NDR dr. Gotthard Trommler byl s výkony svých svěřenců spokojen. „Škoda, že se zranil Jochen Danneberg a uniklo mu třetí vítězství,“ prohlásil dr. G. Trommler. „Věřím však, že bude brzo v pořádku a na mistrovství světa v Lahti bude moci startovat. Přijemně překvapil především mladý Buse. Finové učinili v letošní sezóně velký pokrok a na domácích můstcích budou nebezpečnými soupeři v bojích o medaile.“

SEVEŘANÉ PŘEKVAPILI

Největším překvapením byly výkony Seveřanů, především Finů. Nejen vítěz soutěže Ylianttila, ale také devátý Törmänen a jedenáctý Puikkonen podávali velmi dobré výkony s pěknými doskoky a potvrdili to, co již signalizovaly závody na umělé hmotě, že se na světový šampionát ve své zemi svědomitě připravují. Rádi by přispěli k jubileu padesátiletého trvání Finského lyžařského svazu, které letos oslavuje, nějakou medailí z mistrovství světa. Nejlepší předpoklady k tomu má 24letý Ylianttila z Rovaniemi. „Dovede nasadit bez námahy patřičnou nájezdovou rychlost, má dokonalý odraz a je dobrým stylistou,“ komentoval jeho výkony rakouský trenér prof. Baldur Preiml. Nejen on, ale i ostatní Finové uplatňují perfektní telemarkové doskoky. O tom měly možnost se přesvědčit naši příznivci této lyžařské disciplíny loni při skocích Törmänena na Turné Bohemia. Ylianttila začal svou mezinárodní dráhu v roce 1971 na juniorských mistrovstvích Evropy, na nichž skončil dvanáctý. Před dvěma roky si v Oberstdorfu zlomil nohu, letos již na začátku sezóny má výbornou formu. Ve všech závodech to potvrdil vyrovnanými výkony. V Oberstdorfu byl třetí, v Garmisch-Partenkirchenu a Innsbrucku druhý, soutěž zakončil vítězstvím na můstku v Bischofshofenu. Po dvanáctileté přestávce to bylo opět vítězství finského reprezentanta v Intersportturné, naposledy je vybojoval jeho krajan Veikko Kankkonen v roce 1966.

Také Norové se ve srovnání s loňskou sezónou zlepšili. Nejlepší z nich 21letý Per Bergerud skončil sedmý, největší překvapení připravil na olympijském můstku v Innsbrucku, kde zvítězil a prvním skokem 105 m

vytvořil nový rekord můstku. Zkušený Johan Sätre byl třináctý, Per Stein Nordlien 22.

ČS. REPREZENTANTI BEZ VĚTŠÍHO ÚSPĚCHU

V letošním ročníku Intersportturné startovalo také sedm čs. reprezentantů, ale bez většího úspěchu. Nejlépe si vedl kapitán družstva Leoš Škoda, který obsadil čtrnácté místo. Příjemným překvapením bylo jen jeho páté pořadí ve druhém závodě v Garmisch-Partenkirchenu. František Novák skončil osmnáctý, Jozef Hýsek 23., Ján Tanczos 26., Jozef Rusko 42. a Josef Samek 46. Ivo Felix po dvou závodech musel ze soutěže odstoupit pro výron v kotníku, který utrpěl při odbíjení v tělocvičně v Innsbrucku. Pořadí bylo sice o něco lepší než loni, ale znamenalo zklamání. V 25. ročníku soutěže čtyř mústků byl Tanczos patnáctý, Samek 25., F. Novák 30., Jaroslav Balcar 31., Škoda 36. a Janouch 61.

Čs. závodníci odjížděli na Intersportturné s malým počtem tréninkových skoků, zejména na devadesátce. Přesto však po výkonech v předvánočních závodech na Štrbském Plese a v přípravě se očekávalo lepší umístění.

NĚKOLIK ZAJÍMAVOSTÍ

Zahajovací závod v Oberstdorfu byl poštěn nepříznivými povětrnostními podmínkami. Sněžení a boční vítr znamenaly, že se do soutěže započítávalo jen jedno kolo. Při dalších závodech se již skákal za příznivého počasí. Nejdéle trval závěrečný závod v Bischofshofenu. V prvním kole reprezentant NDR Weissplog se startovním číslem 59 skokem 108,5 m s pádem překonal kritický bod můstku a po rozhodnutí jury byly dosaďné skoky anulovány a první kolo začlo znovu z nižšího nájezdu.

Největší návštěva byla v Garmisch-Partenkirchenu, asi 20 000 diváků, nejmenší v Bischofshofenu asi 7000 příznivců skoků na lyžích.

Velkým zklamáním byl výkon rakouských skokanů, kteří zazařili před dvěma roky na ZOH v Innsbrucku. V zahraničním tisku se hodně psalo o tom, že sláva „červených orlů“ pohasla, když ztratili výhody nové výzbroje a výstroje. V táboře rakouských skokanů zavládl smutek, ztratili sympatie příznivců a mecenášů. Mnoho se diskutovalo o špatné morálce rakouských špičkových závodníků. Držitel stříbrné olympijské medaile na

velkém můstku Anton Innauer nebyl zařazen do reprezentace, vítěz zlaté Karl Schnabl pro špatnou formu na vlastní žádost se zúčastnil až druhé poloviny soutěže na rakouských můstcích. Až přišli se hovořilo o úrazech členů reprezentačního týmu v přípravě. Trenér prof. Baldur Preiml se vyjádřil, že jeho svěřenci ukázali málo bojovnosti a pevně vůle dosáhnout dobrého umístění. Nejlepší Rakusán Tuchscherer skončil 24.

Lyžařští experti na Intersportturné se vyslovili v tom smyslu, že „materiálová válka“ byla zastavena. Předseada komise FIS pro výbroj a výstřední Ludwig Schröder (NDR) před zahájením 26. ročníku prohlásil: „Doufáme, že nové řady FIS o skokanských kombinézách a výbroji přinesou spravedlivé hodnocení výkonů. „Není jisté bez zajímavosti, že účastníci soutěže ze šestnácti zemí používali kombinézy jen tří firem. Před zahájením Intersportturné v Oberstdorfu byly kombinézy kontrolovány za přítomnosti ředitele kanceláře FIS Gian Franca Kaspera, zda ve všech částech mají stejnou propustnost vzduchu a odpovídají novým směrníci. Po testování byly opatřeny razítkem, aby rozhodčí na startu viděl, že jsou bez závad.

Překvapením byl dobrý výkon Petera Leitnera (NSR), který v celkové klasifikaci skončil dvanáctý. Ze největších závodníků se nejlépe umístili Alexej Borovitin na patnáctém a Jurij Ivanov na šestnáctém místě, Sergej Sajčik byl dvacátý.

HLASY ODBORNÍKŮ

Jáchym Bulín, trenér čs. reprezentačního družstva skokanů: „Výkony našich reprezentantů mne neuspokojily. Byl jsem si vědom toho, že odjíždíme na Intersportturné s malým počtem tréninkových skoků a rozhodoval jsem se, zda se máme soutěže zúčastnit. Bylo by však špatné ztratit kontakt se světovou špičkou a proto jsme ve významných mezinárodních závodech na prahu sezóny startovali. Výsledky byly prakticky stejné jako loni. Projevila se malá vyskakanost našich závodníků, chyběla jistota v odraze a tím i patřičná délka skoků. Potřebujeme v klidu trénovat a věřím, že forma našich závodníků bude mít stoupající tendenci, jako tomu bylo loni.

Závodníci NDR mají vyrovnání a velmi silný tým. Na všech čtyřech můstcích podávali velmi dobré výkony. Vzestupnou výkonnost Finů a také Norů jsem očekával. V Lahti na mistrovství světa Finové budou pro všechny skokany světové špičky nepřijemnými soupeři. Rakušané jsou na tom mnohem hůře než my. Ve srovnání s loňskem byla úroveň závodů asi stejná.“

Kari Ylianttila, vítěz 26. Intersportturné: „Škoda, že Danneberg nemohl

pro zranění absolvovat celou soutěž. Doufám, že do mistrovství světa bude opět v pořádku. Na duel s ním v Lahti se těším obzvláště. V posledním závodě jsem netaktizoval, skáču vždy naplno!“

Matthias Buse, který v celkové klasifikaci obsadil druhé místo: „Ze svého dosud největšího úspěchu mám velkou radost. S takovým umístěním jsem nepočítal, hlavně že jsem přispěl k prvenství našeho kolektivu. Měl jsem dobrý začátek a také konec nebyl špatný.“

Zdeněk Remsa, ústřední trenér VSL ÚV ČSTV: „Očekával jsem lepší umístění našich skokanů. Jejich výkony byly nevyrovnané a zdálo se mi, že někdy chybělo i více bojovnosti. Napříště bude lépe uspořádat kvalifikační závody o vánočních svátcích až těsně před odjezdem na Intersportturné. Do mistrovství světa dá se ještě hodně zlepšit při svědomité přípravě.

Nápor Seveřanů jsem očekával. Finové v Lahti zasáhnou do bojů o medaile mistrovství světa. Můstky dobře znají a mohou na nich pořádně potrénovat. Výhodou reprezentantů NDR je vyrovnanost jejich celého kolektivu. Každý z nich může překvapit, věřím, že Danneberg bude do světového šampionátu v pořádku a bude patřit k výrazným postavám MS.“

Miloslav Bělonožník, člen skokanské komise FIS: „Úroveň letošního Intersportturné nebyla vyšší než loňského ročníku, spíše možná trochu klesající. Závodníci NDR potvrdili, že mají nejlepší vyhlídky na MS při velkém počtu skokanů ve světové špičce. Vzestupnou výkonnost nejvíce překvapili Finové, zlepšili se Norové a také závodníci NSR. Naši reprezentanti měli v závodech značné výkvy. Při menší nájezdové rychlosti jim chyběl přesný a důrazný odraz. Věřím, že jejich výkonnost se zlepší při absolvování většího počtu tréninkových skoků.“

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

1. závod 30. prosince 1977 v Oberstdorfu: 1. Buse 118,2 b. (103 m), 2. Weber (oba NDR) 110,1 (101,5), 3. Ylianttila (Finsko) 109,3 (97), 4. B. Eckstein (NDR) 105,7 (95,5), 5. Leitner (NSR) 105,1 (96,5), 6. Danneberg (NDR) 104,7 (95,5), 7. Steiner (Švýcarsko) 101,3 (94,5), 8. Glass (NDR) 94,8 (89,5), 9. Curuga (Japonsko) 92,3 (87), 10. Bergerud (Norsko) 91,9 (88,5), 11. Duschek (NDR) 89,9 (86), 12. Sätre (Norsko) 89,8 (87), 13. Jim Denney (USA) 89,5 (87,5), 14. Weisspflug (NDR) a Norčič (Jugoslávie) oba 88,8 (oba 87), 16. Törmänen (Finsko) 88,7 (85,5), 17. Puikkonen (oba Finsko) 88,1 (86,5), 18. Schwinghammer (NSR) 86,4 (86), 19. Thomas (NDR) 82,3 (82), 20. Mösching (Švýcarsko) 82,2 (83). — Umístění čs. reprezentantů: 24. Felix 80,8 (82), 27. F. Novák 78,7 (80,5), 30. Škoda 77,0 (80), 31. Tanczos 76,0 (80), 33. Hýsek 75,9 (81), 49. Rusko 63,7 (73), 61. Samek 57,4 (71).

2. závod 1. ledna 1978 v Garmisch-Partenkirchenu: 1. Danneberg 235,6 (95 a 93,5), 2. Ylianttila 221,2 (90 a 90), 3. Glass 219,6 (89 a 89,5), 4. Weisspflug

218,2 (90 a 87,5), 5. Škoda (ČSSR) 213,0 (88,5 a 86), 6. Buse 212,1 (84,5 a 89), 7. B. Eckstein 209,0 (85 a 87), 8. Leitner 208,6 (86,5 a 87), 9. Steiner 207,5 (84 a 88), 10. Thomas 204,8 (87 a 84,5), 11. Weber 204,3 (88 a 83,5), 12. Puikkonen 202,5 (85,5 a 84), 13. Borovitin (SSSR) 200,4 (84 a 84), 14. Karapuzov (SSSR) 199,7 (84,5 a 83), 15. Törmänen 198,2 (80 a 87,5), 16. Norčič 197,6 (86 a 82,5), 17. Sätre 195,9 (83,5 a 82), 18. Duschek 194,3 (80,5 a 83,5), 19. Savin (SSSR) 194,2 (82,5 a 82,5), 20. Käyhkö (Kanada) 192,9 (82,5 a 83). — Umístění dalších čs. reprezentantů: 25. F. Novák 189,9 (81 a 82), 34. Felix 183,2 (81 a 79), 40. Rusko 177,6 (80 a 78,5), 42. Tanczos 177,4 (80 a 78), 49. Hýsek 167,8 (85 s pádem a 81,5), 57. Samek 161,0 (74 a 73).

3. závod 4. ledna v Innsbrucku: 1. Bergerud 247,1 (105 - nový rekord můstku a 103), 2. Ylianttila 239,1 (100 a 103), 3. Törmänen 231,2 (97 a 100), 4. Weisspflug 229,1 (97,5 a 99,5), 5. Tuchscherer (Rakousko) 227,3 (96 a 100), 6. Buse 223,3 (99,5 a 94), 7. Puikkonen 219,0 (93 a 98,5), 8. Weber 218,5 (95,5 a 96), 9. B. Eckstein 218,1 (95,5 a 95), 10. Glass 217,9 (94 a 96), 11. Duschek 217,4 (96 a 94), 12. Hýsek 216,9 (99 a 93,5), 13. Ivanov (SSSR) 212,8 (95,5 a 93), 14. Sätre 209,2 (93 a 94), 15. Škoda 208,6 (96,5 a 89), 16. Nordlien (Norsko) 207,9 (92 a 95,5), 17. Borovitin 207,5 (91 a 93), 18. Hauge (Norsko) 206,3 (94 a 92), 19. Leitner 203,7 (94 a 90,5), 20. Tanczos 203,4 (95 a 90). — Umístění dalších čs. reprezentantů: 21. F. Novák 202,2 (90,5 a 94), 33. Rusko 183,7 (88 a 84), 34. Samek 183,3 (86 a 85).

4. závod 6. ledna v Bischofshofenu: 1. Ylianttila 242,3 (106 a 101,5), 2. Steiner 229,0 (104 a 96,5), 3. Glass 227,9 (99 a 100), 4. Weber 227,5 (101 a 99,5), 5. Weisspflug 221,1 (100 a 97), 6. B. Eckstein 220,8 (99 a 96), 7. Buse 219,7 (102 a 94), 8. Bergerud 218,9 (98,5 a 95,5), 9. Duschek 217,2 (96 a 97,5), 10. Törmänen 209,7 (95 a 93,5), 11. Puikkonen 200,9 (95 a 89), 12. Ivanov 198,0 (90 a 93), 13. Schnabl (Rakousko) 195,1 (94 a 88), 14. Sätre 193,7 (92,5 a 88,5), 15. Undsen (Norsko) 192,8 (89 a 91), 16. Hauge 188,3 (92 a 85,5), 17. Savin 188,1 (89 a 88), 18. F. Novák 185,6 (87,5 a 89,5), 19. Hýsek 182,9 (90 a 84), 20. Leitner 181,6 (86,5 a 88). — Umístění dalších čs. reprezentantů: 25. Škoda 178,0 (84,5 a 88,5), 30. Tanczos 176,6 (85,5 a 86,5), 48. Samek 145,3 (80 a 72,5), 51. Rusko 141,7 (76 a 75).

Konečné pořadí 26. ročníku Intersportturné: 1. Ylianttila 811,9 b., 2. Buse 773,3, 3. Weber 760,4, 4. Glass 760,2, 5. Weisspflug 757,3, 6. B. Eckstein 753,6, 7. Bergerud 749,7, 8. Steiner 734,4, 9. Törmänen 724,8, 10. Duschek 718,8, 11. Puikkonen 710,5, 12. Leitner 699,0, 13. Sätre 698,6, 14. Škoda 676,6, 15. Borovitin 666,1, 16. Ivanov 665,8, 17. Thomas 659,0, 18. F. Novák 656,4, 19. P. Schwinghammer (NSR) 651,5, 20. Sajčik (SSSR) 647,0, 21. Savin 646,9, 22. Nordlien 646,3, 23. Hýsek 643,5, 24. Hauge (Norsko) a Tuchscherer oba 643,0, 26. Tanczos 633,4, 27. Norčič 628,1, 28. H. Schwarz (NSR) 626,2, 29. Mösching (Švýcarsko) 623,8, 30. Kogler (Rakousko) 621,3, 31. Undsen 621,0, 32. Jim Denney 620,2, 33. Sumi (Švýcarsko) 602,6, 34. Čerňajev (SSSR) 6092,4, 35. Millonig (Rakousko) 598,5, 36. Curuga 597,4, 37. Bubjonov (SSSR) 589,8, 38. Karapuzov 586,3, 39. Käyhkö 583,5, 40. Gloemmi (Norsko) 579,8 b. — Umístění dalších čs. reprezentantů: 42. Rusko 566,7, 46. Samek 547,0 b.

JAROSLAV TROUSIL

Výprava čs. skokanů na 26. Intersportturné. Zleva trenér reprezentačního družstva J. Bulín, člen skokanské komise FIS M. Bělonožník, ústřední trenér Z. Remsa, L. Škoda, lékař výpravy MUDr. L. Pilař, J. Hýsek, J. Rusko, J. Tanczos, J. Samek, F. Novák, I. Felix, asistent trenéra D. Motějek

Některé aspekty SPECIALIZACE ve sjezdovém sportu

Sjezdový sport ve své moderní podobě se stal velkou fascinací širokých mas lyžařů. Přestože sjezdování nelze pokládat za odvětví sportu s dlouholetou tradicí — jeho počátky lze sledovat přibližně od začátku tohoto století, na rozdíl od běžeckého sportu, jehož historie zahrnuje údobí cca 2500 let — je nutno mu přiznat, že se v historicky krátkém čase stal oblíbeným sportem miliónů nadšenců na celém světě.

V oblasti vrcholového sportu přijal moderní sjezdový sport formy, které pokud jde o výkon, jej rychle zavedly až k hranicím maximálních možností. Současná úroveň výkonnosti v závodním sjezdovém sportu je výslednicí celé řady složek, v prvé řadě vědeckosti v řízení závodního sportu. Fyzika, chemie, medicína a další vědní obory se stále více ve sportu angažují ve snaze zjistit všechny dosud neznámé vazby, které mohou ovlivnit výkon závodníka. Bez kvalitního, vědecky řízeného tréninku, bez kvalitního, výzkumem ověřeného materiálu a v neposlední řadě bez správně konstruovaných tratí, jejichž koncepce a přirozeně i povrchová úprava musí být v souladu s potřebami současného pojetí sjezdování, nelze ve vrcholovém sportu uspět. K těmto základním složkám ovlivňujícím vývoj sjezdového sportu se řadí další, např. specializace, nové formy soutěží (SP a EP) apod.

Specializace v závodním sjezdovém sportu představuje jeden z neaktuálnějších problémů dneška, který může nepříznivě ovlivnit celý další vývoj sjezdového sportu, pokud se federaci nepodaří jej včas a uspokojivě vyřešit. S ohledem na aktuálnost tématu shrnujeme pro informaci našich čtenářů některé t. č. diskutované aspekty specializace.

Na teoretické půdě je každý činovník, ať trenér nebo vedoucí družstva proti specializaci. Je s ní spojeno mnoho finančních starostí a také mnoho konfliktních situací uvnitř družstva. Na oficiální půdě pak stejní činitelé jsou ve svých vývodech opatrnější. To proto, že se specializace nekompromisně dovolává svého práva, stala se tvrdou skutečností. Specializace tanguje především sjezdařsky vyspělé země, zejména členské svazy OPA — organizace alpských zemí. Dotýká se však rovněž, i když v menší intenzitě, řady dalších svazů. Vždyť specializace svým podílem přispěla k růstu úrovně sjezdového sportu zcela obecně nejen u světové špičky.

O specializaci se hovoří v celém světě. Jedni zastávají názor, že se stala jakýmsi hnacím ústrojím moderního vývoje sjezdového sportu, jemuž se nelze stavět v cestu. Jiní zase litují důsledků, které ještě přinese. Jde především o dopady finančního rázu, které pocítují sjezdařsky vyspělé svazy alpských zemí. Pro ilustraci několik čísel. Pamětníci tvrdí, že před ne-

celými deseti roky měla nejsilnější sjezdová družstva 10—12 závodníků 2—3 trenéry, 1—2 techniky. S tímto týmem byly absolvovány všechny závody FIS kategorie I. Dnes disponují Rakušané a často také Švýcaři jen pro sjezd družstvy o 10—12 závodníků, z nichž dva, nejvýše tři startují také ve slalomu a v obřím slalomu. Pokud jde o trenéry a asistenty všeho druhu, zvyšuje se jejich počet pro samotný sjezd na dvojnásobek. V tomto počtu nejsou zahrnuti technici ani servisní obsluha. Všechna družstva OPA zemí disponují přirozeně další neméně důležitou skupinou závodníků pro slalom a obří slalom. Pájde-li vývoj dále tímto směrem, stanou se náklady na péči o reprezentační kolektivy brzy neúnosné, jak vyplývá z opakovaných varovných prohlášení téměř všech svazů alpských zemí.

Obecně řečeno je specializace nejsnazším řešením. Dosažení úspěchu na jediné frontě je méně pracné, nežli příprava pro dvě disciplíny, nebo dokonce pro vrcholné umístění ve všech třech disciplínách. Ve sjezdovém sportu nejde o sport typu např. desetiboje, jde o sjezdování, spočívající ve sjíždění svazů větší či menší rychlostí, s větším či menším zatáčením. V současné době víme o specialitech ve sjezdu — Franz Klammerovi, Herbertu Plankovi, Bernhardu Russim, Werneru Grissmannovi a dalších. Známe stejně úspěšné a početné speciality ve slalomu a obřím slalomu. Jsou to Ingemar Stenmark, Piero Gros, Gustavo Thöni, Klaus Heidegger, Hans Hinterseer, Phil Mahre a další. Ale jsou ještě další specialisté, kteří se koncentrují toliko na jednu disciplínu: Christian Neureuther, Paul Frommelt a Fausto Radici (slalom), nebo Heini Hemmi a Ernst Good (obří slalom).

Ukáže-li se, že je nemožné vyhraněnou specializaci přibrzdit, pak stále více stupňované snahy závodníků dosáhnout vyšší dokonalosti v jedné disciplíně, spojené zpravidla se spekulací na získání větších materiálových výhod, povedou k rozdělení světové sjezdařské elity do tří skupin, z nichž každá se zaměří na jednu ze tří disciplín. Svazy OPA zemí budou muset jen pro závody SP disponovat přibližně 30 vyspělými jezdci v družstvu a přibližně tuctem trenérů. Odborný tisk již dnes předpovídá svazům, které by byly ochotny kompenzaci za zvýšené finanční dotace obětovat další část své nezávislosti ve prospěch průmyslu a obchodu, že nakonec zjistí, že se systém stal těžkopádným, nekontrolovatelným a neúnosným.

Je tu ještě další vážné nebezpečí. Existují jen dva nebo tři klasické závody (Kitzbühel, Wengen a Kandahar), ve kterých se tradičně jedou sjezd i slalom. Je obava, že pro všechny ostatní závody by se také organizátoři začli specializovat, jinými slovy přešli by na systém pořádání závodů v jediné disciplíně. Také pro závody v programu SP by patrně odpadly všechny rozumné důvody konat závody ve dvou disciplínách simultánně a v jednom místě. Pořádaly by se odděleně po disciplínách v různých místech vždy za účasti světové špičky v čele s hvězdami příslušné disciplíny.

V minulém čísle Lyžařství jsme poukázali na kritickou situaci ve

sjezdu, v disciplíně, jež ve specializaci pokročila nejdále a její zásluhou dosáhla výkonnosti úrovně, překonávající neoptimističtější očekávání. Je třeba zvážit cenu, která za to byla zaplácena. Vždyť od prosince 1976 se o prvních deset míst v závodech SP dělili závodníci dvou zemí: Rakouska a Švýcarska. Stejným způsobem by se vyvíjela situace i ve slalomu a v obřím slalomu. Je jistě pravdou, že historie lyžování byla často obohacována hegemonií jednoho národního svazu nebo mimofádnou osobností. Nicméně bylo by tragédií, kdyby ve sportu s univerzálním zaměřením a světového významu, jakým lyžování nesporně je, měli praktickou možnost umístění na čestných místech jen závodníci dvou nebo tří národních svazů. Nelze domyslet důsledky takového vývoje pro SP, pro federaci a pro samotný sjezdový závodní sport.

Pravdou je, že díky specializaci a s ní souvisejícím neustálým růstem výkonnosti ve všech disciplínách, je bezprostřední přechod na druhou disciplínu obtížnější, nežli tomu bylo před léty. Optimisté však namítají, že s vyšším stupněm obtížnosti se dnes setkáváme na všech úsecích našeho snažení, nejen v oblasti sportu. Dosahovat vyšších cílů znamená vždy více odvahy, odhodlání a přirozeně i mnoho práce.

Závěrem bych rád ocitoval velmi optimistickou prognózu k předemtné otázce z pera jedné z nejpovolanějších osobností světového sjezdového sportu Serge Langa, člena komise FIS pro alpské lyžování a předsedy komise pro SP a EP: „Jsem přesvědčen — je to moje osobní přesvědčení — že přijde den, kdy se vynoří mladý nebo bývalý mistr, který pln ambice a bohatých zkušeností zavrhne všechny předsudky a pokusí se probjovat do čela ve všech disciplínách. Pro jezdce tohoto typu je sport s jeho sny velkým dobrodružstvím. Stát se olympijským vítězem bude v budoucnosti jistě znamenat snít o tom zaběhnout stovku za 9,8 sek. Proč by lyžaři nesměli snít o sjezdování, vedoucím k novým obzorům, k obzorům všech velkých epoch minulosti, kde na hranici snu a skutečnosti mají svůj počátek velká dobrodružství našeho krásného sportu.“

S obdivem a neskrývaným respektem smekáme před fantastickými výkony sjezdařů na sjezdových tratích a slalomových svazích. Ale snad právě proto, ne každý z nás je schopen sdílet optimismus Serge Langa. Rádi bychom se stali svědky nové epochy, podobné té z konce let šedesátých, kdy Killy původně slalomář, dosáhl ve SP největšího triumfu ve své závodnické kariéře — pět vítězství ve sjezdu a po třech vítězstvích ve slalomu a v obřím slalomu. Leč v současné době se renesance k podobné všestrannosti zdá být opravdu více snem nežli reálnou možností.

Dr. OTTO KULHÁNEK

ŠIMON A JERIOVÁ prvními mistry ČSSR 1978

První tituly mistrů ČSSR 1978 v lyžování v bězích na dlouhých tratích vybojovali 3. ledna v Zadově na Šumavě čtyřladvacetiletý František Šimon (ASVS Dukla Liberec) a 21letá Květa Jeriová (RH Ústí nad Labem). Poprvé letos zahajovala mistrovství padesátka mužů a dvacítky žen. Výběrový závod při omezené účasti měl být prověrkou připravenosti nejlepších závodníků a závodnic. Všechny medaile získali členové reprezentačních družstev. Odpovídalo to možností jejich tréninku v úvodu sezóny ve srovnání s přípravou ostatních běžců a běžkyň.

Naši běžci volili stejný způsob, který úspěšně již několik let užívají v NDR, že zahajují mistrovství vytrvaleckými tratěmi. Na startu chyběla obhájkyň titulu Miroslava Pospíšilová (vzdala se reprezentace), která sice přijela do Zadova, ale na doporučení lékaře se závodem nezúčastnila. V padesátce mužů loňský mistr ing. Zdeněk Böhmm skončil šestý. Před závodem prodělal lehké střevní chřipkové onemocnění a teprve ráno před Hančovým memoriálem se rozhodlo, že se ho zúčastní. Z reprezentačních družstev nestartoval Milan Jarý, který doléčuje dřívější chronické onemocnění a zatím běhá jen kratší tratě, dále Jiří Švub, Heidi Hanischová, Dagmar Palečková a Jana Strnádková pro své mládí (podle soutěžního řádu v padesátce mohou startovat muži po dovršení 21 roků a ženy ve dvacítko od 20 let. Běh žen na 20 km a padesátka mužů — Hančův memoriál — byly tentokrát výběrovými závody s omezenou účastí 20 žen a 35 mužů. O možnosti bojovat o první tituly a o zařazení do skupin rozhodoval žebříček 1977 a umístění v mistrovství ČSSR na těchto dlouhých tratích v loňském ročníku, kdy se o medaile soutěžilo rovněž v Zadově. Tentokrát však trať mužů byla značně náročnější, neboť k desítko byl přidělán pětikilometrový „pytel“ se střídajícími se sjezdy a stoupáními, při jejichž absolvování si závodník ani chvilku neodpočinul. Lyžařský stadión Sokola Stachy se stává významným šumavským střediskem a po dokončení plánované výstavby bude znamenat další zlepšení tréninkových podmínek našich běžců. V příštím roce má být dějištěm mezinárodních závodů Družba v klasických disciplínách, soustřeďující každoročně u startu lyžařskou nadějnou mládež zemí socialistického tábora, a v roce 1930 by místní organizátoři rádi uspořádali mistrovství Evropy juniorů.

O vánočních svátcích byly v této šumavské oblasti nepříznivé sněhové podmínky a pořadatelé za pomoci příslušníků Čs. lidové armády začali nahazovat tratě. V závěru starého roku napadlo půl metru nového sněhu a úspěšný průběh závodu byl zajištěn. Pořádající OV ČSTV Strakonice se opět osvědčil jako velmi dobrý organizátor. Pěkné boje o mistrovské tituly přijeli zhlédnout také člen ÚV KSČ a vedoucí tajemník KV KSČ Jihočeského kraje ing. František Pítra, předseda VSL ÚV ČSTV Karel Smola a další představitelé stranických, státních a tělovýchovných orgánů.

Při padesátce mužů závodníci běželi nejdříve 15 km, potom 10 km a zno-

vu patnáctku a desítku. Šimon vedl již po první patnáctce s náskokem 55 sekund před Henychem. Za ním běželi Žahourek a obhájce titulu ing. Böhmm. V polovině závodu Henych snížil náskok Šimona na 41 sekund, ing. Böhmm byl třetí se ztrátou 1:32 min. Na 40. kilometru byl již třetí Žahourek a v poslední desítko předstihl ing. Böhmma ještě Nývlt a Mlynár.

Ve dvacítko žen od startu vedla Jeriová, která na 10. kilometru měla náskok 44,8 sek. před Paulů a 1:37,3 min. před Pasiarovou. V druhé desítko se podařilo Paulů a Pasiarové náskok Jeriové trochu snížit, ale její vítězství neohrozily. Po kratší přestávce startovala bývalá čs. reprezentantka Sekajová-Svobodová a obsadila čtvrté místo.

ŘEKLI PO ZÁVODĚ

Květa Jeriová: „Je to můj první titul v mistrovství ČSSR jednotlivců a mám z něho radost. Pořadatelé trať velmi dobře upravili. Lépe se mi běžela první desítko, v závěrečných pěti kilometrech přišla na mne krize a měla jsem obavy, že mne Paulů dostihne. Před závodem jsem nečekala, že získám mistrovský titul.“

Blanka Paulů: „V těžkém závodě na mne několikrát přišla únava. Svědčí to o tom, že stále se ještě necítím zcela zdráva. Říkala jsem si, že však musím závod dokončit a podařilo se mi to.“

Zdeněk Ciller, trenér reprezentačního družstva žen: „Boj prvních tří závodnic o medaile byl vysoké úrovně. Ostatní závodnice zůstaly hodně za nimi. Mrzí mne, že nemohly startovat mladé členky reprezentačního týmu, kterým ještě není dvacet let. Věřím, že Palečková by zasáhla do pořadí na vedoucích třech místech.“

František Šimon: „Byla to má třetí mistrovská padesátka a podruhé jsem v ní zvítězil, ačkoli raději během kratší tratě. Poprvé jsem získal zlatou medaili v roce 1976 v Novém Městě na Moravě, loni jsem v Zadově byl druhý. Celkově je to můj pátý titul. Dvakrát jsem vyhrál ještě patnáctku a jednou 30 km. Úspěšně jsem namazal lyže a získával jsem zejména ve stoupáních. Na 41. kilometru pádem jsem ztratil několik sekund a obával jsem se, aby mne Henych nepředstihl.“

Pokládám trať v Zadově za nejlepší v ČSSR před Bedřichovem v Jizerských horách a Štrbským Plesem. Celá trasa byla vzorně upravená, všude měla dvě stopy a ještě vedle dostatek místa. Zejména nový pětikilometrový úsek je náročný.“

Blanka Paulů obsadila ve dvacítko druhé místo

Jaroslav Honců, trenér reprezentačního družstva mužů: „Závod byl velmi obtížný, Šimon s Henychem podali dobré výkony. Příjemným překvapením je umístění mladých závodníků Nývlt a Bečváře na čtvrtém a osmém místě. Zklamali mne běžci Dukly Banská Bystrica, Beran si stěžoval na bolesti v zádech a nepodařilo se mu dobře namazat.“

VÝSLEDKY

Běh žen na 20 km: 1. Květa Jeriová (RH Ústí nad Labem) 1:15:10,06 hod., 2. Blanka Paulů (VŠ Praha) 1:15:46,63, 3. Anna Paslarová (RH Štrbské Pleso) 1:15:51,25, 4. Sekajová-Svobodová (RH Ústí n. L.) 1:18:00,13, 5. Drahoušková (VŠ Praha) 1:18:00,57, 6. Sujová (ŽB Rudňany) 1:19:44,09, 7. Gaudelová (Sokol Horní Branná) 1:20:12,08, 8. Janovská (RH Ústí n. L.) 1:20:36,77, 9. Havlová (VŠ Praha) 1:22:08,09, 10. Leskovjanská (RH Štrbské Pleso) 1:23:29,78. Startovalo 19 běžkyň, čtyři závod vzdaly.

Běh mužů na 50 km: 1. František Šimon 2:46:28,96 hod., 2. Stanislav Henych (oba ASVS Dukla Liberec) 2:47:52,79, 3. Jiří Žahourek (Chemie Praha) 2:50:44,00, 4. Karel Nývlt (ASVS Dukla Liberec) 2:51:20,29, 5. Pavol Mlynár (RH Štrbské Pleso) 2:51:44,40, 6. ing. Zdeněk Böhmm (ASVS Dukla Liberec) 2:52:05,22, 7. Jaroslav Kohút (RH Štrbské Pleso) 2:52:48,68, 8. Miloš Bečvář (ASVS Dukla Liberec) 2:53:12,95, 9. Vojáček (ČZ Strakonice) 2:54:26,16, 10. Kubica 2:54:32,49, 11. Beran (oba ASVS Dukla Liberec) 2:54:50,96, 12. Razým (VŠ Praha) 2:55:42,59, 13. Buchar (RH Ústí n. L.) 2:55:48,58, 14. Fajstavr (ČZ Strakonice) 2:56:11,74, 15. Mach 2:56:36,85, 16. Rezáč (oba RH Ústí n. L.) 2:56:49,07, 17. Michalko (RH Štrbské Pleso) 2:58:20,17, 18. Balatka (RH Jablonec) 2:59:52,77, 19. Bekeš (Dukla Banská Bystrica) 3:00:29,57, 20. Hrubý (RH Jablonec) 3:03:11,57. Startovalo 33 závodníků, sedm vzdalo. Závod se konal za oblačného, větrného počasí při čtyřstupňovém mrazu.

JAROSLAV TROUSIL

Stenmark na cestě k obhájení SP

Lednové závody Světového poháru sjezdářů byly ve znamení úspěchů obhájece cenné trofeje Švéda Ingemara Stenmarka. Zahájil je přesvědčivým vítězstvím ve slalomu v Oberstaufenu, pokračoval prvním v obřím slalomu ve Zwieselu a další den v tomto lyžařském středisku vyhrál i slalom. První porážku utrpěl na slalomové trati Lauberhornu ve Wengen, kde skončil pátý za Rakušanem Heideggerem, Bulharem Popangelovem a Italy Bernardim a Radicim. V Adelbodenu o dva dny později obsadil druhé místo v obřím slalomu, v závěrečném lednovém slalomu v Kitzbühlu byl vyřazen v prvním kole.

Rakušan Franz Klammer v obou sjezdech v Kitzbühlu se musel spokojit čtvrtým místem. Dvojnásobný triumf na této trati slavil jeho krajan Josef Walcher, který dosáhl průměrné rychlosti 99,6 km/hod. Čs. reprezentanti ani v této části Světového poháru neobodovali. Nejlepší umístění zaznamenal Bohumír Zeman, skončil třináctý ve slalomech v Oberstaufenu a v Kitzbühlu.

Přinášíme pohled lednových výsledků Světového poháru mužů:

Slalom 5. ledna v Oberstaufenu (výškový rozdíl 220 m, v prvním kole 66, ve druhém 64 branek): 1. Stenmark (Švédsko) 109,81 (52,78 a 57,03), 2. Heidegger (Rakousko) 110,60 (53,39 a 57,21), 3. Gros (Itálie) 110,89 (53,38 a 57,51), 4. P. Mahre (USA) 111,03 (53,52 a 57,51), 5. Kaiva (Japonsko) 111,70 (53,50 a 58,20), 6. Neureuther (NSR) 111,94 (53,91 a 58,03), 7. Radici (Itálie) 112,27 (53,90 a 58,37), 8. Križaj (Jugoslávie) 112,44 (54,14 a 58,30), 9. Steiner (Rakousko) 112,56 (54,66 a 57,90), 10. De Chiesa (Itálie) 113,10 (54,85 a 58,25). — **13. Zeman 113,42 (54,09 a 59,33).** — Sochor ve druhém kole závod nedokončil. — Ze 77 startujících 25 bylo klasifikováno.

Obřím slalom 8. ledna ve Zwieselu (délka tratě 1500 m, výškový rozdíl 400 m, v prvním kole 61, ve druhém 59 kontrolních branek): 1. Stenmark 2:34,00 (1:19,47 a 1:14,53), 2. P. Mahre 2:34,42 (1:18,17 a 1:16,25), 3. Wenzel (Lichtenštejnsko) 2:35,36 (1:19,02 a 1:16,34), 4. Fournier (Svycarsko) 2:35,73 (1:19,46 a 1:16,27), 5. Heidegger 2:35,79 (1:18,92 a 1:16,87), 6. Nöckler (Itálie) 2:36,57 (1:19,57 a 1:17,00), 7. Gros 2:37,51 (1:20,34 a 1:17,17), 8. G. Thöni (Itálie) 2:37,65 (1:20,63 a 1:17,02), 9. Hinterseer (Rakousko) 2:37,71 (1:20,34 a 1:17,37), 10. Križaj 2:37,75 (1:20,30 a 1:17,45). — **25. Sochor 2:42,11 (1:22,69 a 1:19,42).** — Zeman ve druhém kole závod nedokončil.

Slalom 9. ledna ve Zwieselu (výškový rozdíl 200 m, v prvním kole 70, ve druhém 72 branek): 1. Stenmark 112,39 (57,01 a 55,38), 2. Bernardi (Itálie) 113,50 (58,00 a 55,50), 3. P. Mahre 113,56 (58,28 a 55,28), 4. Gros 113,68 (58,55 a 55,13), 5. Allig (Svycarsko) 114,12 (58,61 a 55,51), 6. Steiner 114,17 (57,45 a 56,72), 7. De Chiesa 114,32 (58,26 a 56,06), 8. Nöckler 114,38 (58,94 a 55,44), 9. Navillod (Francie) 114,56 (58,58 a 55,98), 10. Bieler (Itálie) 114,68 (58,45 a 56,23). — **23. Sochor 118,66 (60,21 a 58,45).** — Zeman vpadl v prvním kole. — Z 81 startujících bylo 27 klasifikováno.

Slalom 15. ledna ve Wengen (výškový rozdíl 200 m, v obou kolech 60 branek): 1. Heidegger 90,79 (47,35 a 43,44), 2. Popangelov (Bulharsko) 91,09 (46,77 a 44,32), 3. Bernardi 91,47 (47,37 a 44,10), 4. Radici 92,03 (47,39 a 44,64), 5. Stenmark 92,10 (47,46 a 44,64), 6. P. Frommelt (Lichtenštejnsko) 92,53 (47,94 a 44,59), 7. Gros 92,73 (48,05 a 44,68), 8. Burini (Itálie) 92,79 (48,27 a 44,52), 9. Bieler 92,83 (47,05 a 45,78), 10. Kaiva 93,02 (47,95 a 45,07). — **15.—16. Sochor 95,07 (48,97 a 46,10).** — Zeman nedokončil první kolo. — Z 82 startujících bylo jen 18 klasifikováno.

Obřím slalom 17. ledna v Adelbodenu (délka tratě 1100 m, výškový rozdíl 340 metrů, v prvním kole 51, ve druhém 49 branek): 1. Wenzel 2:34,36 (1:17,72 a 1:16,64), 2. Stenmark 2:34,89 (1:18,45 a 1:16,44), 3. Gros 2:35,07 (1:18,15 a 1:16,92), 4. H. Hemmi (Svycarsko) 2:36,31 (1:18,90 a 1:17,41), 5. P. Mahre 2:36,40 (1:18,91 a 1:17,49), 6. Križaj 2:37,41 (1:19,76 a 1:17,65), 7. Lüscher (Svycarsko) 2:37,44 (1:20,00 a 1:17,44), 8. G. Thöni 2:37,56 (1:19,34 a 1:18,22), 9. Heidegger 2:38,25 (1:19,69 a 1:18,56), 10. Nöckler 2:38,53 (1:19,67 a 1:18,86). — **35. Sochor 2:41,91, 48. Zeman 2:46,19, 54. Schimmer 2:49,43.** — Z 94 startujících bylo 62 klasifikováno.

Sjezd 20. ledna v Kitzbühlu (délka tratě 3510 m, výškový rozdíl 862 m, 25 kontrolních branek): 1. Walcher (Rakousko) 2:06,90, 2. Vestl (Svycarsko) 2:06,97, 3. Antonioli (Itálie) 2:07,05, 4. Klammer 2:07,25, 5. Grissmann (oba Rakousko) 2:07,31, 6. Roux (Svycarsko) 2:07,37, 7. Wirsberger (Rakousko) 2:07,38, 8. Plank (Itálie) 2:07,42, 9. Eberhard (Rakousko) 2:07,55, 10. Podborski (Kanada) 2:07,81. — Z 59 startujících bylo 52 klasifikováno.

Sjezd 21. ledna v Kitzbühlu (stejná trať jako 20. ledna): 1. Walcher a Ferstl (NSR) oba 2:07,81, 3. Veith (NSR) 2:07,85, 4. Klammer 2:07,90, 5. Müller (Svycarsko) 2:08,32, 6. Grissmann 2:08,42, 7. Vestl 2:08,75, 8. Read (Kanada) 2:08,82, 9. Spiess (Rakousko) 2:08,85, 10. Antonioli 2:08,89. — Startovalo 57 sjezdářů, z nichž 51 bylo klasifikováno.

Slalom 22. ledna v Kitzbühlu (výškový rozdíl 180 m, v prvním kole 69, ve druhém 63 branek): 1. Heidegger 103,95 (52,66 a 51,29), 2. Popangelov 103,99 (53,21 a 50,78), 3. Wenzel 104,76 (53,35 a 51,41), 4. Gros 104,96 (53,10 a 51,86), 5. Ortner (Rakousko) 105,24 (53,25 a 51,99), 6. De Chiesa 105,30 (53,75 a 51,55), 7. P. Mahre 105,51 (53,64 a 51,87), 8. P. Frommelt 105,58 (53,29 a 52,29), 9. Enn (Rakousko) 106,29 (53,82 a 52,47), 10. Radici 106,36 (54,70 a 51,66). — **13. Zeman 107,73 (54,41 a 53,32), 21. Schimmer 115,15.** — Sochor byl vyřazen v prvním kole, stejně jako Stenmark. — Z 90 startujících bylo 29 klasifikováno.

Pořadí ve Světovém poháru mužů po lednových závodech (započítávají se jen tři nejlepší výsledky v každé disciplíně): 1. Stenmark 150, 2. Heidegger 95, 3. P. Mahre 76, 4. Wenzel 74, 5. Plank 70, 6. Walcher 65, 7. Gros 60, 8. Klammer 51, 9. H. Hemmi 51, 10. Bernardi a Popangelov po 43 b. — **Ve sjezdu** bylo pořadí na vedoucích místech po pěti z osmi závodů: 1. Plank 73, 2. Walcher 68, 3. Klammer 65, 4. Wirsberger 39, 5. Ferstl 33 b. — **Ve slalomu** po pěti závodech ze sedmi je v čele Heidegger s 90 b. před Stenmarkem 83, Bernardim a Popangelovem po 43 a Grolesem 42 b. — tr-

Marc Hodler o problémech vrcholového sportu

„Olympijská důstojnost sjezdového lyžování současnou komercializací není ohrožena. Lyžařský sport je svým způsobem předjezdce pro jiná sportovní odvětví,“ řekl předseda Mezinárodní lyžařské federace FIS Marc Hodler v rozhovoru s novináři. „Vidím závažné důvody, že současný vrcholový sport tak náročný na závodníky pokud se týká času a osobních obětí potřebuje odškodnění za toto nasazení.“

V každém případě musí být zaslouženě odměněno buď sportovci nebo podporou firem v rámci firemního sportu k špičkovým výkonům. Lyžařský sport je zvláštním případem, pokud se týká nároku na čas a proto je v tomto případě v popředí,“ zdůraznil M. Hodler. „Závodníci jsou čím dál tím méně doma, protože technický trénink na sněhu v létě znamená stále větší nepřítomnost a příprava na ledovcové musí být absolvována na různých vzdálených místech. Ale i v jiných sportech jsou v současné době podobné problémy i když s různými rozdíly. Nynější olympijské řady vyžadují další liberalizaci.“ Podle názoru předsedy FIS M. Hodlera výkonný výbor MOV nemůže stanovit určující podmínky, nýbrž je musí vyhlásit každá jednotlivá mezinárodní sportovní federace pro své sportovce.

„Velkým problémem je vrcholový sport pro mládou generaci, z níž jen málo sportovců se dostane do světové špičky. Sport, když se stane zaměstnáním, je velmi krutým povoláním. Musíme najít řešení, jak sportovcům zajistit prvotní sportovní výcvik a také jim pomoci při zajištění jejich pozdějšího povolání. Podle mého názoru nejlepší je dobré vzdělání a úspěšné zakončení školy. V tom vidím cestu pro zajištěnou budoucnost,“ zdůraznil M. Hodler.

Jako vzor uvedl předseda Mezinárodní lyžařské federace lyžařská gymnázia, kde již řada závodníků složila maturitní zkoušky nebo se vyučila paralelně se špičkovým sportem. „Tím sportovci mají možnost plně se věnovat sportu a dosáhnout vrcholných výkonů při vhodném časovém plánu. Kromě toho je v závodním sportu ještě zcela otevřena možnost získat profesionální licenci. Toto řešení musí být ještě dále rozšířeno,“ prohlásil M. Hodler.

Za lyžařským sportem stojí vždy otázky zájmů průmyslu, módy, zimní turistiky — vesměs velké hospodářské síly. Problémy jsou zde však menší než v technologickém oboru, kde se hledají stále nové prostředky.

Předseda Mezinárodní lyžařské federace FIS Marc Hodler odmítl jedinou normalizovanou lyži a normalizované boty pro mistrovství a závody Světového poháru jako stejnou výzbroj pro všechny závodníky. Tím by se zastavil vývoj, z něhož těží milióny normálních lyžařů.

Výuka malých skupin a «lyžařská poradna»

Pro „didaktickou kapitolu“ únorového čísla jsme vybrali dvě organizační formy lyžařské výuky, které nejsou v současné cvičitelské praxi zcela běžné a přitom v řadě výukových situací se mohou úspěšně osvědčit. Pro tuto stat jsme použili jak látku ze zahraniční lyžařské literatury, tak podněty a zkušenosti vyplývající z našich podmínek.

VÝUKA MALÝCH SKUPIN

Organizace výuky po malých skupinách znamená, že žáci jsou rozděleni do skupinek po třech až šesti. Každá skupina provádí současně svůj program a cvičitel přechází od jedné ke druhé. Důležité přitom je, aby měl možnost přehlednout cvičební prostor všech skupin.

Výuka po malých skupinách se používá s výhodou tehdy, když se cvičitel musí najednou starat o množství žáků, které přesahuje maximální počet žáků v lyžařském družstvu (obvykle se uvádí u méně náročného výcviku jako maximum 15 žáků).

Výcvik v malých skupinách má kromě toho ještě další *výhody*:

- Cvičební program je možno diferencovat.
- Žáci se mohou lépe podílet na plánování programu.
- Žáci mohou cvičit s větším ohledem na své individuální možnosti.
- Je tolerován osobní styl žáků.
- Cvičení se provádí intenzivně.

Při výcviku v malých skupinách se také neprojeví některé časté nedostatky v práci cvičitele. Kupř. příliš mnoho korigování, příliš zeširoka prováděný výklad a nivelizace výkonnosti žáků tím, že se bere ohled na nejslabšího.

Cvičitel si musí při výuce malých skupin být vědom také *nevýhod* této formy práce:

- Chyby žáků se mohou až do chvíle, kdy může zasáhnout cvičitel, upevňovat.
- Možnosti ukázky a výkladu jsou omezené.
- Cvičitel se dost dobře nemůže věnovat jednotlivým žákům.
- Není možno využít každé možnosti, která se při cvičení naskytne, aby se učinil další pokrok ve výuce.
- Cvičební prostor se zpravidla omezí pouze na určité svahy a malé vleky.

Pro práci s malými skupinami je *rozhodující*:

- Přesně stanovit úkoly.
- Dát žákům odpovídající znalosti a kritéria, aby se sami mezi sebou dovedli vyučovat.
- Zakládat samostatnost žáků natolik, aby si vzájemně hodnotili úroveň své jízdy a aby se dovedli pochválit a korigovat.

Pro úspěch výuky v malých skupinách je tedy důležitá práce cvičitele mimo vlastní výukovou lekci na sněhu. Je možno zařadit teoretické lekce a uplatnit pomůcky jako kupř. výukové filmy.

Jestliže si cvičitel zvolí ve skupinách „pomocné cvičitele“ z řad žáků, je účelné, aby jim dával vždy jen určitý, časově omezený úkol.

Podle menších nebo větších rozdílů v lyžařské úrovni členů jednotlivých malých skupin, může cvičitel stanovit skupinám:

- podobné výukové cíle,
- různé výukové cíle,

U malých skupin s *podobnými výukovými cíli* je možno diferencovat výcvik kupř. tak, že:

- Skupiny nacvičují zjednodušený nebo konečný tvar jednoho cviku.
- Skupiny cvičí v lehkých nebo v obtížných terénních podmínkách.

— Skupiny nacvičují na upraveném nebo na těžším, neupraveném sněhu.

I přes tuto drobnou diferenciaci v náplni výcviku si může cvičitel svolávat skupiny ke společné instruktáži.

Se skupinami s *různými výukovými cíli* pracuje cvičitel tak, že každé ze skupinek stanoví vlastní cvičební program. Skupiny instruuje jednotlivě nebo podle možnosti spojuje k instruktáži dvě až tři skupiny dohromady.

Pro zpestření výuky se někdy osvědčuje organizovat výuku po malých skupinách i u normálně početných družstev.

na POMOC trenérům A cvičitelům

„LYŽAŘSKÁ PORADNA“

Lyžařská poradna je další výukovou formou, která umožňuje individuální přístup, diferenciaci a zpestření výcviku u velkých skupin žáků. Při takové organizaci výuky žáci volně jezdí podle více nebo méně vymezeného cvičebního programu a mají možnost požádat kdykoliv o radu cvičitele, kteří je pozorují. Stejně tak cvičitelé volně jezdící žáky podle potřeby výukově usměrní.

Poradenská služba se osvědčuje zvláště v těchto případech:

— Foradnou je možno *zkvalitnit volné* cvičení několika družstev, která jezdí na jednom svahu s vlekem. Jako poradci fungují všichni cvičitelé družstev. Za vhodných podmínek je kupř. možné zařadit takovýto výcvik do poslední výukové hodiny každého dne.

— Poradenskou službou je možno *prohloubit výuku i pro nejlepší* žáky v družstvech. V družstvu se často řídí obsah výuky podle nejslabších žáků a pro nejlepší žáky je její přínos neúměrně malý. Při vysoce individuálním přístupu k žákům, jež zajišťuje lyžařská poradna, se tento nedostatek odstraní.

Poradenskou službu je možno *zorganizovat* několika způsoby:

— Cvičitelé na svahu s výtahem se stále zdržují na jednom místě, nejlépe v dolní třetině svahu. Pozorují žáky na svahu a vyměňují si o nich své dojmy. Kterýkoliv z žáků může cvičitele požádat o radu a o korekci. Dále je vhodné, aby se občas každý z žáků zastavil u skupiny cvičitelů pro hodnotící nebo korekční připomínky.

— Cvičitelé se shromáždí na jednom místě jako v minulém případě. S žákem, který přijde požádat o radu, vyjede jeden ze cvičitelů vlekem. Na vleku s ním prohodí jeho problém a provede s ním jednu cvičnou jízdu.

— Cvičitelé pozorují jezdící žáky a shromáždí do jedné skupiny ty, kteří mají podobné výukové problémy. Se skupinou vyjede jeden ze cvičitelů výtahem, poradí žákům a provede s nimi cvičnou jízdu.

— Cvičitelé při běžeckém výcviku volí svoji „cvičitelenskou stopu“ tak, aby celý prostor, protkaný běžeckými stopami, přehlédl. Cvičitelé radí jednotlivým žákům, případně podle potřeby sestaví dvojice žáků tak, aby jeden druhého mohl kopírovat.

Lyžařská poradna plní svoji funkci jestliže v ní spolupracují alespoň tři cvičitelé. Je dále přínosem i pro cvičitele, kteří si při tomto způsobu výuky srovnávají své názory a zkušenosti.

Dr. JIŘÍ SOUKUP

Z výcviku mládeže veřejné lyžařské školy OV ČSTV Most

Technika běhu - běží Jan Fajstavr

Neustále se zvyšující výkonnost v běhu na lyžích, která se projevuje vyššími průměrnými rychlostmi na jednotlivých tratích, je zapříčiněna vyšší úrovní tělesné připravenosti běžců, využitím nových materiálů při stavbě lyží a dalšího vybavení, mechanickou úpravou trati aid.

Celý tento komplex nových podmínek má pochopitelně vliv na techniku běhu a její pojetí. Úroveň techniky může být limitujícím faktorem dalšího výkonnostního růstu je-

a tím ke zvětšení odporu, dále zmenšováním tlaku na lyži v průběhu skluzu postavením těžiště nad oporou, na vyloučení nežádoucích pohybů hlavy a trupu a snížením tlaku na lyži při opoře o hůl. Využívání skluzových vlastností lyží souvisí dále se střídáním způsobů běhu a postojů v závislosti na změnách terénu,

— s respektem biomechanických zákonitostí pohybu při využívání *individuálních předpokladů*. Často se setkáváme, a to i u nejlepších běžců, se snahou vydávat některé nedostatky v technice za individuální odchylky. To je zásadně nesprávné, je třeba kriticky hodnotit techniku a její nedostatky i u nejlepších běžců.

Uvedené zásady budeme postupně demonstrovat na kinogramech vynikajících běžců. Dnes pro nás běží Jan Fajstavr — snímek byl pořízen na ZOH 1976 v Innsbrucku v běhu na 50 km, kde obsadil 17. místo časem 2:45:19,91 hod. (vítěz I. Formo 2:37:30,05) a dosáhl jednoho z úspěchů své dlouholeté sportovní činnosti.

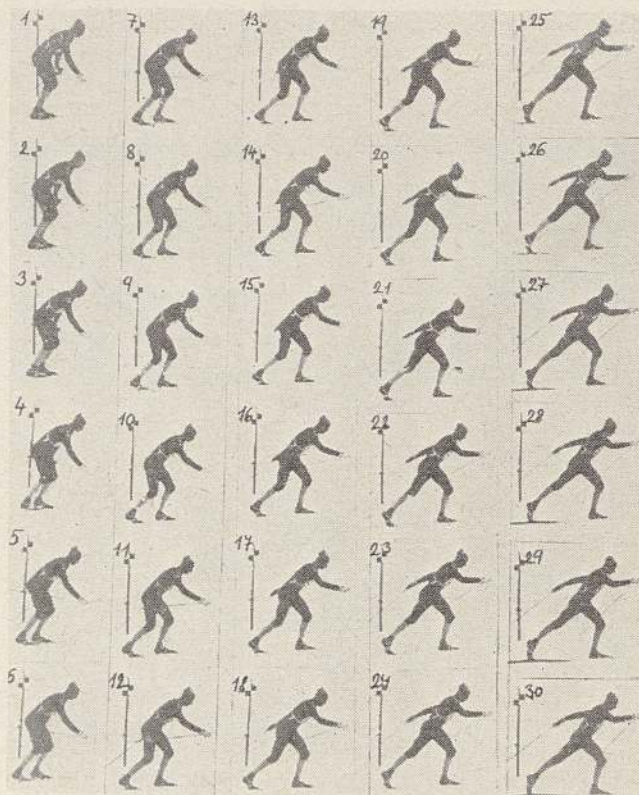
Kinogram byl pořízen kamerou Eclair G. V. 16, frekvencí 200 snímků za sekundu, tzn., že jeden snímek trvá 0,005 s. Uspořádání jednotlivých snímků ve sloupcích pod sebou je záměrné proto, aby bylo možno sledovat pohyb jednotlivých částí těla vzhledem k tyčím s terčí, které vytvářejí pevné body v prostoru.

Celkově je možno konstatovat, že technika J. Fajstavra stejně jako našich reprezentantů je na dobré úrovni a jsou z tohoto hlediska dávání v zahraničí za vzor.

Základní postavení je zachyceno na obr. 1 a 2. Váha těla je na odrazové (pravé) noze, tělo je vychýleno vpřed, „přepad“ je tím větší, čím je vyšší rychlost běhu. U J. Fajstavra je zde rezerva v postavení pánve, která by měla být posunuta více vpřed. Nejčastějšími chybami je rozložení váhy na obě lyže, což znamená zmenšení možnosti odrážení, malý přepad a postavení pánve vzadu (přisednutí).

Odrážení nohy — snímky 1—26, váha těla je na pravé noze, odraz působí napínáním odrazové nohy v kyčelním, kolenním a hlezenním kloubu do těžiště (tělo je „vystřelováno“ vpřed). Nezapomeňme, že z metodického hlediska začíná odraz akcí směrem do podložky, odraz je reakcí opory. Hlavní chyby — zvětšování úhlu mezi bércelem a podložkou (koleno utíká dozadu), rozložení váhy těla na obě nohy.

Dokončení odrazu — snímky 19—27. Odrazová noha dokončuje napřimování až do napnutí, trup by měl být s na-

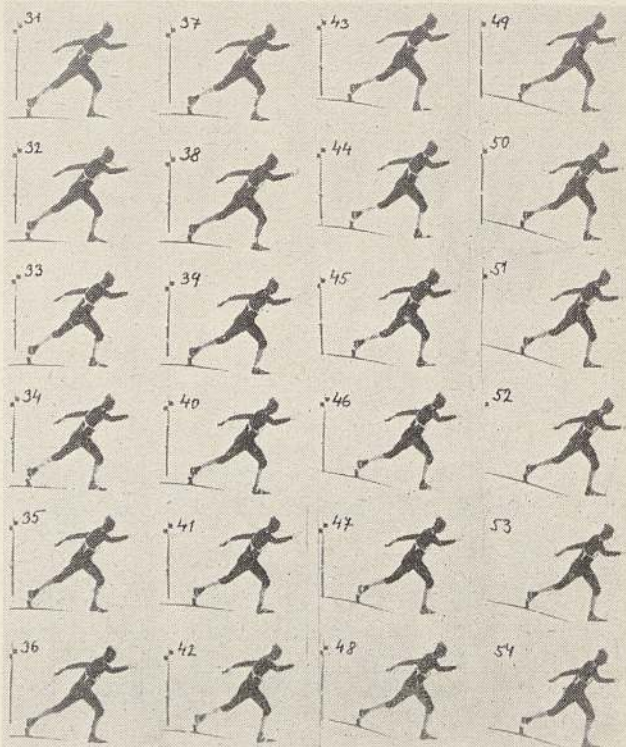
dince, při současné vyrovnanosti světové špičky často rozhoduje o pořadí na předních místech. Chceme se proto pokusit o několik pohledů na problematiku techniky, ale především inspirovat trenéry i běžce k zamýšlení a ke zdůrazňování nácviku a zdokonalování techniky hlavně u mládeže.

V důsledku jednoznačné podřízenosti všech složek výkonu k dosažení nejvyšší rychlosti v průběhu celé tratě je možno hlavní *rysy současné techniky* spatřovat především:

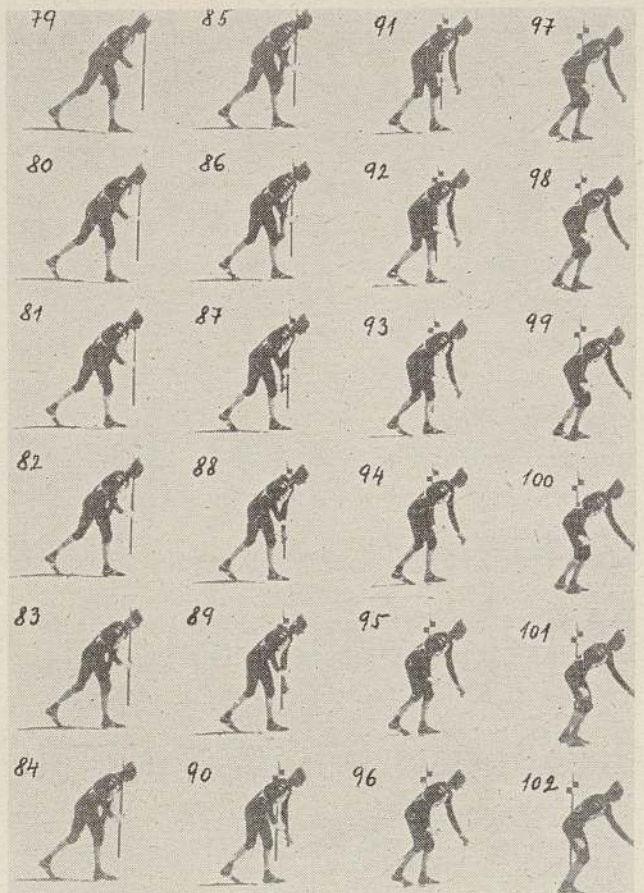
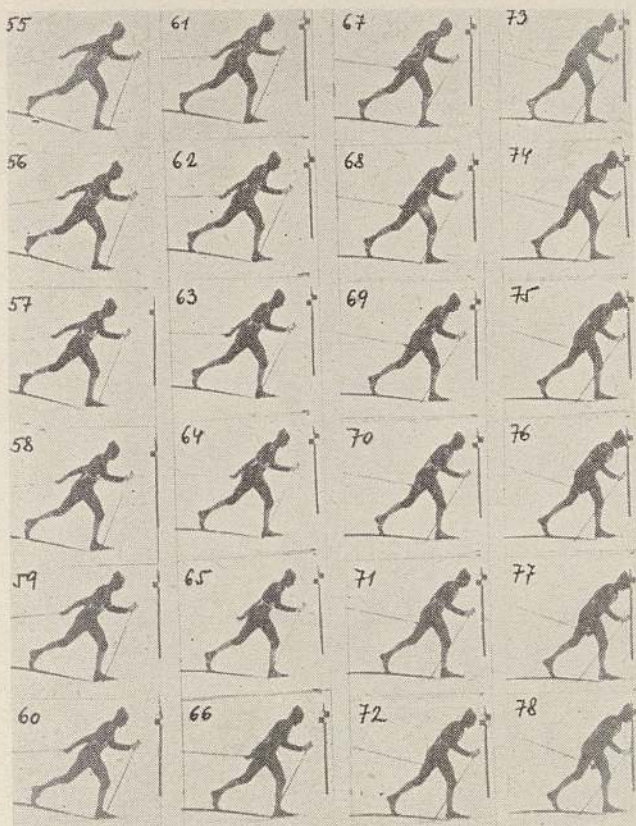
— v *dynamickém pojetí běhu* — skutečnost asi nejlépe vystihuje pojem *rezultativnost*, tzn. efektivnost a ekonomičnost zároveň. Hlavním projevem je *malé kolísání rychlosti* těžiště těla. K tomu je zapotřebí (vedle dalších předpokladů), aby další aktivní fáze začínaly dříve než dojde k poklesu rychlosti těžiště a aby byly minimalizovány negativní vlivy v průběhu skluzu.

Hlavním rysem je *zdůraznění aktivních fází* — *odrazů* — a to nejen co do intenzity, ale především směrováním odrazu „do těžiště“, a *odpichů* při běhu střídavém i soupažném (při vhodných skluzových podmínkách a odpovídajícím sklonu téměř vylučně používání běhu střídavého jednodobého proti dříve propagovanému dvoudobému). Dále se projevuje *zvýšenou frekvencí* tam, kde je to z hlediska zachování rychlosti nezbytné, tj. nejen do stoupání, ale i zhoršených skluzových podmínek. Celkovým znakem je *vyšší postoj*, *aktivní svit nohou* po odrazu a *paži* po odpichu vpřed.

— *využíváním vlastností lyží* — je to jednak zvětšená podložka uzpůsobená použitím vosků k *odrážení*, především však možnost *klouzání*. Snaha o maximální využití skluzových vlastností lyží se uplatňuje v záměru připravit „nejrychlejší“ lyže pro konkrétní podmínky. Při běhu střídavém záleží především na *eliminaci negativních vlivů* ve skluzu. To je možné jednak postupným přenášením váhy těla na skluzovou lyži tak, aby nedošlo k „přetížení“

pnutou nohou v přímce. Váha těla je postupně přenášena na skluzovou (levou) nohu. Nejčastější chyby — předčasné a rázové přenesení váhy těla na skluzovou lyži, dopnutí odrazové nohy až po přenesení váhy těla a po oddálení lyže od podložky.

Odpich paže — snímky 1—20. Paže tlačí na hůl, ta v místě styku s podložkou představuje pevný bod, napomáhá v součinnosti s odrazem pohybu těla běžce vpřed. Uplatňování síly v průběhu odpichování je stupňované a končí v době, kdy paže a hůl tvoří přímku. Chyby — předčasném ukončení odpichu (u boků), nebo naopak pozdní odpich (promáchnutí dozadu).

Skluz — snímky 28—95. Váha těla je na levé noze, která se zvolna napřimuje, pánev jde postupně vpřed. Pravá noha „tlačí“ pánev v důsledku doznívání odrazu vpřed (obr. 28—36), potom dochází k aktivnímu švih dopředu. Pravá paže po dokončení švih zapichuje hůl (obr. 52—54). Přenášením části váhy těla (obr. 53 - hůl je prohnutá) pomáhá zmenšovat tlak na skluzové lyži a zároveň zahajuje odpich (obr. 55—102). Nejčastější chyby — pokrčená skluzová noha („ostré koleno“), pánev vzadu a níže. Dále zásvih nohy po odrazu a paže po odpichu, málo aktivní švih paže a nohy vpřed.

Příprava na odraz — prvá část obr. 96—102, levá noha po zastavení je zatížena vahou těla, tlak je vyvíjen směrem dolů do podložky, pánev pokračuje v pohybu plynule vpřed a dostává se před oporu („přepad“). Odrazová noha (levá) se začíná ohýbat v hlezenním, kolenním a kyčelním kloubu. Běžec prochází základním postavením, důležitá je v tomto momentě i vzájemná práce paží — pravá provádí rozhodující část odpichu a tlačí tělo vpřed, levá dokončuje švih a napomáhá („vytlačuje“) tělo vpřed. Nejčastější chyby — pohyb pánve nepokračuje plynule vpřed, ale dolů („přisednutí“), váha těla je předčasně přenesena na švihovou (skluzovou) nohu a odraz je prováděn do zatížení lyže, pravá paže končí odpich u boků, levá švihá ne dopředu, ale nahoru.

Je jisté, že z uvedeného kinogramu lze vyčíst mnohem více poznatků. Nechceme vás odradit a proto připravíme další část metodických poznatků.

Text: JAROSLAV HONCŮ a JAROSLAV POTMĚŠIL
Kinogram: JAROSLAV POTMĚŠIL

SKI EINS

V loňském roce vydala komise pro lyžování na školách rakouského ministerstva školství a kultury publikaci „Výukový plán lyžování na školách — 1. díl“ (SKI EINS — Schülerplan der Schulen. Inn-Verlag, Innsbruck). Upozorňujeme na tuto knihu v souvislosti s informací o výuce lyžování v Rakousku, uveřejněné v minulém čísle Lyžařství.

Publikace dává oficiální návod ke sjezdové výuce dětí platný pro rakouské školy. Autory knihy jsou prof. Fritz Baumrock a prof. Gerhard Winter. Text i obrazová část jsou přehledné, dobře srozumitelné a dostatečně podrobné. V úvodu se říká, že SKI EINS „je návodem k jízdě, jakou vyžadují podmínky, aniž by se způsob této jízdy striktně vymezoval. Je výzvou k samostatnému jednání lyžařských cvičitelů při volbě správného momentálního řešení.“

Publikace není v podstatě po stránce techniky, názvosloví a didaktiky v rozporu s výukou sjezdového lyžování tak, jak se dnes obecně ve světě provádí. Pouze zdůrazňuje některá hlediska při výuce a tím se snaží učinit vyučovanou techniku jednodušší, srozumitelnější a více funkční.

První díl začíná oblouky v klouzavém pluhu a přes základní oblouk a oblouky v přestoupení přechází k obloukům snožmo na boulich v hrubém provedení. Za důležitý mechanismus při zatáčení považuje otáčivé skrčení a otáčivý nápon nohou. Zdůrazňuje klidnou dráhu trupu. Další díl má obsahovat výkonnostně zaměřenou nadstavbu tohoto základu. Publikace je svými tendencemi a pečlivým a fundovaným zpracováním cenným přínosem k výuce sjíždění.

Autoři, u nichž je podstatná jejich biomechanická erudice, zavádějí nový pojem: „jednotaktní a dvoutaktní oblouky“ (Ein-Takt-Schwünge, Zwei-Takt-Schwünge).

JEDNOTAKTNÍ jsou oblouky, při kterých změna hranění obou lyží probíhá současně. Patří k nim nejen oblouky o rovnoběžných lyžích, ale také kupř. oblouky, které se provádějí se současnou změnou hranění z mírného klouzavého zapluzení nebo z odšlapu. Přitom není podstatné, zda při změně hranění jsou nebo nejsou obě lyže v kontaktu se sněhem.

DVOUAKTNÍ jsou ty oblouky, při kterých dochází ke změně hranění obou lyží nesusoučasně — postupně. Jsou to oblouky vhodné pro pomalou jízdu a tedy pro výuku ne příliš perspektivních lyžařských začátečníků.

Zajímavý je výběr sjezdových pohybových dovedností, které autoři při výuce školní mládeže zdůrazňují. Konstatují, že jednotlivé dovednosti se vzájemně nevylučují, nedoropují si, ale vzájemně se doplňují a jako celek patří

k pohybovému repertoáru dobrého lyžaře. Pro účel výuky však radí dovednosti do „protikladných dvojic“ (A, B) a z každé dvojice dávají přednost té dovednosti (A), která je pro další vývoj mladého lyžaře výhodnější. Pro názornost uvedeme tabulku:

Vlastní text knihy je spíše heslovitý. Dává cvičiteli jasný návod jak vyučovat a shrnuje v sobě otázky techniky, didaktiky i organizace výuky.

Dr. JIRÍ SOUKUP

A			B	
ZKRUT	Neobvyklý pohyb (chybí příprava). Rychlá reakce — malá pohybová rezerva	snadné ►	ROTACE	Obvyklý pohyb. Pomalá reakce —
ODLEHČENÍ SNÍŽENÍM		◄ obtížné	ODLEHČENÍ ZVÝŠENÍM	velká pohybová rezerva
JEDNOTAKTNÍ OBLOUKY	Možnost zrychlení.	snadné ►	DVOUAKTNÍ OBLOUKY	Možnost brzdění.
ODSLÁPNUTÍ ŘEZÁNÍ	Účelné při důrazu na rychlou jízdu.	◄ obtížné	PLUŽENÍ SMYKÁNÍ	Účelné pro zachování pomalé jízdy.
PÉROVÁNÍ STEHNY	Velký rozsah pérování	snadné ► ◄ obtížné	PÉROVÁNÍ BĚRCI	Malý rozsah pérování

Bezpečnost lyžování a úrazová prevence z pohledu pracovníků ČSP

Zákon o pojištnictví č. 162/1968 Sb., který vytyčuje právní postavení a činnost České a Slovenské státní pojišťovny, ukládá těmto pojišťovnám, aby při provozování pojištění vykonávaly také činnost zaměřenou na předcházení škodám, a to zejména spoluprací s orgány činnými v zábraně škod a poskytováním finančních prostředků na zábranná opatření.

Jak vyplývá z ustanovení zákona, pojišťovna je povinna a oprávněna touto činností vykonávat v souvislosti s provozováním pojištění, tj. v takových případech, kdy zábranný zákrok nebo poskytnutí finančních prostředků má vliv na vztahy pojištění, tedy prakticky, když jeho realizací se docílí nebo může docílit snížení počtu pojistných událostí nebo zmírnění jejich následků.

V pojištění osob se zábrana škod převážně zaměřuje na úrazovou zábranu. Jednak ji pojišťovna provádí sama

- ve sféře pojištění při úpravách pojistných podmínek, sazeb, bonifikací nebo naopak snižováním plnění zejména dojde-li k úrazu následkem opilosti nebo v souvislosti s trestnou činností,
- osvětovým působením na pojištěné občany a ostatní veřejnost pomocí všech sdělovacích prostředků nebo přednáškami, vydáváním tiskovin apod.,
- zpracováním statistiky příčin úrazů a činností, při kterých k nim dochází.

Dále se účastní zábranných akcí ve spolupráci s jinými organizacemi, které provádějí zábranu úrazů, a to zejména též poskytováním příspěvků na zábranná opatření.

Zvláště významnou je spolupráce ČSP s vládní komisí pro snižování mimopracovní úrazovosti v ČSR, pro kterou každoročně vypracovává zprávu o analýze nejzávažnějších příčin úrazů na základě statistického sledování a speciálních průzkumů. Sledování pojišťovny se zaměřuje především na mimopracovní úrazy, které v období posledních několika let daleko počtem převažují nad pracovními úrazy a v r. 1976 činily již 70,3 % z celkového počtu úrazů nastalých u pojištěných osob.

Poměrně četné jsou úrazy v tělovýchově a sportu. Podle statistiky ČSP úrazy utrpěné v skupinách „tělovýchova“ a „rekreační sport a turistika“ představují 36 % všech mimopra-

covních úrazů ohlášených v r. 1976 ČSP. V tomto roce prováděla pojišťovna hloubkový statistický průzkum úrazů utrpěných v neorganizované zimní sportovní a tělovýchovné činnosti.

Z reprezentativního výběru 3298 úrazů připadala největší skupina 1374 úrazů, tj. 41,7 % na úrazy při lyžování, dále 10,3 % na úrazy na sánkách nebo skibobech, 14,1 % při bruslení, 12,9 % při ledním hokeji a 21 % při jiné rekreaci a turistice.

V 800 případech byly úrazy při lyžování postíženy děti do 15 let (58,2 procenta).

78 % úrazů při lyžování nastalo uklouznutím a pádem a to zejména při sjezdu. Z celkového počtu úrazů při lyžování je nepříliš početná, ale závažnějšími následky úrazu významná skupina úrazů, k nimž došlo používáním nevhodného nebo selháním bezpečnostního vázání. K úrazům docházelo též při provozu vleků, tj. při jízdě a slézání z vleku, poranění kotvou, vysmeknutím vlečného lana a při sjezdu přehlédnutím lana vleku.

Krásu zasněžených hor láká nejen závodníky, ale také turisty. Obrázek je z pěkných terénů na Šumavě

V roce 1974 vyšel z ČSP návrh na zřízení servisních středisek bezplatného seřizování lyžařského bezpečnostního vázání jako praktické zábranné opatření k předejití úrazům v důsledku vadného nebo vadně seřizovaného bezpečnostního vázání, které mívaly zpravidla těžké následky. Z devizových podílů ČSP bylo zakoupeno v NSR dvojce seřizovací zařízení a po prvních zkušenostech ve středisku Rokytnice nad Jizerou bylo dovezeno dalších sedm přístrojů a zřízena síť servisních středisek v pěti ze sedmi hlavních horských oblastí v ČSR. Místa byla vytypována ve spolupráci se Svazem lyžovatelů ČSTV a s budoucími provozovateli středisek uzavřela ČSP hospodářské smlouvy. Tak bylo organizace i hospodářsky zajištěno zřízení a provoz servisních středisek v těchto místech:

Místo

1. Špičák na Šumavě
2. Telnice (dolní stanice vleku Rudný)
3. Praha-Podolí, Podolská 90
4. Rokytnice n. Jiz. - stanice vleku Horní Domky
5. Špindlerův Mlýn — stadión Sv. Petr
6. Zadov — Churáňov
7. Klínovec — nad Zámečkem
8. Červenohorské sedlo
9. Pustevny
10. Pec pod Sněžkou

Provozovatel

OV ČSTV Klatovy
TJ Chemické závody Ústí n. L.
TJ Spartak Praha 4
TJ Spartak Rokytnice
TJ Slovan Špindlerův Mlýn
Rekreační služby MNV Stachy
TJ VTŽ Chomutov
TJ Lokomotiva Pramet, Šumperk
TJ MEZ Frenštát
TJ Spartak Praha 4

K zajištění správné obsluhy těchto zařízení bylo ve výrobním závodě bezpečnostního vázání (Filmový průmysl Barrandov, Praha) vyškoleno 26 pracovníků.

V roce 1975 bylo ve střediscích seřizeno celkem 5728 párů bezpečnost-

ního vázání, přičemž nejvíce seřizeni prováděla střediska Rokytnice nad Jizerou 1273, Špičák na Šumavě 1153 a Červenohorské sedlo 1107 (ze Špindlerova Mlýna chybí údaje).

Nákady ze zřízení a provozem středisek nelze zatím přesně vyčíslit. Vedle ceny zařízení (tč. 1550 západoněmeckých marek za jedno), šlo při vybudování existující sítě středisek o miliónovou investici.

Z prověrek seřizovacích středisek vyplývá — na Churáňově a Špičáku byla informace (poutače, letáky) o zařízení a možnostech bezplatného servisu v podstatě dobrá, v ostatních případech však malá.

— Během sezóny byla střediska v převážné většině dostatečně využívána a dokonce o sobotách a nedělích nebylo možno všem zájemcům plně vyhovět.

— Přístroje jsou seřizeny na moderní druhy vázání (s bezpečnostní patou) a nikoli na starší typy např. lanové, které pracovníci středisek nepovažují za bezpečné a nedoporučují je dále vyrábět.

— Pracovníci střediska si všímají i drobných závad na výstroji, upozorňují na ně, popřípadě je i opravují. Bylo by vhodné je vybavit též nejnutnějším zařízením i pro tyto drobné opravy.

— Ve střediscích byly získány i cenné poznatky pro výrobu, tj. které typy jsou nesnadno seřiditelné a jaké závady se objevují nejčastěji.

Střediska pro seřizování bezpečnostního vázání se v provozu plně osvědčila a pro budoucnost se uvažuje rozšíření jejich sítě o šest dalších převážně v krajských městech, rozšíření a zkvalitnění jejich služeb a o účinnější jejich propagaci. Dále organizovat v předsezónních měsících seřizování přímo na školách. Působit na výrobce lyžařských vázání, aby se zvýšila výroba bezpečnostních vázání a omezila výroba nevhodných vázání.

Působit na vyvinutí a vyrábění přežkušovacího zařízení v tuzemsku, aby se nemusely dovážet z ciziny. V tom směru byly již učiněny první kroky.

Dr. ANTONÍN HENKE
gen. ředitel ČSP

Pražská vločka mládeže

Pražská vločka se stala významným náborovým závodem mládeže bez výkonnostních tříd ve věku od 9 do 16 let. Organizuje jí Svaz lyžování MV ČSTV Praha a soutěže se mohou zúčastnit děti ze všech společenských organizací a škol. Závodí se v běhu na lyžích a ve slalomu (dříve v obřím slalomu). Na základní kolo masového charakteru navazuje postupová soutěž ve dvou větvích: pro mládež organizovanou v tělovýchovných jednotkách ČSTV a pro účastníky zimních pionýrských táborů. Jednotlivci soutěží o titul přeborníka a ceny, družstva organizací o Pohár MV ČSTV Praha a Pohár Pražské odborové rady.

Účastníci základního kola, kteří splní výkonnostní limity, získávají odznak lyžařské zdatnosti Pražská vločka 1978. Nejlepší z nich mohou po vylučovacím kole postoupit do finálního závodu, který je každoročně vyvrcholením soutěže společně pro líní ČSTV a ROH. Nadání soutěžící mají možnost se zařadit do pravidelné přípravy pro závodní činnost.

Soutěž vznikla v roce 1975 jako příspěvek Svazu lyžování MV ČSTV Praha ke Spartakiádě 1975 a opírala se o základní kolo soutěže o Spartakiádní vločku, vyhlášenou Svazem lyžování ČUV ČSTV. V dalším roce byla již organizována jako akce MV ČSTV a Pražské odborové rady a nazvána Pražská vločka mládeže. V loňském roce se akce zúčastnilo více než 25 000 dětí, z toho většina v rámci zimních pionýrských táborů. Postupová soutěž v obřím slalomu se opírala právě o účastníky ZPT, kteří prošli vylučovacími koly v devíti soutěžních oblastech, do nichž byly rozděleny zimní pionýrské tábory Pražské odborové rady. Titul přeborníka si vybojovali v mladším žactvu Majer a Lisá, ve starším M. Vopasek a Semecská, poháry pro nejlépe pracující organizace získaly Sokol Krč a ZV ROH Energoprojekt. Také letošní ročník má úspěšný průběh.

-tr-

Nezastupitelné poslanie cvičiteľa

Masové, nepretekárske lyžovanie zaznamenáva v súčasnosti priam búrlivý rozvoj na celom svete. Ľudia pochopili čo znamená pre aktívny odpočinok a regeneráciu síl pohyb na lyžiach v absolútne zdravej telocvični zimnej prírody, bez prachu, smogu, hluku. Prekvapujúci rozvoj masového lyžovania prinútil aj Medzinárodnú lyžiarsku federáciu (FIS), aby sa s plnou vážnosťou zaoberala jeho problematikou. Už na kongrese FIS v Bariloche venovali masovému lyžovaniu osobitnú pozornosť a práve z tohto kongresu vzišiel návrh prerokovať túto otázku na konferencii predsedov národných lyžiarskych zväzov.

Konferencia bola v dňoch 30. 9.—1. 10. 1977 v Amsterdame. Za účasti prezidenta FIS M. Hodlera sa zišli zástupcovia 26 členských krajín FIS. Všetci jednoznačne potvrdili búrlivý rozvoj masového lyžovania a nutnosť rozšírenia starostlivosti a ovplyvňovania tejto oblasti lyžiarskeho športu. Konferencia prijala aj konkrétny program, najmä v oblasti výmeny skúse-

ností, školenia cvičiteľov, ich stáží. Okrem toho bola vytvorená koordináčna komisia FIS pre otázky masového lyžovania.

Nevoľnosť sa pri čítaní týchto riadkov natíska otázka, čo sa robí s masovým lyžovaním v našej vlasti? Kráčaťme s časom a robíme dostatočné opatrenia na podchytenie veľkého záujmu občanov? Odpoveď na tieto otáz-

ky nie je tak jednoznačná. Naše lyžovanie a jeho rekreačné, nepretekárske formy, majú bohatú minulosť. Vo sfére masového lyžovania sme získali nejdnohdy chýrneho pretekára, v terénoch a lesných chodníčkoch nám vyrastali dobrí bežci. No v poslednom čase sme sa k masovému lyžovaniu zachovali čajsi macošsky. Zvýšená orientácia na výkonnosť a vrcholové lyžovanie odčerpáva veľa síl funkcionárov. Tie potom chýbajú pri zabezpečovaní masových foriem. Je iste správne, ak sledujeme sústavné zvyšovanie výkonnosti, ak vytvárame pre pretekové lyžovanie tie najlepšie podmienky. Potrebujeme výkonných lyžiarov, ktorí by mohli s úspechom šíriť naše dobré meno. No, popritom nesmieme ani na okamih zabúdať na

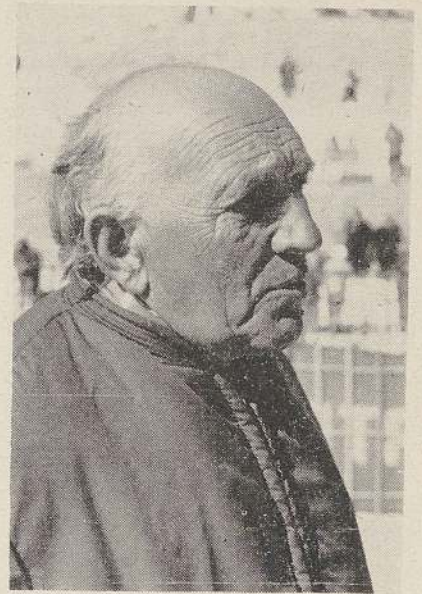

najvýznamnejšie poslanie lyžovania — poskytovať ľuďom jedinečné možnosti rekreácie, uvoľnenia, zdravia, radosti z pohybu, teda to, čím nás zaviazali aj uznesenia XIV. aj XV. zjazdu KSČ. Máme výhodu v tom, že nám netreba mimoriadne silno propagovať masové lyžovanie. Naši pracujúci aj mládež najlepšie vedia, že tento šport je im na osoh a sami zaplňajú všetky dostupné lyžiarske terény. Presvedčiť sa o tom môže každý, kto navštívi zasněžené svahy našich hôr, ale aj terény na okolí sídlisk. Tisíce nadšených vyznavačov bieleho športu tu hľadajú svoje uplatnenie.

Áno, naši ľudia pochopili význam lyžovania. Chodia si zalyžovať, prebehnúť sa v hore, pokochať sa krásou zimnej krajiny. Lenže háčik je v tom, že mnohí z nich sú odkázaní sami na seba. Nemá kto im ukázať aspoň základné prvky pohybu na lyžiach, poradiť, ako sa lyžovať na tvrdom, premrznutom snehu, v snehu mokrom, hlbokom, na krásnom prachovom snehu, ako vystupovať, ako bezpečne zísť zo svahov, aby zo zjazdu mal pôžitok a nie strach. A tu sme už u inej otázky. Máme takých ľudí v lyžiarskom zväze, čo by mohli a mali týmto začiatočníkom poradiť a pomôcť? A hneď odpovedáme: máme takých a je ich dostatok. Lenže nie každý z nich je ochotný svoje znalosti a vedomosti, ktoré získal na školeniach ČSZTV odovzdávať druhým. Sú to cvičitelia lyžovania. Oni sú, resp. majú byť garantmi správne vedeného výcviku, majú sa starať o metodický postup pri výuke lyžovania. Je ich morálnou povinnosťou, aby vrátili našej spoločnosti aspoň časť toho, čo ona vložila do ich prípravy. A najlepšou formou splatenia dlžoby je učiť ľudí lyžovať sa, radiť a pomáhať im pri zvládnutí lyžiarskej abecedy. A v tom je poslanie lyžiarskeho cvičiteľa nezastupiteľné.

Sú športy, ktoré majú len trénerov a stačí to. Sú však športy, ktoré po pri tréneroch potrebujú aj cvičiteľov. Jedným z nich je lyžovanie. Tréner sa zameriava na pretekové lyžovanie, zatiaľ čo cvičiteľ vedie lyžiara pri jeho prvých krokoch na lyžiach. Preto je pri VLZ SÚV ČSZTV vytvorená komisia základného lyžovania starajúca sa predovšetkým o rozvoj masového lyžovania, o podchytenie a správne vedenie každého začínajúceho lyžiara a o školenie cvičiteľov. Nesmierne dôležité poslanie! Tu sa realizujú tak vážne zámery našej spoločnosti, že o nich rokuje aj najvyšší stranícky orgán a pripisuje im osobitný význam. Členovia komisie základného lyžovania VLZ SÚV ČSZTV si dobre uvedomujú svoje poslanie. Nedá im spať celý rad nedoriešených problémov, hľadajú cesty ako hlbšie preniknúť do oddielov, škôl, SZM, ROH, jednoducho všade tam, kde sa základné lyžovanie robí. Nie je im ľahostajné, keď na školských výcvikových lyžiarskych zájazdoch, či na rekreácii ROH, alebo pri zájazdoch na podnikové chaty vedú výcvik nekvalifikovaní jedinci, ktorí často narobia viac škody ako užitku.

Ďalším problémom je úbytok cvičiteľov. Nedávna výmena cvičiteľských preukazov ukázala, že nie každý vyškolený cvičiteľ si uvedomuje svoje povinnosti. Je iste nedobrom vysvedčením o ich angažovanosti na telovýchovnom procese, ak o výmenu preukazov požiadala cca 50 percent vyškolených. Pravda, kus viny na tom majú aj okresné zväzy a oddiely, ktoré výmenu nepripravili vždy najlepšie. Ďalším dôvodom je aj prechod časti cvičiteľov medzi trénerov, kde sa im ponúkajú lepšie možnosti honorovania ich práce. Zrejme si dobre neuvedomujú, že sú to práve cvičitelia, ktorí tvoria základňu celej pyramídy masového lyžovania.

František Tábořský sedmdesátníkem

V závěru loňského roku oslavil sedmdesátiny dlouholetý obětavý lyžařský pracovník František Tábořský z Prahy. Setkáváme se s ním jako lyžařským rozhodčím nebo technickým delegátem především na běžec-
kých závodech. Je velmi oblíben a jako zkušený funkcionář dovedl vždy pořadatelům nejen dobře poradit, ale také pomoci. Má bohaté zkušenosti ze své práce ve sportovně technické komisi a zásluhu na úspěšném průběhu lyžařských soutěží.

Do dalších let přejeme mu hodně zdraví, abychom se s ním i nadále setkávali v bílé stopě. REDAKCE

Turné tří můstků

Turné tří můstků ve skoku na lyžích v italském Tarvisiu, jugoslávské Planici a rakouském Villachu skončilo úspěchem Rakušanů. Zvítězil Lipburger s 673,8 bodu před Schnablem s 624,5 bodu a Jugoslávцем Norčičem s 616,6 bodu. Čtvrtý byl Rakušan Innauer 587,7 bodu před svým krajanem Tuchschererem 586,9 bodu.

V soutěži startovali čs. junioři, kteří se umístili takto:

9. Brzuchanski 590,2 bodu
10. Túry 532,8 bodu
12. Haas 505,9 bodu
17. Póčík 474,5 bodu

Pořadí v soutěži družstev:

1. Rakousko 1908,7 bodu
2. Jugoslávie I. 1758,6 bodu
3. ČSSR 1578,9 bodu
4. Sovětský svaz 1250,9 bodu
5. Itálie 1453,7 bodu.

Lyžařsko-turistická akce Ve stopě jizerské padesátky se těší každoročně velké pozornosti vyznavačů lyžování

Lyžiari v štvrtstoročnej činnosti TJ Slávia VŠT Košice

V roku 1977 dovršila TJ Slávia Košice štvrtstoročie svojej bohatej činnosti. Vznik tejto najväčšej vysokoškolskej telovýchovnej jednoty na východnom Slovensku sa datuje od 18. septembra 1952. Na základe uznesenia strany a vlády zo dňa 10. novembra a 2. decembra 1952 a vydaním zákona č. 71 z 12. decembra 1952 ukladá sa Revolučnému odborovému hnutiu všetka starostlivosť o rozvoj telesnej výchovy a športu. Jej organizovanie po jednotlivých úsekoch zväzu dalo predpoklad pre vytvorenie nových vysokoškolských telovýchovných jednôt Slávia na jestvujúcich vysokých školách, resp. ich fakultách.

Napriek tomu, že sa Košice stávajú v tomto období druhým vysokoškolským centrom na Slovensku, pre pomerne malý počet poslucháčov nebol predpoklad pre zakladanie tých istých oddielov v každej vytvorenej TJ. Preto v počiatku boli fakultám rozdelené tri hlavné športy: futbal — Slávia Veterinár, basketbal — Slávia Strojár a volejbal — Slávia Hutník. Boli to tri hlavné športové odvetvia, ktorým sa mala venovať zvýšená pozornosť vysokoškolského športu.

Už začiatkom r. 1953 dochádza k živelnému zakladaniu ďalších športových oddielov; tak vzniká aj oddiel lyžovania. V tomto období „hrania sa na vlastnom piesočku“ lyžovanie je záujmovou činnosťou jednotlivcov bez zásadnej koncepcie. Činnosť je zameraná hlavne na rekreačné lyžovanie. Toto odzrkadľuje vtedajšiu činnosť jednotlivých jednôt Slávia. Preto dochádza v decembri 1955 k vytvoreniu jedinej vysokoškolskej TJ v Košiciach s názvom „TJ Slávia Košice“. Zjednotením vysokoškolských jednôt sa čiastočne vyriešili niektoré otázky, ako napríklad nedostatok funkcionárskych kádrov, nedostatok telovýchovných objektov.

TJ vo februári 1958 dostáva nové pomenovanie — TJ VŠT Košice. V tomto telovýchovnom stánku Vysoké školy technickej sa začína konečne dariť aj rozvoju lyžiarskeho športu.

Oddiel bol „znovuzaložený“ v roku 1959 hŕstkou nadšencov pre tento krásny lyžiarsky šport. V tomto období jadro pretekárov tvorili študenti

vysokoškoláci z rôznych kútov ČSSR. Vedenie oddielu však začavsa pochopilo, že ak sa má oddiel stabilizovať, nemôže počítať len s prílevom pretekárov z rôznych lyžiarskych centier. V zime 1962—63 začalo s vyhľadávaním a prípravou mladých pretekárov-žiakov z Košíc a okolia, predovšetkým z TJ Pokrok Krompachy, s ktorou oddiel nadviazal tú najužšiu spoluprácu. Z tejto spolupráce vyrástol rad pretekárov či už z Košíc (L. Čányi, M. Urbanský, D. Urbanská, N. Košťová a ďalší), alebo z Krompach (E. Šimčáková, sestry Dufferové a ďalší), ktorí dodnes tvoria základ oddielu spolu s pretekármi prichádzajúcimi študovať na VŠT, alebo inú vysokú školu v Košiciach.

Stabilitu kádrov — funkcionárov, niektorých pretekárov, trénerov a dobrej politickovýchovnej práci vďačí oddiel za dosahované výsledky. Rozpracovanie záverov XIV. zjazdu KSČ a IV. zjazdu ČSZTV do našich podmienok po celé obdobie nám bolo vodítkom a oddiel postupne získal titul Vzorný oddiel III. a II. stupňa a v roku 1976 získal titul Vzorný oddiel ČSZTV I. stupňa. Oddiel má založenú mládežnícku skupinu SZM, má nositeľov OZ PPOV a o získanie ďalších sa stále súťaží. Členovia oddielu od jeho založenia odpracovali už viac ako 20 tisíc brigádnických hodín pri výstavbe, údržbe a prevádzke lyžiarskych zariadení.

Lyžiarsky oddiel od svojho trvania možno hodnotiť ako jeden z najlepších oddielov v zjazdovom lyžovaní na Slovensku. Výkonnosť pretekárov bola a je stále na vysokej úrovni. Pretekári oddielu od roku 1959 niekoľkokrát úspešne reprezentovali našu TJ v celoštátnej súťaži oddielových družstiev v zjazdovom lyžovaní (I. celoštátna liga). Oddiel má ročne priemerne 20—22 nositeľov I. VT a I. VTM s právom štartovať na národných i celoštátnych súťažiach, ako i na majstrovstvách SSR a ČSSR.

Počas existencie lyžiarskeho oddielu najúspešnejším pretekárom bol Ing. Milan Pažout, ktorý vynikajúcim spôsobom reprezentoval nielen našu TJ, ale i celú našu vlasť. Stal sa akademickým majstrom sveta v roku 1967 na svetovej univerziáde v Innsbrucku so ziskom 3 medailí (zlatá v slalome, zlatá v zjazdovom trojboji a strieborná v obrovskom slalome). Dva razy reprezentoval ČSSR na ZOH a bol niekoľkonásobným majstrom SSR a ČSSR. Ďalšími veľmi dobrými pretekármi-zjazdármi boli G. Sinay, A. Tušilová, Z. Fulínová, P. Raitmayer a ďalší z veľkého počtu pretekárov šriaciach dobre meno lyžiarskeho oddielu a TJ. K umocneniu dobrého mena prispievajú aj funkcionári LO, z ktorých niektorí zastávajú zodpovedné miesta vo zväzových orgánoch na rôznom stupni riadenia.

Ak hodnotíme štvrtstoročnú prácu TJ Slávia VŠT Košice kladne, je to aj zásluhou cieľavedomej práce v lyžiarskom oddiele, ktorá vytvára podmienky k zdravej a všestrannej výchove študujúcej mládeže.

Ing. KONRÁD KOŠŤA
predseda lyžiarskeho oddielu
Slávia VŠT Košice

Sokol Hamrsky se činí

Mezi malé lyžařské oddíly, které se však mohou pochlubit úspěšnou zásluhou činností, patří Sokol Hamrsky. V místní malé obci Velké Hamry II se 420 obyvateli má lyžování pěkné terény a hodně vyznavačů tohoto sportu. V tělovýchovné jednotě Sokol pracuje pět oddílů, lyžařský se 42 členy v čele s předsedou Jiřím Trdlou patří k nejagilnějším.

Pěkné běžecké tratě na Hamrských využívají i mladí závodníci a závodnice TSM Tanvald, lyžaři tanvaldské Seby i ze širokého okolí. Byly také dějištěm letošního mezinárodního závodu sdrúženářů při Zimních mírových slavnostech. Při nich se nejlépe projevila úspěšná spolupráce lyžařských oddílů Seby Tanvald a Sokola Hamrsky. S desetičlenným družstvem Hamrsek jsme se setkali na Jizerské padesátce, stejný počet se připravuje k tradičnímu závodu hlídek Po hřebenech Krkonoš. Příkladně je brigádnické úsilí lyžařů Sokola Ha-

mrsky. Loni za podpory místního národního výboru položili betonové roury v úsecích více než 100 m, kde potoky a prameny činily velké nesnáze při úpravě tratí. Letos si všichni závodníci pochvalovali dokonale upravenou trasu. V plánu je rekonstrukce sokolovny a další zlepšení tělovýchovných zařízení. Lyžaři mají radost z úspěšné spolupráce s lesní správou Velké Hamry. Při dobrých sněhových podmínkách po celou zimu se Hamrsky stávají stále vyhledávanějšími.

-tr-

Mladé členky čs. reprezentačního družstva sjezdáček Jana Zemanová (vlevo) a Lenka Vlčková

Příprava běžců v TSM Karlovy Vary

Tréninkové středisko mládeže bylo zřízeno při lyžařském oddílu Slovanu Karlovy Vary a zahájilo svou činnost 1. 9. 1975. Značná spádová oblast tohoto střediska (okresy Cheb, Sokolov, Karlovy Vary) vedla od počátku k specifickému řešení při zajišťování tréninkového procesu a jeho kontrole.

V roce 1976 bylo do TSM vybráno 15 nejlepších závodníků ze šesti běžecích oddílů. Přesto nebylo dosaženo takových výsledků, jakých by bylo možno při lepším využití výborných tréninkových podmínek na Božím Daru, v Abertamech, Perninku a Jáchymově nejen v zimním, ale i v letním období. Nejlepšími výsledky v zimní sezóně 1976—77 se mohli pochlubit starší žáci. Ze můžeme být úspěšní i v přebornických soutěžích, ukázalo sedmé místo Jaromíra Freje a Petra Leta na přeboru ČSSR, jakož i pěkný, těsně prohraný boj štafety staršího žactva o 3. místo na přeboru ČSR. Můžeme však konstatovat, že se výkonnost i v ostatních kategoriích proti minulým letům zlepšila.

Po závodním období 1976—77 jsme se pokusili o sjednocení a zkvalitnění tréninkového procesu, který měl postihnout nejen členy střediska, ale i ostatní nadějnější závodníky. Všichni sledovaní lyžaři byli zvaní na tréninkové srazy, kontrolní měření i lékařské prohlídky. Celoroční tréninkové plány, rozpracované do čtyřtýdenních cyklů i celkové tréninkové objemy členů TSM byly známy od dubna ve všech významnějších běžecích oddílech této oblasti. Proto i plány ostatních závodníků mohly být včas tomuto plánu přizpůsobeny.

Příklad:

stanovené celoroční objemy ml. dorostenek pro tréninkové období od 17. do 50. týdne roku 1977 —

Běh celkem	600 km (intenzitou I 320 km, II 210 km, III 70 km)
Chůze (výlety)	100 km
Lyžařská chůze	30 km
Imitace	23 km
Kolečkové lyže	120 km
Kolo	400 km

Gymnastická obratnost	30 hod.
Hry	40 hod.
Veslování, pádlování	15 hod.
Posilování	32 hod.
Běžecská abeceda	10 hod.
Plavání	2—3 hod. měsíčně

Po přípravném období musím po pravdě říci, že pouze 50 % závodníků TSM splnilo objemové ukazatele v přípravném období, 30 % závodníků nesplnilo plán z objektivních příčin (nemoc, zranění), zbytek pro špatný přístup k tréninku.

Příprava na závodní sezónu 1977—1978 byla zahájena 20. dubna se 16

Tak jezdí Jana Šoltýsová, která patří k nejlepším čs. sjezdářkám

závodníků, jejichž počet se v průběhu přípravy zmenšil na pokyn odd. sportovně talentované mládeže ČÚV ČSTV na 13 mladých lyžařů. První část přípravného období probíhala v oddílech a byla částečně kontrolována podle záznamů v tréninkových denících a podle měsíčních výkazů, které musí každý závodník posílat vedoucímu trenérovi. Výkonnost byla sledována při třech kontrolních srazech v Karlových Varech, kde proběhly testy střediska (běh do kopce, třicetiskok a maximální počet kliků). Tato část přípravy byla ukončena soustředěním 10.—20. srpna 1977 v Krušných horách. Na tomto soustředění vedení TSM konstatovalo značně rozdílnou trénovanost, což vedlo k rozhodnutí dělat společné srazy častěji, aby byla lepší možnost kontroly.

Proto také proběhlo v průběhu druhé části přípravného období pět dvou denních tréninkových srazů o sobotách a nedělích na Božím Daru. Tyto srazy se velice osvědčily, vedly ke

zkvalitnění tréninkového procesu a budou letos zařazovány častěji. I ve druhé části přípravného období proběhla dvě kontrolní měření. Zvláště listopadové ukázalo na zlepšenou trénovanost závodníků. Tu potvrzují i lékařské prohlídky, které jsou prováděny v OÚZ Karlovy Vary u MUDr. Kundráta.

V průběhu zimních měsíců uskutečnilo TSM společné tréninkové tábory na Božím Daru na chatě Slovanu Karlovy Vary, který nám poskytuje nejen svoji chatu, na které se i stravujeme, ale i sněžného skútra s radlicí na úpravu lyžařské stopy. Spolupráce vedení oddílu, při kterém je středisko zřízeno, s TSM je velice dobrá. Máme všichni společný cíl, abychom výborné terény Krušných hor dokázali natolik využít, aby někteří závodníci mohli v budoucnu obléci reprezentační tričko tak, jako v současné době Karlovarák Jiří Zahourek.

JAN NOVÁK
vedoucí trenér TSM K. Vary

Käyhkö vítězem ve Sv. Mořici

Fin Tauno Käyhkö, který dostal kanadskou státní příslušnost, zvítězil v tradičních vánočních mezinárodních závodech na olympijském můstku ve Svatém Mořici za účasti 64 skokanů z jedenácti zemí. Druhé místo obsadil Američan Jim Denney před Japoncem Curugou. Ze čtyř čs. reprezentantů se nejlépe umístil Břetislav Novák na dvanáctém místě.

Závody, které se konaly za pěkného slunečného počasí, byly úvodem do nové mezinárodní sezóny. Na startu se objevil po operaci menisku také švýcarský mistr světa v letech na lyžích Walter Steiner, který se svým krajanem Möschingem se dělil o čtv-

té místo. V prvním kole měl nečekaně nejdelsí skok Američan Jim Denney 88,5 m, ve druhém vítěz závodu Käyhkö 86 m.

Výsledky: 1. Käyhkö (Finsko) 237,9 (87 a 86), 2. Jim Denney (USA) 234,3 (88,5 a 82,5), 3. Curuga (Japonsko) 228,8 (82 a 85), 4. Steiner 228,2 (85,5 a 83) a Mösching (oba Švýcarsko) 228,2 (84 a 84,5), 6. Tomasi (Itálie) 221,5 (84 a 85), 7. Lustenberger (Švýcarsko) 219,7 (84 a 82), 8. Bachler (Rakousko) 219,0 (82 a 82), 9. Favre 218,5 (82 a 84,5), 10. Sumi (oba Švýcarsko) 217,9 (81 a 84,5), 11. Gürtler (Rakousko) 215,0 (80 a 84), 12. Břetislav Novák (ČSSR) 212,8 (80 a 82). — Umístění dalších čs. reprezentantů: 15. Jirásko 211,0 (81 a 83), 24. Jiří Balcar 203,4 (79 a 79), 36. Novotný 180,9 (74 a 74).

Úspěšný průběh výročních členských schůzí oddílů

V. sjezd ČSTV

BRIGÁDNICKÁ ČINNOST LYŽARŮ SOKOLA ŠPIČÁK

Členové lyžařského oddílu Sokola Špičák v loňském roce odpracovali při výstavbě tělocvičny 595 hodin. Dále 321 brigádnických hodin při budování sportovního střediska OV ČSTV Klatovy v akci Z, 119 hodin při výstavbě mateřské školy a 223 hodin při údržbě chaty Sokola Špičák a lyžařského vleku. Za plnění akčního plánu NF a MěstNV dostal oddíl čestné uznání. Deset členů absolvovalo školení rozhodčích III. třídy a získalo tuto kvalifikaci. Byly vyrobeny nové slalomové tyče a nové kotvy, takže byl umožněn provoz lyžařského vleku. Členská základna byla rozšířena o dalších 14 lyžařů.

ZÁVAZEK JISKRY HARRACHOV

Výroční členská schůze lyžařů Jiskry Harrachov se zúčastnilo 69 členů a byla pečlivě připravena. Slavnostně byly předány členské průkazy pěti žákům, kteří přešli do dospělých a dvacet průkazů rozhodčím III. třídy. O dobré spolupráci s ostatními složkami svědčila účast zástupců KŠC, NF, ZV ROH Harrachovských sklárů, ÚTz, ředitel ZDS a dalších hostů. Zajímavá byla zpráva o činnosti TSM a ing. Šablatury o výstavbě lyžařského areálu.

Byl vyhlášen nový hodnotný závezek k 30. výročí Vítězného února a sjednocení čs. tělesné výchovy, V. sjezdu ČSTV a 75. výročí založení čs. organizovaného lyžování. Oddíl se zapojí do soutěže o čestný titul Nejaktivnější oddíl Východočeského kraje a Vzorný oddíl III. stupně, vyškolí šest nových rozhodčích III. třídy, dva II. třídy a I. třídy, členové odpracují 2000 brigádnických hodin na lyžařských zařízeních a při organizování závodů v Harrachově, mládež odevzdá našemu národnímu hospodářství 509 kilogramů starého papíru a jedno nákladní auto železného šrotu. Lyžaři Jiskry uspořádají deset besed s účastníky odborářské rekreace a k Vítěznému únoru veřejnou besedu, všichni členové se zúčastní prvomájového průvodu a s ostatními členy TJ vytvoří jeho čelo.

V KARLOVÝCH VARECH SPOLUPRÁCE S TSM

Na výroční členská schůzi lyžařského oddílu Slovanu Karlovy Vary se hodně hovořilo o dobré spolupráci s TSM, za kterou poděkoval jeho trenér. Členové oddílu v roce 1977 odpracovali 1397 brigádnických hodin, získali čtyřicet VT a VTM. Nejlepší trenéři mládeže byli vyznamenáni knížkami. Byla vyhlášena soutěž o nejlepšího závodníka v jednotlivých kate-

goriích k 20. výročí založení oddílu, který chce letos získat titul Vzorný I. stupně. Každý člen odpracuje při údržbě a výstavbě zařízení, jakož i při úpravě tratí nejméně 20 brigádnických hodin.

BOHATÁ ČINNOST LYŽARŮ VTŽ CHOMUTOV

Lyžařský oddíl VTŽ Chomutov se na výroční schůzi pochlubil bohatou činností. Oslavil loni desetileté trvání, z jeho řad vyšel mladý člen čs. reprezentativního družstva sjezdařů Schimmer. Mnoho stovek brigádnických hodin odpracovali členové oddílu při úpravě vleku, chaty a budování umělého svahu. Chomutovští lyžaři mají 22 nových rozhodčích III. třídy. Soutěžili o čestný titul Vzorný oddíl, všechny závazky v loňském roce splnili a na výroční členské schůzi obhájili titul Vzorný oddíl I. stupně. Na letošní rok vyhlásili další hodnotné závazky.

VZORNÝ ODDÍL JISKRY ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Vzorný lyžařský oddíl I. stupně Jiskry Ústí nad Orlicí má 167 členů, z nichž je 57 mládeže (dorost a žactvo). Může se pochlubit 63 rozhodčími, má ve svých řadách po dvou cvičitelích a trenérech. Na výroční schůzi bylo vzpomenu dvacet let budování vlastního lyžařského střediska v Ríčkách v Orlických horách, které má hodnotu téměř šesti miliónů Kčs a zařízení

chaty, kiosku, a dolní stanice vleku, kde je připraveno 32 lůžek s celoročním provozem, dalších 350 000 Kčs. Chloubou oddílu je pořádání každoročního mezinárodního závodu mládeže ve sjezdových disciplínách — Ski-Interkritéria. Letos se koná již popatnácté, pošesté jako turné s Vránou. V loňském roce členové oddílu odpracovali při budování střediska více než 13 000 brigádnických hodin. Zástupce TJ Jiskra dr. Kleisl odevzdal deseti zasloužilým pracovníkům oddílu upomínkové plakety při oslavách 90 let organizované tělovýchovy v Ústí nad Orlicí a výboru diplom. Závazky na rok 1977 byly splněny a na letošek vyhlášeny nové. Plánováno je vybudování umělého lyžařského svahu v Ústí nad Orlicí. Předsedou byl opět zvolen Bohuslav Šuda.

AKTIVITA LYŽARŮ TECHNOLENU LOMNICE n. Pop.

Lyžaři Technolenu Lomnice nad Popelkou pokračovali v roce 1977 ve výstavbě lyžařského střediska v Popelkách a odpracovali 16 070 brigádnických hodin. Jejich můstky s umělou hmotou pomáhaly také v přípravě členů čs. reprezentativního družstva. Členové oddílu se zúčastnili národní směny při úklidu města, odpracovali 360 hodin při sběru železného šrotu, za který získali 2900 Kčs do pokladny oddílu. Zpráva předsedy Václava Dlouhého svědčila o velké aktivitě lomnických lyžařů. V letošním roce je plánováno další budování střediska, které má být vybaveno posilovnou, kuchyní a jídelnou. Oddíl se přihlásil do soutěže o čestný titul Vzorný.

Nor Naes vítězem v Sapporu

Devatenáctiletý norský vysokoškolač Bjarne Naes se stal vítězem VI. ročníku dvoudenních mezinárodních závodů ve skoku o pohár Japonské televize na velkém olympijském můstku v Sapporu. První den soutěže skokem 118 m o 2,5 m překonal dosavadní rekord můstku, jehož držitelem byl z loňska Švýcar Steiner.

První závod: 1. Naes (Norsko) 273,1 (118 a 113,5), 2. Curuga (Japonsko) 228,7 (110,5 a 95), 3. Rautionaho (Finsko) 226,6 (111 a 93), 4. Sätre (Norsko) 222,9 (113,5 a 90), 5. Blumen (Finsko) 217,0 (103,5 a 96,5). — **Druhý závod:** 1. Rautionaho 242,8 (111 a 101), 2. Naes 236,8 (112 a 100), 3. Blumen 206,9 (91 a 102,5), 4. Curuga 200,8 (90,5 a 96,5), 5. Sätre 192,1 (90 a 96,5). — **Konečné pořadí:** 1. Naes 509,9, 2. Rautionaho 469,4, 3. vítěz juniorské kategorie Aberer (Rakousko) 439,9, 4. Curuga 429,5, 5. Blumen 423,9, 6. Sätre 415,0. — Startovalo 63 skokanů ze šesti zemí.

Martin Čepek ze sportovní třídy ZDS Vrchlabí patří k talentovaným sjezdářům

Světový pohár běžců

Nový ročník dosud neoficiálního Světového poháru běžců byl zahájen v polovině prosince v Telemark Station v americkém státě Wisconsin. Nevyhovující termín těsně před mezinárodními závody v Davosu se projevil slabší mezinárodní účastí, přestože pořadatelé nabízeli vybraným evropským závodníkům úhradu cestovního i pobytových výloh.

Finové vyslali do USA mladé závodníky, z nichž 22letý Heikki Torvi vybojoval prvenství před svým krajanem Koprou. Američan Bill Koch, který překvapil na ZOH 1976 v Innsbrucku druhým místem na 30 km, skončil až sedmý. Je otázkou, zda tento závod bude započítáván do klasifikace SP, neboť v něm nestartoval minimální počet běžců s 20 body z loňského ročníku.

Druhý závod SP se konal 17. prosince v Davosu za účasti čs. reprezentantů, kteří zde měli výcvikový tábor v rámci příprav na mistrovství světa v Lahti. V patnáctce bodovali František Šimon (obsadil osmé místo) a Jiří Beran, který skončil devatenáctý. Zvítězil Švéd Thomas Wassberg před svým krajanem Lundbäckem a Norem Myrmem.

V italském Castelrottu v běhu na 30 km byl nečekaně první domácí závodník Giulio Capitanio před Bulharrem Baržanovem a Polákem Luszczykem. Úspěšně bodovali i čs. lyžaři. Jiří Beran byl pátý, František Šimon šestý, Milan Jarý jedenáctý a Jiří Zahourek osmnáctý. Stanislav Henych skončil 23. a Zdeněk Böhms 45.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

15 km 15. prosince 1977 v Telemark Station: 1. Torvi 44:41,89, 2. Kopra (oba Finsko) 45:09,73, 3. Galanes

(USA) 45:52,99, 4. Tarvonen (Finsko) 46:17,42, 5. Dalback 46:50,51, 6. Swigert 46:53,92, 7. Koch (všichni USA) 47:03,40 min.

15 km 17. prosince 1977 v Davosu: 1. Wassberg 41:06,45, 2. Lundbäck (oba Švédsko) 41:36,21, 3. Myrmo (Norsko) 42:17,80, 4. Södergren (Švédsko) 42:22,97, 5. Eriksen (Norsko) 42:24,96, 6. Johansson (Švédsko) 42:29,12, 7. Repo (Finsko) 42:35,66, 8. Šimon (ČSSR) 42:10,14, 9. Mieto 42:40,21, 10. Kliskinen (oba Finsko) 42:44,15 min. — Umístění dalších čs. reprezentantů: 19. Beran 43:20,44, 40. Jarý 44:21,40, 44. Henych 44:34,03, 50. Svub 44:52,51 min.

30 km 10. ledna 1978 v Castelrottu: 1. Capitanio (Itálie) 1:29:18,63, 2. Baržanov (Bulharsko) 1:30:18,74, 3. Luszczyk (Polsko) 1:30:24,01, 4. De Zolt (Itálie) 1:30:44,13, 5. Beran 1:30:04,49, 6. Šimon (oba ČSSR) 1:31:17,42, 7. Pierrat (Francie) 1:31:19,85, 8. Deckert 1:31:21,08, 9. Klause (oba NDR) 1:31:36,58, 10. P. Zipfel (NSR) 1:31:50,99 hod.

Pořadí ve Světovém poháru po třech závodech: 1. Šimon (ČSSR) 28 b., 2. Torvi (Finsko), Wassberg (Švédsko) a Capitanio (Itálie) všichni po 26, 5. Korpa (Finsko), Lundbäck (Švédsko), De Zolt (Itálie) a Baržanov (Bulharsko) všichni po 22, 9. Luszczyk (Polsko), Myrmo (Norsko) a Galanes (USA) po 19, 12. Beran (ČSSR) 18 b.

Švédské běžkyně překvapily v Klingenthalu

Nečekaným úspěchem švédských reprezentantek skončil jubilejní 20. ročník mezinárodních závodů žen v běhu v Klingenthalu. Na 5 km zvítězila Lena Carlzonová-Lundbäcková před svou krajanou Olssonovou, Švédky vyhrály štafetu 4x5 km, na 10 km Olssonová byla druhá za Barbarou Petzoldovou (NDR).

Běžkyně deseti zemí přicestovaly letos k této tradiční soutěži. Sovětský svaz byl však tentokrát zastoupen jen mladými závodnicemi bez mezinárodních zkušeností, Finsko lyžařkami dělnické sportovní organizace TUL. O umístění na předních místech se rozhodovalo mezi závodnicemi NDR, Švédska a ČSSR. Závody byly pro ně prozkouškou výkonnosti před blížícím se mistrovstvím světa. Trenér čs. reprezentačního družstva Zdeněk Ciller byl spokojen s výsledky svých svěřencek, příležitost dostaly v silné konkurenci také juniorky. Trať profilem připomínala trasu mistrovství světa v Lahti. Nejdramatičtější závěr měly štafety. O prvenství švédského družstva rozhodla v posledním úseku Carlzonová-Lundbäcková. Na poslední předávce vedly ještě lyžařky NDR, teprve v závěrečném kilometru švédka Carlzonová-Lundbäcková předstihla Schmidtovou a získala na ní ještě 21,68 sek.!

Přehled výsledků:

10 km: 1. Petzoldová (NDR) 37:30,06, 2. Olssonová (Švédsko) 37:51,42, 3. Schmidtová (NDR) 38:23,59, 4. Carlzonová-Lundbäcková (Švéd.) 39:04,00, 5. Krauseová 39:08,20, 6. Hässlerová (obě NDR). — 8. Palečková 39:21,38, 9. Pasiarová 39:21,66, 20. Strnádková 40:39,97, 24. Gaudelová 40:51,76, 31. Jeriová 41:29,10.

5 km: 1. Carlzonová-Lundbäcková 17:58,03, 2. Olssonová 18:01,47, 3. Büchnerová (NDR) 18:06,99, 4. Schmidtová 18:11,41, 5. Petzoldová 18:11,77, 6. Palečková 18:19,85, 7. Pasiarová 18:21,49, 14. Strnádková 19:00,08, 18. Gaudelová 19:05,41, 26. Hanischová 19:24,09, 29. Záková 19:36,35, 38. Matoušová 19:44,24, 43. Blašková 20:09,62.

4x5 km: 1. Švédsko (Johanssonová, Olssonová, Hermanssonová, Carlzonová-Lundbäcková) 1:12:09,19, 2. NDR I. (Krauseová, Schreiberová, Petzoldová, Schmidtová) 1:12:30,87, 3. ČSSR (Gaudelová, Pasiarová, Palečková, Strnádková) 1:13:08,40, 4. SSSR 1:13:56,06, 5. NDR II. 1:14:27,64. -jt-

Wehling až čtvrtý!

Překvapením skončily mezinárodní závody sdruženářů v západoněmeckém Schonachu, na nichž olympijský vítěz a mistr světa Ulrich Wehling (NDR) obsadil až čtvrté místo. Zvítězil Fin Miettinen před Majorovem (SSSR) a svým krajanem Karjalainenem.

Také v této disciplíně Finové potvrdili, že se pečlivě připravují na letošní mistrovství světa ve své zemi a že budou v Lahti nepřijemnými soupeři závodníků světové špičky. Je však třeba připomenout, že Wehling ze studijních důvodů zahájil přípravu na letošní sezónu se zpožděním a dá se předpokládat, že jeho forma s blížícím se světovým šampionátem bude mít vzestupnou tendenci. Ve skoku byl Wehling druhý, v běhu až dvanáctý.

Výsledky závodu sdruženého: 1. Miettinen (Finsko) 422,175, 2. Majorov (SSSR) 421,520, 3. Karjalainen (Finsko) 421,410, 4. Wehling (NDR) 420,875, 5. Eteälähti (Finsko) 420,100, 6. Winkler (NDR) 416,425. — **Skoky:** 1. Majorov 224,5 (72,5 a 72,5), 2. Wehling 222,7 (72 a 72), 3. Engh (Norsko) 216,4 (71,5 a 72), 4. Miettinen 215,6 (70,5 a 70), 5. Karjalainen 215,3 (72,5 a 70). — **Běh na 15 km:** 1. Eteälähti 49:17,6, 2. Faisst (NSR) 49:18,8, 3. Winkler 50:26,1, 4. Sandberg (Norsko) 50:26,7, 5. Miettinen 50:47,1.

Mistrovství Finska

Překvapením mistrovství Finska v klasických disciplínách v Jyväskylä byla vítězství Pentti Kokkonena ve skoku s 239,9 (93,5 a 94,5) před Ylianttilou 239,2 (92 a 95,5). Třetí byl Törmänen 233,4 (90 a 93). V běhu mužů na 15 km zvítězil Mieto za 42:56 min. před Vahvaselkäem 43:31 min., M. Pitkänemem 43:38 min. a Torvim 43:57 min. Koivisto byl desátý. Padesátku vyhrál M. Pitkänen v čase 2:26:21 před Teurajärvim 2:26:52, Koivistem 2:27:25 a Repem 2:28:28 hod. Mieto vzdal po polovině závodu. V závodech žen na 5 km byla první Takalová za 16:04 před Riihivuoriou 16:14, na 20 km bylo pořadí obrácené: 1. Riihivuoriou 1:04:22,2, 2. Takalová 1:04:54 hod.

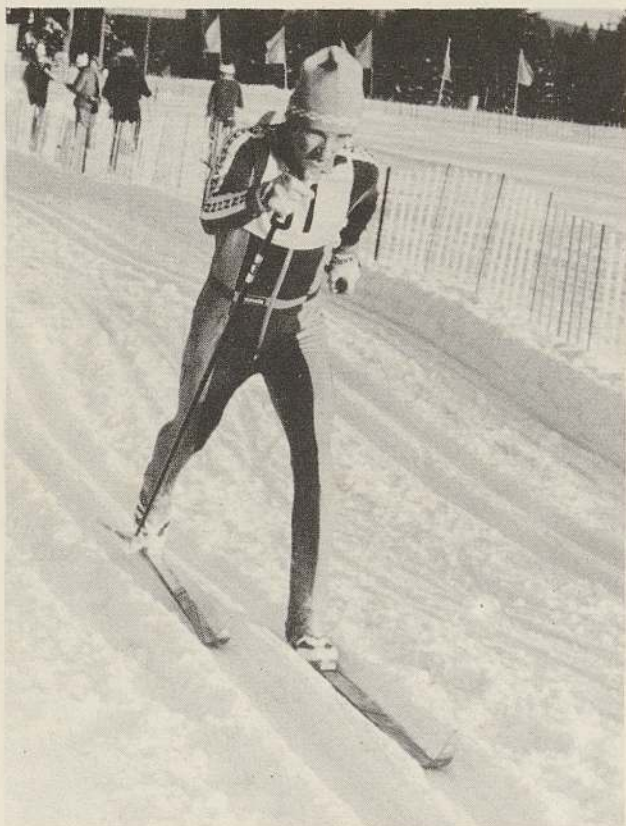
V Lillehammeru (Norsko) mezinárodní závody v běhu na 15 km vyhrál Nor Braa za 45:23 min. před svými krajany Sollim 46:07, Aalandem 46:08, Gullenem 46:15 a Martinsenem 46:33. Šestý byl Švéd Limby za 46:35 min.

Mezinárodní mistrovství Švýcarska vysokoškolačků skončilo úspěchem sovětských reprezentantů. V běhu mužů na 15 km zvítězil Malošenkov za 47:07,29. V závodech žen byla první Kroglikovová časem 18:34,44.

Fotografie na první a druhé straně obálky AP-ČTK, na třetí straně Jaroslav Trousil, na zadní straně obálky Ivo Petřík.

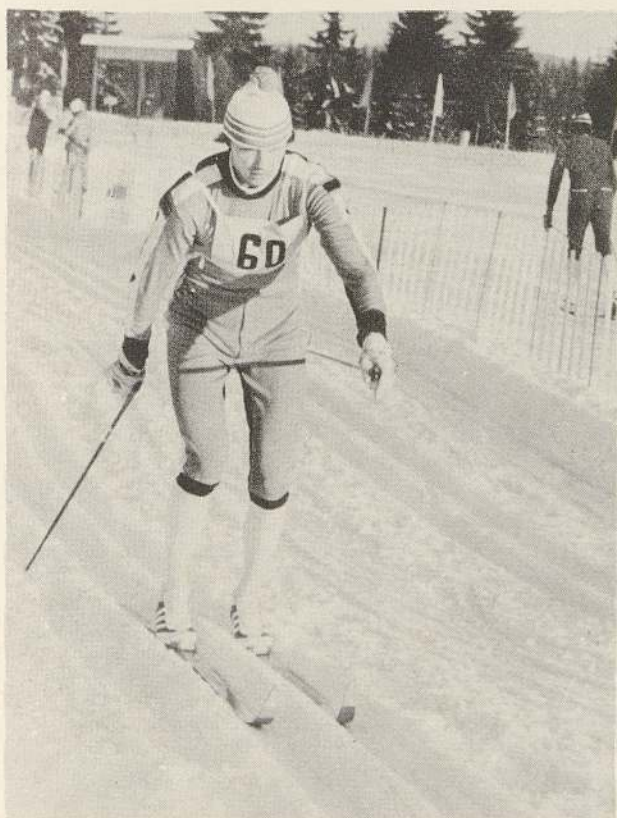
Fotografie uvnitř měsíčníku Zdeněk Hlačka, Petr Jireš, Ludovít Lettrich, Jiří Nikodem a Jaroslav Trousil.

O první tituly mistrů ČSSR 1978

O první tituly mistrů ČSSR 1978 v lyžování bojovali běžci a běžkyně na dlouhých tratích 3. ledna v Zadově na Šumavě. Na prvním obrázku vítěz Hančova memoriálu František Šimon, který vedl od začátku až do konce závodu, na druhém Stanislav Henych vybojoval stříbrnou medaili, na třetím Jiří Zahourek obsadil třetí místo, na čtvrtém usmívající se vítězka závodu žen na 20 km Květa Jeriová.

lyžařství

ROČNÍK 64 ♦ BŘEZEN 1978 ♦ Kčs 3,—

3

Z bojů na Mezinárodní univerziádě

Významnou sportovní událostí letošní zimy byla Mezinárodní univerziáda 1978 v lyžování ve Špindlerově Mlýně. Na prvním obrázku vzácný host závodů nejlepších vysokoškoláků člen představenstva ÚV KSČ a předseda vlády Lubomír Štrougal gratuluje čs. štafetě k vítězství na 3 × 5 km. Zleva Jana Gaudelová, Blanka Paulů a Květa Jeriová. Na druhém vítěz závodu ve skoku Sergej Suslikov (SSSR) a na třetím obrázku Francouzka Caroline Attiaová, která vybojovala zlatou medaili v trojkombinaci a stříbrnou ve slalomu.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

MS 1978
V LAHTI

MISTROVSTVÍ ČSSR
VE SJEZDOVÝCH
DISCIPLÍNÁCH

ZAJÍMAVOSTI ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRANĚ OBÁLKY FRANTIŠEK ŠIMON (ASVS DUKLA LIBEREC), KTERÝ NA MISTROVSTVÍ ČSSR 1978 BYL NEJÚSPĚŠNĚJŠÍM BĚŽCEM A VYBOJOVAL VŠECHNY TITULY: NA 50 km, 30 km i 15 km A PŘISPĚL K MISTROVSKÉMU TITULU ŠTAFTY ASVS DUKLA LIBEREC NA 3 X 10 km. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY ITALKA MARIA ROSALIA ERCOLANIOVÁ PŘI VÍTĚZNĚ JÍZDĚ VE SLALOMU NA MEZINÁRODNÍ UNIVERZIADĚ VE ŠPINDLEROVĚ MLÝNĚ

lyžařství

Ročník 64

Číslo 3

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeczek. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eldipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ulice 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. února 1978.

ISSN - 0323 - 1445

MS 1978 ve sjezdových disciplínách s několika rekordy

200 000 diváků na závodech světového šampionátu v Garmisch-Partenkirchenu — Televizní přenosy do 28 zemí — Sedm medailí rakouským reprezentantům.

Boje o medaile v západoněmeckém středisku zimních sportů Garmisch-Partenkirchenu 28. ledna—5. února uzavřely čtvrtstoletou historii mistrovství světa ve sjezdových disciplínách. Dvacátý pátý ročník světových šampionátů v alpském lyžování byl ve znamení několika rekordů. Rekordní počet 200 000 diváků sledoval závody nejlepších sjezdařů, přestože poslední dva dny bylo velmi nepříznivé počasí s vytrvalým sněžením. Televizní přenosy se uskutečnily do 28 zemí celého světa a počet televizních diváků se odhaduje na 500 miliónů. K 25. MS bylo přihlášeno 350 lyžařů a lyžařek z 36 zemí. Dále bylo akreditováno 4500 osob z řad novinářů, rozhlasových reportérů, televizních komentátorů, vedoucích a trenérů, delegátů, zástupců firem a čestných hostů. Potvrdilo se příznivé položení Garmisch-Partenkirchenu, kam je velmi dobré spojení z Rakouska, Švýcarska i dalších evropských zemí. Rozsáhlá parkoviště umožnila automobilovou dopravu do blízkosti tratí, osvědčila se také doprava zvláštními vlaky.

Nejúspěšnější byli reprezentanti Rakouska, kteří získali čtyři zlaté a tři bronzové medaile a také v bodování systémem Světového poháru v šesti disciplínách získali největší počet bodů — 154, z toho muži 65 a ženy 89. Neprosadili se však ve slalomu ani v obřím slalomu. Ve slalomu v první desítce z Rakušanů se umístil jen Steiner na čtvrtém pořadí, v obřím slalomu Enn na šestém místě. Pro pořádkující Lyžařský svaz NSR byly příjmem překvapením zlatá medaile Marie Epplové v obřím slalomu a čtyři stříbrné — Michaela Veitha ve sjezdu, Josepha Ferstla v trojkombinaci, Ireny Epplové ve sjezdu a Pamela Behrové ve slalomu. Málokterý z odborníků také očekával, že z Garmisch-Partenkirchenu si odvezou pět medailí závodníci malého Lichtenštejnska. Ta nejcennější ze zlata patřila Andreasu Wenzelovi v trojkombinaci, který si zajistil ještě stříbrnou v obřím slalomu.

Svou vynikající výkonnost potvrdil obhájce Světového poháru 22letý Švéd Ingemar Stenmark dvěma zlatými medaillemi. Nejříve vyhrál suverénně obří slalom s nejlepšími časy v obou kolech, potom slalom, když po prvním kole byl druhý za Grosem se ztrátou 0,27 sek., ve druhém však na něho získal ještě 0,66 sekundy. V soutěži žen vybojovala dvě světová prvenství pětinašobná vítězka Světového poháru 25letá Rakušanka Annemarie Moserová-Prölllová. Stala se mistryni světa ve sjezdu a trojkombinaci, k těmto úspěchům připojila ještě bronzovou medaili v obřím slalomu.

Čs. sjezdaři a sjezdařky se na mistrovství světa neprosadili. Nepodařilo se jim získat žádné umístění v první desítce s výjimkou pátého místa Dagmar Kuzmanové a devátého Olgy Charvátové ve slaběji obsazené trojkombinaci, v níž bylo hodnoceno jen 21 závodnic. V jednotlivých disciplínách se nejlepším 15. místem mohl pochlubit Bohumír Zeman v obřím slalomu. O jedno pořadí horší umístění měla Dagmar Kuzmanová ve slalomu, v obřím slalomu byla sedmá a ve sjezdu 23. Mladá Lenka Vlčková ve slalomu skončila dvacátá a

v trojkombinaci třináctá. Dagmar Kuzmanová slabší jízdou v prvním kole obřím slalomu se připravila o možnost lepšího umístění. Očekávalo se lepší pořadí Miloslava Sochora v obřím slalomu, v němž se musel spokojit 25. místem. Ve slalomu Zeman upadl již v prvním kole a také M. Sochor a Schimmer, který byl na světovém šampionátu na zkušenou, závod nedokončili.

Zajímavé je i hodnocení zemí podle dosažených umístění v první desítce. I v této klasifikaci je v čele Rakousko s dvanácti závodníky (z nich devět na 1.—6. místě). Stejný počet mezi deseti nejlepšími měla NSR (osm na 1.—6. místě). Následují Švýcarsko 10, Lichtenštejnsko 6, Itálie a USA po 5, Francie 4, Švédsko 3, Kanada, Japonsko a SSSR po 1. Pro Švýcarsko bylo slabou útěchou druhé místo Lise-Marie Morerodové v obřím slalomu a třetí Doris De Agostiniové ve sjezdu, muži vyšli naprázdno. Jedinou medaili pro Itálii — stříbrnou vybojoval ve slalomu Piero Gros. Další alpskou zemi Francii zachraňovala Fabienne Serratová v přehledu vítězů třetím místem v trojkombinaci.

Přehled medailí

	zlato	stříbro	bronz
Rakousko	4	0	3
Švédsko	2	0	0
NSR	1	4	0
Lichtenštejnsko	1	2	2
Švýcarsko	0	1	1
Itálie	0	1	0
Francie	0	0	1
USA	0	0	1

Zajímavé je pořadí zemí při bodování systémem Světového poháru: 1. Rakousko 154 (muži 65/ženy 89), 2. NSR 124 (37/87), 3. Švýcarsko 79 (27/52), 4. Lichtenštejnsko 68 (50/18), 5. Švédsko 52 (52/0), 6. Itálie 33 (30/3), 7. Francie 28 (0/28), 8. USA 24 (16/8), 9. Kanada a Japonsko 4 (4/0), 11. SSSR 2 (2/0).

Stejně jako Světový pohár, tak také světový šampionát potvrdil, že stále větší počet závodníků se zaměřuje na prohloubení specializace v jednotlivých disciplínách. Při neustále stoupající výkonnosti a rozšiřující se svě-

tové špičce vybojovat prvenství se stává rok od roku obtížnější. Vyžaduje to nejen talent, náročnou celoroční přípravu, dokonalé zvládnutí techniky, příkladnou bojovnost, vybavení nejvyšší kvality a výstrojí, ale také dobrou psychickou pohodu. Všemi těmito přednostmi oplývá dvojnásobný mistr světa Švéd Inge- mar Stenmark, který se specializoval na slalom a obří slalom a stal se velkou hvězdou slalomových tratí. „Trénink sjezdu je velmi náročný,“ řekl Stenmark na tiskové besedě s novináři. „Kdybych se mu měl věnovat, určitě bych nezajel tak dobře slalom a asi bych nezískal mistrovský titul.“

Příkladem všestrannosti je Rakušanka Annemarie Moserová-Prölllová, vítězka trojkombinace a sjezdu, třetí v obřím slalomu a devatenáctá ve slalomu. V soutěži žen je však přece jen konkurence trochu slabší než v závodech mužů a silné individuality se snadněji prosazují. Moserová-Prölllová prohlásila: „Stejnou pozornost by měli závodníci a závodnice věnovat všem třem disciplínám. I v dnešním shonu je na trénink slalomu, obřího slalomu i sjezdu dostatek času...“

Zastánců specializace stále přibývá a ti tvrdí, že návrat k všestrannosti

by výrazně zbrzdil stále pokračující kvalitativní vývoj jednotlivých disciplín. Avšak i činovníci Mezinárodní lyžařské federace (FIS) se zabývají otázkou, zda je správné neustále stupňovat náročnost, obtížnost a rychlost ve sjezdu, která je velmi často na hranici rizika a ohrožuje zdraví závodníků. I v obou technických disciplínách se nároky na slalomáře neustále zvyšují. V tomto směru se však nejvýrazněji projevuje tlak výrobců lyží, výstroje a výstroje. Vrcholový lyžařský sport v alpských zemích je stále více odkázán na finanční podporu firem, bez níž by se neobešel. Projevuje se to zejména při závodech Světového poháru. Ještě nikdy v historii světových šampionátů nebyly výrobci a manažeři tak početně zastoupeni jako právě na letošním MS v Garmisch-Partenkirchenu. Zahraniční tisk často označoval tuto významnou lyžařskou událost jako „mistrovství světa továreníků“. Předseda Mezinárodní lyžařské federace (FIS) Marc Hodler na otázku „proč je lyžařský sport tak zkomercializován?“ odpověděl: „Protože mnoho lidí se věnuje lyžování a trh je tak velký. To je cena, kterou musíme za úspěch lyžování zaplatit.“

Karl Kahr po úspěchu Walchera zdůraznil: „Jsme opět číslo 1 ve sjezdovém lyžování.“

Franz Klammer utrpěl již pátou porážku v sérii posledních závodů a byl pochopitelně nespokojen s pátým místem. Poražený obhájce mistrovského titulu nebyl tentokrát středem pozornosti novinářů. „Kdybych se stal mistrem světa, přestoupil bych k profesionálům, ale nyní je vše zase otevřené,“ řekl zklamaně. Trochu smůlu měl Sepp Ferstl. Ještě v polovině tratě byl nejrychlejší, v dolejší části však udělal chybu a ta ho stála medaili.

ÚSPĚCH Annemarie Moserové-Prölllové

Pětinašobná vítězka Světového poháru, držitelka dvou stříbrných olympijských medailí ze Sappora a mistryně světa 1974 ve sjezdu Rakušanka Annemarie Moserová-Prölllová připojila ke svým úspěchům další zlatou medaili ve sjezdovém závodě. Po jednorozční přestávce se znovu vrátila na sjezdové tratě a již její první starty ukázaly, že je stále vynikající lyžařkou. Na MS v Garmisch-Partenkirchenu to potvrdila vybojováním světového prvenství před Irene Eppelovou (NSR) a Švýcarkou Doris De Agostiniovou.

„Bylo to nejkrásnější vítězství v mé celé kariéře,“ prohlásila A. Moserová-Prölllová po závodě. „Ráda bych se zúčastnila ještě ZOH 1980 v Lake Placid. V mé sbírce trofejí chybí zlatá olympijská medaile, chtěla bych se pokusit ji vybojovat.“

Také dvacetiletá I. Eppelová byla spokojena se svým druhým místem. „Byl to můj šťastný den. Doufala jsem, že se umístím mezi pěti nejlepšími, ale na medaili jsem příliš nemyslela,“ řekla v rozhovoru s novináři.

Sjezdová trať žen byla technicky relativně lehká s několika zledovatělými a tím těžkými zatáčkami. Zčásti měla ploché úseky, na nichž přirozeně hrály důležitou úlohu lyže. Moserová-Prölllová za těchto podmínek zvolila nové 215 cm dlouhé lyže a dobře učnila. Měla velmi dobrý začátek a její mezitím znamenal dostatečný náskok před soupeřkami. V dolejší části tratě byla rychlejší Eppelová a získala 0,49 sek. na Moserovou-Prölllovou, ale na první místo to nestačilo. Rakušanka v závěrečném úseku v jedné zatáčce udělala velkou chybu a jen díky své rutině a síle zabránila pádu. Tím se její suverénní vítězství změnilo v jisté s náskokem 0,24 sek. Odložení závodu o jeden den se ukázalo jako nutné a přispělo k regulárnímu průběhu závodu. Za chladného počasí byla trať dobře upravena, v brankách byla zledovatělá, pouze v dolejší části trochu měkčí než při tréninku. Z čs. reprezentantek nejlépe zajela Jana Šoltýsová a obsadila devatenácté místo.

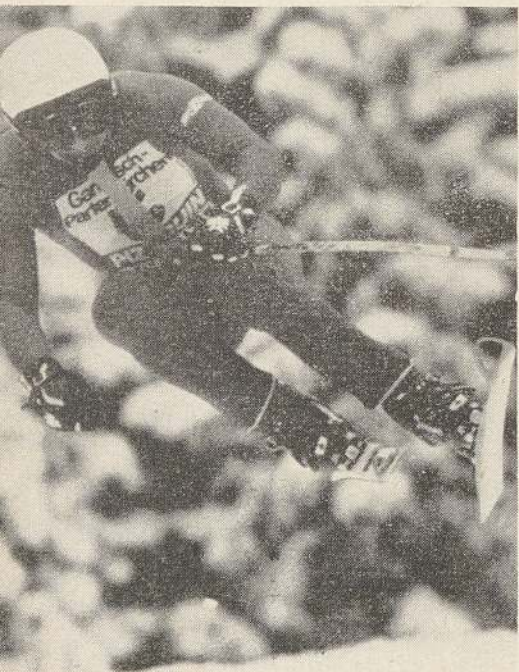
Rakušan Walcher mistrem světa ve sjezdu

V zahajovacím závodě 25. ročníku mistrovství světa ve sjezdových disciplínách — ve sjezdu mužů — před rekordní návštěvou asi 50 000 diváků (dosud největší na světě při alpském lyžování) zvítězil 23letý Rakušan Josef Walcher ze Schladmingu. Po svém dvojnásobném triumfu ve sjezdu Světového poháru během 24 hodin před osmi dny v Kitzbühelu se stal světovým šampionem před Michaelem Veithem (NSR) a svým krajanem Wernerem Grissmannem. Favorizovaný Franz Klammer, který loni při testovacích závodech MS v Gar-

misch-Partenkirchenu zvítězil v novém traťovém rekordu, se musel spokojit pátým místem. Děлил se o ně se Švýcarem Peterem Müllerem. Stejně jako při sjezdu SP v Kitzbühelu byly i tentokrát časové rozdíly na předních místech velmi těsné. V jedné sekundě dojelo prvních sedm závodníků, o zlaté medaili Walchera rozhodlo sedm setin sekundy.

V noci ze soboty na neděli, kdy se konal závod, napadlo 10–20 cm nového sněhu. Trať byla měkčí a důležitě bylo správné navoskování lyží. Walcher se dokázal vyrovnat nejen s obtížnými úseky tratě, ale také s měnícími se sněhovými podmínkami. Překvapením byl sovětský reprezentant Vladimír Makejev, který se startovním číslem 26 porazil vynikající sjezdaře jako Itala Planka, Nora Hakera a Švýcara Russiho. Walcher rozhodl závod v druhé polovině tratě. Již hodinu před zahájením závodu bylo prodáno 28 000 vstupenek. Čs. reprezentanti podle očekávání ve sjezdu skončili v druhé polovině klasifikace. Nejúspěšnější byl Miloslav Sochor, který obsadil 39. místo.

Před sjezdem MS v Ga-Pa Walcher říkal: „Zvítězil jsem dvakrát v Kitzbühelu a nyní by se mi mělo vyplnit přísloví „do třetice všeho dobrého“, a splnilo se mu. Po závodě prohlásil: „Již v tréninku jsem zjistil, že trať mi vyhovuje. Hodně jsem věřil tomu, že mohu zvítězit a podařilo se to. Při startu jsem měl sice hůlku mezi nohama, ale potom jsem již neudělal žádnou chybu.“ Rakouský šéftrenér

Jeden ze skoků vítězného Rakušana Walchera na sjezdovce v Garmisch-Partenkirchenu

Annemarie Moserová-Pröllová ve sjezdovém závodě žen znovu prokázala, že je vynikající lyžařkou

Zlatá medaile M. Epplové v obřím slalomu

Pět setin sekundy rozhodlo o vítězství Marie Epplové (NSR) v obřím slalomu před Švýčarkou Lise-Marií Morerodovou. Třetí skončila Annemarie Moserová-Pröllová sedm desetin sekundy za švýcarskou sjezdačkou a s náskokem 0,12 sek. před sestrou vítězky Irenou Epplovou, která byla nejrychlejší v prvním kole. Z čs. závodnic zasáhla do bojů první dvacítky jen Dagmar Kuzmanová. Měla však pomalejší jízdu v prvním kole a skončila sedmnáctá.

Dramatický průběh mělo druhé kolo, v němž se rozhodovalo o medailích. Došlo k mimořádnému výsledku v dějinách sjezdového lyžování, když první tři závodnice M. Epplová, Morerodová a Moserová měly na setinu sekundy (!) stejný čas 1:25,05 min.

Marie Epplová po závodě prohlásila: „Ve slalomu jsem ztroskotala již na třetí brance, tentokrát se mi dařilo lépe. Z vítězství mám pochopitelně radost, zlatá medaile mi vynahradila neúspěch ze slalomu.“ Její sestra Irene po závodě se neubránila slzám. Po prvním kole vedla a její přátelé ji již viděli na nejvyšším stupni vítězů. „Hlavně, že to zůstalo v rodině, mám radost z úspěchu Marie,“ komentovala úspěch své sestry.

Páté místo Hanni Wenzelové (Lichtenštejnsko) bylo pro mistryni světa 1974 ve slalomu zklamáním. Ve Světovém poháru před mistrovstvím světa zaznamenala pět vítězství a na světovém šampionátu zůstala bez medaile. Jedinou útechou jí bylo druhé místo v trojkombinaci.

Annemarie Moserová-Pröllová byla spokojena s třetím pořadím, které jí současně zajistilo zlatou medaili v trojkombinaci. Byla neúspěšnější závodnicí letošního světového šampionátu se třemi medailemi. Tentokrát se závod konal za pěkného slunečného počasí, které přineslo úspěch osmnáctileté Marii Epplové před zraky 20 000 diváků a milionů u televizorů.

Přesvědčivé vítězství Stenmarka v obřím slalomu

Jedenadvacetiletý Švéd Ingemar Stenmark v obřím slalomu potvrdil, že je vynikajícím slalomářem. Suverénním stylem byl první v obou kolech a stal se mistrem světa s náskokem více než dvou sekund před reprezentanty Lichtenštejnska Andreasem Wenzelem a Willym Frommeltem. Již v prvním kole švédský lyžařský král potvrdil, že se pečlivě připravoval na světový šampionát. S časem 1:35,48 min. byl 1,14 sek. před Američanem P. Mahrem. Willy Frommelt na třetím místě měl ztrátu 1,23 a šestý Andreas Wenzel 1,73 sek. Elegantní a přitom velmi rychlá jízda Stenmarka byla požitkem pro 30 000 diváků. Také ve druhém kole byl Švéd nejrychlejší časem 1:27,04 min. Wenzel zajel jen o dvě desetiny sekundy pomaleji a postoupil na druhé místo.

Trojnásobný olympijský vítěz Jean-Claude Killy po závodě prohlásil: „Tenhle Stenmark jezdí bez chyby a není od žádného k poražení.“ Švédský mistr světa po obřím slalomu v rozhovoru s novináři připomenul: „Na světový šampionát v Garmisch-Partenkirchenu jsem se velmi pečlivě při-

pravoval. Chtěl jsem se stát mistrem světa, když na ZOH 1976 v Innsbrucku jsem v obřím slalomu získal jen bronzovou medaili.“ Trenér Stenmarka Herman Nogler konstatoval: „Ingemar Stenmark své těžké nachlazení z Kitzbühelu zcela překonal a jel zde velmi soustředěně.“ Rakušan Klaus Heidegger, jeden z nejtěžších soupeřů Stenmarka, dodal: „Bylo by nespravedlivé, kdyby Ingemar Stenmark se nestal mistrem světa.“

Jen nevděčné čtvrté místo zůstalo na malého švýcarského olympijského vítěze Heini Hemmiho. Devětadvacetiletý majitel B-licence několik týdnů bojoval se starým zraněním zad a musel pár dní přestat s tréninkem. Překvapením nebylo vítězství Stenmarka ani druhé místo 19letého Wenzela, ale bronzová medaile 25letého Willyho Frommelta. Má schopnost zabojovat vždy v pravý okamžik. V roce 1974 na MS získal bronzovou medaili ve sjezdu a dva roky později ve slalomu. V letošním Světovém poháru se dosud neprosadil, ale na světovém šampionátu mu to opět vyšlo.

Sölknerová nečekanou mistryni ve slalomu

Triumfem rakouských lyžařek se stal slalom žen na Gudibergu v olympijském stadiónu, kde se to nejméně čekalo. Lea Sölknerová z Tauplitz nečekaně vybojovala zlatou medaili a Monika Kasererová obsadila 3. místo jen 4 setiny sekundy za Pamélou Behrovou (NSR). Coach rakouského týmu Claus Derganc k tomu dodal: „Dvě Rakušanky v první desítce, to odpovídá průběhu Světového poháru v letošní sezóně. Velké favoritky jako Lise-Marie Morerodová, vítězka série Hanni Wenzelová, stále útočící Perinne Pelenová a zkušená Fabienne Serrátová, ty všechny skončily na 4.—7. místě.“

Stejně jako Stenmark v obřím slalomu, tak také Rakušanka Sölknerová nejlepším časem 41,82 sek. nastupovala ke druhému kolu s náskokem před Behrovou, ovšem jen 0,21 se-

kundy. Ve druhém kole zajela nejrychleji Kasererová 42,98 před Sölknerovou 43,03, ale stačilo to jen na třetí místo [po prvním kole byla čtvrtá za Pelenovou]. Z čs. reprezentantek Dagmar Kuzmanová obsadila šestnácté místo, první dvacítku uzavírala juniorka Lenka Vlčková.

„Chtěla jsem vybojovat medaili, ale nevěřila jsem, že by to mohla být zlatá,“ řekla v cíli devatenáctiletá Sölknerová. „Nebyla jsem nervózní. Když jsem slyšela mezičas v obou kolech, plně jsem zaútočila. V hořejší části tratě jsem viděla Behrovou v několika brankách a zdálo se mi, že nejede příliš rychle. To mne povzbudilo k zvýšenému tempu.“

„Hodně mi pomohl ideální trénink v St. Antonu pod vedením trenéra Helmuta Aschenwalda,“ prohlásila Kasererová s bronzovou medailí.

Druhý titul Stenmarka ve slalomu

Dvacátý pátý ročník mistrovství světa ve sjezdových disciplínách byl zakončen triumfem Švéda Ingemara Stenmarka, který po vítězství v obřím slalomu vybojoval druhou zlatou medaili ve slalomu. Asi 40 000 diváků mu připravilo nadšené ovace. Druhé místo obsadil Ital Piero Gros před Paulem Frommeltem (Lichtenštejnsko).

Většina lyžařských odborníků v závěrečné disciplíně světového šampionátu očekávala soubor Stenmarka s Rakušanem Heideggerem. Ten se však uskutečnil jen v prvním kole a

změnil se v trojboj Stenmark — Gros — Heidegger. Ve druhém kole Heidegger ke zklamání rakouských fanoušků již v hořejší části tratě vyjel ze stopy a závod nedokončil. Znamenalo to, že o prvenství bojoval jen Stenmark s Grosselem.

V prvním kole byl nejrychlejší Gros časem 51,29 před Stenmarkem — 0,27, Heideggerem — 0,44, P. Frommeltem — 0,95 a Steinerem — 1,11. Ve druhém kole Stenmark znovu dokázal své umění a zvítězil v něm za 47,98 před P. Frommeltem — 0,25, Steinerem — 0,36, Grosselem — 0,93 a Bernardim — 1,41. Ani jeden z čs. reprezentantů závod nedokončil.

Absolutní král technických disciplín Stenmark po závodě řekl: „Na začátku druhého kola první čtyři bran-

ky jsem jel opatrně, ale potom již naplno. Heidegger měl smůlu. Byl bych radši, kdyby obsolvoval druhé kolo a přesto jsem zvítězil. Po krátké přestávce mne zase čeká Světový pohár.“

Ital Piero Gros po skončení slalomu zdůrazňoval: „Skutečnost, že závod je poslední příležitostí vybojovat pro Itálii medaili, znamenala pro mne velké psychické zatížení. Právě proto jsem ve druhém kole nejel tak dobře jako v prvním. Trať byla příliš strmá, zledovatělá a velmi obtížná.“

Ze 102 startujících v závodě pro druhé kolo zbylo jen 45. Z první skupiny slalomářů „přežilo“ zahajovací kolo osm, z nichž sedm bylo klasifikováno, odpadl však jeden z favoritů Heidegger.

Přehled výsledků MS 1978

MUŽI

Sjezd (délka tratě 3320 m, výškový rozdíl 920 m, 32 kontrolních branek): 1. Josef Walcher (Rakousko) 2:04,12, 2. Michael Veith (NSR) 2:04,19, 3. Werner Grissmann (Rakousko) 2:04,46, 4. Ferstl (NSR) 2:04,49, 5. Klammer (Rakousko) a Müller (Švýcarsko) oba 2:04,77, 7. Podborski (Kanada) 2:04,98, 8. Vesti (Švýcarsko) 2:06,13, 9. Makejev (SSSR) 2:06,20, 10. Plank (Itálie) 2:06,31, 11. Hacker (Norsko) 2:06,34, 12. G. Thöni (Itálie) 2:06,55, 13. Wenzel (Lichtenštejnsko) 2:06,67, 14. Russl (Švýcarsko) 2:06,71, 15. Fischer (NSR) 2:06,99, 16. Roux (Švýcarsko) 2:07,37, 17. Bartelski (Holandsko) 2:07,41, 18. Murray (Kanada) 2:07,50, 19. Wirnsberger (Rakousko) 2:07,68, 20. Antoniolli (Itálie) 2:07,74. — **39. Sochor 2:13,98, 55. Zeman 2:19,65, 56. Schimmer 2:19,67.** — Ze sedmdesáti startujících 67 bylo klasifikováno.

Obří slalom (délka tratě 1355 m, výškový rozdíl 400 m, v prvním kole 63, ve druhém 61 branek): 1. Ingemar Stenmark (Švédsko) 3:02,52 (1:35,48 a 1:27,04), 2. Andreas Wenzel 3:04,56 (1:37,32 a 1:27,24), 3. Willy Frommelt (oba Lichtenštejnsko) 3:04,75 (1:36,71 a 1:28,04), 4. H. Hemmi (Švýcarsko) 3:04,87 (1:37,21 a 1:27,66), 5. P. Mahre (USA) 3:04,94 (1:36,62 a 1:28,32), 6. Enn (Rakousko) 3:05,27 (1:36,95 a 1:28,32), 7. Lüscher (Švýcarsko) 3:06,13 (1:37,87 a 1:28,26), 8. Patterson 3:06,82 (1:37,96 a 1:28,86), 9. Adgate (oba USA) 3:07,10 (1:37,61 a 1:29,49), 10. Nöckler (Itálie) 3:07,20 (1:37,33 a 1:29,87), 11. Bernardi (Itálie) 3:07,32 (1:37,57 a 1:29,75), 12. Popangelov (Bulharsko) 3:07,52 (1:38,08 a 1:29,44), 13. Gros (Itálie) 3:07,59 (1:38,19 a 1:29,40), 14. Steiner (Rakousko) 3:07,85 (1:37,98 a 1:29,87), **15. Zeman 3:08,22, (1:39,05 a 1:29,17), 16. S. Mahre (USA) 3:08,55 (1:38,62 a 1:29,93), 17. Ciaptak-Gasienica (Polsko) 3:08,69 (1:40,11 a 1:28,58), 18. Heidegger (Rakousko) 3:08,70 (1:38,57 a 1:30,13), 19. Burger 3:08,76 (1:38,67 a 1:30,09), 20. Reichart (oba NSR) 3:08,79 (1:39,03 a 1:29,76).** — **25. Sochor 3:09,26.**

Slalom (výškový rozdíl 190 m, v prvním kole 67, ve druhém 62 branek): 1. Ingemar Stenmark 1:39,54 (51,56 a 47,98), 2. Piero Gros 1:40,20 (51,29 a 48,91), 3. Paul Frommelt (Lichtenštejnsko) 1:40,47 (52,24 a 48,23), 4. Steiner 1:40,74 (52,40 a 48,34), 5. Bernardi 1:42,20 (52,81 a 49,39), 6. Neureuther (NSR) 1:42,74 (53,17 a 49,57), 7. Kaiva (Japonsko) 1:43,20 (52,68 a 50,52), 8. S. Mahre 1:43,76 (53,01 a 50,75), 9. Jakobsson (Švédsko) 1:44,16 (54,29 a 49,87), 10. Ällig (Švýcarsko) 1:44,44 (54,50 a 49,94), 11. Enn (Rakousko) 1:44,75 (53,25 a

51,50), 12. Wörndl (NSR) 1:45,33 (54,56 a 50,77), 13. Jonsson (Island) 1:45,75 (54,77 a 50,98), 14. Johannessen (Norsko) 1:46,32 (55,80 a 50,52), 15. Frank (NSR) 1:47,43 (55,83 a 51,60), 16. Andrejev (SSSR) 1:48,35 (56,13 a 52,22), 17. Savaguči (Japonsko) 1:48,48 (56,18 a 52,30), 18. Wenzel 1:48,76 (57,00 a 51,76), 19. Halanes (Norsko) 1:48,92 (56,82 a 52,10), 20. Gajewski (Polsko) 1:49,12 (56,47 a 52,65). — Čs. reprezentanti Zeman, Sochor a Schimmer závod nedokončili. — Ze 102 závodníků bylo jen 39 klasifikováno.

Trojkombojce: 1. Andreas Wenzel 2732,34, 2. Joseph Ferstl 2749,64, 3. Pete Patterson 2752,28, 4. Andrejev 2773,87, 5. Cyganov (SSSR) 2779,52, 6. Ciaptak-Gasienica (Polsko) 2800,48, 7. Stewart (Británie) 2819,95, 8. Gajewski 2843,74, 9. Fitzsimmons (Británie) 2861,48, 10. Quiroga (Argentina) 2873,85.

ŽENY

Sjezd (délka tratě 2800 m, výškový rozdíl 690 m, 31 kontrolních branek): 1. Annemarie Moserová-Prölllová (Rakousko) 1:48,31, 2. Irene Epplová (NSR) 1:48,55, 3. Doris De Agostiniová 1:49,11, 4. Nadigová (obě Švýcarsko) 1:49,64, 5. Nelsonová (USA) 1:50,26, 6. E. Mittermaierová (NSR) 1:50,42, 7. Habersatterová 1:50,47, 8. Ellmerová 1:50,89, 9. Lukasserová (všechny Rakousko) 1:50,92, 10. Baderová (NSR) 1:51,04, 11. Zurbriggenová (Švýc.) 1:51,61, 12. K. Kreinerová (Kanada) 1:51,82, 13. Dirrenová (Švýcarsko) 1:51,85, 14. Kurlanderová 1:52,62, 15. Pattersonová (oba USA) 1:52,92, 16. Gravinová (Itálie) 1:53,10, 17. Wieslerová (NSR) 1:53,33, 18. Klettlová (Kanada) 1:53,76, **19. Soltýsová (ČSSR) 1:54,09, 20. Diffeová (Británie) 1:54,10. — 23. D. Kuzmanová 1:54,73, 25. Charvátová 1:55,18, 39. Vlčková 2:01,20.** — Ze šedesáti startujících 54 závod dokončilo.

Slalom (výškový rozdíl 160 m, v prvním kole 50, ve druhém 51 branek): 1. Lea Sölknerová (Rakousko) 1:24,85 (41,82 a 43,03), 2. Pamela Behrová (NSR) 1:25,33 (42,03 a 43,30), 3. Monika Kasererová (Rakousko) 1:25,37, 4. Pelenová 1:25,67 (42,37 a 43,30), 5. Serratová (obě Francie) 1:25,75 (42,58 a 43,17), 6. Wenzelová (Lichtenštejnsko) 1:26,09 (42,76 a 43,33), 7. Morerodová (Švýcarsko) 1:26,59 (43,43 a 43,16), 8. Giordaniová (Itálie) 1:26,87 (42,91 a 43,96), 9. Zechmeisterová 1:26,99 (43,24 a 43,75), 10. Mösenlechnerová (obě NSR) 1:27,43 (43,29 a 44,14), 11. Ziniová (Itálie) 1:27,66 (44,02 a 43,64), 12. Totschnigová (Rakousko)

Andreas Wenzel (Lichtenštejnsko) se stal vítězem trojkombojce

1:27,84 (43,69 a 44,15), 13. Lioucheová (Francie) 1:28,62 (43,77 a 44,85), 14. Melanderová 1:28,98 (43,82 a 45,16), 15. **(44,62 a 46,28), 17. K. Kreinerová 1:31,07 (44,56 a 44,85), 16. D. Kuzmanová 1:30,90 (44,62 a 46,28), 17. K. Kreinerová 1:31,07 (45,08 a 45,99), 18. Dornigová (Jugoslávie) 1:31,16 (45,40 a 45,76), 19. Moserová-Prölllová 1:31,60 (43,59 a 48,01), 20. Vlčková 1:32,05 (45,77 a 46,28). — 22. Charvátová 1:32,32 (45,99 a 46,33).** — Ze 74 startujících bylo 42 klasifikováno.

Obří slalom (délka tratě 1255 m, výškový rozdíl 345 m, v prvním kole 47, ve druhém 51 kontrolních branek): 1. Maria Epplová (NSR) 2:41,15 (1:16,10 a 1:25,05), 2. Lise-Marie Morerodová 2:41,20 (1:16,15 a 1:25,05), 3. Annemarie Moserová-Prölllová 2:41,90 (1:16,85 a 1:25,05), 4. I. Epplová 2:42,02 (1:15,99 a 1:26,03), 5. H. Wenzelová 2:42,43 (1:17,00 a 1:25,43), 6. Serratová 2:42,83 (1:16,68 a 1:26,15), 7. Konzettová (Lichtenštejnsko) 2:42,84 (1:17,22 a 1:25,62), 8. Pelenová 2:43,45 (1:17,39 a 1:26,06), 9. Hessová (Švýcarsko) 2:44,25 (1:17,59 a 1:26,66), 10. Zechmeisterová 2:44,89 (1:17,94 a 1:26,95), 11. Sölknerová 2:44,96 (1:17,32 a 1:27,64), 12. Fleckensteinová (USA) 2:44,98 (1:18,86 a 1:26,12), 13. Dorseyová (USA) 2:45,14 (1:17,88 a 1:27,26), 14. Nelsonová 2:45,57 (1:17,47 a 1:28,10), 15. Giordaniová 2:45,90 (1:18,72 a 1:27,18), 16. Mösenlechnerová 2:46,13 (1:18,82 a 1:27,31), **17. D. Kuzmanová 2:46,24 (1:19,72 a 1:26,52), 18. Habersatterová 2:46,48 (1:18,72 a 1:27,76), 19. Wahlqvistová (Švédsko) 2:46,81 (1:19,29 a 1:27,52), 20. K. Kreinerová 2:47,40 (1:19,62 a 1:27,78).** — **36. Vlčková 2:49,98 (1:20,04 a 1:29,94), 39. Soltýsová 2:50,58 (1:19,92 a 1:30,66), 40. Charvátová 2:50,72 (1:20,73 a 1:29,99).** — Ze 74 startujících bylo 65 klasifikováno.

Trojkombojce: 1. Moserová-Prölllová 43,44, 2. H. Wenzelová 59,85, 3. Serratová 61,49, 4. K. Kreinerová 81,48, **5. D. Kuzmanová 92,28, 6. Nelsonová, 94,68, 7. Lioucheová 108,26, 8. Fjeldstadová (Norsko) 113,89, 9. Charvátová 119,8, 10. Dahlumová (Norsko) 128,39, 11. Patrakejevová (SSSR) 133,99, 12. Reusová (obě SSSR) 143,43, 13. Vlčková 147,49, 14. Diffeová 190,47, 15. Grabowská (Polsko) 196,88 b. — Bylo klasifikováno 21 závodnic.**

Úspěšná Mezinárodní univerziáda 1978 v lyžování

Úspěch sovětských a československých vysokoškoláků. Závodníci 21 zemí na startu.

Mezinárodní zimní univerziáda 1978 v lyžování, která se konala 5.—11. února ve Spindlerově Mlýně za účasti vysokoškoláků z 21 zemí, skončila úspěchem reprezentantů zemí socialistického tábora. Jejich závodníci a závodnice získali téměř dvě třetiny medailí — 29. Ze šestnácti zlatých vybojovali dvanáct hlavně zásluhou lyžařů Sovětského svazu a ČSSR. Sovětští vysokoškoláci si odvezli pět zlatých, po čtyřech stříbrných a bronzových medailích, pro sportovce ČSSR to byla zatím nejúspěšnější zimní univerziáda získáním pěti prvenství, tří druhých a dvou třetích míst. K nim připojili Bulhaři po jedné zlaté, stříbrné a bronzové medaili, Poláci jedno prvenství a dvě druhá místa.

Účastníci a organizátoři univerziády ve čtvrtek 9. února přivítali člena předsednictva ÚV KSČ a předsedu vlády ČSSR Lubomíra Štroukala, který přijel v doprovodu místopředsedy ÚV NF ČSSR Tomáše Trávníčka a místopředsedy ÚV ČSTV Rudolfa Duška a Miroslava Hlaváčka. Dopoledne hosté přihlíželi štafetovým závodům na lyžařském stadiónu v Horních Mísečkách a byli svědky vítězství čs. vysokoškoláček. Soudruh Lubomír Štrougal blahopřál lyžařkám k pěknému úspěchu, zajímal se o čs. lyžování a přípravu na mistrovství světa ve finském Lahti. Odpoledne se setkal s předsedou Mezinárodní federace vysokoškolského sportu (FISU) dr. Primo Nebioloem a místopředsedy Sergejem Ivanovem a Konstantinem Anastasovem. Společně s nimi zhlédli na lyžařském stadiónu ve Sv. Petru druhé kolo obřího slalomu žen, v němž zvítězila čs. reprezentantka Dagmar Kuzmanová. Nejlepším štafetám mužů a žen pak na slavnostním vyhlášení vítězů předal univerziádní medaile.

Všichni zahraniční účastníci ocenili dobrou přípravu závodů, jejich organizační zajištění, srdečné přijetí a pohostinství čs. pořadatelů. Předseda FISU dr. Primo Nebiolo před odjezdem ze Spindlerova Mlýna prohlásil: „Čs. vysokoškoláci se opět osvědčili jako vzorní pořadatelé. Jejich zásluhou měla univerziáda velmi úspěšný průběh po sportovní i společenské stránce.“

Při závěrečném ceremoniálu jménem FISU její místopředseda Sergej Ivanov vyslovil upřímné poděkování vládě ČSSR, organizačnímu výboru, studentskému sportovnímu svazu, stranickým a státním orgánům ve Spindlerově Mlýně, jakož i studentům a profesorům čs. vysokých škol, že se přičinili o zdárný úspěch univerziády. Vyslovil přání, aby atmosféra míru a přátelství, která se vytvořila na Mezinárodní univerziádě 1978 v lyžování, pronikla mezi studentskou mládeží celého světa.

Předseda organizačního výboru prorektor Karlovy univerzity prof. Bohuslav Sýkora byl spokojen s průběhem této významné mezinárodní sportovní události. „Univerziáda znamenala zaktivizování činnosti vysokoškolských funkcionářů, mnoho záslužné práce studentů na všech úsecích a nebývalou společensko-politickou angažovanost občanů krkonošské oblasti.

Mají velký podíl na úspěchu všech soutěží, mimořádně srdečným prostředím a spokojeností všech zahraničních účastníků,“ řekl B. Sýkora.

PREHLED MEDAILÍ

	zlato	stříbro	bronz
SSSR	5	4	4
ČSSR	5	3	2
Itálie	3	1	2
Francie	1	2	1
Polsko	1	2	0
Bulharsko	1	1	1
Švýcarsko	0	2	1
Rakousko	0	1	3
Finsko	0	0	2

Neoficiální pořadí zemí při bodovém hodnocení šesti míst (7 — 5 — 4 — 3 — 2 — 1 bod): 1. ČSSR 85, 2. SSSR 80, 3. Itálie 46, 4. Francie 31, 5. Polsko 27, 6. Rakousko 25, 7. Švýcarsko 23, 8. Bulharsko 16, 9. Finsko a NSR po 8, 11. Jugoslávie, Lichtenštejnsko a Norsko po 1 b.

KLASICKÉ DISCIPLÍNY

Velkým kladem běžeckých závodů byl pěkný nový lyžařský stadión, vybudovaný zásluhou vysokoškoláků v Horních Mísečkách. Tratě byly vzorně upraveny a zahraniční účastníci se o nich vyslovovali pochvalně. Podle názoru Blanky Paulů předčí řadu těch, na nichž se konají významné mezinárodní závody. V soutěžích v běhu čs. vysokoškolští reprezentanti vybojovali šest medailí. Ty nejceněnější Blanka Paulů na 5 km a štafeta žen ve složení Jana Gaudelová, Blanka Paulů, Květa Jeriová na 3x5 km. Škoda, že čs. reprezentantky vzhledem k odjezdu na mistrovství světa v Lahti nemohly již startovat v závodě na 10 km. Po štafetě žen trenér vysokoškoláček Antonín Klazar prohlásil: „Závod se běžel za polárních podmínek. Ty byly spíše výhodou pro sovětské reprezentantky, které jsou na mrazivě a větrně počasí zvyklé. Naše závodnice neklamaly, jejich vítězství je pěkným úspěchem.“

V závodě mužů na 15 km bulharští reprezentanti Lebanov a Baržanov potvrdili velmi dobrou připravenost na mistrovství světa. „Oba bulharští vysokoškoláci se mohou pochlubit již řadou dobrých mezinárodních výsledků,“ poznamenal trenér čs. reprezentantního týmu běžců Jaroslav Honců. „Závod byl velmi dobrý úrovně záslu-

Zolja Čajkislamovová byla nejúspěšnější sovětskou běžkyní na univerziádě

hou Bulharů, našich závodníků a sovětských vysokoškoláků. Vyrovnanost sovětských běžců jim přinesla úspěch ve štafetě, v níž zaujal soubor Běraňova s Lebanovem na třetím úseku.“ Po odcestování Bulharů a čs. reprezentantů ve třicítce byla konkurence poněkud slabší.

Závod sdruženářů byl záležitostí sovětských reprezentantů zásluhou vyrovnaných výkonů ve skoku i v běhu. Dvacetipětiletý Leonid Čaščin, student pedagogického institutu v Permu bezpečně zvítězil. V letošním Poháru SSSR obsadil druhé místo. „Ve Spindlerově Mlýně se mi dobře skákalo i běhalo,“ řekl po závodě. „Vaše krkonošské lyžařské středisko se nám všem líbilo.“

Ve skoku patřilo prvenství Sergeji Suslikovovi (SSSR) rozdílem dvou desetín bodů před Františkem Novákem. Soutěž nebyla dobrá úrovně a neprosběla jí dlouhá přestávka mezi prvním a druhým soutěžním kolem, jakož i chyba rozhodčích ve výsledcích. Sovětští vysokoškoláci v této disciplíně měli nejvyrovnanější družstvo.

JAROSLAV TROUSIL

KE SJEZDOVÝM DISCIPLÍNÁM

Když ještě ošlehaní větrem a zrudlí v obličejí odepínali lyže a těžce popadající dech zvedali hlavu k výsledkové tabuli, připomínali trochu chaotickou módní přehlídku pestrého lyžařského odívání. Spouštěli se červenou i černou sjezdovkou ve Svatém Petru, téměř vždy čerstvým přemrzlým sněhem a společně s jejich uměním pomáhala i galapřehlídka lyžařské výstroje a mazání k nejlepším výsledkům. Přece jen rozhodly schopnosti závodníků. O to víc je potěšitelné, že je projevili čs. reprezentant Bohumír Zeman. Také v trojkombinaci žen mohlo vítězství patřit Dagmar Kuzmanové, ale zbytečný risk při velkém náskoku mezi slalomovými brančkami ji o tuto poctu připravil. Radovala se Francouzka Attiová, jen těsným rozdílem 0,4 bodu před Švýcar-kou Böhmovou. Anna Droppová obsa-

díla v hodnocení všestrannosti páte místo.

Mezinárodní účast nebyla, zvláště u slalomu a zvláště u mužů, špatná. Přijeli Bulhar Popangelov, Ital De Chiesa, nejlepší Poláci a několik dalších bývalých a také možná vycházejících hvězd Světového poháru. Možná, že by rádi přijeli i další nositelé známých jmen, ale přestávka mezi mistrovstvím světa v Ga-Pa a závodem SP v Chamonix byla krátká.

Naši nejspěšnější disciplínou byl obří slalom. Zeman i Kuzmanová v něm předvedli své umění v plné šíři. Náskok v prvních kolech si jistou, ale rychlou jízdou nejen udrželi, ale ještě zvýšili. Oba, dá-li se to tak říci, se poučili ze slalomových závodů, kde jim chyběla ona příslovečná trocha štěstí.

Zeman vyhrál ve slalomu první kolo před Popangelovem o pouhých čtyřech setinách sekundy. Ve druhém kole startoval Popangelov před Zemanem, který viděl jeho vybočení z trati v samém úvodu. To ho ukolébalo, protože nevěřil, že by ho někdo mohl ohrožit. Nakonec to byli polští sjezdáři, kteří se smáli. Vzhledem k tomu, že čtyři z nich se zabydli v první desítkě, mohli si dovolit riskovat ve druhém kole a třem z nich to vyšlo. „Na začátku jeli jako satani,“ řekl v cíli jejich trenér. Zeman jenom smutně poznamenal: „Neudělal jsem žádnou chybu, ale jel jsem pomalu.“ Hovořil pravdu, neboť na Itala De Chiesu ztratil 1,61 sekundy, na Bachledu a Gasienicu více než vteřinu. Překvapením byl výkon druhého čs. reprezentanta Hrynkiva, který ve druhém kole předjel i Zemana a měl pátý nejlepší čas. Nezbylo než litovat, že nasazení bez bodů FIS a FISU mu neumožnilo nižší startovní číslo než 62. Vždyť ve druhém kole jel jako 44. Ze šesti našich závodníků dojeli jen tři dva.

Poučení Kuzmanové bylo ještě krutější. Už v prvním kole jela bojovně, rytmicky a cítila, že jí to prostě jede. Tento pocit však přivolał určitě opojení a touhu zajet co největší náskok na soupeřky. Logicky následovala školácká chyba a špička lyže zavádila o branku. Následovalo vyjetí z trati a konec nadějí. Shodou okolností závod nedokončily ani další dvě favority, soudě podle FIS bodů, Francouzka Liouchová a Polka Peitonová. Třetí skončila sovětská závodnice Zelová, která tak vyvrátila pověsti o těžkém zranění z mlžného pokusu o sjezd na MS v Ga-Pa.

Sjezdovka ve Špindlerově Mlýně je krátká a pro špičkové závodníky lehká. Proto se jel sjezd mužů na dvě kola. Startovní číslo 1 měl Ital Franco Marconi, měl toto číslo i na výsledkové tabuli po obou kolech. Zároveň byla ztráta čs. závodníků. Nejlepší z nich, Josef Vala, by na vítěze potřeboval být o více než sedm vteřin rychlejší. Proč tomu tak bylo? Nejlépe to asi vystihl Michal Šoltyš: „Rakušané od prvního dne na červené sjezdovce trénovali, zkoušeli různé typy lyží a způsoby mazání. Instalovali v úvodním plochem úseku dvě fotobuňky napojené na přenosnou elektrickou časomíru a měřili si nejvýhodnější kombinaci lyží a vosků. Dobře odhadli, že právě tento úsek bude rozhodovat. V den závodu na

něm na nás najížděli dvě až tři vteřiny.“ Proč neumíme sjezd? Na to odpověděl Bohumír Zeman velmi přesvědčivě: „Prostě ho nejezdíme. Abychom se mohli dostat mezi nejlepší, musel by být led. Na něm rozhoduje spíše umění sjezdaře před materiálním vybavením. Ve Špindlu však byl nový snh a to je pak všechno naopak. Další příčinou je i minimální možnost tréninku. Přes léto jsem měl šestiměsíční přestávku. Na snh jsem se dostal až 20 dní před prvním závodem světové série ve Val d'Isère. Měli jsme naježděnu asi pětinu toho, co ostatní lyžaři. A jakmile začnou závody, moc se trénovat nedá. Proto naše forma kulminuje až v závěru sezóny.“

Ženy závodily na stejné trati jako muži, ale pouze jednokolově. S mužským sjezdem však měly společné ranní sněžení, ale rozježděná stopa rychle namrzla a došlo ke zdánlivé senzaci. Italka Sivestriová měla o 47 setin lepší čas než její krajan Marconi. Již tréninkové časy naznačovaly, že bez šancí nejsou naše Kuzmanová a Jirssová. Zvláště druhá jmenovaná byla pro čs. sjezd příslibná, kdyby se neloučila se závodním lyžováním. První rok specializace na sjezd již přinesl na světové soutěži akademiků dobré osmé místo. Také naše nejlepší lyžařka Kuzmanová, ač nespokojené s výkonem, nám udělala radost především tím, že dokázala, na rozdíl od mužů, narušit sjezdařskou hegemonii alpských zemí.

Z pěti zlatých medailí pro ČSSR vybojovali sjezdáři tři. Zkušenosti ze Světového poháru dokázali Kuzmanová a Zeman užítkovat, zvláště v obřím slalomu, který se stává pro naše lyžování tradiční a nejsilnější disciplínou.

RUDOLF MAREK

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

Běh žen na 5 km: 1. Paulů 17:06,15, 2. Palečková (obě ČSSR) 17:26,63, 3. Čajkislamovová (SSSR) 17:35,59, 4. Jeriová 17:44,45, 5. Gandelová (obě ČSSR) 17:50,72, 6. Brueggerová (Švýcarsko) 17:58,57, 7. Aržajevová 18:04,58, 8. Kudučinová (obě SSSR) 18:18,92, 9. Hermleová 18:37,71, 10. Schulzeová (obě NSR) 18:42,60. — 12. Janovská 18:45,79, 17. Drahokoupilová (obě ČSSR) 19:21,12. — Startovalo 33 závodnic, 32 závod dokončilo.

Běh žen na 10 km: 1. Čajkislamovová 34:14,03, 2. Aržajevová 35:25,31, 3. Janovská 35:36,77, 4. Brueggerová 36:18,19, 5. Schulzeová 36:39,08, 6. Hermleová 36:49,51, 7. Drahokoupilová 36:56,05, 8. Havlová (ČSSR) 37:14,81, 9. Kacarská (Bulharsko) 37:29,69, 10. Kulagaová (Polsko) 37:52,03. — 18. Brožová 38:47,56, 21. Soumarová (obě ČSSR) 39:38,18. — Z 31 startujících 30 závod dokončilo.

Štafety žen 3x5 km: 1. ČSSR (Gandelová 18:49,61, Paulů 17:52,53, Jeriová 18:26,64) 55:08,78, 2. SSSR (Aržajevová,

Čajkislamovová, Kudučinová) 56:29,01, 3. Finsko (Hämäläinenová, Paananenová, Turpeinenová) 59:09,21, 4. NSR 59:19,28, 5. Švýcarsko 1:00:24,73. — Startovalo 7 štafet, všechny závod dokončily.

Běh mužů na 15 km: 1. Lebanov 43:52,32, 2. Baržanov (oba Bulharsko) 44:31,92, 3. Beran 44:43,15, 4. Böhm (oba ČSSR) 44:55,19, 5. Skirdonov 45:21,09, 6. Zavjalov 45:27,27, 7. Čurikov 45:30,32, 8. Sokolov 45:41,45, 9. Tokarev (všichni SSSR) 45:46,12, 10. Zahourek (ČSSR) 46:55,25. — 13. Siarník 47:21,19, 17. Kyncl 48:01,99, 22. Razým (všichni ČSSR) 48:26,19. — Z 50 startujících 49 závod dokončilo.

Běh mužů na 30 km: 1. Zavjalov 1:29:46,21, 2. Sokolov 1:30:15,27, 3. Čurikov 1:30:31,01, 4. Böhm 1:30:33,55, 5. Tokarev 1:31:15,46, 6. Skirdonov 1:31:23,06, 7. Leu (Švýcarsko) 1:33:33,29, 8. Samuelson (Norsko) 1:33:44,36, 9. Leppänen (Finsko) 1:34:55,23, 10. Strupler (Švýcarsko) 1:35:34,64. — 12. Siarník 1:36:57,64, 15. Mizera 1:37:57,00, 20. Razým 1:39:21,07, 29. Soukup (všichni ČSSR) 1:42:14,07. — Zahourek závod nedokončil. Ze 47 startujících 41 bylo klasifikováno.

Štafety mužů 4x10 km: 1. SSSR (Čurikov 32:29,26, Sokolov 31:56,96, Skirdonov 32:03,43, Zavjalov 31:31,26) 2:08:00,91, 2. ČSSR (Kyncl 34:01,89, Zahourek 32:08,30, Beran 31:21,08, Böhm 31:43,06) 2:09:14,33, 3. Bulharsko 2:12:52,37, 4. Švýcarsko 2:15:33,41, 5. NSR 2:18:46,31, 6. Norsko 2:18:48,10. — Startovalo 10 štafet, všechny závod dokončily.

Závod sdružený: 1. Čaščin 429,920 b. (213,1 skok a 216,820 běh na 15 km), 2. Matvějev (oba SSSR) 403,200 (183,2 a 220,000), 3. Helppikangas (Finsko) 398,970 (203,6 a 195,370), 4. Hanus 397,360 (215,1 a 182,260), 5. Novotný 394,385 (179,5 a 214,885), 6. Vedral 386,500 (176,7 a 209,800), 7. Šablatura (všichni ČSSR) 377,330 (195,7 a 181,630), 8. Jamamoto (Japonsko) 374,995, 9. P. Kozíšek (ČSSR) 360,210 (166,1 a 194,110), 10. Pochwala (Polsko) 359,145. — Startovalo 15 sdruženářů, z nichž 13 závod dokončilo.

Skoky: 1. Jamamoto 216,0 (78,5 a 82,5), 2. Hanus 215,1 (78,5 a 78,5), 3. Čaščin 213,1 (80 a 74,5), 6. Šablatura 195,7 (75 a 73), 9. Novotný 179,5 (70 a 71), 10. Vedral 176,7 (70 a 73), 12. P. Kozíšek 166,1 (69,5 a 71,5), 15. Mňuk 159,3 (67 a 64,5). — Běh na 15 km: 1. Matvějev 48:26,99, 2. Čaščin 48:48,19, 3. Novotný 49:01,10, 4. Vedral 49:35,03. — 7. P. Kozíšek 51:19,68, 8. Hanus 52:38,66, 9. Šablatura 52:42,86.

Skoky na středním můstku (P 73 m): 1. Suslikov (SSSR) 203,8 (72,5 a 77), 2. F. Novák (ČSSR) 203,6 (75 a 75), 3. Muchin 197,2 (74 a 75), 4. Čerňajev (oba SSSR) 193,6 (71 a 78,5), 5. Tanczos (ČSSR) 192,4 (71 a 77), 6. Lipburger (Rakousko) 191,5 (72 a 72), 7. Helppikangas (Finsko) 185,5 (69,5 a 72), 8. Jamamoto (Japonsko) 183,0 (72,5 a 69), 9. Mliakar 176,6 (67 a 70,5), 10. B. Novák (ČSSR) 164,3 (64 a 63). — 14. Hanus 150,9 (59,5 a 63,5), 17. E. Babiš 149,4 (59 a 64), 21. Vévoda (všichni ČSSR) 139,6 (61 a 56,5). — Z 27 startujících 24 bylo klasifikováno.

Slalom žen: 1. Ercolanová (Itálie) 96,47 (50,81 a 45,66), 2. Attiaová (Francie) 97,51 (51,09 a 46,42), 3. Zelovová (SSSR) 98,25 (51,35 a 46,90), 4. Storpaezová (Itálie) 99,04 (51,28 a 47,76), 5. Ötchsová 99,45 (51,48 a 47,97), 6. Gruberová (obě Rakousko) 99,58 (52,14 a 47,44), 7. Selecká 100,13 (52,03 a 48,10), 8. Droppová (obě ČSSR) 100,64 (53,67 a 46,97), 9. Böhmová (Švýcarsko) 100,99 (52,09 a 48,90), 10. Silvestriová (Itálie) 101,28 (53,46 a 47,82). — 15. Minarská (ČSSR) 103,40 (53,14 a 48,26). — Čs. reprezentantky D. Kuzmanová, Suržinová a Navrátková závod nedokončily, Z 39

(Pokračování na str. 11)

Dogmar Kuzmanová při vítězném jízdě v obřím slalomu

Plánování tréninku v běhu na lyžích

Tréninkový plán je jedním z nejdůležitějších nástrojů řízení sportovního tréninku. Tréninkovým plánem se rozumí promyšlené písemné vytyčení cílů a úkolů tréninku, stanovení periodizace, kalendáře soutěží, hlavních kvantitativních a kvalitativních ukazatelů tréninkového a závodního zatížení, politicko-výchovné, organizační a zdravotní zabezpečení a materiální vybavení.

Je známost skutečností, že plány jsou někdy tvořeny formálně, nerespektují principy tvorby dlouhodobého plánu, nevycházejí z předcházejících a nevytvářejí dostatečně perspektivní předpoklady pro budoucí rozvoj. Proto je cílem tohoto příspěvku poskytnout některé orientační charakteristiky především s ohledem na dlouhodobý perspektivní plán.

V posledních letech se ukazuje stále častěji a zřetelněji že vrcholových výkonů je možné dosáhnout jen tehdy, když byly položeny základy již v dětském a dorosteneckém věku. Nestačí proto, aby vědecky zdůvodněné tréninkové postupy, plánování a systémy byly uplatňovány pouze při tréninku vrcholových sportovců, ale musí v příslušné podobě proniknout do mladších věkových kategorií. To znamená celý proces systemizovat a dlouhodobě plánovat a vytvořit jednotnou koncepci tréninku v celoživotním měřítku.

Perspektivní (dlouhodobý) plán rozkládá vzhledem k hlavnímu cíli (tzn. nejvyšší sportovní výkonnosti v optimálním věku) dílčí cíle a úkoly do jednotlivých etap podle věkových zvláštností a zákonitostí růstu výkonnosti.

Z tohoto hlediska je trénink od začátečníků až po vrcholové sportovce jednotným procesem, který probíhá podle zákonitostí rozvoje sportovní výkonnosti vyplývající ze specifiky sportovního odvětví, věkových zvláštností, požadavků současného vrcholového tréninku atd.

Z nich vyplývá členění dlouhodobého tréninku na:

- etapu základního tréninku
- etapu specializovaného tréninku
- etapu vrcholového tréninku.

Stručná charakteristika jednotlivých etap:

Základní — věkové období 10—14 let, měla by trvat nejméně 2—3 roky. V procesu dlouhodobé přípravy je velmi důležitá a nemůže být přeskočena.

Hlavním úkolem je vytvoření základů pozdější speciální výkonnosti, cílem je harmonický rozvoj, všestrannost (se zdůrazněním obecné vytrvalosti) a adaptace na pravidelné zátěže. Vytvářejí se základy dovedností (v širším pojetí i lyžařské techniky) a znalostí taktiky. Významné je zdůrazňování odolnosti, volní výchovy a motivace.

Kritériem správnosti tréninku není největší výkon v běhu na lyžích, ale předpoklady pro výkony v budoucnosti.

Zmíněný problém souvisí s otázkou všestrannosti a specializace. Specializovaný trénink zajišťuje v prvních letech rychlejší vzestup výkonnosti, ale pak dochází ke stagnaci, jež je důsledkem vyčerpání možností působení speciálních prostředků jako adaptačních stimulů na jedné, nevybudování všestranných základů na straně druhé. Pro-

na **POMOC**
trenérům
A cvičitelům

to a nejen proto je **nutností všestrannost**, teprve ke konci etapy přistupuje větší podíl specializace.

Pokud jde o zvyšování objemu zatížení, mělo by dosahovat relativně vysokých hodnot v kategorii starších záků (druhým rokem) a mladších dorostenců.

Specializovaná etapa tréninku — 14—18 let, je přechodem, vlastně pokračováním přechodu od všestrannosti ke zdůrazněné specializovanosti, tzn. rozvíjejí se především ty pohybové schopnosti, které jsou faktory vlastního výkonu, tj. vytrvalost a technika. **Nárůst zatížení pokračuje především zvyšováním speciálních prostředků.**

Podle posledních poznatků se doporučuje v souladu s biologickým a psychologickým vývojem i sociálním zázemím v 16—17 letech snížit objem tréninku asi o 1/3. Snížení objemu se kompenzuje zvýšením intenzity, objem později znovu narůstá. Na konci této etapy **jsou obě komponenty zatížení značně vysoké**, aby při přechodu do dospělých se mohlo stavět na vybudovaných předpokladech pro vrcholový trénink.

Etapa vrcholového tréninku je završením dlouhodobého tréninku, její počátek je z hlediska věku situován kolem 17—18 let u žen a 19—20 let u mužů.

Úkolem je dosáhnout na základě předchozího tréninku **individuálně nejvyšší výkonnosti**. Znovu je třeba připomenout současné nároky vrcholového sportu. Ani sebelépe zdůvodněné postupy v dospělém věku nestačí, jestliže nebyly základy vrcholové výkonnosti zabezpečeny v žákovském a dorosteneckém věku. Současná vrcholová výkonnost **vyžaduje velice objemový a výrazně specializovaný trénink**, na který je třeba se připravit celým předcházejícím sportovním „životem“ a zároveň si zachovat určité rezervy ve smyslu nevyčerpání speciálních prostředků a intenzity.

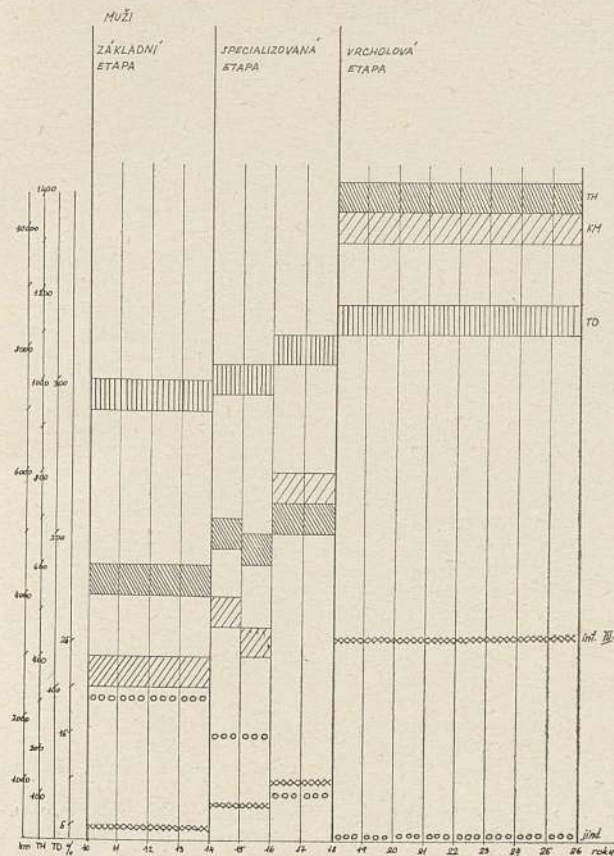
Konkrétně to znamená **pokračovat na vybudovaných základech dalším zvýšením objemu i vyšší intenzitou** (prakticky do maximálních hranic) a **převážně speciálními prostředky**.

Uvedené charakteristiky jednotlivých tréninkových etap jsou stručné a do jisté míry schematické. Tabulky, vyjadřující objemy a zastoupení jednotlivých tréninkových prostředků byly uvedeny v materiálu „Podklady k realizaci jednotného tréninkového systému v běhu na lyžích“. Protože doznají po letošním zkušební roce některé změny, předkládáme schematické znázornění dlouhodobé přípravy v hlavních ukazatelích (TD - tréninkové dny, TH - tréninkové hodiny, KM - cyklické kilometry celkem, Int. III. - procento km ve vysoké intenzitě a procento „jiné“, což je do značné míry znak všestrannosti).

Doporučení:

Etapa základního tréninku —

— v souladu se zásadami dlouhodobého tréninku v běhu na lyžích, růstových faktorů a některých zvláštností se doporučuje ve věku 13—14 let dosáhnout celkového

objemu tréninku v ročním cyklu 280—300 TD a 560—600 TH, celkový počet cyklických km 2500—3000,

- zdůraznit význam všeobecně rozvíjejících prostředků, tzn. převahu chůze a běhu v terénu, jízdu na kole, běhu na lyžích a především s hlavním úkolem zvládnout lyže ve všech terénech a základy techniky běhu,
- dále pak nejrůznější hry, cvičení pro rozvoj síly (gymnastika, přirozené posilování, úpoly), a další (plavání, pádlování atd.),
- z hlediska intenzity je podstatné absolvovat většinu zatížení v nižších intenzitách a pouze cca 6—8 % ročního zatížení ve III. intenzitě,
- uvedené hodnoty jsou maximální a měly by být dosahovány na konci tréninkové etapy a neměly by být překračovány.

Etapa specializovaného tréninku se dělí z hlediska nárůstu objemu a intenzity na tři subetapy:

- 15 let — další zvýšení objemu na 285—310 TD, 530—700 TH a 3500—4000 km,
— projevuje se větší zařazení speciálních prostředků (lyže, imitace), a zdůraznění techniky běhu. Intenzita se zvyšuje nepatrně,
- 16 let — přechodné snížení objemu a nárůst intenzity — 275—300 TD, 550—600 TH, 2800—3500 km, nárůst intenzity na 12 %,
- 17—18 let — vysoké zvýšení objemu — 300—320 TD, 680—800 TH, 4500—6000 km,
— zvýšení podílu speciálních prostředků, vzrůst intenzity III. na 12 %.

Etapa vrcholového tréninku — plánovaný objem se dosáhne postupně během 3—4 let:

- zvýšení objemu speciálních prostředků na 85—90 % RTC, až 310—340 TD, 1100—1300 TH, 8000—10 000 km, zvýšení intenzity III. na 20—25 %.

Uváděné hodnoty jsou orientační a je jich možno dosáhnout po plánovitě a dlouhodobě prováděné přípravě. Jejich splnění předpokládá komplexní zajištění tréninkových podmínek včetně sociálních, pracovních atd. Není možné bez skutečné spolupráce sportovců, rodičů či rodinných příslušníků, školy nebo pracoviště a zcela samozřejmě trenérů a lékařů.

Do této obrovské práce jsou investovány velké materiální, společenské i lidské hodnoty, je významná, má vést k rozvoji osobnosti a vysoké výkonnosti — nemůže zde mít tedy místo amatérismus a neobdobnost.

PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL a kolektiv

Lyžování dětí

Dokončujeme metodiku sjezdového lyžování dětí, v němž jsme využili důležitých statí učebního plánu, vydaného sekci pro výuku lyžování Lyžařského svazu NSR.

Trénink oblouků snížením: oblouk pro přejíždění vln, oblouk s aktivním snížením, vystřelovaný oblouk

Cíle cvičení

Jízda v boulovatém terénu pomocí vyrovnávacích pohybů nohou. Použití anticipace jako pomůcky při provádění oblouku. Přechod od pasivního pohybu k pohybu aktivnímu na rovném terénu. Získání pocitu krátkodobého odlehčení jako pomoci při zahájení oblouku. Poznání „vystřelovacího“ pohybu jako odlehčovacího a ukončovacího prvku. Zlepšení vedení lyží při všech obloucích snížením v různých terénech.

Návody pro způsob nácviu

V minulých kapitolách jsme se již zmiňovali o vyrovnávacích pohybech při jízdě přes terénní nerovnosti. Na těchto poznacích budeme nyní budovat další tréninkový program pro zvládnutí oblouků snížením za účelem jejich použití ve vhodném terénu. Mnoho žáků při jejich nácviu jezdí ve stálém záklonu. K tomu napomáhají moderní vysoké lyžařské boty, které takový záklon umožňují. Zde je nutno zdůraznit, že s výjimkou vystřelovaného oblouku („jet“ oblouk) je třeba u všech jiných oblouků snížením se záklonu vyvarovat. Vyvážená poloha je nejdůležitějším předpokladem pro zvládnutí takových oblouků v těžkém terénu.

Příklady cvičení

Jako první si ukážeme cvičení, která mají lyžaře naučit vyrovnávacím pohybům a oblouku pro přejíždění vln. — Jízda po spádnicí přes vlny a boule. Toto cvičení mů-

žeme označit jako sjezdový trénink s cílem udržet neustále kontakt se sněhem. Důležité jsou přitom vyrovnávací pohyby prováděné flexí a extenzí dolních končetin (srovnejte jízdu auta přes nerovnosti). Požadavky na rychlost stupňovat pomalu!

- Na stejné trati provedeme vytyčení otevřenými branami tak, aby stály na vrcholech nerovností.
- Vyhledat velkou bouli, kterou přejíždíme nejprve pomalu, potom rychleji. Vědomé provádění vyrovnávacího pohybu.
- Pomalá jízda v boulovatém terénu, pokoušet se vědomě boule objíždět. Dávkovat vyrovnávací pohyby podle terénu. Postupně zvyšovat rychlost.
- V boulovatém terénu střídat vyrovnávací pohyby s odrazem od jednotlivých boulí. Teprve po zvyknutí si na tento způsob jízdy zvyšovat rychlost.
- Vyrovnávací pohyby s přestoupením. Provádět vědomé přestoupení při přejezdu vrcholu boule na vnější lyži.
- Vytyčit trať v boulovatém terénu tak, aby branky stály v místech největších nerovností. Zařadit místa, která se musí zdolat přeskočením. Jízdy hodnotit časově nebo bodově podle předem určeného kritéria.

V dalším si ukážeme oblouk s aktivním snížením, který provádíme na rovném terénu.

- Oblouky snížením ke svahu s použitím hole. Zřetelný a rychlý snižující pohyb na začátku oblouku, následující točivý pohyb nohou zároveň s jejich natahováním.
- Girlandy: více takových oblouků za sebou.
- Oblouky snížením po spádnicí v mírném terénu. Pohyby „dolů-nahoru“ provádět ve zmenšeném rozsahu.
- Oblouky snížením na strmějším terénu nebo na těžkém sněhu. Na rozdíl od minulého cvičení výrazný pohyb dolů a silné zatlačení nohou.
- Oblouky snížením během sjezdu: trasu volit tak, aby vedla jak přes boule, tak i přes ploché úseky. Přes boule jet vyrovnávacím obloukem přes rovný terén obloukem s aktivním snížením.

Rytmické oblouky snížením v plochem terénu v páru. Krátké oblouky: během jízdy zkoušet průběžně zmenšovat poloměr oblouků. Kdo udělá nejkratší oblouk?

Kdo umí udělat oblouk snížením v podřepu? Kdo umí během dlouhého oblouku točivým natažením nohou několikrát zahranit?

Oblouk snížením s pícháním holemi uchopenými uprostřed. Oblouk snížením s následujícími úkoly: holemi píchat do strany v rovině vázání. Při pohybu dolů stát rovnoměrně na celém chodidle. Přesto, že mluvíme o natažení nohou, vždy musí zůstat lehké ohnutí ve všech kloubech (kotník, koleno, kyčle). Oblouky ukončovat řezaně.

Oblouk snížením s anticipací. Zesílené otáčení nohou a předtočení pánve do směru nového oblouku výrazně sníží rozsah pohybu „dolů-nahoru“. Zkoušet nejprve na hladkém terénu podél spádnice.

Kdo pojede takový oblouk s nejkładnější horní částí těla?

Kdo umí tento oblouk na prudším svahu s odrazem z hran?

Závěrem cvičit všechny popsané druhy oblouků v různorodém terénu a sněhu, typ oblouku přizpůsobit podle toho, jestli jedeme přes boule nebo mezi nimi případně po rovném svahu.

Nejnáročnější z oblouků je tzv. vystřelovací oblouk („jet“). Nutno poznamenat, že při nácviu tohoto oblouku je potřeba bezpodmínečně ovládat oblouk pro přejíždění vln (vyrovnávací oblouk) a lyžař musí mít odpovídající fyzickou kondici. Uvedeme si několik příkladů pro nácviu tohoto oblouku:

— Oblouk snížením ukončujeme krátkodobým záklonem a předsunutím lyží.

— Vystřelovaný oblouk se pokoušíme dělat o různých poloměrech, přičemž výrazně rozlišujeme jízdu v záklonu při ukončení oblouku a rovnovážný postoj ve fázi vedení oblouku.

— Vystřelovaný oblouk v boulovaté trati — snažíme se boule pokud možno objíždět.

— Zkoušet tento oblouk na různých sklonech svahu a druzích sněhu.

— Vystřelovaný oblouk s výrazným odlehčením špiček lyží.

— V různorodém terénu vyzkoušet všechny druhy oblouků v závislosti na druhu nerovnosti, strmosti svahu a druhu sněhu.

Ing. JAROSLAV TRHLÍK

Průzkum ukazatelů tělesného vývoje a výkonnosti žáků ST Vimperk

Fyzická zdatnost je determinována geneticky a modifikována prostředím, ve kterém se jedinec vyskytuje, a zpětně prostředí může a do jisté míry i je ovlivňováno sportujícím ježotlivcem. Jsme si vědomi i toho, že momentální výkon a tím i fyzická zdatnost je ovlivněna i některými dalšími vlivy — délkou spánku, kalorickou hodnotou stravy, individuálním stavem psychiky, zdravotním stavem organismu... a že tedy i tyto a další vlivy je nutno brát na zřetel.

Tělesnou zdatností, kterou sledujeme, rozumíme souhrn všech předpokladů pro optimální reakci organismu na pohybovou činnost i na různé jiné podněty z prostředí.

Výchova, která se provádí ve sportovních třídách (dále jen ST) utváří osobnosti žáků v souladu s úkoly, které má společnost před sebou a které vyplývají z usnesení XV. sjezdu KSČ v rozvoji tělesné kultury. Sportovní příprava na těchto školách je chápána jako „dlouhodobý pedagogický proces zaměřený na výchovu zdravých všestranně zdatných sportovců, kteří v nevhodnějším období rozvoje organismu, dosáhnou nejvyššího individuálního výkonu“. V současné době se ukazuje, že mravní vývoj žáků v jistém smyslu zaostává za jejich vývojem tělesným a rozumovým. Tělesný rozvoj a vývoj dětí v současné době značně převyšuje tělesný vývoj dětí stejného věku před deseti lety. Sportem se tělesný vývoj mladých lidí ještě zlepšil, ale nejen to, správně organizovaný tréninkový proces umožní vychovat mladého zdatného a po stránce mravních hodnot dobře připraveného občana naší vlasti — závodníka reprezentanta.

Má-li být vychován člověk mravní, kolektivní, musí se pro to udělat mnoho poctivé práce — tréninkové i výchovné. Tímto článkem chceme ukázat, jakých výsledků bylo dosaženo po pětiletém systematickém působení na žáky ve Vimperku.

Tabulka č. 2: Porovnání získaných somatometrických dat (výšky a váhy) z období 1974—1977 u žáků sportovních tříd s celostátním průměrem z roku 1966

Věk	Kategorie	Výška ST (cm)	Výška ČSSR (cm)	Hmotnost ST (kg)	Hmotnost ČSSR (kg)
11	ml. žáci	149,4	142,5	34,8	35,3
11	ml. žákyně	147,1	143,1	38,2	36,3
12	st. žáci	153,47	147,7	44,7	38,8
12	st. žákyně	156,8	149	44,18	41,3
13—14	ml. dorostenci	163,8	154	48,9	49,2
13—14	ml. dorostenky	159,32	158,4	48,68	46,1

Výsledky své práce nebudeme dokládat sportovními úspěchy, kterých žáci ZDS a nyní už i sportovního gymnázia zaměřeného na běh na lyžích dosáhli, ale stavem fyzické připravenosti. Předložené výsledky je třeba brát objektivně — nepřeceňovat je a ani je nedoceňovat, protože jsou ovlivněny nejen systematickou přípravou, ale i dědičnými znaky každého jedince, jeho vztahem k prováděné činnosti a mnoha dalšími důležitými i méně důležitými aspekty.

METODIKA PRÁCE

Sledování tělesné zdatnosti a výkonnosti se na ST ve Vimperku zabýváme od roku 1974. Tělesná výkonnost se sleduje kontrolními měřeními trénovanosti (dále jen KMT), které se pravidelně provádí třikrát za tréninkové období: v květnu — po skončení hlavního období, v srp-

Tabulka č. 1: Počty vyšetřovaných žáků sportovních tříd, kteří se podrobili KMT od roku 1974—1977

Školní rok	1974			1975			1976			1977	
	st. žci	ml. dci	ml. žci	st. žci	ml. dci	ml. žci	st. žci	ml. dci	ml. žci	st. žci	ml. dci
Věk	1960	1961	1964	1963	1960	1965	1963	1962	1966	1964	1962
HOŠI	22	4	13	27	13	9	24	14	9	20	12
DĚVČATA	20	4	8	23	13	9	17	11	8	19	9
CELKEM	42	8	21	50	26	18	41	25	17	39	21

nu — v druhé polovině přípravného období a na konci měsíce října — v závěru přípravného období.

KMT ukazuje, jak působí tréninkový proces a použité tréninkové prostředky v závislosti s obdobím na organismus mladého sportovce a jak je ovlivněn jeho další sportovní růst a rozvoj. KMT informuje trenéra i závodníka o průběhu a kvalitě tréninkového procesu a o rozvoji pohybových vlastností. Výsledky v KMT mohou ukázat i částečný obraz o možnostech závodníka v hlavním období.

Tabulka č. 3a: Průměrné ukazatele jednotlivých disciplín KMT, získané po tříletém sledování žáků sportovních tříd

Kategorie	Ukazatel	MLADŠÍ DOROST						
		počet	výška	váha	jernberg	lavičky	dráha	kros
Ho	1974	4	162,5	45,5	23	3:21,5	6:12,4	33:04,0*
	1975	12	163,9	53,1	57,1	3:08,6	5:29,1	21:01,3
	1976	14	165,2	48,1	65,1	3:10,3	5:34,7	26:30,8
	1977	12	165,7	53,8	51,5	3:22,7	5:35,0	25:36,0
Dč	1974	4	155,6	44,4	11,2	3:33,2	6:23,1	28:33,6
	1975	12	161,3	52,0	34,6	3:22,6	6:06,2	15:44,1
	1976	11	161,1	49,1	32	3:22,8	6:27,5	15:44,3
	1977	9	160,8	48	23,8	3:29,4	6:24,3	16:12,6
Celkem			42/36					

Ho — hoši Dč — dívky

x — trať prvního měření byla odlišná od té, která se běhá od roku 1975, proto jsou jiné časy v porovnání s ostatními.

Pro zajišťování používáme testy obecné i speciální při pravenosti v lyžování, tak jak byly popsány v 7. čísle ročníku 1975 časopisu Lyžařství.

Sledování pomocí těchto testů započalo u skupiny starších žáků a žákyň a mladšího dorostu. Každý následující rok pak dochází ke sledování všech kategorií od mladšího žactva až po mladší dorost.

Výběr vzorku je omezen na žáky ST, kteří jsou zaměřeni na běh na lyžích. Sledování se nikdy nezúčastnilo 100 procent žáků, neúčast byla zaviněna nemocí, zraněním apod. Do vzorku, ze kterého se vypočítávaly průměrné hodnoty, byli zařazeni jen ti žáci, kteří se zúčastnili všech částí KMT (tabulka č. 1).

Testování se provádí po dva dny, první den se zjišťuje tělesná výška a váha, dynamická síla horních a dolních končetin a střednědobá vytrvalost. Druhý den je věnován jedinému sledování, tj. dlouhodobé vytrvalosti na standardních tratích na Hajné hoře. Při každém měření je kladen důraz na to, aby se testování provádělo ve stejnou dobu. Probíhá formou závodu ve víceboji. Je proto nutné zachovat pořadí disciplín a intervaly odpočinku.

Základními kritérii pro zajišťování tělesné připravenosti, tj. vlastností, které ovlivňují pohybovou činnost — běh na lyžích jsou:

dynamická síla horních a dolních končetin,

která se sleduje jednoduchým zařízením jernberg, na kterých respondent opakovaně provádí zvedání ze sedu ležmo do stoje, pomocí zátahu paží, jako při odpihu soupaž.

Dalším velmi důležitým faktorem, kterým se také ovlivňuje běh na lyžích, je dlouhodobá vytrvalost,

Tabulka č. 3b: Průměrné ukazatele jednotlivých disciplín KMT, získané po tříletém sledování žáků sportovních tříd

Kategorie	MLADŠÍ ŽACTVO							STARŠÍ ŽACTVO							
	Ukazatel	počet	výška	váha	jernberg	lavičky	dráha	kros	počet	výška	váha	jernberg	lavičky	dráha	kros
Ho															
1974									22	151,6	40,2	28,1	3:20,3	6:00,0	24:15,4*
1975	11	149	34,1	34,7	3:48,9	6:30,5	17:51,8	23	151,6	42,3	63,3	3:29,2	5:59,5	15:06,3	
1976	9	149,8	35,6	18,1	3:33,5	6:21,5	15:50,7	24	157,2	42,8	23,3	3:31,0	6:02,9	14:33,3	
1977	9			28,9	3:39,5	6:14,7	15:10,0	20	158,1	46,5	35,6	3:32,8	6:00,9	14:39,6	
DČ															
1974									20	156,2	44,9	16,2	3:34,4	3:54,4	16:31,1
1975	8	148,5	39,3	18,2	4:22,4	4:18,6	11:24,6	18	157,6	44,4	34,1	3:36,0	4:02,1	10:29,1	
1976	9	145,8	37,2	5,1	3:50,8	4:23,9	11:15,3	17	156,9	43,2	18,3	3:33,7	4:14,7	11:12,7	
1977	8			29,3	4:06,3	4:38,4	11:45,3	19	154,9	43,7	17,4	3:44,2	4:13,2	11:02,4	
Celkem				28/25					89/74						

* Trať prvního měření byla odlišná od té, která se běhá od roku 1975, proto jsou i jiné časy v porovnání s ostatními

kerou sledujeme v silně zvládněném terénu na standardních tratích. Délka tratí se řídí věkem a pohlavím.

KTM sledují i střednědobou vytrvalost. Ta se kontroluje na atletické dráze, během na vzdálenosti od 1000—1500 m. Délka tratě se opět řídí věkem a pohlavím.

Velmi důležitým hlediskem je i část somatometrického měření — sledování tělesné váhy a výšky, která se provádí před započtím veškeré testovací činnosti.

Výška a váha jsou velmi citlivými strážci vývoje jedince. Jejich zpomalení ukazuje na poruchu v rozvíjení organismu. Vztah mezi výškou a váhou se průběhem vývoje mění. Výška těla, jako ukazatel tělesného vývoje, je ve srovnání s váhou stabilnější. Váha podléhá více vlivům vnějšího prostředí — má větší labilitu. Velmi často se váha i výška používají nejen k hodnocení zdravého tělesného vývoje, ale i při hodnocení výkonnosti v různých sportech. Závislost mezi výškou těla a výkony i při vyloučení věku a váhy je mnohdy těsnější, než jak se jeví u váhy těla. Výška těla dětí v řadě případů koreluje se svalovou silou jednotlivých svalových skupin dětí různého pohlaví. Zvláště významným je v tomto smyslu období u dívek ve věku 10—12 let a u chlapců 13—14 let. Z uvedeného vyplývá, že význam váhy a výšky těla naznačuje bezpodmínečnou nutnost hodnocení těchto ukazatelů u dětí při každém rozboru stavu výkonnosti a zdatnosti.

Tabulka č. 4: Bodové vyjádření průměrných výkonů v jednotlivých sledovaných disciplínách na základě uvedených norem

MLADŠÍ ŽACTVO						
Rok	Pohlaví	Kros	Jernberg	Dráha	Lavičky	Index
1975	HOŠI	5	41	28	39	113
1976		25	34	32	46	137
1977		31	37	35	43	146
1975	DĚVČATA	22	39	35	33	129
1976		24	36	34	52	146
1977		18	43	23	22	106
STARŠÍ ŽACTVO						
Rok	Pohlaví	Kros	Jernberg	Dráha	Lavičky	Index
1974	HOŠI	0	37	40	52	129
1975		32	50	41	48	171
1976		37	35	39	47	158
1977		36	39	40	46	161
1974	DĚVČATA	0	38	50	49	137
1975		33	45	44	49	171
1976		22	39	37	50	148
1977		26	38	38	53	155

VÝSLEDKY A DISKUSE

Získané průměrné hodnoty z jednotlivých kategorií jsou udány v tabulce č. 3a a 3b.

Somatometrické údaje o výšce a váze jsou také v tabulce č. 2. Tabulka č. 2 dále ukazuje zjištěné somatometrické údaje a jejich porovnání s celostátním průměrem z roku 1966.

(Porovnáme-li všechny sledované kategorie chlapců i dívek s celostátním průměrem, který byl získán v roce 1966 výzkumem dr. F. Pávka, zjistíme, že všichni naši žáci a žákyně jsou v průměru vyšší než ukazuje tento výzkum. Je ovšem nutné brát v úvahu i stáří tohoto výzkumu.)

Hlavní skupinu žáků našeho souboru tvoří žáci a žákyně ve věku 12—15 let, tj. období pubescence, které se vyznačuje přestavbou organismu. V tomto období mají veliký vliv na formování těla žlázy z vnitřním vyměšováním, které regulují růst a celkový vývoj našich svěřenců. V tomto období dochází také k individuálním konstitučním odchylkám u jednotlivců stejného pohlaví. Protože tempo rozvoje je různé u každého jednotlivce, jsou značné i tělesné rozdíly mezi dětmi téhož věku. V odborné literatuře jsou důkazy o závislosti mezi pohlavní vyspělostí a rozvojem některých stránek motoriky. Vyspělejší děti mohou mít větší výšku, váhu, sílu... a to způsobuje i lepší výkonnost v našem systému měření i v závodní činnosti. Ale ani toto nemusí být pravda v každém případě. Jsou i takoví jednotlivci, kteří jsou věkově i co do vyspělosti mnohem vpředu, ale nedovedou tuto svoji možnost dostatečně využít.

Při hodnocení dalších hlavních ukazatelů můžeme hovořit o následujícím: dynamická síla horních končetin, sledovaná jernbergem má pro běh na lyžích velký význam. Při sledování počtu zdvihů ve všech kategoriích došlo k poklesu (viz tabulka č. 3) proti letům minulým.

Pokles může být ovlivněn dvojím způsobem:

- při prvních KMT byla nižší náročnost na techniku provádění zdvihů a navíc, každý respondent dělal tolik zdvihů, kolik mohl. Protože však nedocházelo k tomu, že někteří jednotlivci překračovali číslo 100, rozhodli jsme se v dalších letech nechat cvičit maxim. 100krát a potom činnost ukončit. Nedochází k takovým časovým ztrátám při hromadném vyšetřování jako tomu bylo v minulosti, i když je to částečně na úkor objektivního posouzení dynamické síly horních končetin. [Závěr snížit počet zdvihů na 100 byl učiněn proto, že v jeden den provádí KMT ST a tj. okolo 100 žáků.
- můžeme usuzovat, že došlo v tréninkovém procesu k poklesu doby věnované speciálnímu posilování anebo záměrně pro zlepšení držení děla.

Vzrůst speciální tělesné přípravy (STP) můžeme sledovat v jednotlivých ukazatelích jak u dívek, tak i u chlapců. Z uvedených výsledků vyplývá, že systematicky prováděná příprava musí mít vliv na fyzickou připravenost jednotlivce.

Toto bodové vyjádření (tabulka č. 4) ukazuje, že fyzická zdatnost mladších zákyň byla v roce 1975, 1976 lepší než zdatnost chlapců. V roce 1977 je tomu opačně — STP chlapců je mnohem lepší než u děvčat. Porovnáme-li bodový zisk za všechny testy u mladších žáků, vidíme, že STP u přijímaných žáků do ST vzrůstá (1975 — 113 bo-

dů, 1976 — 137 bodů, 1977 — 146 bodů). U přijímaných mladších zákyň toto tvrdit nemůžeme, protože výsledky z loňského roku jsou o mnoho nižší než v roce 1976 [1975 — 129 bodů, 1976 — 146 bodů, 1977 — 106 bodů]. Uvedené bodové hodnoty dávají opět mnoho podkladů pro diskusi o jednotlivých disciplínách, skupinách... Např. můžeme sledovat nárůst výkonu u kategorie mladšího žactva. (V roce 1975 mladší žactvo a v roce 1976 starší žactvo a dodejme k množství vykonané práce za jeden tréninkový rok.)

Sledujeme-li výsledný index u staršího žactva — naši nejsilnější kategorie (početně) můžeme konstatovat, že výkyvy ve výkonnosti nejsou veliké. Hoši: 1974 — 137 b., 1975 — 171, 1976 — 158, 1977 — 161 b. — Děvčata: 1974 — 137 b., 1975 — 171, 1976 — 148, 1977 — 155 b.

Z uvedených výsledků zjišťujeme, že jednotlivci nebo celá skupina roku 1975 měli lepší předpoklady pro tento druh sportu.

Při prohlídce jednotlivých disciplín v tabulce č. 4 a v tabulce č. 4b, kde jsou uvedeny bodové hodnoty, zjišťujeme, že např. čas zaběhnutý v krosu 1974 nebylo možné podle získaných norem ohodnotit bodovou hodnotou a v dalších letech se postupně projevuje zlepšení, i když bodová hodnota neodpovídá ani hodnotě průměrné výkonnosti na této trati. Lepší situace je v přebíhání laviček — ve sledování dynamické síly dolních končetin.

Chlapci a děvčata, kteří v roce 1975 měli v celkovém hodnocení svých výkonů nejlepší index, jsou nyní v kategoriích dorostu. (Chlapci obsadili v loňském roce na přeboru ČSSR dorostu ve štafetovém běhu 3. místo a některá děvčata dosáhla také vysokých sportovních úspěchů — Lenka Kollerová je členkou vrcholového střediska v Jablonci n. N., M. Pernekrová patří k nejlepším dorostenkám v ČSSR.)

Pokud bychom se drželi při hodnocení výkonnosti žáků ST indexem — tedy hodnotou bodů získaných na základě obodování podle tabulek a přihlédli k umístění našich závodníků na přeborech, došli bychom k závěru, že naše žactvo ST má svoji výkonnost označenou slůvkem „lepší průměr“.

Abychom mohli dosahovat takových a lepších výkonů, musíme se systematicky o naše závodníky starat a to nejen v době hlavní sezóny, ale v průběhu celého roku. To znamená sledovat jejich zdravotní stav, předcházet infekčním onemocněním a pozorovat, jak působí a ovlivňuje celkový rozvoj prováděné zátěže.

Tabulka č. 4b: Bodové vyjádření průměrných výkonů v jednotlivých sledovaných disciplínách na základě uvedených norem

Rok	Pohlaví	MLADŠÍ DOROST					Index
		Kros	Jernbergy	Dráha	Lavičky		
1974	HOŠI	0	32	1	33	66	
1975		40	49	30	44	163	
1976		23	54	26	42	145	
1977		27	46	26	30	129	
1974	DĚVČATA	0	30	42	42	114	
1975		41	46	45	47	179	
1976		42	44	41	47	174	
1977		36	38	42	44	160	

Další starostí je zabezpečit dostatek systematické tréninkové činnosti i o prázdninách, aby tréninkový proces byl pravidelný a nedocházelo k jeho zbytečnému narušování. O tom, že se nám jak prevence lékařská, tak i soustředění daří organizovat svědčí i ta skutečnost, že např. v loňském hlavním období všichni špičkoví závodníci a závodnice odjeli jak kvalifikační, tak i přeborové závody bez absence a že se zúčastnili dvou povinných a tří výběrových výcvikových táborů.

Při KMT na konci srpna 1977 bylo možno u nejlepších jednotlivců vidět ve všech ukazatelích zlepšení.

Shromážděné výsledky dávají obraz o úrovni tělesné výkonnosti našich žáků ST a mohou být „rozdílným můstkem“ pro další úsilí o zvyšování tělesné zdatnosti mládeže ve sportovních třídách.

Protože tato problematika souvisí úzce s pohybovou aktivitou každého jednotlivce a tím i s masovým rozvojem lyžování, dotýká se tato práce velice úzce i kvality tělovýchovného procesu a tělovýchovných kádrů jak ve škole, tak v lyžařském oddíle Šumavanu Vimperk.

V závěru konstatujeme, že by bylo nutné provést další sledování stavu základních ukazatelů tělesného vývoje a tělesné výkonnosti mladé populace ve ST. Vytvořit statistický průřez a spojovat hodnocení tělesné výkonnosti s celkovým pohledem na možnost reprezentace v lyžařském sportu.

JIRÍ PÁN

Úspěšná Mezinárodní univerziáda 1978 v lyžování

(Dokončení ze str. 6)

startujících bylo 22 klasifikováno. Výškový rozdíl 175 m. v prvním kole 59, ve druhém 58 branek.

Obří slalom žen: 1. D. Kuzmanová 3:03,08 [1:35,98 a 1:27,10], 2. Campigliaová (Itálie) 3:06,47 [1:37,50 a 1:28,97], 3. Böhmová 3:06,77 [1:37,20 a 1:29,57], 4. Lioucheová (Francie) 3:06,88 [1:38,86 a 1:28,02], 5. Pietonová (Polsko) 3:08,71 [1:37,84 a 1:30,87], 6. Attiaová 3:09,97 [1:39,57 a 1:30,40], 7. Ůtschová 3:10,32 [1:38,92 a 1:31,40], 8. J. Longoová (Francie) 3:14,13 [1:42,31 a 1:31,82], 9. Droppová 3:14,18 [1:42,34 a 1:31,84], 10. Jirsová 3:14,60 [1:42,26 a 1:32,34], 11. Navrátková 3:14,73 [1:42,19 a 1:32,54]. — 17. Minarská 3:18,50 [1:43,53 a 1:34,97], 19. Selecká (všechny ČSSR) 3:20,19 [1:43,82 a 1:36,37]. Startovalo 36 sjezdařek, 30 bylo klasifikováno. Trať měla výškový rozdíl 345 m. v prvním kole 50, ve druhém 49 branek.

Sjezd žen: 1. Silvestriová 1:20,35, 2. Böhmová 1:20,96, 3. Campigliaová 1:21,02, 4. D. Kuzmanová 1:21,65, 5. Attiaová 1:21,90, 6. Lioucheová 1:23,03, 7. Storpaezová 1:23,12, 8. Jirsová 1:23,24, 9. Straubová (Rakousko) 1:23,68, 10. Kuliková 1:23,87. — 13. Droppová 1:24,29, 20. Navrátková 1:26,83, 29. Selecká 1:31,99. — Startovalo 29 závodnic, všechny sjezd dokončily. Délka tratě 2110 m, výškový rozdíl 453 m, 17 kontrolních branek.

Sjezdová trojkombinace žen: 1. Attiaová 2418,9 b., 2. Böhmová 2418,80, 3. Ůtschová 2446,99, 4. Ercolanová 2458,87, 5. Droppová 2466,83, 6. Storpaezová 2466,94, 7. J. Longoová 2492,86, 8. M. Grzegorzolková (Polsko) 2507,18, 9. Rauchová (NSR) 2508,94, 10. Levrelová (Francie) 2510,29, 11. Minarská 2517,55, 12. Selecká 2538,36. — V trojkombinaci bylo klasifikováno 15 sjezdařek.

Slalom mužů: 1. Gasienica-Ciaptak 93,09 (46,54 a 46,55), 2. J. Bachleda (oba Polsko) 93,45 (46,84 a 46,61), 3. De Chiesa (Itálie) 93,46 (47,21 a 46,25), 4. Zeman (ČSSR) 93,92 (46,06 a 47,86), 5. Gajewski (Polsko) 94,45 (47,16 a 47,29), 6. Confortola (Itálie) 95,24 (47,44 a 47,80), 7. Maier (Rakousko) 95,27 (47,43 a 47,84), 8. Zibler (Jugoslávie) 95,80 (47,82 a 47,98), 9. Rupitsch (Rakousko) 96,20 (49,08 a 47,12), 10. Dereziński (Polsko) 96,30 (47,45 a 48,85). — 22. Hrynkiv (ČSSR) 101,13 (53,62 a 47,51). — Čs. reprezentanti Šoltýs, Gurský, Braun a Kornfeld závod nedokončili. Ze 68 startujících bylo 39 klasifikováno. Délka tratě 590 m s výškovým rozdílem 195 m. V prvním kole bylo 61 branek, ve druhém 60.

Sjezd mužů: 1. Marconi (Itálie) 2:41,91 [1:21,09 a 1:20,82], 2. Margreiter 2:42,33 [1:21,46 a 1:20,87], 3. Witt — Dörring (oba Rakousko) 2:42,36 [1:21,25 a 1:21,11], 4. Provera (Itálie) 2:42,54 [1:21,16 a 1:21,38], 5. Tesar (Rakousko) 2:43,60 [1:21,83 a 1:21,77], 6. Fraschini (Itálie)

2:43,99 [1:21,83 a 1:22,16], 7. Maier 2:44,38 [1:22,54 a 1:21,84], 8. Nachbauer 2:44,86 [1:22,79 a 1:22,07], 9. Stadler (oba Rakousko) 2:45,11 [1:22,49 a 1:22,62], 10. Confortola 2:45,29 [1:22,79 a 1:22,50]. — 24. Vala 2:49,07 [1:24,74 a 1:24,33], 27. Šoltýs 2:49,55 [1:24,74 a 1:24,81], 36. Zeman 2:50,51 [1:25,15 a 1:25,36], 41. Gurský 2:51,05 [1:26,83 a 1:24,22], 42. Kornfeld 2:51,18 [1:25,16 a 1:26,02], 46. Hrynkiv 2:52,37 [1:26,26 a 1:26,11]. — Startovalo 68 sjezdařů, 66 závod dokončilo. Trať měla 2110 m s výškovým rozdílem 456 m.

Obří slalom mužů: 1. Zeman 2:36,23 [1:14,88 a 1:21,35], 2. Ciprelli (Francie) [1:16,34 a 1:21,77], 3. Rupitsch 2:39,80 [1:16,66 a 1:23,14], 4. Fleury (Francie) 2:39,87 [1:17,47 a 1:22,40], 5. Walkosz (Polsko) 2:40,00 [1:16,24 a 1:23,76], 6. Zibler 2:40,05 [1:16,71 a 1:23,24], 7. Gajewski 2:40,75 [1:16,89 a 1:23,86], 8. Stadler 2:40,79 a [1:17,68 a 1:23,11], 9. Šoltýs 2:40,81 [1:16,93 a 1:23,88], 10. Marxer (Lichtenštejnsko) 2:41,50 [1:17,25 a 1:24,25]. — 33. Hrynkiv 2:49,38 [1:21,55 a 1:27,83]. — Závod nedokončili čs. reprezentanti Gurský, Vala a Braun. — Ze 68 startujících bylo 46 klasifikováno. Délka tratě 1100 m, výškový rozdíl 345 m, v obou kolech bylo 53 branek.

Sjezdová trojkombinace mužů: 1. Zeman 2736,87 b., 2. Gasienica-Ciaptak 2741,17, 3. Ciprelli 2752,49, 4. Gajewski 2768,31, 5. Nachbauer 2770,30, 6. Marxer 2771,38, 7. Dereziński 2778,11, 8. Walkosz 2783,29, 9. Fraschini 2785,27, 10. Kochov (Bulharsko) 2818,33. — 13. Hrynkiv 2831,73. V trojkombinaci bylo klasifikováno 19 sjezdařů.

Mistrovství ČSSR v klasických disciplínách

František Šimon (ASVS Dukla Liberec čtyřnásobným mistrem v bězích. Juniorka Palečková největší soupeřkou žen.

Mistrovství ČSSR v klasických disciplínách 1.—5. února na Štrbském Plese bylo poslední prověrkou připravenosti čs. reprezentantů před odjezdem na mistrovství světa ve finském Lahti. V bězích mužů prokázal nejlepší formu František Šimon, který se v Areálu snů ve Vysokých Tatrách pochlubil husarským kouskem. Po úspěchu v mistrovské padesátce začátkem roku v Zadově na Šumavě vybojoval další tři mistrovské tituly: na 30 a 15 km a k dalšímu přispěl v první štafete ASVS Dukla Liberec na 3X10 km. Je to dosud nevidaný triumf v čs. lyžování. Nejlépe to vyjádřili jeho kamarádi z libereckého armádního vrcholového střediska Jiří Beran a Mílan Jarý po skončení patnáctky poznámkou: „S tím Frantou se nedá závodit, toho jedině odstřelit.“

V závodech žen se rozdělily o medaile členky reprezentačního družstva. Ty nejcennější na 5 km vyhrála Blanka Paulů a na 10 km Anna Pasiárová. Jejich největší soupeřkou v obou závodech byla juniorka Dagmar Palečková, která vždy obsadila druhé místo a s převahou se stala juniorskou přebornicí. Pro zánět okostice chyběla na startu Květa Jeriová, která se zúčastnila až závěrečných štafet a podílela se na dobytí mistrovského titulu prvním družstvem RH Jablonec nad Nisou.

Ze skokanů se v mistrovství nejvíce dařilo Jozefu Hýskovi z ASVS Dukla Banská Bystrica. Vybojoval prvenství na velkém můstku a byl druhý na středním můstku. Na sedmdesátce dominoval František Novák, na velkém můstku se mu však nedařilo a musel se spokojit sedmým místem. Skoky čs. reprezentantů byly nevyrovnané.

Boj sdruženářů o mistrovský titul znovu potvrdil, že tato disciplína v současné době je slabinou čs. lyžování. Slabou útechem byly dobré skoky juniorů M. Kumpošta a Bukvice.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

Běh žen a juniorek na 10 km: 1. Blanka Paulů (VŠ Praha) 32:35,21, 2. 1. juniorka Dagmar Palečková (Sokol Nové Město na Moravě) 32:54,36, 3. Anna Pasiárová (RH Štrbské Pleso) 33:14,80, 4. Svobodová (RH Jablonec n. N.) 33:46,40, 5. Gaudelová (Sokol Horní Branná) 34:02,69, 6. 2. juniorka Jana Strnádková 34:31,22, 7. 3. juniorka Žáková (obě RH Jablonec n. N.), 8. Sujová (ŽB Rudňany) 30:06,40, 9. 4. juniorka Hanischová 00:00,00, 10. 5. juniorka Fleková 35:38,16, 11. 6. juniorka Koňatová 35:43,60, 12. Janovská (všechny RH Jablonec n. N.) 36:00,85, 13. 7. juniorka Matoušová (Sokol Horní Branná) 36:17,87, 14. Leskovjanská (RH Štrbské Pleso) 37:09,15, 15. Havlová (VŠ Praha) 37:17,20 min.

Jozef Hýsek (ASVS Dukla Banská Bystrica) se stal novým mistrem ČSSR ve skoku na velkém můstku

Běh žen a juniorek na 5 km: 1. Anna Pasiárová 16:47,44, 2. 1. juniorka Dagmar Palečková 16:49,90, 3. Blanka Paulů 17:00,52, 4. Svobodová 17:05,29, 5. Gaudelová 17:09,33, 6. 2. juniorka Žáková 17:29,90, 7. 3. juniorka Hanischová 17:44,99, 8. 4. juniorka Strnádková 17:54,17, 9. 5. juniorka Fleková 18:00,05, 10. 6. juniorka Matoušová 18:03,71 min.

Ženy 3X5 km: 1. RH Jablonec n. N. I. (Jeriová, Svobodová, Žáková) 53:39,37, 2. RH Štrbské Pleso (Leskovjanská, Pospíšilová, Pasiárová) 54:32,86, 3. RH Jablonec n. N. II. (Hanischová, Fleková, Strnádková) 54:46,60, 4. VŠ Praha (Bartošová, Havlová, Paulů) 56:29,57, 5. RH Jablonec n. N. III. (Janovská, Koňatová, Rezáčková) 57:58,94, 6. VŠ Chemie Praha (Zetková, Balcarová, Soumarová) 1:00:01,01 hod.

Běh mužů na 30 km: 1. František Šimon 1:27:06,57, 2. Jiří Beran 1:28:37,41, 3. Zdeněk Böhm (všichni ASVS Dukla Liberec) 1:28:50,63, 4. Grnáč (ASVS Dukla Banská Bystrica) 1:29:13,44, 5. Jarý (ASVS Dukla Liberec) 1:29:40,12, 6. Zahourek (Chemie Praha) 1:30:25,38, 7. Henych (ASVS Dukla Liberec) 1:30:26,01, 8. Mlynář (SVS RH Štrbské Pleso) 1:31:13,46, 9. Buchar 1:31:41,93, 10. Just (oba RH Jablonec n. N.) 1:32:07,94 hod.

Běh mužů a juniorů na 15 km: 1. František Šimon 40:41,09, 2. Jiří Beran 41:00,92, 3. Mílan Jarý 41:37,38, 4. Zahourek 42:13,71, 5. Böhm 42:20,18, 6. Grnáč 42:47,99, 7. 1. junior Švub (ASVS Dukla Liberec) 42:50,29, 8. Henych 43:09,34, 9. Mlynář 43:14,95, 10. Nývlt (ASVS Dukla Liberec) 43:21,36, 11. Zuzánek (Naveta Jablonec) 43:38,64, 15. 2. junior Votoček (ASVS Dukla Liberec) 43:54,20, 20. 3. junior Gombala (SVS RH Štrbské Pleso) 44:26,02, 32. 4. junior Georgiev (Sokol Nové Město na Moravě) 45:07,86, 33. 5. junior Švanda (Naveta Jablonec) 45:10,88.

Muži 3X10 km: 1. ASVS Dukla Liberec I. (Šimon, Jarý, Beran) 1:30:36,71, 2. ASVS Dukla Liberec II. (Švub, Henych, Böhm) 1:33:36,84, 3. SVS RH Štrbské Pleso I. (Kohút, Michalko, Mlynář) 1:33:51,56, 4. RH Jablonec n. N. (Mach, Buchar, Just) 1:35:20,29, 5. ASVS Dukla Banská Bystrica (Schürger, Bekeš, Brnáč) 1:36:23,44, 6. SVS RH Štrbské Pleso II. (Janotka, Molec, Gombala) 1:38:11,73, 7. ČZ Strakonice 1:40:03,56, 8. Naveta Jablonec n. N. 1:40:09,98, 9. VŠ Chemie Praha 1:41:13,49, 10. Naveta Jablonec n. N. II. 1:41:42,19.

Závod sdružený — muži: 1. František Zeman (ASVS Dukla Liberec) 420,430, 2.

Jiří Novotný (Spartak Vrchlabí) 410,130, 3. Josef Pospíšil 404,945, 4. Petr Kožíšek (oba SVS RH Štrbské Pleso) 404,300, 5. Kartík (všichni SVS RH Štrbské Pleso) 403,545, 6. Holub (Spartak Vrchlabí) 401,320, 7. M. Hanus (Slávia VŠST Liberec) 394,250, 8. Slivka (SVS RH Štrbské Pleso) 393,405, 9. Šablatura (VS Praha) 387,795, 10. Doležal (Spartak Vrchlabí) 376,270. — **Skoky:** 1. Zeman 209,4 (70 a 72), 2. Kartík 203,0 (73 a 73), 3. Šablatura 201,5 (68 a 72,5). — **Běh na 15 km:** 1. P. Kožíšek 44:27,07, 2. 1. junior Vedral (ASVS Dukla Liberec) 44:34,83, 3. Novotný 44:46,87, 4. Pospíšil 44:56,82, 5. Zeman 45:26,88, 9. 2. junior M. Kumpošt (ASVS Dukla Liberec) 47:09,96.

Závod sdružený — junioři: 1. Miroslav Kumpošt 410,435, 2. Vladimír Vedral 404,800, 3. Ján Klimko (SVS RH Štrbské Pleso) 384,690, 4. Vojkúvka (Tesla Rožnov) 365,920, 5. Bukvic (SVS Dukla Liberec) 363,845. — **Skoky:** 1. M. Kumpošt 213,7 (73 a 74,5), 2. Bukvic 212,1 (71 a 72), 3. Vojkúvka 204,0 (72 a 73,5).

Skok na středním můstku (P 70 m): 1. František Novák (ASVS Dukla Liberec) 233,9 (80,5 a 79,5), 2. Jozef Hýsek 227,5 (77,5 a 81), 3. Ján Tanczos (oba ASVS Dukla Banská Bystrica) 221,5 (76 a 80), 4. Škoda 213,6 (77,5 a 74,5), 5. Novotný 210,0 (74,5 a 74), 6. Samek 208,7 (73,5 a 74,5), 7. Jaroslav Balcar (všichni ASVS Dukla Liberec) 208,4 (73,5 a 74), 8. Janouch (SVS RH Štrbské Pleso) 207,0 (75,5 a 73), 9. Jiří Balcar (ASVS Dukla Liberec) 204,4 (74,5 a 73), 10. Rusko (ASVS Dukla Banská Bystrica) 203,1 (71 a 73,5).

Skok na velkém můstku (P 90 m): 1. Jozef Hýsek 218,9 (104 a 92), 2. Josef Samek 215,8 (97 a 100), 3. Ivo Felix (ASVS Dukla Liberec) 213,3 (95 a 97), 4. Škoda 213,0 (97 a 95), 5. Janouch 211,2 (101 a 94,5), 6. Jaroslav Balcar 205,9 (92 a 94), 7. F. Novák 205,6 (89 a 97,5), 8. Novotný 196,0 (92 a 88), 9. Jirásko 190,6 (96 a 88), 10. Sedlák (oba ASVS Dukla Liberec) 186,4 (89 a 94).

Hlasy trenérů a závodníků

Ústřední trenér Zdeněk Remsa: „Mistrovství na Štrbském Plese bylo poslední prověrkou před mistrovstvím světa ve finském Lahti. Nebylo však rozhodující pro nominaci, neboť základní kádr pro jednotlivé disciplíny byl již vytypován z předcházejících domácích a zahraničních závodů. Tra-

tě byly dobře upraveny a některé změny přispěly k zvýšení jejich kvality. Počasí s výjimkou soboty, kdy při skocích na středním můstku byla mlha, bojům o mistrovské tituly přálo. Zejména skokani však potřebují, aby dovedli dobře zaskákat i při nepříznivých podmínkách. Je velmi důležité se jim umět přizpůsobit, což se nám vždy nedaří.

Bylo správné, že program mistrovství byl časově pokud možno přizpůsoben, aby odpovídal světovému šampionátu. Snad jsme jej měli změnit i u skokanů. Někteří závodníci podali velmi dobré výkony. Rozhodující bude, aby jejich forma vrcholila na MS. Podle výsledků mezinárodních závodů v první části sezóny a příprav lyžařů světové špičky se dá předpokládat, že v Lahti boje o medaile budou velmi zajímavé, neboť počet vážných uchazečů o ně je stále větší a vyrovnanější ve všech disciplínách. I naši reprezentanti si stanovili cíle a věřím, že je v jejich silách, aby je splnili.

František Simon: „Z dalších mistrovských titulů mám radost, doufám, že dobrá forma vydrží na mistrovství světa. Tam bude boj o dobré umístění velmi krutý. Patnáctka v Tatrách byla pro mne daleko větší dřina než třicítka. Rychlejší začátek měl Beran, závod jsem rozhodl ve stoupáních, na nichž jsem na něho získal 25 sekund. Byl to můj sedmý titul v soutěži jednotlivců. Třikrát jsem dosud vyhrál 15 km, dvakrát 30 km a 50 km.“

Trenér čs. běžkyň **Zdeněk Ciller:** „S výkony členek reprezentačního družstva jsem spokojen a také s tím, že se uplatnily mladé závodnice. To platí především o bojovném výkonu Palečkové i umístění juniorky Žákové. Dvacet sekund na 10 km ještě nic neznamená, za dva dny tomu může být obráceně, jak to také potvrdil závod na 5 km.“

Anna Pasiárová po závodě na 10 km. „Nová trať je pěkná, ale v závěru se mi zdála být dlouhá. Přece jen se trochu projevilo absolvování závodu na 30 km na Jizerské padesátce. Všichni bychom si přály, aby forma měla stoupající tendenci před mistrovstvím světa v Lahti.“

-tr-

Anna Pasiárová (SVS RH Štrbské Pleso) na domácí trati získala mistrovský titul v běhu na 5 km

Turné přátelství úspěchem NDR

Čtrnáctý ročník mezinárodního Turné přátelství ve skoku na lyžích v Liberci skončil úspěchem reprezentantů NDR, kteří zvítězili v soutěži družstev mužů i juniorů a také prvenství v 15. ročníku soutěže jednotlivců Turné Bohemia patřilo osmnáctiletému Axelu Zitzmannovi (NDR), který o něm rozhodl posledním skokem. František Novák první den na ještědské devadesátce vytvořil nový rekord můstku skokem 117 m a byl v čele soutěže až do závěrečného kola. V něm však skočil jen 98 m a stejně jako loni v Oberhofu závod prohrál.

Skokani NDR nepřijeli sice s nejsilnější šesticí, která se připravovala na MS v Lahti, znovu však dokázali, že mají početný kádr kvalitních závodníků. V soutěži juniorů se ještě výrazněji projevila jejich převaha, čs. tým citelně postrádá zraněného Fízka a Heczka. SSSR vyslal k Turné přátelství mladé skokany, z nichž si dobře vedl bývalý juniorský mistr Evropy Jurij Kalinin.

První den za příznivých podmínek viděli diváci na dobře upraveném můstku na Ještědu 37 stometrových skoků bez pádu. V neděli Samek ve zkušební kole skokem 117 m vyrovnal sobotní rekord můstku F. Nováka, což znamenalo zkrácení nájezdu o dva metry a před zahájením závodu o další metr. Také občasný vítr ztěžoval podmínky a jen šestnáctkrát byla překonána stometrová hranice. Nejdelší skok druhého dne soutěže měl Zitzmann 110,5 m ve druhém kole a znamenal jeho vítězství. Forma čs. skokanů není zatím nejlepší a s blížícím se mistrovstvím světa znamená hodně starostí pro čs. trenéry v závěrečné přípravě. Dobře připravená soutěž si zasluhovala lepší mezinárodní konkurenci.

PREHLED VÝSLEDKŮ

Muži — 1. den: 1. F. Novák (ČSSR) 257,3 (110 a 117), 2. Kalinin (SSSR) 251,4 (106,5 a 114,5), 3. Greiner 247,6 (109 a 112,5), 4. Oswald 246,8 (112,5 a 109,5), 5. Zitzmann 243,5 (110,5 a 109,5), 6. Hille 241,5 (109 a 111), 7. J. Eckstein 239,7 (102,5 a 113), 8. Meisinger 243,0 (108,5 a 106,5), 9. Kampf (všichni NDR) 232,2 (103 a 110), 10. Samek 224,0 (103 a 102), 11. Novotný 223,7 (102,5 a 105,5), 12. Škoda 223,6 (110 a 114), 13. Tanczos (všichni ČSSR) 223,5 (104 a 103,5), 14. Loštrek (Jugoslávie) 215,4 (97,5 a 108,5), 15. Janouch (SVS RH Štrbské Pleso) 214,4 (96,5 a 107). — **Družstva:** 1. NDR I. (Hille, Meisinger, J. Eckstein, Zitzmann) 733,6, 2. NDR II. (Herzig, Oswald, Greiner, Kampf) 726,6, 3. ČSSR I. (Samek, Tanczos, F. Novák, Škoda) 717,1, 4. SSSR (Kartašov, Petrov, Kalinin, Vlasov) 655,0, 5. ČSSR III. (Felix, Rusko, Jaroslav Balcar, Janouch) 635,9, 6. ČSSR II. (Novotný, B. Novák, Jiří Balcar, Hýsek) 635,1 bodu.

Muži — 2. den: 1. Zitzmann 241,2 (107,5 a 110,5), 2. F. Novák 221,0 (107 a 98), 3. Hýsek 215,1 (101,5 a 100), 4. Kampf 214,9 (102,5 a 101), 5. Oswald 212,7 (101 a 98,5), 6. Škoda 210,4 (102,5 a 98,5), 7. J. Eckstein 209,0 (98 a 99,5), 8. Novotný 208,5 (96 a 101,5), 9. Tanczos 207,2 (104 a 94), 10. Felix (ČSSR) 205,6 (99,5 a 94,5), 11. Kalinin 204,2 (98 a 95), 12. Samek 202,8 (98 a 96), 13. Hille 202,4 (98 a 100), 14. Greiner 199,0 (108,5 a 89), 15. Jiří Balcar (ČSSR) 197,6 (97 a 94,5). — **Družstva:** 1. NDR I. 662,3, 2. ČSSR I. 643,1, 3. NDR II. 626,6, 4. ČSSR II. 622,4, 5. ČSSR III. 587,4, 6. SSSR 563,8.

Muži — konečné pořadí: 1. Zitzmann 484,7, 2. F. Novák 478,3, 3. Oswald 459,5, 4. Kalinin 455,6, 5. J. Eckstein 448,7, 6. Kampf 447,1, 7. Greiner 446,6, 8. Hille 443,9, 9. Škoda 434,0, 10. Novotný 432,2, 11. Tanczos 430,7, 12. Samek 426,8, 13. Meisinger 417,0, 14. Felix 414,8, 15. Ja-

nouch 409,3 b. — **Družstva:** 1. NDR I. 1395,9, 2. ČSSR I. 1360,2, 3. NDR II. 1353,2, 4. ČSSR II. 1257,5, 5. ČSSR III. 1223,3, 6. SSSR 1218,8 b.

Juniori — 1. den: 1. Hebert 235,0 (88 a 82,5), 2. Marr (oba NDR) 226,6 (83 a 81), 3. Šakirov (SSSR) 225,5 (83 a 77,5), 4. Haas (ČSSR) 222,4 (82,5 a 79,5), 5. Porzel 220,5 (82 a 78,5), 6. Pschera (oba NDR) 220,3 (82 a 79), 7. Brzuchanski (ČSSR) 217,5 (81 a 77), 8. Pöschinger (NDR) 217,3 (82,5 a 78,5). — **Družstva:** 1. NDR I. (Marr, Deckert, Hoh, Hebert) 677,8, 2. NDR II. (Manden, Pöschinger, Porzel, Pschera) 658,1, 3. ČSSR I. (Tury, Kontur, Haas, Brzuchanski) 653,4, 3. SSSR 617,6, 5. ČSSR II. 607,0 b.

Juniori — 2. den: 1. Hebert 229,2 (82,5 a 82,5), 2. Pschera 228,7 (83 a 79,5), 3. Deckert (NDR) 227,7 (82,5 a 77,5), 4. Šakirov 227,2 (85,5 a 77), 5. Haas 220,1 (82 a 77), 6. Marr 219,5 (84 a 76,5), 7. Hoh (NDR) 219,3 (77,5 a 81), 8. Kuzněcov (SSSR) 216,7 (82,5 a 75). — **Družstva:** 1. NDR I. 685,1, 2. NDR II. 642,9, 3. SSSR 641,2, 4. ČSSR I. 636,1 b.

Juniori — konečné pořadí: 1. Hebert 464,2, 2. Šakirov 452,7, 3. Pschera 449,0, 4. Marr 446,1, 5. Deckert 443,2, 6. Haas 442,5. — **Družstva:** 1. NDR I. 1362,9, 2. NDR II. 1301,0, 3. ČSSR I. 1289,5, 4. SSSR 1258,8, 5. ČSSR II. 1180,0 b.

Zimní spartakiáda národů SSSR

Sedmnáct miliónů sportovců RSFSR startovalo v masových soutěžích VI. zimní spartakiády národů SSSR. Bylo mezi nimi několik desítek tisíců lyžařů. Jejich závody v klasických i sjezdových disciplínách patřily k těm, které měly největší účast. Finálové soutěže se konaly ve Sverdlovsku (klasické) a Terskolu (sjezdové disciplíny). V závodech sdruženém byl první vítěz Mezinárodní univerziády ve Spindlerově Mlýně Čaščin.

Prinášíme výsledky finálových závodů:

Běh mužů na 15 km: 1. Lukjanov 50:47, 2. Oljušin 51:20, 3. Verešagin 51:32 — **junioři:** 1. Nikitin 52:37 min. — **4x10 km:**

1. Sverdlovská oblast (Poluchin, Mogrupov, Smetanin, Pjatigin) 2:05:45, 2. Moskva 2:06:30, 3. Kirovská oblast 2:07:38 — **junioři:** 1. Sverdlovská oblast 2:11:11,06.

— **Závod sdružený:** 1. Čaščin 421,9 (skok 201,9 a běh 220,0), 2. Baranov 419,2, 3. Bryzgalov 402,15 — **junioři:** 1. Apulov 398,55. — **Skoky na středním můstku**

(P 70 m): 1. Kožin 241,7 (78,5 a 80), 2. Frolov 240,7 (76,5 a 79,5), 3. Vlasov 237,9 (76,5 a 79) — **junioři** (P 65 m): 1. Gurtovoj 215,1 b. — **Běh žen na 5 km:** 1. Goronová 16:46, 2. Nikitinová 16:57, 3. Ljadovová 17:03. — **junioři:** 1. Zykovová 17:05.

— **10 km:** 1. Ljadovová 34:46, 2. Paramonová 35:11,3, 3. Nikitinová 35:17 — **juniorky:** 1. Všivenková 36:05.

Slalom mužů: 1. Žirov 1:28,05 (46,44 a 41,61), 2. Andrejev 1:28,22, 3. Kedrin 1:30,17 — **junioři:** 1. Guliev 1:35,33. — **Obří slalom:** 1. Andrejev 1:06,99, 2. Žirov 1:07,71, 3. Sněžurov 1:07,96 — **junioři:** 1. Guliev 1:12,16.

Slalom žen: 1. Patrakejevová 1:45,61, (55,66 a 54,95), 2. Kulikovová 1:46,16, 3. Kabanovová 1:48,22 — **juniorky:** 1. Romanovská 1:52,17. — **Obří slalom:** 1. Kulikovová 1:21,75, 2. Kabanovová 1:23,55, 3. Saukkonenová 1:23,74 — **juniorky:** 1. Čerepanovová 1:25,80.

Věnkov a Paulů vítězi běžeckého turné

Blanka Paulů a sovětský reprezentant Vladimír Věnkov se stali vítězi 4. ročníku mezinárodního turné v běhu na lyžích. V soutěži mužů se do něho započítávaly výsledky tříctíky (Memoriálu Josefa Německého) 40. ročníku Zlaté lyže Českomoravské vysočiny a 15 km 32. ročníku Bezroukova memoriálu na Donovalech, v závodě žen 10 km v Novém Městě na Moravě a 5 km Bezroukova memoriálu.

V NOVÉM MĚSTĚ ÚSPĚŠNÍ HENYCH A PAULŮ

Tratě v Novém Městě na Moravě při Zlaté lyži Českomoravské vysočiny byly stejné jako v minulých letech, tedy především vzorné přípravené, i když okolí sněhem ještě několik dnů před závodem neoplývalo. Pořadatelé by rádi rozšířili některá místa, aby celý 15kilometrový okruh odpovídal mezinárodním parametrům, ale narážejí na odpor při jednání se Státními lesy. Naděje však zůstává. V plánu také zůstává příprava rekreačních okruhů i náhradního 7,5 km na Studnicích (800 m n. m.) nebo na Harusáku, který má dobré sněhové podmínky i v nepříznivém období, jež nechává Zlatou lyži stále častěji bez sněhu. Vítaným pomocníkem všech družstev byla meteorologická služba, která každou hodinu hlásí údaje teploty sněhu ve stopě, vzduchu 10 cm nad stopou, relativní vlhkost vzduchu, směr a průměrnou rychlost větru ze tří míst tratě v různých nadmořských výškách.

LIDÉ

Na 150 obětavců strávilo poslední dny před Zlatou lyží v lesích Ochozy. Téměř celou trať museli naházet lopatami, jenom v prostoru startu a cíle pomáhala nákladní auta novoměstských závodů. Nejprve se muselo z cest odklidit kletí, potom zpevnit trať, připravit stopu, znovu ji zpevnit, a to vše se zrodilo, jak se říká, na koleně. Parta lidí zapálených pro svou věc odpracovala 3100 hodin bez nároku na odměnu. Téměř 80 % této pracovní brigády jsou členové TJ Sokol Nové Město na Moravě. Přicházejí sami bez přemlouvání, protože cítí, že je zapotřebí přiložit ruku k dílu.

ZÁVODNÍCI

Bylo jich přes 300 ze SSSR (reprezentovali Moskvané), Polska, NDR, Maďarska, Bulharska, Francie, Rumunska a Finska (reprezentoval TUL). Čs. lyžaři, kterých byla pocho-pitelně většina, vedle mezinárodního závodu zařazeného do kalendáře FIS bojovali také o ligové body, kvalifikaci pro mistrovství ČSSR jednotlivců a celostátní klasifikační žebříček. Startovala až na Kohúta kompletní mužská reprezentace včetně juniorů. Mezi ženami byly mezery citelnější, protože většina reprezentovala RH ČSSR nr Spartakiádě bezpečnostních sborů ve Štrbském Plese. Zahraniční závodníci neměli ve svém středu zvůčných jmen, ale zdá se, že o mnohých teprve uslyšíme. Nebylo výpravy, která by nepřivezla talentovaného juniora. Za NDR běžel bratr H. Freyera, Gerhard, za Sovětský svaz Boris Tichonov, z Bulharska Todor Sivenov a mezi dívkami nejlepší juniorky NDR Nestlerová, Schrammová a Thesenvitzová. Nejvíce překvapili mlad-

dí Finové ze sportovní dělnické organizace TUL. Více se čekalo od výběru Moskvy, ale podle slov Vladimíra Věnkova se nelyžoval s vysokou vlhkostí vzduchu, ve které se sovětským běžcům, zvyklým na dvacetistupňové mrazy, velice špatně dýchalo, zvláště v kopcích.

ZÁVODY

Vzhledem k tomu, že 40. ročník byl jubilejní, podívejme se krátce do minulosti. Zlatá lyže se původně jezdila i skákala, tedy byla závodem sruženářů. Potom se přešlo na systém dnes neobvyklý. Jeden rok byly veřejné lyžařské závody na 30 kilometrů, druhý zůstal sruženářům. První zahraniční účastník byl z Norska v době ještě před druhou světovou válkou. První zahraniční výpravou byla v roce 1952 skupina sovětských běžců, ale opravdu mezinárodně se Zlatá lyže pořádá až v posledních pěti letech. A nyní k nejčerstvějšímu ročníku. Foukal vítr a byla mlha. Po oba dva dny. Stejně neměnná byla i výkonnost Blanky Paulů a Stanislava Henycha. Dokázali vyhrát s velikým náskokem před domácí i zahraniční konkurencí. Byla to vítězství ve stylu start—cíl, jako ve formuli 1. Paulů jela rytmicky, nedusila se, neměla žádné problémy. Přesně po roce, který od loňské Zlaté lyže uplynul, jela opět svůj typický dobrý závod. „Měla jsem poprvé pocit, že jedu závod, že nepadám do stran. Pořád nejsem stoprocentně zdravá a musím se hlídat. Lyžovala jsem třikrát denně, ale ne rychle, skoro jako když začínám,“ řekla. Do

mistrovství světa zbýval ještě měsíc, a to bylo povzbudivé. Henych patřil do té skupiny čs. reprezentace, která nejela na Bezroukův memoriál a proto startovala v obou dnech. „Jel le-tos nejlépe. Bylo to vidět v kopcích,“ řekl trenér Jaroslav Honců. Henych jel čtvrtý závod v šesti dnech a přes náročné cestování čím dál tím lépe. „V Novém Městě se mi vždy jezdí dobře. Letos se mi však jelo výborně,“ řekl dvojnásobný vítěz Zlaté lyže. Nezbývá, než jeho slova potvrdit.

RUDOLF MAREK

VÝSLEDKY ZLATÉ LYŽE ČESKOMORAVSKÉ VYSOČINY

Muži 15 km: 1. Henych 48:27,99, 2. Simon — 1:19,0, 3. Jarý — 1:32,77, 4. Švub — 1:41,75, 5. Mach — 2:22,07, 6. Nývlt — 2:29,78, 7. Böhm — 2:35,38, 8. Hessler [NDR] — 2:37,50, 9. Věnkov [SSSR] — 2:42,17, 10. Buchar — 2:42,64.

Ženy a juniorky 10 km: 1. Paulů 35:37,58, 2. Nestlerová [NDR] — 1:05,33, 3. Gaudelová — 1:23,99, 4. Svobodová — 1:34,68, 5. Opitzová — 2:13,78, 6. Schrammová — 2:13,82 min., 7. Thesenvitzová [všechny NDR] — 2:24,74, 8. Janovská — 2:30,79, 9. Subotová [Fr.] — 2:36,84, 10. Žáková — 3:01,89.

Juniori 10 km: 1. Soini [Fin.] 31:32,24, 2. Švub — 6,04, 3. Sivenov [Bul.] — 44,08, 4. Bachman [NDR] — 46,50, 5. Tö-pelt [NDR] — 55,74, 6. G. Freyer [NDR] — 58,09, 7. Viippola [Fin.] — 1:00,88, 8. Weiss — 1:24,38, 9. Chládek — 1:25,96, 10. Georgiev — 1:30,29.

Muži 30 km (Zlatá lyže): 1. Henych 1:38:10,48, 2. Věnkov [SSSR] — 1:22,67, 3. Hessler [NDR] — 2:09,81, 4. Schott [NDR] — 2:13,19, 5. Beran — 3:01,85, 6. Kubica — 3:34,32, 7. Grnáč — 4:05,31, 8. Schmidt [NDR] — 4:19,24, 9. Kyncl — 4:58,50, 10. Böhm — 5:05,64.

Ženy 5 km: 1. Paulů 17:09,25, 2. Palečková — 43:68, 3. Nestlerová — 1:04,80, 4. Gaudelová — 1:05,88, 5. Koňatová — 1:23,60, 6. Thesenvitzová — 1:29,75, 7. Schrammová — 1:31,67, 8. Fleková — 1:36,80, 9. Žáková — 1:37,03, 10. Janovská — 1:38,85.

V Bezroukově memoriálu reprezentanti osmi zemí

Ve 32. ročníku Bezroukova memoriálu na Donovalech v západní části Nizkých Tater startovali reprezentanti Bulharska, Finska, Maďarska, NDR, Polska, Rumunska, Sovětského svazu a ČSSR. Výkonnosti však konkurence byla celkem slabší. Blanka Paulů po vítězství v Novém Městě na Moravě byla úspěšná i na pětakilometrové trati na Slovensku, kde měla největší soupeřku v juniorce NDR Ute Nestlerové. V patnáctce mužů si odnesl prvenství Friedrich Schmidt [NDR], když na Simonovi se projevila částečně únava ze série posledních závodů. V cíli prohlásil: „Přestože jsem nevyhrál, byly to pro mne užitečné závody. Snih byl rychlý, trať dobře upravená.“

Závodům přálo počasí, konaly se za ideálních podmínek.

Muži 15 km: 1. Schmidt [NDR] 44:57,72, 2. Simon — 11,42, 3. Votoček — 13,79, 4. Scholt [NDR] — 41,29, 5. Švub — 1:00,85, 6. Jarý — 1:00,99, 7. Kautz [NDR] — 1:11,41, 8. Böhm —

1:16,36, 9. Grnáč — 1:38,80, 10. Bečvář — 1:43,29. **Juniori:** 1. Pertti [Fin.] 48,20,74, 2. Gombala — 21,15, 3. G. Freyer [NDR] — 50,19, 4. Votoček — 50,77, 5. Chládek — 50,98.

Muži 3x10 km: 1. ČSSR (Švub, Jarý, Simon) 1:26:32,28, 2. NDR (Kautz, Schmidt, Schlott) — 1:19,25, 3. SSSR (Tichonov, Lobzinev, Věnkov) — 1:46,95, 4. ASVS Dukla Banská Bystrica (Schür-ger, Záchveja, Bekeš) — 3:57,39.

Ženy 5 km: 1. Paulů 16:39,84, 2. Nestlerová [NDR] — 44,04, 3. Sujová — 52,44, 4. Schrammová — 56,39, 5. Thesenvitzová (obě NDR) — 1:25,97, 6. Čepanová [SSSR] — 1:32,25, 7. Opitzová [NDR] — 1:42,75, 8. Beljaková [SSSR] — 1:45,44, 9. Nenkovová [Bul.] — 2:24,46, 10. Četinová [SSSR] — 2:28,85. **Junior-ky:** 1. Nestlerová 17:24,88, 2. Schrammová — 11,35, 3. Thesenvitzová [všechny NDR] — 40,93, Adamusová — 2:22,49, 5. Czerwinská (obě Pol.) — 2:23,69, 5. Popoiuová [Rum.] — 2:26,59.

Ženy 3x5 km: 1. NDR (Schrammová, Nestlerová, Opitzová) 52:56,46, 2. SSSR (Belaková, Ščetinová, Čepanová) — 2:05,59, 3. ČSSR (Brezinová, Mrovčáková, Leskovjanská) — 3:29,51.

Jizerská padesátka a v její stopě

Jizerská padesátka — Memoriál Expedice Peru 70, která se stala velkým svátkem lyžařů, vstoupila letos poslední lednovou nedělí do druhé desítky. Během poměrně krátké doby se stala nejmasovějším čs. lyžařským závodem, o němž nejen domácí, ale zejména zahraniční účastníci hovoří v superlativech. Když ji Lokomotiva Liberec v roce 1968 založila, její organizátoři v čele s předsedou organizačního výboru Josefem Jelínkem neočekávali, že se o ní tak brzy bude mluvit mezi lyžaři v celé Evropě.

Zatímco v prvním ročníku bylo jen 52 startujících, v pátém již 2164, loni rekordní počet 6974 a letos 6558 účastníků ze 7355 přihlášených. Přitom pořadatelé 8000 zájemců o přihlášky museli odřeknout, neboť několik úseků trati v chráněné oblasti Jizerských hor neumožňuje tak velkou účast, aby byl zaručen regulérní průběh závodu. I tentokrát na startu na hrabětické louce byli na běžkách zástupci všech sportovních odvětví. Dojmy z největšího čs. lyžařského závodu přišlo vychutnat několik tisíc diváků. Mezi hosty byli také ministři vnitřní věci Josef Jung a představitelé stranických a státních orgánů libereckého a jabloneckého okresu.

I letos tradičně závodů nepřálo počasí, zejména v jeho druhé části, kdy vytrvale sněžilo. Při střídavém sněhu a vířících ve vyšších polohách Jizerských hor, kde síla větru dosahovala více než 80 km/hod, byl závod značně obtížný a náročný na správné navoskování lyží. I ti nejlepší museli několikrát přemazávat, aby úspěšně dokončili závod.

Na uspořádání letošního ročníku závodu se podílelo 800 obětavých dobrovolných pořadatelů, kteří i za nepříznivého počasí připravili dobré podmínky pro závod. Zvláštní uznání zasluhuje doprava, která včas dovezla všechny účastníky z ubytoven v okolí, Liberce a Jablonce nad Nisou do Bedřichova a také zpět po

skončení závodu. Již od 5 hodin neustále pendlovalo na trati 42 autobusů ČSAD a asi dvacet autobusů závodních výborů ROH. Velkou zásluhu na dobré organizaci měli příslušníci VB, příkladná byla zdravotnická služba po celé délce trati. Ti všichni se zasloužili o úspěch 11. ročníku Jizerské padesátky.

V závodě mužů zvítězil 28letý Jan Fejkl z Navety Jablonec nad Nisou a stejně stará členka čs. reprezentačního družstva běžkyň Anna Pasiarová (RH Štrbské Pleso) vyhrála závod žen na 30 km. Startovalo 5711 lyžařů a 847 lyžařek. Byli mezi nimi také závodníci z Dánska, Itálie, Jugoslávie, NDR, NSR, Rakouska, SSSR a Švýcarska. Z nich byli nejlépejší Gudrun Schmidtová, která obsadila šesté místo, a Siegmund Wagner (oba NDR) — skončili dvanáctí.

„Začátek byl velmi rychlý,“ řekl v cíli vítěz Jizerské padesátky Jan Fejkl. „Spolupracoval jsem dobře s Fajstavrem, Rezáčem a Machem. Mezi 15. a 25. km mě postihla krize, ale za pomoci Zuzánky jsem se opět pracoval do špičky. Závod se rozhodl v úseku Krásné Máří asi na 40. kilometru. Zde jsem předběhl vedoucího Fajstavra a asi šest kilometrů před cílem i Rezáče. Byla to má pátá Jizerská padesátka, dvakrát jsem byl pátý, loni desátý.“

Vítězka běhu žen na 30 km Anna Pasiarová prohlásila: „Byl to vynika-

Vítězka běhu žen na 30 km Anna Pasiarová (RH Štrbské Pleso) s vavřínovým věncem

jší závod s nezapomenutelnou atmosférou. Jsem ráda, že jsme k němu přiletěli v sobotu z Vysokých Tater. První kilometry byly dost nepřehledné. Musely jsme se prodírat zástupy mužů, kteří k nám však byli ohleduplní. Závod byl rozhodnut ve druhé polovině před stoupáním na Smědávě. Poslední tři kilometry byly hodně obtížné a byla jsem ráda, když jsem proběhla cílem.“

Muži 50 km: 1. Jan Fejkl 3:07:08, 2. Miroslav Zuzánek (oba Naveta Jablonec n. N.) 3:07:55, 3. Stanislav Rezáč (RH Jablonec n. N.) 3:07:58, 4. Kubíček (Pramet Šumperk) 3:11:58, 5. Fajstavr (ČZ Strakonice), 6. Hoffmann (Lok. Trutnov 3:13:03, 7. Buřň (Liaz Jablonec) 3:13:15, 8. Mach (RH Jablonec) 3:13:25, 9. Flek (Naveta Jablonec) 3:13:44, 10. Kavan (Lok. Trutnov) 3:16:33, 11. Vancil (Ještěd Liberec) 3:18:05, 12. Wagner 3:18:24, 13. Baubach 3:18:26, 14. Münzer 3:19:03, 15. Misersky 3:20:18, 16. Göhler (všichni NDR) 3:20:19, 17. Gorný (VŠB Ostrava) 3:20:53, 18. Hofmann (Abertamy) 3:20:57, 19. Ing. Vozáb (Slovan Karlovy Vary) 3:21:05, 20. Weisshäutel (Medicína Praha) 3:22:11 hod.

Ženy 30 km: 1. Anna Pasiarová (RH Štrbské Pleso) 2:18:50, 2. Heidi Hanischová 2:19:10, 3. Zdena Janovská 2:21:36, 4. Svobodová 2:21:45, 5. Jeriová (všechny RH Jablonec n. N.) 2:25:15, 6. Schmidtová 2:29:25, 7. Schreiberová (obě NDR) 2:33:47, 8. Dufková (Naveta Jablonec) 2:34:56, 9. Techlová (VŠ Plzeň) 2:36:56, 10. Háčková (RH Jablonec) 2:37:57 hod.

VE STOPĚ JIZERSKÉ PADESÁTKY

Na úspěšnou Jizerskou padesátku první únorovou sobotu navazoval třetí ročník turisticko-lyžařské akce „Ve stopě Jizerské padesátky“, kterou připravil Ještěd Liberec ve spolupráci se Svazem turistiky ÚV ČSTV, sportovní rubrikou Čs. rozhlasu, sportovním deníkem Československý sport a cestovní kanceláří Sport-Turist Praha. Byl ve znamení rekordní účasti 7115 startujících na tratích 3, 7, 10, 20 a 30 km. Na nich si všichni od těch nejmenších až po dříve narozené prověřili svou lyžařskou zdatnost.

Mezi startujícími bylo 182 pracovních kolektivů, BSP a mládežnických kolektivů, 248 rodin atd. Rodinná trať měřila 3,7 km. Pro všechny účastníky to byl hezký den, strávený v krásné přírodě Jizerských hor na běžkách. Slibovali si, že příští rok si přijedou znovu do stopy Jizerské padesátky prověřit svou kondici.

JAROSLAV TROUSIL

Tak to vypadalo na hrabětické louce po odstartování 11. ročníku Jizerské padesátky

TSM a politickovýchovná práce

K stále lepším sportovním výsledkům tréninkových středisek mládeže (TSM) v lyžování přispívá také prohloubení politickovýchovné práce. V loňském roce se mohla TSM na tomto úseku pochlubit řadou velmi úspěšných akcí.

V TSM TJ Rožnov pod Radhoštěm její mladí členové odpracovali 7166 brigádnických hodin při výstavbě a úpravě tělovýchovných zařízení. Důstojně se zapojili do oslav 1. máje, 9. května a 80. výročí VŘSR. Pionýrská skupina připravila řadu sportovních a branných soutěží. Mladí rožnovští lyžaři v místním kole soutěže O partyzánský samopal byli první ve všech kategoriích.

Všichni mladí lyžaři TSM Ski Jilemnice jsou členy Pionýrské organizace. Velmi dobře si vede skupina Horal PO, o čemž nejlépe svědčí její pěkná kronika. Všechna družstva soutěží o titul Vzorový kolektiv mládeže. Členové TSM se s úspěchem zúčastnili výtvarnické soutěže, Puškinova památníku a soutěže Co víš o SSSR.

V TSM TJ Jánské Lázně odpracovali 352 brigádnických hodin při senose-

či. Velmi zajímavá byla beseda jeho členů se sovětským trenérem Alexandrem Makejevem o tréninkové práci ve sjezdovém lyžování.

Mladí lyžaři TSM Lokomotivy Trutnov úspěšně pomáhali při brigádách tělovýchovné jednoty na chatě v Peci pod Sněžkou, jakož i při osvětlení paradráhy. Velké pozornosti se těšil Běh družby a branná hra Partyzánskou stezkou. Devět děvčat splnilo podmínky odznaku zdatnosti BPPOV.

V TSM Harrachov závazek odpracovat 460 brigádnických hodin byl mnohokrát překročen 2153 hodinami při budování harrachovského lyžařského střediska. Zlepšil se školní prospěch členů TSM, všichni se zapojili do soutěže Vzorný lyžař.

V TSM ZDŠ Vrchlabí se všichni stali nositeli odznaku Lyžař ČSR. Záci loni odpracovali 956 brigádnických hodin, nejvíce Z. Vostarek 55. -tr-

Sedmdesátiny J. KADLECE

V pondělí 6. března oslavil dlouholetý obětavý lyžařský pracovník Jíří Kadlec ve svém rodišti v Novém Městě na Moravě sedmdesátiny. V roce 1929 se stal jednatelem sportovního klubu a v této funkci setrval až do sjednocení čs. tělovýchovy v roce 1948. V roce 1950 se stal předsedou novoměstského lyžařského oddílu, který vedl až do roku 1959.

Je ústředním rozhodčím lyžování, dlouhá léta vykonával funkci sekretáře lyžařských závodů v Novém Městě na Moravě, působil ve funkci předsedy organizačního výboru, hlavního rozhodčího a startéra Zlaté lyže Českomoravské vysociny. Úspěšná činnost novoměstských lyžařů je nerozlučně spjata s jeho jménem. Obdržel řadu uznání, mezi nimi i veřejné uznání „Za zásluhy o rozvoj čs. tělesné výchovy“ I. stupně v roce 1958.

Přejeme mu hodně zdraví do jeho další úspěšné činnosti.

REDAKCE

Mistrovství Švýcarska ve sjezdových disciplínách se konala ve Villars V závodech mužů ve sjezdu zvítězil Mellí v čase 1:28,89 minuty před Bürglerem - 0,64 sek., v obřím slalomu H. Hemmi v čase 2:45,77 před Goodem - 1,20 sek. a ve slalomu Ch. Hemmi 91,05 před Fournierem - 0,44 sek. V závodech žen Morerodová získala mistrovský titul v obřím slalomu časem 2:15,49 před Hessovou - 0,91 sek., ve slalomu časem 95,55 před Nadigovou - 1,95, ve sjezdu zvítězila Zurbriggenová za 1:46,23 před Nadigovou - 0,37 sek.

Fotografie na titulní straně obálky Jaroslav Trousil, na druhé straně Zdeněk Havelka a Jíří Kruliš, na třetí straně ČTK a na zadní straně obálky Jíří Kruliš.

Fotografie uvnitř měsíčníku ČTK, Zdeněk Havelka, Josef Koller, Jíří Kruliš, Jaroslav Trousil a ing. Mírko Tulis.

Nové středisko v Jeseníkách

Vzorný lyžařský oddíl TJ Řetězárny Jeseník — Česká Ves je co do počtu členů malý, ale svou aktivitou předčí mnohem větší oddíly. Od svého vzniku v roce 1971, kdy během jednoho roku vybudoval přímo nad městem Jeseníkem lyžařský vlek, zahájil v roce 1974 již výstavbu vlastního střediska ve vyšší nadmořské výšce 900 m v Ostružné. Zde jsou výborné sněhové podmínky od listopadu až do března. Záměrem oddílu bylo, aby se co nejvíce mládeže z Jeseníku a jeho okolí zapojilo do lyžařského sportu a tím se rozšířila členská základna oddílu.

A tak hned po úspěšném jednání s Lesním závodem Hanušovice se dali lyžaři do odlesnění části svahu, jeho úpravy a vlastní výstavby těžkého vleku o délce 500 m. Vysokou aktivitou členů oddílu zvláště soudruhů V. Konečného, Mately, Z. Konečného, Bureše, Peštuky a dalších za pomoci kolektivů ZSP Řetězárny se podařilo i při všech obtížích dokončit výstav-

bu před vánočními svátky 1977. Vlek byl řádně zkolaudován a v letošní sezóně již slouží široké veřejnosti. Ve spodní stanici vleku je velká společenská místnost, ošetřovna a převlékárna.

Při výstavbě bylo odpracováno celkem 8200 brigádnických hodin zdarma převážně o sobotách a nedělích. Velké pochopení našli lyžaři u vedení závodu Řetězárna, ZV KSC, ZV ROH a MěstNV Jeseník, který tuto výstavbu zařadil do akce „Z“. Letos chtějí členové oddílu postavit na horní stanici chatu pro službu vleku, upravit ještě svah, postavit pro veřejnost věšáky na batohy a řadu dalších vylepšení.

Až pojedete někdy na lyže do Jeseníků, navštivte tento nový lyžařský areál. Od parkoviště v Ostružné je ke spodní stanici vleku pěšky 20 minut chůze. Vlek je v provozu ve dny pracovního klidu od 9 do 15 hod. Na požádání organizací je možnost zajistit provoz i v pracovní dny. -Im-

MISTŘI SVĚTA 1978

ve sjezdových disciplínách

V Garmisch-Partenkirchenu bylo koncem ledna a začátkem února rozhodnuto o nových mistrech světa 1978 ve sjezdových disciplínách. Na prvním obrázku Švéd Ingemar Stenmark při úspěšné slalomové jízdě. Druhou zlatou medailí vybojoval Stenmark v obřím slalomu. Na druhém mistr světa ve sjezdu Rakušan Josef Walcher na ramenu Michaela Veitha (NSR - vlevo), který obsadil druhé místo, a svého krajana Wernera Grissmanna (skončil třetí). Na třetím obrázku nejúspěšnější závodnice ve sjezdu žen. Zleva druhá Irene Epplová (NSR), vítězka Annemarie Moserová-Prölllová (Rakousko) a třetí Švýcarka Doris De Agostiniiová.

VEDLIČKA 87

lyžařství

ROČNÍK 64 + DUBEN 1978 + Kčs 3,—

4

MISTŘI sjezdových disciplín

Mistrovství světa ve sjezdových disciplínách v Garmisch-Partenkirchenu a závody Světového poháru soustředují na startu nejlepší lyžaře a lyžařky, kteří dokonale ovládají sjezdovou a slalomovou techniku na nejtěžších tratích. Na prvním obrázku Rakušan Klaus Heidegger, který patřil k nejuvažnějším soupeřům Švéda Ingemara Stenmarka (na druhém obrázku), který letos potřetí vybojoval Světový pohár a stal se dvojnásobným mistrem světa ve slalomu a obřím slalomu. Na třetím mistrně světa v obřím slalomu Marie Epplerová (NSR).

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

TATRANSKÝ POHĀR

SVĚTOVÝ POHĀR
SJEZDAŘŮ

ZAJÍMAVOSTI ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNCE JAN BACHLEDA, KTERÝ JE NEJLEPŠÍM POLSKÝM SJEZDAŘEM, PŘI STARTU NA MEZINÁRODNÍ UNIVERZIADĚ V LYŽOVÁNÍ VE ŠPINDLEROVĚ MLÝNĚ. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY ZÁBĚR Z VÝCVIKU DĚTÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY V JĀNSKÝCH LÁZNÍCH. VYROSTOU V NICH BUDOUCÍ REPREZENTANTI?

lyžařství

Ročník 64

Číslo 4

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janecký. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eidlps, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ulice 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta 1 doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. března 1978.

ISSN - 0323 - 1445

Tricet let čs. sjednocené tělovýchovy

„Jedním z revolučních výsledků Února 1948 bylo naplnění dávných tužeb celého pokrokového tělovýchovného hnutí o sjednocení československé tělovýchovy. Teprve vítězství pracujícího lidu v únoru 1948, vznik obrozené Národní fronty umožnily, aby tělesná výchova a sport byly sjednoceny fakticky a definitivně na základě revolučního odkazu proletářské tělovýchovy a zkušeností sovětské fyskultury. K slavnostnímu vyhlášení sjednocení došlo 31. března 1948. Hlavní úkoly národní a demokratické revoluce v tělovýchovném hnutí vyřešila tudíž až revoluce socialistická,“ řekl ve svém projevu předseda ÚV ČSTV Antonín Himl na slavnostním zasedání ÚV ČSTV k 30. výročí Vítězného února a 30. výročí sjednocení československé tělesné výchovy, které se konalo 2. března v Praze.

Zasedání byl přítomen tajemník ÚV KSČ Jindřich Poledník, řada hostů a přední čs. sportovní reprezentanti. V úvodu recitoval verše Petra Bezruče a Julia Fučíka zasloužilý umělec Josef Větrovec.

Soudruh Antonín Himl dále zdůraznil, že tato skutečnost je důležitá i pro celkové hodnocení cílů a činnosti protisocialistických a pravicově oportunistických sil v tělovýchovném hnutí. Jejich činnost po lednu 1968 byla zaměřena nejen proti výsledkům socialistické revoluce, ale i proti úkolům, které pro tělovýchovné hnutí vyplývaly již z národní a demokratické revoluce. Z tohoto hlediska vystoupily pravicové síly po lednu 1968 záměrně i proti celkovému smyslu dějinného vývoje našeho tělovýchovného hnutí, proti socialistickému systému tělesné výchovy, za rozbití ČSTV, proti jeho ideové, akční i organizační jednotě.

Jestliže dnes vzpomínáme sjednocení jako jednu z rozhodujících etap v československém tělovýchovném hnutí, je nutné brát současně v úvahu o jaké složité, nesmírně náročné období šlo. V praxi to znamenalo s využitím zkušeností sovětské fyskultury v československých podmínkách uplatnit obecné rysy socialistického systému jako je ideovost, lidovost, masovost, vědeckost a jim podříditi formy organizačního uspořádání.

Podmínky, které komunistická strana, socialistický stát i celá společnost rozvoji tělesné výchovy poskytovaly a poskytují, přeměňují desítky statisíce funkcionářů a členů ČSTV a celého tělovýchovného hnutí v trvalé hodnoty při zvyšování zdravotní, upevňování zdraví, socialistického uvědomění pracujících a mládeže. Úspěchy, kterých jsme dosáhli, jsou nesporné, stačí se podívat v kterémkoliv městě či vesnici a srovnávat, jaká tělovýchovná zařízení tam byla před třiceti lety a jaká jsou tam dnes.

O široké základně československé tělovýchovy svědčí nejen schopnost uspořádat tak náročné masové akce, jako jsou spartakiády, tělovýchovné slavnosti, ale i bohatá škála masových sportovních soutěží. ČSTV má dnes v SSM a jeho Pionýrské organizaci, v ROH, Svazarmu, ve státních institucích a Národní frontě mocné spojení. Jestliže v buržoazní republice bylo v roce 1937 asi 170 000 sportovců v jednotlivých odvětvích, tak v roce 1977 měly sportovní oddíly ČSTV více než 1 milion 100 tisíc členů.

Ze široké masové základny a z rozvoje výkonnostního sportu vyrůstá i státní sportovní reprezentace. Zatímco ze všech olympijských her před druhou světovou válkou přivezli českoslovenští reprezentanti sedm zlatých, 16 stříbrných a 12 bronzových medailí, v letech 1948 až 1976 vybojovali 33 zlatých, 26 stříbrných a 23 bronzových olympijských medailí. Naše tělovýchova má významné mezinárodní postavení a velkou autoritu ve světě. Jsme členy sedmdesáti mezinárodních sportovních organizací včetně Mezinárodního olympijského výboru.

Rozvoji socialistické tělesné výchovy slouží tisíce tělovýchovných zařízení. Jen ČSTV vlastní 19 000 zařízení, převážně vybudovaných a modernizovaných v období po Únoru 1948. O výchovu vysokoškolsky kvalifikovaných kádrů pečují dvě fakulty tělesné výchovy. ČSTV má v současné době dvě specializovaná nakladatelství, ve kterých se vydává 18 časopisů a množství metodických, propagandistických, vědeckopopulárních, turistických a sportovních publikací a materiálů. To všechno jsou přesvědčivá fakta, která není možno nevidět. Jsou svědectvím, že jen socialistická společnost může zajistit opravdu všestranný a dynamický rozvoj tělesné výchovy a sportu.

„Jestliže dnes vzpomínáme 30. výročí sjednocení tělesné výchovy a bilancujeme úspěchy,“ řekl v závěru svého projevu předseda ÚV ČSTV A. Himl, „potom za to vděčíme právě Únoru 1948 a KSČ. Dokažme, že jsme důstojnými pokračovateli v díle, které zahájil Vítězný únor. Nelitujme sil pro výstavbu rozvinuté socialistické společnosti v naší vlasti a rozvoj socialistické tělesné výchovy a sportu.“

Na závěr slavnostního zasedání schválili jeho účastníci obsah dopisu ÚV KSČ, v němž se hrdě hlásí k únorovým událostem roku 1948 a vyjadřují úctu a obdiv dějinným zásluhám KSČ, pod jejímž vedením dělnická třída vítězně vybojovala rozhodující zápas o politickou moc a socialistický charakter dnešní republiky. „Vynaložíme všechny své síly k ještě mohutnějšímu rozvoji tělovýchovné, sportovní a turistické aktivity, abychom co nejčestněji přispívali k naplňování odkazu Vítězného února a k vítězství socialismu na celém světě,“ stojí v závěru dopisu.

V průběhu zasedání byly prvním 77 pracovníkům ČSTV, mezi nimi i předsedovi VSL ÚV ČSTV Karlu Smolovi, předány pamětní medaile k 30. výročí sjednocení čs. tělesné výchovy. Slavnostní pořad Tricet vítězných let s pestrým pásmem pódiových tělovýchovných vystoupení a vystoupením členů Armádního uměleckého souboru a předních umělců se konal večer ve Vinohradském divadle.

JAROSLAV TROUSIL

Mistrovství světa v Lahti s čtenými překvapeními

Nejúspěšnější reprezentanti SSSR a Finska ♦ Saveljev (SSSR) a Takalová (Finsko) obhájili prvenství ze ZOH 1976 ♦ Cenné šesté místo Berana v padesátce, čs. skokani zklamali

Souboj reprezentantů zemí socialistického tábora se Severňany na 32. lyžařských mistrovstvích světa v klasických disciplínách 17.—26. února ve finském Lahti skončil úspěchem závodníků socialistických zemí, kteří vybojovali 19 medailí z celkového počtu 33. Na něm se nejvýznamněji podíleli reprezentanti Sovětského svazu, kteří byli ze všech účastníků nejuspěšnější s třemi zlatými, pěti stříbrnými a třemi bronzovými medailemi. K nim přidali lyžaři a lyžařky NDR po dvou prvních, druhých a třetích místech a polský běžec Luszczyk zlatou na 15 km a bronzovou medaili na 30 km. Z čs. výpravy byl nejuspěšnější Jirí Beran, jehož šesté místo na 50 km v konkurenci 61 běžců světové elity znamená jeden z nejvýznamnějších výsledků čs. závodníků po druhé světové válce. Zklamáním byly výsledky čs. skokanů, neboť žádný z nich na středním ani na velkém můstku se nedokázal probít mezi deset nejlepších.

Prvenství z posledních ZOH 1976 v Innsbrucku obhájili sovětský reprezentant Sergej Saveljev v běhu na 30 km a finská lyžařka Helena Takalová v závodě žen na 5 km. Největším překvapením letošního světového šampionátu byl dvaadvacetiletý Polák Josef Luszczyk ze Zakopaného. Stal se mistrem světa v běhu na 15 km, získal bronzovou medaili v závodě na 30 km a v padesátce byl sedmý. Čs. příznivci lyžování výborného mladého polského běžce dobře znají. Loni na VI. ZSSA v Liberci byl druhý v běhu na 15 km na Bedřichově za sovětským závodníkem Isajevem, když porazil olympijského vítěze na této trati v Innsbrucku Nikolaje Bažukova (SSSR), který skončil třetí. Na Tatarském poháru na 15 km byl Luszczyk čtvrtý za vítězným Šimonem, Freyerem (NDR) a dalším čs. závodníkem Jarým. V třicítce obsadil druhé místo za Freyerem.

Osmadvacetiletá sovětská běžkyně Zinajda Amosovová vybojovala dva mistrovské tituly na 10 a 20 km, k nim připojila ještě bronzovou medaili za třetí místo ve štafetě. Třicetiletá Galina Kulakovová na 5 a 10 km obsadila nevděčné 4. pořadí a teprve v závěrečné dvacíctce zachránila prestiž v soutěžích jednotlivkyň druhým místem. Tyto sovětské reprezentantky společně s Raisou Smetaninovou a Finkami Helenou Takalovou a Hilkkou Riihivuoriou-Kuntolaovou znamenaly světovou špičku a nedaly příležitost žádné jiné závodnici, aby si v závodech jednotlivkyň odvezla medaili ze světového šampionátu. Čs. běžkyně jen částečně splnily vytčený cíl desátým místem Blanky Paulů na 10 km. Celkově však uspokojily a zdá se, že největší nadějí čs. běžecké disciplíny žen je juniorka Dagmar Palečková, která absolvovala všechny tři tratě s dobrým umístěním a příkladným bojovým duchem. Na 10 km byla jedenáctá, na 20 km čtrnáctá a na 5 km dvacátá. Mladé závodnice Jana Gaudelová a Jana Strnádková dostaly příležitost změřit své síly se světovou špičkou v závěrečném běhu na 20 km.

Závod sružený potvrdil, že je doménou reprezentantů NDR. Na trůnu Konrad Winkler vystřídal svého kra-

jana Ulricha Wehlinga, na kterého zbyl jen bronz, neboť zůstal 83 setiny bodu za Finem Rauno Miettinenem. Všichni čtyři sdruženáři NDR ve vedoucí pětičlívce hovoří za všechny komentáře o jejich suverenity v této lyžařské disciplíně.

„Běh mužů na MS v Lahti musíme hodnotit jako dosavadní vrchol toho, co se na světovém šampionátu a ZOH běhalo,“ řekl trenér čs. družstva běžců Jaroslav Honců. „Jedná se o vrchol nejen z hlediska technického, přípravy a úpravy trati, lyžařského stadiónu, ale i kvality sportovních výkonů a dramatickosti jednotlivých závodů. Došlo k velkému vyrovnání závodníků jednotlivých zemí, nemůžeme hovořit o nadvládě žádného státu. Zlaté medaile si v jednotlivcích rozdělili lyžaři Sovětského svazu, Polska a Švédska, medaili získal i závodník Francie Pierrat za třetí místo v padesátce. ČSSR šestým místem Berana v lyžařském maratónu se zařadila do přední skupiny běžců na světě. Výsledky čs. lyžařů lze hodnotit kladně, ve srovnání se ZOH 1976 v Innsbrucku došlo ke značnému zlepšení prakticky ve všech závodech. Zvláštní spokojenost může být se šestým místem Berana na 50 km, 11. místem Šimona na 30 kilometrů a s výkonem štafety, kde je třeba vyzvednout Šimona a Berana. I výsledky juniora Švuba na 15 km a ve štafetě byly dobré.“

Zinajda Amosovová mistryní na 10 km

Zahajovací závod žen v běhu na 10 km skončil úspěchem sovětských reprezentantek. Mistrovský titul získala 27letá Zinajda Amosovová před svou krajkou Raisou Smetaninovou, která vybojovala prvenství na této trati na ZOH v Innsbrucku. Bronzovou medaili si odnesla domácí závodnice Hilka Riihivuoriou-Kuntolaová s náskokem 6,56 sek. před nejzkušenější sovětskou běžkyní Galinou Kulakovou. Potěšitelný byl vyrovaný výkon čs. závodnic. Nejuspěšnější z nich Blanka Paulů uzavírala první desítku, jedenáctá skončila Palečková, čtrná-

Ve skokanských soutěžích byli nejuspěšnější reprezentanti NDR, kteří vybojovali tři medaile, každou z jiného kovu. Zlatá patřila Matthiasi Busemu za vítězství na středním můstku, stříbrná za 2. místo v tomto závodě Henry Glassovi a bronzová za třetí pořadí na devadesátce Falco Weisspflogovi. Překvapením bylo prvenství Fina Tapio Räsänen na velkém můstku před Aloisem Lipburgerem z Rakouska. Třetí místo na středním můstku obsadil nejlepší sovětský skokan Alexej Borovitin. Tato soutěž utrpěla neúčasti největší finské naděje Kariho Ylianttily, který se zranil v tréninku na světový šampionát a na velkém můstku ze stejných důvodů chyběl Rakušan Karl Schnabl.

Pořadající Finský lyžařský svaz, který při MS oslavil své sedmdesátileté trvání, mohl být s průběhem i výsledky svých závodníků spokojen. Přispěli k jubileu třemi zlatými, stejným počtem stříbrných a bronzových medailí. Podle první statistiky přihlíželo závodům 173 508 platících diváků a milióny příznivců lyžování je sledovali při televizních přenosech v mnoha zemích. Nebýt velkých mrazů v začátku světového šampionátu, kdy teplota se pohybovala kolem 25 stupňů mrazu, byla by návštěvnost jistě ještě větší. V sobotu 25. února marně čekala na zahájení skoků na velkém můstku rekordní návštěva 32 297 příznivců lyžování. Nejmodernější lyžařský stadión v Lahti byl středem obdivu lyžařských expertů z celého světa a všichni se vyslovovali s velkým uznáním o dokonalé organizaci mistrovství světa, které se již potřetí konalo v tomto finském lyžařském středisku.

Přehled medailí

	zlato	stříbro	bronz
SSSR	3	5	3
Finsko	3	3	3
NDR	2	2	2
Švédsko	2	0	0
Polsko	1	0	1
Rakousko	0	1	0
Francie	0	0	1
Norsko	0	0	1

Pořadí zemí podle bodového hodnocení za prvých šest míst: 1. SSSR 75, 2. Finsko 66, 3. NDR 42, 4. Švédsko 19, 5. Polsko 11, 6. Norsko 10, 7. Francie 4, 8. ČSSR, Kanada a Švýcarsko po 2, 11. NSR 1 b.

tá Paslarová a 22. Jeriová ze 43 startujících.

„Byl to velmi zajímavý závod a o rozšiřující se světové špičce svědčí nejlépe okolnost, že do jedné minuty se vtěsnilo jedenáct běžkyň, zatímco na ZOH 1976 v Innsbrucku jen osm,“ řekl předseda běžecké vrcholové subkomise dr. Jaroslav Potměšil. „Naše závodnice podaly velmi dobrý výkon a v průběhu celé desítky Paulů a Palečková běžely stále na osmém až desátém místě. V závěru se před ně dostala jediná reprezentantka NDR Meinelová. Tratě v Lahti jsou velmi

těžké. Po stoupáních nenásledují mírné, ale prudké sjezdy, při nichž si závodníci neodpočinou, nebo zvínky. Mrazivé počasí znamenalo zvýšené požadavky na výkon běžkyň.

„S výkonem našich závodnic jsem byl spokojen,“ řekl trenér Zdeněk Čiller. „Potěšitelná je velká vyrovnanost a že jako družstvo byly úspěšnější než běžkyňe NDR.“

„Měla jsem sice nižší startovní číslo, ale za stejných sněhových podmínek po celé trati a ve velkém poli kvalitních běžkyň se všude dalo rych-

le běžet,“ řekla v cíli vítězka Zinajda Amosovová. „Mazání lyží tentokrát nebylo problémem, informace na trati o průběhu závodu byly v pořádku. Kulakovová ve všech domácích závodech byla nejlepší, několik dní před zahájením MS se však nachladila a v závěru nemohla trénovat naplno.“

„Naše běžkyňe úspěšně zahájily mistrovství,“ řekl vedoucí výpravy, předseda VSL ÚV ČSTV Karel Smola. „Všechny podaly bojovný výkon od prvního do posledního kilometru.“

Mladý Buse vítězem na středním můstku

Mladý reprezentant NDR devatenáctiletý Matthias Buse se stal mistrem světa ve skoku na středním můstku s normovým bodem 70 m před svým krajanem Henrym Glassem a vítězem loňských testovacích závodů v Lahti Alexejem Borovitinem (SSSR). Tři závodníci NDR v první desítce potvrdili vysokou úroveň skokanů této země. Buse je jen o několik měsíců starší než nejmladší mistr světa v historii šampionátů Nor Asbjörn Ruud, který před čtyřiceti lety v Lahti vybojoval zlatou medaili.

Závod měl velmi zajímavý průběh a potvrdil, že světová špička skokanů se rozšiřuje a vyrovnává. Po prvním kole rozdíl mezi osmi závodníky na vedoucích místech byl jen 4,3 bodu a mezi šestnácti nejlepšími 10 bodů. Rakouský olympijský vítěz 1976 na velkém můstku Karl Schnabl prokázal vzestupnou formu a v prvním kole měl nejdelší skok 84,5 m. Byl na druhém místě dvě desetiny bodu za Borovitinem. Nakonec skončil čtvrtý před Finy Kokkonenem a Räisänenem. O vítězství Buseho rozhodl nejdelší skok soutěže ve druhém kole 86 m, stylově dokonaly, oceněný nejvyššími

známkami rozhodčích. Čs. reprezentanti zklamali a do bojů na předních místech nezasáhli. Nejúspěšnější kapitán týmu Leoš Škoda skončil sedmáctý z 55 startujících.

„Slabý výkon našich skokanů si nedovedu vysvětlit,“ řekl ústřední trenér Zdeněk Remsa. „V tréninku skákali mnohem lépe a byl předpoklad, že některý z nich zasáhne do bojů první desítky. Podle přípravy nejlepší předpoklady pro to měli Samek a Škoda. Naším reprezentantům chyběl dobrý odraz a také technické provedení skoků nebylo na výši. Nejlepší skok měl Samek ve zkušebním kole.“

„Sedmdesátka v Lahti není lehkým můstkem, bylo dobré, že jsme zde mohli delší dobu trénovat,“ řekl vítěz Matthias Buse. „Byl jsem zcela klidný, když jsem se připravoval k druhému skoku, neboť jsem věděl, že v čele soutěže je můj krajan Henry Glass. Mohl jsem proto skákat s plným rizikem a snahou zasáhnout do bojů o medaile. Při prvním skoku jsem se trochu později odrazil, druhý se mi povedl s dobrým a jistým doskokem.“

Saveljev na 30 km obhájil prvenství ze ZOH

Devětadvacetiletý Sergej Saveljev (SSSR) obhájil v běhu mužů na 30 km své prvenství ze ZOH 1976 v Innsbrucku. Stříbrná medaile patřila dalšímu sovětskému běžci Nikolaji Zimjatovovi, třetí byl nečekaně 22letý polský reprezentant Josef Luszczek ze Zakopaného. Ze Severanů byl nejúspěšnější Fin Matti Pitkänen, který obsadil čtvrté místo před Beljajevem (SSSR). Z čs. reprezentantů potvrdil dobrou formu letošní trojnásobný mistr František Šimon, který v nejsilnější konkurenci 67 běžců obsadil jedenácté pořadí a porazil řadu vynikajících závodníků, mezi nimi i Švéda Magnussona, Nora Bakkena, Itala Capitania a Klauseho (NDR).

„Běh na 30 km patřil po všech stránkách k nejlepším závodům posledních let,“ řekl trenér čs. reprezentačního družstva běžců Jaroslav Honců. „Konal se za ideálních podmínek na výborně upravené trati a přinesl skvělé výkony běžců. Sovětští reprezentanti znovu potvrdili, že se dovedou dobře připravit na vrcholné závody sezóny. Pro řadu odborníků byl překvapením Polák Luszczek. Mů-

že se však již pochlubit několika pozoruhodnými mezinárodními úspěchy. Já i naši závodníci očekávali, že zasáhne do bojů na předních místech. Jedenácté místo Šimona v nejsilnější světové konkurenci zasluhuje uznání a potvrdilo jeho letošní dobrou formu. Beran se dlouho držel ve dvacíctce, v závěrečných dvou kilometrech mu však došly síly. Jarý si je nedovedl rozdělit a jen se sebezapřením třicítku dokončil. Henych má stále potíže s technikou běhu a ani tentokrát se mu nedařilo.“

„Závod nebyl pro mne lehkou záležitostí,“ prohlásil Sergej Saveljev. „Začátek měl nejrychlejší Beljajev a Luszczek. Teprve na 20. kilometru jsem měl dostatečný náskok, věděl jsem, že Zimjatov má velmi dobrý závěr. Ve všech letošních závodech v SSSR byl rychlejší než já. V Lahti se ukázalo, že ještě potřebuje více mezinárodních zkušeností. Oceňuji výkon Luszczeka, který je nejen vynikajícím lyžařem, ale i velmi dobrým kamarádem. Dovede plně a cílevědomě trénovat.“

Dva noví mistři světa ve skoku. Vlevo Matthias Buse (NDR) zvítězil na středním můstku, upravo Fin Tapio Räisänen vybojoval zlatou medaili na velkém můstku

Závod sdružený doménou reprezentantů NDR

Závod sdružený potvrdil, že tato disciplína je doménou reprezentantů NDR. Všichni čtyři se umístili ve vedoucích pěti a pouze Finu Rauno Miettinenovi se podařilo vklínit mezi ně a vybojovat stříbrnou medaili. Po vítězství v první části — skocích — byl mnoha experty označován za nového mistra světa, nakonec mu však na Konrada Winklera scházely téměř čtyři body. Dosud nejvýznamnější sdruženářská postava, olympijský vítěz a exmistr světa Ulrich Wehling po slabších skocích čtvrtým místem v patnáctce zachránil bronzovou medaili. Severané a sovětští závodníci byli nejzávažnějšími soupeři sdruženářů NDR.

ČSSR v současné době v této disciplíně nemá sdruženáře, kteří by mohli úspěšně zasáhnout do bojů na předních místech a proto tuto soutěž neobeslala. Výhledově je věnována zvýšená péče dorostencům a juniorům, kteří také tvoří reprezentační tým pod vedením trenérů Ladislava Rygla a Tomáše Kučery.

„Znervózňovalo mne, že musím běžet s nižším startovním číslem,“ řekl po skončení závodu nový mistr světa Konrad Winkler. „Měl jsem před sebou Langera, který potřeboval dobrý čas v patnáctce. Držel jsem se s ním a byl jsem mu vděčný za to, že mi pomáhal k rychlému tempu. Základ k mému úspěchu jsem si vytvořil druhým místem ve skoku. Věděl jsem, že na 10. kilometru jsem již bodově dostihl Miettina. V minulosti jsem neměl tak stabilní výkony ve skoku. Pomohla k tomu svědomitá příprava na světový šampionát. Mám radost z toho, že závod byl suverénním úspěchem našeho reprezentačního družstva.“

Běh žen na 5 km úspěchem Finek

První zlatou medaili pro pořádající Finsko vybojovala v běhu žen na 5 kilometrů třicetiletá Helena Takalová a zopakovala svůj úspěch ze ZOH 1976. Také druhé místo patřilo finské závodnici 25leté Hilce Riihivuoriové-Kuntolaové, bronzovou medaili připojila ke stříbrné z desítky Raisa Smetaninové [SSSR]. Galina Kulakovová se opět musela spokojit nevděčným čtvrtým místem, Christel Meinelová znovu potvrdila, že v současné době je nejlepší lyžařkou NDR. Její páté místo před Amosovovou [SSSR] a dalšími severskými závodnicemi znamená pozoruhodný úspěch.

Čs. reprezentantkám se již tak nedařilo jako v desítce. Nejlépe se umístila Blanka Paulů na třináctém místě, Pasiarová byla osmnáctá, Palečková dvacátá a Jeriová opět 22. Startovalo 44 běžkyň. Hlediště lyžařského stadiónu v Lahti připravilo svým úspěšným běžkyním nadšené ovace. Také po celé trati se ozývalo bouřlivé povzbuzování Ta-ka-lo, Ta-ka-lo!

„Několik dní jsem měla žaludeční potíže, proto jsem v desítce obsadila až třinácté místo,“ řekla po závodě Helena Takalová. „Ani dnes ráno jsem se necítila dobře. V průběhu závodu to však ze mne „spadlo“. Zvláště poslední dva kilometry se mi běžely výborně. Ještě na 3,5 km jsem měla ztrátu 5 sekund na Smetaninovou. Měla jsem velmi dobře navoskované lyže, což se projevilo v závěru závodu, který rozhodl o mém úspěchu. Jedinou menší krizi na předposledním stoupání jsem rychle překonala.“

„Byl to velmi pěkný rychlý závod,“ řekl čs. ústřední trenér Zdeněk Remsa. „Drobně sněžilo, teplota se příliš neměnila, všechny účastnice měly téměř stejné podmínky. Čekali jsme, že jedna naše závodnice se umístí v první desítce, nejvíce se tomu přiblížila Paulů. V závodě hodně rozhodovala stoupání.“

Finka Helena Takalová zvítězila v běhu na 5 km

Polák Josef Luszczek, nový mistr světa v běhu na 15 km, po pěkném úspěchu byl oslavován svými příznivci

Překvapující vítězství Luszczeka na 15 km

Běh mužů na 15 km přinesl největší překvapení světového šampionátu ve vítězství Poláka Josefa Luszczeka. Dvaadvacetiletý polský lyžař ze Zakopaného po třetím místě v třicítce znovu potvrdil, že se na MS velmi dobře připravil. Zvítězil s náskokem 2,25 sek. před Jevgenijem Beljajevem (SSSR) a zkušeným finským reprezentantem Juhou Mietem. V první desítce doběhli všichni čtyři sovětsští závodníci, dva Finové a Švédové, desátý byl Nor Aunli.

Z čs. reprezentantů v silné konkurenci osmdesáti nejlepších běžců se nejlépe umístil František Šimon na 28. místě, o dvě pořadí hůře skončil Jiří Beran a junior Jiří Švub byl 37. V této disciplíně startovali jen tři čs. závodníci. „Šimonovi se dnes tak nedařilo jako při nedělní třicítce,“ řekl trenér Jaroslav Honců. „On i Beran si stěžovali na bolesti v zádech a nedosáhli předpokládaného času. Závod měl opět vysokou úroveň, hlavně zásluhou trojice medailistů Poláka Lusz-

czeka, sovětského reprezentanta Beljajeva a Fina Mieta. Mieto hned od startu nasadil ostré tempo ve snaze vybojovat prvenství. Ještě na třináctém kilometru vedl o dvě sekundy a ve stoupání na 14. kilometr je zvýšil na deset sekund. Přecenil však své síly a poslední kopec ke stadiónu ho stál zlatou medaili. Luszczek, který měl z těchto tří závodníků nejvyšší startovní číslo, skvělým závěrem rozhodl patnáctku.“

„Bylo pro mne výhodou, že jsem v běhu na 15 km nepatřil k favoritům,“ řekl Josef Luszczek. „Říkal jsem si, že se pokusím, abych skončil mezi šesti nejlepšími. S tímto umístěním bych byl spokojen. Dobře se mi však běželo a zprvu jsem doufal opět v bronzovou medaili. Tak to vypadalo ještě na 10. kilometru. Když na 13. km jsem dostal zprávu, že mám 2 sekundy náskok na Beljajeva, dal jsem do závěru všechny síly a hodně mi pomohlo povzbuzování diváků na trati.“

Úspěch finské štafety žen

Štafeta žen na 4×5 km skončila úspěchem finské štafety ve složení Tania Impiöová, Maria-Liisa Hämäläinenová, Hilka Riihivuoriová-Kuntolaová a Helena Takalová. Druhé místo obsadily nečekaně lyžařky NDR před reprezentantkami Sovětského svazu. Čs. družstvo skončilo šesté za štafetami Švédska a Norska z kolektivů devíti zemí.

Po prvním úseku vedla štafeta Finska před NDR, SSSR, Norskem, Švédskem a ČSSR. Pasiarová předávala Paulů, která sice zaběhla čtvrtý nej-

lepší čas na úseku a snížila ztrátu Norky, ale čs. družstvo zůstalo šesté za lyžařkami SSSR, NDR, Finska, Švédska a Norska. Také po druhé předávce běžely v čele lyžařky SSSR před Finskem a NDR, čs. štafeta při čtvrtém nejlepším čase juniorky Palečkové na třetí pětce byla dále šestá. Na posledním úseku skvěle běžící Finka Takalová rozhodla o vítězství svého reprezentačního kolektivu a Meinelová (NDR) vynikajícím závěrem předstihla zkušenou sovětskou reprezentantku Kulakovovou.

„Pasiarová měla dobrý začátek, ale potom začala ztrácet cenné vteřiny,“ řekl trenér Zdeněk Ciller. „Ztrátu z prvního úseku při velké vyrovnanosti štafet se již nepodařilo dohonit. Byl to velmi pěkný, dramatický závod. Velmi dobře zaběhly lyžařky NDR.“

„Z druhého místa máme velkou ra-

dost,“ řekla poslední členka štafety NDR Christel Meinelová. „Běželo se mi výborně, neměla jsem žádný slabší okamžik. Nevím, zda jsem nakonec neudělala taktickou chybu, že jsem zůstala za Kulakovou a neběžela s Takalovou. Kulaková tentokrát nemohla rychleji běžet.“

Zlatá medaile Švédska ve štafetě mužů

Štafeta mužů na 4×10 km skončila úspěchem Severanů, zatímco sovětský lyžaři tentokrát zůstali bez medaile. O vítězství Švédů před Finy bylo rozhodnuto na závěrečných dvou kilometrech. Třetí místo obsadili Norové před sovětskými reprezentanty. Čs. štafeta skončila sedmá, před ní se ještě umístila družstva Švýcarska a NSR.

Od startu vyběhl nejlépe první člen sovětské štafety Beljajev a očekávalo se, že získá rozhodující náskok jako při loňských testovacích závodech v Lahti. Byl však sledován pětici závodníků a brzy dostižen. Na první předávce byl v čele Švéd Lundbäck, téměř ve stejné rovině s Norem Eriksenem. Za ním jako třetí předával Švýcar Kreuzer před Finem Lähdevänoju. Beljajev byl až šestý za P. Zipfelem (NSR) se ztrátou 32,86 sek. na vedoucí Švédy. Mladý čs. reprezentant Švub předával jako jedenáctý. Po druhém úseku zásluhou skvělého výkonu Mieta vedli Finové před Švédy a Nory. Štafeta NSR byla čtvrtá před lyžaři SSSR. Na poslední předávce byli stále v čele Finové před Švédskem, Norskem a SSSR, pátá byla štafeta NSR před Švýcarskem a ČSSR. V závěru posledního úseku ve stoupání Magnusson rozhodl o vítězství Švédů, když předstihl M. Pitkänena. Pořadí na dalších místech zůstalo nezměněno.

„Závod přinesl nevidaný boj,“ komentoval průběh štafet trenér čs. re-

prezentačního družstva Jaroslav Honců. „Měl mimořádně dramatický průběh hned po startu, jakož i v závěrečné desítce, kdy na posledním dvoukilometrovém úseku Švéd Magnusson ve stoupání rozhodným způsobem porazil Finu M. Pitkänena. Junior Švub, který rozbíhal naši štafetu, měl těžký úkol a předával jako jedenáctý. Na druhém úseku Jarý posunul čs. družstvo na deváté místo. Na třetí desítce Simon zaběhl čtvrtý nejlepší čas a to ještě ztratil cenné sekundy, když se musel vrátet pro hůlku, kterou mu Wolf (NDR) připíchl do špičky. Předával jako sedmý a toto místo Jirí Beran v závěrečném úseku třetím nejlepším časem bezpečně uhájil.“

„Podařilo se mi překvapit Matti Pitkänena rychlým nástupem ve stoupání,“ řekl v cíli poslední člen vítězného švédské štafety Thomas Magnusson. „Měl jsem v úmyslu dlouhou dobu jej nechat ve vedení. Věděl jsem, že je v dobré kondici, ale že je nepřijemné, když někdo za vedoucím závodníkem neustále běží ‚v patách‘. Přispívá to k nervozitě a když se potom soupeři podaří trháť, bývá to rozhodující. Potvrdilo se to i tentokrát. Získal jsem rychle náskok několika metrů a cíl byl již blízko.“

„Chtěl jsem Magnussona dotáhnout, ale nešlo to,“ prohlásil Matti Pitkänen. „Nejsem žádný sprinter a v těchto rozhodujících sekundách bylo třeba, aby soupeřem Magnussona byl sprinter.“

Jirí Beran dosáhl největšího úspěchu z čs. lyžařů v Lahti šestým místem v běhu na 50 km

její první dvacítkou. Úspěšně bojovala se světovou špičkou. Na vítězku Amosovovou má ztrátu necelé čtyři minuty. Na 5. kilometru byla Palečková ještě desátá, později klesla na 16. pořadí a v závěru si umístění zlepšila o dvě příčky. Je mladou závodnicí s perspektivou dalšího zlepšení. Gaudelová na 15. km měla ještě náskok 10 sekund před Paulů, v závěru jí však docházely síly. Pro devatenáctiletou Strnádkovou byla dvacítkou příležitostí změřit své síly s nejlepšími běžkyněmi a získat sebedůvěru.“

„Dvacítkou se mi zdála být lehcí než závod na 5 km,“ řekla v cíli vítězka Zinajda Amosovová. „Jsem ráda, že moje forma v průběhu MS měla stoupající tendenci. Při našich kvalifikačních závodech v Bakuriani jsem byla až čtvrtá. Snad to zavinilo i to, že jsem je běžela po nemoci. Mám radost z mistrovského titulu na této trati, která se běžela v Lahti poprvé v historii světového šampionátu.“

Druhý titul Amosovové

Poprvé se na mistrovství světa konal závod žen v běhu na 20 km, který skončil úspěchem sovětských lyžařek. Zinajda Amosovová po vítězství na 10 km získala druhou zlatou medaili před svou krajankou Galinou Kulako-

vovou, která se konečně zařadila do pořadí na stupních vítězů. Bronzovou medaili vybojovala Finka Helena Takalová před svou krajankou Riihivouriou a další sovětskou běžkyní Smetaninovou. Svou bojovnost a příkladnou houževnatost znovu potvrdila mladá čs. reprezentantka Dagmar Palečková čtrnáctým místem v konkurenci 41 nejlepších závodnic. Paulů byla devatenáctá a příležitost dostaly další mladé čs. závodnice Jana Gaudelová a juniorka Jana Strnádková. Skončily na 22. a 28. místě.

„Změna počasí, náhlé oteplení a nestejný sníh na některých úsecích trati znamenaly trochu problémy s mazáním lyží,“ řekl trenér Zdeněk Ciller. „Uznání zasluhuje výkon Palečkové, zejména uvážíme-li, že to byla

Mladá čs. reprezentantka Dagmar Palečková příjemně překvapila v Lahti dobrými výsledky

Lundbäck vítězem lyžařského maratónu

Třicetiletý Švéd Sven-Ake Lundbäck k titulu olympijského vítěze na 15 km v roce 1972 v Sapporu připojil titul mistra světa 1978 na 50 km. Po čtrnácti letech v lyžařském maratónu světového šampionátu opět zvítězil reprezentant Tre kronor. Naposledy v padesátce na lyžařských MS vybojoval prvenství ze Švédů v roce 1964 nezapomenutelný Sixten Jernberg. Stříbrnou medaili, již druhou (první na 15 km) v Lahti, získal sovětský reprezentant Jevgenij Beljajev, bronzovou nečekaně Francouz Jean-Paul Pierrat.

Největšího úspěchu na letošním MS dosáhl Jirí Beran, který v konkurenci 61 nejlepších vytrvalců obsadil cenné šesté místo. Po stříbrné me-

daili Stanislava Henycha na této trati na MS 1974 ve švédském Falunu je to nejhodnotnější výsledek čs. lyžování v běhu mužů po druhé světové válce. Stanislav Henych skončil 36. a František Šimon čtyřicátý.

„Beran dosáhl tohoto úspěchu vynikajícím závěrem,“ řekl trenér Jaroslav Honců. „Na 10. kilometru byl čtrnáctý, na 20. km patnáctý, na 30. km se opět zlepšil o jedno pořadí, na 40. km dvanáctý, ještě dva kilometry před cílem sedmý za Polákem Luszczeckem se ztrátou 19 vteřin. Byl to opět velmi hodnotný závod za obtížných podmínek. Startovalo se při čtyřech stupních mrazu, v průběhu padesátky teplota vystoupila až na nulu. Trať byla velmi náročná a střídavé sněhové podmínky ji ještě ztížily. K úspěchu Jiřího Berana přispěla také dobrá práce trenérské skupiny informováním o průběhu závodu i vhodným občerstvením.“

„Cítil jsem se v závěru mistrovství světa ve vynikající formě,“ řekl po závodě nový mistr světa Sven-Ake Lundbäck. „Potvrdil to již můj výkon ve štafetě. Že zvítězím v padesátce jsem neočekával. Příliš rád ji neběhám, ale s přibývajícím rokem se všichni starší závodníci zaměřují na delší tratě. Když jsem na poslední patnáctce slyšel o slabším čase Matti Pitkänena, znovu mne po povzbudilo ke zvýšení tempa. Moje olympijské vítězství v Sapporu bylo pěkným úspěchem, ale mistrovský titul v padesátce je cennější. Je to tvrdá trať...“

Mezičasy pěti nejlepších závodníků:
10 km: 1. M. Pitkänen 29:55, 2. Lundbäck - 12 sek., 3. Ivanov - 16 sek., 4. Aaland - 29 sek., 5. Beljajev - 31 sek. — **20 km:** 1. Lundbäck 1:04,33, 2. M. Pitkänen - 15 sek., 3. Beljajev - 33 sek., 4. Ivanov - 39 sek., 5. Pierrat - 1:00 min. — **30 km:** 1. Lundbäck 1:35,24, 2. M. Pitkänen - 32 sek., 3. Beljajev - 57 sek., 4. Pierrat - 1:23 min., 5. Ivanov - 1:31 min. — **40 km:** 1. Lundbäck 2:11,06, 2. Beljajev - 1:00 min., 3. Pierrat - 1:21, 4. M. Pitkänen - 1:40, 5. Luszczeck - 3:07 min.

Fin Räsänen vítězem na velkém můstku

Tři desetiny bodu rozhodly o novém mistru světa ve skoku na velkém můstku s normovým bodem 90 m, jímž se stal osmadvacetiletý Fin Tapio Räsänen před Rakušanem Aloisem Lipburgerem. Bronzovou medaili vybojoval Falco Weisspflog před nositelem zlaté ze středního můstku Matthiasem Busem (oba NDR). V první desítce skončili tři skokani NDR, po dvou Finech a reprezentantech SSSR, jeden Rakušan, Kanaďan a Svýcar.

Čs. reprezentanti ani tentokrát nezasáhli do bojů na předních místech. Nejúspěšnější Jozef Hýsek skončil jedenáctý, kapitán družstva Leoš Škoda sedmnáctý, Josef Samek 24. a Ján Tanczos 33.

Švéd Sve-Aake Lundbäck zvítězil v běhu na 50 km

„Jistě mnozí pokládají mé vítězství za překvapení,“ řekl po závodě Tapio Räsänen. „Velký můstek v Lahti mi vyhovuje a jsem držitelem rekordu tohoto můstku. Když jsem skákal první kolo, nevěděl jsem, jak vypadá situace na předních místech, neboť na věži není slyšet místní rozhlas. Po prvním kole jsem zase neměl přehled jak se mění situace a jen jsem si uvědomoval, že musím dobře skočit, když si chci udržet naději na dobré umístění. Nebyl jsem nervózní, neboť jsem si říkal, že nemám co ztratit. První skok byl lepší, ale není to lehké v tak těžkém závodě udělat dva zcela vyrovnané skoky. Je to pochopitelně dosud můj největší úspěch. Zatím jsem ve Finsku vždy bojoval o třetí nebo čtvrté místo.“

Skokům čs. reprezentantů chyběla délka i dobré technické provedení a pro jejich příznivce byly výkony zklamáním. Závod se měl původně konat v sobotu 5. února. Jeho začátek měl být v 9 hod., pro špatné počasí a boční vítr byl třikrát odložen. Nejdříve na 13 hod., potom na 15.30 hod. a nakonec na večer v 19 hod. při umělém osvětlení. Diváci však v sobotu marně čekali na zahájení závodu, který se uskutečnil až v neděli 26. února.

Räsänen za první skok 111,5 m dostal 131,0 b., od stylových rozhodčích čtyřikrát 19,0 a jednou 19,5 b., Lipburger za skok 112,5 m 132,4 b., čtyřikrát 19,0 a jednou 18,5 b., Weisspflog za skok 103 m 120,6 b., třikrát 17,0, jednou 17,5 a 18,0 b., Buse za skok 110 m 126,9 b., třikrát 18,5 jednou 17,5 a 18,0 b. Ve druhém kole Räsänen skočil 108 m a získal 125,6 b., od stylových rozhodčích dvakrát 19,0 a 18,5, jednou 19,5 b., Lipburger 107,5 m 123,9 b., čtyřikrát 18,5 a jednou 19,0 b., Weisspflog 114,5 m 135,2, třikrát 19,0, jednou 18,5 a 19,5 b., Buse 109 m 124,2 b., dvakrát 18,0 a 17,5, jednou 17,0 b.

Přehled výsledků MS 1978

Běh mužů na 15 km: 1. Josef Luszczeck (Polsko) 49:09,37, 2. Jevgenij Beljajev (SSSR) 49:11,62, 3. Juha Mieto 49:14,37, 4. M. Pitkänen (oba Finsko) 49:23,85, 5. Zimjatov (SSSR) 49:33,33, 6. Lundbäck 49:50,85, 7. Johansson (oba Švédsko) 49:54,86, 8. Ročev 50:06,49, 9. Bažukov (oba SSSR) 50:09,56, 10. Aunli 50:21,23, 11. Eriksen (oba Norsko) 50:28,82, 12. Teurajärvi (Finsko) 50:31,33, 13. Notz (NSR) 50:32,90, 14. Formo (Norsko) 50:33,64, 15. Koch (USA) 50:38,00, 16. Lebanov (Bulharsko) 50:44,64, 17. Dunklee (USA) 50:48,14, 18. Kreutzer (Švýcarsko) 50:55,34, 19. Capitano (Itálie) 50:57,52, 20. Caldwell (USA) 51:02,43. — Umístění čs. reprezentantů: **28. Šimon 51:27,90, 30. Beran 51:33,32, 37. Svub 52:02,95 min.** — Startovalo 80 lyžařů, 79 závod dokončilo.

30 km: 1. Sergej Saveljev (SSSR) 1:32:56,00, 2. Nikolaj Zimjatov 1:33:48,23, 3. Josef Luszczeck 1:33:52,21, 4. M. Pitkänen 1:34:16,23, 5. Beljajev 1:34:46,66, 6. Lundbäck 1:34:56,08, 7. Mieto 1:35:40,90, 8. Eriksen 1:35:51,20, 9. Braa (Norsko) 1:35:59,26, 10. Limby (Švédsko) 1:36:01,09, **11. Šimon 1:36:22,08**, 12. Renggli (Švýcarsko) 1:36:29,17, 13. Bakken (Norsko) 1:36:30,69, 14. Capitano 1:36:39,28, 15. Bakijev (SSSR) 1:36:57,74, 16. Kiiskinen (Finsko) 1:37:06,52, 17. De Zolt (Itálie) 1:37:10,26, 18. Magnusson 1:37:13,62, 19. Lundberg (oba Švédsko) 1:37:13,70, 20. Klaus (NDR) 1:37:46,50. — **26. Beran 1:38:18,07, 44. Henych 1:41:49,92, 55. Jarý 1:47:55,48 hod.** — Startovalo 67 závodníků, 64 bylo klasifikováno.

50 km: 1. Sven-Aake Lundbäck 2:46:43,06, 2. Jevgenij Beljajev 2:47:34,48, 3. Jean-Paul Pierrat (Francie) 2:47:52,27, 4. M. Pitkänen 2:49:46,28, 5. Eriksen 2:50:44,82, **6. Beran 2:51:17,86**, 7. Luszczeck 2:51:32,75, 8. Lundberg 2:51:43,10, 9. Bažukov 2:52:13,85, 10. Deckert (NDR) 2:52:17,78, 11. Dunklee 2:52:19,25, 12. Bakken 2:53:50,81, 13. Johansson 2:53:56,68, 14. Ivanov (SSSR) 2:54:18,61, 15. Teurajärvi 2:54:25,11, 16. Aaland (Norsko) 2:54:43,52, 17. Hallenbajer (Švýcarsko) 2:54:45,06, 18. Sato (Japonsko) 2:55:02,15, 19. W. Vo-

(Pokračování na str. 11)

Příprava mladých lyžařů-běžců na závody

Studium vědecko-metodické literatury, která se zabývá přípravou mladých lyžařů-běžců na závody, ukázalo, že chybí speciální výzkumy z oblasti racionální struktury závodního mikrocyklu mladých sportovců. S ohledem na aktuálnost této otázky jsme se pokusili objasnit a zdůvodnit optimální uspořádání závodního mikrocyklu mladých lyžařů-běžců různých věkových skupin.

Na základě dialekticko-materialistického pojetí pojmu struktura a propracované obecně teoretické koncepce tréninkového procesu L. P. Matvějeva byla stanovena hypotéza, že zákony utváření víceletého tréninkového procesu s evidencí „kritických období“ rozvoje pohybových vlastností žáků mají své uplatnění i v optimálním uspořádání závodního mikrocyklu mladých sportovců.

V rámci řešení uvedených úkolů byl proveden pedagogický experiment. Byla registrována řada lékařsko-biologických a pedagogických ukazatelů. Při experimentu byly sledovány čtyři varianty rozdělení zatížení v závodním mikrocyklu (tabulka č. 1).

Tabulka č. 1

Struktura závodního mikrocyklu

Dny v týdnu	Jednotlivé varianty rozložení zatížení			
	I.	II.	III.	IV.
Pondělí	Aktivní odpočinek	Odpočinek	Aktivní odpočinek	Aktivní odpočinek
Úterý	Rozvoj rychlosti	Rozvoj rychlosti	Všeobecná tělesná příprava	Rozvoj rychlosti
Středa	Rozvoj rychlostně silových vlastností	Rozvoj rychlosti	Rozvoj rychlosti	Rozvoj rychlosti
Čtvrtek	Rozvoj rychlostní vytrvalosti	Odpočinek	Kontrolní trénink	Kontrolní trénink
Pátek	Aktivní odpočinek	Rozvoj rychlosti	Aktivní odpočinek	Aktivní odpočinek
Sobota	Rozvoj rychlosti	Odpočinek	Rozvoj rychlosti	Rozvoj rychlosti
Neděle	Z á v o d		Z á v o d	

I. varianta byla zkoumána na základě zobecněného progresivního praktického pokusu.

II. variantu popsal v učebnici pro sportovní třídy K. L. Černov.

III. varianta byla speciálně vytvořena na základě metodických doporučení [D. Charre 1971, V. P. Filin 1973 a další] a se zařazením tréninkových prostředků všeobecně i speciální tělesné přípravy.

IV. varianta má v týdenním mikrocyklu především cvičení zaměřená na zvýšení rychlostní vytrvalosti. Kromě toho byl prováděn kontrolní trénink na 3/4 závodní trati, aby bylo možno zaznamenat fázi zvýšené přičeschnosti v den závodu.

Celý experiment byl uspořádán takto:

poslední týden před začátkem pokusu bylo zatížení značně sníženo. Tím byly vyloučeny vlivy a kumulace únavy, které by mohly negativně ovlivnit získané výsledky. V neděli byly provedeny kontrolní závody. Výsledky z těchto závodů sloužily jako výchozí údaje a výsledky ze stejných závodů, ale uskutečněných za týden, byly výsledky konečnými. Všichni lyžaři jednotlivých experimentálních skupin měli stejné podmínky. Každý den před zahájením cvičení se registrovaly zkoumané ukazatele. Obsah tréninkových cvičení odpovídal všeobecně užívaným metodickým zásadám.

Výzkumů se zúčastnilo 66 mladých lyžařů ve věku 11 až 16 let ze sportovních škol. Byli rozděleni do stejných experimentálních skupin. Skupiny byly označeny čísly podle jednotlivých variant uspořádání závodního mikrocyklu.

Provedené výzkumy ukázaly, že pro 11–12leté běžce je neoptimálnější druhá varianta, ve třetí skupině bylo zaznamenáno zhoršení sportovních výsledků. Vzhledem k tomu, že tréninková cvičení III. varianty nepřinesla pozitivní výsledky, nebyl program této tréninkové varianty dále prováděn.

V průběhu našich výzkumů se ukázalo, že pro 13–14leté lyžaře-běžce je nejracionálnější uspořádáním tréninkového mikrocyklu I. varianta. U lyžařů této skupiny, kteří plnili daný program, bylo zaznamenáno zlepšení sportovních výsledků o 7,65 % (p 0,05). Současně bylo pozorováno zvýšení rychlosti o 5,4 % (p 0,05). Také podle dynamiky ukazatelů EKG byla zaznamenána příznivá reakce kardiovaskulárního systému na prováděný trénink.

Při plnění programu IV. varianty závodního mikrocyklu bylo u lyžařů zaznamenáno zvýšení rychlosti o 16,4 % (p 0,05), z hlediska kardiovaskulárního systému byla za-

na POMOC trenérům A cvičitelům

znamenána mírně nepříznivá reakce, což, jak je vidět, mělo vliv i na statistickou významnost zvýšení sportovních výsledků — 3,4 %.

V další skupině (II. varianta) bylo zaznamenáno snížení latentní doby kontrakce o 14,1 % a příznivý typ reakce kardiovaskulárního systému. Z hlediska dalších ukazatelů bylo zaznamenáno bezvýznamné zlepšení. To dokazuje i statisticky neprůkazný údaj o zvýšení sportovních výsledků [0,77 %].

Při určování optimálního programu mikrocyklu pro 15–16leté lyžaře-běžce bylo zjištěno, že po zvládnutí I. varianty dochází ke zlepšení sportovního výsledku o 10,85 procenta, avšak s opravou změny koeficientu tření ve skluzu je zvýšení 1,85 %. V tomto případě je vidět mírně nepříznivý vliv tempa reakce kardiovaskulárního systému na prováděný program.

Plnění programu IV. varianty přispívá k příznivému průběhu reakce kardiovaskulárního systému na určené zatížení a také ke zvýšení sportovního výsledku lyžařů o 8,04 procenta (s opravou změny koeficientu tření při skluzu).

Provedené výzkumy ukázaly, že pro každou věkovou skupinu mladých lyžařů-běžců existuje optimální struktura závodního mikrocyklu, která zahrnuje cvičení zaměřená na zvyšování těch fyzických vlastností, které vysoce korelují se sportovními výsledky (tabulka č. 2).

Tabulka č. 2

Těsnost vztahů mezi sportovními výsledky a základními fyzickými vlastnostmi

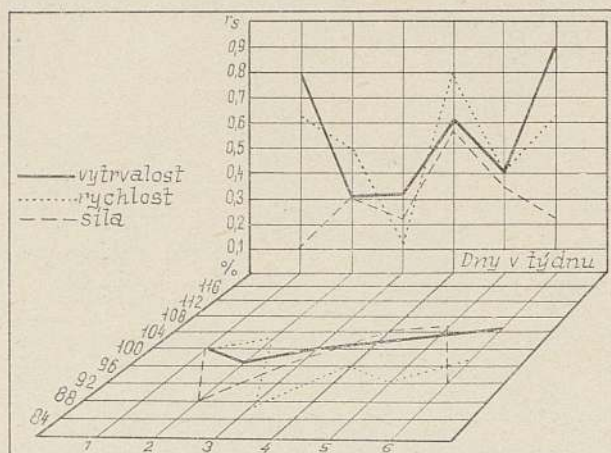
Fyzické vlastnosti	V ě k								
	11–12 let			13–14 let			15–16 let		
	r _s	r _s	p	r _s	r _s	p	r _s	r _s	p
Vytrvalost	0,62	38,4	0,05	0,87	75,7	0,01	0,98	96,0	0,01
Rychlost	0,89	79,2	0,01	0,87	75,7	0,01	0,92	84,6	0,01
Síla	0,22	4,84	0,05	0,50	25,0	0,05	0,84	90,3	0,01

Vedle toho je v uvedených programech kladen velký důraz na ta cvičení, která přispívají ke zvýšení rychlostních vlastností. Četnými výzkumy bylo dokázáno, že rychlost je komplexní fyzická vlastnost člověka.

Analýza údajů získaných při výzkumu dynamiky rozvoje fyzických vlastností u žáků [tj. rozhodujících etap rozvoje fyzických vlastností různých věkových skupin] ukázala, že ve věku 10–12 let dochází k největšímu vzrůstu rychlosti. Ve věku 13–14 let se nejrychleji rozvíjí rychlostně silové vlastnosti a rychlostní vytrvalost.

Výzkumy bylo zjištěno, že ve věku 15–17 let je tempo růstu rychlostních možností vysoké, zvláště u cvičení, která vyžadují složitou koordinaci. Bylo zaznamenáno také vysoké tempo vzrůstu vytrvalosti. U lyžařů ve věku 11–18 let se vytrvalost zvyšuje na 44,29 %, avšak nerovnoměrně. Největší vzrůst vytrvalosti je ve věku 14–16 let.

Obrázek č. 1: Dynamika korelačního vztahu mezi základními fyzickými vlastnostmi a sportovním výsledkem v závodním mikrocyklu u lyžařů věkové kategorie 11–12 let.

V optimálních programech závodního mikrocyklu jsou zařazena především cvičení zaměřená na zvyšování vlastností, které mají nejvyšší efektivitu z hlediska daného věku.

V programu II. varianty jsou proto zařazena cvičení zaměřená na zvýšení rychlosti, do programu I. varianty cvičení zaměřená ke zvýšení rychlostní vytrvalosti a rychlostně silových vlastností. V programu IV. varianty jsou zařazena cvičení zaměřená na rozvoj rychlosti a speciální vytrvalosti.

Při tom je zajímavá následující skutečnost. V literatuře existují údaje o biorytmu různé délky. Jsou známé denní, měsíční, sezónní, roční a konečně mnohaleté rytmy. V týdenním rytmu je zvýšená výkonnost zaznamenávána ve středu a ve čtvrtek.

V programech I. a IV. varianty připadají největší zatížení na čtvrtý den týdne (čtvrtek), tj. v období zvýšené výkonnosti, což se shoduje s týdenním rytmem kolísání výkonnosti.

Rada autorů doporučuje v metodických pokynech pro postupné zvyšování objemu tréninkových prostředků ve víceleté přípravě lyžařů-běžců zařadit kromě prostředků všeobecné fyzické přípravy i cvičení pro rozvoj rychlosti. Pro sportovce ve věkové skupině 13–14 let rychlostně silová cvičení a pro lyžaře starších věkových skupin pak cvičení zaměřená na zvyšování vytrvalosti.

Ve prospěch racionálního střídání zatížení a také hlavního zaměření používaných programů hovoří vypočítaná dynamika korelační závislosti mezi sportovními výsledky a hlavními fyzickými vlastnostmi v závodním mikrocyklu. Pro výpočet bylo vybráno po třech nejlepších sportovních výsledcích zaregistrovaných v závěrečném závodě spolu s doplňujícími údaji, které vykazovali lyžaři v průběhu týdenního mikrocyklu. Byly vypočítány koeficienty pořadové korelace a tím byl vyloučen vliv kvality sněhu a mazání.

Dynamiku korelace a dynamiku hlavních fyzických vlastností vypočítané v % u lyžařů-běžců věkové skupiny 11–12 let ukazuje obrázek č. 1.

Z obrázku č. 1 je patrná diskordantní změna korelačního koeficientu i procentuálních veličin totožných vlastností a také významné změny v těsnosti závislosti mezi sportovním výsledkem a hlavními fyzickými vlastnostmi. Zvláště důležité je prozkoumat dynamiku vysoce korelačního koeficientu úrovně tělesné připravenosti s vysokým tempem vzrůstu rychlosti v dané věkové skupině.

Korelační koeficienty se snižují ve 2., 3. a 5. dni týdne. Je možné, že v souvislosti s uvedenou skutečností bude nutné v uvedených dnech provádět cvičení zaměřená na zvyšování dané vlastnosti. To se shoduje s programem II. varianty závodního mikrocyklu, při kterém byl zazname-

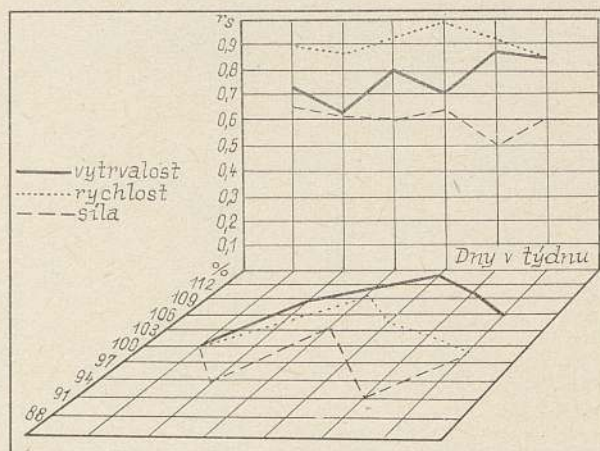
nán největší vzrůst sportovních výsledků a také příznivé přesuny ze strany fyziologických ukazatelů.

Změny korelačního vztahu fyzických vlastností lyžařů-běžců ve věkové skupině 13–14 let mají jiný charakter (obrázek č. 2). Zmenšení těsnosti vztahu mezi rychlostí a sportovním výsledkem bylo pozorováno 2., 4. a 6. den v týdnu. Korelace vytrvalosti kolísala bezvýznamně, nejvyšší významnosti dosáhla čtvrtý den.

Na základě registrace všech zvláštností jako jsou nutnost zařazení cvičení zaměřených na zvýšení vytrvalosti a rychlostně silových vlastností do tréninku lyžařů věkové skupiny 13–14 let, nejvyšší tempo vzrůstu rychlostně silových vlastností v dané věkové skupině, označení stejně významných korelačních koeficientů mezi sportovním výsledkem a rychlostními a vytrvalostními vlastnostmi a při registraci délky trvání regeneračního období po cvičeních různého zaměření — navrhuje následující způsob střídání zatížení v závodním cyklu: ve **druhém dnu** závodního týdenního cyklu provádět cvičení zaměřená na rozvoj rychlosti, **třetí den** — cvičení zvyšující rychlostně silové vlastnosti a **čtvrtý den** — cvičení zaměřená na rozvoj rychlostní vytrvalosti. **Pátý den** — aktivní odpočinek a **šestý den** — cvičení zvyšující rychlost, tj. zařazení programu I. varianty závodního mikrocyklu.

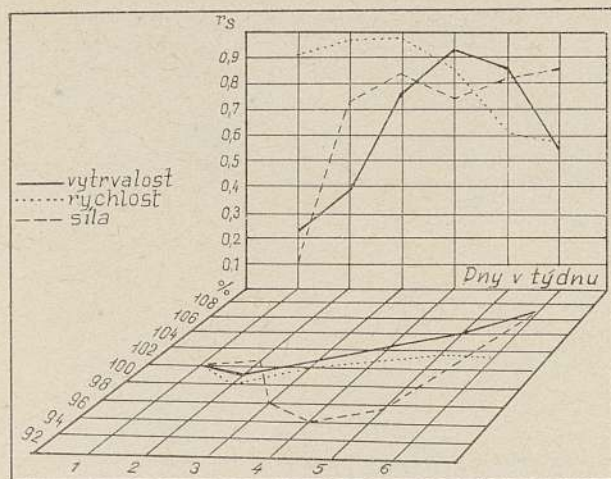
V následující věkové skupině bylo také zaznamenáno značné snížení těsnosti vztahu mezi rychlostí a sportovním výsledkem ve 2., 3. a 4. dnu týdne a korelační koeficient vytrvalosti se snižoval ve 4., 5. a 6. dnu v týdnu (obrázek č. 3). V souladu s registrací zvláštností, které jsme popsali u předcházející věkové skupiny, můžeme navrhnout následující pořadí střídání zatížení pro chlapce věkové skupiny 15–16 let: 2., 3. a 6. den týdenního cyklu provádět cvičení zaměřená na zvýšení rychlosti, 4. den — na zvýšení speciální vytrvalosti — toto pořadí se shoduje s programem IV. varianty závodního mikrocyklu.

Pro objasnění otázky do jaké míry podporuje struktura závodního mikrocyklu vzrůst sportovního výsledku jsme provedli matematické výpočty s použitím dvoufaktorové analýzy disperzní. Sledovali jsme dva faktory: **úroveň trénovanosti a strukturu závodního mikrocyklu**. Výpočty ukázaly, že základní podíl variace (střídání — 56 %) je podmíněn působením studovaných faktorů a 44 % variace působením ostatních faktorů, které nebyly sledovány (stavem psychologické úrovně morálně taktické přípravy, klimatických podmínek, kvalitou sportovního vybavení atd.). Statistický výpočet závislosti mezi jevy pomocí F — testu Fišera ukazuje hodnotovost zkoumaných faktorů ($F_{tbl} = 2,53$, $F_{fakt} = 7,6$). Vzhledem k celkovému působení zkoumaných faktorů je podíl působení úrovně trénovanosti na vzrůst sportovního výsledku podstatný a rovná se 50 % ($F_{tbl} = 3,32$, $F_{fakt} = 17,1$). Vliv struktury závodního mikrocyklu na vzrůst sportovního výsledku činí 6 %, což je také hodnověrně — ($F_{tbl} = 3,88$, $F_{fakt} = 5,35$).

Obrázek č. 2: Dynamika korelačního vztahu mezi základními fyzickými vlastnostmi a sportovním výsledkem v závodním mikrocyklu u lyžařů věkové kategorie 13–14 let.

Obrázek č. 3: Dynamika a korelace medzi sportovným výsledkom a fyzickými vlastnosťami a stredných hodnôt fyzických vlastností v závodnom mikrocykle u lyžačov vekovej kategórie 15–16 let.

Výsledky provedených výzkumů umožňují stanovení následujících závěrů:

1. Vytvoření programu závodního mikrocyklu má pod-

statný vliv na vzrůst sportovního výsledku mladých lyžařů-běžců. Použití disperzní analýzy při dvoufaktorových zkouškách ukázalo, že podíl působení úrovně trénovanosti na vzrůst sportovního výsledku se rovná 50 % a podíl působení závodního mikrocyklu se rovná 6 %.

2. Na základě výsledků experimentálních výzkumů bylo zjištěno, že pro každou věkovou skupinu mladých lyžařů-běžců existují optimální programy závodního mikrocyklu. Pro věkovou skupinu 11–12 let se jeví neoptimálnější program II. varianty, pro věkovou skupinu 13–14 let program I. varianty, pro 15–16leté běžce pak program IV. varianty.

Při vytváření optimálního programu závodního mikrocyklu pro mladé lyžaře-běžce se doporučuje brát v úvahu: délku trvání regenerační fáze po tréninkových zatíženích různého charakteru, metodické zkušenosti z mnohaleté přípravy mladých lyžařů-běžců, kritické fáze rozvoje fyzických vlastností žáků, dynamiku korelačního vztahu mezi sportovním výsledkem a hlavními fyzickými vlastnostmi různých věkových skupin, kolísání průběžnosti odpovídající týdenním biorytmům.

3. Analýza korelačního vztahu mezi sportovními výsledky a hlavními pohybovými vlastnostmi u mladých lyžařů-běžců ukazuje, že se vzrůstajícím věkem se podíl vytrvalosti a svalové síly na vzrůstu sportovního výsledku zvyšuje a podíl rychlosti se zmenšuje.

(Přeloženo z Teórija i praktika fyzičeskoj kultury č. 3/1977 - článek S. K. Fomina a V. P. Krasnova)

PhDr. FELIX CHOVANEC, CSc.

Skúsenosti so začínaním výcviku zjazdového lyžovania detí

V tomto roku sa po tretíkrát konalo finále celoslovenskej súťaže detí do 9 rokov v zjazdovom lyžovaní. V článku uvádzame niekoľko poznatkov z literatúry a vlastnej praxe o práci v tejto kategórii.

Úvodom uvádzame niektoré poznatky a skúsenosti sovietskych autorov spracovaných J. Šimonkom v článku „Vekové osobitosti rozvoja pohybových schopností“ týkajúce sa našej problematiky. V športe existujú ešte stále protirečivé názory na začatie športovej prípravy. Táto problematika je dávno vyriešená v oblasti hudobného a baletného umenia. Z pohľadu pedagogiky vzniká dôležitá otázka: Kedy treba začínať pohybový výcvik detí v športe?

Už na začiatku XX. storočia zistili vedci, že v procese vývoja živého organizmu možno pozorovať osobitné obdobia, keď sa prejavuje zvýšená citlivosť na pôsobenia vonkajšieho prostredia. Predpokladali preto, že existuje prirodzená periodizácia rozvoja, ktorá pozostáva z na seba nadväzujúcich, ale navzájom sa odlišujúcich etáp, na ktorých dochádza k výrazným zmenám, označovaných ako kritické obdobia. Kritické preto, že tieto obdobia hrajú osobitnú úlohu v živote organizmu. Sovietsky pedagóg L. Vygotskij tvrdil, že pedagogický vplyv môže priniesť žiaduci efekt iba v určitej etape, zatiaľ čo na iných môže byť indiferentný a dokonca záporný.

Deti mladšieho školského veku, najmä v období od 8–12 rokov, môžu si osvojiť takmer všetky pohyby aj keď vyžadujú zložitú koordináciu, ak nevyžadujú uplatnenie väčšej sily, vytrvalosti a tzv. výbušnej sily.

Ukazatele funkčnej zrelosti nervosvalového aparátu sa už v 8–10 rokoch približujú úrovni dospelých. Zdokonaľovanie priestorovej orientácie je spojené predovšetkým s rozvojom citlivosti proprioreceptorov. Táto dosahuje v mladšom školskom veku taký stupeň rozvoja, ktorý umožňuje osvojenie si aj veľmi zložitých pohybov. V súlade s výsledkami výskumov možno konštatovať, že vo veku 6–13 rokov prebieha veľmi intenzívny rozvoj organizmu človeka. V období 7–11 rokov sa koordinácia úvedených pohybov u detí výrazne zlepšuje. Deti tohto veku získavajú schopnosť dávkať svoje úsilie a podriaďovať pohyby určitému rytmu. Zdokonaľovanie pohybových schopností a menovite koordinácie pohybov, musí súhlasiť s obdobím intenzívneho rozvoja pohybových funkcií a tým intenzifikovať a urýchľovať priebeh tohto rozvoja. Začínať aktívne a cielavedome zdokonaľovať koordináciu pohybov možno teda už od 7 rokov, t. j. v období nástupu do školy. Ak chceme dosiahnuť vysokú úroveň pohybovej dokonalosti, potrebné je začínať s výcvikom už v staršom predškolskom veku a mladšom školskom veku. (Šimoněk 1976).

Domáci aj zahraniční autori v rozličných publikáciách sa zmieňujú o vekových obdobiach, v ktorých sa začína navykanie, hra, nácvik, výcvik, zdokonaľovanie, tréning atď. Jednotlivé obdobia sa odlišujú a sú rôznorodé ako v etapách nácviku, výcviku atď., tak aj v obsahu a zameraní týchto etáp. V súčasnosti nie je zriedkavosťou vidieť lyžovať deti v predškolskom veku. Začínajú chodzou, postupným kľzaním, jazdou v pluhovom oblúku atď. Pri sledovaní pretekov Svetového pohára vidíme, že sa znižuje priemerný vek pretekárov, objavujú sa už aj 14roční, hlavne v kategórii žien. Tento fakt by mal nútiť všetkých odborníkov, zainteresovaných v zjazdovom lyžovaní u nás, započítať prípravu a umožňovať ju v spomínanom veku za cieľom dosahovania vrcholných výkonov.

Optimálne sa ukazuje začať prípravu kolektívnym nácvikom a výcvikom započatím povinnej školskej dochádzky v prípravkách pre lyžiarske oddiely, ktoré by mali existovať pri vybraných ZŠ, kde sú zriadené školské športové strediská, TJ, prípadne DPAM. V tejto etape potrebujeme dosiahnuť u detí radosť z lyžovania, zabrániť nadobudnutiu strachu z rýchlostí a pádov. Dôkladne viesť deti k tomu, aby nespomaľovali jazdu zlym postavením lyží v prívrate v pluhu, alebo zosúvaním. Jazdu v bránach zamerať na včasné nasadenie do oblúka, dotáčanie v oblúku s odstraňovaním podnášania. V bránach môžu deti jazdiť od okamžiku, kedy zvládnu pluhový oblúk; je však treba vytyčovať trať s ohľadom na možnosti detí. V tomto veku by mali deti jazdiť veľa zjazdov, od jednoduchých, priamych, rovných, po zložitejšie točivé, s terénnymi nerovnosťami.

Z poznatkov, ktoré predtým uvádzame, sme sa od začiatku zamerali na dokonalé zvládnutie techniky lyžovania metódou nácviku, výcviku a zdokonaľovania. K defom sme pristupovali individuálne. Keďže išlo o deti z Bratislavy volili sme denný výcvik v rozsahu 4–5 hodín. Pri prejavoch únavy, ktorá sa ukazovala častejším padaním, nechutou k lyžovaniu, odvolávaním na nevládnosť, rozptyľovaním pozornosti k iným, za normálnych okolností všedným objektom, sme zaraďovali oddychové cvičenia alebo cvičenia ľahkého charakteru. V tejto fáze tréningu je potrebné veľmi citlivo pristupovať k zverencom. Je potrebné vedieť, že v tomto veku sa takmer nevyskytujú deti so sklonom k ulievaniu. Najčastejšou príčinou v prvých rokoch výcviku býva nevhodné oblečenie, kvôli ktorému predčasne odchádzajú deti z výcviku.

Častým zjavom býva, že tréneri podľa vlastných detí, o ktorých sa domnievajú, že sú dobre pripravené fyzicky a psychicky, určujú stupeň zatažovania a dávkovania v tréningu. Tento fakt nespĺňa požiadavky kvalitnej prí-

pravy lyžiarov a je v rozpore so základnými pedagogickými zásadami.

U detí tejto vekovej kategórie pokladáme za najdôležitejšie učiť techniku, ktorá je v procese prípravy pretekára zanedbávaná. Z vlastných skúseností v práci s deťmi môžeme povedať, že v poslednom roku deti zvládnu základné pohybové prvky, spĺňajúce požiadavky na dokonalú technickú jazdu. V našej skupine všetky deti zvládli paralelné vedenie lyží blízko seba kolenami, vykláňanie bokov, pohyb tela v smere vertikálnom. Rotovanie trupu, ktoré je najčastejšou chybou u detí, sa nevyskytovalo. Ťažko zvládnuteľná je dynamika, ako v bránach, tak vo voľnej jazde. U dobre vyvinutých jedincov je častejším prejavom ako u slabších. Nie je to chyba keď si uvedomujeme, že v tomto veku je ešte slabá dynamická sila dolných končatín.

Vek, v ktorom sa začína lyžiarsky výcvik, je obdobím hravým. Mnohí autori uvádzajú, že v tréningu má prevládať hra. Nie sme proti tomuto názoru, domnievame sa ale, že v príprave detí na výkonnostné pretekárske lyžovanie je hra len doplnkom k dosahovaniu trénerových cieľov a plánov. Hlavne posledný rok je potrebné viac sa zamerať na cielavedomý výcvik. Častokrát vidíme ako sa deti hrajú na svahu pod vedením trénerov a cvičiteľov. Nemajú celý deň žiadne voľno a v dobe, keď nelyžujú, sú pod kontrolou vedúcich, trénerov, ktorá sa mení v drezúru a šikanovanie detí. Zdá sa nám, že práve cez prestávky po celodennom tréningu je potrebné popustiť uzdu fantázie detským hrám, na ktoré je v prírode hodne miesta a len nepriamo pozorovať a kontrolovať priebeh ich činnosti.

Okrajovo sme sa zmienili o vytrvalosti detí. Z výskumov v rozličných športových odvetviach vieme, že deti sú najvytrvalejšie, ale len v rôznorodých činnostiach. Pri rovnakej činnosti je odolnosť menšia ako u dospelých, avšak sa rýchlejšie zotavujú. Nesmieme zabúdať, že lyžiarske topánky a lyže sú ťažké a obmedzujú pohyb tak, že deti si nemôžu dostatočne odpočinúť. Stáva sa to najčastejšie v prvom roku výcviku, postupne si na to deti zvykajú, krátky odpočinok stačí na relaxáciu sil a môže sa pokračovať v tréningu. Dôležité je vyžadovať od detí, počnúc prvými krokmi na snehu, určitú vytrvalosť.

Pre úspešnú prípravu mladých adeptov lyžovania, pretekárov sa nám ako najdôležitejšie javí pre túto kategóriu:

- výber detí do prípraviek
- zamerať prácu s deťmi tak, aby prevládala radosť z lyžovania, hlavne z rýchlosti
- zvládnuť techniku pretekárskeho lyžovania
- vhodne deťom motivovať každú činnosť
- zaviesť pravidelné lekárske sledovanie funkčnej pripravenosti organizmu
- zaraďovať vhodným spôsobom súťaže.

Pre skvalitnenie práce v prípravkách, kategórie predžiačkov, sú veľké rezervy. Mnohí tréneri sú dobre oboznáme-

Tak začínajú s výcvikom najmladší sjezdári TJ Turistů a lyžařů Brno

ni s touto problematikou. Je na škodu nášmu lyžovaniu, že k výmene skúseností dochádza len ojedinele a zriedkavo. Zhrnutím skúseností trénerov by sa mali vypracovať spoločné plány pre prácu s mládežou vo všetkých kategóriách, bez rozličných špekulatívnych experimentov a názorov jednotlivcov.

Ako najväčší nedostatok sa nám javí, že zatiaľ nie sú známe vypracované kritéria, ktoré by určovali čo v ktorej kategórii by mali pretekári ovládať.

Pre vekovú kategóriu do 9 rokov okrem všestrannej pohybovej prípravy je najdôležitejšie dokonale pripravovať deti na technické zvládnutie lyžovania, ktoré sa v záseade nelíši od dospelých.

MARIÁN VARŠÁNYI

TISÍC KURSŮ BEZ ÚRAZU

Tak jako řidiči soutěží v ujetí miliónu kilometrů bez nehody, měli by lyžařští cvičitelé soutěžit v počtu kursů bez jediného zraněného žáka. Tento požadavek je aktuální nejen u nás, ale v celém lyžařském světě. Tak kupříkladu Mezinárodní svaz učitelů lyžování projednával problém bezúrazovosti jako hlavní bod na svém zasedání ve švédském městě Riksgränsen. Závěrem vyzval všechny členské svazy, aby při školení cvičitelům zvláště zdůrazňovaly, že musí při své pedagogické činnosti respektovat tyto požadavky:

1. Jízda na lyžích je POHYB. Kdo nezanedbá pohyb v létě a na podzim, jezdit také na lyžích jistěji, obratněji a rychleji se učí.
2. Žák se musí na jízdu na lyžích připravit jak fyzicky, tak psychicky. Je na tobě, cvičiteli, abys mu v tom pomohl!
3. Jezdit na lyžích musí žák sám! Nejprve žáka vedeš a on tě napodobuje. Žák se musí ale brzy naučit objevit „svůj“ pohyb a „svoji“ stopu!
4. Učení ovlivňuje řada činitelů (sníh, terén, rychlost, výzbroj, kondice atd.). Jestliže zvolíš některý z těchto činitelů těžší, musíš druhé učinit snazšími!

5. Kdo se přeceňuje, snadněji se zraní. Ukaž žákovi jeho silné stránky, ale také hranice jeho možností! Jen tak je může a bude respektovat.

6. Vhodná výzbroj usnadňuje a špatná zdržuje výcvik. Pořad svým žákům! Závodní výzbroj je speciální a určená jen pro závodníka. Hlavním požadavkem pro začátečníka jsou co největší předpoklady k pohyblivosti. A to platí tím spíše pro děti!

7. Žák tě pozoruje! Ty jedeš instinktem, on si musí tento instinkt vypěstovat. Žák napodobí všechno, co ty děláš pro svoji bezpečnost! Pouč žáka o všem, co může přispět k jeho bezpečnosti!

8. Koho neznáš, toho nemůžeš dobře učit. Zajímej se o schopnosti, nedostatky a zvláštní zájmy svého žáka! Buď každému ve svém družstvu „soukromým učitelem“!

9. Neopatrnost jiných není omluvou pro neopatrnost tvoji! Nikdy s družstvem nestoupej nebo nesjížděj, aniž bys vzal v úvahu stále proměnlivou okolní situaci. Žáci se často ženou slepě do nebezpečí, ale ty jsi stále odpovědný!

10. Vyučuj své žáky tak, aby se stali spolehlivými, obezřetnými a ohleduplnými lyžaři!

Dr. JIŘÍ SOUKUP

Přehled výsledků MS 1978

(Pokračování ze str. 6)

gel (Rakousko) 2:55:34,61, 20. Hauser (Švýcarsko) 2:56:21,43. — **36. Henych 3:03:02,85, 40. Simon 3:03:18,55 hod.**

4X10 km: 1. Švédsko 2:05:17,63 (Lundbäck 31:33,87, Johansson 30:42,27, Limby 31:31,72, Magnusson 31:29,77), 2. Finsko 2:05:28,95 (Lähtevänoja 31:42,14, Mieto 30:31,66, Teurajärvi 31:33,45, M. Pitkänen 31:41,70), 3. Norsko 2:06:48,37 (Erikson 31:33,88, Aunli 30:43,55, Formo 31:56,86, Braa 32:34,08), 4. SSSR 2:07:56,54 (Beljajev 32:06,73, Zimjatov 32:06,63, Saveljev 31:36,70, Ročev 32:06,48), 5. Švýcarsko 2:08:40,42 (Kreuzer, Renggli, Hauser, Ambühl), 6. NSR 2:08:46,47 (P. Zipfel, G. Zipfel, Müller, Nötz), 7. ČSSR 2:08:53,36 (Švub 33:01,48, Jary 32:21,77, Simon 31:39:36, Beran 31:50,75), 8. NDR 2:09:10,54 (Anders, Deckert, Wolf, Krause), 9. USA 2:10:06,38 (Peterson, Caldwell, Koch, Duklee), 10. Francie 2:10:09,51 (Pierrat, Drezet, Blondeau, Fargeix), 11. Itálie 2:12:04,54, 12. Rakousko 2:12:18,38, 13. Kanada 2:16:28,15, 14. Austrálie 2:32:14,63 hod.

Závod sdružený: 1. Konrad Winkler (NDR) 435,24 (skoky 224,6, běh 210,64), 2. Rauno Miettinen (Finsko) 431,66 (232,0 a 199,66), 3. Ulrich Wehling 430,83 (216,3 a 214,53), 4. Langer 427,25 (212,5 a 214,75), 5. Schmieder (všichni NDR) 423,48 (221,9 a 201,58), 6. Voronin (SSSR) 418,40 (214,3 a 204,10), 7. Sandberg (Norsko) 417,22 (218,7 a 198,52), 8. Karjalainen (Finsko) 416,99 (219,8 a 197,19), 9. Długopolski (Polsko) 415,31 (207,3 a 208,01), 10. Granlien (Norsko) 415,10 (195,1 a 220,0), 11. Majorov (SSSR) 410,45 (216,5 a 193,95), 12. Kawulok (Polsko) 408,36 (195,8 a 212,56), 13. Engh (Norsko) 408,06 (213,9 a 194,16), 14. Hettich (NSR) 405,79 (195,6 a 209,19), 15. Nogovicy (SSSR) 401,88 (201,5 a 200,38), 16. Kuvaja 394,45 (190,5 a 203,95), 17. Etelälähti (oba Finsko) 389,16 (194,2 a 194,96), 18. Albert (NSR) 387,35 (183,4 a 203,95), 19. Lustenberger (Švýcarsko) 386,53 (196,6 a 189,93), 20. Malmquist (USA) 385,56 (216,8 a 168,76). — **Skoky:** 1. Miettinen 232,0 (85,5 a 81,5), 2. Winkler 224,6 (84,5 a 81), 3. Schmieder 221,9 (84,5 a 81,5), 4. Karjalainen 219,8 (85 a 80), 5. Sandberg 218,7 (84 a 80), 6. Malmquist 216,8 (78 a 80,5), 7. Majorov 216,5 (79,5 a 78,5), 8. Wehling 216,3 (81,5 a 78,5), 9. Voronin 214,3 (81 a 79), 10. Engh 213,9 (78,5 a 81). — **Běh na 15 km:** 1. Granlien 48:22,27, 2. Galanes (USA) 48:44,68, 3. Langer 48:57,28, 4. Wehling

48:58,76, 5. Kawulok 49:11,84, 6. Winkler 49:22,66, 7. Hettich 49:34,30, 8. Długopolski 49:42,16, 9. Voronin 50:08,28, 10. Kuvaja 50:09,22 min.

Skok na středním můstku (P 70 m): 1. Matthias Buse 253,2 (84 a 86), 2. Henry Glass (oba NDR) 251,7 (84,5 a 85,5), 3. Alexej Borovitin (SSSR) 250,0 (84 a 84), 4. Schnabl (Rakousko) 249,4 (84,5 a 85), 5. Kokkonen 248,7 (82,5 a 85), 6. Räsänen (oba Finsko) 246,5 (83,5 a 84,5), 7. Savin (SSSR) 243,1 (82,5 a 84), 8. Danneberg (NDR) 242,4 (83,5 a 83,5), 9. Ruud (Norsko) 240,9 (82 a 85), 10. Ellimä (Švédsko) 239,7 (82 a 83), 11. Bergerud (Norsko) 239,3 (83,5 a 82,5), 12. Puikko (Finsko) 236,1 (81,5 a 82,5), 13. Sätre (Norsko) 234,8 (80,5 a 83), 14. Jim Denney (USA) 231,6 (81 a 80,5), 15. Törmänen (Finsko) 227,0 (84 a 84), 16. Käyhkö (Kanada) 226,9 (80 a 79,5), 17. Škoda (ČSSR) 226,8 (79,5 a 79), 18. Weber (NDR) 226,7 (78 a 82), 19. Curuga (Japonsko) 225,1 (79 a 77,5), 20. Mösching (Švýcarsko) 224,2 (81 a 79). — **27. Samek 217,7 (76 a 79) a F. Novák 217,7 (74,5 a 80,5), 41. Tanczos 207,8 (84,5 a 77,5).** — Startovalo 55 skokanů.

Skok na velkém můstku (P 90 m): 1. Tapio Räsänen 256,6 (111,5 a 108), 2. Alois Lipburger 256,3 (112,5 a 107,5), 3. Faiko Weisspflug (NDR) 255,8 (108 a 114,5), 4. Buse 251,1 (110 a 109,5), 5. Käyhkö 242,1 (108,5 a 103,5), 6. Törmänen 241,9 (104 a 107,5), 7. Savin 241,2 (105,5 a 105,5), 8. Danneberg 238,9 (107,5 a 104), 9. Borovitin 234,5 (105,5 a 100), 10. Steiner (Švýcarsko) 230,9 (104 a 101), 11. Hýsek (ČSSR) 228,9 (100,5 a 106), 12. Kokkonen 227,9 (102 a 102) a Glass 227,9 (102 a 104,5), 14. Norčič (Jugoslávie) 226,7 (105,5 a 103), 15. Kogler (Rakousko) 221,7 (99 a 102), 16. Ivanov (SSSR) 220,2 (103 a 98), 17. Škoda 219,5 (103,5 a 97), 18. Fijas (Polsko) 218,8 (101 a 104), 19. Bergerud 218,6 (106,5 a 95,5), 20. Mösching 216,8 (102,5 a 100). — **24. Samek 207,9 (97 a 97), 33. Tanczos 196,7 (94,5 a 96,5).** — Startovalo 55 skokanů.

Běh žen na 5 km: 1. Helena Takalová 18:53,50, 2. Hilka Riihivuoriová-Kuntolaová (obě Finsko) 18:58,49, 3. Raisa Smetaninová 19:01,30, 4. Kulakovová (obě SSSR) 19:08,83, 5. Meinelová (NDR) 19:14,38, 6. Amosovová (SSSR) 19:17,14, 7. Kvellová (Norsko) 19:21,11, 8. Olssonová (Švédsko) 19:24,01, 9. Impiöová (Finsko) 19:30,44, 10. Myrmaelová (Norsko) 19:38,48, 11. Carlzonová-Lundbäcková (Švédsko) 19:40,38, 12. Rostocková (NDR)

19:45,24, 13. Paulů (ČSSR) 19:50,84, 14. Chvorová (SSSR) 19:55,63, 15. Petzoldová (NDR) 19:58,08, 16. Roeningová (Norsko) 20:02,82, 17. Schreiberová (NDR) 20:06,72, 18. Pasiarová 20:08,17, 19. Auromaová (Finsko) 20:09,16, 20. Palečková 20:13,84. — **22. Jeriova 20:23,54 min.** — Startovalo 44 závodnic.

10 km: 1. Zinajda Amosovová 37:01,72, 2. Raisa Smetaninová 37:13,37, 3. Hilka Riihivuoriová-Kuntolaová 37:23,43, 4. Kulakovová 37:30,09, 5. Impiöová 37:32,47, 6. Kvellová 37:40,77, 7. Carlzonová-Lundbäcková 37:42,86, 8. Ročevová (SSSR) 37:51,47, 9. Meinelová 38:02,38, 10. Paulů 38:08,20, 11. Palečková 38:10,15, 12. Olssonová 38:17,66, 13. Takalová 38:24,16, 14. Pasiarová 38:31,43, 15. Hämäläinenová (Finsko) 38:33,36, 16. Roeningová 38:56,43, 17. Petzoldová 39:03,28, 18. Johannesenová (Norsko) 39:09,09, 19. Krauseová 39:10,86, 20. Schmidtová (obě NDR) 39:15,93, 22. Jeriova 39:31,43 min. — Startovalo 43 běžkyň.

20 km: 1. Zinajda Amosovová 1:13:00,05, 2. Galina Kulakovová 1:13:08,11, 3. Helena Takalová 1:13:57,95, 4. Riihivuoriová-Kuntolaová 1:14:00,28, 5. Smetaninová 1:14:38,83, 6. Kvellová 1:15:10,62, 7. Olssonová 1:15:27,34, 8. Schmidtová 1:15:30,34, 9. Petzoldová 1:15:31,14, 10. Meinelová 1:15:45,83, 11. Johannesenová 1:16:21,59, 12. Chvorová 1:16:25,47, 13. Impiöová 1:16:31,84, 14. Palečková 1:16:57,48, 15. Carlzonová-Lundbäcková 1:16:58,76, 16. Hämäläinenová 1:17:06,06, 17. Johannesenová 1:17:34,06, 18. Myrmaelová 1:18:05,27, 19. Paulů 1:18:17,38, 20. Bodelidová (Švédsko) 1:18:20,53. — **22. Gandelová 1:18:56,88, 28. Strnádková 1:21:16,67 hod.** — Startovalo 41 závodnic, 37 závod dokončilo.

4X5 km: 1. Finsko 1:13:25,08 [Tania Impiöová 18:20,79, Marie-Liisa Hämäläinenová 19:12,57, Hilka Riihivuoriová-Kuntolaová 17:46,15, Helena Takalová 18:05,57], 2. NDR 1:13:29,74 [Marlies Rostocková 18:28,74, Birgit Schreiberová 18:35,98, Barbara Petzoldová 18:23,65, Christel Meinelová 18:01,37], 3. SSSR 1:13:39,88 [Nina Ročevová 18:49,52, Zinajda Amosovová 18:14,29, Raisa Smetaninová 18:16,25, Galina Kulakovová 18:19,82], 4. Švédsko 1:14:56,96 [Johannesenová 19:17,5, Olssonová 18:18,87, Bodelidová 19:09,61, Carlzonová - Lundbäcková 18:11,33], 5. Norsko 1:15:03,86 [Johannesenová, Roeningová, Myrmaelová, Kvellová], 6. ČSSR 1:16:25,38 [Pasiarová 19:28,91, Paulů 18:51,01, Palečková 18:38,90, Jeriova 19:26,56], 7. NSR 1:16:25,38, 8. USA 1:19:19,61, 9. Kanada 1:20:57,11 hod. — Startovalo devět štafet.

Näkemiin Lahti 1978

Skončilo MS 78 v klasickém lyžování ve finském Lahti. Doznělo volání: Sláva vítězům a čest poraženým! Nastalo období bilancování — období otázek, úporného hodnocení a hledání příčin úspěchů a neúspěchů. Všechny dojmy jsou však v paměti ještě příliš živé a prakticky nedoschl inkoust v poznámkových blocích. Na gruntovní analýze je ještě čas, tu je nutno provést s klidnou hlavou bez emocí a zvážit proč jsou na jedné straně výkony Berana, Palečkové, Simona a některých dalších, na druhé straně pak rozpaky a zklamání.

Přesto je nezbytné podstoupit martýrium pochyb a diskusí, hledání argumentů a přesvědčování — protože to je jediná cesta, která vede vpřed. Je třeba pečlivě zvážit a pokusit se oddělit kladné a progresivní od překonaného a zastaralého. Není místo

pro sentimentální vzpomínky, pseudopřátelské vztahy, ani pro ješitné obhajování vlastních názorů a stanovisek. Existuje totiž rozhodující hlediště a tím je podřízení všech opatření a rozhodnutí zájmům celku, společnosti a tedy československému lyžování.

Vítáme proto diskuse, polemiky a sebezvládnutější názory pokud v sobě obsahují prvky konstruktivní kritiky a směřují ke zlepšování stávající situace.

Cílem tohoto příspěvku je přinést několik dojmů a poznámek a přispět do diskuse a zároveň tvorby nového tréninkového období do ZOH 1980.

*

Skončilo „velké“ (patrně největší) mistrovství světa. Co na něm bylo zvláštního? Dá se říci, že mnoho. Cel-

ková atmosféra před i v průběhu MS [tedy po Falunu 1974 a Innsbrucku 1976] byla ve znamení snah lyžařů Skandinávie znovu vybojovat ztracené pozice.

Charakteristickými rysy tréninku běžců bylo především další zvyšování celkového objemu cyklických km. To se projevilo v tvrdším, zaměřenějším a na této úrovni téměř individuálně maximálním tréninkem. Docházelo i v některých případech k uplatňování diferenciace v zaměření přípravy na kratší a delší tratě, a to nejen u mladších běžců. Celkově lze konstatovat, že zvyšování objemu (a to ve značně širokém záběru) je chápáno jako rozhodující faktor dalšího zvyšování výkonnosti.

Dalším znakem bylo zvyšování objemu km na kolečkových lyžích (a to i u běžců SSSR). Hlavním důvodem je potřeba většího zastoupení speciálních prostředků a podnětů v procesu zatěžování. To je jednak v bližším režimu práce a energetickém zásobo-

vání organismu, dále v „podobnosti“ pohybové struktury a i v tréninkovém využití (posilování paží apod.). Využití kolečkových lyží skutečně efektivním způsobem je vázáno na asfaltové dráhy s náročnými profily.

Velmi významný je trénink na sněhu na ledovcích v letním období. Má velmi důležitou integrující funkci, tzn. že integruje analyticky rozvíjené předpoklady výkonnosti ve vyšší funkční celek a na vyšší úrovni řízení. Vedle toho působí stimulačně euforie z pobytu a pohybu ve vysokých horách, vliv velké nadmořské výšky a změna tréninkových prostředků a prostorů.

Nejvýznamnější rys tréninku nejúspěšnějších běžců této vrcholové úrovně je možno spatřovat ve zvyšování intenzity při zachování vysokého objemu přípravy. Velký objem cyklických km je z tohoto hlediska vedle dobrého zdravotního stavu, tělesné i duševní připravenosti základním a nenahraditelným předpokladem pro další zvyšování intenzity zatěžování. Zde je zároveň částečná odpověď na otázky a diskuse, mají-li naši běžci a běžkyňe rychlost (rozuměj), dovedou-li podat obdobně kvalitní výkony jako v běžích na 30, 50, event. 10 a 20 km i v závodech na 5, 15 km, event. ve štafetových běžích).

Jednou odpovědí je skutečnost, že Jiří Beran zaběhl třetí, Šimon, Palečková a Paulů čtvrté časy na svých úsecích. Šimon měl celkově 11. nejlepší čas a Palečková čtrnáctý.

Druhou je pak skutečnost, že prvotní je nutnost absolvovat relativně vysoké objemy (podrobnější rozbor budou obsahem dalších sdělení a materiálů) cyklických km jako základ a

teprve při příznivé reakci organismu na tuto zátěž postupně zvyšovat intenzitu zatěžování. Zde totiž nejde o rychlost v pravém smyslu, ačkoliv se tohoto pojmu všeobecně používá. Činnost totiž trvá 15 a více minut. Jde o speciální vytrvalost a řečeno co nejjednodušeji o schopnost překonat danou vzdálenost v kratším čase. To předpokládá schopnost organismu pracovat jak v aerobním, tak anaerobním režimu práce, na aerobní bázi se rychle zotavovat a využívat vysokého procenta kyslíku z individuální vysoké maximální spotřeby O₂.

Dále je nutno zdůraznit velmi dobrou organizaci soutěží, zejména kvalitní úpravu tratí a velkou náročnost jejich profilů. Téměř po celé délce byly dvě stopy pro závodníky a třetí pro trenéry a pracovníky realizačních týmů. Obtížnost profilů byla nejen v častém střídání výstupů a sjezdových úseků prokládaných zvlněnými rovinami, ale i proto, že všechny tratě měly stejný velmi obtížný začátek po startu, a téměř dva km do cíle. Krátká strmá stoupání přecházela často do technicky náročných zvlněných rovin, krátké sjezdy neumožňovaly odpočinek a končily velmi často do protisvahů. Běh na těchto tratích vyžadoval vedle vysoké úrovně tělesné a morální připravenosti zejména cit pro skluz lyží, zachování sjezdového postoje (v tomto směru byli bezpochyby nejlepší finští běžci a běžkyňe) a střídání různých běžeckých způsobů.

Byli jsme svědky nejen velmi úporných a dramatických bojů — jasně vynikaly oba štafetové závody. Skutečně mistrovskou úroveň taktického myšlení a rozhodování předvedli H.

Takalová a T. Magnusson na posledních úsecích ženských a mužských štafet.

Nelze opomenout ani velký propagační a odborný přínos skvěle režimovaných televizních a rozhlasových přenosů. Byl to výsledek nejen značně velkého počtu snímacích kamer a odborně připravených komentátorů, ale zejména napojením na komputery byly vytvořeny předpoklady zachytit probíhající boje v plné dramatickosti a plastičnosti a pro diváka i posluchače velmi přitažlivě.

Celkové atmosféře přispěly i oslavy 70. výročí založení finského, švédského a norského lyžařského svazu.

Všechny soutěže měly důstojný rámcem jak ve skvělém stadiónu pro skoky a běhy, v běžeckém areálu a v celkovém zapojení do krajiny, především však v množství diváků (i když jsme si po zkušenostech mysleli, že jich bude ještě více). Byli to však i více zasvěcení, velmi sportovní. Dokázali být nadšení i zklamání výsledky finských běžců, nakonec však u nich vždy zvířelý smysl pro sport (např. porážka M. Pitkänena od T. Magnussona na posledním úseku štafet na 4x10 km, nebo téměř poslední místo J. Mieta na 50 km atd.).

Silných dojmů je mnohem více. V uveřejňování poznatků a zkušeností budeme pokračovat. Realizační skupina vedle „servisu“ a „pomocí“ během soutěží se snažila za účasti prakticky všech členů výpravy, tj. vedení, trenérů i závodníků průběžně zachytit některé poznatky, názory a zajímavosti. Počítá se s jejich brzkým uveřejněním v podobě souhrnného materiálu. Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL

Annemarie Moserová-Prölllová první obětí

V loňském listopadovém čísle Lyžařství jsme poukázali na nová opatření Mezinárodní lyžařské federace, týkající se závodního oblečení skokanů a sjezdářů. Příslušné předpisy jsou formulovány negativně, nepřepisují jak tkaniny, používané pro kombinézy ve skokanských a sjezdových závodech, mají vypadat (druh, skladba tkaniny apod.), nýbrž jak tyto tkaniny nesmějí vypadat. Jde o zákaz používání závodního oblečení vnitřně, zevně, nebo oboustranně chemickou cestou upravovaného. Předpisy dále vyžadují, aby tkanina byla oboustranně ve stejném rozsahu vzduchově propustná. Pro závodní oblečení ve sjezdových závodech byla stanovena norma vzduchové propustnosti, skokani prozatím od ní upustili.

V zájmu zvýšení bezpečnosti závodníků se k rozhodnutí FIS připojilo také předsednictvo VSL ÚV ČSTV a vydalo obdobný předpis pro naše závodníky — skokany a sjezdaře, s tím rozdílem, že nestanovilo normu propustnosti vzduchu ani pro sjezdaře (viz metodický dopis STK-R čís. 3/77).

Obecně je nutno říci, že formulace předpisu, vydaného federací, není přesná a zcela jednoznačná. Zejména ve skoku budou kontroloři FIS postaveni před velmi těžký úkol, jejich rozhodování bude často postrádat pevnou základnu, zakotvenou s jasným předpise. Proto má-li obtížný a komplikovaný problém materiálu být zvládnout, nezbyvá nežli nastoupit tvrdý a nekompromisní postup při kontrolách.

Do konce ledna nebylo hlášeno žádné porušení předpisu v závodním oblečení skokanů. Ve sjezdovém sportu však se již v zahajovacím závodě

Světového poháru (SP), v obřím slalomu ve Val d'Isère, stala první obětí materiálových předpisů Annemarie Moserová-Prölllová, která jela v oblečení, jehož vzduchová propustnost se pohybovala daleko pod magickou 50 litrovou hranicí. Protože případ Moserové je případem precedenčním, představující v oblasti závodního oblečení začátek zcela nové éry, chceme naše čtenáře stručně seznámit s technikou zkoušek a také s některými novými aspekty, které předpisy o materiálu s sebou přinášejí.

Těsně před prvními závody SP sezóny, 6. prosince 1977 ve Val d'Isère, kde ve dnech 7.—8. 12. se jely závody ve sjezdu a v obřím slalomu žen a 9. až 11. 12. sjezd a obřím slalom mužů, se sešla zkušební komise materiálu ve složení Gian Franco Kasper (Švýcarsko), ředitel FIS a Heinz Krecek (NSR), člen materiálové komise FIS, která provedla kontrolu závodního

oblečení 18 družstev. Zkoušena byla vzduchová propustnost kombinéz, zhotovených z různých materiálů, přičemž šlo o zjištění přesných hodnot: kontrolována byla předpisem předepsaná minimální vzduchová propustnost 50 l na 1 m² a sekundu při podtlaku 10 mm vodního sloupce.

Použito bylo měřicího přístroje italského původu, běžně používaného v textilním průmyslu, přizpůsobeného potřebám FIS. Přístroj vyjádřil výsledky číselně, který znásobený konstantním faktorem určil, zda oblečení odpovídá či neodpovídá normě. A protože tento faktor byl znám jen zkušeným komisařům, mohl být výsledek zkoušek zachován v tajnosti. O výsledku zkoušky kombinéz byla jednotlivá družstva uvědoměna individuálně. Zkoušky byly označeny za jistý druh servisní služby poskytované ze strany federace, která měla jednotlivým družstvům umožnit orientaci na používané oblečení. Družstva, jejichž kombinézy při zkoušce neobstály, se nemusela obávat sankcí.

O úmyslu provést kontrolu oblečení při závodě, neboli kdy hrozí „nebezpečí“ kontroly, vědí jen kontroloři FIS. Tyto kontroly budou kontroloři FIS provádět podle vlastního uvážení. Přezkouší oblečení závodníků umístivších se na prvních čtyřech místech

Význačné postavy světového sjezdového lyžování. Vlevo Annemarie Moserová-Pröllová (Rakousko), uprostřed mistryně světa ve slalomu Marie Eppleová (NSR), vpravo Švýcarka Lise-Marie Morerodová

a dalších dvou vylosovaných z ostatních účastníků závodu. Není tedy předem známo, na kterých závodech se tyto kontroly (namátkově) budou provádět. Byla jen jediná výjimka, a to MS v Garmisch-Partenkirchenu, kde provedení kontroly bylo federací nařízeno.

Kontroly závodního oblečení na závodech mohou být prováděny i bez příkazu FIS. Např. v případě podezření může každý vedoucí družstva formou protestu požádat o kontrolu oblečení toho kterého závodníka. Je to poměrně drahá záležitost, neboť ten, kdo v jednání o protestu podlehne, zaplatí cca 1000 švýts. Tolik přibližně činí náklady testovací zkoušky u EMPA v St. Gallen. Také TD může v případě podezření nařídit provedení testovací zkoušky na náklad federace.

Při preventivních kontrolních zkouškách ve Val d'Isère měla jistě obtíže i naše děvčata, a to s oblečením pro závod ve sjezdu. Čs. reprezentanti totiž mají jedinou kombinézu pro všechny tři disciplíny. Pro závod ve sjezdu byly závodou kombinéz chrániče ramen, loktů a kolen; děvčatům bylo dovoleno v nich trénovat, pro závod jim vypomohly rakouské sjezdářky.

Skutkový základ případu Moserové je následující. Ve Val d'Isère se jel první obří slalom žen SP. V druhém kole závodu zajela Rakušanka nejlepší čas a zajistila si tak druhé místo na závodě a tím i 20 bodů do klasifikace v soutěži. Moserová jela závod ve staré tréninkové kombinéze z loňského roku, která nebyla zkoušena. V prvním kole jela ještě s převléknutým svetrem, v druhém kole jej sun-

dala. Ostatní Rakušanky jely ve zkoušených kombinézách. Oblečení Moserové bylo podrobena dodatečné kontrole za přítomnosti vedoucího rakouského družstva Udo Albla, řed. FIS Gian-Franco Kaspera a TD Paul Berlingera. Výsledek zkoušky ukázal, že jde o oblečení, které odporuje stanovené normě. Proto byla kombinéza zabavena, zapečetěna a zaslána EMPA v St. Gallen. EMPA potvrdil, že oblečení Rakušanky neodpovídalo předpisům; místo 50 l propouštělo jen 20 l na 1 m² a sek. Tím se dříve podmíněně vyslovená diskvalifikace stala definitivní a diskvalifikovanou závodnicí postihla ztráta 20 bodů pro klasifikaci ve SP.

Přestože ztráta 20 bodů není pro Moserovou tragickou — je letos prozatím ve vynikající formě, může bodovat ve všech třech disciplínách a také nová formule se dvěma koly obřího slalomu jí zvláště vyhovuje — rakouský svaz se proti rozhodnutí FIS odvolal k předsednictvu FIS. Předsednictvo FIS na svém zasedání 18. 2. v Lahti odvolání zamítlo.

V souvislosti s „případem“ Moserové v odborném tisku v zahraničí byly vyslovovány obavy, že by se případ mohl rozrůst v novou materiálovou „válku“ mezi družstvy, ve které by sportovní klima bylo vystřídané nedůvěrou a neklidem. Případ Moserové bohužel dokazuje také, že ti, kdož podávají fantastické výkony na tratích a svazích, které je možno dosahovat jen pílí, talentem, odvahou a stoprocentním nasazením — závodníci a závodnice — jsou technikou a výrobou stále více odstrkování do pozadí. Nikdo nevěří, že špičkové umístění Moserové ve Val d'Isère mělo

příčinnou souvislost s použitým oblečením.

Nechť kritika na konci sezóny na případ z Val d'Isère dopadne jakkoli, činovníkům FIS, pověřeným testováním oblečení nesmí být nic vytýkáno. Postupovali korektně, přísně a nekompromisně, jak jim ukládal převzatý mandát. V budoucnu patrně nezbude, nežli do závodního programu každého družstva zařadit i vlastní prohlídku oblečení a tím lyžaře zbavit neklidu z možného překvapení. Nové předpisy o závodním oblečení je nutno chápat jako maximální snahu federace a svazů v péči o bezpečnost a zdraví závodníků. To je a musí zůstat nesmlouvavým požadavkem federace a národních svazů, odpovídajících za rozvoj lyžařského závodního sportu.

Případ Moserové má některé aspekty, s nimiž se v době, kdy byly předpisy o závodním oblečení v odborných grémích FIS koncipovány, nepočítalo, např.:

- nepostihl trest nesprávnou osobu, tj. závodnicí, která bez zlého úmyslu, víceméně z lehkomyšlnosti (svetr v prvním kole) vklouzla do nastražené pasti? Za oblečení závodnic odpovídají trenéři a ti za stávajících předpisů nejsou postižitelní. Byl by jistě stačil jednoduchý rozkaz k výměně kombinézy. Post festum budou tito činovníci vždy hledat formálně právní cestičky, jak zvrátit rozhodnutí orgánů závodu;

- představu o tom, že by klasifikace závodníků během soutěže o SP mohla být od prvního závodu nejasná, nebo měla jen prozatímní platnost, je nemyslitelná;

- spor mezi odborníky o tom, zda hodnota propustnosti vzduchu pod 50 l představuje skutečnou výhodu pro závodníka, nebyl dosud ukončen;

- splnilo se to, co po první diskvalifikaci bylo očekáváno. Mario Cotteli podal protest proti oblečení Franze Klammera na základě novinářské „kachny“, aniž by byl sám přesvědčen o nesprávném oblečení Rakušana. Kde zůstává zásada fair play?

- po provedené kontrole v St. Gallen byla kombinéza Moserové rozstřížena na dvě půle; jednu část si ponechal EMPA (státní ústav pro zkoušení materiálu), kde zůstane uschována po dobu jednoho roku, druhá část byla předána Rakouskému lyžařskému svazu, aby mohly být zjištěny příčiny nízké hodnoty propustnosti. Tento postup lze označit jako komedii.

Před rokem na besedě s trenéry v Lahti řekl předseda komise FIS pro výstroj a výzbroj Ludwig Schröder (NDR), že „návrat k lyžařskému sveteru není možný“. S tím je nutno souhlasit a snahu federace k návratu k jakémusi „normálnímu oblečení“ z důvodů obecně známých, je nutno uvítat. Nicméně, po zkušenostech z letošní sezóny se zdá být nezbytné, aby předpisy o materiálu, zejména poslední zákazy, týkající se závodního oblečení, byly upřesněny a aby byla nalezena jednoduchá a praktická cesta pro jejich aplikaci.

Dr. OTTO KULHÁNEK

předseda subkomise rozhodčích
VSL ÚV ČSTV

NEJHEZČÍ BOJE mezi slalomovými brankami

Již po triadvacáté změřili síly nejlepší lyžaři ČSSR. Sjezdovka na Lysé hoře v Kokytině nad Jizerou a svah na Čertově hoře v Harrachově nabídly své zasnežené ráme lyžím mnoha značek a typů. Ne přímo také přispěly do diskuze, zda závody vyhrávají lyže nebo závodníci. Přemrzlý sníh se po celé tři dny mistrovství republiky jednotlivců blyštěl v hřejivých paprscích zlatého slunce, ale smutek poražených, zvláště těch mladých, rozehřát nedokázalo.

PROLOG OBSTARAL SJEZD

Trenink a mistrovská soutěž družstev daly možnost seznámit se s novou tratí z Lysé hory k prvním domkům v Rokytině. V Krkonoších bychom lepší sjezdovku nenašli. Pro závod žen odpovídá parametrům Světového poháru, pro muže by potřebovala být delší a závěrečný úsek měl mít ještě strmější hrany, které by vyzkoušely unavené jezdce. Délka 2750 m, výškový rozdíl 620 m.

Po dvoleté přestávce se tedy opět závodilo ve sjezdu. Mezi ženami byla favoritkou Šoltýsová, o které je známo, že má velký smysl pro správně rozložený skrz. Dáša Kuzmanová proležela téměř celý předešlý den s nachlazením, takže vše, včetně lyží Kástle s otvory ve špičkách, hovořilo pro její největší soupeřku. Kuzmanová však lehce stála na lyžích, volila vynikající stopu a od počátku získávala časový náskok. Oblouky jela technicky výborně a s maximálním nasazením vystačila až do cíle. Šoltýsová zůstala jasně druhá, za těmito sjezdařkami byl značný odstup. Předpoklady prokázala Kolátková, „domáčí“ Vlčková a Brixiová uměly využít znalosti tratě. Mezi špičkou a výkonostním středem byla značná meze.

Bohumír Zeman zvítězil na lyžích 223 cm dlouhých, na nichž jel vůbec poprvé. O svoje přišel po dvojnásobném vpnutí pojistného vázání, vypůjčil si tedy lyže od Garstky. Vnitřně uklidněn jejich vlastnostmi zajel bojovnou jízdu, tak jak to umí ve slalomu, řezal oblouky, rychle je vyjžděl a to všechno vedlo k nejkratší cestě dolů. Míla Sochor na něj ztratil 2,35 vteřiny už v mezičase, v technické části tratě, která by mu měla vyhovovat. Ostatní až na Gurského na tom byli daleko hůř. Kuriózní start mě nadějný Schimmer. Při odrazu na startu přeletěl přes špiče lyží, udělal dva obraty, spadl a ještě závod dokončil. Škoda, mohl ukázat, že jeho volba do reprezentace byla oprávněná, protože ještě 26 závodníků dokázal porazit.

DRUHÝ TITUL KUZMANOVÉ

Trat obřího slalomu měla po strémém úseku traverz, který měl v úvodu přivřenou bránu, kdo tam zbrzdil příliš, musel trpět až k dalšímu zlomu před cílem. Škoda jen, že pro ženy bylo vypsáno jedno kolo. Měli jsme objektivněji posoudit ambice zvláště mladých závodnic. Kuzmanová i při této jediné příležitosti až neuvěřitelně vyhrála. Na počátku traverzu narazila do tyče, spadly jí brýle, kte-

ré stačila opět nasadit a závod dokončit. Trenér Vedral si poznamenal i dobré jízdy Walachové a mladičké Bergerové. Trenér mužů inž. Horák si také s povděkem oddechl, když na výsledkové tabuli uviděl třetí nejlepší čas u Schimmera.

Obří slalom mužů zůstal doménou Míly Sochora. Od roku 1972 v této disciplíně na domácím šampionátu neprohrál. I letos uplatnil optimální skrz v obloucích, navíc mu vyhovoval i kyprý sněhový povlak. Na takovém sněhu se Zeman svým dravým způsobem jízdy neprosadil, i když ve druhém kole bojoval jako lev. Odstup naší nejlepší dvojice před ostatními byl opět veliký. Potvrdilo se, že průměrná úroveň našich mužů zaostává za ženami.

SLALOM POHŘEBIŠTĚM NADĚJÍ

Ještě udýchaná se opírala o hůlky, aby dala odpočinout nohám, když hlasatel oznámil, že vede i po druhém kole slalomu. Jakoby nechtěla uvěřit až do okamžiku, kdy přijela pográtovat Kuzmanová. V té chvíli Vladka Housková uvěřila. Přece jen se podařilo zúročit talent a pílí v úspěch! Bylo to jediné a pro laiky největší překvapení. Trenéři však zvolali: Konečně! Housková nechala za sebou v obou kolech všechny tři závodnice A družstva, což lze odůvodnit jen u Kuzmanové, která chřípce útočící na její organismus ve slalomu podlehla (ze 40 dokončilo jen 11 závodnic!). Sestnáctiletá Charvátová dobře sekundovala a rozdíl mezi prvními dvěma lyžařkami byl minimální.

To však nebylo vůbec nic proti bitvě mezi Zemanem a M. Sochořem. Po úvodním kole se zdálo, že vítěz obřího slalomu získá bez problémů i druhý titul, ale závěr druhého kola byl vrcholnou ukázkou nasazení ze strany Zemana. Jeho styl jízdy s rychlým přešlapováním z jedné lyže na druhou mu v obtížněji postaveném kole s méně rytmickými brankami pomohl zlikvidovat vteřinovou ztrátu a rozdílem pouhých dvou setin zvítězit. Na třetí stupínek se prosadil Gurský, který podával v průběhu mistrovství vyrovnané výkony. Smůlu měl opět Schimmer, který v tvrdé jízdě na tyče ztratil brýle a oslněn při výjezdu z lesa musel odstoupit (nedojela polovina ze 66 na startu). Líbili se Hermánek a Loska, který měl výborné mezičasy, žel nedokázal si je udržet.

ZDARILÉ MISTROVSTVÍ

Tón sboru lyžařů udávali naši vyslanci na Světovém poháru. Prosadili

se i v trojboji v pořadí Zeman (3, 13), M. Sochor (26, 23) a I. Sochor (43, 61), mezi ženami Kuzmanová (11, 17), Šoltýsová (26, 78) a Charvátová (31, 17). Trenér Vedral chválil úpravu všech tratí: „Sjezdovka byla připravena stoprocentně, ostatní tratě na úrovni. Zažil jsem ve Světovém poháru podstatně horší podmínky. Kupodivu byla větší potíž s nadbytkem sněhu, což je u nás zvláštností. Co se týče parametrů, ženské byly na světové úrovni, mužské v našich podmínkách na maximální. Škoda, že dobrou práci neumíme prodat. Chybí některé detaily. Kdyby tu byla světelná tabule s mezičasy, bylo by to pro diváka zajímavější. Těžko ho přitáhne závod, jehož výsledky se dozví druhý den z novin. Měli bychom do budoucna na podobných maličkostech více pracovat. To ovšem není vina jabloneckých pořadatelů.“

VÝSLEDKY

Muži — sjezd: 1. Zeman (PF Hradec Král.) 1:40,06, 2. Šoltýs (UK Brat.) 1:43,66, 3. I. Sochor (D. Liberec) 1:43,86, 4. Kakeš (VŠ Praha) 1:44,13, 5. M. Sochor (D. Liberec) 1:44,30, 6. Soukup (Tech. Brno) 1:44,77, 7. Gurský (UK Brat.) 1:44,96, 8. Z. Reitmayer (ASVS B. B.) 1:45,03, 9. Vala (TJ Rožnov) 1:45,08, 10. Škoda (LIAZ) 1:45,14.

Obří slalom: 1. M. Sochor (D. Liberec) 2:10,42, 2. Zeman (PF Hradec Král.) 2:11,10, 3. Schimmer (VTŽ Chomutov) 2:13,51, 4. I. Sochor 2:13,60, 5. Hoffman (oba D. Liberec) 2:13,92, 6. Šoltýs (UK Brat.) 2:14,03, 7. Ptáčník (D. Liberec) 2:14,11, 8. Braun (Tech. Brno) 2:15,49, 9.—10. Porubský (D. Liberec) a Kornfeld (PF Hradec Král.) 2:15,54.

Slalom: 1. Zeman (PF Hradec Král.) 1:03,86, 2. M. Sochor (D. Liberec) 1:03,88, 3. Gurský (UK Brat.) 1:04,25, 4. I. Sochor (D. Liberec) 1:04,84, 5. Kočan (ASVS B. B.) 1:05,26, 6. Ptáčník (D. Liberec) 1:05,62, 7. Loska (VŽKG) 1:05,92, 8. Porubský (D. Liberec) 1:06,13, 9. Kornfeld (PF Hradec Král.) 1:06,22, 10. Hermánek (ASVS B. B.) 1:06,61.

Ženy — sjezd: 1. Kuzmanová (UK Brat.) 1:50,05, 2. Šoltýsová (Kežmarok) 1:50,05, 3. Charvátová (TJ Gottwaldov) 1:52,25, 4. Brixiová 1:52,38, 5. Vlčková (obě LIAZ) 1:52,69, 6. Kolátková (VŠB Ostrava) 1:52,99, 7. Droppová (UK Brat.) 1:53,64, 8. Zemanová (Hradec Král.) 1:53,93, 9. Jirsová (VŠ Praha) 1:53,94, 10. Navrátková (SLUP Olomouc) 1:54,51.

Obří slalom: 1. Kuzmanová (UK Brat.) 1:09,91, 2. Vlčková (LIAZ) 1:10,65, 3. Charvátová 1:11,17, 4. Walachová (obě TJ Gottwaldov) 1:11,27, 5. Šoltýsová (Kežmarok) 1:11,73, 6. Droppová (UK Brat.) 1:12,04, 7. Zemanová (PF Hradec Král.) 1:12,14, 8. Zibrínová 1:12,95, 9. Lopusná 1:13,04, 10. Dvoršťáková (všechny ČH B. B.) 1:13,24.

Slalom: 1. Housková (PF Hradec Král.) 95,65, 2. Charvátová (TJ Gottwaldov) 95,76, 3. Šoltýsová (Kežmarok) 96,33, 4. Vlčková (LIAZ) 96,55, 5. Kuzmanová (UK Brat.) 97,69, 6. Zibrínová (ČH B. B.) 99,74, 7. Navrátková (SLUP Olomouc) 100,06, 8. Dvoršťáková (ČH B. B.) 100,34, 9. Brixiová (LIAZ) 101,02, 10. Hojstrčiová (TJ Jasná) 103,49.

RUDOLF MAREK

VII. Ski-Interkritérium 1978

Poslední kongres Mezinárodní lyžařské federace FIS v květnu 1977 v argentinském Bariloche přijal směrnice pro závodění mládeže, kterými byl mimo jiné zásadní rozhodnutí také definitivně omezen každoroční počet závodů žactva zařazených do mezinárodního kalendáře FIS a to na maximální počet šesti závodů. Z toho pak jsou vždy čtyři vyhrazeny k uspořádání v tzv. alpských zemích, jeden v severovýchodních a jeden závod na území tzv. „východního teritoria“. A tak již pravidelně každoroční zařazování našeho turné Vrátná-Ričky do kalendáře soutěží mezinárodní lyžařské federace FIS je pro nás významné, dokazující jakou popularitu tento mezinárodní závod mládeže díky vynikající organizaci všech dosavadních šesti ročníků získal v lyžařském světě.

V letošním mezinárodním kalendáři FIS byl tomuto vrcholnému zázkuskému turné věnován týden od 29. ledna do 5. února, tedy právě v době, kdy lyžařská veřejnost s napětím sledovala průběh mistrovství světa ve sjezdových disciplínách v Garmisch-Partenkirchenu. Podle dlouhodobých dohod obou spolupořadatelů Slovanu Malá Fatra Žilina a Jiskry Ústí nad Orlicí o každoročním pravidelném střídání se jela letos první část ve Vrátné a druhá pak v Říčkách.

I tentokrát přijela k nám vynikající mezinárodní konkurence — ze socialistických států a z Rakouska současná žákuvská špička! Na startu se objevilo z Rakouska 6 reprezentantů a 6 reprezentantek, z Itálie 5 žáků a 2 žákyně, z BLR 7 a 4, z MLR 6 a 4, z PLR 6 a 4, z RSR 5 a 3 a ze SSSR 4 žáci a 4 žákyně. Celkem tedy 39 lyžařů ze zahraničí, kteří bojovali s dvanácti čs. reprezentanty doplněnými ještě o šest závodníků z českých, devět ze slovenských krajů a dalších šest žáků z pořadající jednoty.

PRVNÍ ČÁST VE VRÁTNE

Po příchodu do Vrátné přivítaly všechny účastníky vynikající sněhové podmínky a tak se zdálo, že letos nebude žádný problém s využitím krásných svahů Grúně pro tratě slalomu i obřího slalomu až do cílového areálu. Připravená trasa obřího slalomu byla pečlivě preparována, „neprodyšně“ uzavřena plotem, v neděli odpoledne pak obří slalom vytyčen a znovu prošlapán. V noci ale přišlo náhlé oteplení a celonoční déšť z neděle na pondělí vážně ohrozil celý zahajovací závod v obřím slalomu.

I letos se podařilo čs. nejmladším reprezentantům prokázat, že jejich výkony v žákuvských kategoriích mají vynikající úroveň. Již v zahajovacím závodě — v obřím slalomu starších žákyň odrazily Petra Skotnicová a Ivana Jandová nápor šesti nejlepších Rakušanek a přenechaly Maierhoferové a Leitnerové jen třetí a čtvrté místo. Také naši žáci byli úspěšní. Luděk Mrklas a Borek Mudroch překonal obtížnost poměrně měkké tratě a umístili se na prvních dvou místech. Třetí obsadil Polák Piotr Stalmach, když rakouský sjezdař Ferstl s třetím nejlepším časem v cíli pro vnechání branky byl diskvalifikován.

Trať obřího slalomu kategorií mladšího žactva byla opět společná, dlouhá 830 m s výškovým rozdílem 250 m a 36 brankami. Závod se jel rovněž v pondělí 30. ledna, ale odpoledne již na poměrně tvrdším sněhu. Největšími soupeřkami nejmladších čs. reprezentantek byly obě sovětské závodní-

ce, z nichž Lena Kovalová se umístila se ztrátou necelé sekundy na třetím místě. Z čs. sjezdařek podaly nejlepší výkon vítězná Sylvia Harvanová a Hana Hozdová, která byla jen o 15 setin sekundy druhá. Naši chlapi nenašli ve své kategorii mladších žáků v tomto závodě vážnějšího konkurenta a obsadili bezpečně prvních sedm míst.

V úterý 31. ledna pokračovalo Ski-Interkritérium ve Vrátné závodem ve slalomu kategorie Kinder I., jak se dnes mezinárodně označuje žactvo mladší, tj. jedenácti a dvanáctiletí. Převaha našich mladých lyžařů v této kategorii byla více než přesvědčivá. Mladší dívky podaly velmi vyrovnané výkony, nejlepší ze zahraničních Lena Kovalová byla šestá, měla jen o necelé dvě sekundy horší celkový čas než vítězná Dita Koulová. V záciích zvítězil nadějný Peter Jurko, který zajel v obou kolech nejrychleji a s náskokem téměř celé sekundy porazil vítěze z obřáku Michala Hoška.

První polovina turné byla zakončena ve Vrátné slalomem kategorie Kinder II, starších žáků a žákyň (13 a 14letých), který se jel ve středu 1. února opět na společné trati na Grúni. Zřejmě snaha všech rakouských reprezentantek získat riskantní jízdou alespoň v tomto závodě vítězství na naše děvčata nestačila. Podařilo se jim získat Gruberovou a Leinerovou třetí a čtvrté místo. Čs. mladé závodnice Ivana Jandová a Petra Skotnicová opakovaly výborný výkon z obřáku a jen si mezi sebou vyměnily dvě první místa.

Také v závodě žáků Jaroslav Martinek a Luděk Mrklas, oba z úspěšné „stáje“ Zdeňka Krále (SVSM Jablonec) se nenechali vyprovokovat a ani v tomto závodě nedali nikomu ze zahraničních sjezdařů šanci. Malé zakolísání ve druhém kole stálo sice Ludka Mrklase vítězství, ale ještě to stačilo s nepatrným náskokem 11 setin sekundy na druhé místo před Rakušanem Josefem Musterem.

Čtvrtek 2. února byl volným dnem pro přesun do dějiště druhé části turné — Říček v Orlických horách.

DRUHÁ ČÁST TURNÉ V ŘÍČKÁCH

V prvním závodě v Říčkách v pátek 2. února ve slalomu mladšího žactva z děvčát Dita Koulová z Pece pod Sněžkou zopakovala své vítězství ve Vrátné. Nejlepší zahraniční lyžařka Polka Dziecielaková byla až šestá před sovětskými sjezdařkami Kovalovou a Fomicovou. Také Peter Jurko dokázal svou výbornou formu a opět vyhrál jako ve Vrátné.

V sobotu 4. února byl na pořadu slalom staršího žactva. Ve druhém

kole v jediné brance před vlásenkou vypadlo 12 chlapců a 27 děvčat. Zde skončily i naše závodnice Jandová, Poustková a Brudná, patřící v prvním kole k nejlepším. Ze žáků zde ztroskotali i vedoucí z prvního kola Luděk Mrklas, dále Martinek, Meniár, všichni Rakušané i Italoové. Zvítězila zaslouženě Petra Skotnicová před Sašou Mařasovou. Z žáků patřilo prvenství Borku Mudrochovi, přestože v osudné brance č. 29 měl malou kolizi. Zasluhou nejlepšího času ve druhém kole se posunul Petr Vokřál z devatenáctého až na druhé pořadí. Kiril Serov (SSSR) byl nejmúspěšnější z hostů — čtvrtý. Závod dokončilo jen 11 žáků a 14 žáků.

Ski-Interkritérium bylo zakončeno v neděli 5. února obřím slalomem všech kategorií. Na pěkně plynulé trati v kategorii mladších žákyň překvapila velmi dobrým výkonem Petra Jandová, která porazila favorizovanou Koulovou, Kovalova rozdílem jen dvou setin sekundy byla čtvrtá. Jedenáctiletý Peter Jurko porazil opět nejen všechny o rok starší soupeře ve své kategorii, ale i většinu starších žáků.

Ze starších žákyň zvítězila Ivana Jandová po nečekaném vyrovnaném boji s Italkou Revelantovou, která se zlepšila od závodu k závodě. Prvenství v soutěži žáků patřilo Petru Udatnému před Martínkem a Mrklasem, Ital Würich byl pátý.

Vzorné uspořádání ocenili nejen všichni zahraniční i domácí závodníci, ale také technický delegát FIS Rakušan Stefan Knebl.

PREHLED VÝSLEDKŮ VE VRÁTNE

Obří slalom — žákyně ml.: 1. Sylvia Harvanová 67,27, 2. Hozdová 67,42, 3. Kovalová (SSSR) 68,20 — **žáci ml.:** 1. Hošek 66,08, 2. Novotný 66,71, 3. Jurko 66,83 — **žákyně st.:** 1. Skotnicová 79,86, 2. Ivana Jandová 80,33, 3. Maierhofer (Rak.) 80,43 — **žáci st.:** 1. Mrklas 79,94, 2. Mudroch 80,84, 3. Stalmach (PLR) 81,91.

Slalom — žákyně ml.: 1. Koulová 63,71 (31,42 a 32,29), 2. Parobková 64,49, 3. Hozdová 64,63 — **žáci ml.:** 1. Jurko 60,54 (29,56 a 30,98), 2. Hošek 61,41, 3. Novotný 62,36 — **žákyně st.:** 1. Ivana Jandová 86,95 (42,19 a 44,76), 2. Skotnicová 87,78, 3. Gruber (Rak.) 88,49 — **žáci st.:** 1. Jar. Martinek 84,89 (41,98 a 42,91), 2. Mrklas 85,61, 3. Muster (Rak.) 85,72.

PREHLED VÝSLEDKŮ V ŘÍČKÁCH

Slalom — žákyně ml.: 1. Koulová 62,40 (30,69 a 31,71), 2. Parobková 63,82, 3. Harvanová 63,82 — **žáci ml.:** 1. Jurko 59,49 (29,33 a 30,16), 2. Novotný 60,66, 3. Hošek 61,35 — **žákyně st.:** 1. Skotnicová 68,93 (33,97 a 34,96), 2. Mařasová 69,85, 3. Černocká 69,98 — **žáci st.:** 1. Mudroch 70,33 (33,36 a 36,97), 2. Vokřál 70,75, 3. Harvan 73,31.

Obří slalom — žákyně ml.: 1. Petra Jandová 60,66, 2. Koulová 61,47, 3. Parobková 61,79 — **žáci ml.:** 1. Jurko 58,52, 2. Hošek 58,93, 3. Novotný 59,20 — **žákyně st.:** 1. Ivana Jandová 57,34, 2. Revelantová (Itálie) 57,96, 3. Poustková 59,69 — **žáci st.:** 1. Udatný 56,63, 2. Jar. Martinek 57,25, 3. Mrklas 57,36.

Dvojboj — žákyně ml.: 1. Koulová, 2. Petra Jandová, 3. Parobková — **žákyně st.:** 1. Skotnicová, 2. Mařasová, 3. Revelantová (Itálie) — **žáci ml.:** 1. Jurko, 2. Novotný, 3. Hošek — **žáci st.:** 1. Mudroch, 2. Vokřál, 3. Surovič.

ANTONÍN HUSÁK

Zvýšená aktivita na okresních konferencích

V. sjezd ČSTV

VYSOKÁ ÚROVEŇ POLITICKOVÝCHOVNÉ PRÁCE NA PARDUBICKU

Svaz lyžování OV ČSTV Pardubice se může pochlubit vysokou úrovní politickov ýchovné práce. Jeho nejsilnější oddíl RH Pardubice a Dynamo Pardubice jsou nositeli čestného titulu vzorný oddíl I. stupně a Tesla Pardubice po získání II. stupně o něj soutěží. Osm z třinácti oddílů se zapojilo do soutěže o neaktivnější oddíl VSL ČUV ČSTV k 30. výročí sjednocení čs. tělovýchovy a 75 let čs. organizovaného lyžování. V loňském roce tento okresní svaz vyškolicil 37 nových cvičitelů III. třídy a 29 IV. třídy, jakož i třicet rozhodčích III. třídy. Činnost obnovili lyžaři ve VCHZ Pardubice, nový lyžařský oddíl byl založen v OZS Dašice. Celkem je ve třinácti oddílech organizováno 910 členů. Lyžaři RH Pardubice mají v oddíle pionýrskou skupinu a v okolí Malé Úpy v Krkonoších udržují značené běžecké tratě. V Dynamu Pardubice se zaměřili na sjezdové lyžování a připravili velmi dobré podmínky pro závodníky i turisty u chaty v Javořím dole. Pardubická Tesla brigádnickou úpravou zlepšila ubytování i terény v Prkeném dole u Začleře. Vzorný oddíl II. stupně Jiskry Holice se může pochlubit dobrou spoluprací se ZV ROH TOS a školami v Holicích. Lyžaři pardubického okresu v loňském roce získali 218 zlatých a 642 stříbrných odznaků Lyžař ČSR.

SPORTOVNÍ ÚSPĚCHY KARLOVARSKÉHO OKRESU

Lyžaři karlovarského okresu se mohou pochlubit dobrými sportovními výsledky. V běžeckých disciplínách byli neúspěšnějšími v kraji a ve sjezdových disciplínách získali 17 krajských přebornických titulů. Spolupráce s MNV přináší dobré výsledky v Perninku, Abertamech, Jáchymově a Nejdku. Běžecká kolečka s elektrickým osvětlením připravily oddíly v Jáchymově, Nejdku a Perninku, Slovan Karlovy Vary zlepšil podmínky pro sjezdové disciplíny na Božím Daru. Nejsilnějším oddílem je Slovan Karlovy Vary se 150 členy. Ve spolupráci s MNV Boží Dar jeho členové v akci Z vybudovali hřiště na Božím Daru a na chatě brigádnicky upravili dvě místnosti. V pracovním úsilí si úspěšně vedou také lyžaři Sokola Pernink, o čemž nejlépe svědčí více než 3000 brigádnických hodin při úpravě svahů a vleků, osvětleného kolečka pro běžce, jakož i provizorního můstku pro skokany. V Perninku je snaha propagovat mezi mládeží především skoky a závod sružený. Novým oddílem v okrese je Škoda Potůčky, kde se věnují výchově lyžařské mládeže a začínají s pravidelnou činností.

Po úspěšném průběhu výročních členských schůzí lyžařských oddílů se projevila zvýšená aktivita také na konferencích okresních svazů lyžování. Konaly se ve znamení 30. výročí sjednocení čs. tělesné výchovy a 75 let čs. organizovaného lyžování. Na všech bylo konstatováno úspěšné plnění úkolů vtyčených XV. sjezdem KSC, rozšíření členské základny, počtu cvičitelů, trenérů a rozhodčích, jakož i založení nových oddílů. Radostné je další prohloubení politickov ýchovné práce, výstavba nových lyžařských zařízení, úspěšné splnění závazků a zintenzivnění celospolečensky prospěšné činnosti.

V OKRESE JIČÍN 1344 ODZNAKŮ LYŽAŘ ČSR

V jičínském okrese věnovali pozornost náborové soutěži plnění podmínek odznaku Lyžař ČSR. Stříbrný odznak získalo 1137 příznivců lyžování, z toho 583 členové TJ a 554 na školách. Z 207 nositelů zlatého odznaku je 103 příslušníků ČSTV a 99 záků škol. V činnosti je devět oddílů, k neaktivnějším patří TJ Jičín (běžecké disciplíny, Nová Paka a Stará Paka (sjezdové lyžování). Nejlepší podmínky pro sjezdové disciplíny jsou na Staropackých horách, v Nové Pace připravili pěkný slalomový svah pro mládež. Oddíly se zaměřily na pořádání většího počtu náborových závodů a zvýšenou péči věnují lyžařské činnosti na školách. Nejlepším závodníkem okresu byl vyhlášen Oldřich Ulvr, nejlepším trenérem Lubor Kracík.

V OKRESE ÚSTÍ NAD LABEM O TITUL VZORNÝ

Všech pět oddílů svazu lyžování OV ČSTV Ústí nad Labem je zapojeno do soutěže o čestný titul vzorný. Činnost vyvíjí 33 trenérů, 76 cvičitelů a 73 rozhodčích. V okrese v loňském roce bylo uděleno 1018 stříbrných a 80 zlatých odznaků Lyžař ČSR. Chemička Ústí nad Labem má zapojeno 22 družstev v soutěžích, její členové odpracovali 7000 brigádnických hodin, má pionýrskou i svazáckou skupinu a 23 trenérů mládeže. Výcvikem v její veřejné lyžařské škole prošlo 638 dětí. Pozoruhodnou brigádnickou činností se mohou pochlubit lyžaři Severotuku s 3700 hodinami. Připravili zdařitou besedu k 60. výročí VŘSR s filmy.

OKRES KARVINÁ

V okrese Karviná vyvíjí činnost šest oddílů se 430 členy. Úspěšný průběh měl Karvinský pohár, v němž z oddílů zvítězil VP Frýdek-Místek s 918 body před TŽ Třinec - 775 a TJ Nářadí Havířov - 706 b. V mladším dorostu zvítězili J. Klausová (Třinec), R. Volný (Frýdek-Místek), A. Bujoková a A. Adamus (oba Třinec), v kategorii staršího dorostu Z. Prachař, M. Adamcová, L. Šnyta (všichni Ostroj Frýdlant) a L. Hankeová (1. máj MěstDPM Karviná). Předsedou okresního svazu byl zvolen Ing. Jiří Nowak.

ÚSPĚŠNÁ ČINNOST OKRESU JABLONEC NAD NISOU

Okresní svaz v Jablonci nad Nisou s 23 oddíly patří k nejsilnějším a může se pochlubit úspěšnou činností ve vrcholovém i výkonnostním sportu, jakož i na úseku masového rozvoje lyžování. Záslužnou práci při výuce lyžování zejména mládeže vykazují tři veřejné lyžařské školy. Náborových závodů v letošním roce se zúčastnilo 500 dětí. V okrese 1000 příznivců ly-

žování splnilo podmínky stříbrného odznaku Lyžař ČSR a dalších 600 získalo zlatý odznak. V oddílech je organizováno 1598 členů a o výcvik se stará 104 cvičitelů. Na okresní konferenci se hodně hovořilo o nedostatku lyžařské výzbroje, zejména běžek.

ČESKÝ KRUMLOV BUDUJE NOVÉ STŘEDISKO

Na práci okresu Český Krumlov se podílí 11 oddílů, deset dní před okresní konferencí byl založen nový ve Vyšším Brodě. Nové zimní středisko na Kramolíně se buduje v akci Z MNV Lipno nad Vltavou. Při jeho výstavbě bylo loni odpracováno 3451 brigádnických hodin zdarma, což znamenalo dílo v hodnotě 169 200 Kčs. Členové lyžařských oddílů provedli terénní úpravy sjezdových tratí na ploše 3500 m², výstavbu vleku, jakož i zemní práce pro příjezdové komunikace. Pro letošní rok je naplánováno vtyčení sjezdové tratě dlouhé 1000 m, dokončení příjezdové komunikace a příprava prostoru na parkoviště pro 100 vozidel. Úspěšný průběh měly okresní přebory, jakož i olympiáda okresu pro pracující v zemědělství. Při jejich organizačním zajištění se osvědčili členové TJ MDMP Kaplice. Málo početná je základna organizovaných lyžařů — jen 227 členů, z nichž 35 % je v TJ Lipno. V okrese působí 24 rozhodčích, 22 cvičitelů a 6 trenérů. Osvědčila se družba mládeže Č. Krumlov—Sonneberg (NDR).

V okrese Ústí nad Orlicí pracuje 20 lyžařských oddílů s 1137 členy. Dvanáct oddílů získalo již titul vzorný.

Okres Šumperk má 14 oddílů se 773 členy. Usměrnňovat činnost pomáhá 31 trenérů, 61 cvičitelů a 90 rozhodčích. Pět oddílů získalo titul vzorný III. stupně, další dva jsou do soutěže zapojeny, dva mají II. stupeň a tři soutěží o I. stupeň. V okrese jsou také tři vzorné kolektivy mládeže.

Okres Náchod má družbu s okresem Trutnov, která bued dále prohlubována. V činnosti je 11 oddílů a předpoklady jsou pro ustavení dalších v Jetřichově a Broumově. Soudruh John (Tepna Babí) byl na konferenci vyznamenán čestným odznakem ČSTV za dlouholetou záslužnou práci pro lyžování. Předsedou byl zvolen Josef Kohm.

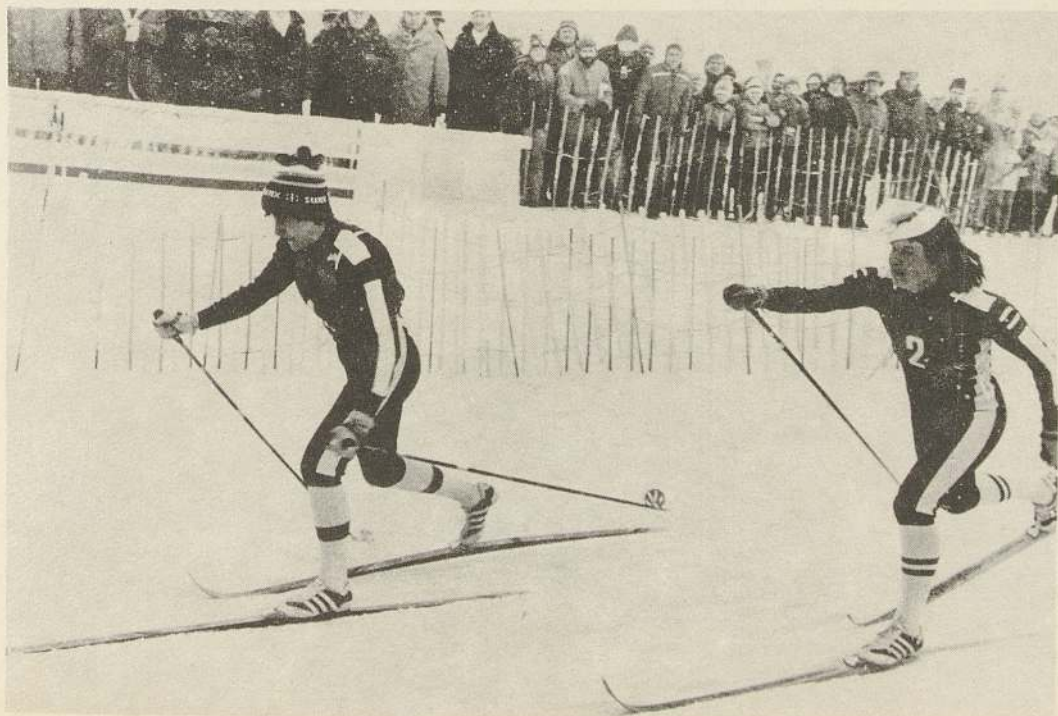
V okrese Praha-východ je sedm oddílů, nejlepší Aero Odolena Voda se 71 členy získal titul vzorný třetího stupně. Vyvíjí pestrou činnost a má dobré výsledky ve sjezdářských soutěžích. Nový oddíl má být založen ve Spartaku Čelákovice. Lyžařské činnosti se věnuje také školní mládež na ZŠ Mnichovice a Čelákovice, jakož i na gymnáziu v Říčanech.

Z velkých bojů na lyžařských tratích

K tradičním mezinárodním nejvýznamnějším masovým lyžařským událostem patří Vasův běh. Jeho letošní 55. ročník ze Sälen do Mory na trati 85,8 km se konal za účasti 11 596 lyžařů z devatenácti zemí. Na prvním obrázku jak to vypadalo po startu, na druhém vítězný Francouz Jean-Paul Pierrat, který na mistrovství světa v Lahti byl třetí na 50 km, v cíli se sličnou Švédkou z Mory. Pierrat měl čas 5:20:12 h. před Švédou Jönssonem 5:22:19 h. a Kuoskem 5:22:31 hod. — Na třetím obrázku záběr z poslední předávky čs. vítězné štafety (Blanka Paulů předává Květě Jeriové) na mezinárodní univerziádě ve Špindlerově Mlýně.

REVOLUCIA 1987

lyžařství

ROČNÍK 64 ♦ KVĚTEN 1978 ♦ Kčs 3,—

5

Z bojů o tituly mistrů světa v Lahti

Mistrovství světa 1978 ve finském Lahti bylo právem označováno za nejzdařilejší světový šampionát v klasických disciplínách v posledních letech. První obrázek z bojů na běžeckých tratích. V popředí čs. reprezentant Šimon před Francouzem Fargeixem a Norem Eriksenem. Na druhé fotografii mistryně světa v běhu na 5 km Finka Helena Takalová. Třetí obrázek ukazuje pohled na lyžařský stadión v Lahti, který byl odborníky označen za nejmodernější a nejlépe vybavený na světě.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

PHIL MAHRE
NADĚJE USA

ŽEBŘIČKY ČS. BĚŽCŮ

ZAJÍMAVOSTI ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRANĚ OBÁLKY NEJ-
ÚSPĚŠNĚJŠÍ ČS. REPREZENTANT NA
MISTROVSTVÍ SVĚTA 1978 V KLA-
SICKÝCH DISCIPLÍNÁCH V LAHTI
JIRÍ BERAN V POZADÍ SE SVĚTEL-
NOU TABULÍ, KTERÁ UKAZUJE, ŽE
V BĚHU NA 50 km OBSADIL ŠESTÉ
MÍSTO. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁL-
KY JUNIORSKÝ PŘEBORNÍK ČSSR
V ZÁVODĚ SDRUŽENĚM MIROSLAV
KUMPOŠT (ASVS-M DUKLA LIBEREC),
PATŘÍ K NADĚJÍM TĚTO DISCIPLÍ-
NY, KTERÁ V SOUČASNĚ DOBĚ
V ČSSR PRODĚLÁVA KRIZI

lyžařství

Ročník 64

Číslo 5

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eldipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ulice 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávkou přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. dubna 1978.

ISSN - 0323 - 1445

Hodnocení čs. účasti na MS 1978 v Lahti

Ve dnech 18. až 26. února 1978 se uskutečnilo 31. MS v klasických disciplínách v Lahti. Tohoto šampionátu se zúčastnili i naši lyžaři pod vedením předsedy VSL ÚV ČSTV s. Karla Smoly. Ve výpravě byly běžkyně Jana Gaudelová, Květa Jeriová, Dagmar Palečková, Anna Pasiarová, Blanka Paulů, Jana Strnádková a trenéři Zdeněk Ciller a Vladimír Pavlata, běžci Stanislav Henych, Milan Jarý, Jiří Beran, František Simon, Jiří Švub s trenéry Jaroslavem Honců a Ing. Jánem Ilavským, skokani Jozef Hýsek, František Novák, Josef Samek, Leoš Škoda, Ján Tanczos s trenéry Jáchymem Bulínem a Daliborem Motejkem. Vedení výpravy tvořili ještě Jindřich Hoch a Zdeněk Remsa.

Vystoupení našich sportovců na tomto MS bylo velice variabilní a nutno jednotlivé disciplíny diferencovat.

Běžci splnili plánované cíle, běžkyně částečně. S vystoupením některých závodníků obou disciplín nemůžeme být plně spokojeni. Absolutním zklamáním byly výsledky našich skokanů, kteří nesplnili ani jeden z vytyčených úkolů. Družstvo běžkyň mělo ve svém plánu umístit se na MS 78 ve štafetě do 5. místa a v jednotlivcích dvakrát do místa desátého. Plán byl splněn jen částečně (Paulů 10. místo v běhu na 10 km) a jsou proto některé důvody k nespokojenosti.

Jsem přesvědčen, že ostatní děvčata mimo Dagmar Palečkovou, která splnila očekávání na tomto šampionátu v plném rozsahu, měla větší aspirace. Snad se čekalo více od zkušených závodnic Květy Jeriové, Anny Pasiarové a Blanky Paulů. Ta měla všechny výhody v přípravě včetně individuálního tréninku a osobního trenéra po celý rok i na MS. Očekávali jsme výsledky do 10. místa, zůstala však těsně za světovou špičkou v závodech na 10 a 5 km. Nevedlo se ani s Pasiarovou, která byla úspěšná na mezinárodních závodech v Klingenthalu. Domnívám se, že start na Jizerské třicítce v rámci konečné přípravy na MS nebyl vhodný a ovlivnil negativně její sportovní formu. Květa Jeriová po získání mistrovského titulu na 20 km podala zlepšené výsledky na SBS v Tatrách, které vedly trenéry k domněnce, že její sportovní forma vyvrcholí na MS. V konečné fázi přípravy dostala však po vytržení zubu zánět okostice, který jí vyřadil na několik dnů z tréninku. Tato skutečnost měla vliv na to, že na MS vyzněla její snaha o nejlepší výkon pouze v okrajovém umístění v první polovině startujících.

Dvě mladé závodnice Gaudelová a Strnádková, které jsou prvním rokem v družstvu, dostaly příležitost až v běhu na 20 km a možná je škoda, že ne dříve.

Domnívám se, že i přes částečné splnění plánovaných cílů se ukázala dobrá práce trenérů Zdeněka Cillera a Vladimíra Pavlaty, kterým se podařilo v krátké době (od 1. 5. 1977) konsolidovat družstvo běžkyň. Nastolili náročný, tvrdý a pravidelný trénink a připravili v krátké době některé hlavně mladé závodnice k dobrým výsledkům.

Existuje ještě mnoho příčin, které ovlivnily ne zcela uspokojivé výsledky na MS. Např. po startu v Klingenthalu nebyl volen kvalitní rychlostní trénink. To nakonec vedlo k nedostatečně propracované rychlosti při startu na MS. Domnívám se, že další chyba byl start na velkém počtu závodů před MS. Bude nutné, aby resorty respektovaly zájmy reprezentace v plném rozsahu. V budoucnu v přípravě na ZOH budeme muset řešit otázku kvalitních kolečkových lyží, letní přípravu na ledovcích, zdravotní a lékařské zajištění v plném rozsahu a regeneraci sil včetně pobytu závodnic u moře.

Družstvo běžců — mělo pro MS 78 výkonnostní cíle umístění jedenkrát do 10. místa v jednotlivcích a ve štafetě do místa osmého. Oba plánované cíle členové družstva splnili. Vysoko nutno hodnotit 6. místo Berana v běhu na 50 km a ve štafetě na úseku třetí nejlepší čas, Simonovo 11. místo v běhu na 30 km a čtvrtý čas na úseku ve štafetě. Ostatní závodníci nesplnili očekávání, snad jen Švub s přihlédnutím na jeho mládí, i když nepodal svůj maximální výkon. Milan Jarý byl v letních a podzimních měsících 1977 v léčbě autovakcínou a tak v tomto období mohl plnit tréninkové úkoly jen částečně. Tato skutečnost měla jistě dopad na jeho výkony v průběhu sezóny a hlavně na MS 78.

Více se očekávalo od Standy Henycha, který nepodal očekávané výkony, jaké předvedl před MS na mezinárodních závodech v Novém Městě na Moravě. Šampionát ho zastihl ve veliké výkonnostní krizi. Nepodařilo se načarovat formu na daný termín, nýbrž ta kulminovala o 14 dnů dříve.

S vystoupením našich běžců na MS 78 jako celku můžeme být spokojeni, hlavně zásluhou Berana a Šimona splnilo družstvo vytyčené cíle. Vysoko nutno také hodnotit práci celého realizačního týmu, který perfektně zajistil průběh všech běžeckých disciplín a spolupráci trenérů reprezentačních družstev mužů a žen.

Družstvo skokanů — nesplnilo plánované cíle na MS 78 a to: umístění jedenkrát do 6. místa a dvakrát do 10. místa. Jejich výsledky na tomto šampionátu byly zklamáním pro celou naši sportovní veřejnost. V prvním závodě na můstku P 70 m byl nejlepší Leoš Škoda, který se umístil na 17. místě. Ostatní skončili daleko v poli poražených. Ani jeden z pěti, která

(Pokračování na str. 13)

Také to patří k světovému šampionátu...

Bylo to v pondělí 27. února, rad Finskem a dějištěm světového šampionátu Lahti se snažela sněhová břečka a ve večerních televizních novinách prohlášoval předseda organizačního výboru šampionátu Erkki Linko: „Ano, se šampionátem můžeme být spokojeni, vydaril se nám po všech stránkách — sportovní, společensky, vyšlo i počasí. Jen návštěvy jsme čekali o něco vyšší, ale nepatrný schodek zaplatí sponzoři. Věřím, že MS 1978 v lyžování v Lahti vejde do dějin jako dosud neúspěšnější šampionát.“

Pod tato slova se lze jednoznačně podepsat. Tvrdili to všichni, kteří v Lahti byli, jen slova chvály a uznání jsme slyšeli i z úst protřelých lyžařských harcovníků, závodníků, funkcionářů a novinářů.

Před zahájením šampionátu prohlášovali organizátoři, že pro vyrovnanou bilanci je třeba nejméně 200 000 platících návštěvníků. Vycházeli zřejmě z roku 1958, kdy MS v Lahti zhlédlo 204 000 platících diváků — o dvacet let později jich bylo 173 508. Co uvádí oficiální statistika návštěvnosti: 17. 2. (zahajovací ceremoniál) 11 768 platících diváků, 18. 2. (10 km Ž a skok P 70) 18 520, 19. 2. (30 km M a skok s druzenářů) 17 441, 20. 2. (5 km Ž a 15 km s druzenářů) 8 449, 21. 2. (15 km M) 12 728, 22. 2. (štafety žen) 16 206 a večerní skokanská exhibice 12 376, 23. 2. (štafeta mužů) 23 725, 25. 2. (20 km Ž a skok P 90) 32 297, 26. 2. (50 km M) 20 088. K těmto oficiálním číslům je samozřejmě třeba přičíst další tisícovky těch, kteří sledovali běžecké soutěže podél trati.

ČTYŘI OSOBNOSTI — převzali z rukou finského prezidenta, velkého lyžařského nadšence, Urho Kekkonena zvláštní ceny za nejlepší výkony: běžci Zinajda Amosovová (SSSR) a Jozef Luszczek (Polsko) jako nejlepší zahraniční účastníci a Helena Takalová a Tapio Räsänen, největší miláckové domácího publika. Škoda, že pořadatelé neudělovali zvláštní cenu smolařů. Pak by největšími kandidáty byli skokani Ylianttila, Schnabl a sovětský běžec Bakijev. Domácí Kari Ylianttila byl po svém vítězství v Intersportturné jedním z největších favoritů skokanských soutěží na MS. Na něm také organizátoři postavili podstatnou část propagandy vůči návštěvníkům. Sympatický Kari se však při jednom z tréninků před šampionátem zranil, jeho nohu ozdobilá sádra a nešťastný finský skokan se pak u můstku objevoval s berlemi. Jeho neúčast prý také zavinila nižší návštěvnost, než bylo plánováno. Karl Schnabl, rakouský

olympijský vítěz z Innsbrucku, vzkřísil svým čtvrtým místem v soutěži na můstku P 70 m naděje své i svých krajanů. A v tréninku na velkém můstku dosahoval dobrých výkonů. Stačil jeden nešťastný doskok a všechny naděje se rozplynuly na nemocničním lůžku — zlomená noha. Bakijev potkal při běhu na 30 km innsbrucký osud Beljajeva. Mezičasy ho zařazovaly stále do první desítky, pak se mu z vázání Adidas vysmekla bota, lyže ujela zpět a nešťastný Bakijev se pro ni musel vracet. V cíli byl patnáctý, ale s minutovou přídavkem za nešťastnou příhodou.

Adidas, Exel, Kneissl, Fischer, Karhu, Elan, Järvinen, Rossignol a Liljedahl ovládly lyžařský šampionát v Lahti. Jestliže MS 1974 ve Falunu znamenalo revoluční převrat v lyžařské výbroji, pak Lahti přineslo určitou stabilizaci, jen dílčí novinky či technická vylepšení a především snahu finských výrobců lyží výrazněji se prosadit. Nejpřevratnější se z tohoto hlediska jeví lyže s tzv. kylem, s nimiž přišla firma Adidas. Vychází ze zachování předepsané vrchní šířky lyže, ale spodní, třecí plocha bez žlábků je podstatně užší. Finové dost vehementně propagovali běžky Karhu, vyrobené s použitím nového syntetického materiálu Kevlar. Startovali na nich mj. dvojnásobný zlatý medailista Švéd Lundbäck a úspěšná Finka Riihivuoriová. Karhu se snažila prosadit i novým typem běžeckého vázání, úspěšné kroky podnikla i firma Geze, jejíž nový patent je označován za velmi progresivní. Neotřesitelně suverénní se zdá dnes být postavení výrobce běžeckých hůlek — finské firmy Exel, s revolučním řešením sněhových talířů přišla zatím nesměle firma Moon. Komercializace si začíná tvrdě razit cestu i ve sféře klasického lyžování. Zástupce firmy Rossignol, největšího výrobce lyží vůbec, mi říkal: „Naším největším problémem je, že na lyžích naší značky zatím nejezdí nikdo ze světové elity. Víme, že to není proto, že by naše lyže nebyly tak kvalitní jako ostatní. Budeme muset šampionát nyní důkladně vyhodnotit a rozhodnout, zda na svou stranu některé jezdce získáme — jak, to vám snad nemusím říkat.“ Ne nadarmo někteří zlí jazykové nazývají místo, kde byly v Lahti umístěny stánky lyžařských firem „uličkou prodejné lásky“.

Finové byli asi nejspokojenější vý-

Vítěze Intersportturné a jednoho z favoritů skokanské soutěže Fina Kariho Ylianttilu zranění v přípravě vyřadilo ze soutěže. Na lyžařský stadion se běhal s berlemi

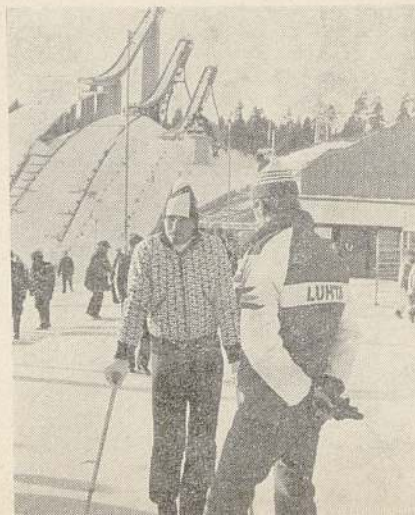

Sovětská reprezentantka Zinajda Amosovová na MS v Lahti vybojovala zlaté medaile v běhu na 10 a 20 km

pravou celého mistrovství — získali určitě více než sami předpokládali. Za své úspěchy údajně vděčí dobře naplánované, dostatečně finančně dotované a samozřejmě velmi tvrdé přípravě. Ale také do jisté míry domácímu prostředí, dobré spolupráci s finskými výrobci výstroje a výbroje a šťastné volbě a pružné reakci na extrémní studené počasí výrobce vosků Rex. Ale dvě příhody naznačují, že ani v týmu domácích nebylo vše v úplném pořádku. Ještě před rokem byl běžec Arto Koivisto jedním z nejzřetelnějších železáků Finů pro MS, uzavřel výhodnou smlouvu s výrobcem lyží Peltonen (běžky od vázání ke špicí extrémně zúžené, vpředu bez žlábků, od vázání k patce s třemi žlábků) a — najednou v Lahti nedostal příležitost. Jeho rozladění vyvrcholilo poté, kdy nebyl nominován ani do finské štafety. Reagoval po svém, sbalil věci, naložil do auta a opustil finskou výpravu. Byl poprask, už se připravovaly tresty, když se zjihlý Koivisto znovu v Lahti objevil. Nedostal však příležitost ani v běhu na 50 km. Nebo Mieto, věčná naděje Finska, výborný lyžař, ale také svérázná postava. Před během na 50 km odmítl služby oficiálního servismana výpravy, zástupce firmy Rex Hillebranda, zvolil vlastní recept a nakažil tak ostatní členy družstva. Šeredně promazal, na trati se mučil, lyže nejeły a namrzaly, ale Juha dodržel slovo, dané před lety — závod ne vzdal, přestože dojel úplně poslední. V cíli byl přivítán stejným potleskem, jakoby dojel v první desítce, ale vedení bylo rozmrzelé. Osmo Hillebrand to komentoval: „To je důsledek příliš velké demokracie v našem družstvu, každý si dělá co chce.“

Tolik malá hrst poznámek z novinařského bloku. Zcela úmyslně se nezabývala klasifikací, hodnocením, porovnáváním — to by mělo být záležitostí povolaných odborníků, jichž z ČSSR bylo v Lahti dostatek. Chtěla jen ukázat šampionát i z trochu jiného pohledu.

-jk-

NEJLEPŠÍ JEZDEC

vítězem Světového poháru 1978

Finálovým závodem v obřím slalomu mužů a žen a jediným paralelním závodem sezóny byla v Arose (16.—19. 3.) zakončena soutěž o Světový pohár ve sjezdových disciplínách (SP) a tím prakticky i dlouhá sjezdová sezóna 1977—1978, v jejímž středu stálo MS 1978 v Garmisch-Partenkirchenu. Do poloviny dubna se ještě uskutečnila řada dalších, méně významných závodů. Konaly se však již v předjarní náladě a s jezdci, kteří v závěru sezóny se pokusili vylepšit si bodovou pozici ve FIS žebříčku.

Při zpětném pohledu na průběh SP narážíme v prvé řadě na to, co bylo mimořádně výrazné, nečekané, co v lidové mluvě bývá označováno za „senzace“. Za nejvýraznější skutečnost letošní sezóny nutno bez zaváhání pokládat imponující suverenitu Ingemara Stenmarka, která fascinovala každého lyžařského odborníka. O další „senzaci“ se postaral pronikavý průlom do vedoucí pozice Franze Klammera v závodě ve sjezdu, kde se přes noc objevilo pět různých vítězů. Také demise čtyř nejlepších jezdců z družstva Švýcarska (Russi, Berthod, Tresch, Müller) uprostřed sezóny zasáhla celé startovní pole SP jako blesk. Ukázalo se konečně také, že povětrnostní podmínky jsou a zůstanou nejdopřívějším článkem pro zdařilý průběh závodu, a to i takového, jehož technické provedení je finančně sebelépe kryto.

V závěru programu SP, těsně před finálovými závody se ve švýcarském Laaxu jely ještě dva těžké sjezdy mužů a v rakouském Bad Kleinkirchenu dva obdobně těžké sjezdy žen. V zahraničním tisku byly sjezdy v Laaxu spolu se sjezdy v Kitzbühelu a ve Val

Gardeně označovány za nejtěžší sjezdy sezóny. Franz Klammer v obou závodech prokázal, že je stále hvězdou prvé velikosti; v prvním závodě obsadil druhé místo jen o 0,22 sek. za Ulli Spiessem a druhý závod vyhrál. V Kleinkirchenu dostala A. Moserová po triumfech, které slavila na MS, nový důvod k oslavám. Zajala oba sjezdy v nejlepším čase a dosáhla své 50. vítězství ve SP; 29 vítězství ve sjezdu, 15 vítězství v obřím slalomu, dvě ve slalomu a čtyři v kombinaci. S pěti vítězstvími ve sjezdu dosáhla maximální počet bodů v individuální klasifikaci pro tuto disciplínu v letošní sezóně.

Vlastní finálové závody, obří slalom mužů a žen a paralelní závod pro klasifikaci v soutěži o Pohár národů, proběhly bez velkých okázalostí, za malé účasti diváků, při minimální publicitě; zejména tisk přinesl jen laconické zprávy. Vysvětlení pro tento neúspěch je nutno hledat v tom, že o vítězi SP 78, kterým se opět stal Ingemar Stenmark, bylo rozhodnuto již 9. ledna v Zwieselu po sérii tří vítězství ve slalomu a stejného počtu v obřím slalomu. Také vítězka SP 78, 22letá Hanni Wenzelová z Lichtenštejnska, si křišťálový globus zajistila již 14 dnů před finálovými boji. V rozhodujícím závodě ve Waterville Valley (USA), ve kterém zvítězila nad jedinou zbylou soupeřkou A. Moserovou. Moserová těsně před cílem upadla a tím pohřbila svou poslední šanci SP vyhrát.

Pořadí v celkové klasifikaci SP 78: muži: 1. Stenmark (Švéd.) 150 b. [123 b. škrtnuto]; 2. Phil Mahre (USA) 116 b. [44], 3. Wenzel (Licht.) 100 b. [32], 4. Heidegger 95 b. [22], 5. Klammer (oba Rak.) 70 b. [40], 6. Plank (It.) 70 b. [3].

Ženy: 1. Wenzelová (Licht.) 154 b. [103 škrtnuto], 2. Moserová (Rak.) 147 b. [97], 3. Morerodová (Švýc.) 135 b. [81], 4. Serratová (Fr.) 105 b. [36], 5. Nelsonová (USA) 97 b. [45], 6. Pelenová (Fr.) 96 b. [34].

K podrobnější analýze SP 78 se vrátíme v letních měsících. Tentokrát se chceme dotknout zásadní otázky, tj. formule vyhodnocování celé soutěže, schválené na kongresu v Barilloche. Otázka, která, jak letošní průběh soutěže ukázal, neztratila nic na aktuálnosti.

Zřejmě pod vlivem fantastických vý-

konů I. Stenmarka v prvních šesti závodech letošního SP se platnou vyhodnocovací formulí dne 27. 1. 1978 zabývala subkomise FIS pro SP u příležitosti MS v Garmisch-Partenkirchenu. Po velmi rozsáhlé diskusi, ve které se vystřídali zastánci i opozičníci dnešní formule, došlo k hlasování, ve kterém bylo poměrem 9:7 hlasům rozhodnuto setrvat při současné formuli další tři sezóny, tedy od 1978—79 do 1981—82.

Ti, kdož zamítali platnou formuli, opírali svá stanoviska v podstatě o dva argumenty:

- specialista ve sjezdu nemá šanci vyhrát v celkové klasifikaci SP;
- pokles zájmů sdělovacích prostředků i veřejnosti o průběh SP, zejména finálových bojů, má přímou souvislost s platnou formulí, která umožnila Stenmarkovi šesti za sebou získanými vítězstvími (3 obří slalomy a 3 slalomy) prakticky rozhodnout o SP 1978 v Zwieselu, již 9. ledna 1978!

Názory vyslovené ve prospěch platné formule lze shrnout takto:

- žádná formule nemůže zabránit závodníkovi tak převažující kvality, jakou disponoval Stenmark v prosinci 1977 a v lednu 1978, rozhodnout o SP v minimálním počtu závodů. Jean Claude Killy dosáhl totéž v lednu 1967. Stenmarkův výkon byl lyžařskou veřejností obecně přijat jako vysoké sportovní mistrovství;
- započítáváním výsledků z více nebo ze všech závodů by nic neřešilo. Ani sjezdaři (čtyři různí vítězové v 6 závodech) ani specialisté ve slalomu a v obřím slalomu by si své šance nezměnili. Naopak, při započtu více výsledků by se rozhodnutí o vítězi jen uměle odkládalo a všichni závodníci by v důsledku vynikající Stenmarkovy převahy skončili daleko za ním. Právě po Zwieselu (9. 1.) měla řada závodníků např. Heidegger, Phil Mahre, Andreas Wenzel, Gros, Enn, Steiner (býv. sjezdař) ještě dostatek šancí. Kdyby byli drželi krok se Stenmarkem ve slalomu a v obřím slalomu, mohli se pokusit o získání dalších bodů v některém ze závodů ve sjezdu a tím šachovat Stenmarka;
- dosud je závodění v individuálních disciplínách vysoce atraktivní a nepochybně zvýší zájem i o poslední závod;
- kdyby Stenmarkova převaha nebyla dosáhla tak fantastického výrazu, nebylo by k diskusi o formuli vůbec došlo.

Zdá se, že za současného vývoje SP se specifickým způsobem vyvíjí i formule jeho vyhodnocování. Klasický SP, tj. jeho celkové vyhodnocení, totiž probíhá jako klasifikace závodníků, kteří již nezavádí ve stejných disciplínách. Žádný špičkový sjezdař nejel v této sezóně slalom nebo obří slalom, přestože nový předpis o charakteru tratě obřího slalomu nabízí sjezdařům podstatně lepší šance než tomu bylo v minulosti. Také žádný slalomář nebo specialista v obřím slalomu nestartoval ve sjezdu.

Specializace se dále rozvíjí; v letošní sezóně se dále rozvíjela i specializace mezi „specialisty“. Jen několik málo závodníků, např. Stenmark,

Paul Frommelt patří k úspěšným slalomářům Lichtenštejnska. Na mistrovství světa v Garmisch-Partenkirchenu obsadil třetí místo

Heidegger, Gros, Phil Mahre, Andreas Wenzel aj. jsou v současné době schopni dosáhnout špičkových výkonů jak v obřím slalomu, tak ve slalomu.

Vedoucí družstev, výrobci materiálů a závodníci tento trend podporují. Nicméně lyžařskou veřejnost zajímá především „klasický SP“. **Závodníkem čísla 1 každé sezóny je pro ně závodník s největším počtem bodů bez ohledu na to, zda závodil v jedné, ve dvou nebo ve všech disciplínách.**

Od doby založení SP (1967) stála federace a její odborná komise pro SP na stanovisku, aby vítězem SP se stal nejlepší jezdec sezóny. Kdo to je nejlepší sjezdař, slalomář nebo všestranný jezdec? V posledních letech a také v této sezóně měl Stenmark, díky svému mimořádnému talentu a technickému umu, větší šance nežli kterýkoli specialista ve sjezdu. Avšak kterýkoli Stenmarkův soupeř stejně výkonnosti ve slalomu a v obřím slalomu jako Stenmark, např. Klaus Heidegger, by 10. místem v jediném závodě ve sjezdu zvrátil Stenmarkovu šanci. To formule z Bariloche nejen připouští, ale dokonce podporuje.

Nedávné stanovisko, které subkomise pro SP v otázce vyhodnocování SP zaujala, se v porovnání s jejím dřívějším stanoviskem jeví jako stanovisko kompromisní. Ustoupila od „absolutní“ všestrannosti a spokojuje se s jezdcem, který bodoval alespoň ve dvou disciplínách, tedy s jezdcem rozhodně všestrannějším nežli je superspecialista sjezdař.

Z praktického hlediska je problém vyhodnocování SP vyřešen pro příští tři ročníky. Pokud federace komisi nedovolí snížit počet závodů v soutěži o SP, např. na 8 sjezdů, 5 obřích slalomů a 5 slalomů, aby závodníci získali potřebný čas na tréninkovou přípravu ve všech disciplínách, do té doby budou mít sebelépe myšlené náměty na vhodnou formuli SP jen akademický charakter. Tím se otázka vyhodnocování vítěze ve SP dostává na zcela jinou bázi nežli dosud.

Závěrem pro všeobecnou informaci čtenářů přinášíme ve zkratce ještě výsledky v soutěži o Pohár národů.

Pořadí družstev v Poháru národů 1978: 1. Rakousko 905, 2. Švýcarsko 517, 3. USA 411, 4. NSR 382, 5. Itálie 312, 6. Lichtenštejnsko 291, 7. Francie 231, 8. Švédsko 170, 9. Kanada 96, 10. Bulharsko 43, 11. Norsko 37, 12. Jugoslávie 31, 13. Írán 10, 14. Japonsko 9 b.

Ve srovnání s předchozím rokem si podstatně zlepšilo pozici družstvo USA, které postoupilo z osmého na třetí místo a tým Bulharska, který z posledního 16. místa se posunul na 10. místo. Nejhůře dopadla bilance výkonnosti družstva Itálie, které sestoupilo z třetího na páté místo; Švédsko ze šestého na osmé a Írán z desátého na 13. pozici. ČSSR a Austrálie v letošní sezóně nebodovaly.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Rakušanka Annemarie Moserová-Pröllová obsadila v letošním Světovém poháru sjezdařek druhé místo

Přehled zbývajících výsledků Světového poháru 1978

MUŽI

Obří slalom 3. března ve Stratton Mountain (délka tratě prvního kola 1150 metrů, druhého kola 1118 m, v obou kolech výškový rozdíl 330 m, v prvním 49, ve druhém kole 50 branek): 1. P. Mahre (USA) 2:41,04 (1:20,99 a 1:20,05), 2. H. Hemmi (Švýcarsko) 2:41,64 (1:21,36 a 1:20,28), 3. Stenmark (Švédsko) 2:41,65 (1:21,43 a 1:20,22), 4. Bernardi (Itálie) 2:42,51 (1:21,99 a 1:20,52), 5. Ch. Hemmi 2:43,19 (1:22,21 a 1:20,98), 6. Lüscher (oba Švýcarsko) 2:43,21 (1:22,47 a 1:20,74), 7. Adgate (USA) 2:43,39 (1:21,41 a 1:21,98), 8. Jäger (Rakousko) 2:43,44 (1:22,36 a 1:21,08), 9. Wenzel (Lichtenštejnsko) 2:43,48 (1:22,54 a 1:20,94), 10. Mally (Itálie) 2:43,70 (1:22,41 a 1:21,29).

Slalom 4. března ve Stratton Mountain (výškový rozdíl 172 m, v prvním kole 72, ve druhém 70 branek): 1. S. Mahre (USA) 1:10,47 (53,32 a 57,16), 2. Stenmark 1:10,87 (54,66 a 56,21), 3. Lüscher 1:11,65 (53,87 a 57,78), 4. Wenzel 1:11,91 (54,16 a 57,75), 5. Enn (Rakousko) 1:12,08 (54,10 a 57,98), 6. Gros 1:12,52 (54,87 a 57,65), 7. G. Thöni (oba Itálie) 1:12,65 (54,63 a 58,02), 8. P. Frommelt (Lichtenštejnsko) 1:12,66 (55,21 a 57,45), 9. De Chiesa (Itálie) 1:12,92 (55,18 a 57,74), 10. Mally 1:13,01 (54,50 a 58,51).

Obří slalom 6. března ve Waterville Valley (výškový rozdíl 400 m, v prvním kole 60, ve druhém 59 branek): 1. Wenzel 2:52,22 (1:25,54 a 1:26,68), 2. P. Mahre 2:53,02 (1:27,00 a 1:26,02), 3. Stenmark 2:53,38 (1:26,55 a 1:26,83), 4. H. Hemmi 2:54,82 (1:27,18 a 1:27,64), 5. G. Thöni 2:55,08 (1:28,05 a 1:27,03), 6. Adgate 2:55,19 (1:27,74 a 1:27,45), 7. Lüscher 2:55,43 (1:28,18 a 1:27,25), 8. Jäger 2:55,54 (1:27,45 a 1:28,09), 9. Mally 2:55,57 (1:27,36 a 1:28,21), 10. Aellig (Švýcarsko) 2:56,44 (1:28,50 a 1:27,94).

Sjezd 10. března v Laaxu (délka tratě 3400 m s výškovým rozdílem 950 m a 39 kontrolními brankami): 1. Spiess 1:57,96 2. Klammer (oba Rakousko) 1:58,18, 3. Haker (Norsko) 1:58,55, 4. Podborski (Kanada) 1:58,71, 5. Ferstl (NSR) 1:58,74, 6. Read (Kanada) 1:58,82, 7. Veith (NSR) 1:59,36, 8. Stock (Rakousko) 1:59,37, 9. Roux 1:59,39, 10. Josi (oba Švýcarsko) 1:59,40.

Sjezd 11. března v Laaxu (stejná trať jako 10. března): 1. Klammer 1:55,76, 2. Haker 1:55,79, 3. Spiess 1:56,16, 4. Read

1:56,63, 5. Ferstl 1:56,64, 6. Podborski a Gensbichler (Rakousko) oba 1:57,07, 8. Walcher (Rakousko) 1:57,18, 9. Josi 1:57,36, 10. Roux a Stock (Rakousko) 1:57,37.

Obří slalom 18. března v Arose (délka tratě 1400 m, výškový rozdíl 305 m): 1. Stenmark 2:30,72 (1:19,55 a 1:11,17), 2. Wenzel 2:31,06 (1:19,85 a 1:11,21), 3. Lüscher 2:31,18 (1:19,95 a 1:11,23), 4. H. Hemmi 2:31,93 (1:20,77 a 1:11,16), 5. Stock 2:32,30 (1:21,07 a 1:11,23), 6. P. Mahre 2:32,41 (1:20,55 a 1:11,86), 7. Mally 2:33,14 (1:21,18 a 1:11,96), 8. Adgate 2:33,74 (1:21,79 a 1:11,95), 9. Enn 2:33,81 (1:21,87 a 1:11,94), 10. Hinterseer (Rakousko) 2:34,06 (1:21,99 a 1:12,07).

Paralelní slalom 19. března v Arose: ve čtvrtfinále Stenmark zvítězil nad H. Hemmi, Stock nad Plankem (Itálie), Fournier (Švýcarsko) nad Klammerem a P. Mahre nad Bernardim. V semifinále Stenmark porazil Stocka a P. Mahre Fourniera, ve finále P. Mahre zvítězil nad Stenmarkem.

ŽENY

Slalom 8. února v St. Gervais (výškový rozdíl 153 m, v prvním kole 56, ve druhém 51 branek): 1. Pelenová (Fr.) 84,35 (43,39 a 40,96), 2. Sölknerová (Rak.) 84,90 (43,76 a 41,14), 3. Serratová (Fr.) 85,17 (44,41 a 40,76), 4. Wenzelová (Licht.) 85,21 (44,33 a 40,88), 5. Morerodová (Švýc.) 85,24 (44,55 a 40,69), 6. M. Epplová (NSR) 86,03 (44,58 a 41,45), 7. Emonetová (Fr.) 86,15 (44,63 a 41,52) a Zechmeisterová (NSR) 86,15 (44,69 a 41,46), 9. Sacklová (Rak.) 86,53 (44,70 a 41,83), 10. Cooperová (USA) 86,80 (45,59 a 41,21). — Z 60 startujících bylo 39 klasifikováno.

Obří slalom 9. února v Megève (délka tratě 1150 m, výškový rozdíl 360 m, v prvním i druhém kole 51 branek): 1. Morerodová 2:36,85 (1:18,62 a 1:18,23), 2. Moserová-Pröllová (Rak.) 2:38,44 (1:19,34 a 1:19,10), 3. Serratová 2:38,91 (1:20,22 a 1:18,69), 4. Pelenová 2:39,07 (1:19,99 a 1:19,08), 5. Wenzelová 2:39,14 (1:19,60 a 1:19,54), 6. Kasererová (Rak.) 2:39,53 (1:20,17 a 1:19,36), 7. Sölknerová 2:39,55 (1:20,12 a 1:19,43), 8. Nelsonová (USA) 2:39,74 (1:20,70 a 1:19,04), 9. Cooperová 2:39,88 (1:19,89 a 1:19,99), 10. Dorseyová (USA) 2:40,39 (1:20,16 a 1:20,23). — Ze 60 startujících bylo 47 klasifikováno.

Silná mezinárodní konkurence na Tatranském poháru

Účast reprezentantů šestačtyřiceti zemí, mezi nimiž byli tři noví mistři světa: polský běžec Jozef Luszczyk, a závodníci NDR sdruženář Konrad Winkler a skokan Matthias Buse, jakož i další medailisté letošního světového šampionátu v Lahti skokani Alexej Borovitin (SSSR) a Falko Weisspflog (NDR) byli dokladem hodnotné konkurence v XIII. ročníku Tatranského poháru, který se konal 17.—19. března na Strbském Plese. Nejúspěšnější byli lyžaři NDR. Zvítězili ve čtyřech ze sedmi disciplín, dále obsadili dvě druhá a jedno třetí místo.

Po jednom prvenství si odváželi z Vysokých Tater reprezentanti ČSSR (Leoš Škoda ve skoku na středním můstku), Polska (Jozef Luszczyk v běhu na 15 km) a SSSR (sdruženář Alexandr Majorov). Pro čs. lyžování vybojovali druhá místa Ján Tanczos na středním můstku a ing. Zdeněk Böhm v třicítce, třetí byli František Šimon na 15 km a běžkyně Jana Strnádková na 5 km a Dagmar Palečková na 10 kilometrů. Na úspěchu NDR měly i letos velkou zásluhu ženy. Od 9. ročníku Tatranského poháru v roce 1974 jsou jejich závody ve znamení úspěchů lyžařek NDR. Jen jednou přenechaly vítězství Polce Majerczykové v roce 1975 na 5 km. Barbara Petzoldová po úspěchu na 10 km zaznamenala již páté prvenství v Tatranském poháru a Veronika Schmidtová vítězstvím na 5 km třetí. Největším překvapením bylo až sedmé místo mistra světa Konrada Winklera v závodě sdruženém, čtvrtým pořadím na středním můstku se musel spokojit držitel zlaté medaile z Lahti Matthias Buse. Na devadesátce byl třetí.

I letos byl Tatranský pohár nejen významnou mezinárodní sportovní událostí, ale i politickou a společenskou. Zajímavé boje přijel zhlédnout také kandidát předsednictva a tajemník ÚV KSČ Miloš Jakeš, generální konzulové v Bratislavě — BLR Todor Jončev, Kubánské republiky Juan Sánchez a NDR Walter Gampe a místopředseda SÚV ČSTV Ján Škola. Pro účastníky závodů připravil organizační výbor pestrý kulturní program. V průběhu tří dnů přišlo zhlédnout závody asi 40 000 diváků.

Závod sdružených úspěchem reprezentantů SSSR a Polska

Dobrou úroveň zásluhou reprezentantů SSSR, NDR a Polska měl závod sdružený. Zvítězil dvacetiletý student 3. ročníku tělovýchovného institutu v Gorkém Alexandr Majorov. „Mám radost z tohoto úspěchu,“ prohlásil v cíli druhé části závodu — běhu na 15 km. „Jen s vypětím všech sil jsem odrazil mocný nápor Poláků Długopolského a Kawuloka. Zejména Kawulok výborně zaběhl patnáctku.“ Mistr světa Konrad Winkler skončil až na sedmém místě a stěžoval si, že špatně navoskoval lyže. „Očekával jsem, že si zlepším pořadí po pátém místě ve skoku a nakonec jsem si je ještě zhoršil,“ dodal Winkler nespokojen svým výkonem. Čs. sdruženářům se ani tentokrát nedařilo. Osmé místo M. Kumpošta ve skoku a deváté M. Hanuse byly dost slibné, v běhu však

vzdali a tak z čs. závodníků dosáhl nejlepšího umístění Petr Kožíšek — až 24. místo.

Největší zájem o skoky

I tentokrát byl v Areálu snů největší zájem o závody ve skoku, k čemuž přispěla také hodnotná konkurence. Na závěr Tatranského poháru přinesly i jediné čs. vítězství kapitána družstva skokanů Leoše Škody na středním můstku před Janem Tanczosem a Jurijem Ivanovem (SSSR). „Naše snaha byla korunována úspěchem,“ dodal po závodě Škoda. „Je to malá náplast na neúspěchy v Lahti. Po dobré letní přípravě se někde stala chyba a stále si neumíme vysvětlit ty špatné výkony na světovém šampionátu. Je to můj první úspěch na Tatranském poháru.“ Spokojen byl i Tanczos a vyjádřil to slovy: „Poprvé v letošní sezóně se mi vydařily oba soutěžní skoky. Výkon Leoše Škody byl pro mne povzbuzením.“ „Vítězství na devadesátce při mém třetím startu ve Vysokých Tatrách si velmi cením,“ řekl Falko Weisspflog. Z čs. závodníků na velkém můstku v silné mezinárodní konkurenci zaskákal nejlépe Josef Samek, který skončil sedmý.

Mistr světa ve skoku na středním můstku Matthias Buse a Falko Weisspflog (oba NDR), který byl třetí na devadesátce v Lahti, sledují výkony svých soupeřů na Tatranském poháru

Obří slalom 2. března ve Stratton Mountain (délka tratě 1118 m, výškový rozdíl 330 m, v obou kolech 49 branek): 1. Wenzelová 2:22,38 (1:13,61 a 1:08,77), 2. M. Eppleová 2:23,54 (1:14,22 a 1:09,32), 3. Morerodová 2:24,20 (1:14,82 a 1:09,38), 4. Koncettová (Licht.) 2:24,93 (1:14,38 a 1:10,55), 5. I. Eppleová (NSR) 2:24,96 (1:14,38 a 1:10,58), 6. Nelsonová 2:25,15 (1:14,81 a 1:10,34), 7. Pelenová 2:25,59 (1:15,21 a 1:10,38), 8. Serratová 2:25,60 (1:14,96 a 1:10,64), 9. Nadigová (Švýc.) 2:25,81 (1:15,46 a 1:10,35), 10. Dorseyová 2:25,88 (1:15,05 a 1:10,83).

Slalom 5. března ve Stratton Mountain (délka tratě 482 m, výškový rozdíl 144 m, v prvním kole 58, ve druhém 60 branek): 1. Pelenová 97,07 (47,36 a 49,71), 2. Serratová 97,12 (47,38 a 49,74), 3. Wenzelová 97,99 (48,08 a 49,91), 4. Sölknerová 98,57 (47,92 a 50,65), 5. M. Eppleová 99,08 (48,96 a 50,12) a Nelsonová 99,08 (48,85 a 50,23), 7. Zechmeisterová 99,15 (48,60 a 50,55), 8. Morerodová 99,29 (48,38 a 50,91), 9. Giordaniová (Itálie) 99,49 (48,77 a 50,61), 10. Fisherová (USA) 99,49 (48,42 a 51,07).

Obří slalom 7. března ve Waterville Valley (délka tratě 970 m s výškovým rozdílem 302 m a 44 branek): 1. Morerodová 2:52,20 (1:13,34 a 1:11,86), 2. Dorseyová 2:26,75 (1:14,35 a 1:12,40), 3. Serratová 2:27,73 (1:14,71 a 1:13,02), 4. Fleckensteinová (USA) 2:27,92 (1:15,14 a 1:13,07), 5. Nelsonová 2:28,21 (1:15,14 a 1:13,07), 6. Pelenová 2:28,55 (1:15,41 a 1:13,14), 7. Sacklová 2:28,87 (1:15,42 a 1:13,45), 8. Fisherová 2:28,92 (1:15,67 a 1:13,25), 9. I. Eppleová 2:29,09 (1:14,90 a 1:14,19), 10. Hessová (Švýcarsko) 2:29,31, (1:14,45 a 1:13,86).

Sjezd 11. března v Bad Kleinkirchemu (délka tratě 2894 m s výškovým rozdílem 780 m a 26 kontrolními branek): 1. Moserová-Prölllová 1:46,71, 2. Nelsonová 1:47,25, 3. E. Mittermaierová (NSR) 1:47,51, 4. Lukasserová (Rakousko) 1:48,31, 5. Eberleová (Rakousko) 1:48,41, 6. Zurbriggenová (Švýcarsko) 1:48,50, 7. Habersatterová (Rakousko) 1:48,65, 8. Matousová (Irán) 1:48,93, 9. Wieslerová (NSR) 1:49,67, 10. Pattersonová (USA) 1:49,77.

Sjezd 12. března v Bad Kleinkirchemu (stejná trať jako 11. března): 1. Moserová-Prölllová 1:48,68, 2. Nelsonová 1:48,81, 3. Nadigová 1:48,96, 4. De Agostiniová (Švýcarsko) 1:49,23, 5. Lukasserová 1:49,45, 6. Zurbriggenová 1:49,61, 7. I. Eppleová 1:49,72, 8. Matousová 1:49,77, 9. Eberleová 1:50,05, 10. Dirrenová (Švýcarsko) 1:51,56.

Obří slalom 17. března v Arose (délka tratě 1400 m s výškovým rozdílem 305 m, v prvním kole 43, ve druhém 40 branek): 1. Moserová-Prölllová 2:26,54 (1:13,69 a 1:12,85), 2. I. Eppleová 2:27,91 (1:13,83 a 1:14,08), 3. Morerodová 2:28,14 (1:14,61 a 1:13,53), 4. Nelsonová 2:29,27 (1:14,44 a 1:14,83), 5. Eberleová 2:29,52 (1:15,52 a 1:14,00), 6. Sölknerová 2:29,60 (1:14,95 a 1:14,65), 7. Sacklová 2:29,76 (1:15,38 a 1:14,38), 8. Wenzelová 2:29,78 (1:14,82 a 1:14,96), 9. Fleckensteinová 2:29,95 (1:15,68 a 1:14,27), 10. Mösenlechnerová (NSR) 2:30,15 (1:15,57 a 1:14,58).

Paralelní slalom 19. března v Arose: čtvrtfinále — Zechmeisterová porazila Wenzelovou, Serratová zvítězila nad Eberleovou, Fleckensteinová nad I. Eppleovou a Moserová-Prölllová nad Cooperovou. V semifinále Zechmeisterová porazila Serratovou a Moserová-Prölllová Fleckensteinovou. Ve finále Moserová-Prölllová zvítězila nad Zechmeisterovou a v utkání o třetí místo Fleckensteinová nad Serratovou.

Sovětský reprezentant Alexander Majorov zvítězil v závodě sruženém Tatranského poháru, když porazil zkušené reprezentanty NDR a Poláky

K běžeckým soutěžím

K běžeckým soutěžím je třeba krátkého úvodu. Oba „běžecké dny“, pátek 5 km ženy a 30 km muži, neděle 10 km ženy a 15 km muži, byly svými podmínkami naprosto odlišné. První den charakterizoval Jiří Beran výstižně: „To není sníh, to mokřý ve starý stopě.“ Bylo to skákání pro kozy a ne běh.“ Jiří Svub to zkusil ten den dokonce bez vosků. Ale zato neděle byla ideální. Ostrý sluneční svit se odrážel od zmrzlých sněhových krystalů, což komentoval Stanislav Henych slovy: „Byl to rychlý závod. Chtělo to jen jet a neschlo se zaváhat. Závodilo se mi moc dobře.“ František Šimon to shrnul: „Byl to závod pravdy, ale lyžařský.“

Muži měli velikou smůlu, že je sněžný pátek s nulovou teplotou potkal na třicetikilometrové trati. Ledová stopa s tajícím sněhem přivedla do cíle i mnohá překvapení. Z padesáti startujících dvacet vzdalo, mezi nimi i juniorský mistr světa Lebanov. Vítěz Krause dosáhl vzhledem ke konkurenci svého největšího letošního úspěchu. A mistr světa Luszczek? Viditelně se trápil a ještě dojel třetí! „Cítil jsem se jako sjezdač. Ještě nikdy jsem neměl tak špatně namanané lyže. Krause mne předběhl na 10. km, ale nemohl jsem nic dělat,“ řekl u cíle. Příčina? O hodinu posunutý start ho přinutil přemazávat lyže a nakonec bylo málo času vosky vyzkoušet. Luszczeka překonal i náš Böhms. „Byl to dobrý pocit, jako po dobře vykonané práci. Na Tatranském poháru jsem ještě tak dobře nejel.“ Sestadvacetiletý inženýr tak navázal na výkony ze Zakopaného z předchozího týdne.

Na patnáctce už nenechal Luszczek nikoho na pochybách o své výborné formě, a tak dialog mezi ním a Šimonem, při obědstervení na téma kdo vlastně vyhrál, byl spíše zdvořilostní. O dalších šest míst však byla velká bitva, kterou vyhrál Rupil, podle vlastního odhadu čtvrtý muž italského žebříčku, před Šimonem, který byl

na posledních pěti kilometrech druhý za vítězem. Časové rozdíly byly opravdu minimální a za zmínku stojí průběh Beranova běhu, který ze 7. pozice na 5. km propadl pro nevolnost na 21. místo a dokázal se na sedmé vrátit. Také Rupil byl na 5. km ještě patnáctý, na desítku už pátý. Luszczek vedl od začátku až do konce.

„Dáša Palečková měla po mistrovství světa pěkné výsledky v Holmenkollenu i dalších tradičních závodech na Severu. Počítali jsme s tím, že bude i tady lepší než my. Výsledky ale napravily naši reputaci z průběhu sezóny.“ Barbara Petzoldová tak vystihla po svém pátém prvenství na Tatranského poháru (od roku 1974) atmosféru mezi ženami. Shodou okolností už pátý rok nedostala žádná čs. reprezentantka cenu za první místo. Zato Petzoldová s Veronikou Schmidtovou se musí v Tatrách cítit jako doma. Současná generace běžkyň NDR získala v tomto období z deseti možných devět vítězství. Jejich letošní suverenitou neotřásl ani těžké podmínky v pátečním závodě. Naši pověst zachraňovala Palečková s juniorkou Strnádkovou, která i po ME zasluhuje pochvalu. Pro kompletní seniorskou i juniorskou čs. reprezentaci to však byl hubený zisk. Tady platí slova Schmidtové: „Dobrý závodník musí umět jezdit za každých podmínek. Snažila jsem se proto jet nejlépe jak to za daných okolností šlo.“

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

MUŽI

15 km: 1. Luszczek (Polsko) 41:13,42, 2. Rupil (Itálie) 41:42,11, 3. Šimon (ČSSR) 41:49,29, 4. Torvi (Finsko) 41:49,83, 5. Lebanov (Bulharsko) 41:51,18, 6. Krause (NDR) 41:57,09, 7. Beran (ČSSR) 42:02,53, 8. Gebala (Polsko) 42:26,99, 9. Kiiskinen (Finsko) 42:30,06, 10. Svub (ČSSR) 42:44,96 min.

30 km: 1. Krause (NDR) 1:36:03,67, 2. Böhms (ČSSR) 1:36:24,95, 3. Luszczek (Polsko) 1:36:39,45, 4. Beran 1:37:53,16, 5. Kohút 1:38:03,40, 6. Henych 1:38:50,96, 7. Šimon (všichni ČSSR), 8. Boneta (Itálie) 1:39:47,27, 9. Grnáč (ASVS Dukla Banská Bystrica) 1:39:59,80, 10. Gebala (Polsko) 1:40:00,38, 11. Martinelli (Itálie) 1:40:16,03, 12. Schöbel (NSR) 1:30:26,44 hod.

Závod sružený: 1. Majorov (SSSR) 420,25 (skoky 222,6, běh 197,65), 2. Długopolski 417,30 (217,40 a 199,90), 3. Kawulok (oba Polsko) 417,10 (197,10 a 220,00), 4. Voronin (SSSR) 409,17 (207,60 a 201,57), 5. Pawlusiak (Polsko) 406,37 (217,60 a 188,77), 6. Engh (Norsko) 405,27 (207,30 a 197,97), 7. Winkler 403,21 (208,00 a 195,21), 8. Schmieder 401,79 (218,60 a 183,19), 9. Leibold 394,40 (193,60 a 200,80), 10. Langer (všichni NDR) 389,05 (192,90 a 196,15). — 24. Petr Kožíšek (SVS RH Štrbské Pleso) 341,64 (156,80 a 184,84), 25. Zeman (ASVS Dukla Liberec) 340,33 (165,30 a 175,03).

Skoky: 1. Majorov 222,6 (82,5 a 80), 2. Schmieder 218,6 (83,5 a 79), 3. Pawlusiak 217,6 (82,5 a 80), 4. Długopolski 217,4 (84 a 76,5), 5. Winkler 208,0 (76 a 76,5), 6. Voronin 207,6 (79 a 76), 7. Odd 207,3 (78 a 79), 8. M. Kumpošt (ČSSR) 202,9 (74 a 77,5), 9. M. Hanus (ASVS Dukla Liberec) 200,6 (75 a 73,5), 10. Kawulok 197,1 (76,5 a 76). — **Běh na 15 kilometrů:** 1. Kawulok 47:10,80, 2. Zubek (Polsko) 49:01,20, 3. Voronin 49:13,70, 4. Leibold 49:18,80, 5. Długopolski 49:24,80, 6. Nogoviciyn (SSSR) 49:34,40, 7. Gaillard (Francie) 49:36,30, 8. Engh 49:37,70, 9.

Majorov 49:39,80, 10. Langer 49:49,80 min. — M. Kumpošt a M. Hanus závod nedokončili.

Skoky na středním můstku (P 70 m): 1. Skoda 246,7 (84,5 a 83,5), 2. Tanczos (oba ČSSR) 239,8 (82,5 a 84), 3. Ivanov (SSSR) 238,7 (84,5 a 81), 4. Buse (NDR) 235,8 (81 a 83), 5. Reijonen (Fin.) 230,0 (81 a 77,5), 6. A. Greiner 229,6 (83 a 79), 7. Weisspflug (oba NDR) 228,4 (80 a 80), 8. Elimä (Švédsko) 228,3 (81 a 78), 9. Borovitin (SSSR) 227,6 (77 a 80), 10. Bobak (Polsko) 226,4 (81 a 79).

Skoky na velkém můstku (P 90 m): 1. Weisspflug (NDR) 250,8 (108 a 109), 2. Reijonen (Finsko) 245,5 (103 a 109,5), 3. Buse (NDR) 243,4 (104 a 107), 4. Borovitin (SSSR) 242,5 (105 a 105), 5. Bobak (Polsko) 240,4 (105 a 106), 6. Ivanov (SSSR) 240,0 (105 a 105), 7. Samek (ČSSR) 237,4 (101,5 a 107), 8. Stein (Norsko) 232,3 (101 a 106), 9. Skoda 232,1 (100,5 a 108,5), 10. Hýsek (oba ČSSR) 231,7 (103 a 102,5).

ZENY

5 km: 1. Schmidová 17:16,93, 2. Petzoldová (obě NDR) 17:52,70, 3. Strnadová 17:58,27, 4. Paulů (obě ČSSR) 18:04,16, 5. Buchnerová (NDR) 18:07,00, 6. Jeriová 18:12,07, 7. Palečková (obě ČSSR) 18:17,42, 8. Thesenovitzová (NDR) 18:30,26, 9. Pasiarová (ČSSR) 18:30,77, 10. Svobodová (RH Jablonec nad Nisou) 18:39,76, 11. Hanischová 18:50,77, 12. Gaudelová (obě ČSSR) 18:51,97 min.

10 km: 1. Petzoldová 30:50,82, 2. Schmidová (obě NDR) 30:54,84, 3. Palečková (ČSSR) 31:38,22, 4. Büchnerová (NDR) 31:50,75, 5. Svobodová (RH Jablonec n. Nisou) 32:04,82, 6. Paulů 32:05,24, 7. Jeriová 32:26,29, 8. Pasiarová 32:33,60, 9. Žáková (všechny ČSSR) 32:48,46, 10. Leskovjanská (SVS RH Štrbské Pleso) 32:50,86, 11. Gaudelová 32:53,41, 12. Strnádková (obě ČSSR) 33:10,32 min.

JAROSLAV TROUSIL a RUDOLF MAREK

Čs. juniorka Jana Strnádková příjemně překvapila třetím místem v běhu na 5 kilometrů

Základný lyžiarsky výcvik a technická príprava pretekára v zjazdovom lyžovaní

V lyžiarskej výučbe sa u nás často stretávame s názorom, podľa ktorého sa základný výcvik vedený lyžiarskymi cvičiteľmi chápe ako proces izolovaný od tréningového procesu, a to aj od jeho prvej etapy, technickej prípravy začiatočnikov.

Ako dôvod sa uvádza hlavne to, že si v základnom výcviku osvojujú cvičenci pohyby odlišné od techniky používanej v pretekovom lyžovaní. Jedná sa najmä o techniku zmien smeru zjazdu ako najdôležitejšieho a tiež techniky najnáročnejšieho pohybu v zjazdovom lyžovaní. Problematika sa koncentruje najmä na otázku vhodnosti používania brzdivých spôsobov zmien smeru zjazdu, na prívratnú techniku a techniku oblúkov, v ktorých sa opatňuje zosuvné vedenie lyží v oblúku.

Skôr než sa pokúsime riešiť tento problém, je potrebné si uvedomiť, že pohyb pri zjazde na lyžiach sa líši od bežnej pohybovej činnosti, v ktorej človek využíva k lokomócií reakcie opory a trenia ako je tomu napr. u chôdze, behu, v športových hrách a pod., a že osvojenie pohybu si preto vyžaduje v prvej fáze podrobnejšie rozpracovanie postupných cieľov, krokov vo výučbe. Platí to najmä pre zmenu smeru zjazdu. Za postupné ciele sa v základnom výcviku považujú zmeny smeru zjazdu, v ktorých k prekonaniu počiatočných ťažkostí používa začiatočník prívratnej polohy lyží. Oblúk uskutočnený za pomoci prívratu sa považuje za základný spôsob zmeny smeru zjazdu — za základný oblúk (napr. v oficiálnom učebnom pláne v Rakúsku, NSR a i.).

Názov základný oblúk zodpovedá v širšom zmysle pojmu základná technika. Pod základnou technikou je treba rozumieť taký pohyb, ktorý má spoločné pohybové zložky (znaky) s pohybmi ktorými sa riešia zložitejšie pohybové úlohy. Tieto pohyby sú potom odvodené od základných pohybov (Harre, O. a kol.; 1973). Hovoríme, že základné pohyby majú teda spoločné charakteristické znaky s odvodenými dokonalejšími pohybmi. Ak tieto znaky chýbajú, potom nemôžeme hovoriť o základných pohyboch — základnej technike.

Z vyššie uvedeného vyplýva pre riešenie nášho problému potreba zodpovedať si otázku: Majú zmeny smeru zjazdu s použitím prívratu spoločné charakteristické znaky s pohybmi, ktoré lyžiar používa k riešeniu zložitejších pohybových úloh, napr. v pretekoch? Alebo ide o štruktúrne celkom iné pohyby?

Aby sme mohli zodpovedať túto otázku, je potrebné si vopred vymedziť, ktoré sú to charakteristické znaky oblúkov v pretekovom lyžovaní.

Pri stanovení musíme vychádzať z mechanických podmienok, ktoré musí lyžiar vytvoriť, aby došlo k zmene smeru zjazdu.

1. Musí uviesť lyže do polohy, v ktorej môže dôjsť k vzniku dostredivej sily trenia na úrovni lyží, t. j. uskutočniť prvé vytočenie lyží do nového smeru (hlavná fáza — nasadenie oblúka).
2. Po prvom vytočení lyží musí pôsobiť na lyže tak, aby tieto pokračovali ďalej v otáčaní okolo vertikálnej osi. Bez neho by zaniklo dostredivé orientovanie sily trenia a lyžiar by sa prestal pohybovať po zakrivenej dráhe oblúka (fáza vedenia lyží v oblúku).
3. Postupným zakrivením dráhy oblúka cez spádnicu a ku svahu musí lyžiar klopíť lyže na hrany a zväčšovať hnanie primerane so zväčšovaním síl, ktoré pôsobia smerom von od stredu zakrivenia dráhy zjazdu. Maximálne hnanie je pri zakončení oblúka.

Uvedené podmienky zabezpečuje lyžiar týmito pohybmi:

- a) nadľahčením lyží pomocou pohybu tela vo vertikálnom smere (krčenie, vystieranie, krčenie) a ich vedením do otáčania. Ďalej aj otáčaním lyží okolo vertikálnej osi v priebehu vedenia lyží v oblúku, ktoré sa uskutočňuje jednak pod vplyvom momentu sily trenia, jednak aktívnym otáčaním dolných končatín prejavujúcim sa pri pokrčení nôh ako tlačenie kolien do vnútra oblúka.
- b) Vedenie lyží v oblúku sa uskutočňuje zosuvným otáčavým pohybom lyží, t. j. k okamžitému smeru zjazdu za súčasného ich otáčania okolo vertikálnej osi. Lyže sa pohybujú šikmo bokom po hranách. Hnanie je pokiaľ ide o jeho veľkosť usmerňované pohybom kolien do

vnútra oblúka a späť za spolupráce s vistieraním a krčením nôh a jemne členených pohybov v členkovom kĺbe. Otáčavé zosúvanie je regulované tiež rozložením váhy tela lyžiara v predo-zadnom smere.

Vzhľadom k tomu, že tieto pohyby zabezpečujú splnenie mechanických podmienok potrebných k dosiahnutiu zmeny smeru zjazdu a nemožno ich v zásade nahradiť inými pohybmi, možno ich považovať za hlavné, charakteristické znaky techniky zmien smeru zjazdu.

Špecifické znaky pohybu v pretekovej technike, odrážajúce jej zameranie na zrýchľovanie jazdy alebo zvládnutie špecifických podmienok pretekov, nemožno považovať

na **POMOC**
trénérum
A cvičiteľum

za základné charakteristické znaky. Sú iba ďalším rozšírením a odvodením týchto základných pohybov. Preto chýbanie týchto znakov v základnej technike alebo v základnom výcviku neopravňuje pochybovať o jestvovaní spoločných charakteristických znakov umožňujúcich návaznosť v osvojevaní zložitejších pohybov. Podobne nemožno za charakteristické znaky považovať úroveň presnosti a z nej vyplývajúcej efektívnosti pohybu zameraného napr. na presné vytočenie oblúka alebo zúženie brzdných dráh oblúka v zosuvnom pohybe lyží, pretože tieto znaky predstavujú iba väčšiu zručnosť uskutočnenia pohybu.

Obráťme teraz pozornosť z toho hľadiska na prívratnú techniku a niektoré ďalšie pohyby, ktoré zaraďujeme ako základné pohyby do počiatočného základného lyžiarskeho výcviku. Pokúsme sa zistiť, do akej miery tu je alebo môže byť dodržaná zásada existencie spoločných charakteristických znakov s dokonalejšou technikou, používanou v pretekoch. Nechajme zatiaľ stranou oblúk v pluhu, ktorý v určitom zmysle predstavuje spôsob brzdenia, brzdivého zvládnutia svahu u začiatočnikov.

a) Nadľahčenie a uvedenie lyží do otáčania: lyžiar robí nadľahčenie a uvedenie lyží do otáčania postupne. Najskôr pri vystieraní smerom hore nadľahčí hornú (vonkajšiu) lyžu a vytočí ju do smeru otáčania. Na druhú dobu preniesie na vytočenú lyžu váhu. Po preneseí váhy sa vonkajšia lyža ďalej vytáča v kontakte so snehovou podložkou, vnútorná lyža sa pripojuje. Pripojenie sa môže uskutočniť bezprostredne po preneseí váhy, alebo neskôr až po zakrivení dráhy zjazdu od svahu (Iahší spôsob).

Uvedenému základnému oblúku, t. j. oblúku z prívratu, zodpovedá v pretekovej technike oblúk prestúpením, ktorý uskutočňuje pretekár znožne bez prívratenia vonkajšej lyže. Aj tu však musí lyžiar za cieľom uvedenia lyží do otáčania uskutočniť prvé vytočenie vonkajšej lyže dovnútra. Uskutočňuje ho však postupne a plynule v kontakte s podložkou. Neprenesie váhu na už vopred vytočenú, vzpričenú lyžu, ale na lyžu položenú rovnobežne do smeru nájazdu a až po preneseí váhy ju začne otáčať do nového smeru. Pretože stupeň osvojenia pohybovej zručnosti tu dovoľuje lyžiarovi uskutočniť vnútorné vytáčanie vonkajšej lyže pri jazde iba po jednej vonkajšej lyži, môže nadľahčenú vnútornú lyžu pridržiavať neustále rovnobežne s vonkajšou, takže sa táto pri vnútornom otáčaní nedostane vzhľadom k vnútornej lyži do prívratu.

Možno teda povedať, že na dosiahnutie biomechanických podmienok za účelom uskutočnenia zmeny smeru zjazdu potrebuje lyžiar u oboch techník (prívratnej a znožnej) v zásade rovnaké pohyby. Rozdiely sú iba v časovom spojení a trvaní jednotlivých zložiek pohybu. Návaznosť je tu daná vhodnými charakteristickými znakmi pohybu. Osvojenie dokonalejšej formy uskutočnenia pohybu môže ísť cestou zdokonaľovania pohybovej štruktúry a nie osvojením štruktúrne iného pohybu.

b) Ešte zreteľnejšiu súvislosť charakteristických znakov pohybu vidíme vo fáze vedenia lyží v oblúku.

V tejto fáze sústreďuje sa lyžiar na to, aby sa lyže klopené postupne na hrany otáčali súčasne okolo vertikálnej osi a tým zabezpečili vznik a pôsobenie dostredivej sily, nutnej k zakriveniu dráhy zjazdu.

Dosahuje toho obyčajne súčinnosťou dvoch činiteľov.

1. Momentom sily trenia lyží, spriechených vzhľadom k okamžitému smeru zjazdu
  2. Aktívnu otáčavou svalovou prácou, prejavujúcou sa pri pokrčení nôh, ako tlačenie kolien dovnútra oblúka.
- Obidve činnosti sú v komplexnom pohybe obsiahnuté v rôznom pomere. Prvá činnosť predstavuje ľahší prostriedok otáčania lyží. Preto prevažuje u oblúkov uskutočňovaných začiatočníkmi. Je však brzdivejší, pretože k vzniku

momentu sily trenia je potrebné väčšie vzpriechenie lyží, t. j. širšiu zosuvnú plochu, a väčšie zataženie lyží vpredu. To však v žiadnom prípade nepredstavuje úplne rozdielnu štruktúru pohybu. Aj v pretekovom lyžovaní potrebuje lyžiar k otáčaniu lyží v oblúku využívať moment sily trenia. Iba podiel tohto faktoru na celkovom pohybe je tu vzhľadom k aktívnej otáčavej práci nôh menší.

Možno teda povedať, že uskutočnenie zmeny smeru jazdy týmto brzdivým spôsobom nie je v protiklade pretekovej technike. Predstavuje iba jednoduchšiu a ľahšiu formu uskutočnenia zložitého pohybu, čo je v súlade s požiadavkou metodického prístupu na osvojenie pohybu.

V tejto súvislosti je treba chápať v základnom výcviku aj význam takých základných pohybov, ako je pluh alebo zosúvanie a v zložitejšej forme aj brzdenie oblúkmi v pluhu. Žiak sa tu učí viesť lyže zosuvným pohybom po hranách a regulovať veľkosť hnerania vzhľadom ku kvalite snehovej podložky. Posuv kolien ku svahu pri zosúvaní bokom alebo šikmo alebo ich pritlačenie k sebe pri pluhu, vedie k väčšiemu klopeniu lyží na hrany. Naopak, vystretie nôh vedie k uvoľneniu hnerania a k položeniu lyží viac na plochy. Prechod z plôch lyží pri vystretí k hneraniu pri postupnom znižovaní, sú charakteristické pohyby aj pre zosuvné otáčanie v priebehu vedenia lyží v znož-

nom oblúku. Preto možno považovať brzdenie, resp. zjazd v obojstrannom prívrate a zosúvanie súčasne aj za základné cvičenie pre osvojenie zložitejších spôsobov zmien smeru zjazdu.

Pokiaľ ide o oblúk z prívratu, poprípade aj oblúk v obojstrannom prívrate, majú obidva aj psychický a motivačný význam. V našich podmienkach, kde sa lyžovanie uskutočňuje zväčša krátkodobým pobytom na horách, by bolo nevhodné, aby sa lyžiar začiatočník po niekoľkých dňoch nenaučil aspoň jednoduchším brzdivým spôsobom zvládnuť zmeny smeru zjazdu. Každý lyžiarsky cvičiteľ a tréner, ktorý skutočne pracoval so začiatočníkmi, po prvý raz stojacimi na lyžiach vie, že nemožno vo výučbe vynechať prívrat bez nebezpečia, že znechutí žiakom výcvik oddaľovaním ich cieľa — naučiť sa čím skôr meniť smer zjazdu.

Možno povedať, že tzv. priama cesta nácviku existuje vlastne iba v teórii. Zastávajú sa jej niektorí tréneri, ktorí majú obyčajne v technickej príprave skúsenosti s deťmi, majúcimi už za sebou počiatkové ťažkosti s osvojením pohybov.

Prírodzene, že oblúk uskutočnený za pomoci prívratu nie je konečným, ale iba postupným cieľom v osvojení zložitejších spôsobov otáčania na lyžiach. Tí cvičenci, ktorí už majú prvé kroky na lyžiach za sebou, alebo ktorí majú špecifické schopnosti a nadanie pre pohyb na lyžiach, nezdržujú sa príliš dlho jazdením v prívrate a postupujú rýchlejšie vo výcviku.

Treba ešte poznamenať, že aj oblúk v pluhu, ak tu nemá dôjsť k narušeniu kontinuity s osvojením dokonalejšej techniky, musí obsahovať v hrubej forme tie znaky pohybu, o ktorých sme vyššie hovorili. Mierne vystretie nôh na začiatku oblúka od svahu umožní položiť lyže na plochu. V tejto polohe tlačenie na hornú lyžu dosiahne lyžiar ľahko pod vplyvom zložky sily gravitácie, pôsobiacej vo smere spádnicy, zakrivenie dráhy od svahu. V kritickom prechode cez spádnicu pokrčí vonkajšiu nohu a krátkože nadľahčenia, ktoré tým vznikne, využije k vytočeniu lyže cez spádnicu do nového smeru pomocou vtlačenia kolena vonkajšej nohy dovnútra. Zníženie a vtlačenie kolena umožní súčasne s vytočením lyže aj jej potrebné klopenie na vnútornú hranu. Umožňuje mu to regulovať tiež veľkosť hnerania podľa potrieb otáčania lyží v oblúku.

Záverom možno teda povedať, že snahy vylúčiť prívratnú techniku z lyžiarskej výučby začiatočníkov a v tej súvislosti dokonca považovať základný výcvik za nevhodný z hľadiska ďalšieho zdokonaľovania pohybových zručností, sú zásadne nesprávne a chybné. Odzrkadľujú väčšinou nepochopenie potreby špecifického prístupu k výučbe začiatočníkov a potreby stanovenia postupných krokov vo výučbe. Je to podobné, ako by sme podceňovali prácu v prvých triedach škôl len preto, že si tu žiaci neosvojujú vedomosti hneď v rozsahu látky, preberanej na vyšších stupňoch škôl. Uvedený chybný názor na základný výcvik býva často motivovaný aj subjektívne, snahou po nadradenosti práce tých, ktorí pripravujú mládež na vyšší stupeň ovládania pohybu na pretekanie — mládež, ktorá vstupuje zväčša do počiatkového tréningového procesu už s prvými pohybovými skúsenosťami na lyžiach.

Často sa v tejto súvislosti argumentuje pohybovým nadaním.

Tu treba pripomenúť, že pohybové nadanie sa nikdy neprevjavuje tak, že sa človek narodí s hotovými už vytvorenými pohybovými zručnosťami, ale že sa ich človek iba rýchlejšie naučí. Vždy sú však k tomu potrebné prvé kroky učenia.

PhDr. MILOŠ ZÁLEŠÁK

Kolečkové lyže v tréningu běžců

Současný sportovní trénink se vyznačuje silně vyhraněnými rysy — jsou to především:

- specializace vyplývající ze zaměření na daný sportovní výkon, což se promítá do obsahu tréninku, výběru tréninkových prostředků a metod a vytváří specifický tréninkový systém,
- dlouhodobost a perspektivnost plánování vycházející ze skutečnosti, že ke zvyšování sportovní výkonnosti je zapotřebí cílevědomé mnohaleté tréninkové práce, na jejímž základě je možné vyvolat odpovídající funkční změny, které podmiňují výkonnostní růst,
- individuální přístup jehož podstata spočívá v respektování a využívání individuálních (somatických, fyziolo-

gických, psychologických aj.) zvláštností sportovce při stavbě jeho tréninku, výběru prostředků a metod a volbě zatížení.

Jedním z prostředků, který v poslední době nalezl významné uplatnění v tréninku běžců na lyžích jsou kolečkové lyže. Jsou považovány za speciální tréninkový prostředek zejména proto, že v období bez sněhu do značné míry nahrazují (imitují) běh na lyžích na sněhu.

CHARAKTERISTIKA

Z výzkumů švédských fyziologů vyplývá, že při běhu na kolečkových lyžích maximální rychlostí (Bergh 1974) se

dosahuje zhruba stejné spotřeby kyslíku jako při běhu do kopce maximální rychlostí, při tréninku v délce 1—2 hod. jsou orgány transportující kyslík zatěžovány stejně nebo o něco více než při běhu.

Skutečně odpovídající kyslíkovou spotřebu lze docílit však jedině tehdy, probíhá-li trénink na drahách pro kolečkové lyže, které mají terénní profil obdobný profilům standardních běžeckých tratí v zimě. Protože takových profilů je velmi málo, musíme si být vědomi, že při tré-

Vše je připraveno a výzkum může začít

ninku na kolečkových lyžích na rovině nebo jen ve velmi mírně zvlněném terénu je fyziologická účinnost zatěžování menší.

Kolečkové lyže jsou všeobecně považovány za velmi vhodný prostředek pro zdokonalování techniky běhu. Bohužel to neplatí v plné míře. To lze přijmout pouze u technicky a fyzicky plně vyspělých lyžařů, kteří mají techniku běhu zařazenou a svými funkčními předpoklady i tělesnými dispozicemi jízdu na kolečkových lyžích zvládnou.

Zcela jiná je situace u mládeže a začátečníků. Zde nelze přehlédnout ani bezpečnostní hledisko při tréninku na veřejných komunikacích, ani zvýšené nebezpečí zranění na tvrdém podkladě i v důsledku různých technických závad či opotřebení materiálu.

Zásadní však je nepochopitelný poměr hmotnosti kolečkových lyží a tělesné hmotnosti dětí a mládeže. Je pochopitelné, že za takových okolností vznikají chyby v technice i odlišnosti v provedení jednotlivých fází běhu. Výsledkem je nejen nesprávná technika pohybu, ale především důsledky, ke kterým dochází na úrovni řízení pohybu a vypracovávání vzájemné koordinace činnosti fyziologických a motorických funkcí. Vytváří se nesprávné struktury odrazu, přenašení váhy atd.

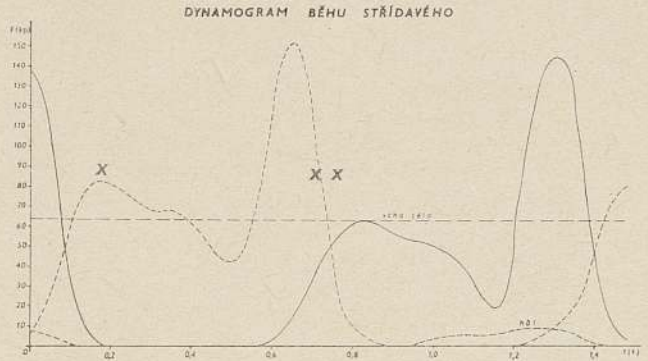
Je to jednak otázka rovnováhy vůbec, dále už zmíněný odraz a přenašení váhy (zde se projevuje neadekvátní hmotnost kolečkových lyží nejvýrazněji). Dochází k jízdě na obou lyžích, zcela změněným poměrům v časovém trvání, průběhu a rytmickém uspořádání fází pohybu. Příkladem je cyklogram běhu střídavého, na kterém jsou zachyceny průběhy sil (kolmé tlaky) při běhu střídavém. Jde v podstatě o zatížení lyže ve skluzu (první vrchol křivky), skluz (její vlnovité snižování) a odraz (nejvyšší vrchol křivky). Dochází jednak k přetížení skluzové lyže (X) tak, že váha je přenesena rázem a tím je lyže nevhodně zatížena, dále pak časový nesoulad mezi ukončením odrazu (tzn. navrácením křivky k nule) a přenesením váhy těla na skluzovou lyži (dosažení přibližně zatížení blízké hmotnosti těla). Výsledkem je jednak zmenšení opory a tím hmotnosti odrazu a jeho provedení do již zatížené lyže (XX).

DYNAMOGRAM BĚHU STŘÍDAVÉHO

Problémy se vyskytují i v těch případech, kdy nejsou dobře připraveny bodce holí a dochází k jejich podklouzávání. Funkce paží je pak redukována na pouhé udržování rovnováhy se všemi negativními důsledky.

Mají se tedy kolečkové lyže pro nácvik a zdokonalování techniky vůbec používat? Ano, ale při velmi důsledné kontrole provádění na jedné a zcela individuálním posuzování na straně druhé. Je třeba vidět komplexní význam kolečkových lyží.

U mládeže existuje ještě jedna významná okolnost, která využívání kolečkových lyží vymezuje. Je to nezbytnost vyčerpání pro dlouhodobé zvyšování výkonnosti nejprve tréninkový potenciál obecných tréninkových prostředků a podnětů. V tomto případě běhu, her a dalších prostředků.

Kolečkové lyže jsou rovněž vhodným prostředkem pro rozvoj speciální síly paží a nohou. Pro posilování paží jsou nejčastěji využívány odpichy soupaž do stoupání, které na standardním úseku mohou být i testem pro hodnocení úrovně speciální síly paží. Pro posilování nohou pak opakované běhy do kopce.

Je třeba se zmínit ještě o jednom využívání kolečkových lyží. Protože na jedné straně šetří kloubní aparát dolních končetin, je běhu na kolečkových lyžích využíváno při různých zraněních, která nedovolují např. běh v terénu atd. Při vysokých objemech se však vyskytly bolesti v oblasti holení.

VYUŽITÍ

Tréninku na kolečkových lyžích se využívá zpravidla od 4.—9. cyklu, tj. přibližně od května—června do konce října až poloviny listopadu.

U vyspělých, funkčně, pohybově i technicky připravených běžců se kolečkových lyží používá pro rozvoj vytrvalosti, zvláště pak speciální vytrvalosti a techniky. Uplatňují se rovnoměrná, střídavá i intervalová (opakovaná, závodní) metoda, zdůrazňuje se zařazování 2. a 3. intenzity.

U mládeže by trénink na kolečkových lyžích měl přinést především rozšíření škály tréninkových prostředků, zvýšení motivace a zájmu. Měl by být v prvé řadě zaměřen na technické zvládnutí pohybu a využíván jako doplněk ostatním prostředkům.

Nezařazovat tam, kde nejsou technické předpoklady pro zvyšování funkční připravenosti. Zde jsou nejvhodnější běh a různé hry.

PhDr. JAROSLAV POTMĚSIL

Stanislav Henych na kolečkových lyžích při výzkumu ve Špindlerově Mlýně. Byly při něm zjišťovány rozdíly v technice na kolečkových lyžích a při běhu na lyžích na stejném profilu tratě

K nácvičku techniky zatáčení na lyžích

Při rozboru jednotlivých pohybů prováděných pro uvedení lyží do zatáčení jsme došli k určitým pohybovým znakům, které jsou pro současnou techniku zatáčení charakteristické. Tyto charakteristické pohybové znaky jsou vnějším projevem prováděných pohybů a můžeme je proto poměrně dobře sledovat, popsat a hodnotit.

Z hlediska struktury prováděných pohybů při zatáčení na lyžích hovoříme o tzv. pohybových dovednostech, které jsou jakýmsi základním kamenem techniky zatáčení na lyžích. Zjednodušeně řečeno jsou to pohyby, které lyžař provádí za účelem zatočení na lyžích (máme na mysli správné, optimální pohyby). Strukturálně jsou tyto pohyby shodné jak u začínajícího lyžaře, tak i u špičkového závodníka.

Uvedené pohybové dovednosti procházejí třemi stádii vývoje techniky zatáčení (na které jsme nácvičku techniky rozdělili) a v každé etapě dosahují vyšší kvality. V základní etapě nácvičujeme základní pohybové dovednosti:

- přenášení váhy těla z lyže na lyži, prováděné pohyby dolních končetin,
- v průběhu oblouku je pohyb dolních končetin prováděn směrem dopředu a dovnitř oblouku, s důrazem na pohyb nad zatíženou lyží,
- pohyby dolních končetin při zatáčení jsou samostatné a poněkud odlišné,
- vnější lyže je zatížená a je vedena po vnitřní hraně při vedení oblouku,
- postupná změna hranění,
- rytmický, doplňující pohyb paží s oporou o hole,
- regulace rychlosti a rytmu.

Tyto základní pohybové dovednosti se v průběhu dalších etap nácvičku neustále zdokonalují a navíc pro zvládnutí i obtížnějších podmínek terénních a později i traťových (při tréninku a závodech) k nim přistupují další dovednosti, které jsme nazvali rozšiřujícími pohybovými dovednostmi.

Rozšiřující pohybové dovednosti na úrovni speciální etapy nácvičku.

- zahanění, odraz z hran,
- odklon trupu na větších sklonech svahu,
- dynamická práce paží,
- brzdění zvětšeným smykem ve fázi vedení oblouku,
- torze a rotace trupu v některých obloucích,
- opora pro hůl jako pomůcka pro zahájení oblouku,
- flexe dolních končetin v boulovatém terénu.

Rozšiřující pohybové dovednosti na úrovni vrcholové etapy nácvičku:

- zahájení, resp. ukončení oblouku na vnitřní lyži,
- opora o hůl jako podpora předtočení,
- anticipace (předtočení) — otočení trupu ve fázi ukončení ve směru následujícího oblouku,
- výrazná flexe dolních končetin při jízdě v boulích a korytech slalomových tratí,
- krátké zapojení extenzorů s okamžitě následující flexí dolních končetin při napojování oblouků.

(Teze příspěvku na semináři trenérů, který se konal u příležitosti Mezinárodní univerziády 1978 v lyžování ve Špindlerově Mlýně o teorii vyučování jízdě na lyžích)

JAN MARŠÍK

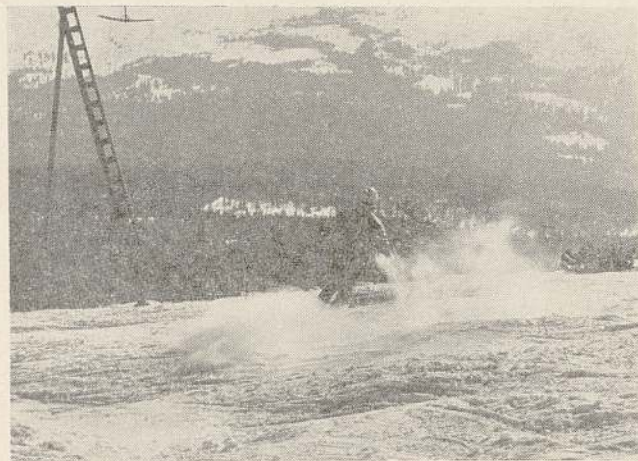
Problematika úrazů ve skoku se zaměřením na mládež

V každém druhu sportu dochází ke zraněním a stejně je tomu tak i ve skoku na lyžích a u mládeže obzvlášť.

Činovníci lyžařských oddílů, cvičitelé a hlavně trenéři této rizikové disciplíny mají nemalý zájem o to, aby těchto úrazů bylo co nejméně a aby se jim co nejvíce předcházelo.

Rád úrazové zábrany ČSTV, který byl vydán v r. 1974 a jeho šest článků se nám všem stal dobrým vodítkem a pomocníkem. Ze lze některým úrazům předcházet je nám všem známo — ať je to správnou a systematickou přípravou v létě, dokonalým ovládnutím techniky skoku a dobrou a bezpečnou úpravou můsteků ať již na PVC nebo na sněhu. Přesto však k úrazům dochází a jsou způsobovány celou řadou dalších činitelů:

1. Vysokou pohybovou aktivitou mládeže
2. nedostatkem sebekontroly
3. nezvládnutím techniky skoku
4. nedokonalou psychickou připraveností — strachem — představitostí
5. špatně upravenými můstků — nájezd, doskočiště, oblouk a dojezd, málo sněhu
6. neodborně a špatně provedenou montáží lyží a bot — lanka, přichytky, žlábky na podpatku

Vrátná dolina je zimním rájem lyžařů

7. vlivem počasí — prokřehnutí, ztuhlé svalstvo bez rozvíření

8. trenér nebo tzv. trenér bez odb. znalostí a vědomostí otec — nutí chlapce, aby skákal — neumí ani lyžovat atd.

Jak je vidno, těchto negativních činitelů, které mohou zapříčinit úraz většího či menšího rozsahu, je dost.

Úkolem a morální povinností všech trenérů, činovníků a pracovníků, kteří na tomto úseku pracují, by mělo být tyto negativní činitele odstranit a zabránit tak možným úrazům.

Skok na lyžích je stále disciplínou, která láká mladé chlapce — nebojácně a odvážně. Žel v posledních letech těch odvážných nám jaksi ubývá (máme na mysli masovou základnu).

I zde však nalézáme příčiny v tom směru, že právě vlivem častých zranění chlapců v jejich okolí velmi negativně působí na mládež samotnou a ještě větší měrou na rodiče skokanů. Je proto nanejvýš nutné, aby hlavně trenéři dbali o co nejlepší zabezpečení všech skokanských můsteků, po stránce úpravy a odstranění všech uvedených negativních činitelů k zabránění úrazům.

Podle mého osobního sledování dochází k nejčastějším úrazům v posledních letech u mládeže na můstcích s umělou hmotou.

Nejčastější úrazy se však stávají na dojezdu, a to v plísních, kde dochází velmi často i k těžkým úrazům — vykloubeniny, zlomeniny, otřesy mozku a další. Proč k těmto úrazům dochází a co je jejich příčinou? Proč k takovýmto úrazům nedochází na sněhu na dojezdu? Plocha dojezdů na malých můstcích je pokryta maximálně jen jednou třetinou celé dojezdové plochy — někde ani ne třetinou.

Domnívám se, že toto je nejvýznamnější problém ve skokanské disciplíně a doporučuji proto zdravotní komisi, aby ve své pravomoci za pomoci odborníků doporučila (či lépe nařídila), aby všude, kde jsou vybudovány malé žakovské můstky s umělou hmotou, byla hmota položena nejméně do dvou třetin dojezdové plochy.

Dále je třeba se zabývat problémem s vybavením zdravotnického materiálu a místností k ošetření zraněného přímo u můsteků.

Usnesení, opatření, doporučení či nařízení mají jistě svůj význam, pokud však nebudou kontrolována, ztrácejí svá odopstatnění.

ANTONÍN LENEMAJER

Individuálne objemy cyklickej práce v príprave mladých lyžiarov bežcov

Je známe, že deťom sú prístupné veľké zataženia. Zabezpečujú zvýšenie funkčných možností organizmu a spôsobujú postupnú rast výsledkov mladých športovcov. Z tohto dôvodu je potrebné presné určenie optimálnych tréningových objemov pre každého športovca na základe jeho funkčných možností. V praxi je to ťažko prevádzka, pretože v práci s deťmi je ešte málo objektívnych a dostupných metód pre každého trénera, ktoré určujú optimálne objemy cyklických prostriedkov prípravy.

Pri zostavovaní tréningových programov trénerom je nevyhnutne poznať funkčnú pripravenosť každého mladého športovca v danej etape, pre plánovanie objemu tréningovej záťaže. Takéto uzávery je možno získať po špeciálnom testovaní. Pomocou neho riešia sa dve základné úlohy: určuje sa funkčná pripravenosť a určujú sa optimálne individuálne objemy cyklickej záťaže.

Pre riešenie prvej úlohy v kvalite testu používa sa kontrolný test na 3 alebo 5 km. Trať sa vyberá taká, ktorá je najvhodnejšia pre zimné štarty. Aby sme lepšie registrovali rýchlosť behu, testovanie sa prevádza na 1000 m okruhu. Členitosť okruhu sťažuje sa v závislosti od pripravenosti športovcov.

Riešenie druhej úlohy je spojené s určením individuálneho objemu záťaže v behu. Režimy behu: v I. a II. etape prípravného obdobia beh rýchlosťou 70—75 % a 80—85 % zo strednej pretekovej rýchlosti, ktorú sme získali v behu na 3 alebo 5 km, v III. etape beh so striedaním s imitáciou v stúpaniach rýchlosťou 80—85 a 90—95 % z pretekovej.

V takýchto režimoch na tom istom kilometrovom okruhu určuje sa maximálny objem cyklickej záťaže pre každého lyžiara. Do testovania je nevyhnutne potrebné zaradiť rýchlosť behu.

Napríklad športovec dosiahol na 3 km čas 12 min. Každý km zdolal za 4 min. Pre režim behu rýchlosťou pozostávajúcou zo 70 % z pretekovej, čas na 1 km okruhu bude 5 min.

Potom zostavíme graf zdolania každého okruhu, v čase behu kontrolujeme nielen rýchlosť behu, ale aj TF. Pomáha to určiť možnosti športovca prevádzať záťaž v určenom režime. Základným príznakom pre prekročenie behu

javí sa narušenie súvzťažnosti medzi režimom behu a TF. Získané veličiny objemu javia sa optimálnymi v danom režime.

V sledovaniach posledných rokov, ktoré boli prevedené s dospelými lyžiarimi, bolo dané, že záťaž prevádzaná v určenom režime do momentu súhlasu TF a rýchlosti behu nedáva vysoký tréningový efekt pri príprave vysokoškolených dospelých lyžiarov bežcov. Pre dosiahnutie tréningového efektu doporučuje sa predlžovať plnenú danú záťaž do zníženia rýchlosti behu: vtedy ona efektívne vplyva na rozvoj funkcií a systémov organizmu športovca a značne zvyšuje špeciálnu práceschopnosť.

Práca s deťmi predpokladá o niečo iný prístup k tréningovému procesu. Keď základná úloha kvalifikovaných lyžiarov — dosiahnutie najvyššej práceschopnosti k hlavným pretekom, tak u mladých lyžiarov — rozvoj základných funkčných kvalít a vytvorenie základu k budúcim výsledkom.

Ako vidíme zo získaných výsledkov, najblahodarnejší vplyv na detský organizmus majú optimálne objemy cyklických prostriedkov. Záťaž, plniaca sa z momentu začiatku nesúhlasu rýchlosti a TF, keď rýchlosť behu udržiava sa na úkor značného zataženia organizmu má za následok silnú fyziologickú činnosť, negatívne pôsobí na psychiku detí. Preto doporučujeme pri určovaní individuálneho tréningového objemu prerušiť plnenie cyklickej záťaže v danom režime v momente narušenia súvzťažnosti medzi rýchlosťou behu a TF.

Rovnako u slabo pripravených mladých lyžiarov počas zdolávania určených traťí danou rýchlosťou nezriedka je potrebné súčasne znížiť rýchlosť behu a TF. Toto, ako vidíme, objasňuje sa tým, že oporno pohybový aparát je ešte nedostatočne pripravený. V takýchto prípadoch optimálny objem cyklickej práce v danom režime určuje sa podľa stavu organizmu do zníženia rýchlosti behu.

Takto poznajúc úroveň funkčnej pripravenosti mladých lyžiarov a ich individuálne objemy v cyklických prostriedkoch prípravy, tréner môže prevádzať tréningové úlohy s mladými lyžiarimi bežcami veľmi efektívne.

(Zpracováno podľa článku V. A. Strunina a E. N. Kolienka v časopise *Lyžňij sport*)

LYŽOVAT BUDE CELÁ RODINA

Dnes, po úpiném ukončení pobytového kursu VLŠ pro rodiče s předškolními dětmi (5—7 let), už s určitostí víme, že jsme „tretili desítku“ masového lyžování. Původní nejistoty a obavy z nezájmu o takový typ VLŠ se rozptýlily, když jsme přihlášky roznesli po mateřských školách několika obvodů Ostravy a Poruby. Zájem přesáhl očekávání a kapacita 60 míst byla v požadavcích několikanásobně překročena.

Několik našich poznatků pro ty, jež se na podobné akce připravují (případným zájemcům rádi písemně zodpovíme další dotazy):

— příprava akce dlouhodobá, hluboká a zodpovědná (lékař, psycholog, specif. metodika)

— výběr prostředí provést s vysokou náročností

— instruování rodičů, včasná kontrola výstroje a výstroje (vyplatí se jít do úplných malíčků!)

— nezapomenout na potvrzení o bezinfekčnosti

— výcvik rodičů a dětí časově shodný (dětí vložený oddech), avšak prostory dostatečně vzdáleny

— chápat rodiče jako budoucí cvičitele

— pro děti jednoduché vestičky ze šustákoviny (se znakem VLŠ) různých barev podle družstev (např. modrá — námořníci, zelená — vodníci apod. — výborní! zdravá rivalita!)

— zbudovat atraktivní lyžařské hřiště (šlapačky, příčné vlny, spádni-

cový hřbet, tobogan, kolovadlo, tyče apod.) včetně polystyrénových figurek pohádkových postav

— a na něm si „lyžařsky“ hrát, hrát a hrát;

— nejmenší začátečníky po pádech zvedat a není-li dětský vlek (má ho vůbec někdo?), pak děti i „vyvážet“ nahoru

— věnovat se účastníkům malým i velkým od budičky do večerky a umět vytvořit atmosféru sounáležitosti celého kolektivu

— pozorně sledovat reakce dětí na výcvik, povětrnostní podmínky, únavu apod. a ihned pozitivně reagovat

— v družstvu „nejslabších“ max. 4—5 dětí

— mít se nám neosvědčily, budeme shánět větší, lehké kostky (o hraně 30 cm)

— celý prvý půlden provadět hrou a nenápadnou formou zodpovědnou diferenciaci (dětí pak už nerady mění!)

— výuku pluhu a oblouků v pluhu omezit na minimum

— mít vlastní vlek pro rodiče a schopnější děti

— k závěru kursu rozdat anketní lístky (je to poučné a inspirující)

— karneval, paralelní závod, hezký diplom a památeční fotografie každému, odznak „Lyžař ČSR“ jsou nejlepší tečkou za kursem (i další propagaci naší práce!)

— kriticky se však musíme vyslovit ke shánění vhodné chaty a k již trapnému nedostatku odpovídající výstroje a výstroje pro děti!

Všichni cvičitelé konstatovali, že to byla dřina, ale dřina moc krásná. Měli jsme ty nejhorší sněhové a povětrnostní podmínky, jaké se dají snad jen vymyslet a přesto reportér Čs. rozhlasu Ostrava natočil do vysílání pro mladé spontánní, nadšené výpovědi dětí i rodičů o celém kursu VLŠ.

Účastníci sami nás přesvědčili, že byl splněn hlavní náš cíl, ta „desítka“; nadchnout děti pro lyžování a jejich rodiče poučit, aby tak společně celá rodina pokračovala v započatém díle správnou cestou!

A to přejeme vám všem ve VLŠ!

KAREL PROROK

Světový pohár 1978-1979 připraven

Nedávno teprve skončila lyžařská sezóna 1977-78 a již je připraven nový ročník Světového poháru 1978-1979 ve sjezdových disciplínách, jehož finále mužů i žen bude tentokrát v japonském Furanu. Muži mají naplánováno devět sjezdů, deset slalomů, jedenáct obřích slalomů a jeden paralelní slalom, ženy osm sjezdů, po sedmi slalomech a obřích slalomech a na závěr paralelní slalom. Potěšitelnou skutečností je, že jeden slalom a obří slalom Světového poháru mužů se bude konat v ČSSR.

Přinášíme kalendář Světového poháru, jak ho připravilo zasedání komise FIS pro Světový pohár.

MUŽI

8.—10. prosince 1978: Val d'Isère (Francie) — sjezd a obří slalom.

13.—18. prosince: Val Gardena (Itálie) — sjezd, slalom a obří slalom

21.—22. prosince: Kranjská Gora (Jugoslávie) — slalom a obří slalom

5.—6. ledna 1979: Morzine-Avoriaz (Francie) — sjezd a obří slalom

8. ledna: Crans-Montana (Švýcarsko) — slalom

13.—14. ledna: Wengen (Švýcarsko) — sjezd a slalom

15. ledna: Adelboden (Švýcarsko) — obří slalom

20.—21. ledna: Kitzbühel (Rakousko) — sjezd a slalom

23. ledna: Steinach (Rakousko) — obří slalom

27.—28. ledna: Garmisch-Partenkirchen (NSR) — sjezd a slalom

1. února: Villars sur Ollon (Švýcarsko) — sjezd

Velké postavy Světového poháru. Zleva Willy Frommelt (Lichtenštejnsko), trojnásobný vítěz SP Švéd Ingemar Stenmark a Andreas Wenzel (Lichtenštejnsko)

4.—5. února: VCDJ - Jasná (ČSSR) — slalom a obří slalom

7. února: Oslo (Norsko) — slalom

10.—11. února: Are (Švédsko) — slalom a obří slalom

2.—4. března: Lake Placid (USA) — sjezd a obří slalom

8. března: Lake Louise (Kanada) — sjezd

12. března: Heavenly Valley (USA) — obří slalom

17.—20. března: Furano (Japonsko) finále — slalom, obří slalom a paralelní slalom

ŽENY

7.—10. prosince 1978: Val d'Isère (Francie) — sjezd a obří slalom

13.—18. prosince: Val Gardena (Itálie) — sjezd, slalom a obří slalom

7.—8. ledna 1979: Les Gets (Francie) — slalom a obří slalom

12.—13. ledna: Grindelwald (Švýcarsko) — sjezd a obří slalom

13. ledna: Les Diablerets (Švýcarsko) — sjezd

23.—24. ledna: Schruns (Rakousko) — sjezd a slalom

26. ledna: Meilau (Rakousko) — slalom

3.—4. února: Pfronten (NSR) — sjezd a slalom

6. února: Berchtesgaden (NSR) — obří slalom

8. února: Maribor (Jugoslávie) — slalom

3. března: Lake Placid (USA) — sjezd

9. března: Lake Louise (Kanada) — sjezd

11. března: Heavenly Valley (USA) — obří slalom

17.—20. března: Furano (Japonsko) finále — slalom, obří slalom a paralelní slalom.

V Oberwiesenthalu dvakrát Henry GLASS

Jednou z posledních přehlídek skokanů v letošní sezóně byl již XXIII. ročník mezinárodních závodů o poháry Lyžařského svazu NDR a Freie Presse 1. a 2. dubna v Oberwiesenthalu, v němž startovali reprezentanti třinácti zemí. Bylo mezi nimi i pět medailistů z mistrovství světa v Lahti.

Soutěž skončila velkým úspěchem skokanů NDR, kteří znovu potvrdili, že jsou světovou velmocí v této lyžařské disciplíně. Pro rekordmana oberwiesenthalského můstku s normovým bodem 70 m (91 m) Henry Glasse byla triumfem, neboť si odnesl oba poháry.

Po oba dny v první desítce bylo po osmi reprezentantech NDR. O početnosti kvalitních skokanů NDR svědčila nejlépe skutečnost, že kromě dvacíti členů reprezentačního družstva startovalo ještě dalších 21 závodníků z klubových týmů a velká většina jich končila v první polovině 72 účastníků. Přitom konkurence nebyla lehká, neboť do Oberwiesenthalu přijelo kompletní 6členné družstvo SSSR v čele s Alex. Borovitinem, silný tým Ra-

kušanů s Lipburgerem, Millonigem a Koglerem, Poláci s Bobakem, mladí švýcarští skokani v čele s Möschingem a nechyběli ani Severané. ČSSR zastupovali tři dorostenci Milan Kontúr, Jiří Parma a Dušan Túry. Neměli vyhlídky na dobré umístění v tak silné mezinárodní konkurenci, ale účast byla pro ně velkou školou a měli se na co dívat.

Poprvé v těchto mezinárodních závodech bylo použito elektronického měření délek. Osvědčilo se a bylo středem zájmu trenérů, činovníků a lyžařských expertů. Závodníci skákali s namontovaným malým magnetem na jedné lyži. Závodní přijeli zhlédnout také předseda Mezinárodní lyžařské federace (FIS) Marc Hodler a ředitel kanceláře FIS Jean Franco Kasper.

Pořadatelé i za jarního počasí můstek velmi dobře připravili. Škoda, že druhý den pro větrné počasí druhé kolo nemohlo být dokončeno a v Poháru Freie Presse se hodnotily jen výsledky prvního kola.

Nejvýše položené město v NDR Oberwiesenthal je významným lyžařským střediskem. Má nejen výborné podmínky pro skokany (jsou zde tři můstky i s umělou hmotou, lyžařský výtah, nájezdová stopa s mantinely, pěkná věž rozhodčích a technické moderní vybavení), ale také pro lyžování veřejnosti. Z Fichtelbergu vede několik sjezdových tratí (turistická, středně těžká i pro vyspělé lyžaře), část svahu je vyhrazena pro děti, nechybí ani sánkařská dráha a několik výtahů kromě kabinové lanovky umožňuje zvládnout i nával milovníků lyžařského sportu v sezóně: Rozsáhlá parkoviště dovolují příjezd mnoha stovek autobusů a aut. Na vrcholu Fichtelbergu je nejen velká

restaurace, ale i rozsáhlá samoobsluha, jakou u našich horách postrádáme. Obdivovali jsme i výstavbu nových zotavoven odborů NDR pro pracující. A tak si naši lyžařští činovníci často povzdychli, že se máme od koho učit.

O závody byl velký zájem a příjížděli k nim příznivci lyžování ze širokého okolí. První den je sledovalo asi 6000, v neděli 10 000 diváků. Většina z nich využila posezení na okolních travnatých stráních, které již byly bez sněhu. Ani naše pasová a celní kontrola v Božím Daru nechtěla věřit, že závody se ještě mohly konat.

„Byla to pěkná soutěž,“ komentoval závody trenér Jiří Raška. „Skoda že druhý den vítr znemožnil dokončení druhého kola. Skokani NDR mají vynikající tým a hlavně velkou zásobárnu mladých talentovaných závodníků. Na výši je i jejich vědecký výzkum.“ Závodů se zúčastnila také čs. výzkumná skupina Palackého univerzity v Olomouci, vedená dr. J. Novosadem. Pobytu v Oberwiesenthalu využili činovníci VSL ÚV ČSTV k prohloubení další spolupráce s Lyžařským svazem NDR, sovětskými skokany a Jugoslávci, kteří v příštím roce uspořádají mistrovství světa v letech v Planici.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

Pohár Lyžařského svazu NDR 1. dubna: 1. Glass 251,8 (87 a 86), 2. B. Eckstein (oba NDR) 237,5 (85,5 a 84,5), 3. Norčič (Jugoslávie) 235,5 (87 a 83), 4. Duschek (NDR) 235,0 (85,5 a 82), 5. Lipburger (Rakousko) 233,5 (86 a 81,5), 6. Weisspflog 233,3 (86 a 82,5), 7. Ostwald 231,9 (85,5 a 83,5), 8. Rascher 231,1 (86 a 82,5), 9. J. Eckstein 230,9 (85,5 a 83,5) a Buse (všichni NDR) 230,9 (85 a 81,5). — **54. Týry 117,0 (74 a 68,5), 56. Kontúr 175,8 (71,5 a 71,5), 72. Parma 129,7 (64,5 a 55).**

Pohár Freie Presse 2. dubna: 1. Glass 124,2 (84,5), 2. Kogler (Rakousko) 121,5 (85), 3. Weisspflog 121,3, 4. Weber 119,3 (85,5), 5. Zitzmann (oba NDR) 119,2 (84,5), 6. Duschek 116,8 (83), 7. P. Greiner (NDR) 116,2 (84,5), 8. Buse 115,0 (82,5), 9. J. Eckstein 113,3 (83), 10. Norčič 112,8 (83). — **53. Týry 89,0 (72,5), 54. Kontúr 88,4 (71,5), 70. Parma 61,0 (60).**

JAROSLAV TROUSIL

Počtyřiadvacaté Po hřebenech Krkonoš

Již počtyřiadvacaté sešlo se ve Špindlerově Mlýně v neděli 19. března více jak 3000 lyžařů a lyžařek, aby absolvovali běh Po hřebenech Krkonoš — mezi příznivci bílého sportu známý jako „sedmdesátka“.

Co činí tento závod populárním? Je pravda, že na Jizerské padesátce přijde na start dvojnásobek závodníků. Tam jede ale každý sám za sebe, zatímco na „sedmdesátce“ je členem kolektivu (u mužů desetičlenného, u žen pětičlenného) a cílem je, aby celá hlídka došla do cíle co nejrychleji. Proto si musí na obtížných úsecích členové družstva pomáhat — a těch obtížných míst je na trati více než dost. Vždyť hned zpočátku absolvují běžci výstup ze Špindlerova Mlýna (který je cca 750 m n. m.) na Zlaté návrší, jemuž nechybí mnoho do 1500 metrů n. m.!

Jak vznikl tento kuriózní, a přece tak oblíbený závod, kterým lyžaři svoji sezónu tradičně končí a atleti, vodáči nebo horolezci začínají?

U jeho zrodu stály krajské výbory býv. DSO Rudá hvězda a Sokol v Hradci Králové, k nimž se připojila TJ „aparátníků“ Slovan ÚV ČSTV Praha.

Ani já, jako startér prvního ročníku, ani nikdo z těch „40 statečných“ — členů čtyř hlídek, které běžely ze Špindlerovky na Zvičinu, rozhodně nečekal, k jaké masovosti se v tomto závodě dopracujeme.

Prvým výrazným krokem k velké účasti byl rok 1960, kdy byla soutěž zařazena do akcí pořádaných v rámci II. CS. Tehdy překročil počet startu-

jících 1000 a trať se definitivně upravila do současné podoby. Závodníci startují ve Špindlerově Mlýně, běží přes Mísečky na Zlaté návrší, Voseckou boudu, přes Špindlerovku na Obří boudu, Luční boudu, kolem „bufetu“ na Bobí louky nad Pecí a zpět kolem býv. Klínovky k horní stanici lanovky a dolů do stadiónu ve Sv. Petru. Ženy mají trať dlouhou 25 km, ale i ony musí vystoupit na Zlaté návrší.

Letošní ročník, i když se jel dva dny před začátkem jara, měl zcela zimní ráz. Na hřebenech byl sedmistupňový mráz, vítr o rychlosti 40 km/hod., mlha a sněžilo. Za těchto okolností byl každý, kdo závod dokončil, vítězem. Musel zvítězit sám nad sebou, nad únavou... A těch vítězů byla většina. Z 269 hlídek mužů bylo klasifikováno 260. Ještě lepšího výsledku dosáhly ženy, z 99 družstev jich bylo v cíli 98.

Na rozdíl od minulých let chyběli na startu někteří čs. reprezentanti v lyžování, neboť se současně konal Tatranský pohár. V závodě žen zvítězilo družstvo VŠ Chemie Praha v čase 2:38:07 hod. před OV Jičín 2:43:49 a Rudou hvězdou Jablonec, která měla čas 2:43:55.

V závodě mužů byla první RH Jablonec n. N. v čase 4:41:05 před ASVS Banská Bystrica 4:46:05, VŠ Chemie Praha 4:59:43 a SKI Jilemnice 4:59:51. Časy pod 5 hodin byly za povětrnostních podmínek, jaké byly v den závodu, skutečně vynikající. Prvým zahraničním družstvem byl letos celek Wissenschaft Halle, který měl čas 5:39:11 a obsadil 24. místo.

Se startovním číslem 13 absolvovala závod hlídka zakladatelů ze Slovanu ÚV ČSTV. Chyběl v ní jeden ze zakladatelů závodu, předseda ČÚV ČSTV s. dr. Miroslav Hlaváček. Letos „jen“ předával ceny, ale rozhodně prý si nenechá ujít jubilejní 25. ročník v příštím roce, který by opět chtěl absolvovat jako závodník. A jak skončila tato hlídka? I když někteří z jejích členů již překročili hranici pro odchod do důchodu, běželi jako mladíci. V cíli byli klasifikováni na 213. místě. To znamená, že porazili téměř půl stovky hlídek složených z daleko mladších členů. Pracovníci aparátu ČSTV potvrdili, že umějí „dělat“ tělovýchovu nejen teoreticky, ale i prakticky — a že ve sportu se nestárne.

Ing. VÁCLAV SETNIČKA

Hodnocení čs. účasti na MS 1978 v Lahti

Pokračování ze str. 1

nás reprezentovala, nebyl schopen podat nejen vrcholný výkon, ale ani ne svůj průměr. Snad jen Jozef Hýsek při závodě na P 90 m jedenáctým místem naznačil své možnosti.

Příčin, které měly vliv na špatnou formu našich skokanů, je velice mnoho a bude je nutné zjistit důkladnou analýzou a provést patriční opatření. Nejen že nebyly splněny plánované objemové ukazatele sportovní přípravy hlavně v předzávodním a začátkem závodního období (i vlivem pozdního příchodu na sněh), ale i nedodržením způsobu činnosti trenérského týmu. Nebylo racionálně využíváno času vyhrazeného pro tréninkový proces. Nedostatečně byly využívány výsledky vědeckého sledování pro korelaci a vedení tréninkového procesu. Tyto všechny nedostatky v průběhu přípravy hlavně v konečné fázi, se odrazilily na výsledcích našich skokanů na MS 78.

Závěrem lze konstatovat, že na MS 78 možno kladně hodnotit vystoupení našich běžců, částečně i běžkyň. Absolutním neúspěchem jsou výsledky skokanů. Na základě podrobných analýz současného stavu všech disciplín zpracovaných KVS VSL budou navržena patriční opatření i kádrová tak, aby se práce všech družstev zkvalitnila a aby příprava našich lyžařů na ZOH 1980 byla co nejhodnotnější.

ZDENĚK REMSA, ústřední trenér VSL ÚV ČSTV

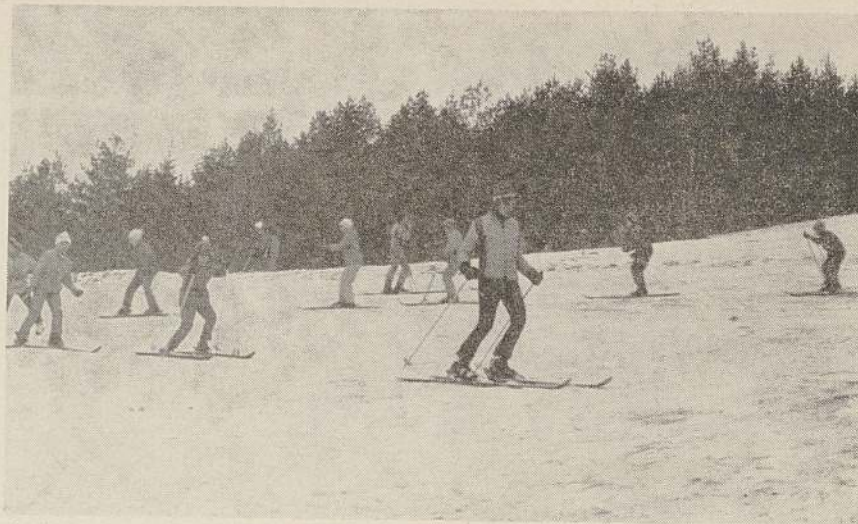
Rozvoj masového lyžování v Brně

Přestože metropole Jihomoravského kraje Brno neoplývá příznivými podmínkami pro lyžaře, věnuje se zde tomuto sportu asi 70 000 příznivců. Z tohoto počtu minimálně jednu třetinu tvoří mládež. V samotném městě v současné době vyvíjí aktivní činnost šestnáct lyžařských oddílů, které sdružují 2000 lyžařů a lyžařek. Sedm oddílů se věnuje závodní činnosti.

S ohledem na tuto situaci a ve snaze pomoci rozvoji lyžařského sportu a zajistit organizovaným způsobem výuku začínajících lyžařů — a zejména mládeže, byla VSL MV ČSTV Brno v roce 1975 zpracována koncepce masového rozvoje tělesné výchovy mládeže se zaměřením na lyžování do roku 1980. Tato koncepce byla rozpracována, obsahově a programově dořešena v programu činnosti úseku masového (sportovního) lyžování pro léta 1976—1978 a lze konstatovat, že v této oblasti došlo k podstatné kvalitativní a kvantitativní změně.

V současné době pracuje v Brně osm veřejných lyžařských škol mládeže s celkovou kapacitou 450 dětí a tři veřejné školy pro dospělé. Většina jich má charakter celoroční činnosti a všechny zajišťují kromě vlastního lyžařského výcviku i potřebná průpravná a kondiční cvičení.

Kromě těchto veřejných lyžařských škol může brněnská veřejnost prostřednictvím lyžařských oddílů absolvovat denní, dvoudenní, polotýdenní a týdenní pobytové zájezdy v celkové kapacitě asi 450 osob/den v různých lyžařských střediscích, přičemž v

Lyžařský svah TJ Turistů a lyžařů Brno je stále plný dětí a je jako stvořený pro výcvik lyžařských škol

rámci těchto zájezdů je vždy zabezpečen lyžařský výcvik pod vedením cvičitelů oddílů.

Na základě usnesení ústředních orgánů a v souladu s přijatou koncepcí rozvoje lyžování, soustředila se pozornost komise masového lyžování na zajištění vzájemné spolupráce mezi ČSTV a složkami ROH, PO a SSM. Tato spolupráce vyústila ve společná školení cvičitelů III. a IV. třídy lyžování i pro pracovníky těchto organizací, kteří nejsou členy ČSTV, a v rozhodnutí orientovat práci lyžařských oddílů při velkých brněnských průmyslových závodech zejména na zajištění výcviku dětí zaměstnanců formou denních i pobytových lyžařských kursů a zimních pionýrských táborů. V této oblasti bylo dosaženo velmi dobrých výsledků v TJ Zetor, TJ Královopolská strojírna a TJ Tesla Brno.

Největší a specializovanou tělovýchovnou jednotou zajišťující rekrea-

ční a sportovní lyžování mládeže a dospělých je TJ Turistů a lyžařů v Brně. Tato TJ sdružuje 650 aktivních členů lyžařského oddílu, 51 cvičitelů a v průběhu roku zajišťuje téměř pro 3000 lyžařů základní lyžařský výcvik. V rámci své činnosti zabezpečuje provoz čtyř stálých lyžařských škol mládeže a jedné školy pro dospělé. Aktivita této TJ je dokumentována skutečností, že svépomocí její členové vybudovali v prostoru Českomoravské vysočiny středisko, které v plném rozsahu slouží pro výcvik a provoz lyžařských škol.

A tak s radostí můžeme konstatovat, že rozvoj lyžařského sportu v oblasti rekreační je možný i v těch lokalitách naší vlasti, kde geografické a přírodní podmínky pro tento sport nejsou příznivé. Jde hlavně o chuť do práce a sílu kolektivu uvést dobrou a prospěšnou myšlenku v život.

LADISLAV PODROUŽEK

ZIMNÍ MÍROVÉ SLAVNOSTI

Seba Tanvald i letos dobře připravila již XXVI. ročník zimních mírových slavností, které se staly významnou sportovní událostí sruženářů nejen po stránce sportovní, ale i společenské. V mezinárodní konkurenci, vyhrazené juniorům, dominovali mladí reprezentanti NDR a SSSR. Zvítězil Wilfried Ott (NDR) před Leonidem Demjanovem a Sergejem Orljanským (oba SSSR). Z čs. juniorů byl nejúspěšnější Miroslav Kumpošt, který obsadil sedmé místo a zvítězil v CKZ juniorů před Vedralem a Vojkůvkou. Z mužů patřilo prvenství v CKZ Františku Zemanovi, druhý skončil Novotný a třetí Holub, mimo soutěž startovali dva sruženáři NDR Röder a Edelmann.

Mezinárodní závod juniorů: 1. Ott 425,78 (skok 217,4, běh 208,38), 2. Demjanov 417,64 [198,4 a 219,24], 3. Orljanski 412,24 [198,9 a 213,34], 4. Stěpanov 411,50 [191,5 a 220,0],

5. Prosvirin 411,26 [197,6 a 213,66], 6. Nazarov (všichni SSSR) 407,04 [188,5 a 218,54], 7. Kumpošt (ČSSR) 405,12, 8. Diethel (NDR) 405,06, 9. Vojkůvka 388,50, 10. Vedral (oba ČSSR) 387,84. — **Skoky:** 1. Diethel 218,0 (69 a 70), 2. Ott 217,4 (70 a 69), 3. Vojkůvka 203,7 [68 a 68], 4. Kumpošt 202,7 [68 a 65,5], 5. Orljanski 198,9 [65 a 63]. — **Běh na 10 km:** 1. Stěpanov 35:39,8, 2. Demjanov 35:43,6, 3. Nazarov 35:47,1, 4. Vedral 35:48,6, 5. Prosvirin 36:11,5, 6. Orljanski 36:13,1 min.

CKZ — junioři: 1. Kumpošt 460,00, 2. Vedral (oba ASVS-M Dukla Liberec) 447,02, 3. Vojkůvka (SVS-M Frenštát p. Radh.) 444,38. — **Muži:** 1. Zeman (ASVS Dukla Liberec) 460,000, 2. Novotný 453,505, 3. Holub (oba Autoškoda Vrchlabí) 438,645, 4. Hanus (Slavia Liberec VŠST) 423,855, 5. Kartík (RH Štrbské Pleso) 416,875. -tr-

Již na prvním sněhu začínají krůčky nejmenších lyžařů pod dohledem zkušené cvičitelky E. Štastné z TJ Turistů a lyžařů Brno

Pokyny k změnám členství lyžařských závodníků

V poslední době se v lyžování mnozí případy projevů svědčících o tom, že někteří naši závodníci a závodnice, ba někdy i trenéři a činovníci lyžařských oddílů nejsou obezpečeni se směrnicemi, platnými pro změny členství lyžařských závodníků všech disciplín a věkových kategorií. Uvádíme proto základní podmínky „lyžařských přestupů“, vycházející ze směrnic Přestupního řádu resp. Řádu jednotné sportovní registrace, platných od 1. března 1963.

Každá změna příslušnosti závodníka k tělovýchovné jednotě by měla napomáhat v jeho výchově a růstu výkonnosti. O přestup žádá vždy sám závodník; je to především jeho záležitostí a záležitostí lyžařského oddílu, ze kterého hodlá odejít!

1. Proto závodník, který hodlá napříště startovat za jiný lyžařský oddíl TJ, musí požádat o povolení změny členství (přestup) lyžařský oddíl své dosavadní (mateřské) jednoty a to pouze k tzv. přestupnímu termínu, tj. k 1. květnu nebo k 1. říjnu běžného roku. Nemá-li lyžařský oddíl mateřské TJ oprávněné námitky, může být změna příslušnosti povolena, uplynulo-li alespoň 12 měsíců členství v lyžařském oddíle, z kterého hodlá závodník odejít. Splnění této podmínky (minimální trvání členství 1 rok) se nevyžaduje při:

- a) přesídlení, tj. změně trvalého bydliště a přestěhování z jedné obce do jiné z důvodů změny pracoviště, sňatku apod.,
- b) nástupu či ukončení studia,
- c) nástupu či ukončení učebního poměru,
- d) nástupu či ukončení vojenské služby,

— změna však musí být ohlášena jen do některého lyžařského oddílu TJ v okruhu nového bydliště resp. působiště závodníka!

K změnám oddílové příslušnosti reprezentantů ČSSR si musí lyžařské oddíly předem vyžádat vyjádření Výboru svazu lyžování ÚV ČSTV.

2. **Dojde-li k dohodě** mezi oběma lyžařskými oddíly o přestupu závodníka, zapíše se změna příslušnosti do členského průkazu ČSTV a do Záznamu o činnosti sportovce — v rubrice změny, opatří datem a razítkem s oprávněnými podpisy a předá závodníka.

3. **Nedojde-li k dohodě** mezi oběma lyžařskými oddíly ohledně přestupu závodníka, může závodník požádat o rozhodnutí písemně tzv. ohlášením přestupu, ale pouze v termínech:

- I. termín: 1.—6. května, aneb
- II. termín: 1.—6. října běžného roku.

Závodník vyplní trojmo tiskopis ohlášení přestupu (strojem nebo hůlkovým písmem) s udáním důvodů přestupu a názvu nového lyžařského oddílu, a pak zašle:

- a) 1X lyžařskému oddílu mateřské TJ, z kterého hodlá vystoupit, k vyjádření,
- b) 1X lyžařskému oddílu, do kterého hodlá vstoupit,
- c) 1X příslušnému lyžařskému orgánu ČSTV, který bude přestup projednávat, a to při přestupech: — v rámci kraje: krajskému výboru svazu lyžování, — z lyžařského oddílu TJ jednoho kraje do lyžařského oddílu TJ jiného kraje: předsednictvu Výboru svazu lyžování ČÚV(SÚV) ČSTV,

— z lyžařského oddílu TJ ČO ČSTV do lyžařského oddílu TJ SO ČSTV: předsednictvu Výboru svazu lyžování ÚV ČSTV.

— Lyžařské oddíly uvedené pod a) a b) zašlou obdržené Ohlášení přestupu se svým vyjádřením nejpozději do 15. března nebo do 15. října téhož roku lyžařskému orgánu, který podle odst. e) o přestupu rozhoduje.

— Příslušný orgán rozhodne o ohlášeném přestupu do jednoho měsíce po podání a výsledek oznámí závodníkovi a oběma lyžařským oddílům.

— Proti rozhodnutí krajského výboru svazu lyžování o přestupu může závodník podat odvolání do 15 dnů ode dne obdržení tohoto rozhodnutí a to předsednictvu Výboru svazu lyžování ČÚV(SÚV) ČSTV. Jeho rozhodnutí jako konečné musí být vydáno do jednoho měsíce.

4. V kolektivních lyžařských soutěžích družstev, při nichž sportovně technickým dokladem je soupiska závodníků, nesmí být změny členství (přestupy) prováděny v průběhu jednoho soutěžního roku! Tyto změny

mohou být provedeny vždy jen před zahájením soutěže, resp. před schválením soupisky družstva.

5. Voják základní služby může žádat o změnu příslušnosti k lyžařskému oddílu, za který hodlá napříště startovat, kdykoliv do šesti měsíců po nástupu základní vojenské služby. Po této době pak jen ve stanovených přestupních termínech!

— Voják základní služby má možnost po dobu své vojenské služby startovat za lyžařský oddíl VTJ Dukla nebo TJ Rudá hvězda. Pokud tuto možnost nemá, může žádat o povolení startu za civilní lyžařský oddíl v místě či okolí posádky s povolením příslušného velitele.

— Změny příslušnosti musí být i u vojáků základní služby zaznamenány a potvrzeny v členském průkazu ČSTV a Záznamu o činnosti sportovce.

— Po ukončení základní vojenské služby je závodník povinen vrátit se zpět do lyžařského oddílu TJ, za který startoval před nástupem základní vojenské služby. Pokud má v úmyslu startovat za jiný lyžařský oddíl, musí žádat o změnu příslušnosti podle směrnic.

6. Na přestupy vojáků z povolání se vztahují všechna ustanovení o změnách příslušnosti závodníků občanských lyžařských oddílů.

ANTONÍN HUSÁK

Nejmladší přeborníci ČSSR

Tituly přeborníků ČSSR žactva ve skoku a v závodě sdruženém pro rok 1978 v Selcích u Banské Bystrice v kategoriích starších vybojovali Ladislav Pleštil (Tofa Albrechtice) a Milan Štěpánek (Seba Tanvald), v mladším žactvu získal oba přebornické tituly Tomáš Ploc z harrachovské Jiskry. Mladí závodníci ze sdruženářské líhně se začínají prosazovat a jsou předpoklady ke zvýšení výkonnosti úrovně této disciplíny.

Mladší žáci — skok: 1. Ploc (Jiskra Harrachov) 208,4, 2. Polák (Dvůr Králové) 207,3, 3. Hritz 201,3, 4. J. Kovářik (oba Družstevník Štrba) 200,4 b.

— **Závod sdružený:** 1. Ploc 428,0, 2. J. Kovářik 403,5, 3. Repka (Jiskra Svit) 390,7, 4. Pelant (Slavia Liberec VŠST) 388,6 b.

Starší žáci — skok: 1. Pleštil (Tofa Albrechtice) 219,3, 2. Slušný (Ružomberok) 205,4, 3. Marek (Slavia Liberec VŠST) 204,0, 4. Mayer (Ještěd Liberec) 203,7, 5. Dluhoš 202,0, 6. Klíma (oba MEZ Frenštát pod Radh.) 199,1 b.

— **Závod sdružený:** 1. Štěpánek (Seba Tanvald) 417,40, 2. Marek 414,90, 3. Kvasnička (oba Slavia Liberec VŠST) 405,60, 4. Pleštil (Tofa Albrechtice) 402,10, 5. Spratek (Technolen Lomnice n. Pop.) 399,20, 6. Prokúpek (Semily) 397,20 b. -mk-

Nejlepší sdruženáři v kategorii staršího žactva. Zleva Jan Marek (Slavia Liberec VŠST — obsadil druhé místo), přeborník ČSSR Milan Štěpánek (Seba Tanvald) a Zbyněk Kvasnička (Slavia Liberec VŠST), který skončil třetí

Úspěšný průběh krajských konferencí

Po výročních členských schůzích lyžařských oddílů a konferencích okresních svazů lyžování i krajské konference výborů svazů lyžování měly úspěšný průběh. Staly se radostným bilancováním plánovitě plnění úkolů v uplynulém funkčním období. Dobrá příprava předvolební kampaně se projevila důstojným průběhem jednání, účastí zástupců stranických a státních orgánů, jakož i představitelů ostatních složek Národní fronty.

Rozšíření členské základny, zvýšení počtu cvičitelů, trenérů a rozhodčích, další prohloubení politickovýchovné práce, náležitá péče výchově lyžařské mládeže, splnění všech závazků na počest 60. výročí VŘSR a 30. výročí sjednocení čs. tělesné výchovy prokázaly úspěšné plnění úkolů vytyčených XV. sjezdem KSČ. Hovořilo se i o některých nedostatcích současně s podnětnými návrhy jak je v novém volebním období odstranit a pokračovat v nastoupené cestě dalšího masového rozvoje lyžování, zlepšování výkonnosti úrovně, jakož i lepších výsledků čs. lyžařů v mezinárodních závodech.

AKTIVITA STŘEDOČESKÝCH LYŽAŘŮ

Středočeští lyžaři to nemají lehké. Sněhové podmínky v kraji umožňují zpravidla v zimním období jen několik dnů lyžařskou turistiku. Podmínky pro sjezdaře nejsou, jedinou „sjezdovačku“ mají sedláčtí lyžaři na Cunkově a ta má ještě start v jihočeském kraji. Snad právě všechny tyto problémy a těžkosti nutí Středočechy ke zvýšené aktivitě.

Z hlavního referátu, který přednesl předseda s. ing. Setnička, vyplynulo, že středočeští lyžaři se mají za uplynulé dva roky čím pochlubit. Krajský svaz uspořádal školení trenérů III. třídy běžeckých i sjezdových disciplín, dvě školení cvičitelů IV. třídy a jedno III. třídy, po dvou doškoleních cvičitelů a trenérů, jedno doškolení rozhodčích, semináře trenérů a rozhodčích, jakož i úrazové zábrany. Do náborové soutěže o Pohár lyžařské mládeže Středočeského kraje se zapojilo 11 z dvanácti okresů kraje. Cvičitelé absolvovali na sněhu při výcviku 2835 cvičebních dnů, z toho 1660 při školních akcích a 505 při rekreaci ROH. O čestný titul vzorný soutěžící 41 procent všech oddílů kraje. Ve středočeské oblastní soutěži smíšených

družstev ve sjezdových disciplínách soutěžilo 17 oddílů, významnou akcí se stal slalom o Cenu únorového vítězství, letos se konal jeho již VII. ročník.

Jsou ale i problémy. Patří mezi ně především minimální ubytovací kapacity, které mají středočeské lyžařské oddíly na horách. Znamená to určité limitování počtu členů oddílů. Neuspokojivá je výkonnost dorostu a žactva v běžeckých disciplínách, na přeboru mužů vítězí závodníci věkově starší (kolem 40 let). Zlepšení v tomto směru je jedním z hlavních úkolů nového VSL KV ČSTV.

PÉČE O MLÁDEŽ V PRAZE

Výroční konference VSL MV ČSTV Praha 19. dubna potvrdila zvýšenou péči o výchovu a soutěžení mládeže pražských lyžařských oddílů. Letošního ročníku náborové soutěže o Pražskou vločku, kterou pořádá městský svaz lyžování ve spolupráci s pražskou odborovou radou, se zúčastnilo 25 000 chlapců a děvčat bez výkonnostních tříd ve věku od 9 do 16 let. Její další ročník se připravuje i pro novou sezónu 1978—79, v níž má být rozšířena zejména mezi mládeží na školách prvního cyklu.

Také pražské lyžařské oddíly se potýkají s nedostatkem ubytovacích kapacit na horách. Zásadnou prací je vyskolení 92 rozhodčích III. třídy ve třech turnusech, jakož i úspěšné školení a doškolení cvičitelů. Účinně pomáhají při výuce lyžování zájezdů školní mládeže, ZV ROH, SSM a PO SSM. Městský svaz v Praze sdružuje 63 oddílů, z nichž čtyřicet je zapojeno do soutěže o čestný titul vzorný.

I na městské konferenci lyžařů v Praze byla významná řada obětavých činovníků. Pamětní medaili k 30. výročí sjednocení čs. tělovýchovy ss. Knobloch, PhMr. Margold, ing. Palička a Zach. Novým předsedou byl zvolen Miroslav Knobloch.

Závody lyžařských rodin

Lyžařský oddíl Sokola Špičák na Šumavě uspořádal v sobotu 18. března první ročník veřejného lyžařského závodu v obřím slalomu pro tříčlenná rodinná družstva pod názvem Závody celá rodina. Konal se v rámci oslav 75. výročí čs. organizovaného lyžování o 30. výročí sjednocení čs. tělovýchovy.

Přihlásilo se celkem 24 rodinných kolektivů, jejichž členové museli absolvovat dvacet bran pěkného obřích slalomu, dlouhého 620 m s výškovým rozdílem 120 m. Pěkně slunečné počasí přispělo k dobré pohodě všech účastníků, kteří velmi kladně hodnotili pečlivou přípravu i organizační zajištění závodu. Elektrické měření časů, vyhlášení výsledků necelou půl-

hodinu po dojetí posledního závodníka s rozdělením medailí, odznaků a diplomů rodinným družstvům „klapalo“ jako při velkých závodech. Všichni účastníci přislíbili start i v příštím druhém ročníku.

Zvítězila rodina Bártova celkovým časem 145,12 před Krismanovými 162,18 a rodinou Červených (všichni Sokol Špičák) 164,47. Čtvrtí byli Jandurovi (Tatran Železná Ruda) před rodinami Snebergových (Sokol Špičák), Kabátových (TJ Klatovy) a Adamových (Motor Čes. Budějovice).

Pořádající lyžařský oddíl Sokola Špičák zasluhuje pochvalu za podnětnou akci a pracovníci Horské služby - Šumava poděkování za pomoc a spolupráci při pořádání závodu. ah-

Eva Čabajová, vítězka slalomu a obřích slalomu starších dívek

Učňovský dorost v lyžařské stopě

Poslední únorový týden probíhala v zimním středisku lyžařského oddílu TJ CHZ Litvínov — vzorného oddílu I. stupně — na Klíněch v Krušných horách olympiáda učňovského dorostu v lyžařských soutěžích. Měla velmi dobrou organizační i sportovní úroveň a prokázala, že dělnická mládež má v naší socialistické vlasti všechny možnosti k bohatému sportovnímu životu.

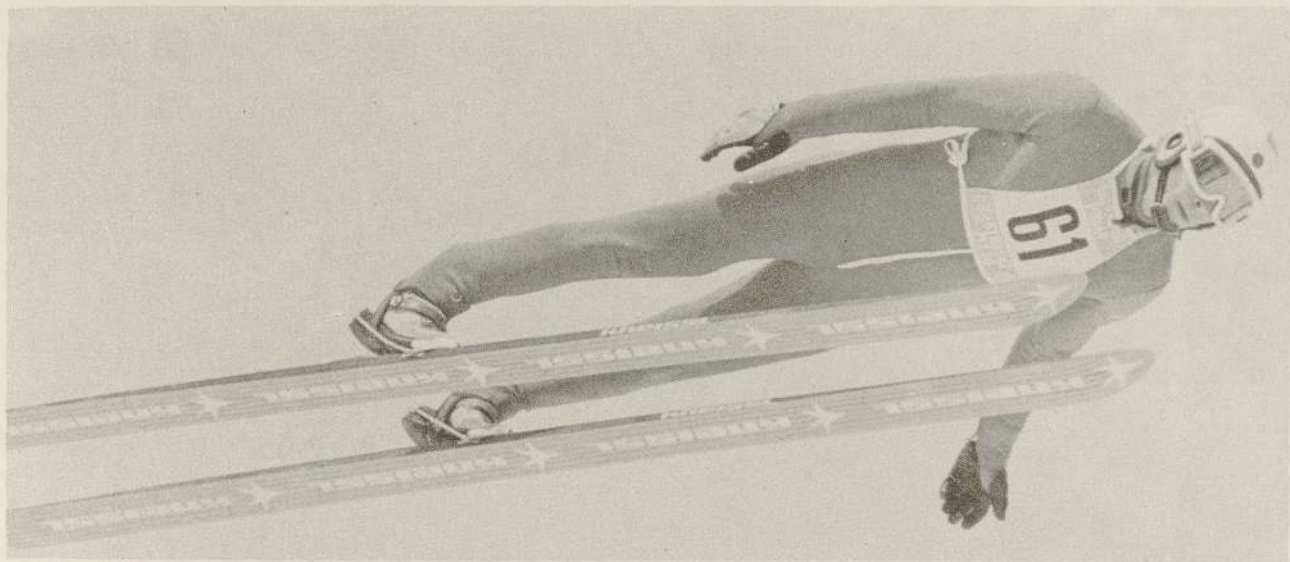
Mladí lyžaři z učňovských škol a učilišť ČSR a SSR naznačili dobrými výkony, že mohou být a mnohde již jsou, vítanou zálohou našeho výkonnostního lyžařského sportu. V běžeckých soutěžích dominovali chlapci a děvčata ze SSR, kteří už našli cestu do TSM nebo SVS-M RH Štrbské Pleso. Valerie Mrovčáková, nebo postavo u sice malá, ale předvedenými výkony „velká“ Eva Užíková — obě z Liptovského Hrádku, si počínaly na trati jako rutinané závodnice.

Mezi chlapci byl nejlepší Milan Blažko, který už patří do juniorské reprezentace ČSSR a připravuje se v péči SVS RH Štrbské Pleso. Vůlí, silou v pažích a příkladnou bojovností zaujal Lubomír Olšiak, který se vklínil na 10km trati na druhé místo mezi tatranské chlapce, svěřence trenéra Brůzika. Lyžařsky a závodničky vyrůstá v menší TJ Hříňová u Detvy ve skromných podmínkách. Ale dokáže už hodně. V běžecké stopě na olympiádě učňovského dorostu se objevila řada talentů. -boč-

Fotografie na první a druhé straně obálky Jiří Kotland, na třetí straně ing. Juraj Bobula a Pavel Mikeska, na zadní straně obálky Pavel Mikeska.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, Zdeněk Bočinský, ČTK, Jiří Kotland, ing. Miroslav Kumpošt, Ivo Petřík, Ladislav Podroužek, PhDr. Jaroslav Potměšil a Jaroslav Trousil.

VÍTĚZOVÉ Tatranského poháru

Také letošní XIII. ročník Tatranského poháru byl významnou mezinárodní lyžařskou událostí a na startu nechyběli ani tři noví mistři světa. Všechny disciplíny přinesly zajímavé boje a chceme seznámit naše čtenáře s několika jeho vítězi. Na prvním obrázku je Leoš Škoda, který získal prvenství ve skoku na středním můstku. Na druhém mistr světa Polák Jozef Luszczek — vítěz běhu na 15 km a na třetím snímku úspěšné běžkyně NDR. Vlevo Barbara Petzoldová (vyhrála 5 km a byla druhá na 10 km), vpravo vítězka desítky Veronika Schmidtová (na 5 km obsadila druhé místo).

ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU TĚLESNÉ VÝCHOVY

VELIKÁ 581

lyžařství

ROČNÍK 64 ♦ ČERVEN 1978 ♦ Kčs 3,—

6

Z BOJŮ na Velké ceně Slovenska

Pořadatelé Velké ceny Slovenska se opět osvědčili jako vzorní organizátoři. Velmi dobře připravili tento finálový závod Evropského poháru ve sjezdových disciplínách. První obrázek je záběrem ze slalomu VCS ve Vysokých Tatrách. Na druhém Paul Frommelt (Lichtenštejnsko), který při třech startech na Velké ceně Demänovských jeskyň a Velké ceně Slovenska zaznamenal tři vítězství. Na třetím mladí čs. reprezentanti Miroslav Kolář, Miroslav Schimmer, Pavel Žůrek a Jiří Vach.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

PŘÍPRAVY
NA ZOH 1980

ŽEBŘÍČKY ČS. SJEZDAŘŮ

ZAJÍMAVOSTI ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁŇCE OBÁLKY BULHAR PETER POPANGELOV, KTERÝ SE SVÝMI VÝKONY ZAŘADIL MEZI SVĚTOVOU ŠPIČKU VE SJEZDOVÉM LYŽOVÁNÍ A LONI ZVÍTĚZIL V EVROPSKÉM POHÁRU. — SVĚTLÝM OKAŽÍKEM NEÚSPĚŠNÉ SEZÓNY ČS. SKOKANŮ BYLY DOBRÉ VÝSLEDKY V ZÁVODĚ NA STŘEDNÍM MŮSTKU NA TATRANSKÉM POHÁRU. NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY NA SNÍMKU ZLEVA JÁN TANCZOS (OBSADIL DRUHÉ MÍSTO), VÍTĚZ LEOŠ ŠKODA A TŘETÍ JURIJ IVANOV (SSSR).

lyžařství

Ročník 64

Číslo 6

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfred Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eldipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulháněk, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ulice 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. května 1978.

ISSN - 0323 - 1445

Krajské konference a 75 let čs. lyžování

Krajské a městské konference Svazů lyžování ČSTV probíhaly v období příprav na národní a federální konferenci svazu, na nichž současně oslavujeme 75 let čs. organizovaného lyžování. Je potěšitelnou skutečností, že v jubilejním roce se ve všech krajích rozšířila členská základna organizovaných lyžařů, přibýly nové oddíly, zvýšil se počet veřejných lyžařských škol, rozšířila výstavba lyžařských zařízení, v některých horských oblastech se zlepšily ubytovací podmínky, byly vyškoleny desítky nových cvičitelů, trenérů a rozhodčích, podstatně se zlepšila řídicí a organizátorská práce, prohloubila politickovýchovná práce, zvýšil se počet náborových soutěží pro mládež, úspěšně byly plněny závazky lyžařských oddílů ke všem významným výročím, lyžaři se mohli pochlubit intenzivní celospolečenskou činností a v mnoha místech v tomto směru patřili k nejlepším sportovním odvětvím.

Na všech městských a krajských konferencích bylo vzpomenuo významného jubilea tři čtvrtě století organizovaného lyžování v českých zemích, na Slovensku slavili padesátileté trvání. Byla to velká příležitost k zamýšlení nad masovým rozvojem lyžování v ČSSR a podmínkami, jakých se dostává vrcholovému a výkonnostnímu lyžování při nebývalé podpoře stranických a státních orgánů. Závěry XV. sjezdu KSČ určovaly další směr činnosti, byly projednány ve všech lyžařských organizacích a plány práce doplněny o sjezdové závěry, které mají bezprostřední dopad na činnost všech lyžařských složek. Všichni lyžaři a příznivci lyžování mají radost, že všechny úkoly stanovené plánem Svazu lyžování ÚV ČSTV v uplynulém funkčním období byly splněny. Mrzí jen, že na mistrovství světa 1978 se nepodařilo dosáhnout vytyčených cílů ve všech disciplínách. Tato skutečnost znamenala mnoho zasedání nejkvalitnějších pracovníků čs. lyžování, především trenérů a metodiků při analýze výkonů členů všech reprezentačních družstev. Mnohahodinová jednání jednotlivých subkomisí a komise vrcholového lyžování VSL ÚV ČSTV, jakož i předsednictva ústředního svazu a oddělení vrcholového sportu ÚV ČSTV, přinesla vzájemnou výměnu zkušeností a jejich uplatnění při jmenování členů a trenérů nových reprezentačních družstev, jakož i vypracování dvouletého plánu přípravy na ZOH 1980 v Lake Placid. Je to velmi obtížný úkol zajistit pokud možno ideální tréninkové podmínky po všech stránkách včetně lékařského, vědeckovýzkumného, psychologického, sociálního a ekonomického zabezpečení. Všechny disciplíny se snaží doplnit realizační týmy nejkvalitnějšími pracovníky a zlepšit podmínky pro přípravu. Tato zvýšená aktivita je nejlepším dárkem k pětasedmdesátému čs. lyžování při vyvrcholení kampaně k V. sjezdu ČSTV.

Zkvalitnila se řídicí a organizátorská práce funkcionářů oddílů, okresních a krajských výborů svazů, jakož i ústředního svazu. Práce dobrovolného aktivu činovníků byla náročnější na všech úsecích činnosti. Aktivy, zasedání funkcionářů územních i svazových orgánů zabezpečovaly rozpracování úkolů a závěrů stranických, státních orgánů a orgánů ČSTV do jednotlivých oblastí činnosti. Zvýšila se i kvalita kontroly přijatých usnesení a opatření a tím i jejich plnění. Zaslouhou kvalitního řízení komisí svazů došlo k výraznému posunu v práci výborů svazů lyžování.

Těžšíste další práce v místech, okresech a v krajích zůstává nadále rozvíjet spolupráci s ostatními společenskými organizacemi, s komisemi národních výborů pro mládež a tělovýchovu. Chceme prostřednictvím všech našich složek stále lépe a efektivněji plnit úkoly při výchově socialismu oddaných lidí, zdravých lidí, schopných tvořit cenné hodnoty pro další rozvoj socialistické společnosti.

Je třeba si znovu připomenout, že nejkonkrétnějším vyjádřením úkolů pro ČSTV jsou dokumenty projednané předsednictvem ÚV KSČ 3. března 1978, v nichž jsou zkoncentrovány všechny základní otázky týkající se dalšího rozvoje tělesné výchovy a sportu v ČSSR a jež současně tvoří obsahovou náplň příprav celostátních konferencí svazů, republikových a V. sjezdu ČSTV. Závěry předsednictva ÚV KSČ k masovému rozvoji tělesné výchovy, výkonnostnímu a vrcholovému sportu obsahují široký komplex otázek, které budou postupně řešeny. Pozitivní roli při řešení problémů tělovýchovného haufu sehraje i nově ustavené výbory sportovních svazů ÚV ČSTV. ÚV ČSTV vidí ustavení těchto orgánů jako velký přínos a je připraven poskytnout jim plnou podporu.

Konference Svazu lyžování ÚV ČSTV se koná v sobotu 23. září v Praze. Projedná a zhodnotí plnění plánů a výsledků činnosti za uplynulý funkční období, zhodnotí stav a rozvoj lyžování v ČSSR, stanoví hlavní úkoly pro období do roku 1983. Zúčastní se jí 120 delegátů s hlasem rozhodujícím a 25 s hlasem poradním. Úvodem k ní bude v pátek 22. září slavnostní zasedání k jubileu 75 let čs. organizovaného lyžování.

JAROSLAV TROUSIL

ZAMYŠLENÍ nad závodním sjezdovým sportem

Závodní sjezdový sport prodělal v posledních čtyřech desetiletích, od dob, kdy se poprvé objevil v olympijském programu, vývoj, pro který jiná odvětví sportu potřebovala sto i více let. Absolvoval svá učňovská léta v rychlíkovém tempu, zbavil se rychle zbytečného balastu — dobrodružnosti a romantiky — a s chladnou rozvahou opřen o poměrně silnou vědeckou základnu udělal smělý skok do atomového věku.

Žádný jiný sport neprodělal za posledních léta ve všech oblastech své existence tak explozivní rozvoj, tolik změn a zlepšení jako sjezdové lyžování. Lyže, vázání, hole, boty, oblečení, používané ještě v šedesátých letech a také technika té doby, patří dávné minulosti a jsou zralé pro muzeum. Tratě obtížně sjízdné a nebezpečné se změnilly v opravdové závodní dráhy s bezpečnostními opatřeními, odpovídajícími velmi přísným bezpečnostním předpisům.

Závodní sjezdový sport, v celosvětovém pohledu velmi úzce spjatý s ekonomikou a turistikou, vykonal také velký kus pionýrské práce a službu pro milióny lidí, kteří dnes z nížin a rovin jezdí do hor za změnou, uvolněním a odpočinkem.

V kapitalistické části světa dal závodní sjezdový sport do pohybu neuvěřitelné finanční prostředky. Peníze, na které zpočátku nikdo nemyslel, hrají stále větší roli. Výroba a obchod investují miliónové částky. Za každým závodníkem, který se stal „firmitním“ jezdcem se smlouvou, fixním platem a prémie, stojí celý štáb pomocníků, trenérů, servismanů, psychologů aj. Několik závodů, které dříve vyplňovaly sezónu, vystřídaly tucty soutěží, ve kterých se jezdí o FIS body a body Světového poháru (SP). Došlo k jakési inflaci závodů, která diváky rychle unavuje. Každý je zainteresován již jen na vítězi a pak se rychle přechází k dennímu pořádku.

Tyto profesionální rysy, tak typické pro současný závodní sjezdový sport, fascinují ale i varují. Vedly např. k tomu, že MS ve sjezdových disciplínách ztratilo svůj dřívější význam ve prospěch nové, moderní soutěže o SP. Neustále se vyvíjející technika a specializace zavinily, že se stal méně přehledným a méně srozumitelným. Jde prakticky o experimentální oblast s neustálými změnami a novinkami. Zdá se, že sjezdový sport se

Ital Piero Gros od roku 1973 patří k významným postavám Světového poháru sjezdařů. Nejúspěšnější byl v roce 1976, kdy s 209 body obsadil druhé místo. Na obrázku při slalomu na letošním MS v Garmisch-Partenkirchenu, v němž vybojoval stříbrnou medaili

nestačil vyrovnat s tempem svého růstu, stal se obětí své vlastní odvahy a nenašel nikdy čas se konsolidovat.

Dosud je všude přijímán ještě s otevřenou náručí. Televize a ostatní sdělovací prostředky mu přejí a zprostředkovávají mu neobyklou publicitu. Nicméně čas od času je slyšet i kritické hlasy z odborných komisí federace. Potřebný klid ke konsolidaci je zatlačován nervozitou, kterou vyvolává kalendář s nahuštěnými termíny a nekonečné experimentování. Na přemýšlení a rozhodování zbývá málo času — zítra je již další závod s novým vítězem.

Tento neustálý chvat a neklid je snad vysvětlením paradoxu, že sjezdový sport s vysokou vyspělostí takměř na všech jeho úsecích, ve dvou oblastech stále ještě přešlapuje na místě: na úseku teorie tréninku a na úseku reglementace základní koncepce (charakteru) závodů všech tří disciplín.

Laik smí jistě položit otázku, co umožnilo např. Klammerovi v roce 1975 vyhrát suverénně osm z 9 sjezdů SP, nebo co v letošní sezóně umožnilo Stenmarkovi zajet vítěznou sérii tří slalomů a tři obřích slalomů, za které inkasoval právě oněch potřebných 150 bodů, které mu zajistily celkové vítězství v SP 78. Víím, že z odborného hlediska nelze otázku jednoznačně zodpovědět. Talent, tělesná konstituce, tréninkový systém, vůle a řada dalších složek jsou rozhodující pro úspěch závodníka. Nicméně právě jako laik kladu otázku: je teoreticky vůbec známo co je správná příprava sjezdaře? Na toto téma zamýšlela federace v letošní sezóně uskutitnit seminář trenérů v Schladmingu. Pro nedostatek sněhu nebyl realizován. K tomu předseda FIS M. Hodler: „Bylo by šlo o pokus. Ale nedělejme si iluze. Nikdo by nebyl vložil své karty na stůl, nikdo není ochoten zveřejňovat tajemství přípravy; jistě by se bylo lhalo a uhýbalo.“ Ještě záhadnější pro neoborníka jsou

úspěchy závodního sexteta Lichtenštejnska. Je obecně známo, že závodníci a závodnice tohoto malého státu (24 tisíc obyvatel) trénují společně se švýcarskými družstvy. Přesto byly výsledky malého Lichtenštejnska mnohem výraznější nežli výsledky Švýcarska. Výsledky Lichtenštejnska z posledních let přímo ohromují: MS 1974 Sv. Mořic — zlato, stříbro, bronz; OH 76 Innsbruck — třikrát bronz; MS 78 Garmisch-Partenkirchen — 5 medailí; kromě toho několik vítězství a špičkových umístění ve SP 78 a Hanni Wenzelová celkovou vítězkou SP 78.

Stejně nepochopitelné je, proč odborné komise federace se nerozhodnou pro přesný předpis o základní koncepci slalomu a obřích slalomu, anebo jak se vypořádat s nebezpečnými rychlostmi na sjezdových tratích. V této sféře panuje bezvládní, autoři si tratě staví podle vlastních představ a pokud jde o slalom dokonce v naprostém rozporu s platným předpisem. Nová formule pro obří slalom sice pomohla, není však zdaleka ještě konečným řešením.

Starší členové sjezdového cechu se dobře pamatují jakým vývojem prošla královská disciplína sjezdového sportu, závod ve sjezdu. Pamatují, jak padaly traťové rekordy; nové rekordy byly vždy vítané, zaváněly senzací a daly se dobře publicisticky využít. Pamatují se také, jak výsledné časy, vykazované ve výsledkových listinách, se stávaly čím dále tím těsnější a jak naměřené desetiný sekund pomalu ale jistě přestaly být dostatečně malé a o vítězích a umístění rozhodovaly setiny sekund. Otázky, zda dnešní sjezdové tratě, upravované obecně známými způsoby, se staly těžšími nebo lehčími, se dá zodpovědět velmi těžko. Technicky jsou nepochybně lehčí, ale ustát tempa mezi 120—140 km/hod. vyžaduje mimořádnou fyzickou a psychickou kondici. Ze tyto tratě jsou nebezpečné je mimo jakoukoliv pochybnost; každý pád ve 100km rychlosti uvolňuje síly, které ohrožují

zdraví závodníka. Technický um závodnické špičky i širokého startovního pole v posledních čtyřiceti letech enormně vzrostl. Zdá se však, že na dešel čas, kdy je nutno se zamyslet a zodpovědět otázku, zda je správné, aby o vítězstvích a čelných umístěních ve sjezdu na tratích o délce několika km s výškovým rozdílem 800—1000 m, rozhodovaly setiny sekundy. Logicky by asi bylo bývalo správné, postupně přizpůsobovat tratě technické vyspělosti závodníků, tj. stupňovat náročnost tratí a držet rychlost pod kontrolou. Tato zásada „náročnější tratě — menší rychlosti“ by se byla jistě snadno prosadila ještě v padesátých letech. Jakmile však v oblasti špičkového sportu je vývoji určen směr, je téměř nemožné tento směr zkorrigovat. Ohrožená bezpečnost, vyvolaná rychlostmi v závodech ve sjezdu, se v posledních letech stala pro federaci největším problémem.

Pokud jde o slalom je známo, že charakter závodu či lépe řečeno koncepce tratě, zůstává stále otevřenou otázkou. Honoré Bonnet, předseda sjezdové komise FIS, souhlasí s námítkami k dnešním slalomům a vidí příčinu nesprávně stavených slalomů v tom, že autory tratí, především ve SP, jsou vedoucí družstev. Ti sledují především zájmy svých družstev a mají o koncepci tratě své specifické představy. Dnes jsme svědky toho, že se slalomy stavějí převážně přísně po spádnicí, přestože IWO jasně hovoří o využívání svahu, o stavbě do šíře, o traverzech apod.

Slalomy se jezdí maximálně útočně, naplno. To je taktickým krédem všech jezdců hluboko do třetí losovací skupiny. Uvážíme-li že v letošní zimě se výpady ve slalomu pohybovaly mezi 70—80 %, pak je třeba říci, že se slalomem, zejména ale s jeho stavbou, není něco v pořádku. Nemůže být smyslem závodu na nejvyšší úrovni (SP), aby do cíle dojížděli dva nebo tři závodníci z deseti.

Úmyslem federace je angažovat profesionální traceury z řad bývalých závodníků. To se prozatím neděje. Hle-

dají se neutrální zájemci, kteří během aktivní činnosti nebyly vázání smlouvou s výrobou nebo obchodem. Těch je poměrně málo a také schází prostředky na jejich vyškolení. V opozici k realizaci záměru jsou i některé svazy, které se nechtějí vzdát práva na spolurozhodování.

Obří slalom se v letošní sezóně jel podle nového předpisu. Měl být podstatně zrychlen a stát se zajímavým i pro specialisty ve sjezdu. V Garmisch-Partenkirchenu se nová formule testovala, oficiální výsledky dosud známy nejsou. Zdá se, že nová formule stále ještě neodpovídá představám federace o ideálním charakteru obřího slalomu. Ukázalo se také, že sezóna s MS není vhodná pro testování, neboť specialisté ve sjezdu jsou až do MS pod silným psychickým tlakem (kvalifikačním) a koncentrují se výhradně na svou disciplínu.

Zvláštní problém tvoří kombinace. Federace na MS dále uděluje zlatu, stříbro a bronz v kombinaci, ale protože omezuje účast na 4 závodníky pro disciplínu a stát (bez zvláštní kvóty pro kombinaci), znemožňuje prakticky lyžařsky silným zemím účast v kombinaci. Ty přirozeně dávají přednost individuálním disciplínám. Rakušané a Švýcaři v Ga-Pa kombinaci také nejeli. Tím je sportovní hodnota kombinace silně redukována a zůstává otevřenou otázkou, dá-li se zájem o ni vůbec ještě oživit. Skrtnutí kombinace v programu letošního SP bylo rozhodnutím, které se blíží jeř lívidaci.

V našem zamýšlení nesmí scházet zmínka o mimořádně závažné zprávě z Garmisch-Partenkirchenu. Marc Hodler zde v interview se švýcarským „Sportem“ prohlásil, že předseda MOV lord Killanin, tento odvážný a pokrokově smýšlející muž, nezavrhne myšlenku vyhlásit jedny ZOH zkusmo za „otevřené“ hry, jinými slovy zpříístupnit je také profesionálům. Pořádí-li se uskutečnit tento převratný experiment, nelze domyslet, jakým směrem by se dále ubíral vývoj závodního sjezdového sportu.

Dr. OTTO KULHÁNEK

Světový pohár běžců

V nové sezóně 1978—79 z rozhodnutí loňského kongresu Mezinárodní lyžařské federace (FIS) v Bariloche se uskuteční první zkušební ročník oficiálního Světového poháru běžců a běžkyň, který po další soutěži 1980—1981 se má konat oficiálně vždy v lichých letech, kdy nebude mistrovství světa nebo ZOH. Bude do něho zařazeno po devíti závodech pro muže a ženy, z toho ve stejné zemi bude pořádan jen jeden v obou kategoriích.

Pořadatelé ročníku 1978—79 budou především země, jejichž závodníci a závodnice byli nejúspěšnější na letošním mistrovství světa v Lahti. Jeden závod se bude konat v zámoří (USA). Období Světového poháru bylo rozděleno do dvou period. První je od 15. prosince 1978 do 25. ledna 1979 (počítá se s pěti závody), druhá 20. února — duben (4 závody). Z evropských zemí mají být pořadatelé: Finsko (Lahti), Itálie (Castelrotto), Norsko (Holmenkollen), NSR (Reit im Winkel), Polsko (Zakopané), SSSR, Švédsko (Falun) a Švýcarsko (Davos nebo Le Brassus).

Do hodnocení Světového poháru se každému závodníkovi nebo závodnici započítává pět nejlepších výsledků. U mužů jsou to výsledky ze závodů na 15, 30 a 50 km, přičemž musí být započítány nejméně dva výkony z běhu na 30 nebo 50 km. U žen výsledky ze závodů na 5, 10 nebo 20 kilometrů, nejméně jeden běh na 20 kilometrů.

První místo v každém závodě SP se hodnotí 26 body, druhé 22 b., třetí 19 b., čtvrté 17 b., páté 16 b. a každé další pořadí o jeden bod méně až poslední 20. hodnocené místo 1 bod.

Budou XIV. ZOH v Sarajevu?

SARAJEVO '84

U příležitosti hokejového mistrovství světa byla v Praze uspořádána tisková konference přípravného organizačního výboru OH 84, o jejichž přidělení se kromě Švédska uchází i hlavní město jugoslávské republiky Bosna a Hercegovina Sarajevo.

Hlavním argumentem kandidatury je podle Miroslava Jančiče, místopředsedy přípravného výboru, koncentrace sportovišť v okruhu 25 km, velké město s dostatkem hotelů pro návštěvníky, kvalitními komunikacemi, telekomunikační sítí umožňující spojení s celým světem a příhodnými

sněhovými podmínkami od prosince do května. Většina sportovišť, především lyžařských, je v běžném provozu a organizačních zkušeností je také dostatek z každoročního pořádání Evropského poháru sjezdařů nebo MS stolních tenistů a basketbalistů.

Myšlenka uspořádat olympijské hry není nová. Vznikla v roce 1973, když Denver od uspořádání posledních ZOH odstoupil. Dnes už je kandidatura Sarajeva podporována federální jugoslávskou vládou všechna olympijská sportoviště budou do roku 1982 dokončena.

Byla postavena nová stravovací zařízení v objektu studentských kolejí, které by měly sloužit jako olympijská vesnice, nové silnice spojí sportovní a kulturní centrum Skenderija (bude tam tiskové středisko, organizační výbor, kongresy a zasedání). Toto vše s výhodnými klimatickými podmínka-

mi a terémem umožňujícím vytvořit tratě odpovídajících parametrů jenom zvyšují naději na přidělení zimních olympijských her.

Celkem 380 milionů dinárů bude v případě uskutečnění ZOH přiděleno na vybudování tratí pro alpské disciplíny na Bjelašnici a Jahorině, skokanské můstky budou postaveny na úpatí Igmanu, v jehož okolí budou běžecké tratě a biatlon. Dva rychlobruslařské stadióny vzniknou ve středisku Koševo a bobová a saňkařská dráha na svahu Trebeviče.

Dojde také k rekonstrukci silnic a parkovišť a dalších objektů jako jsou hotel Skenderija, rozhlasové a televizní centrum.

Jak je vidět, nezapomněli v Jugoslávii na nic. Již dnes vítají návštěvníky Sarajeva v roce 1984, ale pokud únor tohoto roku nebude patřit olympijským hrám, bude vše připraveno na jubilejní XV. ZOH v roce 1988.

(Po redakční uzávěrce zasedání MOV v Aténách určilo Sarajevo pořadatelem ZOH 1984.)

RUDOLF MAREK

Svéd Magnusson patří ke světové špičce běžců. Na obrázku jako úspěšný finišman vítězné švédské štafety na mistrovství světa v Lahti

Kneissl, Fischer, Exel ...

Zatímco světový šampionát klasiků 1974 ve Falunu znamenal revoluční přechod od klasických dřevěných lyží k umělé hmotě, mistrovství světa 1978 v Lahti dosavadní linii jen potvrdilo a přineslo nanejvýš některá drobná vylepšení a další rozšíření sortimentu a okruhu výrobců běžecích lyží, bot, vázání a hůlek.

Své suverénní postavení si uchovali rakouští výrobci běžek Kneissl a Fischer, ale podstatný vzestup bylo možné vystopovat především u tradičních finských firem Karhu a Järvinen, významnější roli chce zřejmě hrát největší lyžařská továrna, zabývající se až dosud především alpským lyžováním — Rossignol.

Nejpoužívanějším běžecím vázáním byl výrobek firmy Adidas. Od ZOH 1976 v Innsbrucku vyvinula několik nových typů, v Lahti se neopakovaly defekty ze ZOH, ale Bakijevovi se stejně v závodě na 30 km bota z vázání vysmekla, ztratil drahocenné sekundy a pár míst v pořadí. Podle statistiky 21 medailových běžců a běžkyň používalo vázání a boty značky Adidas, s novým typem přišla firma Karhu, jako velmi progresivní se jeví vázání Geze.

Finská firma Exel má takřka monopolní postavení mezi výrobci běžecích holí. Nejnovější typ Exel Grafil Champion používalo na MS v Lahti 80 % medailistů, firma dnes vyrábí osm různých hůlek s roční produkcí přes milión kusů.

Pro zajímavost uvádíme přehled lyží a běžecích hůlek používaných medailisty MS 1978 v Lahti:

LYŽE: Kneissl 16 medailí — 35,6 %, Fischer 12 medailí — 26,7 %, Karhu 7 medailí — 15,6 %, Järvinen 5 medailí — 11,1 %, Rossignol 2 medaile — 4,4 %, po jedné medaili pak Landsem, Peltonen a Splitkein. 36 medailistů používalo hole značky Exel, osm hole Liljedahl a jeden značku Moon.

-jk-

PHIL MAHRE

hvězda na vzestupu

Američtí odborníci do něho vkládají své velké naděje už delší dobu. Ale po letošní úspěšné sezóně v největších mezinárodních závodech si získal obdiv a uznání i u evropských odborníků a zejména mezi svými evropskými závodnickými kolegy.

Co vyvolává u jeho evropských rivalů údiv, je skutečnost, že nejen znamenitě jezdí, ale má ze závodění také obrovskou radost. Spíše než dřina — je to pro něho královská zábava. A když se mistrovsky proplétá mezi slalomovými tyčemi, je to na něm velmi dobře vidět. Jeden evropský trenér to vyjádřil slovy, že Phil Mahre „jezdí pro svou čistou radost, zatímco Evropané jsou poháněni politickým, nacionalistickým nebo komerčním nátlakem.“

Ve svých dvaceti letech byl Phil Mahre (američtí novináři často připomínají, že se toto jméno má vyslovovat německy, nikoli americky) už nejlepším závodníkem mezi muži v dějinách amerického alpského lyžování. Ve Spojených státech se mu přisuzuje reálná šance získat pro barvy Spojených států na ZOH v Lake Placid v r. 1980 zlatou medaili. V letošním Světovém poháru byl důstojným soupeřem Ingemara Stenmarka, kterému se svými výsledky povážlivě přiblížil.

Mahre svými úspěchy vyjadřuje rostoucí sílu amerického sjezdařského týmu, který před dvěma léty získal na ZOH v Innsbrucku jednom je-

dinou bronzovou medaili. Po tomto debaklu byl roční rozpočet amerického týmu zvýšen na 600 000 dolarů a počet trenérů z půl tuctu na čtrnáct. Ředitel amerického sjezdařského týmu Hank Tauber si pochvaluje, že může nyní realizovat desetiměsíční závodní a tréninkový program a věnovat také mnohem větší pozornost mladým sjezdařským nadějím.

V uplynulé sezóně byli před americkým týmem jenom Rakušané a Švýcaři, což je z loňské sedmé pozice amerických sjezdařů pořádný skok.

Soutěž o Světový pohár se svými 22 závody a zástupem závodníků a jejich doprovodu, putujícím od amerického Strattonu a francouzského Val d'Isère přes četná další lyžařská střediska světa, má svou specifickou atmosféru a životní styl, který je na hony vzdálen tomu, na co si mladý Phil se svým bratrem Stevem — jde o dvojčata — zvykl ve svém rodném městečku White Pass v Cascade Mountains. Výraz „městečko“ je v tomto případě vlastně nadsázkou: má 27 obyvatel, včetně devíti členů rodiny Mahrových, k nimž patří jak Phil, tak i Steve, který je sám velmi nadějným členem amerického sjezdařského týmu.

To, co chybí White Pas na lesku, to si tato osada vynahrazuje sněhem. Celá osada vznikla vlastně jako horské středisko jednoho lyžařského klubu. Phil a Steve se na místních svazích začali prohánět ve věku sedmi let a s postupujícím dozráváním se naučili dělat si navzájem velmi zdatné trenéry. Philův vývoj zastavila v jeho šestnácti letech na kratší dobu lavna, která ho zasypala, ale z níž vyvázl se zlomenou nohou. O rok později si zlomil nohu podruhé, když s bratrem dováděl na sáňkách. Ale Phil se i tentokrát zotavil tak dobře, že v Innsbrucku už stačil obsadit v obřím slalomu úctyhodné páté místo.

Oba bratři si od samého začátku své lyžařské dráhy zvykli zaujímat k tréninku trochu volnější postoj. Nehodlali se zřítí lyžařských radovánek ve prospěch tvrdé lyžařské dřiny a otec je v tomto přístupu podporoval. Možná, že právě v tom je vysvětlení, proč si radost z lyžování a z toho vyplývající živelnost, dravost, lehkost, požitek z jízdy a vynikající psychickou pohodu oba bratři zachovali i dnes, kdy už se bez houževnatého tréninku a týmové kázně neobejdou. Faktem však je, že zatímco většina závodníků Světového poháru už trénovala celý rok, bratři Mahreovi po sezóně lyžování prostě nechali a věnovali se motocyklovým závodům, vodnímu lyžování a jiným zálibám. V loňském roce věnovali například spoustu času stavbě vlastního hydroplánu.

Na otázky sportovních novinářů odpovídá Phil sice i nadále, že lyžoval po celý svůj dosavadní život pro svou vlastní radost a činí tak dodnes, ale i on sám už ví, že se letos v létě svým nelyžařským zálibám už nebude moci věnovat. Místo toho, jak oznamují odpovědní činitelé amerického týmu, bude trénovat s ostatními v Jižní Americe a v Evropě.

Phil Mahre a jeho rival Stenmark mají velmi protikladné povahy. „Tichý Švéd“ a dynamický, temperamentní Američan si však velmi dobře rozumí. Mahre říká o Stenmarkovi: „Je plachý a nerad mluví anglicky, ale je mi s ním velice dobře. Je to skutečně fantastický lyžař, zejména na strmých svazích. Jak ovládá Stenmark změnu hran, to nedokáže nikdo.“ Přesto se Mahrovi podařilo Stenmarka v letošní sezóně nejménou porazit.

Phil Mahre se dnes už zaměřuje na to, aby dospěl k vrcholu své výkonnosti v době olympijských her v Lake Placidu. Pro něho zůstává vzorem a hlavním soupeřem Stenmark. Nedávno řekl jednomu novináři: „Stenmark se vždy dopouští méně omylů než ostatní. Vždy nám říká: „Udal jsem tempo a teď je, kluci, na vás, abyste mě porazili.“ A právě tohle chceme dokázat.“ Příjemný mladý muž z White Pass je příliš zdvořilý na to, aby řekl „chci“.

PAVEL BORSKÝ

Vítězka Světového poháru

Hanni Wenzelová

Jedenadvacetiletá Hanni Wenzelová zvítězila v letošním ročníku Světového poháru žen ve sjezdových disciplínách a zaznamenala tak další výrazný úspěch lichtenštejnské lyžařské rodiny Wenzelových. Její o dva roky mladší bratr Andreas na mistrovství světa v Garmisch-Partenkirchenu vybojoval zlatou medaili v trojkombinaci a stříbrnou v obřím slalomu. Hanni Wenzelová v trojkombinaci světového šampionátu byla druhá, v obřím slalomu pátá a ve slalomu šestá. Také její šestnáctiletá sestra Petra a třináctiletá Monika jsou nadějnými lyžařkami.

Hanni Wenzelová se narodila 14. prosince 1956. Měří 165 cm a váží 60 kg. Poprvé startovala ve Světovém poháru jako patnáctiletá v ročníku 1971—72 a s jedním bodem obsadila 40. místo. V další sezóně byla v této nejpůvodnější sjezdařské soutěži se 112 body již pátá. Mohla se pochlubit druhým místem ve slalomu v Naebě a třetím v obřáku v Saalbachu. V ročníku 1973—74 se 144 body vystoupila na třetí příčku SP, získala titul mistryně světa ve slalomu a byla druhá v kombinaci. Zvítězila v obřím slalomu v Saalbachu, byla druhá ve slalomu ve Val d'Isère a v obřáku v Grindelwaldu. V sezóně 1974—75 po vítězstvích ve slalomu v Naebě a Sun Valley, druhých místech v obřím slalomu v Grindelwaldu, ve slalomu v St. Gervais a v kombinaci ve Schruns a St. Gervais skončila druhá ve Světovém poháru se 199 body. V roce 1976 ze ZOH v Innsbrucku si přivezla bronzové medaile ze slalomu a trojkombinace. Ve Světovém poháru s 83 body skončila devátá. V sezóně 1976—77 obsadila v SP se 150 body páté místo. Vybojovala prvenství v kombinaci ve

Hanni Wenzelová

Schruns, druhé místo ve slalomech v Cortině d'Ampezzo a v Oberstaufenu. Ročník 1977—78 jí přinesl kýženu trofej a současně i prvenství ve slalomu. Zvítězila v obřích slalomech v Madonně di Campiglio, Les Mosses a Straton Mountain, první byla i ve slalomech v Mariboru a v obou závodech v Berchtesgadenu.

Hanni Wenzelová si hodně cení úspěchů v kombinacích a v rozhovoru s novináři několikrát prohlásila, že boj o prvenství v kombinaci SP je stejně tvrdý jako o vítězství v každém sjezdovém závodě. Usměvavá lichtenštejnská reprezentantka přijala letošní dobytí křišťálového globusu s velkou radostí. Vynahradiila si tak „jen“ stříbrnou medaili za kombinaci na světovém šampionátu.

Kromě lyžování se věnuje tenisu, ráda jezdí autem a fotografuje. -tr-

Horská perla Gruzie

...Nádherný je Bakuriani v zimě. Na svazích horských masívů se proplétají desítky sjezdových tratí ozdobených figurkami lyžařů. Když si užijí sněhu, vydají se ke krytému plaveckému bazénu nebo na hippodromu vymění jízdu na lyžích za projížďku na koni. Někteří dají přednost rehabilitační koupeli v sířičité vodě...

Tak nějak bude jednou vypadat středisko zimních sportů v Bakuriani. Již dnes existují architektonické návrhy na vybudování moderního horského střediska. V tomto kouzelném zákoutí Gruzie jsou nejlepší klimatické a přírodní podmínky pro sjezdové lyžování z celého Sovětského svazu. Ústřední výbor Komunistické strany Gruzie i rada ministrů Gruzínské SSR už přijaly rozhodnutí o výstavbě Velkého Bakuriani. Kapacita budoucího střediska je projektována pro 12 000 lidí. Celková délka sjezdovek má být 147 km, jejich celkové převýšení 25 km. Tři sjezdové tratě budoucího Velkého Bakuriani budou odpovídat nejpřísnějším mezinárodním požadavkům.

Středisko má sestávat z několika velkých komplexů: Didveli I pro tisíc lidí, Didveli II pro dvojnásobek, Kodiani pro tři tisíce, Cchrackaro I a II také pro tři tisíce, Sernyje Bani pro půldruhé tisíce návštěvníků atd. Všechny komplexy budou hotelového typu se všemi druhy služeb, budou v nich plavecké bazény, tělocvičny, hřiště.

V projektu je i rychlobruslařská dráha, sportovní hala s ledovou plochou, prostě všechna zařízení na nichž se pořádají olympijské soutěže. V této pětiletce dojde už k modernizaci silnic a zavedení zemního plynu. -mk-

ŠIMON A PALEČKOVÁ vedou žebříček běžců

Členové reprezentačního družstva František Šimon (ASVS Dukla Liberec) a Dagmar Palečková (Sokol Nové Město na Moravě) jsou v čele žebříčku čs. závodníků a závodnic 1978 v běhu na lyžích. Do pořadí mužů bylo zařazeno 157 lyžařů (mezi nimi 41 juniorů), kteří absolvovali nejméně tři celostátní klasifikační závody dospělých. Z tohoto počtu jen dva se zúčastnili všech devíti CKZ, čtyři 8 závodů, sedmáct 7 CKZ a 37 šesti závodů, které se konaly 17. a 18. prosince 1977 na Jizerce (15 a 10 km), 18. a 19. ledna 1978 v Novém Městě na Moravě (15 a 30 km), 1. a 3. února na mistrovství ČSSR na Štrbském Plese (30 a 15 km), 17. a 19. března na Tatranském poháru ve Vysokých Tatrách (30 a 15 km) a 25. března na Pustevnách (15 km). Časové přírázky vyrovnávají rozdílnou úroveň CKZ vzhledem ke kvalitě zúčastněných závodníků (BOB). Časové zpoždění vyjadřuje u jednotlivých závodníků průměrné zpoždění ze tří nejlépe absolvovaných CKZ, u kterých je započtena časová přírážka (BOB) a od průměru je odečteno zpoždění vítěze žebříčku (na nulu). Časové zpoždění je vyjádřeno ve FIS bodech tabulky pro závod sdružený.

Mistrovskou třídu v letošním roce získalo 15 závodníků, o pět více než loni. Mezi třiceti nejlepšími běžci v letošním roce je pět juniorů. Svědčí to o potěšitelně stoupající výkonnosti juniorských závodníků. Z nich je největší nadějí Jiří Švub, který ve srovnání s loňským rokem se posunul ze 14. místa na sedmé.

Žebříček mužů: 1. František Šimon 0,0 sek. (časové zpoždění), 5 absolvovaných závodů, 220,00 FIS bodů, 2. Stanislav Henych 8,9 sek., 6, 218,66, 3. Jiří Beran 26,1, 6, 216,08, 4. Zdeněk Böh 43,7, 6, 213,45, 5. Milan Jarý (všichni ASVS Dukla Liberec) 1:06,6, 4, 210,01, 6. Lubomír Grnáč (ASVS Dukla Banská Bystrica) 1:26,3, 9, 207,06, 7. junior Jiří Švub (ASVS Dukla Liberec) 1:29,6, 4, 206,56, 8. Jiří Zahourek (VŠ Chemie Praha) 1:42,6, 5, 204,61, 9. Pavol Mlynář (SVS RH Štrbské Pleso) 1:52,7, 5, 203,10, 10. Štefan Záchveja (ASVS Dukla Banská Bystrica) 1:58,5, 7, 202,22, 11. Jaroslav Kohút (SVS RH Štrbské Pleso) 2:02,5, 3, 201,62, 12. Jan Buchar (RH Jablonec n. N.) 2:06,3, 8, 200,99, 13. František Schürger (ASVS Dukla Banská Bystrica) 2:10,1, 8, 200,49, 14. Miloš Bečvář 2:13,7, 8, 199,95, 15. Karel Nývlt 2:25,5, 7, 198,18, 16. Josef Kubica (všichni ASVS Dukla Liberec) 2:32,2, 7, 197,17, 17. František Mach (RH Jablonec n. N.) 2:35,4, 6, 196,69, 18. Štefan Bekeš (ASVS Dukla Banská Bystrica) 2:40,9, 9, 195,87, 19. junior Vladimír Votoček (ASVS Dukla Liberec) 2:43,7, 5, 195,45, 20. Petr Just (RH Jablonec n. N.) 2:45,6, 6, 195,19, 21. Ladislav Kyncl (Slavia VŠ Praha) 2:52,2, 7, 194,17, 22. Ján Michalko (SVS RH Štrbské Pleso) 3:01,2, 8, 192,82, 23. Stanislav Rezáč (RH Jablonec n. N.) 3:08,6, 6, 191,71, 24. Vladimír Razým (Slavia VŠ Praha) 3:11,1, 6, 191,34, 25. Josef Langmajer (RH Jablonec n. N.) 3:15,5, 3, 190,88, 26. junior František Chládek (ASVS Dukla Liberec) 3:18,6, 7, 190,21, 27. Dušan Molec 3:24,3, 5, 189,36, 28. junior Petr Gombala 3:26,0, 6, 189,10, 29. Jozef Janotka (všichni SVS RH Štrbské Pleso) 3:34,1, 6, 187,89, 30. junior Michal Georgiev (Sokol Nové Město na Moravě) 3:37,9, 4, 187,32.

V žebříčku žen je zařazeno 62 běžkyň, z toho 17 juniorek, které absolvovaly nejméně tři CKZ. Ve všech devíti závodech startovaly čtyři lyžařky, stejně jako v osmi CKZ, sedm závodů absolvovalo 19 běžkyň. Časové zpoždění v žebříčku vyjadřuje průměrné časové zpoždění na vítězku ze tří nejlepších výsledků každé závodnice, přepočtené na trať 5 km se zahrnutou časovou přírážkou. Celostátní klasifikační závody žen se konaly 17. a 18. prosince 1977 na Jizerce (dvakrát 5 km), 18. a 19. ledna 1978 v Novém Městě na Moravě (5 a 10 km),

1. a 3. února na mistrovství ČSSR na Štrbském Plese (10 a 5 km), 17. a 19. března na Tatranském poháru ve Vysokých Tatrách (5 a 10 km) a 25. března na Pustevnách (5 km).

Podmínky k získání mistrovské třídy splnilo letos 13 závodnic, z toho pět juniorek a jedna dorostenka. Loni to bylo jen pět běžkyň. Výrazně se prosadily juniorky. Velké bojovnice Palečkové, která loni skončila pátá, patří první pořadí. Jana Strnádková je pátá a Heidi Hanischová uzavírá první desítku.

Žebříček žen: 1. juniorka Dagmar Palečková (Sokol Nové Město na Moravě) 0,0 sek. (časové zpoždění), 7 absolvovaných závodů, 220,00 FIS bodů, 2. Blanka Paulů (Slavia VŠ Praha) 8,0, 9, 217,60, 3. Květa Jeriová (RH Jablonec n. N.) 16,2, 4, 215,14, 4. Anna Pašiarová (SVS RH Štrbské Pleso) 16,5, 7, 215,05, 5. juniorka Jana Strnádková 22,7, 6, 213,49, 6. Gabriela Svobodová (obě RH Jablonec n. N.) 32,7, 7, 210,19, 7. Jana Gaudelová (Sokol Horní Branná) 33,9, 8, 209,83, 8. Viera Leskoviánská (SVS RH Štrbské Pleso) 44,6, 7, 206,62, 9. Mária Sujová (Baník ŽB Rudňany) 51,5, 9, 204,55, 10. juniorka Heidi Hanischová 52,5, 7, 204,25, 11. juniorka Milada Žáková (obě RH Jablonec n. N.) 53,4, 8, 202,99, 12. juniorka Zuzana Matoušová (Sokol Horní Branná) 1:11,5, 8, 198,55, 13. Zdena Janovská 1:14,2, 9, 197,77, 14. juniorka Jitka Koňatová (obě RH Jablonec n. N.) 1:21,3, 8, 195,61, 15. Alena Bartošová (Naveta Jablonec n. N.) 1:24,0, 4, 194,80, 16. Miroslava Pospíšilová (SVS RH Štrbské Pleso) 1:26,4, 3, 194,08, 17. juniorka Hedvika Bartošová (Slavia VŠ Praha) 1:31,3, 7, 192,61, 18. juniorka Vladimíra Fleková (RH Jablonec n. N.) 1:37,3, 9, 190,81, 19. Iva Drahokoupilová 1:49,3, 5, 187,21, 20. Jana Havlová (obě Slavia VŠ Praha) 1:50,7, 7, 186,79.

Žebříček juniorů: 1. Jiří Švub 0,0, 4, 220,00, 2. Vladimír Votoček 21,3, 6, 216,81, 3. František Chládek (všichni ASVS Dukla Liberec) 43,6, 6, 213,46, 4. Michal Georgiev (Sokol Nové Město na Moravě) 1:11,9, 6, 209,22, 5. Ladislav Švanda 1:21,2, 6, 207,82, 6. Jaroslav Balatka (oba Naveta Jablonec n. N.) 1:53,8, 6, 202,93, 7. Petr Gombala (SVS RH Štrbské Pleso) 1:56,2, 7, 202,57, 8. Miroslav Král (SVS Spartak Vrchlabí) 2:13,8, 7, 199,93, 9. Antonín Sikora (VT) Vimperk) 2:29,5, 7,

Dagmar Palečková na trati mistrovství světa v Lahti, kde úspěšně reprezentovala čs. lyžovnici

197,58, 10. Jiří Loub (Sokol Nové Město na Moravě) 2:32,1, 6, 197,19.

Pořadí je sestaveno z výsledků sedmi celostátních klasifikačních závodů juniorů, jichž se zúčastnilo celkem 61 juniorů a osm dorosteneců. Hodnocen byl rekordní počet 46 mladých běžců, kteří absolvovali nejméně tři juniorské CKZ. Děvět jich startovalo ve všech závodech, 17 v šesti a 7 v pěti CKZ.

Žebříček juniorek: 1. Dagmar Palečková (Sokol Nové Město na Moravě) 0,0, 5, 220,00, 2. Milada Žáková 31,1, 6, 210,67, 3. Heidi Hanischová 31,1, 5, 210,67, 4. Jana Strnádková 35,0, 4, 209,50, 5. Jitka Koňatová (všechny RH Jablonec n. N.) 40,1, 7, 207,97, 6. Zuzana Matoušová (Sokol Horní Branná) 41,6, 6, 207,52, 7. Vladimíra Fleková (RH Jablonec n. N.) 48,3, 7, 205,51, 8. Hedvika Bartošová (Slavia VŠ Praha) 52,2, 7, 204,34, 9. Mária Paráková (SVS RH Štrbské Pleso) 1:04,4, 4, 200,68, 10. Josefína Kohútová (Tesla Liptovský Hrádok) 1:47,6, 7, 187,72.

Žebříček starších dorosteneců: 1. Milan Blaško (RH Štrbské Pleso) 220,00 b., 2. Jiří Nýč (Spartak AŠ Vrchlabí) 218,17, 3. Zdeněk Weiss 215,99, 4. Radim Duda (oba Naveta Jablonec n. N.) 210,72, 5. Petr Rieger (Spartak AŠ Vrchlabí) 209,17, 6. Lubomír Muráň (Tesla Liptovský Hrádok) 208,22. — **Mladší dorostenec:** 1. Petr Lisičan (Spartak AŠ Vrchlabí) 220,00, 2. Jozef Gombala (RH Štrbské Pleso) 214,98, 3. Richard Baranyk (Sokol Nové Město na Moravě) 210,04, 4. Martin Bartoš (Spartak AŠ Vrchlabí) 209,23, 5. Libor Votoček (Naveta Jablonec n. N.) 207,41.

Žebříček starších dorostenek: 1. Zuzana Blašková (RH Štrbské Pleso) 220,00, 2. Jitka Daňšová (Sokol Nové Město na Moravě) 215,18, 3. Hana Bičíková 210,53, 4. Sylva Kalodová (obě Sokol Horní Branná) 201,41, 5. Dagmar Vašíková (Sokol Nové Město na Moravě) 200,06, 6. Hana Hrubá (Ski Jilemnice) 197,82. — **Mladší dorostenky:** 1. Jana Tremková (RH Štrbské Pleso) 219,16, 2. Lada Ehrenbergerová (Sokol Nové Město na Moravě) 218,91, 3. Marta Krajčířová (Tesla Liptovský Hrádok) 217,74, 4. Jitka Pospíšalová (Naveta Jablonec n. N.) 217,55, 5. Marcela Jevavá (Ski Jilemnice) 217,15.

Hry a soutěže při výuce lyžování

V počtu dětí a mládeže, u nichž je, vzhledem k počtu obyvatelstva, organizačně a materiálně zajištěn lyžařský výcvik, aspiruje ČSSR výrazně na první místo na světě. Vzhledem k tomu, že lyžování je jednou z velmi cenných činností pro udržení životaschopnosti lidského pokolení, je to umístění ne právě zanedbatelné.

Nejdůležitějšími akcemi v tomto smyslu jsou lyžařské zájezdy a kursy na všech stupních našich škol a zimní pionýrské tábory ROH. Při všech těchto zájezdech, kursech a táborech je velmi podstatná odborná příprava cvičitelů, která je zřejmě obtížnější a potřebuje více času než zajištění peněz a objektů. Třeba uvážit, že kupř. nejmladší naší akce, zimních pionýrských táborů, se zúčastňuje v současné době v ČSSR v průběhu jarních prázdnin 50 tisíc dětí, což představuje více než 7 tisíc pracovníků. Takový počet si zasluží intenzivnější výměnu poznatků a zkušeností ze cvičitelské práce s mládeží a bylo možno jen uvítat, že se tato snaha výrazně projevila i v obsahu posledních ročníků časopisu Lyžařství. Série článků o hrách a soutěžích při výuce lyžování, která v tomto čísle zahajuje svým prvním příspěvkem, si klade za úkol navázat na tento záměr.

Na význam a uplatnění her a soutěží při výuce lyžování na jednotlivých věkových stupních jsme podrobněji upozornili v příspěvcích o didaktice lyžování (viz Lyžařství 1977 č. 1 str. 9—10, č. 4 str. 8—9, č. 5 str. 8—9). Dnes začínáme uvádět konkrétní příklady her a soutěží, které může cvičitel použít jako zásobníku nebo jako inspirace pro vlastní vytváření vhodné výukové činnosti. Tyto příklady, i když je budeme radit podle jednotlivých lyžařských pohybových dovedností, nejsou v žádném případě hotovým návodem k nácviku. Jsou náhodně řazené a cvičitel je může vhodně vybírat, utvářet a uplatnit, jestliže současně respektuje příslušné znalosti z techniky a z didaktiky lyžování.

Hry a soutěže při lyžování dětí a mládeže jsou v první řadě důležitým **motivačním činitelem**. Zvětší se zájem, program je pestřejší a bohatší a příznivě se ovlivní výukové i výchovné výsledky.

Celou řadu uvedených příkladů je možno zařadit jako **průpravná cvičení**, která žáka kondičně i pohybově připraví na vlastní zvládnutí příslušných dovedností.

Jiné příklady, při kterých se hrou a soutěží procvičuje určitá pohybová dovednost jako celek, se hodí pro **komplexní nácvik a opakování** příslušného cviku, kupř. obloku, běžeckého kroku apod.

Další hry a soutěže, jejichž obsahem je dílčí pohyb určité pohybové dovednosti, který nazýváme pohybovým úkonem, používáme především pro cílevědomé **zkvalitňování** již v hrubém provedení procvičené dovednosti nebo jako **přípravu** pro nácvik dovedností, které jsou pro žáky zprvu jako celek příliš složité.

POHYB NA ROVINĚ

Výcvikový záměr: rovnováha při pohybu na lyžích po rovině. Přenášení váhy z lyže na lyži (kroky, úkroky).
Sníh: pevný a vodivý, případně lyžařské stopy.

Vybavení: pokud možno vázání s volnou patou. Podle potřeby s holemi nebo bez holeí.

Hry

- Dojet na lyžích až ke cvičiteli.
- Rychle obklíčit cvičitele.
- Malé kroky — jako trpaslík.
- Dlouhé kroky — jako obr.
- Kroky s přídupem — jako sion.
- Poskoky — jako klokan.
- „Veselý zvířecí“ — jeden žák napodobuje kroky nějakého zvířete. Kdo uhádne jméno zvířete, předvádí jako další.
- „Nádraží“ — připraví se různě se křižující stopy — „koleje“. Děti představují různé typy lokomotiv. Cvičitel je „přednosta stanice“.
- „Dopravní hra“ — lyžařské stopy představují „ulice“. Cvičitel „řídí dopravu“.
- „Koloběžka s jednou lyží“ — upravíme několik souběžných stop na pevném podkladu. Děti si obují pouze jednu lyži, na pravé jedou jako na koloběžce. Volnou nohou se odstrkují. Spojené hole drží v předpa-

žení jako řídítka. (Hra: hrajeme si na koloběžku. Soutěž: kdo rychleji. Kdo s menším počtem odrazů).

- „Přecházení ulice“ — upravit pás souběžných stop — „ulici“. Při jízdě přestupovat z jedné stopy do druhé. (Soutěž: kdo rychleji přejde ulici. Start je na začátku krajní stopy vlevo, cíl na konci krajní stopy vpravo). (Honičky: hráči se honí ve vymezeném prostoru a zpravidla bez holeí. „Baba“ se dává obvykle plácnutím soupeře rukou nebo dotekem špičkou lyže honičího patky lyže honěného.)
- „Jednoduchá honička“ — babu má vždy jeden hráč. Potrestán babou je honěný také v tom případě, když překročí hranici prostoru hry.
- „Rukavicová honička“ — honění si házením předávají rukavici. Ten, kdo právě drží rukavici, nesmí dostat babu.

na POMOC trenérům A cvičitelům

- „Koulová honička“ — honičí předává babu zásahem sněhové koule. Všichni hráči se musí stále pohybovat. Kdo se zastaví, má babu.
- „Skluzová honička“ — honěný, který provede alespoň 3 m skluz na jedné lyži a zůstane na ní stát, nesmí bezpodmínečně nato dostat babu.

Soutěže

Na místě:

- Připnout a odepnout lyže o závod.
- Kdo dokáže držet se zapíchnutých holeí a klouzat na lyžích vpřed a vzad.
- Kdo dovede střídavě nadvzděvat patky lyží.
- Kdo dokáže na místě vyskočit a otočit se o 90°, o 180° (bez holeí, s holemi).
- Kdo umí poskoky stranou (střídavě vlevo, vpravo; jedním směrem).
- Kdo se rychleji posadí (položí) na lyže a vstane.
- Kdo se dokáže posadit vedle lyží a rychle vstát.
- Kdo se dokáže postavit na jednu lyži a pohybovat ve vzduchu špičkou druhé lyže vlevo a vpravo.
- Kdo umí špičkou lyže opisovat ve vzduchu osmičku.
- Kdo umí kolébat lyžemi podle jejich podélné osy vlevo a vpravo.

Z místa:

- Kdo překoná určenou vzdálenost s co nejmenším počtem kroků.
- Kdo dokáže oběhnout po osmičce kolem dvou tyčí, aniž by ho soupeř, vyblhající za ním, chytil.
- Slalomový běh mezi brankami (branky otevřené, trať přímá nebo po kruhu; paralelní slalom).
- Rozběh, co nejděší skluz po obou lyžích.
- Odpích soupaž — kdo rychleji, kdo méně odpichů na danou vzdálenost. Různé štafetové závody.
- „Výměna míst“ — dvě skupiny stojí v řadu proti sobě na koncích souběžných stop. Každý lyžař stojí proti svému soupeři. Na znamení vyblhají všichni hráči a snaží se být první na výchozích místech svých soupeřů.
- „Přines hůl“ — dva řady stojí proti sobě asi na vzdálenost 20 m. Rozestupy asi 4 m. Každý lyžař si označí své výchozí stanoviště. Na znamení odhodí všichni hráči své hole co nejdále za sebe, načež vyběhnou, seberou hole svého soupeře a běží s nimi co nejrychleji na své výchozí stanoviště. Buď jako soutěž jednotlivců nebo soutěž družstev.
- „Boj o hůl“ — hráči stojí v řadě s rozestupy asi 2 m. Ve vzdálenosti asi 20 m jsou zapíchnuté hole v počtu o jednu méně než je počet hráčů. Na znamení se

snaží každý hráč získat jednu hůl. Na koho hůl nevyjde, má za úkol postavit hole pro další kolo.
[Štafety: provádějí se s holemi i bez holí. Štafeta se obvykle předává plácnutím rukou.]

— „Štafeta s obíháním“: malé skupiny, kupř., po 4 hráčích, se postaví na startovní čáru do zástupů. Před každou skupinou je v určité vzdálenosti meta, kterou první lyžař z každé skupiny oběhne a předá plácnutím štafetu druhému hráči, atd.

— „Vstřícná štafeta“: hráče ve stejné početných skupinách rozdělíme na sudé a liché. Liší z každé skupiny stojí v určité vzdálenosti proti sudým (v zástupech nebo v řadech). Štafetu zahajují lyžaři č. 1, předávají lyžařům č. 2 atd. Lyžař, který má přejímat štafetu, se vždy postaví na výchozí stanoviště přebírajícího. Kdo předal štafetu, postaví se na stejné straně na konec skupiny.

— „Štafeta v trojúhelníku“: lyžaře rozdělíme do čtveřic. Každou čtveřici postavíme na vrcholy rovnostranných trojúhelníků (o straně asi 20 m) tak, že na jednom vrcholu jsou dva lyžaři. Jeden z nich zahajuje štafetu, předá ji lyžaři na dalším vrcholu atd. Štafeta končí, když všichni lyžaři jsou opět za svých výchozích stanovištích.

[Stíhaná: při stíhané se hráč snaží dohonit předchozího lyžaře a dotknout se jeho patek lyží svými špičkami. Provádí se bez holí nebo s holemi.]

— „Stíhaná ve stopě“: lyžaře umístíme do stopy v pravidelných vzdálenostech. Na znamení vyběhnou všichni

v jednom směru ve stopě a každý se snaží dohonit předchozího. Dostížení vystoupí ze stopy.

— „Stíhaná kolem kruhu“: lyžaři se postaví do kruhu čelem dovnitř a rozpočítávají se na první až třetí. Cvičitel vyvolá jedno z těchto čísel a směr vpravo nebo vlevo. Příslušní hráči vyběhnou po vnějším obvodu kruhu a snaží se dosáhnout předchozího lyžaře dříve, než cvičitel stíhání zastaví. Za dostížení se počítá trestný bod.

— „Černí a bílí“: dvě družstva stojí s většími rozestupy v řadech čelem proti sobě na vzdálenost asi 10 m. Každý lyžař stojí proti svému partnerovi. Jeden řad je označen jako „bílí“, druhý jako „černí“. Na zvolání cvičitele kupř.: „černí“, otočí se černí o 180° a přechají od bílých, kteří je pronásledují. Stíhá se až po stanovenou hranici.

(Obraty na místě)

— obraty přívratem (kolem špiček lyží), odvratem (kolem patek): kdo dokáže vytvořit lyžemi ve sněhu hvězdu nebo květinu. Květinu s mnoha nebo s málo listy. Kdo provede celý obrat co nejrychleji.

— Obraty přednožením (bez opory i s oporou o hole) — kdo nejrychleji, kdo vícekrát.

— Obraty zanožením (obraty zanožením i přednožením motivovat jako akrobatická cvičení).

— Obraty ve společném rytmu — která skupina lépe.

Dr. JIŘÍ SOUKUP

Plánování tréninku - roční tréninkový cyklus 1978-79

Na semináři trenérů běhu v květnu tohoto roku bylo rozhodnuto sjednotit dělení tréninkového roku členů SVS a SVS-M podle praxe u reprezentačních družstev. Hlavním důvodem bylo sjednocení termínů VT, testů a funkčních vyšetření a jejich rozložení v ročním tréninkovém cyklu. Tím byl vlastně uplatněn jednotný systém plánování tréninku v běhu na lyžích.

Roční tréninkový cyklus končí po hlavních světových soutěžích, kterými jsou MS a ZOH nebo zkoušky na tyto soutěže, které se pravidelně konají ve druhé polovině února. Rozhodujícím momentem je zde skutečnost, že ihned po skončení těchto soutěží dochází k vyhodnocování a zpracovávání analýz, rozboru dosažených cílů a splnění plánovaných úkolů. Z toho často vyplývá řada opatření, doplňování reprezentačních celků apod.

Přesto, že se ještě v březnu konají významné soutěže (jak mezinárodní, tak např. Tatranský pohár), považujeme účast na těchto soutěžích a také trénink na sněhu za součást přípravy spadající do nového ročníku tréninkového cyklu. Obsah tréninku, tzn. zastoupení tréninkových prostředků je závislý na možnostech tréninku na sněhu, objem je dán ročním tréninkovým plánem.

Uvedené rozložení ročního tréninkového cyklu se osvědčilo zejména proto, že příprava je jednoznačně zacílena a vrcholí nejdůležitějšími soutěžemi, ale i proto, že prakticky ještě na konci zimního období se přistupuje k řešení podstatných problémů včetně plánování, přijímání do středisek atd.

Příprava ročního tréninkového plánu vychází z koncepcce dlouhodobého perspektivního plánu, navazuje na

Některé podklady pro roční tréninkový cyklus 1978-79

Cykly	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.
Období	PO I.	PO II.		PO III.		PO IV.		PO V.		PO VI.		HO	
	pozá- vodní	jarní		jarně letní		letní		podzimní		zimní		závodní	
	6. 3.— 2. 4.	3. 4.— 28. 5.		29. 5.— 23. 7.		24. 7.— 17. 9.		18. 9.— 12. 11.		13. 11.— 7. 1.		8. 1.— 4. 3.	

Motor.				19.—25. 6.		4.—10. 9.		4.—10. 12.					
testy				VTP		STP		STP*					
Funkční	17.—			STP		4.—17. 9.		4.—17. 12.					
vyšetření	30. 4.			19. 6.—2. 7.									únor
Hlavní soutěže													M ČSSR

Poznámka: *) Kontrolní závod v délce dlouhodobé vytrvalosti v terénu (příklad M+jun.+st. dci 10 km, Ž+jky+dky st. 5 km atd).

Příklad hrubých objemových hodnot tréninkového plánu juniorů na rok 1978-79 (podle P. Honzla)

Cykly	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	Celkem
TD	15	15	20	24	21	14	24	24	24	24	24	24	24	277
TJ	20	15	30	32	38	35	45	40	45	50	45	40	40	475
TH	35	30	55	60	70	60	75	65	80	100	100	80	80	890
KM C	200	100	350	500	700	500	600	450	450	900	600	500	400	6200
Běh km	—	50	150	200	350	250	350	350	150	—	—	—	—	1850
Kol. lyže	—	—	100	150	200	200	250	100	100	—	—	—	—	1100
Kolo 1/3	—	50	100	150	150	—	—	—	—	—	—	—	—	450
Imitace	—	—	3	5	5	5	5	5	3	—	—	—	—	31
Lyže	200	—	—	—	—	—	—	—	200	900	600	500	400	2800
Síla. hod.	—	1	4	6	6	6	6	6	5	2	2	2	2	48
Hra hod.	8	10	6	6	6	4	4	3	1	1	1	1	1	52

Poznámka: plán je v podstatě dobře připraven, ponecháváme bez komentáře skutečnost, že např. v období tréninku na sněhu není vůbec zařazován běh bez lyží ani ve funkci regeneračního prostředku. Dále se plánují poměry intenzit u jednotlivých prostředků i celkem a závody, velmi důležitá je regenerace, která by měla být zcela pravidelnou součástí tréninku, dny cestování atd.

Příklad realizace ročního tréninkového plánu u skupiny dorostenek mladších (1977—78)

Cykly	TD	TH	KMC	Intenzita %			Lyže	KL	Imit.	Běh	Kolo	Kolob.	Síla hry
				I.	II.	III.							
I.	10	14	52	54	44	2	—	—	—	47	—	—	4
II.	20	25	168	74	24	3	—	—	—	134	33	—	9
III.	20	40	203	53	39	8	—	55	1	119	28	—	15
IV.	21	58	321	52	34	14	—	81	5	228	—	—	11
V.	22	49	276	43	45	12	—	82	4	156	21	15	14
VI.	18	35	200	46	41	13	—	86	1	106	—	—	3
VII.	20	45	185	51	35	14	—	82	3	100	—	—	5
VIII.	17	27	141	69	21	10	—	62	3	76	—	—	4
IX.	23	81	465	77	20	3	452	—	1	12	—	—	1
X.	22	59	355	61	30	9	355	—	—	4	—	—	3
XI.	21	56	282	56	29	15	282	—	—	—	—	—	1
XII.	23	63	319	63	21	16	319	—	—	—	—	—	1
XIII.	11	18	114	93	3	4	112	—	—	—	—	—	3
Celk.	248	570	3081	61	29	10	1520	448	18	982	82	15	74
							49 %	15 %	1 %	32 %	3 %		

Příklad opět nebudeme podrobně a do hloubky komentovat. Chceme pouze upozornit na malé zastoupení imitace i ne-cyklických prostředků, nezařazování běhu v období tréninků na sněhu atd.

předcházející tréninkovou činnost a staví konkrétní tréninkové úkoly a výkonnostní cíle.

Kromě důkladné znalosti sportovce, jeho zdravotního stavu, předchozí přípravy a dalších údajů je třeba znát termíny nejdůležitějších soutěží, kontrolních testů, funkčních vyšetření, výcvikových táborů atd.

Základní plánovací jednotkou je čtyřtýdenní tréninkový

cyklus. Roční tréninkový cyklus 1978—79 začal 6. 2. 1978 a končí 4. 3. 1979.

Přesto, že jsme si vědomi, že v časopise Lyžařství by měly být především odborné komentáře a zajímavosti, považujeme vzhledem k rychlé možnosti informace za vhodné výjimečně uvést tyto podklady. Podrobné komentáře budou obsahem dalších sdělení. **Dr. J. POTMĚŠIL**

Funkční vyšetřování v běhu na lyžích

Zlepšení výkonnosti v běhu na lyžích vyžaduje stále zpětné informace o efektu předchozího tréninkového období. V současné době se na různých pracovištích funkčně vyšetřují lyžaři-běžci různými metodikami. Naši snahou je vytvořit jednotný systém funkčního sledování jednotlivých kategorií lyžařů-běžců v souladu s metodickým dopisem zdravotnické rady ÚV ČSTV Jednotná metodika laboratorního funkčního testování ve vrcholovém sportu z loňského roku.

METODIKA VYŠETŘENÍ

Vyšetřování provádíme na bicyklovém ergometru. V níže uvedené tabulce jsou zapsány zátěže v jednotlivých zátěžových stupních pro všechny věkové kategorie.

Vyšetřování provádíme na bicyklovém ergometru. V níže uvedené tabulce jsou zapsány zátěže v jednotlivých zátěžových stupních pro všechny věkové kategorie.

Kategorie	1. rozcv. zátěž W/kg	2. rozcv. zátěž W/kg	model. vytrval. zátěž W/kg	čas - min.	zátěž do vřta max.
st. žáci	1,5	2,5	—	—	3,5W/kg + 15W každou min.
st. žákyně	1,5	2,0	—	—	3W/kg + 15W každou min.
ml. dorostenci	2,0	2,5	—	—	4W/kg + 15W každou min.
ml. dorostenky	1,5	2,5	—	—	3,5W/kg + 15W každou min.
st. dorostenci	2,0	3,0	4,0	12	6W/kg
st. dorostenky	2,0	2,5	3,5	12	5W/kg
junioři + muži	2,5	3,0	4,5	20	6W/kg
juniorčky + ženy	2,0	2,5	4,0	12	5,5W/kg
muži reprezentantů	2,5	3,0	5,0	20	6,5W/kg

Každá metodika má dvě rozcvičovací zátěže, které trvají po 4 minutách a není mezi nimi přestávka. Po druhé rozcvičovací zátěži následuje přestávka dvě minuty. Po této přestávce pak u žáků a mladších dorosteneců ná-

sleduje zátěž do vřta maxima, která se u těchto kategorií po minutě stupňuje. Od kategorie starších dorosteneců výše je zařazeno specifické modelové vytrvalostní zatížení. Po této zátěži následuje přestávka 10 minut a dále zátěž do vřta maxima, při které u těchto kategorií zátěž již není stupňována.

SLEDOVANÉ PARAMETRY

Je pochopitelné, že se zde projeví rozdíly ve vybavení jednotlivých funkčních laboratoří. Zde uvedeme ideální stav.

KREVNÍ OBĚH

Tf: zapisujeme klidovou hodnotu, dále poslední minutu obou rozcvičovacích zátěží, u mužů v 5., 10., 15., 19. a 20. minutě modelové vytrvalostní zátěže, u žen a dorosteneců v 5., 10., 11. a 12. minutě této zátěže. Dále zapisujeme Tf v každé minutě zátěže do vřta maxima. Dále zjišťujeme zotavovací Tf v 1., 3. a 5. minutě po modelové vytrvalostní zátěži i po zátěži do vřta maxima. Dále zjišťujeme zotavovací Tf v 1., 3. a 5. minutě Tf 1, 3, 5. Jak pracovní Tf, tak i Tf v zotavení zjišťujeme v posledních deseti sekundách té které minuty.

VENTILACE

Vzorky ventilovaného vzduchu je možno analyzovat buď kontinuálně (ergopneumotest, spirolýt) nebo vakovou metodou (interferometr). Odběry provádíme v polovině a v posledních dvou minutách modelové vytrvalostní zátěže a v posledních dvou minutách zátěže do vřta maxima. Do hodnocení udáváme vždy ty hodnoty, kde je nejvyšší spotřeba kyslíku.

BIOCHEMICKÉ HDNOTY

Laktát: odběr venosní krve ke stanovení hladiny krevního laktátu provádíme ve 3. minutě zotavení po modelové vytrvalostní zátěži i po zátěži do vřta maxima.

Hodnoty acidobazické rovnováhy (pH, BE, BB) a krevní plyny (pO₂, pCO₂): odběry arterializované kapilární krve (Finalgon mast) provádíme z ušního lalůčku ve 3. minutě zotavení po modelové vytrvalostní zátěži.

HDNOCENÍ VÝSLEDKŮ

Zlepšení funkčních schopností lyžařů-běžců se projevuje snížením Tf při obou rozcvičovacích zátěžích, nižší Tf při zátěži modelové vytrvalostní, nižší minutovou plicní ventilaci s vyšším deficitem O₂ ve vydechovaném vzduchu, přičemž i kyslíková spotřeba při modelové vytrvalostní zátěži je snížena. Zlepšení funkčních parametrů se dále

projevuje delší dobou konání zátěže do víta maxima, vyšší maximální kyslíkovou spotřebou. Z biochemických faktorů snížením hladiny krevního laktátu a přiblížením se hodnot acidobazické rovnováhy ke klidovým hodnotám po zátěži modelově vytrvalostní. Hladina krevního laktátu po zátěži do víta maxima nás orientačně informuje o anaerobních schopnostech vyšetřovaného sportovce. Získané hodnoty zaznamenáváme do tabulky, kterou nelze pro její velikost v našem odborném měsíčníku otisknout. Na

požádání ji však zájemcům z řad lékařů a trenérů zašle sportovní oddělení Ústřední vojenské nemocnice, Praha 6 - Střešovice.

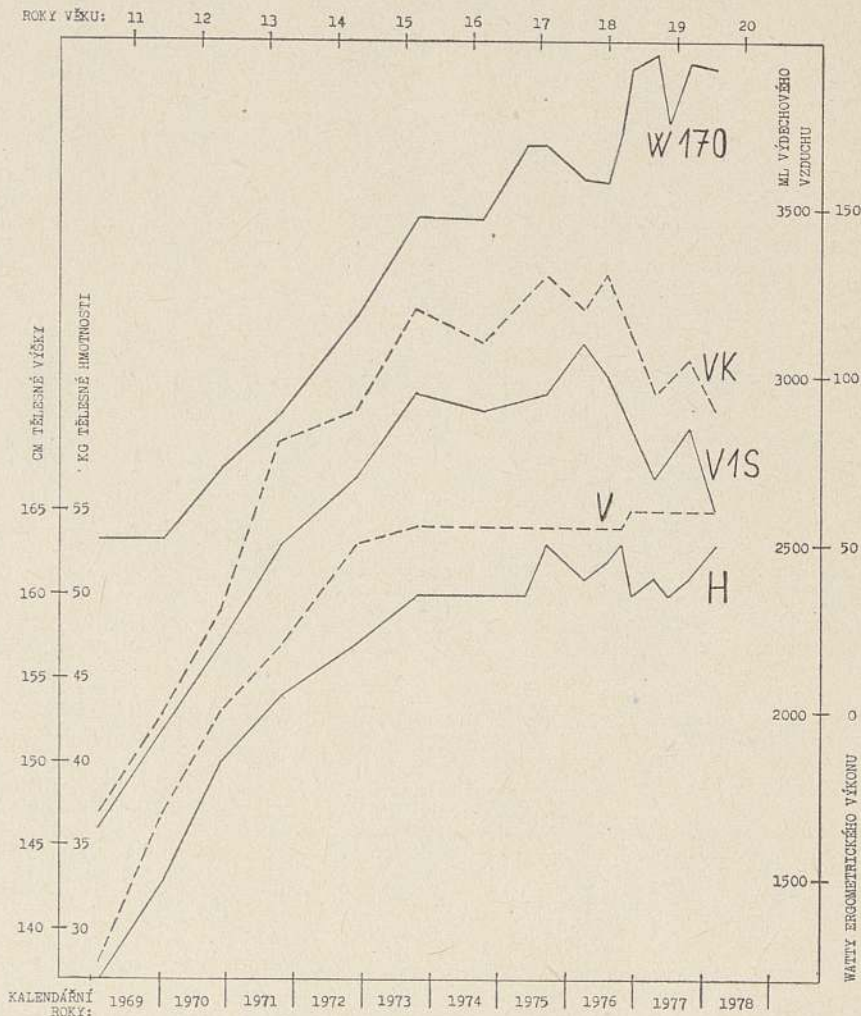
Zároveň zakládáme každému sportovci vlastní kartu funkčního sledování, kam zaznamenáváme všechna jeho funkční vyšetření. Tato tabulka pak umožňuje dobré individuální sledování každého sportovce, čemuž přikládáme v poslední době největší váhu.

MUDr. PETR KREJČÍ

Od žákyně k reprezentantce

Jednou z našich nejpobulárnějších sportovkyň se v uplynulé sezóně stala Dagmar Palečková z Nového Města na Moravě. Její vítězství ve Falunu a na Holmenkollenu, výborná umístění v Lahti, Murmansk, v Tatrách a jinde, napomohla uznání čs. lyžařů-běžců na mezinárodním fóru. Podívejme se na její fyzický vývoj od malička.

Jak se vyvíjí fyzická zdatnost lyžaře či lyžařky od žákovského věku až po dosažení úspěchů v reprezentaci, nebylo dosud možné v mnoha případech ukázat prostě proto, že zdravotnická péče o sportovce je v tomto ohledu roztrfštěná; neskýtá dobré předpoklady pro získání potřebných děledobých přehledů. Mladí lyžařičky většinou projdou během svého vývoje nejen péčí mnoha trenérů (v některých případech se při přerazování z kolektivu do kolektivu střídají trenéři nejen každoročně, ale i v průběhu sezóny!), ale i stejně mnoha lékařů. Pro žáky pracuje obvykle místní lékař, pro dorostence další, pro sportovní třídy jiný a pro tréninkové středisko zase jiný, pro středisko vrcholového sportu mládeže další lékař a pro reprezentaci ovšem ještě jiný. V případě optimálního sportovního vývoje, a tedy i v nejhorším případě z hlediska sledovatelnosti a soustavnosti zdravotnické péče, se může stát, že během osmi let projde mladý lyžař péčí sedmi lékařů! Pokud zůstává sportovec paralelně členem více kolektivů (např. příslušného lyžařského oddílu TJ, střediska vrcholového sportu mládeže a navíc i reprezentačního kolektivu), má nejen bezpočet trenérů, ale i možnost při různých příležitostech vyhledávat různé lékaře respektive bývá různými zdravotnickými zařízeními vyšetřován. Za této situace (charakterizovatelné výstižně úslovím o mnoha psech a zajčově smrti) je iluzorní očekávat, že by se u většiny našich významných lyžařů-běžců mohlo dnes podařit zrekonstruovat obraz o vývoji jejich laboratorně měřené fyzické zdatnosti. Ostatně i kdyby se podařilo dodatečně vybrat údaje ze všech různých laboratorů, jimiž tito jedinci prošli, bylo by to mnohdy málo platné, protože při různorodosti přístrojového vybavení, různé úrovní kvalifikace a odborných zkušeností lékařů a sester i různých klimatických podmínkách jednotlivých laboratorů (pokud bychom nepočítali s možnostmi odlišných vyšetřovacích technik, které by dnes už měly být vyloučeny) nejsou většinou údaje, zjištěné na různých pracovištích, dokonale srovnatelné.

Podáváme tedy obraz o vývoji tělesné hmotnosti [H], výšky [V], jednosekundového výdechu (počet mililitrů vzduchu, vydechnutelného za první sekundu usilovného výdechu: V1S), usilovně vydechnuté vitální kapacity [VK] a ergometrického výkonu, vztaženého k tepové frekvenci 170 (W170 — výkon ve wattch) u D. Palečkové. Nahoře na grafu je její věk v letech, na dolním okraji jsou zkráceně uvedené roky vyšetření. Vidíme, že hodnoty tělesné hmotnosti a výšky se stabilizují 17. rokem věku; hodnoty dechových funkcí vrcholí 17. rokem a pak její tendenci k počátku věkové podmíněného poklesu; hodnoty ergometrického výkonu dosahují maxima až v 18.—19. roce věku. Je důležité si uvědomit relativní nesměrodatnost ergometrických vyšetření v žákovském věku. Kdyby se bylo mělo řídit

další tréninkové zařazení D. Palečkové podle ergometrických hodnot, jež dosahovala v 11 až 13 letech, nikdy by se nebyla dostala do vrcholového tréninku a nikdy by nebyla mohla dosáhnout žádných úspěchů v reprezentaci — prostě proto, že v žákovském věku byly její ergometrické hodnoty proti většině žákyň téhož věku příliš nízké či rozhodně aspoň podprůměrné.

Snad se bude moci stát tento obrázek i naše drobné komentáře k němu podnětem k zamyšlení u našich lyžařů — výkonných sportovců, trenérů i funkcionářů.

Dr. K. DANĚK, CSc., a zdravotní sestry VL. STAŇKOVÁ, M. HOUSEROVÁ a E. LINHARTOVÁ

BSP odd. tělovýchovného lékařství v Novém Městě na Moravě

Problematika sdruženého závodu v ČSSR

Závod sdružený je prakticky jenom závodní disciplína. Stíhá ji, podobně jako i ostatní víceboje v současné době, menší zájem veřejnosti. V ČSSR zvláště, protože nyní nemáme v této disciplíně v kategorii mužů, která je nejvíce sledována, žádné výsledky, jež by pozornost o závod sdružený povzbudily.

Chci se pokusit v tomto směru několik hlavních bodů objasnit. V začátku to nejobtavnější — pár slov ke kategorii mužů. Před rokem byl zrušen reprezentační tým mužů. Závodníci však dostali příležitost připravovat se ve SVS s perspektivou účasti na mistrovství světa. Ve střediscích vrcholového sportu však taková kvalitní příprava jako u reprezentačního družstva zatím není. Samotný tréninkový proces ve SVS též počítal s určitým částečně samostatným přístupem těchto starších závodníků k tréninku při nedostatku trenérů závodu sdruženého nebo vůbec žádného trenéra ve SVS (návaznost na pracovní dobu atd.). Příprava ani po radikálních zásadách se mnoho nezměnila. Závodníci i při svých teoretických znalostech většinou spoléhali více na druhé než na sebe a tak ve vlastně ztížených podmínkách nebyl trénink většinou tak kvalitní jak vyžaduje současná vrcholová příprava v lyžování. Domnívám se, že málokterému závodníkovi lze upřít snahu a nechci též nijak snižovat tréninkové úsilí, ale současný svět vysoké sportovní výkonnosti chce, ať se to někomu líbí nebo ne, ještě větší tréninkové nasazení hlavně ve sféře psychické a pokud možno s nejmenším množstvím vedlejších vlivů, které rozptylováním závodníka vedou k nesoustředěnosti a velice tréninkový efekt snižují.

Dále nebyla možnost včasnější přípravy na sněhu, případně trénink na ledovci v Říjnu, který se v minulosti velmi osvědčil. Z těchto i dalších subjektivních i objektivních důvodů byla výkonnost v kategorii mužů velice nízká. Kupříkladu na mistrovství ČSSR byl starší dorostenec jen 15 bodů za prvním a pouze jeden bod za druhým mužem. Závodníci mužské kategorie nám tedy žádnou radost neudělali. Mohou se cítit dotčeni, že neměli vše perfektní a takové, jak vyžaduje současný vrcholový trénink, ale i u sebe musí hledat nedostatky. Toto všechno je však na škodu celé disciplíny, protože ta je vždy velkou většinou veřejnosti posuzována podle výsledků v kategorii mužů.

V současné době máme celkem solidní kádr závodníků v juniorském družstvu, kde jsou však jenom dva junioři, ostatní jsou starší dorostenci prvním nebo druhým rokem. Je jasné, že v tomto věku, kdy nejsou ještě

Družstvo sdruženářů SVS-M Vrchlabí. Zleva Plecháč, Kumpošt, Pavlíček, Houška a Ducháč s trenérem zms. Ladislavem Ryglem

hotovými závodníky, jim všem chybí řada vlastností k tomu, aby skutečně dobrými závodníky mohli být. Potřebují ještě mnoho trénovat a hlavně, což si z nich asi nikdo mnoho ještě neuvědomuje, pracovat sami na sobě. Trenér zmůže hodně, ale chce-li být závodník dobrý, musí mít ke sportu přístup aktivní a ten mnohde ještě není na patřičné úrovni.

Vzhledem k tomu, že reprezentace mužů není na takové úrovni, je mnohdy podle těchto dorostenců na společných závodech s muži posuzována výkonnost v disciplíně. To je ale velice špatné. Trochu se dopouštíme chyby i my trenéři juniorského družstva, že v zájmu závodníků a získávání zkušeností, hlavně pak z nedostatku kvalitních závodů tyto dorostence proti mužům stavíme. Před rokem, nejvýše dvěma, ještě běhali 5 km a nyní by měli běhat dobře 15 km. Ani mezi běžci specialisty není mnoho takových, nebo spíše nejsou, kteří s takovým věkovým odstupem se vyrovnají mužům. Výhodnější by bylo, kdybychom měli výkonné sdruženáře v kategorii mužů, kteří by dělali výsledky a tito mladí závodníci by startovali na seniorských závodech hlavně pro sbírání zkušeností. V tomto směru však situace příznivá není. Startujeme přesto s vědomím, že tlak veřejnosti bude větší. Mladší chlapci potřebují nyní závodit a takto místo 5–6 dorosteneckých závodů sdružených mohou absolvovat 10–11 závodů, většinou kvalitních. Jsem přesvědčen, že tyto zkušenosti nyní získané se budou silným jedincům hodit. Kdo se totiž již nyní nedokáže poprat s většími nároky, sotva kdy v budoucnu uspěje. My však, jako v každém jiném sportu, potřebujeme závodníky tvrdé, odolné, kteří si jsou vědomi toho, že lepších výsledků mohou dosáhnout jen za předpokladu tvrdé tréninkové práce a hlavně, kteří jsou na tuto práci odolní jak po fyzické, tak po psychické stránce.

Skutečně bych byl nerad, kdyby toto vyznělo jako omlouvání některých slabších výsledků. Je nám jasné, že v každém případě by to mohlo a mě-

lo být lepší. Každý z nás si musí být vědom svých rezerv a možností i toho, jak v tréninku v minulém přípravném období jsme tyto možnosti využili. Mnohdy dobře, ale byla údobí u každého závodníka, kdy nebyl požadovaný efekt tréninků. V tom máme velké rezervy sami v sobě i ve využití některých prostředků, např. zkoušek, kterými se dá celkem dobře sledovat reakce organismu na trénink — využití vzorku kyseliny mléčné v samotném tréninkovém procesu atd.

Vyžaduje to však větší soustředěnost i méně rušivých elementů v přípravě a potom tyto přístroje sehnat. Dále by bylo nutně umožnit nejlepšímu v Říjnu trénink na ledovci, případně i koncem září. Přesto, že s výsledky to celkově letos zase nebylo nejlepší, naši závodníci získali několik solidních umístění na juniorských závodech. Za nejlepší počítám druhé místo M. Kumpošta v mezinárodní soutěži v Reit im Winkel (NSR). Tento závodník na mistrovství Evropy 1978 juniorů v rakouském Murau obsadil dobré 9. pořadí s celkem malým odstupem za nejlepším juniorem a to zaskákal ještě spíše svůj průměr. Byl v uplynulé sezóně našim nejlepším sdruženářem v juniorské kategorii. Ostatní v závodech buď velmi dobře zaskákali a špatně zaběhli nebo obráceně. Nevyšel jim prakticky kompletně žádný sdružený závod. Získali většinou ojediněle lepší výsledky v jedné z disciplín, většinou ve skoku.

Velká naše naděje před dvěma roky V. Vedral, který na MEJ 1976 v Liberci obsadil druhé místo, i při velmi dobré běžecké trénovanosti a fyzických předpokladech pro skok, se udržuje jen na výkonnosti z minulého roku. Jeho skokanská úroveň není dobrá, výkonnostně zatím stagnuje. Z řad staršího dorostu se však přece jen projevuje několik skutečných nadějí. Proti svým předchůdcům v jejich dorostenecké kategorii mají tu výhodu, že zvládli celkem dobře běh i skok. Je to možná trochu paradox-

ní, ale i když je úroveň v mužské kategorii nízká, jeví se budoucnost čs. závodu sdruženého velice perspektivně.

Záloha je perspektivní. Jsou to kluci ještě velmi mladí se svými osobními zálibami i starostmi. Skolu jim ulehčovat nemůžeme, osobní záliby brát nechceme. My všichni trenéři se však musíme snažit o to, aby se chlapci naučili lépe využívat svého volného času a dovedli vše lépe skloubit. Je nutné, aby si uvědomili, že chtějí-li dobře sportovat, musí být u nich sportovní trénink postaven před všechny ostatní záliby. Ty usměrňovat a řídit podle tréninku a nikoliv, jak to často dělají, že sportovní přípravu řídí podle svých zálib.

Je to náročnější, ale kdo chce dosáhnout dobrých výsledků, musí to na určitou dobu své sportovní činnosti podstoupit. Když se tomu někdo nebude chtít podřídit, nemá cenu delší dobu usilovat o jeho další závodní činnost.

My trenéři však musíme ještě tréninkový režim podstatně zpřísnit a podmínky přípravy vylepšovat. Věřím, že i většina závodníků pochopí závislost velmi dobré výkonnosti a tréninkové práce. Pak bychom, samozřejmě též se zlepšenými podmínkami v přípravě, zase mohli v brzké době dosahovat v závodech sdruženém výsledky jako v době nedávno minulé.

LADISLAV RYGL

trenér čs. juniorského družstva sdruženářů

Z činnosti TSM

Tréninková střediska mládeže (TSM) v lyžování v uplynulé sezóně dosáhla řady pozoruhodných sportovních výsledků, jakož i úspěchů v politicko-výchovné práci.

TSM ještě Liberec sdružuje mladé závodníky a závodnice všech lyžařských disciplín. K 60. výročí VRSR všichni jeho členové splnili podmínky odznaku zdatnosti BPOVOV. Mladí skokani při údržbě a úpravě můstku ve Vratislavicích odpracovali po 35 brigádnických hodinách (každý o pět hodin více než byl závazek). Také běžci, sdruženáři a sjezdáři se mohli pochlubit překročením závazku v plnění brigádnických hodin a sběru železného šrotu. Trenéři a rodiče sdruženářů připravili letní soutěž o Pohár SČSP a podíleli se na údržbě areálu v Ondříčkově ulici. Každý z trenérů sjezdových disciplín vyrobil 20 slalomových tyčí. Je to tedy velmi radostná bilance uplynulé sezóny pro zlepšení podmínek činnosti libereckého TSM.

TSM Šumavan Vimperk sdružuje po šesti žácích a žákyních a po osmi dorostencích a dorostenkách v běžecích disciplínách. Všichni jsou členy PO SSM a SSM. Významně se podílejí při úpravě sportovního areálu a rekreačního zařízení na Hajné hoře. Mohli se pochlubit i několika sportovními úspěchy. Zajímavá byla beseda s členy čs. reprezentačního běžeckého družstva Františkem Šimonem a Stanislavem Henychem. Žactvo tohoto TSM vzpomíná na pěknou družbu Prachatic—Neuhaus (NDR). -tr-

Ústečtí účastníci Finlandie 78: zleva ing. Ivan Kraus, František Novotný, ing. Petr Kacvinský a Stanislav Ehnert

Ústečtí lyžaři na Finlandii 78

První březnovou neděli se ve finském Lahti, týden po skončeném mistrovství světa v klasických disciplínách, uskutečnil V. ročník dálkového lyžařského běhu na 75 km — Finlandia hiihto 78. Závod je součástí pěti největších světových závodů Euroloppet, z nichž nejstarší je Vasoloppet ve Švédsku (85 km — běhá se od r. 1922), po něm Marcialonga v Itálii (70 km), König Ludwig Lauf v NSR (90 km) a Dolomitenlauf v Rakousku (60 km).

Mezi 7154 přihlášenými závodníky z jedenácti zemí byli poprvé v historii tohoto závodu pod startovními čísly 5832 - 5833 - 5834 - 5835 prezentováni i čtyři čs. sportovci; ing. Ivan Kraus, František Novotný, ing. Petr Kacvinský a Stanislav Ehnert, lyžaři ústecké Slavie PF a Spartaku. Zhoršené povětrnostní podmínky zasáhly i oblast Finska. Lahti, kde před týdnem bojovali lyžaři o nejvyšší světové pocty za ideálního počasí, postihla obléva a denně připadávala vrstva mokrého sněhu. Start závodu byl v Hämeenlinně na jezeře Katumajärvi, na jehož ledové ploše byla 10 cm vrstva vody a tak se všichni účastníci přes 4 km dlouhé jezero doslova plavili. Startu předcházela dokonalá přeprava závodníků ze všech končin Finska. Ti, kdož použili vlastních vozidel, parkovali na rozlehlých prostorech 200 m od místa startu. K dispozici byly pojízdné záchodky, každý účastník ve své obálce nalezl startovní číslo, značky na lyže, igelitový pytel se svým startovním číslem na neopřebné svršky, které odevzdal službě. Ta mu jej v cíli v Lahti opět vrátila. Zahraniční účastníci obdrželi ještě malé státní vlajčky své země, které přilepili nad startovní číslo. Místní rozhlas informoval pole přítomných o vhodné volbě vosků, k dispozici byly k zapůjčení i lyže. Kázeň a disciplína na startu byla příkladná a po výstřelu z polního děla se lavina závodníků vrhla do ledové koupele. Trať pokračovala po lesních cestách a jezerech, většinou v osmi stopách, bezvadně upravených. Na každém desátém kilometru byly občerst-

vovací stanice, kde se podával horký citrotonik, borůvkový čaj, polévka, káva, pomeranče, chléb, uzeniny, sůl a cukr. Kromě toho zde fungoval servis firmy REX, jehož zaměstnanci plamenem stahovali staré vosky a nanášeli nové. Obyvatelé z okolních vesnic husky lemovali celou trasu a neúnavně povzbuzovali projíždějící lyžaře. Na posledních 20 km jsou občerstvovací stanice po pěti kilometrech. Závěr tratě byl volen sjezdem pod velkým skokanským můstkem, vyznačen byl nebezpečný úsek s pravouhlou zatáčkou. Pohádkový stadión a zcela zaplněné ochozy vítaly každého, kdo se objevil v cílové rovince. Světelná tabule oznámila každému jeho výsledný čas a umístění. Navíc se výsledky okamžitě zanašely do listin, vyvěšených na připravených tabulích. Hostesky po projetí cílem obdarovaly každého, kdo závod dokončil, bronzovou medailí. V areálu využili startující poslední občerstvení, vyzvedli si svůj vak s proprietami a vydali se do sauny, patřící do komplexu nádherného lyžařského stadiónu.

V závodech se startovalo jen v jedné kategorii bez rozdílu věku a co bylo pro nás překvapující, se spoustou žen! Po trati i během závodu přejížděly ratraky, které obnovovaly poškozené stopy.

Závod dokončilo 4844 lyžařů a poslednímu byl naměřen čas 12:09:35 hodin! Mokrá sněž dokonale prověřil odolnost lyžařů. Z naší skupiny měl nejlepší umístění ing. Kraus (595), Fr. Novotný 1128, ing. Kacvinský 2350 a St. Ehnert 3826. Ten měl na Finlandii jednu prioritu: mezi lesem lyží

značek Karhu, Järvinen, Fischer, Rosignol, Völkl, Kneissl a Peltonen dojel jako jediný na lyžích čs. výroby Artis-Bohemia. Vítězem V. ročníku se stal finský reprezentant Paulli Siitonen, loňský vítěz Euroloppet 77, v čase 4:55:16 hod. Tři sekundy za

ním skončil Fin Pentti Torni. Nejlepší zahraniční účastník Nor Per Magne Sikaas byl čtvrtý.

Mistrovství světa a Finlandia 78 s cílem na nejlepší lyžařském stadiónu na světě v Lahti prokázaly, že lyžování je ve Finsku sportem č. 1. Zá-

jem diváků, výborné sportovní vybavení, množství kvalitních lyží a vosků, bezvadná propagace, téměř 100 kilometrů osvětlených tratí a zájem mládeže, to jsou prameny, z nichž Finové čerpají pro boje o světová prvenství.

STANISLAV EHNERT

Politicko-výchovné pôsobenie lyžiarskeho cvičiteľa

Obsahom politickej a výchovnej práce v ČSZTV a teda i v našom lyžovaní je cialavedomá spoločenská činnosť, teoretická, výchovná, propagandistická, agitáčná, kultúrna a spoločenská. Je to vlastne súhrn činností z hľadiska špecifických podmienok, funkcie úloh a možností pôsobenia na vedomie ľudí, hlavne na mládež tak, aby sa ich názory vytvárali podľa socialistických zásad.

V teoretickej činnosti sa uplatňujú všetky atribúty poznávacieho procesu, praxe a vedecké metódy poznávania. Jedná sa o podiel politicko-výchovných komisií na prenose teoretických poznatkov do praxe pomocou metodických listov, odborných materiálov pre potreby cvičiteľov, trénerov a funkcionárov o účelne začleňovanie politicko-výchovnej problematiky do systému školení a doškolení cvičiteľských kádrov. Vplyv politicko-výchovných komisií sa musí pre-mietnúť vo všetkých aktívoch, zrazoch, seminároch a to nie len ako jednorázová prednáška, ale ako trvalé pôsobenie na vedomie všetkých telovýchovných pracovníkov. V masovom rozvoji telesnej výchovy máme prostriedky ku kompenzácií a odstránovaniu negatívnych účinkov v rozvoji vedeckotechnickej revolúcie, ktorá prináša i niektoré negatívne javy, napr. mnohé civilizáčnej choroby, sklon k malej fyzickej zdatnosti apod., a to spojením propagačnej a agitačnej práce s činnosťou spoločenskou. Je to vlastne usporiadanie telovýchovných akcií počnúc cvičebnou hodinou až po masové telovýchovné vystúpenia, ktoré sú spojené mnohokrát s ľudovou umeleckou tvorivosťou ako divadlo, spev, besedy, filmy, výstavy atď. Ďalej je to účasť na oslavách významných dní, výročí, jubileí, udeľovanie titulov vzorný, zaslužitý atď.

METÓDY POLITICKO-VÝCHOVNEJ PRÁCE

V teórii a praxi výchovy rozdelujeme metódy politicko-výchovného pôsobenia cvičiteľa do troch skupín. Sú to:

- Metóda presvedčovania (pôsobíme na intelekt)
- Metóda výcviku (pôsobíme na navykanie, aktivitu)
- Metóda hodnotenia (pôsobíme na city)

Každý tento spôsob má svoje opodstatnené miesto a úzko súvisí s ostatnými metódami. Jednoznačne používanie niektorej z uvedených metód vedie k deformácii výchovného procesu. Napríklad pri výhradnom používaní metódy slovného presvedčovania sa môžeme dopustiť nebezpečia verbalizmu vo výchove. To isté platí i pri metóde praktického navykania, výcviku, cvičení. Základom účinnosti výchovy je teda organické spojenie, presvedčovanie s praktickým navykaním, spojenie výchovného účinku slov s činmi včítane kladného či záporného hodnotenia.

Uplatnenie metód a ich voľba pri výchove má určité zvláštnosti, vzhľadom k objektu nášho pôsobenia, keď ide o deti, mládež či dospelých. Dokážeme to na faktore, že pôsobenie metódy príkladu (vzor) sa zakladá na napodobovanom reflexe. Kvalita napodobovania sa u človeka mení vekom. Dôležitou metódou v politicko-výchovnej práci je metóda presvedčovania. Môžeme ju charakterizovať ako pôsobenie cvičiteľa predovšetkým na rozum, ale i na city a vôľu vy-chovávaných. Jej cieľom je vytvoriť a upevniť žiaduce kvality a odstrániť nedostatky chovania a vedomia jedincov. Aby sa človek správne choval, aby jednal v súlade s normami spoločnosti, musí vedieť čo a ako má robiť. Preto má jednat práve tak a nie opačne. Máme teda pôsobiť na city a vedomie človeka tak, aby jeho záujmy sa stotožňovali so záujmami našej spoločnosti a metódami politicko-výchovnej práce v ČSZTV.

Presvedčovanie sa uskutočňuje slovným presvedčovaním, alebo príkladom (národné presvedčovanie) na základe vlastných skúseností. Metóda slovného presvedčovania sa používa v rôznych situáciách na schôdzach, školeniach, výcviku v rozhovoroch a má rôzne formy, ako vysvetľovanie, objasňovanie, poučovanie, kritiku, sebakritiku atď. Presvedčovanie na základe vlastných skúseností vychádza s praxe. Preto cvičiteľ organizuje vý-chovný proces tak, aby cvičenci získali žiaduce skúsenosti.

Presvedčovanie príkladom vychádza zo skutočnosti, že každý človek je ovplyvňovaný vo svojom chovaní inými ľuďmi, ktorí sa stávajú jeho vzorom. Z psychologického hľadiska sa vzor chápe ako jeden z faktorov, ktorý ovplyvňuje zámernosť charakteru.

Z pedagogického hľadiska je vzor vlastne konkretizáciou obecného cieľa. Je preto určitou hnacou silou, motívom. Presvedčovanie príkladom má tri formy:

- Jednaním cvičiteľa
- Osobným príkladom
- Vzorom

Aké sú podmienky účinnosti výchovných metód. Povedzme si to o metóde slovného presvedčovania spojeného s osobným príkladom čo je najzaujímavejšia metóda výchovy. Predovšetkým je treba pochopiť zmysel a poslanie metódy. Zmyslom presvedčovania je vytvárať profil človeka. Súčasne musíme pôsobiť na city človeka, aby poznatky prežíval, vy-

tváral si k nim citový vzťah. Cvičiteľ by nemal zdôrazňovať pochopiteľné bežné veci, ktoré cvičenci už poznajú. Nikdy neznižuje dôstojnosť človeka. Neúčinne presvedčuje ten, kto je málo tolerantný k mysleniu a citeniu jednotlivca.

Ďalej sa chcem zmieniť o nutnosti výberu a správnosti argumentu. Cvičiteľ svoje argumenty nevnučuje. Stavia ich pred cvičencov tak, aby o nich premýšľali, porovnávali. To je dôležitá vtedy, keď existuje rozdiel medzi stanoviskom cvičiteľa a cvičenca, kde je potrebné docieľiť zmenu. Vtedy je nutný dialóg, v ktorom cvičiteľ dá možnosť, aby sa cvičenci vyjadrili a postupne ich k správnejmu prevedeniu cviku privedie. Tu je dôležitá schopnosť prekonať tzv. psychologickú bariéru, ktorá niekedy vzniká medzi cvičencami a cvičiteľom a uzatvára ich vedomie účinného pôsobenia cvičiteľa, jeho odbornosťou a technickosťou cvičiteľa a jeho príklad. Žiadna výchovná metóda nie je účinná, keď nie je podložená osobným príkladom cvičiteľa, jeho odbornosťou a technikou, ale keď sú rozdiely medzi slovami a činmi.

Na záver otázka. Kedy sa vlastne stávajú určité poznatky, myšlienky, názory, osobným presvedčením človeka? Je to vtedy, keď si človek nie len rozumovo osvojí, ale i vnútorne sa s nimi stotožní, zaujme k nim kladný citový vzťah a overí si ich pravdivosť vlastnou skúsenosťou. A to je cieľ našej politicko-výchovnej práce a pôsobenie lyžiarskeho cvičiteľa na našich cvičencov hlavne na mládež, ale i na členov ČSZTV, ktorých chceme pripraviť pre život v rozvíjajúcej sa socialistickej spoločnosti.

MARTIN VÁPENÍK
predseda KZL SÚV ČSZTV

Petr Lisičan, (Spartak AŠ Vrchlabí) zvíťazil na obou tratích preboru ČSSR mladších dorostenců a patří k čs. nádejím v běhu na lyžích

NAVETA již není NAVETA

Za účasti zástupců hospodářského a stranického vedení patronátního koncernového podniku ELITEX Jablonec nad Nisou se uskutečnila výroční konference TJ NAVETA Jablonec n. N. Hodnocení činnosti za uplynulé období bylo radostné. Členská základna dále vzrostla s výrazným podílem žen a mládeže a plných 87 % členů jednoty je zapojeno v závodní činnosti. Při údržbě a zvelebování svých sportovních a účelových zařízení a na výstavbě nového sociálního zařízení a ubytovny na stadiónu v Brízkách, které nyní slouží SVS mládeže a SVS FMV v Jablonci n. N., odpracovali členové více než 7500 brigádnických hodin. V závěru jednání přijala výroční konference nový název TJ ELITEX podle svého patronátního podniku.

Značnou polemiku ve městě i v lyžařských kruzích vyvolala skutečnost, že oddíl lyžování umožnil přestup většiny dospělých aktivních závodníků do TJ RH Jablonec n. N. a nově vybudovanou ubytovnu v horním patře pronajal SVS FMV pro biatlon, které sem přesídlilo z Harrachova a nese název RH Jablonec n. N. místo dosavadní RH Semily. V souvislosti s tím bylo vytvořeno také pro závodnice z českých krajů SVS pro běh na lyžích žen, do kterých přešly i některé reprezentantky ze SVS FMV RH Štrbské Pleso. Dosavadní metodik dřívější SLZ v Jablonci n. N. Zdeněk Cíler byl jmenován znovu trenérem čs. reprezentačního družstva žen. Předpokládal, že silným družstvem žen a bojovným družstvem mužů, které TJ Naveta měla v celku soutěžícím v mistrovství ČSSR oddílových družstev, RH Jablonec n. N. zaútočí na mistrovský titul v této populární soutěži, který obhajovala RH Štrbské Pleso. TJ Naveta měla za víc než desetiletou účast a mnohonásobné prvenství v „lize“ nedobré zkušenosti jakými jsou náklady na udržení výkonnosti, technické vybavení a navíc narůstající obtíže s uvolňováním členů družstva ze zaměstnání. Závodníci totiž, kteří za družstvo startovali, v očích zaměstnavatelů nebyly jen osoby na které i kolektiv pracovníků byly hrdy, ale také lidé pracovití. Jejich uvolňování tak vytvářelo komplikace.

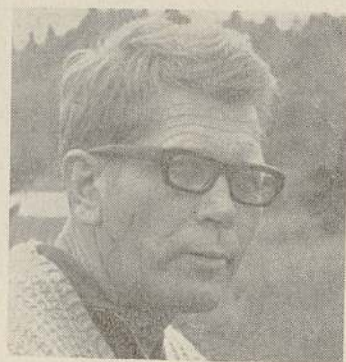
„Liga“ RH Jablonec n. N. však letos nevyšla. Její účast na místě RH

Ústí nad Labem nebyla řídicí složkou VSL ÚV ČSTV schválena a tak o tuto pozici bude bojovat až v nové sezóně, neboť družstvo RH Jablonec n. N. zvítězilo ve své skupině národní soutěže oddílových družstev a postupuje.

Naveta tedy skončila se svým bývalým primátem dřívější Jiskry Mšeno. TJ Elitex však, jak se mnozí mohli přesvědčit na přeboru ČSSR dorostu na Jizerce, si uchovává své zdravé jádro. Organizační aparát prvního závodu mistrovství ČSSR oddílových družstev a I. CKZ a přeboru ČSSR dorostu byl na úrovni. Bojovnost družstva v lyžařské stopě také nebyla zdlána; tým dospělých se umístil pátý, dorostenecké družstvo obhájilo přebornický titul Navety a družstvo skokanů v Čs. poháru je čtvrté. Zdá se, že v Jablonci nad Nisou i když na platformě spolupráce, spíše vznikne zdravá sportovní rivalita. Nyní Elitex, před tím Naveta, dříve Jiskra Mšeno a vůbec na začátku TJ Severák soustřeďuje zanícené sportovce pro lyžování, jako tomu je v Jilemnici, Novém Městě na Moravě, ve Vimperku nebo jinde. Je úplně jedno, jaká je poklička, pod kterou se specialita připravuje.

Elitex se na přeboru ČSSR dorostu dobře představil. Vítězům se dostalo poct pěknými upomínkovými cenami a navíc všichni účastníci obdrželi ze svého startu prvního dne závodu upomínkovou fotografii s atestem závodu.

FRANTISEK HÁČEK

Za Jiřím Kopalem

Jsou chvíle, kdy se člověk na chvíli zastaví a zamyslí nad životem, sám nad sebou. 18. března letošního roku nás předčasně opustil PhDr. Jiří Kopal, dlouholetý pracovník metodické komise a trenérské rady Výboru svazu lyžování ČUV ČSTV, nositel veřejného uznání II. stupně Za zásluhy o rozvoj tělesné výchovy, vzorný trenér I. třídy, odborný asistent KTV MFF UK v Praze. Zabralo by hodně místa, kdybychom chtěli vyjmenovat všechny jeho funkce v lyžování a v tělesné výchově vůbec.

Všichni jsme jej poznali jako významného pracovníka na úseku metodiky lyžování, který se nespokojoval mechanickým přebíráním tradičních postupů, ale vždy se snažil hledat nové cesty.

Patřil mezi přední organizátory studentských lyžařských soutěží, počínaje studentskou ligou a konče univerziádou. Řadu let pracoval ve Slavii VŠ ve funkci trenéra I. ligy, i jako trenér akademického družstva sjezdárek. Svou pracovitostí, elánem a osobním příkladem se velkou měrou zasloužil o další rozšíření lyžování na vysokých školách.

Věnoval se výchově nových cvičitelů z řad studentů, byl aktivním účastníkem všech významnějších akcí, seminářů trenérů a cvičitelů lyžování.

Vždy považoval tělesnou kulturu za nezbytnou součást životního stylu, zejména u duševně pracujících, sám byl velmi všestranným člověkem. Mimo lyžování pracoval aktivně v plavání, turistice a kanoistice.

Všem nám zůstane Jiřka Kopal v paměti pro jeho lidské vlastnosti, schopnost jednat s lidmi, kamarádství, pro jeho obětavost a poctivost v práci. Bude nám všem hodně chybět na horách i všude tam, kde jsme byli zvyklí vidat jeho sympatickou usměvavou tvář.

Kolektiv funkcionářů při přeboru ČSSR dorostu v běžeckých disciplínách

Záběr z Poháru lyžařské mládeže Středočeského kraje, ze závodu mladších dorostenců, který uspořádala Poldi Kladno

Pohár lyžařské mládeže Středočeského kraje

Na počátku byl jasný úkol: dát mládeži příležitost k závodění v průběhu celé zimy. A to nejen těm „dobrým“, kteří mohou startovat na přeborech CSR, ČSSR, NKZ a CKZ, ale především těm, jejichž účast v přebornických soutěžích by končila účastí na krajském přeboru. Vždyť například v letošní zimě by „sezóna“ pro tyto dorostenecké sjezdaře trvala prakticky jen týden: 8. ledna — okresní přebor, 15. ledna krajský přebor — a dost.

U zrodu Poháru mládeže stáli běžci. Ovšem jejich soutěžní systém vyhovoval prakticky jen silným oddílům. Každý ze zúčastněných oddílů musel totiž obsazovat při závodech všechny kategorie dorostu i žactva, což mělo negativní dopad v malém počtu zúčastněných celků. K radikální změně v organizaci krajského mládežnického poháru došlo před začátkem loňské sezóny. Pohár byl rozšířen o sjezdařské soutěže a byl změněn na soutěž okresů. Byly zrušeny soupisky a v každém z vypsaných závodů bodovalo vždy nejlepších 10 závodníků v každé věkové kategorii, a to 25 — 1 bodem. Do soutěže bylo zařazeno celkem 15 závodů v přespolním běhu, slalomu, obřím slalomu a běhu. Jaký byl ohlas na tuto reorganizaci soutěže? Bez nadsázky lze říci, že kladný. Soutěže, započítávané do poháru trvaly od října do začátku března a startovali v nich závodníci z 9 okresů kraje. V soutěži nakonec zvítězila Mladá Boleslav před dlouhou vedoucími Mělníkem, Kladnem, Příbramí a Prahou-východ.

Vzhledem k tomu, že se nejednalo o přebornickou soutěž, byly pořadatelské příspěvky minimální. Pořadatelé dvoudenních závodů dostali z prostředků KNV na rozvoj TV příspěvky v průměrné výši 1000 Kčs. Pokud se některý závod konal v rámci veřejného závodu (např. Senohrabské patnáctky nebo Memoriálu kpt. Jaroše), pak příspěvek odpadl vůbec. Proto je třeba vysoko ocenit přístup všech pořadatelů — zejména Mladé Boleslavi — kteří se o zdar poháru přičinili.

Na základě zkušeností z I. (reorga-

nizovaného) ročníku byl připraven rozpis na II. ročník. Z rozsahu byly vypuštěny přespolní běhy, neboť při nich bodovali pro okresy lehčí atleti, kteří se potom lyžařských soutěží nezúčastnili. Počet závodů byl stanoven na 12 — z toho 6 běžeckých a 6 sjezdařských. Beze změny zůstal systém hodnocení, stejně jako věkové kategorie (starší a mladší žactvo a dorost). II. ročník poháru byl zahájen 17.—18. prosince 1977. Běžci vybojovali prvé dva závody v Harrachově, kde je uspořádal přímo VSL KV ČSTV. Pořadatelem prvních dvou závodů mladých sjezdařů v Javořím dole byl LO Poldi SONP Kladno. Novinkou letoš-

ního ročníku bylo, že žáci a dorostenci (podobně i žákyně a dorostenky) jezdili ve sjezdových soutěžích stejné tratě, takže bylo možné srovnání výkonnosti i mezi kategoriemi. Ukázalo se, že právě v těch nejmladších máme řadu talentů. Tak například při dalším kole soutěže, které uspořádala Autoškoda Mladá Boleslav na Dvoračkách, zvítězila ve slalomu žákyně Bečvárovská před všemi dorostenkami (a byly mezi nimi např. Jonášová, Doušová, Smutná atd.). Tento závod měl i punc „mezinárodnosti“ — startovali v něm mimo soutěž i dorostenci z družebního okresu Zwickau z NDR.

Vzhledem k špatným sněhovým podmínkám kraje bylo 11 z 12 vypsaných závodů uspořádáno v Krkonoších. Tíhu pořadatelských starostí nesly opět lyžařské oddíly Autoškody Mladá Boleslav (uspořádala 5 závodů) a Poldi SONP Kladno (4 závody). Jediným závodem, který se podařilo uspořádat na území kraje, byl závod v běhu v rámci Senohrabské patnáctky místního Sokola Senohraby. Posledním závodem započítávaným do soutěže byl Memoriál kpt. Jaroše, který se jel 2. dubna na Dvoračkách, takže soutěž probíhala téměř po čtyři měsíce.

Na závěr několik údajů o účasti a konečném umístění oddílů. V letošním ročníku soutěžilo již 11 z 12 okresů kraje — nezúčastnil se pouze Benešov. Prvenství bezpečně obhájil okres Mladá Boleslav, který již od prvních kol vytvořil spolu s Kladnem vedoucí tandem. O umístění na dalších místech se tvrdě bojovalo a rozdíly nebyly velké — například mezi třetím a šestým okresem jen 65 bodů. Pořadí na dalších místech: 3. Příbram, 4. Praha-východ, 5. Kolín, 6. Mělník (loňní druhý!), 7. Nymburk, 8. Rakovník, 9. Kutná Hora, 10. Beroun, 11. Praha-západ. Neoficiálně bylo ve sjezdových disciplínách provedeno i hodnocení jednotlivců.

Co říci na závěr? Hlavní cíle záměru se podařilo splnit. Byla vytvořena organizačně jednoduchá soutěž, která dala mládeži řadu příležitostí k závodění. Zkušenosti z letošního ročníku se bezesporu promítnou v přípravě a rozpisu III. ročníku, s jehož přípravou se již započalo.

Ing. VÁCLAV SETNIČKA

ŽEBŘÍČEK SKOKANŮ

František Novák (SVS-M Dukla Liberec) je v čele žebříčku čs. skokanů po devíti celostátních klasifikačních závodech uplynulé sezóny, z nichž se jim započítávaly čtyři nejlepší výsledky. Hodnotily se výkony tří závodů na středním můstku na Štrbském Plese 17. a 18. prosince 1977, Turné Bohemia 14. a 15. ledna 1978 v Liberci na Ještědu (P 70 a 90 m), mistrovství ČSSR na Štrbském Plese na středním a velkém můstku 4. a 5. února a dvou závody na Štrbském Plese (P 70 a 90 m) 14. a 15. března. Všech devět CKZ absolvovalo 15 závodníků.

Pořadí skokanů: 1. František Novák (SVS-M Dukla Liberec) 960,0 b., 2. Leoš Skoda (ASVS Dukla Liberec) 958,6, 3. Jozef Hýsek (ASVS Dukla Banská Bystrica) 945,2, 4. Josef Samek (ASVS Dukla Liberec) 924,6, 5. Ján Tanczos (ASVS Dukla Banská Bystrica) 917,0, 6. Zdeněk Janouch (SVS RH Štrbské Pleso) 914,2, 7. Ivo Felix 898,8, 8. Jaroslav Balcar 888,6, 9. František Novotný 883,8, 10. Jiří Balcar (všichni ASVS Dukla Liberec) 875,1, 11. Vlastimil Sedlák (SVS-M Dukla Liberec) 867,3, 12. Jozef Rusko (ASVS Dukla Banská Bystrica) 866,3, 13. Břetislav Novák 864,3, 14. Ladislav Jirásko (oba ASVS Dukla Liberec) 850,2, 15. Josef Brzuchanski (TŽ Třinec) 834,7, 16. Vladimír Babiš 834,0, 17. Jozef Kmeť (oba ASVS Dukla Banská Bystrica) 831,5, 18. Milan Kontúr (MEZ Frenštát p. Radhoštěm) 814,2, 19. Dušan Túry (ASVS Dukla Banská Bystrica) 807,5, 20. Milan Makovec (Ještěd Liberec) 803,7 b.

Lyžiarske športové triedy na Slovensku a ich výkonnosť

Na Slovensku sú na ZDŠ Banská Bystrica, ul. Pionierov a na ZDŠ v Štrbe jediné športové triedy, v ktorých sa žiaci špecializujú na bežecké lyžovanie. Obidve školy majú už takéto triedy od 6. ročníka vo všetkých, čo znamená, že v rámci riadnej dochádzky na ZDŠ je zapojených do športovej prípravy v športových triedach zhruba 120 chlapcov a dievčat. Výsledky oficiálnych majstrovských súťaží v SSR aj v ČSSR v posledných rokoch ukázali, že žiaci týchto tried nielenže zaznamenávali športové úspechy v rámci SSR a ČSSR, ale že celkovo pozdvihli aj kvalitatívnu úroveň mládežníckeho bežeckého lyžovania v SSR.

Pravda, na tieto súťaže sa dostávali spravidla len niekoľkí najlepší, kým väčšina žiakov si preverovala svoju športovú výkonnosť len na miestnych súťažiach a niektorí žiaci vôbec nepretekali. Pravidelné previerky, súťaže každého žiaka športovej triedy podľa možnosti v štandardných podmienkach najmä počas rokov dospievania môžu najlepšie poukázať na dynamiku rozvoja všeobecnej a špeciálnej pohybovej výkonnosti a tým odhaľovať rozhodujúce telesné funkčné, pohybové aj psychické predpoklady pre bežecké lyžovanie — čo je jedným z poslaní športových tried.

Za tým cieľom rozhodli metodické oddelenie SÚV ČSZTV s koordinačným výskumným pracoviskom a to Výskumným ústavom pri FTVŠ UK poriadat súťaž žiakov lyžiarskych športových tried. 9. a 10. marca sa uskutočnila prvý raz súťaž na Štrbskom Plese a to pre všetkých žiakov predbežne siedmich a ôsmich ročníkov. Súťažilo sa v nekonvenčných disciplínach, v takých, ktoré zodpovedajú ako výskumným, tak aj športovotecnickým zámierom a to: beh na rýchlosť na 100 m na rovine s letným štartom, osobitne striedavý a súpažný beh a beh na vytrvalosť na 1500 m dievčatá a 3000 m chlapci. Osobitosťou tejto súťaže bolo to, že všetci žiaci behali na rovnakom druhu bežeckých lyží. Všetky lyže boli jednotne navoskované a čo býva zriedkavo, že mali všetci rovnaké snehové a poveternostné podmienky. Ideálne upravené trate a štandardizácia podmienok v previerkach poskytovali všetkým žiakom možnosť prejavíť svoju fyzickú silu a technickú vyspelosť v rovnakej miere.

Previerky boli súťažou triednych celkov ZDŠ Štrba a Banská Bystrica a to osobitne chlapcov a dievčat, potom triedy ako celku a aj jednotlivcov v rámci tej istej triedy. Výsledky súťaže triednych celkov sa udávajú v percentuálnom vyjadrení, ktoré zvyrazňuje kvalitu výkonu podľa umiestnenia. U jednotlivcov sú tieto časy v sekundách.

Siedmy ročník Beh na rýchlosť — 100 m — beh striedavý

Chlapci: 1. Štrba 60 %, 2. Banská Bystrica 40 % — jednotlivci: 1. Ursíny, B. B. 19,2, 2. Tomko, Š. 19,4, 3. Javorka - B. B. 19,6.

Dievčatá: 1. Banská Bystrica 67 %, 2. Štrba 33 % — jednotlivci: 1. Sekáčová, B. B. 20,6, 2.—4. Tomková, Š., Racková, Krnáčová, B. B., všetky 21,0. Ročník ako celok: Banská Bystrica 53,5 %, Štrba 46,5 %.

100 m — beh súpažný, jednokročný
Chlapci: 1. Štrba 59 %, 2. Banská Bystrica 41 % — jednotlivci: 1. Ursíny,

B. B. 19,8, 2. Pisko, Š. 20,0, 3. Pavla, Š. 20,2.

Dievčatá: 1. Banská Bystrica 65 %, 2. Štrba 36 % — jednotlivci: 1. Sekáčová, B. B. 23,0, 2. Homolová, B. B. 23,1, 3. Trnková, Š. 23,5.

Ročník ako celok: Banská Bystrica 64 %, Štrba 36 %.

Beh na vytrvalosť

Chlapci — 3000 m: 1. Štrba 65 %, 2. Banská Bystrica 35 % — jednotlivci: 1. Očenáš, Š. 14:04,0, 2. Ursíny, B. B. 14:08,6, 3. J. Baláž, Š. 14:38,3.

Dievčatá — 1500 m: 1. Banská Bystrica 53 %, 2. Štrba 47 % — jednotlivci: 1. Nemcová, Š. 7:12,5, 2. Sekáčová, B. B. 7:31,0, 3. Tomková, Š. 7:32,7.

Ročník ako celok: Štrba 56 %, Banská Bystrica 44 %.

Ôsme triedy

Beh na rýchlosť - 100 m - beh striedavý

Chlapci: 1. Štrba 56 %, 2. Banská Bystrica 44 % — jednotlivci: 1. Fraňič, B. B. 18,7, 2. Gründvaldský, Š. 19,8, 3. Gaží, Š. 19,9.

Dievčatá: 1. Banská Bystrica 65 %, 2. Štrba 35 % — jednotlivci: 1. Krnáčová, B. B. 19,6, 2. Plachtinská, B. B. 20,3, 3. Lehotská, B. B. 21,3.

Ročník ako celok 1. Banská Bystrica 54,5 %, 2. Štrba 45,5 %.

100 m — beh súpažný, jednokročný

Chlapci: 1. Štrba 68 %, 2. Banská Bystrica 32 % — jednotlivci: 1. Gründvaldský, Š. 17,5, 2. Gaží, Š. 18,3, 3. Fraňo, B. B. 18,6.

Dievčatá: 1. Banská Bystrica 63 %, 2. Štrba 37 % — jednotlivci: 1. Krnáčová, B. B. 19,4, 2. Gavalierová, Š. 20,0, 3. Dobrotová, B. B. 20,9.

Ročník ako celok 1. Štrba 52,5 %, 2. B. Bystrica 47,5 %.

Beh na vytrvalosť

Chlapci 3000 m: 1. Štrba 58 %, 2. Banská Bystrica 42 % — jednotlivci: 1. Gaží, Š. 13:09,0, 2. Graňo, B. B. 13:35,0, 3. Kubiš, B. B. 14:06,0.

Dievčatá 1500 m: 1. Banská Bystrica 54,5 %, 2. Štrba 45,5 % — jednotlivci: 1. Dobrotová, B. B. 7:03,9, 2. Krnáčová, B. B. 7:10,0, 3. Gavalierová, Š. 7:15,0.

Ročník ako celok 1. Banská Bystrica 54,5 %, 2. Štrba 45,5 %.

Z výsledkov vyplýva, že siedme a ôsme ročníky obidvoch škôl a pohlaví sú v konečnom matematickom výraze lyžiarskej výkonnosti 53:47 v prospech B. Bystrice pomerne vyrovnané.

Okrem spomínaných meraní sa previedlo aj meranie ďalších testov špeciálnej výkonnosti a to prekážkovej dráhe, prítahovaní (jernberg) a ručným dynamometrom. Výsledky merania poslúžia učiteľom a trénerom športových lyžiarskych tried pri posudzovaní výkonnostného rastu žiakov v tréningovom procese.

S. GAJER, L. HUSOVSKÁ

Výskumný ústav FTVŠ Bratislava

NOVINKY v lyžařské výstroji

Začátkem dubna se uskutečnilo v Harrachově tradiční setkání výrobců lyžařské výstroje a komise výstroje a výstroje Výboru svazu lyžování ÚV ČSTV za účasti zástupců vedení svazu, státních zkušeben, ústřední technické kontroly a obchodu. Na jeho programu bylo hodnocení praktických zkoušek ověřovaných prototypů a odsouhlasení přípravy zásobení pro příští sezónu. Hodnotily se nové vyzorované lyžařské bundy a komplety pro sjezdáře i běžce.

Novinkou zimní sezóny 1978—79 bude deskové bezpečnostní vázání, které v licenci připravuje do výroby a na trh dodá ve třetím čtvrtletí Koh-i-noor Bilovec. Problémy s dětskými kluzkami pro nejmenší lyžaře vyřešil úspěšně Nisaport, který předvedl nové celoplastikové kluzky. Drevindustria přivezla nový typ sjezdových lyží Condor a Passát se zajímavou povrchovou úpravou. Filmový průmysl uvádí na trh další z řady vázání firmy Marker, které je velmi kvalitní. Dřevotvar předvedl sjezdovou hůl s novou hlavici s opěrkou a stříškovým talířem.

Zdálo by se, že je vše v pořádku. Letošní nedostatek běžek, který se jeví jako chronický, řešil výrobce spolu s dalšími zainteresovanými složkami na nejvyšší úrovni. Pro letošní rok se počítá s dovozem běžek ze Sovětského svazu, Bulharska a KS v množství, které pomůže zaplnit mezeru v zásobování trhu. Botana Skuteč začala vyrábět nové sjezdové skeletové boty (za přijatelnou cenu 1450 Kčs) a ve vývoji pracuje na závodních bežeckých botách „s nose-m“, oboje prošly prvními zkouškami. Zástupce výroby se však porady nezúčastnil a tak nebylo možno projednat výsledky praktických zkoušek. Realizace nutných úprav se tím zbytečně opozdí.

Členové komise výstroje a výstroje VSL ÚV ČSTV již řadu let napomáhají svými zkušenostmi výrobcům v oblasti vývoje k technické dokonalosti a účelnosti výrobků, zejména pak praktickými zkouškami ověřují požadovanou funkčnost. Účelem spolupráce mezi VSL ÚV ČSTV a výrobci je zajištění dokonalých tuzemských výrobků pro početnou lyžařskou rodinu a výkonnostní sportovce. Cílem všech je, aby veškerá výstroj a výstroj byla kvalitní a aby intenzivní vývoj celé oblasti lyžařské výstroje dovedl tuto výrobu na světovou úroveň.

V roce, kdy oslavujeme 75. výročí založení organizovaného lyžování v českých zemích, je toto přání zvláště výrazné a upřímné.

JANA WYMEROVÁ

Fotografie na první, druhé a zadní straně obálky ing. Juraj Bobula, na třetí straně obálky MUDr. Vratislav Daněk.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Pavel Borský, ČTK, Stanislav Ehnert, Jiří Kotland, Josef Matyska, ing. Václav Setníčka, Josef Stránský a Jaroslav Trousil.

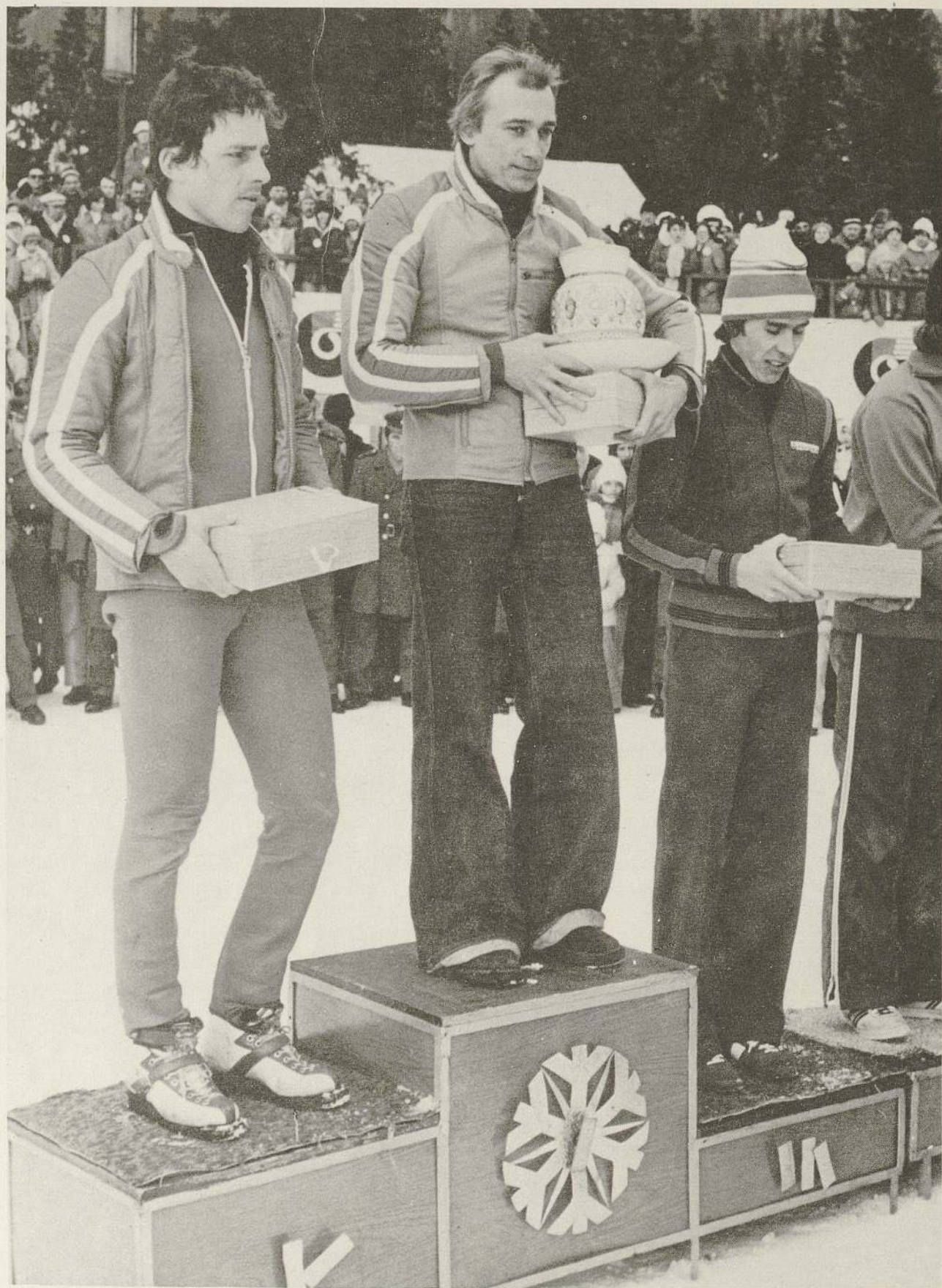

Mistrovství Evropy juniorů

V rakouském Murau se konalo juniorské mistrovství Evropy 1978 v klasických disciplínách, kterého se zúčastnili také mladí čs. reprezentanti. Na prvním obrázku u stanové šatny si připravují lyže pro závod. Na druhém sruženáři Miroslav Kumpošt, který obsadil deváté místo, na třetím pohled na malou tribunku, před níž běží čs. junior Michal Georgiev.

Jedlička
TPA

lyžařství

ROČNÍK 64 ♦ ČERVENEC 1978 ♦ Kčs 3,— 7

Opět na kolečkových lyžích

Ani v létě naši lyžaři neodpočívají, ale pilně trénují. Běžky vyměnili za kolečkové lyže a „polykají“ denně desítky kilometrů, aby byli dobře připraveni na novou sezónu. Na prvním obrázku František Šimon v čele trojice běžců. Na druhém Jiří Beran, který se v uplynulé sezóně mohl pochlubit několika pozoruhodnými výsledky. Na třetím členky čs. reprezentačního družstva žen na pěkné asfaltové dráze v Jizerských horách u Bedřichova. Zleva Dagmar Palečková, Heidi Hanischová, Jana Strnádková, Anna Pasiarová a Květa Jeriová.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

75 LET
ČS. ORGANIZOVANÉHO
LYŽOVÁNÍ

PŘEHLED ČS. MISTRŮ

ZAJÍMAVOSTI
K JUBILEU LYŽAŘŮ

NA TITULNÍ STRANĚ OBÁLKY MI-
CHAL ŠOLTÝS (SLAVIA UK BRATI-
SLAVA), KTERÝ PATŘÍ K PŘEDNÍM
ČS. LYŽAŘŮM VE SJEZDOVÝCH DIS-
CIPLÍNÁCH. — NA ZADNÍ STRANĚ
OBÁLKY PROHLÍDKA TRATĚ ÚČAST-
NICEMI FINÁLE O PRAŽSKOU VLOČ-
KU NA HORNÍCH MÍSEČKÁCH V PĚK-
NĚM PROSTŘEDÍ KRKONOŠ

(Upozornění čtenářům: celý pestrý
obsah 8. čísla Lyžařství bude věnován
jubileu 75 let čs. organizovaného ly-
žování.)

lyžařství

Ročník 64

Číslo 7

Vydává Československý svaz tělesné vý-
chovy v nakladatelství Olympia v Praze.
Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd
Janeček. Vedoucí redaktor časopisu
Jaroslav Trousil. Řídí redakční
rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský,
K. Eidpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kot-
land, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach,
R. Marek, J. Maršik, Z. Paulů, Z. Rem-
sa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88
Praha 1, Klimentská ulice 1. Telefon
číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1.
dni předcházejícího měsíce. Vychází jed-
nou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské
závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje
Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs.
Informace o předplatném podá a objed-
návky přijímá každá pošta i doručovatel.
Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS —
ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku,
Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto
čísla byla 1. června 1978.

ISSN - 0323 - 1445

JAK DÁL V ČS. LYŽOVÁNÍ PŘED ZOH 1980

Čs. reprezentační družstva lyžařů zahájila dvouletou přípravu na ZOH 1980 v Lake Placid. Vrcholové subkomise jednotlivých disciplín a vrcholová komise výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV po skončení sezóny mistrovství světa 1977—78 provedly analýzu uplynulého závodního období s přihlédnutím k některým neuspokojivým výsledkům a nedostatkům čs. vrcholového lyžování. Byla projednána předsednictvem VSL ÚV ČSTV a oddělením vrcholového sportu ÚV ČSTV, se zástupci resortů a předložena předsednictvu ÚV ČSTV s návrhy na opatření.

Byly připraveny výcvikové plány na dvouleté období do ZOH 1980, sestavena nová reprezentační družstva a realizační týmy. Došlo k některým změnám ve složení týmů, v nichž dostali příležitost především mladí perspektivní závodníci a závodnice. Ve většině disciplín se podařilo doplnit realizační týmy, vyměnily se i některé trenérské kádry. Sestavení a upřesnění plánů si vyžádalo mnoho desítek hodin fundovaných činovníků, výměnu zkušeností a názorů a nebylo snadno řešitelné. Obeslání ZOH 1980 je velmi nákladné a jen nejlepší reprezentanti s předpoklady na dobré umístění mají vyhlídky dostat se do kolektivu, který pojede hájit dobré jméno čs. tělovýchovy a sportu na náročnou olympijskou přehlídku. Proto také ve většině disciplín reprezentační družstva byla rozdělena do dvou skupin, z nichž ta s adepty ZOH 1980 bude mít maximální podporu přípravy.

O analýze současného stavu a rozvoje čs. vrcholového lyžování, návrzích na opatření a dvouleté přípravě čs. reprezentačních družstev jsme hovořili s ústředním trenérem a předsedou vrcholové komise VSL ÚV ČSTV Zdeňkem Remsou. Položili jsme mu několik otázek.

— V čem se bude lišit příprava na ZOH 1980 ve srovnání s přípravou na MS 1978?

„Byly zvýšeny objemy přípravy u všech reprezentačních kolektivů. Větší náročnost budeme vyžadovat v tělesné přípravě zejména sjezdařů a sjezdařek, ale i u běžců, běžkyň a skokanů. Sdružení nejsou ještě na patriční úrovni. Jejich družstvo je složeno z mladých závodníků, u nichž je třeba objemy postupně zvyšovat a zajistit lepší organizaci tréninku. Zatím nepředpokládáme, že by někdo z juniorského týmu sdruženářů si dobrými výsledky vybojoval účast na ZOH 1980. Ukázalo se, že je velmi důležité dodržet plánovaný objem přípravy zvláště v závěrečné části. Zkvalitnila se a zlepšuje se evidence a kontrola tréninku, významným pomocníkem se stává analýza dosavadní tréninkové činnosti s ohledem na dosažené výsledky kontrolních testů a kontrolních závodů. U všech družstev pracují výzkumné skupiny s větší odpovědností a snahou vypracovat metody rychlé informace v průběhu tréninku.“

— Co by mělo nejvíce přispět k zvýšení úrovně našeho vrcholového lyžování?

„Hodně si slibujeme od prohloubení spolupráce reprezentačních družstev mužů a žen s juniorskými týmy. Vyžaduje to dokonalou spolupráci jejich trenérů a asistentů, která se již začíná projevovat. Tuto snahu podpoří některé společné výcvikové tábory a přiblížení systému práce juniorských družstev co nejvíce přípravě dospělých. Doplnění realizačních týmů přispívá k dobrému zajištění přípravy po stránce lékařské, psychologické, technické, taktické a samozřejmě tělesné. Snažíme se o jednotnou evidenci tréninku všech talentovaných závodníků a závodnic, řízenou z centra. Týká se nejen členů reprezentačních družstev, středisek vrcholového sportu dospělých i mládeže, ale také vybraných talentovaných závodníků a závodnic v tréninkových střediscích mládeže, jakož i spolupráce jejich trenérů. První dobré zkušenosti na tomto úseku má běžecká vrcholová subkomise a připravený jarní seminář trenérů v Praze přinesl cenné poznatky. Máme snahu aby naši nejlepší lyžaři měli celoroční kontakt se sněhem. Týká se to především běžců a sjezdařů a i letos je v plánu příprava na ledovci. Skokanům tento trénink nahrazují můstky s umělou hmotou.“

— Kteří trenéři povedou přípravu reprezentačních družstev?

„Trenérem reprezentačního družstva běžců je dále Jaroslav Honců, jeho asistentem ing. Ján Pavský. Ve vedení přípravy běžkyň bude pokračovat Zdeněk Ciller s asistentem Stanislavem Baluchem. Trenérem sjezdařských reprezentantů Bohumíra Zemana a Miloslava Sochora je ing. Vlastimil Horák, družstva žen Povol Štátný a asistentem pro oba týmy Miroslav Němec. Vedením týmu skokanů byl pověřen Jiří Raška, pomáhat mu bude Zbyněk Hubač. O juniorském tým sdruženářů se bude dále starat Ladislav Rygl s asistentem Tomášem Kučerou.“

— Jaké jsou další vyhlídky čs. lyžování?

„Tak jako v jiných sportech i v lyžování světový vývoj v posledních letech zaznamenal prudký výkonnostní vzestup a znamená posun reprezentantů dalších zemí do světové špičky. Čs. vrcholové lyžování na ZOH 1978 a letošním mistrovství světa nezaznamenalo takové výsledky, jaké jsme očekávali. To se týká především skokanů. Lyžování je u nás velmi populárním sportem a jeho sportovní rekreační formě se věnuje téměř 3 milióny našich občanů. Všichni naši činovníci, závodníci a závodnice učiní vše, aby čs. lyžování i při stále stoupající úrovni za nebyvalé podpory stranických a státních orgánů se na ZOH 1980 a příštích mistrovstvích světa zařadilo mezi nejspěšnější země na světě. Bude to velmi těžký úkol, ale věřím, že společným úsilím se nám podaří ho splnit!“

JAROSLAV TROUSIL

Pomoc Evropskému poháru

V září minulého roku jsme v článku „Perspektiva Světového poháru“ napsali, že SP, jako nejvyšší soutěž závodního sjezdového sportu, nemůže existovat izolovaně od ostatního sjezdového dění. SP je toliko součástí mezinárodního závodního programu, který mimo jiné zahrnuje také závody Evropského poháru (EP) a všechny ostatní FIS závody. Evropský pohár musí zůstat zachován a plnit své poslání, tj. zajišťovat sportovně hodnotné starty mladým, nastupujícím závodníkům

Od svého založení v roce 1971 (Opatije) nepřestal EP objevovat a vychovávat budoucí mistry a mistryně. Fabienne Serratová vyhrála EP v roce 1972, dva roky před tím, než se stala mistryní světa v obřím slalomu. Mladíčka 16letá Patricia Emonetová se v tomtéž roce zúčastnila několika závodů EP a o rok později vyhrála čtyři závody SP (3X slalom, 1X obřím slalom) a v celkové klasifikaci SP se umístila na třetím místě. Fausto Radici se v EP prosadil v roce 1973 a od té doby patřil ke světové špičce. V roce 1974 získává také Ingemar Stenmark v EP prvé vavříny na mezinárodním poli. EP avizuje již několik sezón vzestup výkonnosti ve sjezdování také v socialistických státech, např. u nás (Dáša Kuzmanová, rok 1975: 1. místo v obřím slalomu a celková vítězka, Míla Sochor, rok 1975: 1. místo v obřím slalomu a 3. místo v celkové klasifikaci), v Polsku (Bachleda) a v Bulharsku (Popangelov).

Evropský pohár neměl vždy na růžích ustláno. Musel se vypořádávat s velkými problémy a prodělal ve své krátké historii těžké chvíle. Nebyly to jen finanční starosti, které jej v posledních letech sužovaly. Ty se obnovou smlouvy s italskou firmou Parmalat podařilo již překlenout. Obecně však bylo a dosud je pocíťováno, že závody pořádané mimo rámec SP se stávají závody druhořadého významu na pokraji sjezdového dění. Důkazem pro tuto pravdu je mj. minimální zájem hromadných sdělovacích prostředků o závody EP a ostatní FIS závody. Televize, tisk ale i diváci se zaměřují takměř výlučně již jen na závody SP. EP zanedbávala v posledních letech i sama federace. Statut federace hovoří jednoznačně o tom, že základním jejím posláním je péče o rozvoj lyžařského sportu ve světě; mezinárodním lyžařským sportem ovšem nejsou jen SP, MS a ZOH, tj. atraktivní sportovní akce s mimořádnou popularitou u diváků.

Dozrál čas a komise FIS pro EP dospěla k závěru, že je třeba EP postavit na zdravý perspektivní základ. Jeho hlavním úkolem musí být syste-

Polák Ciaptak Gasienica patří k předním polským sjezdařům. Na letošní Mezinárodní zimní univerziádě ve Spindlerově Mlýně ve slalomu vybojoval zlatou medaili

maticky napomáhat mladým talentům k výkonnostnímu růstu. Nastupující, početně silná a dravá mladá garda zaujme vbrzku, mnohem rychleji nežli si častokrát myslíme, přední pozice ve velkých mezinárodních střetnutích, ve SP, na MS a ZOH. Tam, jak známo, mohou obstát jen tvrdě a všestranně trénovaní sportovci, s bohatými závodnickými zkušenostmi a zdravým sebevědomím. Vychovat tento typ sjezdaře je obtížný, několikaletý proces, v němž důležitou dílčí roli musí sehrát také EP. Toto poznání se stalo ústředním motivem věcně dobře fundovaného jednání komise FIS pro EP, uskutečeného koncem dubna t. r. v Regensdorfu.

Podkladem pro jednání byly náměty, přijaté vedoucími družstev a trenéry EP na dvou schůzích ve Vysokých Tatrách, uskutečených u příležitosti finálových bojů o EP 78 ve dnech 24. a 25. března 1978.

Ve snaze určit EP dlouhodobou koncepci a v této souvislosti především jeho vazbu na SP a jeho vztah k ostatním FIS závodům, přijala komise v Regensdorfu některá závažná rozhodnutí, která lze shrnout takto:

1. počet závodů v programu soutěže o EP musí být snížen maximálně na 24 závodů;

2. pro účast v závodech EP budou kvalifikováni výhradně závodníci (závodnice) s méně jak 100 FIS body v některé ze tří sjezdových disciplín. Závodníci bez FIS bodů v závodech EP již nebudou moci startovat. Předpis o minimální kvotě dvou jezdců (bez FIS bodů) pro stát bude zrušen, pokud bude zrušen obdobný předpis také ve SP;

3. prvních 15 jezdců v listopadové bodové listině FIS nemohou být v EP bodově vyhodnocováni a klasifikováni, mohou si ale v závodech EP vyjždět FIS body;

4. bylo rozhodnuto dožadovat se zásadně, aby závody EP byly bodově zvýhodněny proti ostatním závodům FIS, s výjimkou závodů SP, MS a závodů v programu Světové série; dosavadní minimální bodová přírážka pro závody EP je pokládána za nepřiměřeně vysokou. Poměrem 5:2 hlasům přijala komise návrh M. Cotelliho

(Itálie), podle kterého výše minimální bodové přírážky by měla být stanovena takto:

— pro závody EP bodovou hodnotou 15. závodníka v bodové listině FIS,

— pro ostatní FIS závody (nikoli pro SP, MS a ZOH) bodovou hodnotou 30. jezdců v bodové listině FIS. M. Cotelli byl pověřen vypracováním příslušného návrhu pro klasifikační komisi;

5. velice obsáhle bylo diskutováno o pravidlech pro technické provádění závodů EP;

— závody ve sjezdu by se místně měly oddělit od pořádání slalomů a obřích slalomů; sjezdový závod vyžaduje speciální přípravu, zejména úprava tratě je velmi náročná a trénink vyžaduje potřebný klid a čas. Zásadně by ve stejném místě se měl jet jen jeden závod ve sjezdu. Výjimkou z tohoto pravidla bude případ náhradního sjezdu za závod, který z technických důvodů nemohl být proveden na původně určeném místě. Před každým závodem ve sjezdu a příjezd do místa konání závodu v obřím slalomu nebo slalomu by měl být uskutečněn dva dny před závodem,

— arbitři pro závody EP ve všech třech disciplínách by měli být nomínováni federací,

— problém startovního pořadí pro druhé kolo slalomu nebo obřích slalomu, o kterém bylo jednáno již také v Lahti u příležitosti klasického MS 78 (přízpůsobit se SP), je tč. neřešitelný; bylo rozhodnuto připravit iniciativní návrh k projednání kongresem FIS 1979,

— v otázce zrušení nebo ponechání předpisu o výhodě zvýšené účasti pro pořádatelské země nebyli členové komise jednotného názoru;

6. zmírněny budou poněkud finanční závazky pořadatelů závodů o EP v alpských zemích. Cestovné ve výši 40 Svírs na osobu a pobytové náklady budou hrazeny jen závodníkům s počtem do 50 FIS bodů, závodníkům do 80 FIS bodů: činovníkům jednotlivých družstev budou náhrady hrazeny podle počtu závodníků kvalifikovaných ke startu v závodech v příslušném družstvu;

7. diskutovány byly rovněž otázka organizace a otázka formule pro vyhodnocování EP:

— Serge Lang, jako předseda komise, vyslovil názor, že by bylo vhodné a užitečně určit pro celé turné závodů EP zvláštního činovníka (inspektora) s povinností radit pořadatelům a trenérům a kontrolovat, jsou-li při provádění jednotlivých závodů zachovávány předpisy o EP (obdoba komisaře v našich ligových soutěžích). Náklady, spojené s vysláním tohoto činovníka by musela krýt federace,

— velká nespokojenost byla vyslovena s tč. platnou formulí pro vyhodnocování soutěže. Guido Geiger (Švýcarsko) předložil detailně propracovaný návrh, který by znamenal, pokud by byl přijat, podstatné zjednodušení formule. Materiál byl uznán jako dobrý podklad pro vypracování návrhu pro kongres FIS 1979. Vzhledem k tomu, že formule vyhodnocování EP se pro příští sezónu měnit nemůže, bylo by předčasné Geigerův návrh blíže komentovat.

Zpřísnit kvalifikaci pro účast v zá-

vodech EP je rozhodnutím zcela zásadního významu. Jde o opatření, které nepochybně zvýší kvalitu startovního pole každého závodu o EP a tím i sportovní hodnotu celé soutěže. Bodová priorita pro závody EP, jinými slovy diferenciální snížení minimální bodové přírážky u závodů EP proti ostatním FIS závodům (nikoli SP, MS a ZOH) je progresivním opatřením. Zvýší šance pro vyjždění příznivějších FIS bodů a stane se stimulem pro mladé talenty k větší účasti v závodech EP. Neméně významným opatřením je snížení dosavadního počtu závodů na maximálně 24 závodů. Uvážíme-li, že např. v loňské sezóně jeli muži 33 závodů, je nově stanovený maximální počet 24 závodů nutno pokládat za vhodné opatření pro získání prostoru pro potřebný trénink mladých závodníků. I když v kalendáři EP pro sezónu 1978—79 se dosud nepodařilo dosáhnout požadované redukce v plné výši — v příští sezóně mají jet muži 6 sjezdů, 10 slalomů a 10 obřích slalomů, ženy 7/9/9, tedy celkem 26 resp. 25 závodů —

je to přece jen těsné přiblížení se k stanovené normě.

Vše, co bylo v Regensburgu usneseno, směřuje jednoznačně k podpoře EP. Je samozřejmé, že to, co bylo komisí usneseno, ještě není závazným předpisem. O celém komplexu otázek bylo hovořeno i v Paříži u příležitosti kalendářní konference FIS (10. června). Je nezbytné koncepčně sladit vzájemné vazby zejména mezi oběma nejdůležitějšími sjezdovými soutěžemi, mezi SP a EP. Některá rozhodnutí musí být předložena ke schválení některé z technických komisí případně předsednictvu FIS, jiná dokonce kongresu FIS 1979. Nicméně nezávisle na tom, jaká bude konečná podoba EP, již dnes je možno říci, že veškeré úsilí a snaha trenérů a odborných gremií federace jsou zaměřeny k jedinému cíli — **výrazně pozednout význam a sportovní hodnotu soutěže o EP; Evropský pohár se musí stát kvalifikační soutěží pro závody SP.**

Dr. OTTO KULHÁNEK

Na Západě ostře sledovaný V. Makejev

Je zajímavé sledovat reakci západního sportovního tisku i odborníků na vynikající a zároveň i překvapující vpád sovětského sjezdaře Vladimira Makejeva mezi prvních deset na posledním MS v Garmisch-Partenkirchenu.

Některí vyjadřují údiv nad některými úspěchy závodníků z nealpských zemí vůbec. Podle jednoho francouzského novináře, navíc specialistu na lyžování, je vůbec divné, že se ve špičce alpského lyžování mohou objevit čs. reprezentanti, Poláci, Bulhaři, Jugoslávci a teď už i sovětský závodník.

Svůj údiv například v případě Pongelova a Križaje podepírá dokonce „zasvěceným“ tvrzením, že ani Bulharsko, ani Jugoslávie přece „nevynikají hornatostí“, a navíc je prý přece známo, že ve východoevropských zemích se provozování „tak typicky buržoazní činnosti“ (míněno lyžování) nijak nepřeje. Ponechme stranou skutečnost, že dnes už ani ve Francii není lyžování zdaleka omezeno jenom na buržoazní vrstvy, a povšimněme si hrubé neznalosti faktu, že v řadě socialistických zemí patří lyžování k nejoblíbenějším sportům. Z hlediska jeho aktivního provozování je tento sport například v Československu tak masový, že Francie by musela mít kolem 10 miliónů lyžujících občanů, aby se tomu mohla relativně vyrovnat. A pro novinářské odborníky by nemělo být tajemstvím ani to, že mnozí z úspěšných závodníků socialistických zemí v alpských disciplínách mají poměrně

často možnost kompenzovat případnou nedostatečnou vybavenost svých domácích svahů tréninkem v Alpách, i když je nutno uznat, že potřeba této kompenzace je pro ně už sama o sobě značným handicapem.

Ale vraťme se k nadějnému „černému koni“ Makejevovi. Co říkají o něm? Především to, že na MS se objevil „totálně neznámý“ závodník, který naboural svým úspěchem mezinárodní hierarchii a se startovním číslem 26 nechal za sebou tak vynikající sjezdaře, jako jsou Plank, Hacker, Russi a další. Vladimír Makejev

podle názoru západních novinářů si ce za nejlepšími sjezdaři světa ještě zaostává, ale jeho 9. místo u něj nelze v žádném případě pokládat za maximum jeho možnosti. Mladý Sibiřan je podle znalců schopen ještě značného zlepšení. Například Jean-Claude Killy k jeho jízdě prohlásil, že vzhledem k řadě chyb, jichž se dopustil, a přece přitom skončil na tak vynikajícím místě, lze pokládat za jisté, že Makejev má možnost udělat ještě velké pokroky.

Náhlý zájem o tohoto dvacetiletého sjezdaře se netýká jenom jeho osob-

Dynamika, bojovnost, fyzická zdatnost a výborný cit pro rovnováhu — to jsou vlastnosti, které odborníci u Vladimira Makejeva chválí především

ně, ale perspektiv nástupu sovětského alpského lyžování na světové kolbiště. Tisk na Západě připomíná, že Makejev rozhodně není a hlavně nebude ojedinělým zjevem a že podle informací se v Sovětském svazu velmi usilovně připravuje generace špičkových sjezdařů. Sověští sportovní činitelé v Garmischi už projevili zájem o uspořádání některého závodu Evropského poháru a počítají s tím, že se budou ucházet brzy i o některý závod Světového poháru.

Podle informací novinářů se v Sovětském svazu jako zemi klasických lyžařských disciplín šíří nyní masově zájem o sjezdové lyžování a v plánech na výstavbu a moderní zařízení nových středisek alpského lyžování se s tímto zájmem počítá. Podle místopředsedy Sovětského lyžařského svazu Tamaze Pchakadzeho jsou v SSSR už desetitisíce lyžařů věnujících se sjezdovým disciplínám, ovšem zatím jenom asi 600 aktivních závodníků. Ale to se má vbrzku radikálně změnit.

Sověští činitelé informovali západní novináře v Garmischi také o tom, že Makejev má řadu velmi zdatných konkurentů a že v domácích závodech vůbec nemá monopol na vítězství. Vyznačuje se ovšem skvělou fyzickou kondicí, kterou si jako student tělesné výchovy pečlivě udržuje zejména provozováním lehké atletiky. Makejev věnuje prý atletickým disciplínám mnohem víc času než lyžování, mimo jiné i proto, že jeho vysoké učiliště je od lyžařských terénů vzdáleno stovky kilometrů.

Novináři vyzpovídali i Vladimira samotného. Na otázku, jak se přes všechny objektivní překážky dostal k lyžování, odpověděl s úsměvem: „K lyžování jsem se dostal hlavně proto, že jsem nechodil příliš rád do školy. Nejdříve jsem hrál fotbal. Ale potom jsem si povšiml, že žáci, kteří se věnovali lyžařskému tréninku, byli od části vyučování osvobozeni. Přihlásil jsem se tedy taky, abych této výhody využil. Nejdříve jsem začal běhat. Ale jakmile jsem zkusil sjezd, hned jsem se přeorientoval.“

Od Makejevova úspěchu se na Západě očekává, že bude působit silou příkladu a ovlivní jak lyžující mládež, tak i odpovědné činitele sovětského lyžování. Již nyní se počítá s tím, že v příštích a v dalších sezónách se na velkých mezinárodních závodech bude objevovat stále více sovětských účastníků. Představitelům sovětského sportu se na Západě připisuje i nemalá zásluha na tom, že alpské lyžování přes různé pokusy nebylo vyřazeno z olympijského programu. A v tisku se zdůrazňuje i velmi optimistický postoj vedoucího trenéra sovětských sjezdařů, který sleduje už jistou dobu osobně všechny velké světové závody a svou důvěru v budoucnost sovětského alpského lyžování formuloval prý velmi konkrétně: „V Lake Placidu v roce 1980 se na stupních vítězů objeví i sověští závodníci.“ Jeden z novinářů k tomu píše, že zatím tento optimismus nikdo nebral vážně; nyní se však ukazuje, že sovětský trenér „bude asi dobrým prorokem“.

PAVEL BORSKÝ

Nejúspěšnější skokani v 4. ročníku Poháru osvobození. Zleva Jozef Hýsek, Leoš Škoda, Josef Samek, Ladislav Jirásko, Emil Babiš a František Novotný

Škoda vítězem Poháru osvobození

Prvním letošním závodem ve skoku na můstku s umělou hmotou byl IV. ročník mezinárodní soutěže o Pohár osvobození, který se konal v neděli 7. května při elektrickém osvětlení ve Frenštátě pod Radhoštěm za účasti 49 startujících z Polska a ČSSR. Skončil úspěchem členů čs. reprezentačního družstva, kteří obsadili první čtyři místa. Zvítězil Leoš Škoda před Hýskem, Samkem a Jiráskem. Emil Babiš který po zranění se opět zúčastnil závodů, obsadil slibné páté místo. Mladý sruženář Miroslav Kumpošt osmým pořadím znovu dokázal, že dovede dobře skákat. Nejlepší polský reprezentant Jozef Tajner z Olympie Goleszow skončil desátý.

Účastníci závodů tradičně uctili památku padlých hrdiných sovětských osvoboditelů naší vlasti položením věnce u pomníku poručíka Rožkova. Již sobotní trénink potvrdil, že lze očekávat závody dobré úrovně, neboť Hýsek dosáhl nejdelšího skoku na tomto můstku s PVC při umělém osvětlení — 89 metrů. Po Ivo Felixovi, Františku Novákovi a Jozefu Rus-

kovi se zapsal do čestné listiny vítězů Poháru osvobození Leoš Škoda. Nejdelší skok v soutěži měl Josef Samek ve druhém kole 83,5 m a postoupil ze šestého místa na třetí.

Výsledky: 1. Leoš Škoda (ASVS Dukla Liberec) 224,2 (81,5 a 82,5), 2. Jozef Hýsek (ASVS Dukla Banská Bystrica) 222,2 (81,5 a 82,5), 3. Josef Samek 221,0 (81 a 83,5), 4. Ladislav Jirásko (oba ASVS Dukla Liberec) 220,3 (81,5 a 82,5), 5. Emil Babiš (ASVS Dukla Banská Bystrica) 218,7 (80,5 a 81), 6. František Novotný 215,6 (79 a 79), 7. Jiří Balcar (oba ASVS Dukla Liberec) 214,4 (80,5 a 80,5), 8. Miroslav Kumpošt (SVS-M Dukla Liberec) 211,5 (81 a 78,5), 9. Jozef Rusko (ASVS Dukla Banská Bystrica) 205,2 (78,5 a 78), 10. Jozef Tajner (Polsko) 202,6 (80 a 75,5), 11. B. Novák (ASVS Dukla Liberec) 202,5 (75,5 a 76,5), 12. V. Babiš (ASVS Dukla Banská Bystrica) 200,7 (76 a 78), 13. Felix (ASVS Dukla Liberec) 198,5 (74,5 a 77,5), 14. Sedlák (SVS-M Dukla Liberec) 197,4 (78,5 a 75), 15. Makovec (Ještěd Liberec) 193,9 (76 a 75 m).

Dorostenecký žebříček skokanů

Jiří Parma (MEZ Frenštát p. Radhoštěm) a Břetislav Počík (SVS-M Dukla Liberec) jsou v čele výkonostního dorosteneckého žebříčku skokanů. Započítávaly se v něm tři nejlepší výsledky ze šesti celostátních klasifikačních závodů v obou kategoriích.

Mladší dorostenci: 1. Jiří Parma (MEZ Frenštát p. Radh.) 720,0 b., 2. Dušan Túry (SVS-M Dukla Banská Bystrica) 718,9, 3. Jan Svoboda (SVS-M Dukla Liberec) 703,9, 4. Milan Žingor (TJ Rožnov) 690,2, 5. Lubor Budínský (SVS-M Dukla Liberec) 682,3, 6. Stanislav Martyněk (TŽ Trinec) 682,1, 7. Petr Novotný 680,8, 8.

Libor Votoček (oba SVS-M Dukla Liberec) 661,5, 9. Roman Kumpošt (Slavia VŠST Liberec) 644,4, 10. Vladimír Lukeš (SVS-M Dukla Liberec) 641,6 b.

Starší dorostenci: 1. Břetislav Počík (SVS-M Dukla Liberec) 714,8 b., 2. Jiří Janoud (Jiskra Harrachov) 703,3, 3. Jiří Vala (MEZ Frenštát p. Radh.) 664,0, 4. Jiří Haas 659,4, 5. Zdeněk Plecháč (oba SVS-M Spartak Vrchlabí) 656,1, 6. Ján Ilavský (Dukla Banská Bystrica) 636,2, 7. František Vaculík (Jiskra Harrachov) 617,6, 8. Miroslav Pavlíček (SVS-M Vrchlabí) 607,3, 9. Ivo Peterka (SVS-M Dukla Liberec) 578,1, 10. Jozef Babula (TJ Vysoké Tatry) 573,6 b.

XIV. ZOH 1984 v Sarajevu

Dne 18. května 1978 Mezinárodní olympijský výbor na svém zasedání v Aténách pověřil Jugoslávii a město Sarajevo uspořádáním XIV. ZOH v roce 1984. V konkurenci s Japonskem a Švédskem zvítězila Jugoslávie velmi těsně o pouhé tři hlasy před Japonskem v druhém kole, když Švédsko s malým počtem hlasů vypadlo v prvním kole.

Vzhledem k tomu, že jsem byl pověřen Mezinárodní lyžařskou federací (FIS) abych posoudil možnosti Sarajeva pro uspořádání soutěží ve skoku na lyžích, mohl jsem se na vlastní oči ve dnech 27.—29. března 1978 přesvědčit, jak naši jugoslávští přátelé připravují svou kandidaturu a všechna zařízení pro celý program ZOH. Musím se přiznat, že jsem byl mile překvapen příznivými podmínkami pro všechny lyžařské disciplíny a také velmi seriózní přípravou celé organizace.

Velkou výhodou Sarajeva je skutečnost, že všechny soutěže proběhnou v okruhu necelých 25 km. Olympijská vesnice bude vybudována jednak v Sarajevu a jednak v pohoří Igman, kde budou probíhat běžecké disciplíny a biatlon. Hlavní tiskové středisko bude umístěno v kulturním a sportovním centru Skenderija ve středu Sarajeva a pomocná tisková střediska budou ve všech místech soutěží.

Z lyžařských zařízení pro ZOH jsou vybudovány tratě pro sjezd, slalom a obří slalom žen v Jahorině. Toto jugoslávské středisko zimních sportů je sjezdařům dobře známé, neboť zde

Clenové organizačního výboru ZOH 1984 ing. Branko Milošević a ing. Nikola Bušić v místě budoucích olympijských můstek pro skokany

byly pořádány závody Evropského a Světového poháru. Od Sarajeva je vzdáleno asi 25 km a leží v nadmořské výšce 1400 m. V době mé návštěvy koncem března bylo zde ještě více než metr sněhu. Ovšem i zdejší tratě doznají určitých úprav pro olympijské soutěže. Ostatní lyžařská zařízení bude nutno vybudovat. Pro sjezdové disciplíny mužů jsou vyhlédnuty terény v pohoří Savnik. Je vzdáleno 22 km od budoucí olympijské vesnice. Pro sjezd je vhodný terén s výškovým rozdílem 1200 m. Inspektor FIS pro sjezdové disciplíny Riccardo Plattner z Itálie prohlásil, že Sarajevo má příznivější podmínky pro uspořádání ZOH než Garmisch-Partenkirchen.

Běžecké disciplíny včetně biatlonu budou organizovány na pohoří Igman v nadmořské výšce kolem 1300 m. Vzdálenost od Sarajeva je asi 15 km a po dobré silnici cca 24 km. Je však počítáno s vybudováním zvláštní olympijské vesnice v bezprostřední blízkosti olympijských běžeckých tratí. Inspektor FIS pro běžecké disciplíny prof. Fred Rössner, člen předsednictva FIS, který byl současně generálním inspektorem pro Sarajevo, byl s terény spokojen.

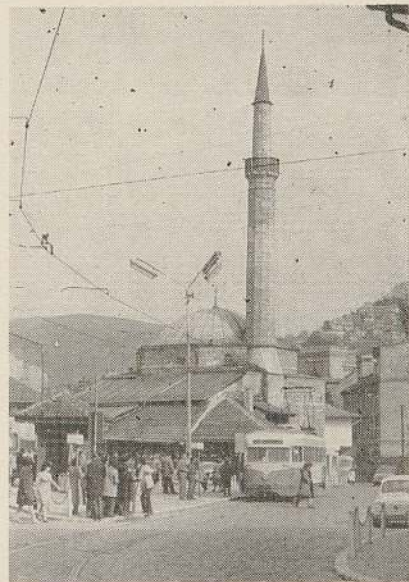
Skokanské můstky P 70 m a P 90 m budou postaveny v předměstí Sarajeva ve vesničce Hrasnica u lázeňského místa Ilidža. Vyhlédnutý svah pro výstavbu můstek je velmi příznivý. Nadmořská výška 550 m, orientace k severovýchodu, od letiště cca 3 km, od olympijské vesnice 4 km a od pouliční dráhy 500 m. Svah má průměrný sklon 30°, takže bude možno vybudovat přírodní skokanské můstky bez umělých nájezdových věží vysoko nad terénem.

Z ostatních sportů je nejlepší vybavenost pro lední hokej a krasobruslení. Existují dvě kryté haly a třetí je v plánu výstavby. Všechny tři haly budou v okruhu 3 km v centru města Sarajeva, nedaleko olympijské vesnice. Rychlobruslařská uměle chlazená dráha bude zřízena u nové sportovní haly ZETRA ve sportovním centru Ko-

ševo. Uměle chlazená sánkařská a bobová dráha je plánována do vesnice Kapa, nedaleko Sarajeva.

Již nyní by byla pro olympijskou vesnici k dispozici studentská kolej s kapacitou 1000 lůžek v dvou až třílůžkových pokojích a do r. 1984 bude kapacita zdvojnásobena.

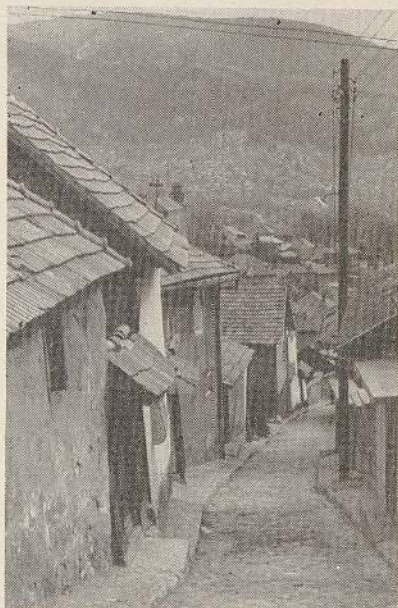
Jsme rádi, že naši přátelé v Jugoslávii byli pověřeni uspořádáním ZOH 1984 a přejeme jim mnoho úspěchů

Několik mešit v Sarajevu se těší pozornosti návštěvníků - turistů. Na obrázku jedna z těchto mešit

v náročných přípravných pracích. Pro naše mladé reprezentanty, nyní příslušníky středisek vrcholového sportu mládeže, by poměrná blízkost XIV. ZOH měla znamenat další pobídku k cílevědomému tréninku s cílem účasti a dobré reprezentace v této nejvyšší soutěži.

MILOSLAV BĚLONOŽNÍK

Typická ulička staré části města

Je libo si zajezdit v novozélandském prašanu?

I protinožci na Novém Zélandu se oddávají lyžařským radovánkám. Když u nás vyrazí na lyžařských tratích první krokusy, na jižní polokouli se promazávají lanovky v přípravě na novou sezónu. Mezi 3 milióny Novozélandců je celkem slušný počet asi 20 000 lyžařů. Ovšem lanovky a vleky neslouží jenom jim. Novozélandské lyžařské terény jsou přitažlivé pro stále rostoucí počet zahraničních návštěvníků, hlavně z Austrálie a Japonska. Ale i lyžaři z alpských zemí sem začínají zajíždět, hlavně ti, kdo hledají tréninkové možnosti v době evropského léta.

„U nás už trénovali nejenom Italoové,“ říká ředitel největšího lyžařského střediska Willy Huber, „ale byl tady například i Ingemar Stenmark.“ Svahy, na nichž trénovali světoví šampióni, leží v masivu Mount Hutt na novozélandském Jižním ostrově. S převýšením 700 m jsou zde nejdlejší sjezdové tratě vybavené vleky, jaké může jižní polokoule vůbec nabídnout.

Willy Huber je na mezinárodní uznání hrdý a má k tomu také důvod: je totiž „vynálezce“ lyžařského ráje na Mount Hutt. Na Nový Zéland se přestěhoval před 28 lety z rodného Štýrska, ale v té době bylo alpské lyžování na Novém Zélandu sportem téměř neznámým. Několik lyžařských klubů si začalo opatřovat stahovací vleky a pak se v některých oblastech, zejména kolem Coronet Peaku nad Queenstownem, začaly stavět vleky a sedačkové výtahy.

Rakouský horský vůdce a učitel lyžování Huber začal na Novém Zélandu jako obchodní cestující, ale brzy zatoužil vrátit se ke svému původnímu povolání. Ale jak, když možnosti v tomto sportu byly tak omezené? Rozhodl se proto hledat bezpečně vyznačený prostor, kde by se investice do lyžařského střediska vyplatily. Objevil oblast kolem Mount Hutt, dvě hodiny jízdy autem od Christchurch, největšího města Jižního ostrova. Southern Alps (Jižní Alpy) se tam zvedají náhle z roviny až do výše přes 2000 m a ve vyšších polohách zde leží sníh od května do prosince. Vede sem ovšem jen jediný úzký průchod mezi skalními útesy, nad nimiž se otvírá nádherné vysokohorské údolí s rozsáhlými svahy beze stromů, z nichž se občas řítily laviny do údolí. Lyons Club v obci Methren na úpatí masívu pověřil Hu-

bera, aby prozkoumal oblast z hlediska rozvoje zimních sportů.

Nejdříve bylo třeba postavit cestu pro terénní vozy, které dopravily materiál pro chatu, do níž se pak Huber v roce 1972 na tři měsíce nastěhoval. Každý den měřil sílu sněhové vrstvy a naměřil nejednou i přes dva metry. Zkoumal kvalitu sněhu a zjistil, že je převážně prachový a obzvláště suchý. Další měsíc pak zkoumal Huber terén, aby zjistil, kudy by měla vést nejbezpečnější přístupová silnice. Potom natočil film, který pak předváděl na radnici v Christchurchi. Filmem přesvědčil i poslední skeptiky z řad možných investorů. Byla založena akciová společnost a zahájena výstavba silnice a sítě lanovek a vleků.

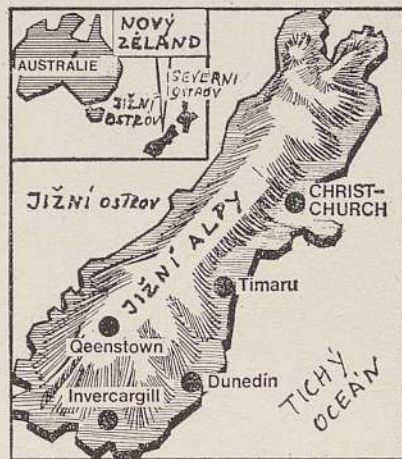
Pro návštěvníka, který je zvyklý na evropské horské průsmyky a silnice, které jimi vedou, je jen částečně asfaltovaná silnice na Mount Hutt dobrodružstvím. Vede úzkými serpentínami krasovými skalními úžlabinami. Ale po poslední zatáčce se otvírá pohled na pravý lyžařský ráj. Většina lyžařů si teprve zde najímá kompletní lyžařskou výbavu, osvěží se ve snackbaru a vleky a lanovkami se dostává rychle do výše 2000 metrů.

Hlavní sjezdy vedou obrovskou muldou. Není vidět žádná překážka, žádný strom nebo balvan. A není se třeba držet upravených tratí nebo vyjetých stop. Lze lyžovat volně v otevřeném terénu, v lehkém prašanu podle libosti. Na start těchto sjezdů dopraví čtyři dlouhé vleky za hodinu 1000 lyžařů. O víkendech sem přijede 5000 lyžařů.

V pozadí se zvedají zasněžené hřebeny Jižních Alp. A na druhou stranu se otvírá fascinující pohled do údolí, za nímž se na horizontu objevuje třpytivá modrá hladina jižního Pacifiku.

PAVEL BORSKÝ

No novozélandský Tasmanský ledovec dopravují lyžaře letadla. V pozadí vysokohorský hřeben Malte Brun

Mistrovství a přebory ČSSR 1979

Předsednictvo Výboru svazu lyžování ÚV ČSTV již schválilo termíny mistrovství a přeborů ČSSR 1979 v lyžování ve všech disciplínách.

20.—21. prosince 1978: mistrovství ČSSR v běhu mužů na 50 km a žen na 20 km na Malé Jizerce, pořadatel RH Jablonec nad Nisou.

31. ledna—4. února 1979: mistrovství ČSSR v bězích (muži 15 a 30 km, štafety 3×10 km, junioři 10 a 15 km, ženy a junioři 5 a 10 km, štafety 3×5 km) v Novém Městě na Moravě, pořadatel Sokol Nové Město na Moravě

2.—4. února: mistrovství ČSSR ve skoku na středním i velkém můstku (P 70 a 90 m) a mistrovství ČSSR v závodě sdruženém v Liberci na Ještědu, běh sdruženářů v Bedřichově v Jizerských horách — pořadatel Ještěd Liberec

8.—11. února: přebor ČSSR žactva ve sjezdových disciplínách (slalom, obří slalom, sjezd a trojboj) v Závažné Porubě, pořadatel TJ Pokrok Závažná Poruba

14.—18. února: mistrovství ČSSR mužů a žen ve sjezdových disciplínách v Jasně (slalom, obří slalom, sjezd a trojboj)

16.—18. února: přebor ČSSR žactva ve skoku a v závodě sdruženém (mladší a starší žáci) v Desné a ve Velkých Hamrech II., pořadatel TJ Desná

21.—25. února: přebor ČSSR dorostu ve sjezdových disciplínách ve Špindlerově Mlýně a v Herlíkovicích (slalom, obří slalom, sjezd a trojboj), pořadatel PF Hradec Králové

23.—25. února: přebor ČSSR mladšího a staršího žactva v bězích v Hřiňové, pořadatel TJ Hřiňová

přebor ČSSR mladších a starších dorostenců ve skoku a v závodě sdruženém v Banské Bystrici a na Králíkách, pořadatel Dukla Banská Bystrica

2.—4. března: přebor ČSSR mladšího a staršího dorostu v bězích ve Vrchlabí, pořadatel Spartak Vrchlabí

Hry a soutěže pro nácvik sjezdu

Poslední příspěvek her a soutěží při výuce lyžování byl zaměřen na herní a soutěživé činnosti při pohybu na rovině. Dnes pokračujeme uvedením příkladů pro nácvik přímého sjezdu.

Posláním her a soutěží je obohatit především lyžařskou výuku dětí a mládeže. Vzhledem k tomu, že počet našich nejmladších lyžařů stále roste, domníváme se, že si tato výuková metoda zaslouží naši pozornost.

Sjezd přímý po rovném terénu

Výcvikový záměr:

Zvyknout žáka na pohyb při skluzu, na neustálou změnu vzájemné polohy nohou a trupu a na změny v zatížení lyží. Naučit ho zvládnout krajní polohy těla.

Sníh: Upravený, vodivý, případně s připravenými stopami.

Terén: Zvláště na počátku nácviku velmi mírný svah, zakončený rovinou nebo protisvahem.

Výzbroj: Pro děti pokud možno lyže s volnou patou.

Obvykle cvičíme nejprve bez holí.

HRY

Obr a trpaslík

Velký jako obr, malý jako trpaslík — sjezd se snižováním a zvyšováním postoje.

Strom ve větru

Děti se naklánějí při sjezdu vpřed a vzad jako strom ve větru.

Klaun

Děti dělají při sjezdu nejrůznější pohyby. Jeden z hráčů - „kouzelník“, dá v některém okamžiku znamení a děti musí pro zbytek sjezdu setrvat v poloze, kterou právě zaujaly.

Ptáci

Děti provádějí střídavě dřep a vztyk. Při vztyku upažují vzpaží, při dřepu připaží — „mávají křídly“.

Dvojník

Dva lyžaři jedou za sebou. Zadní musí co nejrychleji napodobit různé pohyby nebo kroky předního.

Ulice

Několik rovnoběžných, mírně klesajících stop představuje „ulice“. Děti mají za úkol přestupovat z jedné stopy do druhé. Stopy — ulice se očíslovají a děti přestupují do určené ulice. Nebo na konec cílové stopy se zapíchne větvička apod.

Přecházení ve dvojicích

Dva lyžaři se drží za ruce a přestupují do stopy vlevo nebo vpravo, nebo „přecházejí ulici“, kterou představuje řada souběžných stop.

Změna kolejí

Dvě souběžné stopy vedle sebe představují „úzkorozchodnou kolej“, další dvě, vzdálenější od sebe, „širokorozchodnou“. Dva lyžaři se drží za ruce a mění střídavě stopu od sebe a k sobě.

Zrychlování v trojici

Tři lyžaři jedou vedle sebe a drží se za ruce. Krajiní předjedou středního, načež tahem za ruce zrychlí jeho jízdu. Střední předjede a působí obdobným způsobem na krajiní atd.

Koulovaná na cíl

V blízkosti připravené sjezdové trasy určí cvičitel cíl (stromek, sněhulák, větrovka přehozená přes zapíchnuté hole apod.). Úkolem sjížděcích je zasáhnout cíl.

Koulovaná na jezdcu

Lyžař sjíždí po určené stopě a snaží se uhnout koulím, které z určeného prostoru po něm házejí jeho kamarádi.

SOUTĚŽE

Sjezd po odpichu

Lyžaři provedou jeden odpich soupaž a zaujmou sjezdový postoj (cvičitel určí jaký). Kdo dál? Kdo rychleji?

Komíhat pažemi

Sjezd s komíháním pažemi a s podřepy. Komíhat soupaž, komíhat střídavě. Kdo dokáže provádět v udávaném rytmu?

Dřepy ve dvojici

Dva nebo více lyžařů sjíždějí vedle sebe a drží se za ruce. Snižují a zvyšují postoj podle společného rytmu. Která skupina provede lépe? Která vícekrát?

Závody bobů

Dvě, tři nebo čtyři děti za sebou sjíždějí tak, že se drží v pase. Který bob projede určenou trasu?

Dotýkat se lyží

Střídavě se při dřepu dotknout rukama lyží před vázáním a za vázáním — mezitím vždy vztyk. Kdo dokáže provést stanovený počet opakování na určené trase?

Dotýkat se sněhu

Střídavě se dotknout levou a pravou rukou sněhu — mezitím vždy vztyk. Kdo dokáže provést stanovený počet opakování na určené trase?

na **POMOC**
trenérům
A cvičitelům

Střídavě se dotknout levou a pravou rukou sněhu — mezitím vždy vztyk. Kdo provede na stanovené trase vícekrát?

Dotýkat se boty

Střídavě se dotknout levou rukou pravé boty a naopak — mezitím vždy vztyk. Kdo dokáže ve stanovené době vícekrát?

Dotýkat se sněhu napříč

Střídavě se dotknout levou rukou sněhu na pravé straně a naopak — mezitím vždy vztyk. Kdo dokáže stanovený počet opakování bez chyby.

Kroužení pažemi

Kdo dokáže provést při sjezdu dřep a vztyk se současným kroužením pažemi?

Nadzvedávat patku

Střídavě nadzvedávat levou a pravou patku lyže. Kdo dokáže provést v pravidelném i nepravidelném rytmu?

Čáp

Kdo dokáže jet určené úseky na jedné lyži?

Přeskoky

Sjezd na jedné lyži, přeskokem přejít do jízdy na druhé. Kdo dokáže provádět na povel?

Sjezd přes překážky

Nadzvedávat lyži přes překážky položené střídavě v levé a v pravé stopě (rukavice, větvičky). Kdo projede trasu rychleji?

Běh z kopce

Kdo dokáže při sjezdu z mírného svahu běžet?

Přecházení ulice

Řada rovnoběžných stop ve spádnicí představuje „ulici“. Kdo při jedné jízdě přejde ulici? Kdo přejde ulici z jedné strany na druhou vícekrát?

Změna stopy

Měnit stopu střídavě úkrokem vlevo a vpravo před naznačenými překážkami. Kdo projede trasu správně a rychleji?

Výskoky

Při sjezdu provádět výskoky — nadzvedávat celé lyže. Kdo výše? Kdo častěji?

Výskoky stranou

Kdo provede výskoky více do stran? Kdo provede větší počet výskoků stranou?

Výskoky se změnou šířky stopy

Střídavě provádět výskoky z úzké stopy do široké a naopak. Kdo dokáže provádět v daném rytmu?

Odskok

Z horizontální polohy lyží přejít výskokem do spádnicí a ihned sjíždět. Provádět bez opory i s oporou o hole. Kdo dokáže správně provést na třetí pokus?

Házení na cíl

Kdo dokáže při sjezdu sebrat sníh, udělat kouli a zasáhnout stanovený cíl?

Házet si předmět

Žáci sjíždějí vedle sebe a házením si podávají nějaký předmět (sněhová koule, čepice apod.). Která dvojice si podá vícekrát na vymezené trase? Která dvojice dokáže se zvětšováním rozestupu zachovat stejný počet podání?

Odměna: Dva žáci si podávají současně.

Sebrat rukavici

Kdo dokáže při sjezdu sebrat rukavici, kterou hodil před sebe?

Zvedat a pokládat předmět

Předměty, jako větvičky, rukavice, čepice apod. při sjezdu zvedat a opět pokládat. Kdo dokáže zvednout a položit všechny předměty?

Položit předmět na opačnou stranu

Předměty položené v pravidelných intervalech při jedné straně stopy vždy při sjezdu zvednout, vzpřímít se, přendat do druhé ruky, opět předmět položit atd. Kdo dokáže zachovat pravidelné vzdálenosti mezi předměty?

Premísťovat předmět

Nějaký předmět (hůl, rukavice, čepice) přemísťovat při sjíždění kolem těla (kolem hrudníku, boků, nohou). Kdo provede vícekrát na vymezeném úseku trasy?

Zvedat předměty za partnerem

Dvojice žáků sjíždí za sebou. První odkládá různé předměty (po odložení každého předmětu vztýk), druhý je stejným způsobem sbírá. Která dvojice sebere určený počet předmětů na vymezené trase? Která dvojice sebere na vymezené trase větší počet předmětů. Která dvojice položí a sebere určený počet co nejdále od stopy?

Zvedat ze svahu

Soutěžící sjíždějí po stopě šikmo svahem. Sbírají nebo pokládají předměty ležící od stopy směrem od svahu. Komu se podaří sebrat více předmětů?

Pověsit čepici

Ve spádnici se zapíchnají lyžařské hole a na ně se pověsí čepice. Žáci soutěží ve dvojicích. První z dvojice sbírá čepice z hole a pokládá je mezi hole na zem. Druhý naopak. Které dvojici se to podaří bez chyby?

Dřepy v brankách

Soutěžící projíždějí brankami ze třech lyžařských hole (třetí hůl spojuje horní konce dvou zapíchnutých hole) umístěných ve spádnici. V brance dřep, mezi brankami vztýk. Branky mohou být v pravidelných i nepravidelných vzdálenostech. Kdo neporazí žádnou branku? Kdo po projetí branky přejde ihned do vzpřímeného postroje?

Chytit rukavici

Soutěžící sjíždí přímo řadou branek ze třech lyžařských hole. Před každou brankou vyhodí rukavici a za brankou ji opět chytí. Kdo vícekrát chytí rukavici?

Tleskat v brankách

Děti projíždějí řadou otevřených branek ze slalomových tyčí postavených ve spádnici. Kdo dokáže zatleskat při průjezdu každé branky?

Rozšířit stopu

Soutěžící mají za úkol při průjezdu každé slalomové

branky rozšířit stopu. Kdo ji dokáže rozšířit na určenou šířku?

Pochod v brankách

Kdo dokáže při průjezdu každé slalomové branky několikrát zvednout kolena, „zapochodovat“?

Na jedné noze ve skupině

Dva nebo více lyžařů v řadě se drží za ruce nebo za slalomovou tyč a jedou co nejdále na jedné noze. Která skupina dojede dále? Která dokáže na povel střídat nohy?

Sjezd přímý přes vlny

(vlny vytvoříme ze sněhu uměle lopatou)

Výcvikový záměr:

Naučit žáka při sjezdu přes sněhové nerovnosti vyrovnávat vlny nebo koule pérováním nohama a zachovávat stálý kontakt se sněhem.

HRY

Terénní vůz

Lyžař představuje auto s dokonalým pérováním. Nohy plní úlohu automobilových tlumičů. „Auto“ jede přes vlny jako po rovině, „vyrovnává vlny“.

Vůz se špatným pérováním

Lyžař představuje auto se špatným pérováním. Nohy zůstávají tvrdé, nevyrovnávají tvar terénu — skoky na vlnách.

Auto s vlekem

Dva žáci jedou přes vlny za sebou a pravými rukama se drží za jednu a levými rukama za druhou slalomovou tyč. Prací nohou vyrovnávají nerovnosti terénu.

SOUTĚŽE

Přes vlny ve dvojici

Dva nebo tři lyžaři jedou vedle sebe a drží se za jednu tyč, kterou mají před sebou. Která dvojice docílí při jízdě přes vlny nejlepší pohybové souhry? Družstvo pozoruje ze strany, zda horní část těla, „karosérie auta“, se pohybuje po přímcce.

Závodníci

Sjezd ve „vejci“ jako závodník. Kdo sjede rychleji a bez vertikálních výkyvů trupu?

Rychle přes vlny

Kdo sjede přes vlny nejrychleji a dokáže přitom zachovat stálý kontakt se sněhem?

Po jedné lyži

Kdo dokáže na každé vlně střídavě nadzvednout jednu lyži?

Brankami na boulicích

Na každé vlně umístíme branku ze třech lyžařských hole — dvě hole jsou zapíchnuté, třetí horizontální, zavěšená v jejich poutkách, je spojuje. Kdo projede brankami bez doteku horní hole?

Dr. JIŘÍ SOUKUP

Běhat rychleji předpokládá větší sílu

Další rozvoj výkonnosti v běhu na lyžích není myslitelný bez současného rozvoje svalové síly. Nedostatečná úroveň svalové síly se projevuje snížením síly odrazu a odpichů jak v obtížných úsecích tratě, tak zejména v závěru. Nejde však o libovolný rozvoj jakékoliv svalové síly. U vytrvalostních sportů cyklického charakteru je mnohonásobně opakované uplatňování optimálního svalového úsilí vždy velmi těsně svázáno s činností oběhového a dýchacího systému. Z těchto důvodů lze očekávat rozvoj si-

lové vytrvalosti teprve tehdy, bylo-li dosaženo vysoké úrovně oběhových a dýchacích funkcí.

Metodika rozvoje svalové síly je široce rozpracována, existuje řada prací včetně monografií (např. Kuzněcov V. V.: Silový trénink, Olympia 1974, nebo Verchošanskij J. V.: Základy speciální silové přípravy ve sportu, ÚV ČSTV 1972).

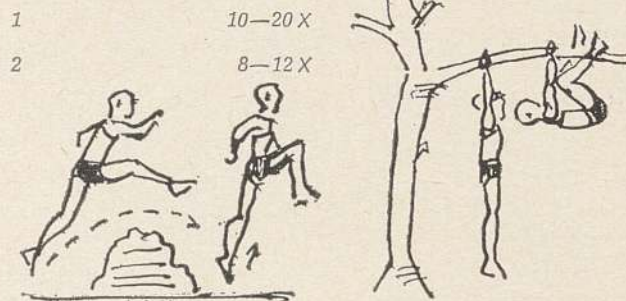
Z didaktického hlediska se vyčleňuje jednak absolutní síla, dále rychlá síla a silová vytrvalost.

Absolutní síla je charakterizována maximálním hraničním napětím svalů, velkými zátěžemi a relativně malým počtem opakování.

Rychlá síla — výbušné napětí, rozvoj probíhá jednak cvičením s těžkými, jednak s lehkými břemeny umožňujícími rychlé provedení pohybu.

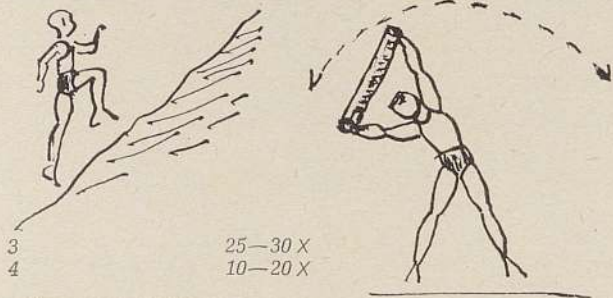
Silová vytrvalost — rozvoj má svá specifika a účinek je dán:

- velikostí zatížení,
- pohybovým tempem,
- trváním a charakterem vykonávané práce,
- intervaly mezi tréninky,
- trváním období ve kterém se trénink provádí,
- výchozí úrovni rozvoje silové vytrvalosti.

Rozvoj je vázán na značný objem tréninkové práce, velmi často se zařazuje trénink ve ztížených podmínkách, cvičení koordinčně a strukturálně blízká vlastní specializaci, trénink s lehčími břemeny, vše prováděné do únavy.

3 25—30 X
4 10—20 X

METODIKA ROZVOJE

Prostředky — především sportovní cvičení — běh v písku, na měkkém podkladě, v kopcovitém terénu, se zátěží, běh s holemi, imitace, lyžařská chůze, běh na lyžích v těžkém terénu, v prachovém sněhu atd.

Zásadou je, že standardní podmínky se stávají složitějšími a je třeba vyvinout zvýšené úsilí a je jejich překonání. Speciální cvičení používaná pro rozvoj silové vytrvalosti mají odpovídat těmto požadavkům:

- vytvářet pro organismus podmínky adekvátní vlastní sportovní činnosti,
- zachovávat rysy vnější a vnitřní struktury samotného sportovního cvičení.

Metody — používá se celého komplexu metod, v zásadě však:

- **metody syntetického působení** — její princip je v tom, že s rozvojem síly je současně spojen rozvoj dominantní vlastnosti běhu na lyžích, tzn. vytrvalosti,
- **metoda analytického působení**
- **opakování do vyčerpání**
- **intervalová.**

Režim svalové práce — je převážně dynamický s důrazem na překonávající práci svalů.

Velikost překonávaného odporu — uvádí se, že při sportovním cvičení má velikost odporu být na úrovni soutěžní hodnoty (většinou váha těla), při speciálních cvičeních nejvýše 60—80 % maximální hodnoty. Např. Čistjakov uvádí pro vyspělé běžce na lyžích 65 % maximální váhy břemene v kombinaci s imitacími prvky a ve stoupáních s břemeny 10—12 kg těžkými. Lichačevská a Kovalčuk nadhozy s činkou 40—60 kg, výskoky s činkou 32 kg opakovaně 10—20 X, dřepy s činkou 40 kg těžkou do únavy. U žen nejvýše 30—40 % maxima (Ulrych) atd.

Intenzita cvičení blízká soutěžní, je třeba dodržovat strukturu sportovního cvičení.

Počet opakování v sérii — většinou mnohokrát až do únavy, jinak 10—30 X.

Příklady:

1. **Všeobecné rozvíjející cvičení** — plní úkol rozcvičení, všeobecné přípravy i posilování — 20—30 min. především pro mladší kategorie v PO jednoznačně pro všechny. Zařazovat 2—4 X týdně, intenzita vysoká, počet opakování cviků 12—16, dbát na správnost provádění.

Zásobník cviků viz např. Kos B: Účelová gymnastika sportovce, STN 1961. Všeobecné rozvíjející cvičení mají zásadní význam a vytváří základ silové a pohybové přípravy. Mělo by být nedílnou součástí základní etapy tréninku, tréninku mládeže a tréninku v PO u vrcholových běžců.

2. **Kruhový trénink** — jedná se vlastně o organizační formu posilovacího tréninku, v podstatě jde o intervalový silový trénink se zaměřením na rozvoj síly a vytrvalosti. Počet opakování 10—30 X. Volit taková cvičení, aby bylo

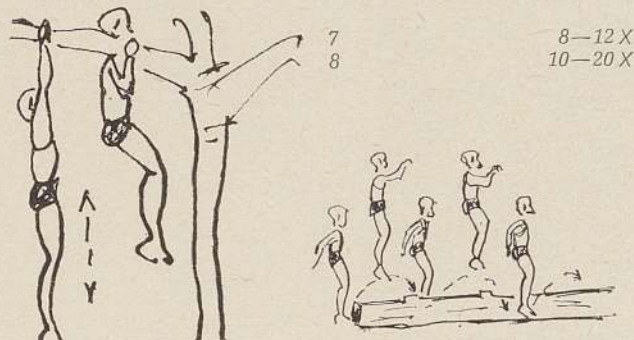
možno působit na svalový aparát i oběhovou a dýchací soustavu, zátěž střední velikosti, často odpor vlastního těla, úsilí submaximální, přestávky mezi jednotlivými cvičeními co nejmenší, pouze přechod na jiné stanoviště.

Je třeba si uvědomit, že základ cviku musí být silový, ale provedení vytrvalostní, protože kruhovým tréninkem nerozvíjíme izolovaně ani sílu ani vytrvalost, ale komplexní vlastnost — silovou vytrvalost. Dávat proto přednost cvikům, ve kterých je zapojeno co největší množství svalů.

Kruhový trénink je možno používat jednak jako součást tréninku zaměřeného na plnění jiných úkolů, jednak jako plnohodnotný trénink.

Příklad kruhového tréninku v terénu.

3. **Aplikace rázové metody na rozvoj odrazové síly.** Rázová metoda využívá předchozího zatížení s následujícím aktivním zapojením svalů. Pro běh na lyžích se doporučují násobené skoky v provedení skok do hloubky, nebo přeskok a následující odraz, pochopitelně opět ve vytrvalostním provedení.

7 8—12 X
8 10—20 X

Hodnota rázového zatížení je určována vahou břemene a výškou pádu, v našem případě vahou těla a výškou laviček, event. překážek. Amortizační dráha by měla být co nejkratší, výchozí poloha odpovídat poloze při vlastním cvičení (tj. běhu na lyžích). Dávkovat podle vyspělosti běžců např. 6 laviček tam a zpět 3—5 X, celkem 8—15 sérií. Výška laviček [pevných překážek] 40—60 cm, vzdálenosti 180—260 cm, překonávání tak, že se na každou došlapuje a zvyšuje se jednak výška, jednak vzdálenost a nebo počet sérií, event. v kombinaci s dalšími cvičeními.

Překážky upravit tak, aby se daly zvyšovat (přes kolfky sloupků dát proutek, který lze lehce shodit aniž by došlo k úrazu), přeskokovat jednak střídnož, jednak sounož. Dávkování opět individuální, podobně jako u laviček.

4. Dalším příkladem je **překážková dráha v tělocvičně**, sestavená z nářadí, které máme k dispozici — přeskoky přes koně, švédskou bednu, kozu nebo stůl, přeběhy či přeskoky laviček, prolézání dílů švédské bedny, kotouly na žiněnkách, slalomy, odpichy na gumovém pásu atd. Trénink je možno motivovat soutěživě, na čas, soutěže družstev nebo dvojic apod.

5. Jakýmsi vyvrcholením je **kombinovaný trénink**, který se používá částečně v letní, ale především v podzimní části přípravného období, zahrnuje v sobě spojený rozvoj oběhových a dýchacích funkcí pomocí běhu, klusu, imitací s posilováním paží a nohou např. jernbergy, shyby nebo násobenými skoky a víceskoky a provádí se v terénu na stanoveném okruhu 400—1000 m po dobu 30—60 min. Jde o velmi náročnou tréninkovou jednotku, intenzita je submaximální, dávkování individuální podle vyspělosti běžců.

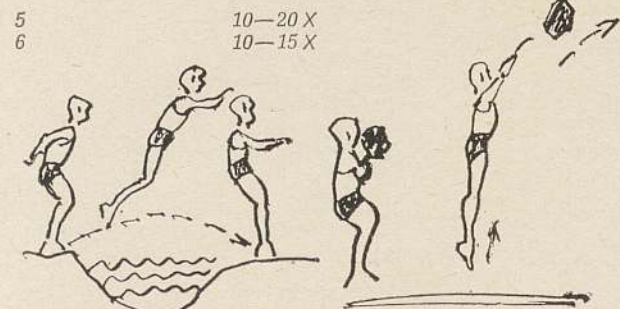
Závěry

— u mládeže zdůrazňovat všestrannost a všeobecný rozvoj síly, používat především nespecifické tréninkové prostředky,

— u žen velmi přísně dbát na výběr vhodných cvičení, vyloučit nevhodné polohy, tvrdé dopady a velké zátěže,

— cvičení ve formě průpravných cvičení — rozcvičení 20—30 min., aplikovaná cvičení (skoky, poskoky, vrhy, hody, šplh apod.), jiné tréninkové prostředky (pádlování, plavání zaměřené na rozvoj síly, hry ve vysoké intenzitě, tzn. se silnou motivací), nebo cvičení pro rozvoj speciální síly (viz příklady a další) zařazovat v jednotlivých částech PO 4—5 X týdně jako nedílnou a velmi důležitou součást tréninku, v HO, tj. v období nejdůležitějších soutěží v poněkud upravené podobě orientované na udržení získané úrovně síly a silové vytrvalosti 1—2 X týdně,

— úroveň svalové síly má vliv i na techniku běhu na lyžích. Ať to tedy trčí rychleji! **Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL**

5 10—20 X
6 10—15 X

Zásobník cviků k rozvoji pohybových vlastností

V současné době začíná pracovat ve sjezdovém lyžování a to zejména u mládeže řada nových trenérů a cvičitelů, kteří s ohledem na svou poměrně krátkou praxi mají potíže se sestavením pestré tréninkové jednotky v přípravném období.

Těmto dobrovolným pracovníkům je určen tento příspěvek, který vznikl na základě dlouhodobé praktické činnosti, prostudováním naší a dostupné zahraniční literatury a na základě konzultací s trenéry závodních oddílů.

Příspěvek obsahuje zásobník cviků pro přípravné období I, II sjezdaře s rozdělením a přiřazením k jednotlivým vlastnostem cvičenců, které trénujeme. Vzhledem k tomu, že příspěvek je určen pro pracovníky, kteří se zabývají touto problematikou, je seznam heslovitý, počet cviků, jejich opakování a sérií musí každý trenér a cvičitel stanovit podle věkového, fyzického a výkonnostního stupně svých svěřenců.

Zásobník je zaměřen zejména pro použití v tzv. „chudých oddílech“, event. lyžařských školách, tj. pro ty, kteří nemají vlastní sportovní zařízení a proto obsahuje převážně cviky, které lze provádět kdekoli v louce a v terénu prakticky bez použití jakéhokoliv nářadí a pomůcek.

I přes toto omezení lze však vytvořit i příklad kruhového tréninku, při kterém lze procvičit téměř veškeré důležité svalové skupiny.

Při výcviku a tréninku mládeže je nutno stavět tréninkovou jednotku s ohledem na psychiku dětí, tj. cvičení musí být navíc zábavné, vše je nutno provádět v pohybu, rychlé střídání cviků je podmínkou udržení pozornosti a tím dosáhnouti kvality tréninkové jednotky.

ZÁSObNÍK CVIKŮ K ROZVOJI POHYBOVÝCH VLASTNOSTÍ SJEZDARE

1. SÍLA

1.1. statická:

- překonávání odporu (ribstol, stěna)
- kliky
- shyby na hrazdě, kruzích

1.2. dynamická:

- činky
- pytle s pískem
- odhazování kamenů o váze 5–8 kg

1.3. silová vytrvalost:

- výstupy na švédskou bednu
- přeskoky přes lavičku s malými činkami
- vyhazování medicinbalu
- cvičení se zátěží vleže
- kozáček
- dřepy
- australan
- sklapovačky
- výskoky s dopadem do sjezdového postoje
- švihadlo
- trampolína
- krátké opakované sprinty v tělocvičně

Výhodné je použití kruhového tréninku!

2. OBECNÁ VYTRVALOST: udržovat tepovou frekvenci 150–180 úderů/min.

- vytrvalostní běh v plochem terénu 50–80 min.
- jízda na kole v plochem terénu 1,5–2 hodiny
- běh ve strmých stráních min. 40 min.
- běh do schodů
- kruhový trénink na překážkové dráze

3. RYCHLOST: puls na konci cvičení 190 úderů/min., znovu začít při 120–130 úderech/min.

- sprinty na 30–50 metrů — letný start, z hlubokého startu, ze sjezdového postoje, z leže na břichu, na zádech
- běh do stráně v délce 80 m — opakovaně
- sprint na kole 300 m — opakovaně
- slalomový běh v plochem terénu do 100 m — opakovaně
- skipping na místě — 15 sec
- sprinty do kopce, s kopce — úsek až 150 m
- skok vysoký

- gymnastika v rychlém tempu
- kozáček
- přeskoky přes lavičku
- z leže start a běh, event. výskok
- skoky stranou z podporu ležmo za rukama
- výskoky ze sjezdového postoje
- normální běh, na písknutí obrát o 180–360°, výskok, slalomové oblouky
- míčové hry
- výskoky z podřepu, s rozpažením, skrčkou, nohy stranou
- stěpování
- švihadlo
- skoky přes lavičku
- skoky na schodech

3.2. vytrvalost v rychlosti:

- běhy na 400, 600 a 800 m
- běhy stráněmi
- kruhový trénink
- výskoky na místě
- poskoky ve čtverci, trojúhelníku
- výskoky s dopadem do sjezdového postoje

4. OBROTNOST

- z leže na zádech vstát bez pomoci rukou
- kroužení trupem v protinatocení vlevo, vpravo
- švihadlové variace
- judokotoul
- kotouly vzad, vpřed, skok plavmo, přemet
- výskoky na bednu, skrčka, roznožka
- cvičení na trampolíně
- skoky do vody z 1–3 m výšky
- ze sjezdového postoje polokotoul vzad a vpřed bez pomoci rukou
- charleston
- kroužení nohou ve stoji na jedné noze

5. POHYBLIVOST

- předklony vsedě ke kolenům
- úklony, úklony švihem
- hmity
- snížený postoj - přenášení váhy
- klek - při sedání vlevo, vpravo bez pomoci rukou
- švihání nohou (stoj na jedné noze)
- pokopávání míče
- z dřepu klek, dřep a stoj bez pomoci rukou
- leh na zádech - dotyk nohama za hlavou
- kliky - jedna noha do zášvihů
- leh na břicho - zvedání rukou, nohou
- dotyk na patě v podřepu
- sed, současné švihání rukou a nohou
- poskoky s unožením
- skokové kombinace
- probíhání úzkého prostoru
- balanc na lavičce, kladině, laně

6. NĀPODOBIVÁ CVIČENÍ

- start:** — běh s holemi - současný silný odpich paží
- bruslení
- slalom:** — rychlé, pomalé, krátké a dlouhé skoky stranou (sounož, na jedné noze, střídavě)
- slalom mezi stromy
- slalom na suchu
- obří slalom:** — obdobné skoky stranou s dopadem do hlubšího podřepu
- běh ve sjezdovém postavení
- sjezd:** — poskoky stranou s dopadem na vnější nohu a do hlubokého podřepu
- pérování ve sjezdovém postoji
- výskoky ve sjezdovém postoji
- skoky do hloubky v terénu
- Celkově:** — jízda na rollski
- jízda na umělé hmotě

7. PŘÍKLAD SKLADBY KRUHOVÉHO TRÉNINKU

cvik	účel
— v podřepu přenášet váhu z paty na špiče chodidel	— procvičení svalstva nohou - chodidel
— v podřepu unožení stranou střídavě	— svalstvo nohou

— leh na zádech - skrčit a natáhnout nohy bez položení na zem	— břišní svalstvo
— stoj rozkročný - sekání dřeva	— zádomé svalstvo
— australan	— svalstvo v kříži
— leh na břicho - sed a dotyk na špičce chodidla (postoj překážkového běhu)	— síla paží a ramen
— dřep na jedné noze	— svalstvo stehenní
— kliky se zanožením	— obratnost a pohyblivost
— slalomové poskoky sounož - ruce v bok - předtočení ramen	— rytmus, koordinace, reakce
— dtto v trojúhelníku	— dtto

8. SPECIÁLNÍ KONDIČNÍ TRÉNINK

- váha na jedné noze (přednožit, zanožit, unožit)
- dřepy na jedné noze
- v podřepu dosáhnout na levou patu nohy pravou rukou a obráceně
- ze stoje dopad na ruce vpřed
- sed - hmitání nohou a rukou současně
- sed - zkřížené nohy - vztyk bez pomoci rukou - sed
- svíčka - dotknout se koleny země (za hlavou)
- pavouk - nadskočit a tlesknout
- sed - kotoul vzad 1/2 zpět (bez pomoci rukou)
- poskoky na vnitřní (vnější) nohu
- poskoky na hrany nohou (X postavení, O postavení)

- skoky „Chaplin“
- skoky ve sjezdovém postoji (v podřepu, natažení, v 1/2)
- poskoky po jedné noze
- kozáček
- jízda na kole

9. BĚHY

- ### 9.1. nahřátí:
1. lehký pokles a chůze
  2. různé formy her ve spojení s gymnastikou (např. slalomový běh)
  3. gymnastická rozvíčka
  4. uvolňovací cviky
  5. běh do svahu přes 100 m
- ### 9.2. rytmický běh:
- několik běhů do kopce a s kopce v živém rytmu, mezitím vydychat
- ### 9.3. skoky:
- různé variace skoků s dopadem do sjezdového postoje
- ### 9.4. běh v plném tempu:
- více běhů cca 400 a 800 m se stejně dlouhými pauzami (intervalový trénink)
- ### 9.5. vyklusání:
- lehký poklus až k úplnému uklidnění dýchání

10. ROVNOVÁHA

10.1. orientace v prostoru:

1. sestava kotoulů
2. seskoky do hloubky s obraty
3. přeskoky švédské bedny pomocí pérového můstku
4. výskoky na pérovém můstku s obraty ve sjezdovém postoji atd.
5. skok plavmo přes překážky

10.2. speciální rovnováha:

1. cvičení na kladině
2. cvičení na kládách v lese
3. pokusy o cvičení na volném laně

LADISLAV PODROUŽEK

Umelá bežecká lyžiarska dráha z DUROFOLU

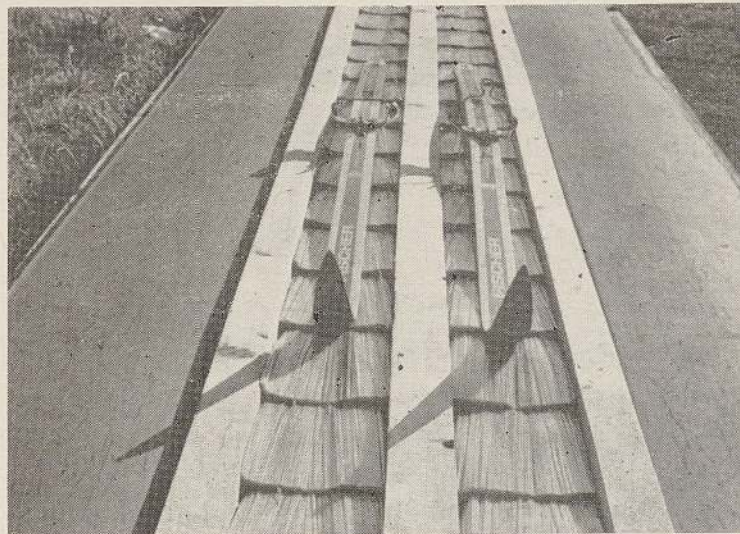
Používání umělých lyžiarskych dráh z PVC, ako prostriedku v tréningovom procese bežca-lyžiara je u nás dávnejšie známe. Má svoje opodstatnenie hlavne v druhej a tretej etape prípravneho obdobia. Teoretické závery z používania dráhy PVC sú publikované u nás v časopisoch: „Tréner, Lyžarství, Teorie a prax TV“, ako aj v záverečných prácach jednotlivých trénerov. Známe sú tiež stanoviska výskumnej skupiny sovietskych odborníkov J. T. Jakovleva, V. V. Jermakova v ich práci „Sledovanie techniky a energetického výdaja pri behu na lyžiach na umelej bežeckej dráhe“, ktorí priaznivo hodnotia používanie uvedeného prostriedku.

Umelá lyžiarska bežecká dráha z Durofolu je novinkou. Bola vybudovaná v roku 1976 na Štrbskom Plese v ovale bežeckého lyžiarskeho štadiónu. Vo svojom okruhu meria 528 m. Vhodnosť bežeckej dráhy z Durofolu pre jazdu na lyžiach sme preskúmali za spolupráce s výskumnou skupinou telovýchovného lekárstva v Bratislave. Podľa výsledkov výskumu jazdy na dráhe, jazdy na snehu a na kolečkových lyžiach sa usudzuje, že jazda na lyžiach na umelej lyžiarskej dráhe z Durofolu je plynulá a zhoduje sa s jazdou na lyžiach na snehu. Problém ostáva vo väčšom trení na dráhe z Durofolu, čím sú kladené väčšie nároky na pretekára. Toto trenie nie je však zábranou plynulosti jazdy a jej technickej dokonalosti.

Tréningové metódy pri jazde na dráhe z Durofolu

Pred zavedením umelej lyžiarskej dráhy z Durofolu do tréningového procesu, sledovali sme okrem pohybovej štruktúry techniky behu aj reakciu obehového systému pretekárov. Keď berieme v úvahu praxou overené delenie intenzity (I. Ogorcov, Trenirovka lyžníka gonščika, Vydavateľstvo fizkultúra i sport ZSSR 1970) a porovnávame túto s reakciou obehového systému pri jazde na dráhe z Durofolu nám vychádza, že pri tréningu na spomínanej dráhe, môžeme použiť základné tréningové metódy pre rozvoj špeciálnych cyklických cvičení.

Rovnomerná metóda: Je charakterizovaná pri zatažení frekvenciou pulzu 150, ± 10 pulzov. Pri používaní tejto metódy na dráhe z Durofolu nám prácu uľahčuje jej plochý profil, ktorý pri stanovení určitého tempa napomáha pri dodržiavaní FP na žiadajúcej úrovni. U dobre trénovaného športovca pri tejto metóde na dráhe z Durofolu sa

pohybuje FP 130—160 P/min. Priemerná rýchlosť je cca 4,30 min/km.

Striedavá metóda: Je charakterizovaná pri pulzovej hodnote 160/min s ± 10 pulzov. Pri striedavej metóde dochádza často k vyšším hodnotám FP, čo na dráhe je možné už pri menšom zvýšení úsilia. Pri používaní striedavej metódy na dráhe z Durofolu dosahuje dobre trénovaný športovec 4,10—4,20 min/km.

Intervalová metóda: Je charakterizovaná pri pulzovej hodnote 170—180 a viac za min. Športovec na dráhe z Durofolu dosahuje rýchlosť cca 4 min/km.

Vychádzajúc zo získaných hodnôt obehového systému pri zatažovaní na umelej lyžiarskej dráhe z Durofolu, uvádzame záver, že jazda na lyžiach na dráhe je možná od základnej po maximálnu intenzitu.

Skľzné vlastnosti dráhy dovoľujú uplatniť maximálne techniku všetkých spôsobov behu na lyžiach, event. prevádzať nácvik techniky behu na lyžiach.

JÁN TEREZČÁK

Úspěšný 4. ročník Pražské vložky

Slavnostním odevzdáním pohárů skončil ve středu 24. května již 4. ročník lyžařské náborové soutěže mládeže o Pražskou vložku. Je organizována Svazem lyžování MV ČSTV Praha ve spolupráci s Pražskou odborovou radou. Zástupci obou pořádajících složek se sešli k zhodnocení průběhu soutěže a stanovení cílů pro příští ročník. Za účasti prvních tří závodníků a závodnic každé věkové kategorie ve slavnostní vložce převzali Pohár Pražské odborové rady zástupci Dopravních podniků města Prahy, jejichž mladí sjezdáři zvítězili s náskokem šesti bodů před KS Praha a ÚJV Praha-Řež. Z oddílů tělovýchovných jednot patřilo prvenství lyžařům Mláďí Krč před Sokolem Krč a Naftovými motory. Odnесли si Pohár MV ČSTV Praha.

Při rozdělení cen panovala slavnostní nálada. Soutěž určená pro pražské děti bez ohledu na organizační příslušnost měla úspěšný průběh. Masovou účastí asi 25 000 dětí a podchyčením touhy mládeže probojovat se k vyšším cílům splnila všechna očekávání. Pořádání soutěže a sportovní příprava na ni se staly náplní práce lyžařských oddílů, částí programu zimních lyžařských zájezdů škol a zimních pionýrských táborů ROH pražských podniků. Ze základních

Nejlepší tři mladší závkyně v závodech o Pohár MV ČSTV Praha, zleva Lucie Štěpánková, Lucie Schwarzová a Petra Firstová

Vyhlašování vítězů ve finále Pražské vložky 1978 na Horních Mísečkách

kol, v nichž závodilo 25 000 mladých lyžařů a lyžařek, postoupilo do oblastních 2000 dětí a do finále 300 nejlepších. Závěrečné boje o prvenství jsou velkým závodem, nejen počtem startujících, ale i organizací, kterou zajišťuje VSL MV ČSTV Praha.

Možnost postupu do dalšího kola a soutěžení o nejlepší ZV ROH nebo lyžařský oddíl přináší také zisk v kvalitě výcviku. I v těch zimních pionýrských táborech, kde dosud děti chodily jen na procházky, se začíná s lyžařským výcvikem. Tam, kde výcvik již dělali, se snaží o jeho zlepšení. Soutěžit nemůže ten, kdo má výkonnostní třídu. Tak se do finále proboují a okusí pocety velkého závodu ti, kteří by jinak neměli tuto příležitost. Je zajímavé, že i tato mládež prokazuje dobrou úroveň a zvládně nástrahy slalomové tratě. Při hodnocení soutěže hraje úlohu masovost i výkon. Účast ve finále se hodnotí jedním bodem, umístění na 1.—9. místě 10, 8, 7 až 1 bod.

Ocenění zasluhuje obětavá práce tisíců dobrovolných pracovníků, kteří pořádají základní kola, stovky těch, co organizují druhé kolo — většinou funkcionáři odborů v období jarních prázdnin, jakož i padesáti těch, kteří zajišťují finále. Konalo se na Mísečkách.

V kategorii mladších závků z tělovýchovných jednot zvítězila Lucie Schwarzová za 58,6 (29,0 a 29,6) před Firstovou (obě Sokol Krč) 1:00,5 a Štěpánkovou (Mláďí Krč) 1:01,8. V kategorii ROH byla první Hana Valšubová (ČKD Technické služby) v čase 55,4 (27,4 a 28,0) před Kubiskovou (KHS) 1:01,8 a Aschermannovou (RP) 1:02,5. V závodech mladších závků z TJ patřilo prvenství Šimonu Mastnému (Mláďí Krč) 58,2 (29,2 a 29,0) před Pačlíkem 59,2 a Hůlkou (oba Naftové motory) 1:07,3. V kategorii ROH bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Jiří Havel (Potr. proj.) 57,6 (28,6 a 29,0), 2. Šimek (Energoprojekt) 1:00,8, 3. Lukáš (Úst. hem. a krev.) 1:00,2.

V kategorii starších závků z TJ zvítězila Ivana Háková (Sokol Krč) za 1:13,8 (36,8 a 37,0) před Holečkovou

1:23,4 a Moderovou (obě Naftové motory) 1:31,0. Ze závodnic ROH byla první Václava Dunovská (ČVUT) 1:15,6 (38,0 a 37,6) před Setelíkovou (ÚJV) 1:18,7 a Šteidlovou (Pošty) 1:20,2. V závodech starších závků z TJ si odnesl prvenství Petr Linhart 1:13,1 (36,1 a 37,0) před Burianem (oba Mláďí Krč) 1:15,2 a Kunovjánkem (Sokol Krč) 1:19,0. V kategorii ROH zví-

Ivana Háková (Sokol Krč) zvítězila v kategorii starších závků o Pohár MV ČSTV Praha

těžil Tomáš Jelínek (Projekta) za 1:09,8 (36,0 a 33,8) před Jeníkem (DP Praha) 1:10,1 a Kalkusem (Kanc. stroje) 1:12,0.

Pořadí družstev ROH: 1. DP Praha 30 b., 2. KS Praha a ÚJV Praha-Řež oba 24, 4. Škoda Disk a Projekta oba 21, 6. Motorlet 20 b. — Družstva TJ: 1. Mláďí Krč 65, 2. Sokol Krč 61, 3. Naftové motory 46, 4. Spartak Praha 4 9 bodů.

LUBOR ŠULC

Žebříčky 1978 sjezdařů

Výkonnostní žebříčky závodníků 1978 ve sjezdových disciplínách mají na prvních místech ve slalomu Vladimíru Houskovou (PF Hradec Králové) před Olgou Charvátovou (TJ Gottwaldov) a Tomáše Gurského (Slavia UK Bratislava) před Bohumírem Zemanem (PF Hradec Králové). V obřím slalomu je vedou Dáša Kuzmanová (Slávia UK Bratislava) před Lenkou Vlčkovou (Liaz Jablonec) a Miloslav Sochor (Dukla Liberec) před Bohumírem Zemanem. Ve sjezdu byli nejmúspěšnější Dáša Kuzmanová před Janou Šoltýsovou (Gymnázium Kežmarok) a Bohumír Zeman před Josefem Valou (TJ Rožnov).

Žebříček mužů 1978 ve slalomu: 1. Tomáš Gurský (UK Bratislava) 0,00, 2. Bohumír Zeman (PF Hradec Králové) 2,07, 3. Miloslav Sochor 2,18, 4. Ivan Sochor (oba Dukla Liberec) 2,34, 5. Eduard Ptáčník (Dukla Banská Bystrica) 2,36, 6. Dušan Porubský 4,83, 7. Jiří Hoffman (oba Dukla Liberec) 5,39, 8. Michal Šoltýs (UK Bratislava) 8,19, 9. Juraj Kočan (Dukla Banská Bystrica) 8,33, 10. Richard Kíč (UK Bratislava) 8,85, 11. Ivan Pacák 9,31, 12. Jiří Vach (oba TJ Jasná) 9,66, 13. Vladimír Braun (Technika Brno) 10,28, 14. Jiří Kornfeld (PF Hradec Králové) 10,53, 15. Pavel Žurek (TJ Gottwaldov) 11,04, 16. Roman Loska (TJ Vítkovice) 13,41, 17. Miroslav Škubal (VŠ Praha) 15,27, 18. Vladimír Franko (VŠT Košice) 15,37, 19. Miroslav Bobrovský (GK Strojírny Martin) 15,38, 20. Walter Renner (GK Štart Kežmarok) 15,42 b.

Žebříček mužů v obřím slalomu: 1. Miloslav Sochor 0,00, 2. Bohumír Zeman 3,31, 3. Dušan Porubský 3,83, 4. Jiří Kornfeld 4,25, 5. Jiří Hoffman 5,92, 6. Josef Vala (TJ Rožnov) 6,10, 7. Eduard Ptáčník 6,90, 8. Richard Kíč 11,81, 9. Ivan Sochor 12,50, 10. Michal Šoltýs 13,11, 11. Tomáš Gurský 13,21, 12. Petr Kakeš (VŠ Praha) 16,05, 13. Peter Reitmayer (Dukla Banská Bystrica) 17,49, 14. Miroslav Schimmer (VTŽ Chomutov) 17,75, 15. Fran-

tišek Kolín (Bohemians) 18,74, 16. Zdeněk Škoda (Liaz Jablonec) 19,11, 17. Pavel Žurek (TJ Gottwaldov) 19,37, 18. Juraj Kočan (Dukla Banská Bystrica) 19,75, 19. Miroslav Škubal (VŠ Praha) 20,66, 20. Jaroslav Vochvosta (Liaz Jablonec) 21,23 b.

Žebříček mužů ve sjezdu: 1. Bohumír Zeman 0,00, 2. Josef Vala 7,92, 3. Ivan Sochor 9,32, 4. Dušan Porubský 14,63, 5. Petr Kakeš 15,15, 6. Tomáš Gurský 16,46, 7. Miloslav Sochor 17,89, 8. Juraj Kočan 18,21, 9. Zdeněk Škoda 19,42, 10. Jiří Hoffman 19,77, 11. Zbyněk Reitmayer (Dukla Banská Bystrica) 20,26, 12. Ladislav Konštacký (Technika Brno) 20,30, 13. Aleš Hendrych (Liaz Jablonec) 20,66, 14. Miroslav Formánek (Zetor Brno) 21,32, 15. Stanislav Kohoutek (VŠ Praha) 21,51, 16. Jan Hudec (Lok. Pramet Šumperk) 22,15, 17. Michal Šoltýs 23,36, 18. Peter Reitmayer 23,80, 19. Petr Poruba (Bohemians) 24,14, 20. František Kolín 24,58 b.

Žebříček žen 1978 ve slalomu: 1. Vladimíra Housková (PF Hradec Králové) 0,00, 2. Olga Charvátová (TJ Gottwaldov) 0,89, 3. Jana Šoltýsová (Gymnázium Kežmarok) 5,03, 4. Lenka Vlčková (Liaz Jablonec) 6,24, 5. Katka Zibrinová (RH Banská Bystrica) 7,36, 6. Jana Harvanová (UK Bratislava), 7. Dana Dvoršťáková (RH Banská Bystrica) 11,95, 8. Pavla Walachová

Jana Šoltýsová v čs. žebříčku 1978 ve sjezdu je druhá, ve slalomu třetí a v obřím slalomu desátá

(TJ Gottwaldov) 12,38, 9. Dáša Kuzmanová (UK Bratislava), 10. Jana Zemanová (PF Hradec Králové) 17,95, 11. Dana Lopušná (RH Banská Bystrica) 20,15, 12. Monika Hojstříčová (Jasná Liptovský Mikuláš) 23,50, 13. Táňa Navrátková (Slavia UP Olomouc) 23,66, 14. Marcela Kolátková (VSB Ostrava) 24,15, 15. Martina Bergrová (Liaz Jablonec) 26,00, 16. Brigita Brudná (TŽ Trinec) 27,47, 17. Miroslava Selecká (RH Banská Bystrica) 30,13, 18. Věra Brixiová (Liaz Jablonec a Katka Fučíková (TJ Gottwaldov) obě 30,36, 20. Anna Droppová (UK Bratislava) 30,39. — **Dorostenky:** 1. Olga Charvátová 24,73, 2. Dana Lopušná 34,34, 3. Monika Hojstříčová 36,20, 4. Brigita Brudná 40,83, 5. Dana Poláková 41,18, 6. Jana Zirmová 42,34, 7. Ilona Rejmánková 43,43, 8. Marcela

WASSBERG ZVÍTĚZIL NA GROSSGLOCKNERU

Posledním měřením sil světové běžecké elity v sezóně 1977—78 byl v neděli 28. května závod na 20 km na Grossglockneru. V silné konkurenci 1100 startujících z třinácti zemí, mezi nimiž byli četní nejlepší závodníci ze SSSR, Skandinávie i střední Evropy, zvítězil Švéd Thomas Wassberg před sovětským reprezentantem Jevgenijem Beljajevem a Peterem Zipfelem (NSR), jehož třetí místo bylo největším překvapením. Závod žen skončil úspěchem Norky Vigdis Roenningové před jejími krajkami Johannessenovou a Husebyovou. Loňská vítězka Raisa Smetaninová (SSSR) byla až čtvrtá, její krajkanka a dvojnásobná mistryně světa z Lahti Zinajda Amosovová šestá.

Rakouský ledovec umožňuje každoročně v závěru sezóny tento zajímavý závod, jehož trať je v nadmořské výšce 2200—2500 m. Na Grossglockner přijel také mistr světa na 15 km Polák Luszczyk, který po startu nasadil ostré tempo a vedl až do 17. kilometru. Potom však nevydržel se silami a skončil v poli poražených. Závod se konal při jednostupňovém mrazu za drobného sněžení. Dobře se k němu připravili domácí běžci, z

nichž devatenáctiletý Juric byl osmý. Thomas Wassberg, který letos před mistrovstvím světa se zranil při automobilové nehodě a nemohl v Lahti startovat, podal velmi dobrý výkon a porazil obhájce loňského prvenství Beljajeva pětisekundovým rozdílem. Čs. reprezentanti v letošním ročníku nestartovali.

Závod žen byl ve znamení úspěchu norských reprezentantek. Měly velmi rychlé lyže, což bylo rozhodující pro

jejich trojnásobný úspěch v závodě. Vítězka Roenningová měla čas téměř o dvě minuty lepší než Smetaninová.

Muži: 1. Wassberg (Švédsko) 1:07:17, 2. Beljajev (SSSR) 1:07:22, 3. P. Zipfel (NSR) 1:07:23, 4. Braa (Norsko) 1:07:25, 5. Notz (NSR) 1:07:26, 6. Zimjatov (SSSR) 1:07:27, 7. Repo (Finsko) 1:07:29, 8. Juric (Rakousko) 1:07:31, 9. Limby (Švédsko) 1:07:33, 10. W. Vogel (Rakousko) 1:07:36, 11. Myrmo (Norsko) 1:07:37, 12. Wachter 1:07:38, 13. Gattermann (oba Rakousko) 1:07:40, 14. Bakijev (SSSR) 1:07:42, 15. Grossegger (Rakousko) 1:07:45 hod.

Ženy: 1. Roenningová 1:09:35, 2. Johannessenová 1:10:51, 3. Husebyová (všechny Norsko) 1:10:54, 4. Smetaninová (SSSR) 1:11:30, 5. Dahlová (Norsko) 1:11:52, 6. Amosovová (SSSR) 1:12:30.

-tr-

Kolátková 44,31, 9. Katka Zibrínová 44,65, 10. Martina Bergrová 45,34.

Zebříček žen v obřím slalomu: 1. Dáša Kuzmanová 0,00, 2. Lenka Vlčková 8,63, 3. Dana Dvoršťáková 8,64, 4. Pavla Walachová 11,92, 5. Dana Lopusná 12,02, 6. Anna Droppová 13,65, 7. Olga Charvátová 14,25, 8. Katka Zibrínová 14,58, 9. Jana Zemanová 15,81, 10. Jana Soltýsová 20,18, 11. Marcela Kolátková 20,43, 12. Vladimíra Housková 21,24, 13. Brigita Brudná 22,06, 14. Iveta Harvanová 22,40, 15. Zdena Suržinová (obě UK Bratislava) 22,75, 16. Věra Brixiová 22,81, 17. Táňa Navrátková 22,88, 18. Martina Bergrová 25,29, 19. Jana Harvanová 25,57, 20. Dana Jirsová (VŠ Praha) 28,45. — **Dorostenky:** 1. Lenka Vlčková 5,08, 2. Pavla Walachová 16,22, 3. Martina Bergrová 16,66, 4. Dana Dvoršťáková 18,27, 5. Jana Zemanová 18,95, 6. Dana Poláková 19,79, 7. Brigita Brudná 23,14, 8. Katka Zibrínová 31,28, 9. Marcela Kolátková 31,85, 10. Iveta Hronovská 33,18.

Zebříček žen ve sjezdu: 1. Dáša Kuzmanová 0,00, 2. Jana Soltýsová 0,58, 3. Jana Harvanová 5,43, 4. Vladimíra Housková 7,35, 5. Dana Jirsová 11,75, 6. Lenka Vlčková 17,03, 7. Brigita Brudná 18,01, 8. Olga Charvátová 18,76, 9. Věra Brixiová 19,05, 10. Katka Zibrínová 21,28, 11. Marcela Kolátková 21,33, 12. Jana Zemanová 22,48, 13. Anna Droppová 24,49, 14. Táňa Navrátková 25,84, 15. Dana Urbanská (VŠT Košice) 26,85, 16. Milena Janoušková (Ještěd Liberec) 27,17, 17. Iveta Harvanová 27,93, 18. Dana Lopusná 28,29, 19. Pavla Walachová 29,76, 20. Katka Zámostná (TJ Rožnov) 30,45. — **Dorostenky:** 1. Lenka Vlčková 6,72, 2. Jana Zemanová 13,72, 3. Dana Lopusná 15,62, 4. Katka Zibrínová 24,30, 5. Dana Poláková 29,41, 6. Katka Zámostná 31,73, 7. Jana Rotmayerová 35,44, 8. Mária Kazárová 37,64, 9. Katka Fučíková 37,82, 10. Brigita Brudná 38,85.

Mladí sjezdaři TSM Karlovy Vary

Nejlepší mladí sjezdaři a sjezdařky z chomutovského a karlovarského okresu jsou od roku 1976 soustředěni v tréninkovém středisku mládeže v Karlových Varech, kde za jednatelství metodického vedení střediska a za pomoci oddílových trenérů se snaží o nejlepší výsledky v krajských, národních, federálních i mezinárodních závodech.

Jelikož Slovan Karlovy Vary, při kterém je středisko zřízeno, nevlastní na Klínovci žádný lyžařský vlek, jsou členové střediska odkázáni na vlek lyžařského oddílu VTŽ Chomutov, TJ Klínovec, DNT Kadaň, OPS Chomutov a Sokola Mezihorí. I když mají všechny tyto oddíly své závodníky v našem středisku, nevyšly nám některé vstřícnosti tak, jak před sezónou slíbily. Ani tento problém však nezabránil dobrým výsledkům mladých sjezdařů tohoto střediska v uplynulé sezóně. Získali celkem tři zlaté, čtyři stříbrné a tři bronzové medaile na přeborech ČSR a ČSSR.

Na všech národních a federálních závodech žactva a dorostu se umístili 56× do desátého místa a na krajských závodech stál vždy jeden závodník nebo závodnice na stupních vítězů. Jeden člen střediska se zúčastnil mezinárodních závodů Monte Bondone žactva v Itálii. Na Interkritériu žactva ve Vrátné a v Říčkách reprezentovali TSM Karlovy Vary Michal Hošek, Renata Žižková a Lenka Kerberlová. Hošek v kategorii mladších žáků obsadil ve Vrátné ve slalomu druhé místo, v obřím slalomu zvítězil, v Říčkách ve slalomu byl třetí a v obřím slalomu druhý. Je to úspěch, který potěšil celý kolektiv.

Od nové sezóny si slibujeme ještě více, neboť budeme mít k dispozici v Chomutově již dokončený svah s umělou hmotou a budeme moci trénovat na nové sjezdovce na Klínovci. Bude dlouhá asi 2000 m a dobrým tréninkem pro obří slalom a sjezd. Počítáme také s předností na všech vlecích na Klínovci, což se nám, doufáme, podaří uskutečnit. Jenom tak můžeme splnit naše poslání, to znamená doplňovat z našich řad závod-

Mistrovství ČSSR družstev v běhu

V mistrovství ČSSR 1978 družstev v běhu na lyžích zvítězila Rudá hvězda Štrbské Pleso před Slavii VŠ Praha a SKI Jilemnice. Vítězný tým měl nejlepší výsledky v závodech mužů, v soutěži žen byl druhý za pražskými vysokoškolačkami.

Pořadí: 1. RH Štrbské Pleso 1911 b. (ženy 796 - muži 1115), 2. Slavia VŠ

Praha 1844,5 (810 - 1034,5), 3. SKI Jilemnice 1535 (600 - 935), 4. ČZ Strakonice 1314 (508 - 806), 5. Naveta Jablonec n. N. 1276 (388 - 888), 6. Tesla Liptovský Hrádok 1247 (616 - 631), 7. Chemie Praha 1156,5 (554 - 602,5), 8. Sokol Nové Město na Moravě 1039,5 (510 - 529,5), 9. Lokomotiva Trutnov 941,5 (388 - 553,5), 10. Slavia VŠST Liberec 761,5 b (184 - 577,5).

Príspevok železiarov z Košíc k rozvoju

Nový a výrazný impulz pre oživenie, rozšírenie a prehĺbenie práce v oblasti budovania masovej základne nášho športu vyšiel už zo smeriac XIV. zjazdu KŠC k 5-ročnému plánu rozvoja národného hospodárstva na roky 1971—1975, kde sa v stati „Životná úroveň“ hovorí: „Zlepšiť podmienky pre masovú telovýchovu, šport a rekreáciu. Lepšie využívať zariadenia doterajších záujmových organizácií, škôl, podnikov... na to využívať aj iniciatívu občanov a podnikové prostriedky, ďalej rozvíjať podmienky pre turistiku.“ Tým bol naznačený smer, ktorým sa má ďalej uberať vývoj v našom športe a teda aj v lyžovaní. Do tohoto smeru vtedy výrazne „natočili“ svoju činnosť aj košičskí lyžiari.

Telovýchovná jednota VSŽ dokazuje, že lyžovanie skutočne nemusí byť iba záležitosťou úzkeho kruhu momentálne aktívnych pretekárov. Jej lyžiarskemu oddielu sa v tomto smeru darí. Na dosiahnutie cieľa používa rad prostriedkov. Jedným z najúčinnějších je výuka základného lyžovania.

ABY MNOHÍ RADOST MALI... A MY VÝBER

Tak si povedali lyžiari vo VSŽ a podľa toho začali konať. Popri organizovaní rekreačných lyžovačiek pre

zamestnancov podniku začali v roku 1972 so systematickou výukou lyžovania pre verejnú formou celosezónnych kurzov. Je to vlastne verejná lyžiarska škola, ak sa rešpektuje definícia o takejto organizácii, uznávaná v rámci Českého lyžiarskeho zväzu.

Ich jednoročný cyklus výuky trvá od októbra do apríla. Malí frekvencanti absolvujú tak 48 hodín špeciálnej telesnej prípravy v telocvični a 60 hodín čistého výcviku na snehu včítane preteku na záver behu výuky. Železiari učia začiatočníkov aj pokročilých, pričom veľmi veľký dôraz

kladú na homogénnu skladbu cvičenecov vo vnútri jednotlivých družstiev. Myslí sa tým čo najrýchlejšie rozdelenie všetkých frekvenciantov do skupín a družstiev podľa ich fyzickej a ďalej ešte podľa ich technickej vyspelosti. Výcvik v každom družstve vedie jeden nastálo pridelený cvičiteľ a to systematicky od začiatku až do konca podľa rámcovej osnovy, vypracovanej zvlášť pre začiatočníkov a zvlášť pre pokročilých. Z učebných pomôcok využívajú cvičitelia okrem výstroja najčastejšie drevené žrde, laná a umelé terénne nerovnosti.

Dôkladne prepracovaná organizácia zabezpečuje hladký priebeh kurzov. Každý z 15-tich zainteresovaných cvičiteľov detailne pozná svoje úlohy a plní ich s profesionálnou vážnosťou. 122 cvičenci v uplynulej sezóne vo veku 6—14 rokov boli rozdelení do troch samostatných mobilných skupín, ktoré v prípade potreby (zlé snehové podmienky a pod.) sú schopné prevádzkať výcvik v rôznych lokalitách navzájom nezávisle.

níky do vrcholových stredisek mládeže. Výsledky v letošnej sezóne by mali zaradiť do SVS-M dva naše členy: Martina Šintáka a Michala Hoška. Oba jsou členy TJ Klínovec. Věříme, že příští sezóna přinese ještě lepší výsledky našich členů.

MIROSLAV SCHIMMER
trenér TSM Karlovy Vary

Na Klínovci jsou dobré sněhové podmínky pro mladé sjezdáře TSM Karlovy Vary i ostatní lyžaře

GORALSKÝ KLOBÚK

Na Slovensku organizujú lyžiari desiatky známych podujatí: Veľkú cenu Slovenska, Veľkú cenu Demänovských jaskýň, Tatranský pohár, Cenu Opaliska, Ski-Interkritérium, Memoriál Janka Nováka, Bezroukov memoriál... Bol by to dlhý rad, keby sme chceli všetky vymenovať. Existuje však jedno, ktoré každému, kto sa raz na ňom zúčastnil, prirástlo k srdcu. Je to Goralský klobúk, oficiálne Medzinárodné lyžiarske preteky oslobodenia ČSSR o Goralský klobúk.

Ich výnimočnosť je v tom, že dávajú bodku za lyžiarskou sezónou na Slovensku, sú pripomienkou slávnych májových dní roku 1945, kedy sa skončila zvola fašistov v našej vlasti. No, v neposlednom rade priťahujú svojou srdečnosťou, bezprostrednosťou. Na každom detaile ich organizácie badať tú veľkú lásku a zapálenie funkcionárov, pretekárov aj divákov nielen pre svoj šport, ale aj v prejavoch radosti nad krásnou oslavou našej slobody, našej socialistickej prítomnosti.

Funkcionári TJ Roháčce Zuberec, jej lyžiarskeho oddielu, ktorí sú organizátormi, to nemajú ľahké. Podmienky na Roháčoch nie sú ideálne. Nie poškial ide o vhodné terény, dostatok snehu. Tie sú výborné. Chýbajú však vleky, lanovky, ubytovacie priestory, stravovacie kapacity. Tieto negatíva však prekrýva ohromná iniciatíva a nadšenie ľudí, ušlachtilá myšlienka a charakter pretekov — vyjadrenie radosti nad oslobodením. A Goralský klobúk má ešte čosi v sebe. Vychoval nám na Roháčoch už niekoľko generácií výborných organizátorov. Starší odchádzajú, ale sú tu mladí agilní ľudia, ktorí si od tých starších odniesli nielen odborné znalosti, ale aj lásku k „svojmu“ Goralskému klobúku.

Nebolo tomu ináč ani tentoraz, keď v dňoch 6.—7. mája sa uskutočnil už 23. ročník pretekov o Goralský klobúk. V Smutnej doline sa stretli všetci kto majú lyžovanie radi, všetci čo tak radi chodia na Oravu medzi svo-

jich rodných, aby Smutnú dolinu zmenili na dolinu veselú, v ktorej videli krásne športové výkony našich najlepších zjazdárov v súboji s poľskými, maďarskými a talianskymi priateľmi.

Preteky sú vypísané pre kategórie dospelých a dorastu v obrovskom slalome. Ani vytrvalý dážď nemohol prekaziť ich dobrú úroveň. Ich význam zvýraznilo nielen to, že súčasne s výsledkami pretekov vyhlásili zástupcovia VLZ SÚV ČSZTV aj výsledky dlhodobej súťaže o Slovenský pohár zjazdárov, ktorá v svojom druhom ročníku už získala mimoriadnú popularitu, ale tiež skutočnosť, že sa konali v rámci osláv 75. výročia organizovaného lyžovania v ČSSR a 50. výročia lyžovania na Slovensku.

Na štarte sa zišlo 214 pretekárov. Nepriazeň počasia donútila absolvovať len jednokolový obrovský slalom vo všetkých kategóriách. Trať bola dlhá 1650 m s prevýšením 340 m a mala 51 bránok. Pre kategóriu dorastu merala 1480 m s prevýšením 310 m a 47 bránkami.

V kategórii mužov zvíťazil Poľiak Ján Walkosz pred svojim krajanom Wojtehom Gajewskim a našim Jozefom Valom. Zo žien bola najúspešnejšia čs. reprezentantka Oľga Charvátová pred Annou Droppovou zo Slávie UK Bratislava a Monikou Hojstříčovou z TJ Jasná Lipt. Mikuláš. Víťazom v kategórii dorastencov sa stal Walter Renner z gymnázia Kežmarok pred Arturom Romanowskim z Poľska, z dorasteniek si prvenstvo odniesla Daniela Lopušná.

VÝSLEDKY

Muži: 1. Ján Walkosz (Poľ.) 1:10,29, 2. Wojtech Gajewski (Poľ.) 1:10,37, 3. Jozef Vala (Rožnov p. Radh.) 1:10,75, 4. Kazimierz Bunykowski (Poľ.) 1:10,83, 5. Pavel Zurek (Gottwaldov) 1:10,97, 6. Juraj Kočan (ASVŽ Banská Bystrica) 1:11,23, 7. Juraj Vach (Jasná Lipt. Mikuláš) 1:12,01, 8. Július Žila (ČH Banská Bystrica) 1:12,45, 9. Robert Janikowski (gymnázium Kežmarok) 1:12,54, 10. Karlo Auer (Taliansko) 1:12,59.

Ženy: 1. Oľga Charvátová (Gottwaldov) 1:14,04, 2. Anna Droppová (UK Bratislava) 1:14,17, 3. Monika Hojstříčová (Jasná Lipt. Mikuláš) 1:14,56, 4. Alicja Pawlusová (Poľsko) 1:15,11, 5. Jana Šoltýsová (gymnázium Kežmarok) 1:15,24, 6. Ewa Grabowska (Poľsko) 1:15,93, 7. Ingrid Roháčová (ČH Banská Bystrica) 1:16,81, 8. Iveta Harvanová (UK Bratislava) 1:17,28, 9. Milena Jurečková (Jasná Lipt. Mikuláš) 1:17,91, 10. Katarína Grandtnerová (Jasná Lipt. Mikuláš) 1:18,22.

Dorastenci: 1. Walter Renner (gymnázium Kežmarok) 1:08,63, 2. Artur Romanowski (Poľsko) 1:09,05, 3. Ján Pavúr (ČH Banská Bystrica) 1:10,66.

Dorastenky: 1. Daniela Lopušná 1:10,52, 2. Dana Dvoršťáková 1:10,86, 3. Katarína Zibrínová (všetky ČH Banská Bystrica) 1:11,77.

-es-

masovosti lyžovania

Systematická výuka slúži oddielu na získanie prehľadu o výskyte talentovaných jedincov medzi mládežou. Tak bolo možné po ukončení poslednej sezóny vybrať 14 chlapcov a 6 dievčat vo veku 6—8 rokov do prípravky pre pretekové lyžovanie. Pri výbere kandidátov na závodnú jazdu pomáhajú si cvičitelia aj výsledkami meraní pohybových schopností svojich zverencov.

Pred dobudovaním je lyžiarske stredisko na Kojšovskej holi s komplexom lyžiarskych zariadení. Tam budú oddieloví cvičitelia poskytovať verejnosti jednorázové inštruktorské služby, s ktorými už pokusne — zatiaľ zdarma — začali.

O rok o dva, keď si doplnia cvičiteľské kádre, plánujú železiari kapacitu výuky zjazdového lyžovania zdvojnásobiť a začať s organizovaním kurzov pre záujemcov o bežecké lyžovanie. Bežeckú výuku však považujú za nutné zveriť cvičiteľom špecialistom a tí zatiaľ nie sú vyškolení.

ČO BY SI CVIČITELIA Z VSŽ ŽELALI?

Chceli by urobiť v tomto smere viac, chceli by robili lepšie. Nie sú v kontakte s inými zložkami, ktoré sa zaoberajú výukou lyžovania a cítia sa preto tak trochu osamotení. Problémy ktoré musia riešiť sú vlastne skoro vždy akési „problémy v originále“. Prekážky zdolávajú pracnejšie a namáhavejšie, ako by ich zdolávali, keby mohli u niekoho čo-to odpozeráť, získať určité skúsenosti od iných, porovnať svoju prácu s prácou ostatných a pod. Želali by si, aby sa niekto ujal podchytenia činnosti v oblasti výuky lyžovania, aby ju koordinoval a riadil. Želali by si, aby sami pritom neostali stáť bokom, aby mohli prispieť k úspechu, aby sami niečo získali.

Lyžiari — cvičitelia z TJ VSŽ radi by poskytli morálnu podporu každému, kto v podobných dimenziách uvažuje, plánuje, alebo kto už tak aj koná.

PAVOL VODARČÍK

KRAJSKÉ KONFERENCE

úspěšným nástupem ke svazové

Další krajské a městská konference výborů svazů lyžování v Bratislavě potvrdily úspěšný průběh předsjezdové kampaně, která vyvrcholí konferencí Svazu lyžování ÚV ČSTV 23. září, třetím slovenským 13. a 14. října a českým sjezdem 6. a 7. října a V. sjezdem ČSTV 23.—25. listopadu v Praze. Již výroční členské schůze lyžařských oddílů a konference OSL dokumentovaly zlepšenou organizátorskou a řídicí práci a důsledné plnění úkolů vytyčených XV. sjezdem KSČ. Krajské konference se staly další radostnou přehlídkou zvýšené péče o výchovu lyžařské mládeže a zlepšení podmínek pro sportování neorganizovaných lyžařů, prohloubení politickovýchovné práce, úspěšného plnění závazků a zintenzivnění celospolečensky prospěšné činnosti lyžařů při vstupu do jubilejního roku 75 let čs. organizovaného lyžování.

SPLNĚNÉ ÚKOLY MĚSTSKÉHO SVAZU V BRATISLAVĚ

Výbor svazu lyžování MV ČSTV Bratislava v oblasti masového rozvoje se zaměřil na rozšíření členské základny plnění podmínek odznaku zdatnosti BPOV a PPOV všemi členy lyžařských oddílů, zlepšení organizace a evidence cvičitelských kádřů, jakož i zajištění veřejných závodů. Úspěšně byla navázána spolupráce s MV SSM. K zvýšení zájmu o plnění disciplín odznaku zdatnosti pomáhá současně o stoprocentní získání PPOV a BPOV všech registrovaných závodníků i ostatních členů oddílů. Při školení cvičitelů bylo nedostatkem, že vyškolení v kurzech jednotlivých škol se věnovali pouze výcviku jejich žáků a není o nich přesná evidence. Ve spolupráci s MV SSM uspořádal městský svaz přebor pionýrů ve sjezdových disciplínách „O cenu Lastovičky“ a v běžeckých „O cenu Kamaráta“.

V soutěžích si nejlépe vedli sjezdaři Slavie UK Bratislava, kteří zvítězili v I. celostátní lize i v soutěži o Slovenský pohár, v němž z jednotlivců byl Gurský druhý a Droppová třetí. Z nejmladších Tržilová zvítězila na žakovském přeboru Slovenska, Grandtnerová byla dvakrát druhá. K prohloubení trenérsko-metodické práce přispěl cyklus přednášek a seminářů pro trenéry s hodnotným obsahem. Byla rozpracována výcviková koncepce pro školní sportovní středisko ZDS ve Valzovově ulici a vytvořena trenérská komise při tomto středisku. V současné době pracuje v Bratislavě 20 trenérů lyžování. Na všech úsecích se potvrdilo prohloubení politickovýchovné práce a úspěšné plnění všech závazků. Předsedou byl opět zvolen ing. Ivan Karas.

SEVEROMORAVSKÝ KRAJ SE STARÁ O MLÁDEŽ

K největším kladům dobré činnosti Svazu lyžování KV ČSTV Severomoravského kraje patří příkladná péče o mládež. Svědčí o tom nejen velký počet soutěží o Karvinský, Beskydský a Jesenícký pohár ve sjezdových disciplínách, Beskydská liga mládeže ve skoku a další, ale zejména péče všech oddílů při lyžařském výcviku mládeže. Úspěšný pokus o nový systém veřejné lyžařské školy rodičů s dětmi učinil Slavoj Poruba pod heslem „Lyžuje celá rodina“ na Petrových boudách.

Dobře si vede v kraji zdravotní komise. V této oblasti je 30 lékařů, kteří jsou připraveni zúčastňovat se pravidelně všech akcí. Hodně se na konferenci hovořilo o nutnosti další výstavby v Jeseníkách a Beskydech. Soudruh Horák z lyžařského oddílu VP Frýdek-Místek zdůraznil potřebu výhledového naplánování a realizování výstavby ubytovacích zařízení na horách. Soudruh P. Vašíčka upozornil na nutnost zřízení tréninkového střediska mládeže běžeckých disciplín v Jeseníkách, kde jsou dobré přírodní i sněhové podmínky. Zabýval se také otázkou výběru mladých lyžařů a lyžařek do TSM, doporučoval zlepšení spolupráce krajských komisí s komisí VSL ČUV a ÚV ČSTV.

Členskou základnou organizovaných lyžařů je Severomoravský kraj nejsilnějším v ČSR, počtem 101 oddílů na druhém místě. Bohatou činností se může pochlubit okresní svaz v Novém Jičíně, o jehož práci hovořil na krajské konferenci ing. Šrubař. Úspěšně zahájily činnost veřejné lyžařské školy. Pro příští sezónu mají již v současné době záznam 800 zájemců. Zdůraznil nedostatek běžeckých lyží, jichž v sezóně v okresní sportovní prodejně měli jen 40 párů. Předsedou byl opět zvolen Čeněk Menšík.

PESTRÁ ČINNOST ZÁPADOČESKÉHO KRAJSKÉHO SVAZU

V Západočeském kraji je v činnosti šest okresních svazů lyžování a dvě komise. V 52 oddílech je evidováno 2874 členů. Čestný titul Vzorný I. stupně zatím získaly Slavoj MP Plzeň a Slovan Karlovy Vary, osm oddílů II. stupeň a 19 III. stupeň. Další se do soutěže zapojily. Jiskra Nejdek úzce spolupracuje s BSP Mladý polikliniky v Nejdku a s místním domem pionýrů. Spartak Dýšíná má svého patrona v BSP MTZ Rudná a nerudné doly Dýšíná. Lyžařské oddíly v kraji dobře pomáhaly při pionýrské lize, lyžařských soutěžích učňovské i zemědělské mládeže, jakož i resortních přeborech a podnikových soutěžích.

Podle nové evidence působí v kraji 488 cvičitelů, z toho 10 I. třídy, 73 II. třídy, 380 III. třídy a 25 IV. třídy, dále čtyři trenéři I. třídy, 27 II. třídy a 54 III. třídy, osm ústředních rozhodčích, 23. I. třídy, 59 II. třídy a 278 III. třídy. Zatím je neúplná statistika nových nositelů odznaku Lyžař ČSR. V uplynulé sezóně v okresech Karlovy Vary, Plzeň-město a Plzeň-sever získali vyznavači lyžování 985 zlatých a 1550 stříbrných odznaků. Novým předsedou krajského svazu byl zvolen JUDr. František Steidl.

David a Loikeová vítězi Evropského poháru

Sedmnáctiletý Ital Leonardo David a devatenáctiletá Rakušanka Christine Loikeová zvítězili v letošním ročníku Evropského poháru, který měl závěr v Jasné a ve Vysokých Tatrách. Mladý David se mohl pochlubit prvními mezinárodními úspěchy loni, kdy v závodě FIS v obřím slalomu ve Folgariadě obsadil třetí místo. V Evropském poháru se 4 body byl až 15. Rakušanka Loikeová v EP 1977 obsadila s 2 body 58. místo. V ČSSR je známa ze startů v Juniorkritériu ve Spindlerově Mlýně a na Evropském poháru 1977 ve Vysokých Tatrách. Z čs. reprezentantů Bohumír Zeman skončil třináctý a Dagmar Kuzmanová patnáctá. V obřím slalomu EP byl Zeman pátý a D. Kuzmanová čtvrtá.

Evropský pohár 1978 — muži: 1. David [Itálie] 160 b., 2. Meli [Švýcarsko] 110, 3. Bachleda [Polsko] 110, 4. P. Frommelt [Lichtenštejnsko] 98, 5. Ortner [Rakousko] a Lutz [Švýcarsko] oba 92, 7. Spörri 85, 8. Bonvin [oba Švýcarsko] oba 72, 9. Giorgi 71, 10. Burini [oba Itálie] 67. — **13. Zeman [ČSSR] 62.**

Evropský pohár 1978 — ženy: 1. Loikeová 120, 2. Strixnerová 75, 3. Sölknerová [všechny Rakousko] 70, 4. Gattaová [Itálie] 69, 5. Konzettová [Lichtenštejnsko] 66, 6. Baderová [NSR] a Riedlerová [Rakousko] obě 60, 8. Craneová [USA] 59, 9. Schlechterová 55, 10. Wedamová 54. — **15. D. Kuzmanová [ČSSR] 46 b.**

Závodní vázání pro oddíly

Národní podnik Filmový průmysl Praha-Barrandov připravil pro sezónu 1978—79 některé z modelů vázání v závodním provedení. Jde o vázání Rotamat FD-RS (320 Kčs) a Rotamat Compact-RS (440 Kčs), která doporučuje kompletovat výhradně s osvědčenou špičkou M 4-15 (410 Kčs). U modelů Rotamat FD-RS a Rotamat Compact-RS jsou pružiny zesíleny tak, že vypínací síla může být nastavena až na cca 240 kp. Tato vázání nebudou dodávána do běžné obchodní sítě!

Objednávky na závodní vázání, opatřené razítkem TJ a číslem bankovního spojení, zasílejte na adresu: Filmový průmysl, n. p., - závodní servis, Kříženeckého nám. 332, 152 53 Praha 5 - Barrandov. Objednávky budou vyřizovány postupně. Vázání Rotamat FD-RS je k dispozici v omezeném množství, uveďte proto, zda je možno v případě, že kvóta bude vyčerpána, zaslat vázání Rotamat Compact RS a v jakém množství. Objednávky došlé po 30. září není možno vyříditi a budou převedeny do sezóny 1979—80.

Fotografie na první straně obálky Ludovít Lettrich, na druhé a třetí straně Jaroslav Trousl, na zadní straně obálky Zdeněk Macháček.

Fotografie uvnitř měsíčníku Milošlav Bělonožník, ing. Juraj Bobula, ing. Pavel Borský, Jiří Kruliš, Ludovít Lettrich, Evžen Macháček, Ján Terezčák, Jaroslav Trousl a Miloslav Vojtíšek.

Popularita masových lyžařských závodů

Masové lyžařské závody v běhu získávají stále větší popularitu. Platí to nejen o Vasově běhu, Finlandii, Engadinu, ale také o Jizerské padesátce, závodě Po hřebenech Krkonoš, Ve stopě Jizerské padesátky, Bílé stopě a dalších. První obrázek ukazuje, jak se to černalo lyžaři na hrabětické louce před startem letošního 11. ročníku Jizerské padesátky. Druhý obrázek potvrzuje početnou účast žen v tomto závodě na 30 km. Na třetím obrázku čilý ruch v Bedřichově při prezentaci k turisticko-lyžařské akci Ve stopě Jizerské padesátky.

Jedlička

lyžařství

ROČNÍK 64 ♦ SRPEN 1978 ♦ Kčs 3,— 8

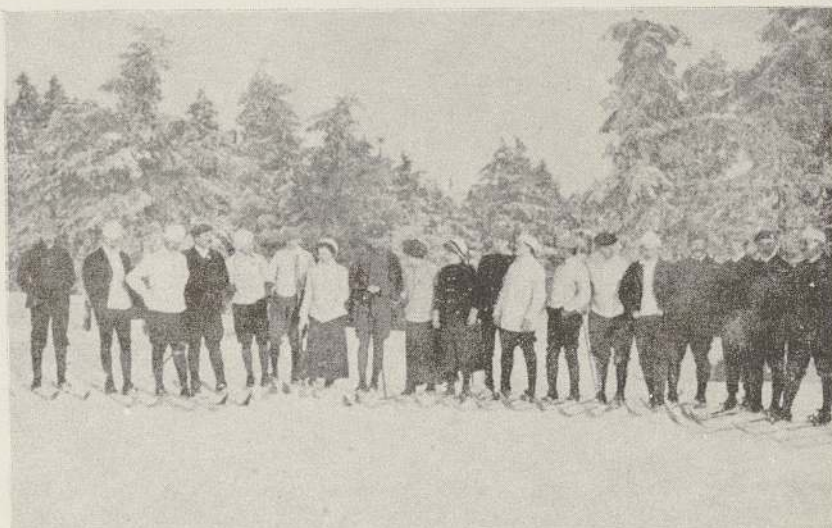

Ze začátků čs. lyžování

V tomto čísle Lyžařství, věnovaném jubileu 85 let čs. organizovaného lyžování, uveřejňujeme zajímavé obrázky ze začátků čs. lyžování. První je ze startu závodů v Chuchli 10. února 1907, které uspořádal Český Ski Klub Praha. Na druhém je skupina účastníků lyžařského kursu Českého spolku pro zimní sporty v Praze, uspořádaného v roce 1910 na Zvičině u Dvora Králové n. Labem pod vedením výborného norského lyžaře R. N. Oestgaard z Kristianie. Na třetím vítěz závodů v Chuchli v roce 1907 v cíli.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

75 LET
ČS. ORGANIZOVANÉHO
LYŽOVÁNÍ

PŘEHLED ČS. MISTRŮ

ZAJÍMAVOSTI
K JUBILEU LYŽAŘŮ

NA TITULNÍ STRÁNCE ZMS. JIRÍ RAŠKA, KTERÝ BYL NEJÚSPĚŠNĚJŠÍM ČS. LYŽAŘEM A NA X. ZOH 1968 V GRENOBLU VYBOJOVAL ZLATOU MEDAILI NA STŘEDNÍM A STŘÍBRNOU NA VELKÉM MŮSTKU. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY LADISLAV RYGL SE ZLATOU MEDAILÍ ZA VÍTĚZSTVÍ NA MISTROVSTVÍ SVĚTA 1970 NA ŠTRBSKÉM PLESE V ZÁVODĚ SDRUŽENÉM.

(Upozornění čtenářům: celý pestrý obsah 8. čísla Lyžařství bude věnován jubileu 75 let čs. organizovaného lyžování.)

lyžařství

Ročník 64

Číslo 8

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eldlpeš, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ulice 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšířuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta 1 doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. července 1978.

ISSN - 0323 - 1445

Lyžařské jubileum a V. sjezd ČSTV

V roce V. sjezdu ČSTV čs. lyžaři oslavují významné jubileum 75 let čs. organizovaného lyžování. Jsme hrdí na to, že naše ústředí bylo prvním národním lyžařským svazem na světě a že jeho činovníci v dobách národnostního útlaku rakousko-uherské monarchie úspěšně prosazovali český vliv v mezinárodním sportu. Ve druhé světové válce se příslušníci našeho sportovního odvětví aktivně zapojili do odboje proti fašistickým okupantům, vyznamenali se při osvobozovacích bojích na východním Slovensku v lyžařském praporu I. československého armádního sboru a partyzánskou činností v českých zemích. Naši funkcionáři úspěšně bojovali za sjednocení čs. tělesné výchovy a v socialistické vlasti se přičiňovali o masový rozvoj lyžování, jakož i úspěchy ve všech ob-

lastech hospodářského a kulturního života.

Máme radost z toho, že naše oddíly a jejich činovníci při rozvoji naší socialistické společnosti po XV. sjezdu KSČ reagovali na nové podmínky a náročnější úkoly a přizpůsobili vlastní program i jeho realizaci společenským potřebám a požadavkům. Vážíme si nebývalé podpory stranických a státních orgánů čs. tělovýchovy a lyžování. Českoslovenští lyžaři dobyli řadu významných úspěchů v nejvýznamnějších mezinárodních soutěžích na zimních olympijských hrách, mistrovství světa, mistrovství světa a Evropy juniorů, jakož i ve Světovém a Evropském poháru a dobře reprezentovali naši socialistickou vlast. Mrzí nás, že úspěchy ze ZOH 1968 v Grenoblu, ZOH 1972 v Sapporu a mistrovství světa 1970 ve Vysokých Tatrách a 1974 ve Falunu se nám nepodařilo opakovat na ZOH 1976 v Innsbrucku a letošním mistrovství světa v Lahti. Naši trenéři, činovníci a závodníci provedli analýzu těchto závodních období s přihlédnutím k některým neuspokojivým výsledkům a nedostatkům čs. vrcholového lyžování se snahou, aby již nová sezóna 1978—79 a další olympijská sezóna 1979—80 přinesly nové mezinárodní úspěchy čs. lyžování. Jsem přesvědčen, že při dobré spolupráci našich nejlepších odborníků s oddělením vrcholového sportu ÚV ČSTV, zástupci resortů a závodníky, se to podaří. Dosažení úspěchů v největších mezinárodních sportovních soutěžích je rok od roku obtížnější, vyžaduje stále náročnější přípravu, hodně odříkání a dokonalé morálně volní vlastnosti. Uděláme vše pro to, aby čs. lyžování na ZOH 1980 a příštích mistrovství světa se zařadilo mezi nejúspěšnější země na světě.

O úspěšném plnění všech náročných úkolů jsme se mohli přesvědčit v první etapě předsjezdové kampaně, která již skončila. Byly zvoleny nové výbory lyžařských oddílů, okresních, krajských a republikových lyžařských svazů. Výroční členské schůze oddílů, okresní, krajské a republikové konference dokumentovaly zlepšení organizátorské a řídicí činnosti, prohloubení politickovýchovné práce, zlepšení podmínek pro sportování i neorganizovaných lyžařů, zvýšenou péči o výchovu lyžařské mládeže a stále intenzivnější celospolečensky prospěšnou činnost lyžařů. Rozšířila se členská základna, zvýšil se počet cvičitelů, trenérů a rozhodčích, přibývá počet náborových soutěží pro mládež a neorganizované lyžaře, rozšiřuje se počet sjezdových a běžeckých tratí, můstků, lyžařských výtahů, umělých svahů a zlepšují se také ubytovací podmínky na našich horách. Nastoupili jsme úspěšnou cestu dalšího masového rozvoje lyžování, jakož i zlepšování úrovně výkonnosti lyžování.

V současné době v ČSSR lyžuje asi dva a půl miliónu našich občanů a možno říci, že v každé naší domácnosti je minimálně jeden pár lyží. Tato skutečnost je nejlepším dokladem stoupající životní úrovně v naší socialistické vlasti a masového rozvoje lyžování. Výchovně výchovnými zájezdy škol do našich krásných hor, při nichž odborní cvičitelé organizují výuku lyžování, projde každé zdravé dítě. Desetitisíce školní a pracující mládeže jezdí každoročně do horských oblastí, aby upevnilo své zdraví a naučilo se lyžovat, stejně jako pracující na rekreaci ROH.

Druhou etapou předsjezdové kampaně je celostátní konference výboru svazu lyžování ÚV ČSTV, která se uskuteční v sobotu 23. září v Praze. Delegáti na ní vzpomenu 75. výročí ustavení lyžařského svazu a vytyčí úkoly k dalšímu masovému rozvoji a zlepšení podmínek v lyžařském sportu, aby po V. sjezdu ČSTV byla nastoupena cesta k rychlejšímu vzestupu lyžování v naší socialistické společnosti. V neděli 24. září se pak koná v Praze slavnostní zasedání, na němž uvítáme řadu bývalých činovníků, abychom jim poděkovali za bohatou a úspěšnou historii čs. lyžování.

KAREL SMOLA, předseda VSL ÚV ČSTV

Dvě přání k významnému jubileu

K jubileu 75 let čs. organizovaného lyžování budou přicházet četné zdravotice ze všech krajů republiky a jistě také od přátel čs. lyžování ze zahraničí. Mezi těmi, kteří připojili pár řádek k této významné události s předstihem před slavnostním zasedáním 24. září v Praze, takže ještě stihli redakční uzávěrku srpnového Lyžařství, jsou ústřední trenér a předseda vrcholové komise VSL ÚV ČSTV Zdeněk Remsa a nejúspěšnější čs. lyžař, zasloužilý mistr sportu Jiří Raška, který se stal trenérem čs. reprezentačního družstva skokanů.

Letos slavíme též 30. výročí sjednocení čs. tělovýchovy, které úzce souvisí s rozvojem našeho lyžování po druhé světové válce. Za první republiky byl to sport výhradně vyšších kruhů tehdejší společnosti, naši závodníci dostávali jen minimální podmínky pro trénink a reprezentaci státu. Máme v dobré paměti, že např. vyslání našich reprezentantů na ZOH 1932 v Lake Placid bylo spojeno s nesmírnými finančními problémy a byly dokonce uspořádány sbírky pro tuto akci mezi lidem.

Po uchopení moci pracujícího lidu a nastolení diktatury proletariátu a později přechodem k budování socialismu se v ČSSR dostalo tělesné výchově a sportu nevídané státní podpory. To se také projevilo ve výsledcích našich reprezentantů na mezinárodních závodech a všech světových soutěžích. Vždyť prvním čs. sportovcem, který zvítězil na ZOH, byl v roce 1968 lyžař Jiří Raška.

V poslední době se podmínky pro provozování vrcholového sportu dále zlepšily zavedením nového systému řízení vrcholového sportu v ČSSR. Avšak nejen vrcholový sport, ale i výkonnostní a masový doznal v posled-

ních letech značného rozvoje. Lyžařskému sportu se věnují statisíce občanů našeho socialistického státu. Školní i učňovská mládež, pracující z továren i úřadů nacházejí stále větší oblibu v pěstování tohoto krásného zimního sportu.

Domnívám se, že můžeme kladně hodnotit dosavadní úspěchy našich lyžařů v průběhu 75 let od založení svazu a věřím, že i současná naše lyžařská generace využije plně podmínek, které jí dává naše socialistická společnost a svými výsledky naváže na dosavadní úspěchy.

ZDENĚK REMSA

ústřední trenér VSL ÚV ČSTV

V letošním roce oslavuje Československý svaz lyžování 75 let od svého založení. Toto jubileum je velmi významné tím, že náš svaz lyžařů byl jedním z prvních sportovních svazů, založených v českých zemích. Během života se jeho členská základna velmi rozrostla a dnes patří lyžování k nejmasovějším sportům u nás.

Jistě na tom mají velký podíl všichni naši předchůdci, kteří se tomuto sportu věnovali a mnohdy ve velmi těžkých podmínkách s radostí a chu-

tí předávali své zkušenosti a um dalším mladším následovníkům.

Já bych proto chtěl svým jménem poděkovat všem těm, kteří mě jako mladého chlapce zlákali k tomuto pěknému sportu i těm, kteří mne později přivedli do sféry závodního lyžování a s radostí bez sobeckosti mi předávali své bohaté zkušenosti, jež mě přivedly až na vrchol sportovní kariéry.

Přeji proto lyžování do dalších let činnosti mnoho úspěchů ve všech disciplínách, aby každému, kdo se mu věnuje, přineslo stejnou radost a zážitky jako přinášelo až dosud mé osobě. Přál bych si, aby předávky zkušeností mezi generacemi byly co nejkratší a byly tak nápomocny k získávání nových zkušeností a pomáhaly k růstu výkonnosti našich reprezentantů. Těm bych pak přál do dalších let pevnou vůli, vytrvalost a houževnatost na cestě ke svým cílům a aby se vždy vraceli z vrcholných světových soutěží s vnitřním uspokojením, že pro dobré jméno čs. lyžování a naší socialistické vlasti udělali všechno, co bylo v jejich silách.

A to si čs. lyžování k těm svým 75. narozeninám určitě zaslouží.

zms. JIŘÍ RAŠKA

Sigmund Ruud vzpomíná na čs. přátele

Mezi velké přátele čs. lyžařů patří starší ze slavné norské skokanské rodiny Ruudů Sigmund, který strávil dva roky v Československu. Poslal nám zajímavou vzpomínku na svůj pobyt v naší vlasti:

„Již jako docela malý hoch jsem toužil podívat se do světa, abych poznal jiné národy, jiné obyčeje i zvyky a především proto, abych se naučil cizím jazykům. Chtěl jsem však navštívit jen zemi, ve které se lyžuje. Často jsem byl dotazován, proč jsem se rozhodl pro Prahu a Československo.

Jeden z mých lyžařských vzorů Thorleif Tunold Hanssen v Praze vystudoval techniku a po návratu do Kongsbergu nám, mladým chlapcům, vyprávěl s velkým nadšením o Praze a o vaší krásné zemi. V době začátků československého závodního lyžování se Hanssen zúčastnil mnoha závodů, při nichž poznal řadu lyžařských nadšenců, se kterými se seznámil. Byl jsem jeho vyprávěním o lidech a zemi tak fascinován, že jsem se odvážil zeptat, zda bych mohl pracovat v některém sportovním obchodě v Praze jako učeň.

Stříbrná medaile na ZOH 1928 ve Sv. Mořici a přimluva T. Hanssena mi otevřely brány Prahy. V listopadu tohoto roku jsem nastoupil jako po-

mocník v oddělení sportovních potřeb Jmy V. J. Rott. Brzo mne přátelé z Lyžařského závodního klubu v Praze vzali mezi sebe a začal jsem s nimi jezdit do Krkonoš. Lyžoval jsem na běžkách a skákal na sněhových můstcích. Při zájezdu na Štrbské Pleso jsem působil jako instruktor při výcvikovém táboru běžců, běžkyň i skokanů Svazu lyžařů RČS. Neměl jsem žádné zkušenosti z výuky, nebyl rozeným pedagogem a měl ještě značné jazykové obtíže. Přesto jsem byl spokojen, i když na rovinách, ale především v ostrých stoupáních mne zcela evidentně převyšovali. Ze Štrbského Plesa jsme si odskočili do Beskyd na Pustevny, kde jsem skočil nový rekord můstku 48 m a v běhu byl druhý. V mezinárodních závodech ve Starém Smokovci jsem zvítězil ve skoku výkony 41, 48 a 53 m. Poslední skok byl novým rekordem ČSR a pomohl mi vyhrát kombinaci před Polákem Bronislawem Czechem a Otakarem Německým.

Po návratu jsem se musel opět vrhnout do práce, ale každou neděli jsem strávil na horách. Zúčastnil jsem se závodu na Šumavě, v Krkonoších i Krušnohoří. Po startu na Zvičíně jsem dostal dopis od Norského lyžařského svazu, že jsem byl s dalšími osmi závodníky nominován pro míst-

rovství světa v Zakopaném. Odjel jsem tam s čs. reprezentanty. V běhu jsem skončil na jednom z posledních míst, vyhrál však skok a v závodě sdruženém byl šestnáctý z 40 „kombiáků“. Ve skoku prostě jsem se stal mistrem světa pro rok 1929. Na mistrovství ČSR na Štrbském Plese jsem zvítězil ve skoku i v závodě sdruženém před mým šéfem od Rottů Emmerichem Rathem.

Byl jsem rád, že jsem mohl v Praze zůstat ještě další rok. V létě jsem hrál kopanou za firemní mužstvo a s velkým nadšením přihlížel zápasům ČSR a Rakouska. Poznal jsem tehdy fotbalové veličiny Šindeldára a Svobodu a nejslavnějšího brankáře té doby Pláničku. V Jilemnici jsem čtrnáct dní vylepšoval místní můstek a mnohému se naučil o stavbě můstků od svého starého a dobrého přítele arch. Karla Jarolímka.

Prahou jsem byl nadšen a dobře jsem ji poznal, takže v roce 1948 při návratu norských lyžařů ze ZOH ve Sv. Mořici jsem jim zde dělal průvodce. Mám mnoho krásných a milých vzpomínek na vaši krásnou zemi a na své přátele. Přeji hodně zdaru vašemu lyžařskému jubileu a těším se zase někdy na shledanou

Váš SIGMUND RUUD

75 let čs. organizovaného lyžování

Letos je tomu 75 let, co byl založen Svaz českých lyžců, později přejmenovaný na Svaz lyžařů Království českého. Stalo se tak 21. listopadu 1903, když se z popudu známého českého všesportovního průkopníka Jiřího Rösslera-Ořovského sešli v Jablonci nad Jizerou zástupci tří prvních českých lyžařských spolků Českého Ski Klubu Praha, Českého klubu SKI Jilemnice a Českého Ski Klubu Vysoké nad Jizerou, aby ustavili Svaz lyžařů Království českého. Je třeba si uvědomit význam tohoto kroku, který znamenal

založení prvního národního lyžařského svazu na světě. Vždyt teprve o rok později vznikl Švýcarský lyžařský svaz a až v roce 1905 pak Německý a Rakouský lyžařský svaz. O pět let později než čeští sportovci založili pak Norové a Švédové v roce 1908 svá lyžařská ústředí. Proto právem můžeme označit ustavující svazovou schůzi v Jablonci nad Jizerou za historickou pro celou organizaci lyžařského sportu v Evropě.

ZAČÁTKY SVAZU LYŽAŘŮ

Prvním předsedou Svazu lyžařů Království českého byl zvolen řídící učitel z Dolních Stěpanic a předseda Českého klubu SKI Jilemnice Jan Buchar, který byl nadšeným propagátorem lyžařského sportu v Podkrkonoší. Tuto funkci vykonával po čtyři roky. Na první schůzi byl sestaven i program práce, který obsahoval vypracování společného amatérského řádu, zřízení stanic na horách a staničních knih, vydání zimních map a pěstování styků lyžařů se zimními turisty. V roce 1904 byl organizován první závod žen v běhu na 800 m, o rok později první padesátka mužů. Od roku 1907 byla již pravidelně vydávána termínová listina. Řízení svazu na dalších pět let převzal předseda pražského Ski Klubu Jiří Rössler-Ořovský. V roce 1909 měl svaz již 18 klubů s 860 členy. O dva roky později byla zpracována první česká závodní pravidla. Na závody v Čechách přijížděli lyžaři ze zahraničí a naši úspěšně reprezentovali svou zemi v cizině. V roce 1913 na valném shromáždění v Plzni byl zvolen novým předsedou Jaroš Schwarz, předseda Českého Ski Klubu Plzeň. Lyžařské ústředí po desetiletém trvání sdružovalo již 61 klubů se 7483 členy. Při tom vznikající nové české lyžařské kluby a lyžařský svaz ve svých počátcích neměly lehkou pozici a v dobách tehdejšího národnostního útlaku se rozvíjely jen zvolna a s velkými obtížemi. Trvalo kupříkladu tři roky než tehdejší rakousko-uherské místodržitelství schválilo oficiální stanovy Svazu lyžařství Království českého a uznalo jeho název.

Při letošním významném jubileu čs. lyžování je třeba si připomenout alespoň některá rozhodující údobí, jimiž vývoj a rozvoj čs. lyžařského sportu procházel. Čeští lyžaři patřili již koncem minulého století k průkopníkům sportovního lyžování ve střední Evropě. Významný český všesportovní propagátor a zakladatel sportovního lyžování v Čechách tehdy osmnáctiletý Jiří Rössler-Ořovský s několika málo dalšími nadšenci ustavili již v roce 1887 v Praze první český lyžařský kolektiv při Bruslařském závodním klubu, později přejmenovaný na Český Ski Klub Praha. Jiří Rössler-Ořovský byl jednou z nejvýznamnějších a nejzajímavějších postav počátků českého sportovního hnutí vůbec. Jeho vltvalý boj o prosazení českého lyžování

1903-1978

ve sportu v době národnostního útlaku rakousko-uherské monarchie byl obdivuhodný. K svému jménu Rössler připojil ještě druhé Ořovský, jako české vyjádření svého vlastního německého jména, což bylo před první světovou válkou jedním z odvážných projevů českého vlastenectví. Od roku 1906 až do roku 1929, tedy celých 23 roků zastával v Českém a později Československém olympijském výboru funkci generálního tajemníka a jako delegát Českého svazu lyžařů se zúčastnil v letech 1911—1924 všech kongresů Mezinárodní lyžařské komise (jejímž následovatelem byla Mezinárodní lyžařská federace), v posledních letech jako člen jejího předsednictva.

ČLENSTVÍ V MEZINÁRODNÍ LYŽAŘSKÉ KOMISI

Nebylo to lehké za rakouské a německé nadvlády na mezinárodním poli získat a udržet samostatné české členství v mezinárodních sportovních federacích. Největší zásluhu na přijetí Českého svazu lyžařů do Mezinárodní lyžařské komise a později federace měl další český nadšenec lyžování Augustin Šubrt, který se koncem minulého století v době tvrdého národnostního útlaku jako živel nepohodlný rakousko-uherské vládě musel vystěhovat do norské Kristianie —

dnešního Osla. Jako čestný člen Českého svazu lyžařů nás v roce 1910 zastupoval v Kristiánii na kongresu jedenácti lyžařských svazů evropských zemí, kde svedl vítězný boj s rakouskými a německými delegáty o udělení samostatného českého hlasu v Mezinárodní lyžařské komisi. Přes ostré protesty Rakušanů a Němců stal se Český svaz lyžařů členem této mezinárodní lyžařské organizace a čeští delegáti si vybojovali právo na zastoupení českého lyžování na všech lyžařských kongresech, jichž se také aktivně zúčastňovali. S ohledem na boj našeho lidu za sebeurčení, na boj proti národnostní i sociální utlačovatelské politice Rakouska měl každý úspěch tohoto druhu mimořádný význam. Současně byl i dokladem vyspělosti našeho lidu na sportovním poli. Obětových nadšenců pro krásný a zdravý lyžařský sport stále přibývalo. Vracíme-li se k počátkům našeho lyžování a hodnotíme-li správně dobu a těžké podmínky, za kterých vznikaly, pak zůstává historickou zásluhou všech těchto průkopníků, že správně viděli význam i budoucnost lyžařského sportu, jehož byli obětavými tvůrci a zakladateli.

SVAZ LYŽAŘŮ RČS ZA PRVNÍ REPUBLIKY

V roce 1914 se poprvé zúčastnili čeští lyžaři J. Scheiner, K. Jarolímek a J. Kučera závodů na Holmenkollenu. Významným dokladem snah o uplatnění čs. lyžování v cizině o rozšíření poznatků o našem národě v zahraničí bylo pozvání městské rady pražské v únoru 1914, které bylo

Čs. reprezentanti Z. Remsa, E. Nemeszeghy, náčelník Svazu lyžařů RČS arch. K. Jarolímek, J. Císař, J. Kadavý, M. Bělonožník a J. Lukeš na Tatranském pohoří 1951

adresováno mezinárodnímu lyžařskému kongresu, aby příští zasedání kongresu bylo uspořádáno v Praze. První světová válka znamenala přerušeni všech styků. Po získání samostatnosti se sešel Svaz lyžařů RCS na valné hromadě 8. prosince 1818. Také po první světové válce na úseku mezinárodní spolupráce patřil náš svaz mezi neaktivnější v Evropě. V roce 1923 se konal v Praze v Obecním domě kongres Mezinárodní lyžařské komise a byl schválen návrh československých zástupců na vytvoření Mezinárodní lyžařské federace (FIS), která byla v příštím roce ustavena za účasti delegátů šestnácti zemí při prvních Zimních olympijských hrách v Chamonix. Vypěstlost organizace našeho svazu a úspěchy čs. lyžování byly dokumentovány také tím, že čs. zástupci byli pravidelně voleni do FIS a jejich komisi. V roce 1923 byly v Krkonoších pořádány Kongresové závody, o rok později Pohár kongresového můstku, v roce 1925 II. mistrovství světa v Jánských Lázních, v roce 1935 XII. mistrovství světa v klasických disciplínách ve Vysokých Tatrách, v roce 1937 mistrovství slovanských zemí v Banské Bystrici. V Československu se každoročně konaly mezinárodní závody a naši lyžaři ve všech disciplínách nás úspěšně reprezentovali v zahraničí. V roce třicátého jubilea založení svazu — 1933 — bylo v něm organizováno 345 klubů s více než 26 000 členy. V ČOS bylo v sokolských jednotách 485 lyžařských odborů se 17 851 členy, další lyžaři vyvíjeli činnost ve Federaci proletářské tělovýchovy, Klubu československých turistů, skautu a dalších organizacích. V komplikované situaci za první republiky byla i lyžařská činnost rozdělena národnostně. Většina německých lyžařů byla organizována v HDW. Rada závodníků HDW jako např. R. Burkert, G. Berauer, J. Adolf, F. Donth a další patřili k úspěšným závodníkům ČSR a s úspěchem startovali i na mistrovství světa. Mezi Svazem lyžařů RCS a HDW byla období spolupráce i neshod. Mnoho představitelů HDW se příliš často ohlíželo do fašistického Německa a měli i separatistické snahy také na mezinárodním poli ve FIS. Podpora rozvoje lyžování z veřejných prostředků byla malá. Organizační roztržičnost — českoslovenští lyžaři byli členy velkého počtu organizací, které si vzájemně konkurovaly — značně brzdila vývoj čs. lyžování.

OBĚTAVÍ LYŽAŘSTÍ FUNKCIONÁŘI

Je však třeba vzpomenout všech obětavých činovníků, kteří nezištně a s velkou láskou se přičiňovali o další rozvoj čs. lyžování často za těžkých podmínek. K těm nejzasloužilejším patřili Rudolf Krňoul, který jako vynikající lyžařský závodník z Domažlic nastoupil v roce 1924 do funkce tajemníka Svazu lyžařů RCS a věnoval lyžování celý svůj život. Dále zasloužil mistr sportu arch. Karel Jarolímek, který byl jednou z největších postav čs. lyžařské historie. Byl jedním z našich prvních vynikajících závodníků a v době před první světovou válkou spolu s legendárním Bohumilem Hančem pokládán za nejlepší lyžaře. V letech 1909—1911 startoval na mnoha lyžařských závodech,

Jilemnická lyžařská mládež každoročně uctívá památku prvního předsedy Českého klubu SKI Jilemnice a Svazu lyžařství Království českého Jana Buchara položením věnce na jeho hrob

získal titul mistra zemí Koruny české, zvítězil i v běhu na 50 km na II. české olympiádě. Od roku 1913 byl členem výboru svazu, nejdříve jako jednatel a později ve funkci náčelníka. Byl pětkrát kapitánem a vedoucím čs. lyžařského družstva na ZOH v letech 1924, 1928, 1932, 1936 a 1948 a uznávaným odborníkem pro stavbu lyžařských můstků.

Druhá světová válka znamenala ochromení činnosti, útlak, morální i materiální ztráty. Okleštěním republiky, ztrátou pohraničí, zůstaly v „říši“ naše krásné hory, na nichž lyžaři prožívali své volné chvíle a věnovali se krásnému zimnímu sportu. Možnosti lyžování byly podstatně omezeny. Zabavování majetku pokrokových organizací, Sokola, nucený odvod lyží, zatýkání funkcionářů a další perzekuce znamenaly postupné snižování aktivity. Částečně oživil terény v podhůří Krkonoš, Orlických horách, Beskydech, na Českomoravské vysočině a Šumavě. Mnoho lyžařů se aktivně zapojilo do odboje proti fašistickým okupantům a mnozí z nich se zejména na konci války vyznamenali partyzánskou činností. Na Slovensku lyžaři se podíleli na Slovenském národním povstání a řada jich položila své životy při osvobozování naší vlasti.

MOHUTNÝ ROZVOJ LYŽOVÁNÍ PO SJEDNOCENÍ ČS. TĚLOVÝCHOVY

Po sjednocení čs. tělovýchovy v roce 1948 v socialistickém zřízení nastává bouřlivý rozvoj masového lyžování. Umožnilo ho zlepšení materiálových podmínek, podpora lyžování na školách a v ROH. Díky politice KSČ se neustále zvyšovala životní úroveň občanů našeho státu, což se projevilo i ve zvýšeném zájmu našich občanů o provozování tělovýchovy a sportu. Československá tělovýchova a lyžování se rozvíjely za vzájemné spolupráce se složkami Národní fronty a právě úzká sepětí ČSTV s posláním Národní fronty, těsné sepětí tělesné výchovy s politikou KSČ přináší aktivní podíl ČSTV na plnění hospodářského a sociálního programu KSČ.

Po sjednocení tělovýchovy hlavní pozornost byla věnována rozvoji masových. Lyžování bylo zařazeno do TOZ, SHDM a SHM. Lyžařské soutěže se staly významnou součástí spartakiád a Čs. sportovních her. Soutěže o spartakiádní vložky a odznak Lyžař ČSR přilákaly desetitisíce vyznavačů lyžování, zejména pak mládeže. Každoročně přibývá počet pracujících,

kteří se zúčastňují zimní rekreace ROH, na níž tráví zasloužilý odpočinek a pod vedením lyžařských instruktorů získávají základy lyžařské výuky. V současné době se odhaduje počet čs. občanů, kteří se věnují lyžování, téměř na tři milióny. V posledních letech stoupá také počet veřejných lyžařských škol, v nichž má možnost nejširší veřejnost pod vedením vyškolených cvičitelů naučit se dobře lyžovat. Výchovně výchovných lyžařských zájezdů škol a zimních pionýrských táborů se každoročně zúčastňuje asi čtvrt miliónu mládeže. O růst výkonnostního lyžování se starají nejen lyžařské oddíly, ale také sportovní třídy lyžování a tréninková střediska mládeže. Nejlepší z mladých závodníků a závodnic jsou pak zařazováni do středisek vrcholového sportu mládeže a dospělých, z nichž vycházejí reprezentanti naší socialistické vlasti.

ÚSPĚŠNĚ REPREZENTOVALI SVOU VLAST

Ve srovnání s první republikou se podstatně rozšířil počet mezinárodních závodů pořádaných v Československu a startu našich nejlepších lyžařů a lyžařek v zahraničí. Nechybí na žádných významných soutěžích, mistrovství světa, MEJ nebo ZOH. Čs. závodníci se mohli pochlubit řadou velmi dobrých výsledků. K těm nejúspěšnějším patřili běžci J. Cardal, I. Matouš, R. Čillík, Š. Harvan, L. Hrubý, K. Štefl, J. Fajstavr, S. Henych, F. Šimon, J. Beran, běžkyně E. Paulusová, E. Lauermannová, L. Patočková, M. Chlumová-Rygllová, H. Školová, A. Bartošová, M. Cillerová, M. Jaškovská-Pospíšilová, B. Paulů, A. Pasiarová, F. Del, Palečková, skokani Z. Remsa, F. Felix, J. Matouš, Z. Hubač, D. Motejlek, L. Divila, J. Raška, K. Kodejška, R. Höhn, P. Fizek, L. Škoda, F. Novák, J. Rusko, sdružení V. Mellich, V. Lahr, J. Nüsser, Š. Oleksák, J. Kraus, L. Rygl, T. Kučera a V. Vedral, ve sjezdových disciplínách K. Hennrich, V. Krajňák, J. Bogdál, bratři Čermákové, R. Koloušek, J. Janča, M. Pažout, bratři Sochorové a B. Zeman, E. Malá, A. Mohrová, A. Dropová, J. Šoltýsová a sestry Kuzmanovy.

V současné době má Svaz lyžování ÚV ČSTV 943 oddílů, v nichž je organizováno 57 308 oddílů. O odbornou výuku a přípravu závodníků se stará 10 069 cvičitelů a trenérů.

Podiel čs. lyžiarov vo FIS

V tomto čísle Lyžiarství, ktoré vychádza na počesť 75. výročia založenia Svazu lyžařů Království českého, som dostal za úlohu zhodnotiť aj účasť československých lyžiarov v Medzinárodnej lyžiarskej federácii FIS. Iste vďaka téma najmä preto, že českí lyžiari patrili k zakladateľom tejto medzinárodnej lyžiarskej federácie. A predovšetkým vďaka priekopníkovi lyžovania u nás Josefovi Rösslerovi-Ořovskému máme aj autentický materiál o počiatkoch nielen FIS, ale aj jej predchodcu Medzinárodnej lyžiarskej komisie. To čo chýbalo „vďaka“ osobnej skromnosti Josefa Rösslera-Ořovského, mi v starých záznamoch našiel a na požiadanie poslal náš starý priateľ, generálny tajomník FIS pán Siggy Bergman. K týmto materiálom potom stačilo doplniť moje spomienky na 20 rokov činnosti vo FIS. Taktó sa do rúk čitateľa dostáva ucelený pohľad na príspevok čs. lyžiarov k rozvoju medzinárodného lyžovania.

Začnem príspevkom, ktorý k medzinárodným stykom Českého Ski Klubu napísal priekopník nášho lyžovania Josef Rössler-Ořovský roku 1927, a ktorý výstižne hovorí o zrode medzinárodnej lyžiarskej organizácie.

„Na palube Lloydového parníku THALIE pri cestě české olympijské výpravy do Athén v roce 1906 jela s námi celá výprava Švédů (a několik Norů). Těmto jsem během plavby navrhl, aby byla založena mezinárodní federace lyžeců. I v Athénách jsme se o tom bavili.

V roce 1908 pokusil jsem se v Londýně u příležitosti olympijských her svolat prvou mezinárodní poradu o organizaci lyžecůho sportu. Němci a Rakušané v novinách však psali o věci nepříznivě a agitovali proti. Němci tomu nepřáli, protože iniciativa vyšla od Čechů a protože já za Čechy žádal jako při olympijských hrách zástupení a hlasy pro Království české. Raději mezinárodní federaci znemožňovali a uskutečnili mezinárodní Skikomisi a Středoevropský svaz lyžařský. Do toho zase my nevstoupili.

A trvalo léta, i když později naše pozice byla ztížena zvýšeným významem svazů německého, rakouského a maďarského. Je vůbec obdivuhodné, že jsme dovedli nejen v lyžectví, ale takřka ve všech sportech asi od let 1890 skoro po 30 let udržet se jako samostatný národ při kongresech a ve federacích, při olympijských hrách a vůbec v mezinárodní spolupráci vzdor nejhrouževnatějšímu cílevědomému zápasu Rakušanů, Maďarů a Němců proti nám, proti našemu členství v organizacích a účasti v soutěžích.

Češi si našli a udrželi přes hlavy Němců, Rakušanů a Maďarů přímý styk s ostatním světem, s Nory, Švédy, Dány, Finy, Velkou Británií, Francií, Itálií atd. Osobní styk, známost, znalost cizích jazyků, jakýsi diplomatický rozhled a talent pomáhaly nám přes často hrozné a zdánlivě neprekonatelné překážky.

Historie samostatných mezinárodních lyžecůkých kongresů je fetězem stále, až do omrzení se opakujících scén mezi Čechy a Němci. Kongres začíná, předseda vítá delegáty zastoupených národů atd. Ke slovu se hlásí zástupce rakouského Němci Herr Gomperz. Protestuje německy proti přítomnosti Čechů. Existuje pouze Rakousko, žádné Čechy. Vždy tatáž odpověď: nepěstujeme politiku, ale sport, nejsme kongresem států, ale zástupci různých národů, žádáme analogický postup jako při olympijských hrách a kongresech atd.

Většinu těchto kongresů jsem probojoval osobně, velkou část s Ing.

V. Pavlouskem jako druhým delegátem.“

A tu je hádam na mieste citovať čo napísal pred 50 rokmi horemenovaný na záver svojich spomienok: „Nevím, vylíčil-li jsem dosti obšírně a podrobně přehled styků našich s cizinou. Budiž mi prominouti, nevylíčil-li jsem dosti detailně mezinárodní kongresy. Bylo by to však příliš časté psaní o sobě jako delegátu a tak mi nebudíž stručnost zazlívána.“

Ale ako to bolo potom zo založením medzinárodnej lyžiarskej organizácie? Dňa 2. februára 1909 konali sa v Morez vo Francúzsku medzinárodné lyžiarske preteky za účasti pretekárov z Francúzska, Talianska, Nórska, Švajčiarska a Švédska. Nórsky predstaviteľ na týchto pretekoch navrhol, aby pri príležitosti medzinárodných pretekov na Hollmenkollene v roku 1910 založili v Kristianii (terajšie Oslo) medzinárodnú lyžiarskú organizáciu. Návrh prijali kladne. A tak Nórsky lyžiarsky zväz pozval do Kristianie zástupcov 11 krajín na prvý oficiálny lyžiarsky kongres, ktorý sa konal 18. februára 1910 a viedol ho vtedajší predseda Nórskeho lyžiarskeho zväzu Karl Roll. Na kongrese sa z 11 pozvaných krajín zúčastnili zástupcovia Rakúska-Uhorska, Čiech, Veľkej Británie, Francúzska, Nemecka, Nórska, Škótska, Španielska, Švédska a Švajčiarska. Pozvaný zástupca USA sa nedostavil.

„Lyžařský svaz Království českého“ (Der Skiläuferverband für das Königreich Böhmen) však na tomto zakladajúcom kongrese nezastupovali zástupcovia z Čiech, ale obchodník A. Schubert žijúci v Kristianii a starý priateľ Čechov nadporučík N. R. Østgaard — Nóř, ktorý v tom čase v Čechách organizoval lyžiarske kurzy. Ten istý Østgaard, ktorý sa roku 1934 stal prezidentom Medzinárodnej lyžiarskej federácie FIS. Na kongrese sa rozhodlo utvoriť trojčlennú Mezinárodnú lyžiarsku komisiu. Podľa pôvodného návrhu mala mať po jednom zástupcovi z Nórska, Švédska a zo strednej Európy. Keďže sa nedosiahla dohoda o zástupcovi strednej Európy, Nórsko menovalo dvoch delegátov a Švédsko jedného. Komisiu poverili spracovať stanovy a medzinárodné pravidlá.

Na 2. kongrese, ktorý sa konal v dňoch 20.—21. marca 1911 v Stockholme sa už za Čechy zúčastnil Josef Rössler-Ořovský. Počet zástupcov v komisii sa zvýšil na 5 a Kristiánia sa stala stálym sídlom Medzinárodnej lyžiarskej komisie.

Tretí kongres sa konal v dňoch 23. až 25. januára 1912 v Mnichove. O tom-

to kongrese však niet podkladov v sekretariáte FIS, preto generálny tajomník požiadala o pomoc lyžiarsky zväz NSR.

Na štvrtom kongrese v dňoch 20.—21. marca 1912 v Berne a čiastočne Interlakene sa za Čechy zúčastnili dvaja reprezentanti J. Rössler-Ořovský a Ing. Vítězslav Pavloušek. Tu bolo rozhodnuté rozšíriť komisiu na 7 členov a prijať sa aj nové pravidlá.

Posledný piaty kongres pred prvou svetovou vojnou sa konal 27.—28. februára 1914 v Kristianii. Za Čechy sa na ňom zúčastnili opäť Josef Rössler-Ořovský a Ing. Vítězslav Pavloušek, ale iba ako pozvaní a bez hlasovacieho práva. Tento kongres predstavuje mílnik v činnosti Medzinárodnej lyžiarskej komisie, pretože na ňom po prvýkrát zaznel hlas, aby lyžovanie bolo zaradené do olympijského programu.

V poradí šiesty kongres, ktorý sa mal konať v Salzburgu, sa pre vojnové udalosti neuskutočnil.

Šiesty kongres sa uskutočnil až 10. februára 1922 v Stockholme a za slobodné Československo sa ho zúčastnili Ing. V. Pavloušek a Dr. S. Procházka. Čs. delegát Pavloušek navrhol neprítomného J. Rösslera-Ořovského za člena komisie, no návrh neprešiel. O iniciatíve našich zástupcov na tomto kongrese svedčí skutočnosť, že sa im podarilo presadiť, aby sa 7. kongres uskutočnil v Československu.

Tak sa aj stalo. Dejiskom 7. kongresu sa v dňoch 5.—6. februára 1923 stala Praha. Josef Rössler-Ořovský predsedal druhý den kongresu a Ing. V. Pavloušek bol sekretárom kongresu. Oficiálnymi delegátmi na kongrese za ČSR boli: Dr. Jan Synáček, predseda Svazu lyžařů ČSR, Josef Rössler-Ořovský, predseda Českého Ski Klubu Praha a Ing. V. Pavloušek. Okrem toho bez hlasovacieho práva boli prítomní reprezentanti HDW (Hauptverband Deutscher Wintersportvereine in der ČSR) Gustav Wunsch a Max Rotter. Na tento kongres spomína Josef Rössler-Ořovský taktó: „Do Prahy přijeli skoro všichni přátelé z dřívějších kongresů a přijeli rádi. Můj starý, stále opakovaný plán a návrh, aby se Skikomise přeměnila na Mezinárodní Lyžecůkou Federaci, přijali. K tomuto pražskému kongresu, jedinečnému co do účasti, skvělého pohostinství a velkolepým mezinárodním závodním programem Novosvětským, podařilo se mi a spolupracovníkům z Českého Ski Klubu získat vedle Norů, Švédů, Finů, Němců, Rakušanů, Švýcarů a Maďarů zejména zástupce Francie, Jugoslávie, Rumunska a Spojených států severoamerických. Pro Český Ski Klub pražský to pak bylo velkou satisfakcí, když jeho předseda byl zvolen prezidentem tohoto VII. kongresu. Při záčcích Rakušanů, Švýcarů a Maďarů zvedech v Novém Světě pak startovali závodníci všech těchto národů. Pouze Chamonix 1924 předčilo Nový Svět.“

Na tomto kongrese sa Josef Rössler-Ořovský stal ako prvý československým členom Medzinárodnej lyžiarskej komisie. Ako vyššie uvedené, na tom-

to kongrese Československo podalo návrh na vytvorenie Medzinárodnej lyžiarskej federácie z doterajšej Medzinárodnej lyžiarskej komisie. MLK podporovala tento návrh a v zásade bolo rozhodnuté vytvoriť Medzinárodnú lyžiarsku federáciu. Definitívne rozhodnutie preložili na 8. kongres, ktorý sa konal dňa 2. februára 1924 v Chamonix. Československé zastúpenie na tomto kongrese bolo veľmi bohaté. Delegátmi boli Josef Rössler-Ořovský, ako člen MLK, ďalej Dr. J. Synáček, R. Pilát, Ing. V. Pavloušek a za HDW Dr. M. Guhr.

V Chamonix podali Josef Rössler-Ořovský a Švéd Ivar Holmquist návrh na ustanovenie federácie. Formálne s pripomienkami vystúpil nórsky zástupca, no nakoniec došlo k jednomyselnému rozhodnutiu o ustanovení Medzinárodnej lyžiarskej federácie FIS, ktorá dostala svoj francúzsky názov: La Fédération Internationale de Ski a oficiálnu skratku „FIS“. Takto skončila činnosť Medzinárodnej lyžiarskej komisie a ustanovila sa Medzinárodná lyžiarska federácia. Za prezidenta FIS zvolili Švéda Ivara Holmquista, viceprezidentom sa stal Nóř Ingolf Hysing-Olsen a generálnym tajomníkom Nóř Carl Nordenson. Medzi šiestich ďalších členov predsedníctva bol navrhnutý aj Josef Rössler-Ořovský, ktorý sa vzdal tohto miesta v prospech Dr. J. Synáčka, predsedu Svazu lyžařů ČSR.

Na kongrese v Chamonix sa tiež rozhodlo, že FIS bude každoročne organizovať veľké medzinárodné preteky. Prvé sa konali roku 1925 v Janských Lázních. Neskorší návrh ČSR, aby sa tieto preteky konali ako majstrovstvá Európy, nebol prijatý. Najprv dostali meno „Rendez-vous preteky“ a počnúc Zakopaným v roku 1929 ako „FIS - preteky“. Možno povedať, že medzinárodné preteky v Janských Lázních boli prvé „majstrovstvá sveta v lyžovaní“.

Na 9. kongrese, ktorý sa konal roku 1928 v Lahti, sa za ČSR zúčastnili A. Matoušek (SL ČSR) a Dr. M. Guhr (HDW). Na kongrese sa znovu rokovalo o zaradení zimných športov do olympijských hier. V novom predsedníctve FIS nahradil doterajšieho čs. zástupcu Dr. J. Synáčka Dr. Josef Scheiner.

Až dovtedy sa FIS zaoberala výlučne severskými (klasickými) disciplínami. Na 10. kongrese v St. Moritz v roku 1928 prišiel Angličan Arnold Lunn s návrhom na zahrnutie zjazdových disciplín do práce a činnosti FIS. Bolo rozhodnuté, že sa majú získať v ďalšej zimnej sezóne skúsenosti a potom sa kongres k návrhu vráti. Delegátmi na tomto kongrese boli Dr. Jaroslav Moser, Josef Scheiner (SL ČSR) a Adolf Vater (HDW). Do predsedníctva FIS bol opätovne zvolený dr. Josef Scheiner.

Historické rozhodnutie o zahrnutí zjazdových disciplín do pravidiel FIS urobil 11. kongres FIS, ktorý sa konal dňa 26. februára 1930 v Oslo. Prvé preteky v zjazdových (alpských) disciplínach sa konali roku 1931 v Mürren vo Švajčiarsku a organizoval ich Ski Club of Great Britain. Dnes je triumfálny úspech zjazdových disciplín faktom. Na tomto kongrese sa prvýkrát ako delegát SL ČSR zúčastnil náš nezabudnuteľný pracovník Ka-

rel Jarolímek a za HDW Adolf Vater. V predsedníctve nahradil Dr. Scheinera Dr. Jaroslav Moser.

Na 12. kongrese roku 1932 v Paríži sa zúčastnili ako delegáti len zástupcovia SL ČSR Dr. Jaroslav Moser arch. Karel Jarolímek a Dr. Karel Finger. Do predsedníctva FIS bol znovu zvolený Dr. Moser.

Na 13. kongrese v Sollefteå vo Švédsku sa zúčastnili ako delegáti I. Komárek a N. Lang (HDW). Do predsedníctva FIS bol znovu zvolený Dr. J. Moser.

Prvý štatút novozaloženej zjazdovej a slalomovej komisie FIS bol prijatý na 14. kongrese FIS, ktorý sa konal roku 1936 v Garmisch-Partenkirchen. Na tomto kongrese bolo tiež rozhodnuté pridať k názvu „FIS - preteky“ ešte „majstrovstvá sveta“. Prvé takéto majstrovstvá sveta sa potom konali v roku 1937 v Chamonix. Na 14. kongrese ako delegáti boli arch. Karel Jarolímek a Dr. Karel Finger (SL ČSR) a S. Streit (HDW). Dr. Moser je znovu zvolený do predsedníctva FIS.

Na 15. kongrese, ktorý sa konal v roku 1938 v Lahti, bol po prvýkrát predložený návrh, aby sa do programu pretekov FIS zahrnuli lety na lyžiach. Návrh odročili na budúci kongres, ktorý sa mal konať v roku 1940. Nekonal sa, pretože vypukla 2. svetová vojna a tá normálnu činnosť FIS prerušila. Výrazom sympatií ohrozenej ČSR bolo zvolenie Dr. J. Mosera za 2. viceprezidenta FIS. Delegátmi na kongrese mimo neho boli arch. K. Jarolímek (SL ČSR) a M. A. Hinz (HDW).

Prvý kongres po druhej svetovej vojne, v poradí 16., sa konal v dňoch 27.—31. 8. 1946 v Pau vo Francúzsku. Právom sa označuje ako nástup k novej intenzívnej činnosti FIS. Boli na ňom ustanovené tri nové technické komisie: bežecká na čele s terajším generálnym tajomníkom FIS Sigge Bergmanom (Švédsko), skokanské na čele so slávnym Sigmundom Ruudom z Nórska, ktorej členom sa stáva aj arch. Karel Jarolímek a ženská komisia na čele so Švajčiarkou Elsou Rothovou. Zjazdovú a slalomovú komisiu viedol už spomínaný Angličan Arnold Lunn a jej členom sa stal aj čs. delegát Otto Jelínek. Delegátmi na tomto kongrese boli Dr. J. Moser a Dr. Stanislav Procházka. Na ďalšie obdobie Dr. Moser nebol zvolený za viceprezidenta a stal sa normálnym členom predsedníctva.

Na 17. kongrese v Oslo v dňoch 10.—15. 5. 1949 sa zúčastnil len jeden delegát — Zdeněk Šprynar. V predsedníctve zostal Dr. Moser, do bežeckej komisie bol zvolený Vladimír Pácl a v skokanskej a zjazdovej a slalomovej komisii zostali K. Jarolímek a Otto Jelínek.

Jediný kongres, na ktorom sa žiaden čs. delegát nezúčastnil, pretože žiaden nedostal talianske víza, bol 18. kongres, ktorý sa konal 24.—27. apríla 1951 v Benátkach. Karla Jarolímka menovali navyše za stálého experta skoku.

Na 19. kongrese, ktorý sa konal v dňoch 27.—30. mája 1953 v Igls (Innsbruck) a na ktorom ČSR zastupovali delegáti Zdeněk Šprynar a Vladimír Pácl, odvoláva ČSR z predsedníctva Dr. Mosera a navrhuje do tejto funkcie Zdeňka Šprynara. Dostáva len

23 hlasov a na zvolenie by potreboval 34 hlasov. A tak ČSR po 30 rokoch nemá po prvýkrát zastúpenie v predsedníctve FIS a toto miesto stráca na najbližších desať rokov. V bežeckej komisii zostáva V. Pácl, v skokanskej K. Jarolímek, ktorý sa stáva tiež členom subkomisii pre rozhodcov a pre stavbu mostkov. Z členstva odchádza O. Jelínek a prichádza nový mladý čs. odborník — bývalý aktívny skokan Miloslav Bělonožník vo funkcii experta pre skokanské mostíky.

Menovaný sa spolu s V. Páclom zúčastňujú ako čs. delegáti na 20. kongrese v Montreaux vo Švajčiarsku, ktorý sa tam koná od 30. 5. do 4. 6. 1955. Do skokanskej komisie sa dostáva ako člen miesto arch. K. Jarolímka (tento zostáva ešte ako kontrolor mostíkov) M. Bělonožník a Ottu Jelínka nahrádza ako dodatočný člen zjazdovej a slalomovej komisii Jaroslav Bogdálka. V Pácl zostáva členom bežeckej komisie.

Na 21. kongrese konanom v dňoch 11.—14. júna 1957 v Dubrovniku sa zúčastňujú V. Pácl a M. Bělonožník. Zo skokanského diania FIS definitívne odchádza posledný predstaviteľ staršej čs. reprezentácie vo FIS arch. K. Jarolímek. Vo funkciách ho už plne nahrádza M. Bělonožník. Tento kongres je však „historickým“ pre autora tohto článku — stáva sa ako prvý Slovák členom FIS a to vo funkcii člena novoutvorenej redakčnej komisie a v zjazdovej a slalomovej komisii nahrádza ako dodatočný člen J. Bogdálka. „Historickým“ je tento kongres aj pre naše ženské lyžovanie, pretože za dodatočnú členku ženskej komisie je menovaná bývalá aktívna čs. reprezentantka Květa Lelková. Kongresom v Dubrovniku končí stará generácia čs. predstaviteľov vo FIS a o „uznanie“ začína bojovať nová progresívna mladá čs. lyžiarska reprezentácia.

Na 22. kongrese FIS v Stockholme v dňoch 10.—15. 11. 1959 sa zúčastnila za ČSR trojčlenná delegácia v zložení V. Pácl, M. Bělonožník a Ján Mráz. Všetci naši delegáti a členovia komisii boli potvrdení v doterajších funkciách.

Zmeny nenastali ani na 23. kongrese, ktorý sa konal v dňoch 28.—30. 6. 1961 v Madride, kde ako delegáti boli V. Pácl a M. Bělonožník.

Konečne na 24. kongrese v dňoch 20.—24. 5. 1963 sa čs. delegát opäť stáva členom predsedníctva FIS. Je ním V. Pácl. Členstvo čs. delegátov v ďalších komisiiach sa nemenilo. Mimo V. Pácla bol delegátom na tomto kongrese opäť M. Bělonožník.

Na 25. kongrese, ktorý sa konal v dňoch 8.—11. 6. 1965 v rumunskej Mamai, reprezentujú ČSR ako delegáti V. Pácl, M. Bělonožník a J. Mráz. Květa Lelková sa stáva riadnou členkou ženskej bežeckej komisie. Pôvodná ženská komisia sa rozdeľuje na bežeckú a zjazdovú.

Historickým je pre nás 26. kongres v Bejrúte (Libanon), kde v dňoch 18.—21. 5. 1967 čs. delegáti v zložení V. Pácl, M. Bělonožník a J. Mráz za pomoci osobitnej delegácie z Vysokých Tatier a čs. velvyslanectva získava pre ČSSR právo usporiadať v roku 1970 vo Vysokých Tatrách majstrovstvá sveta v klasických lyžiarskych

disciplínach. Bolo to vysoké ocenenie doterajšej práce novej generácie delegátov vo FIS, ale aj dôkaz ich diplomatických schopností.

Aj nasledujúci 27. kongres, ktorý sa konal v dňoch 22.—25. 5. 1969 v Barcelone, je v znamení úspechov našej delegácie v zložení V. Pácl, M. Bělonožník a J. Mráz. Oceňujúc prínos slovenských lyžiarskych pracovníkov na úspechoch čs. lyžovania, výborné usporiadanie viacerých medzinárodných pretekov na Slovensku a najmä blížiacich sa MS 1970, navrhuje lyžiarska sekcia do predsedníctva FIS Jána Mráza, ktorý je veľkým počtom hlasov zvolený. Novým predsedom bežeckej komisie FIS sa stáva ako prvý čs. zástupca V. Pácl a úspech našej delegácie je dovŕšený menovaním M. Bělonožníka za nového predsedu subkomisie pre stavbu lyžiarskych mostíkov. V. Pácl sa okrem toho stáva členom združenárskej komisie FIS a redakčnej komisie, kde nahradzuje J. Mráza. V zjazdovej a slalomovej komisii sa dodatočným členom miesta J. Mráza stáva ďalší lyžiarsky pracovník zo Slovenska Dr. Dionyz Ferenci, ktorý je zvolený aj za člena právnej komisie FIS. Novým dodatočným členom subkomisie pre kvalifikáciu alpských pretekárov sa stáva Ing. Vladimír Šimo z Vysokých Tatier. Myslím si, že to bol, po kongrese FIS roku 1923 v Prahe, pre ČSSR najúspešnejší kongres.

Na 28. kongrese v dňoch 26.—29. 5. 1971 v juhoslovenskej Opatiji sa ČSSR vzdáva dodatočného člena v subkomisii pre kvalifikáciu alpských pretekárov. Vedúcim trojčlennej čs. delegácie bol J. Mráz a ďalej V. Pácl a M. Bělonožník. Ostatné zloženie v komisiách zostáva nezmenené, len J. Mráz sa súčasne stáva členom finančnej komisie FIS.

K zmene v zastúpení dochádza na 29. kongrese FIS konanom v Nicosii na Cypre v dňoch 7.—9. 7. 1973, na ktorom trojčlennú delegáciu vedie J. Mráz, M. Bělonožník, Dr. Ferenci. ČSSR odvoláva z funkcie predsedu bežeckej komisie V. Pácla a obsadzuje dodatočné členstvo v bežeckej komisii FIS novým členom Jánom Terezčákom z Vysokých Tatier. V. Pácla odvoláva tiež z redakčnej a združenárskej komisie. Zjazdová a slalomová komisia FIS sa rozdeľuje na komisiu pro alpské lyžovania, komisiu pre pravidlá, v ktorej sa stáva automaticky členom Dr. Ferenci a komisiu pre Svetový a Európsky pohár v zjazdovom lyžovaní. Novo obsadzuje ČSSR ako členku v ženskej bežeckej komisii FIS, keď nahradzuje vekove staršiu Kvetu Lelkovú mladou členkou tiež býv. čs. reprezentantkou Evou Paulusovou (menovaná v roku 1975). Ďalším novým delegátom sa stáva Ing. Ladislav Harvan z Vysokých Tatier ako riadny člen komisie pre stavbu zjazdových a slalomových tratí (menovaný v roku 1975). Bělonožník sa stáva členom združ. komisie.

30. kongresu v dňoch 28.—31. 5. 1975 v San Franciscu, prvému kongresu na americkej pôde sa zúčastňuje dvojčlenná čs. delegácia J. Mráz a M. Bělonožník. Z funkcie odchádza, vzhľadom na pracovné zadelenie v zahraničí Dr. Ferenci a jeho členstvo v komisiách, v ktorých on bol členom, sa novým delegátom ne-

obsadzuje. Schválený je však za nového člena komisie pre alpské lyžovanie Dr. Bogdálek, ktorý sa stáva súčasne členom subkomisie pre Európsky pohár zjazdárov. Ostatné funkcie sa nemenia.

Ďalším, dalo by sa povedať historickým kongresom, je 31. kongres FIS, ktorý sa konal v dňoch 27.—30. 4. 1977 v argentínskom stredisku zimných športov Bariloche. Pre veľké náklady sa ho zúčastňuje len J. Mráz. Vo funkciách našich delegátov dochádza k dvom zmenám. M. Bělonožník je menovaný za člena novo utvorenej materiálovej komisie a vzhľadom na výborné výsledky čs. zjazdárov predsedníctvo FIS rozhoduje, aby sa pre ČSSR rezervovalo miesto v ženskej zjazdovej komisii FIS s tým, že delegátka sa dodatočne nahlási.

Pokúsil som sa stručne ukázať akú úlohu hrali čs. reprezentanti v doterajšej vyše 68-ročnej histórii medzinárodnej lyžiarskej organizácie. Je bohatá. Českí lyžiarri boli pri jej zrode, ba možno povedať, že zásluhou Josefa Rösslera-Ořovského vznikla. Vždy sme mali dôstojné zastúpenie v predsedníctve FIS, ba v rokoch 1938—1951 aj druhého viceprezidenta. Mali sme predsedu dôležitej technickej komisie a to bežeckej komisie FIS v osobe V. Pácla a aj dnes máme predsedu subkomisie pre stavbu mostíkov M. Bělonožníka. Dnes má ČSSR 6 delegátov vo FIS a o 7 delegátovi a jeho menovaní je v behu schvaľovanie pokračovanie. To je iste zásluha dobrej práce lyžiarskych funkcionárov na medzinárodnom poli, na ktorej sa od roku 1957 podieľajú už významnou mierou aj funkcionári zo Slovenska. V tom je sila našej spoločnej československej cesty — cesty bratstva našich dvoch národov.

Práce lyžiarov v medzinárodnej lyžiarskej federácii FIS však neznamená len prácu v predsedníctve a komisiách FIS. Je oveľa širšia a zasluhuje si plné uznanie. Je zvyčajne výrazom dôvery FIS v schopnosti čs. jednotlivcov alebo nášho zväzu vôbec. Mám na mysli napr. poverenie významnými funkciami technických delegátov na ZOH alebo MS, ako boli napr. M. Bělonožník a V. Pácl na ZOH 1964 v Innsbrucku, M. Bělonožník ešte raz roku 1976 na ZOH v Innsbrucku a v roku 1973 a 1977 na MS v letoch na lyžiach v Oberstdorfe a vo Vickersunde v Nórsku. Ján Mráz reprezentoval FIS v oficiálnej delegácii FIS na 74. zasadnutí MOV vo Viedni, dvakrát bol členom FIS delegácie na zasadaní generálneho zhromaždenia medzinárodných športových federácií, z toho raz ako vedúci delegácie FIS, trikrát bol oficiálnym predstaviteľom FIS na majstrovstvách Európy juniorov v Nesselvangu (NSR), Lieto (Fínsko) a Krajnská Gora (Juhoslávia). Členmi jury na ZOH a MS boli V. Pácl, M. Bělonožník, J. Terezčák, J. Mráz, Dr. Ferenci a tohto roku na MS v Lahti E. Paulusová.

Významné postavenie mali vo FIS aj naši rozhodcovia FIS. Čs. lyžiarski rozhodcovia boli menovaní medzi prvými rozhodcami FIS v roku 1953. Pre ďalšiu históriu uvádzam menovite doteraz menovaných rozhodcov FIS:

od r. 1953: Miloslav Bělonožník, arch. Karel Jarolímek. Od r. 1954: Karel

Ďoubalík, Miloš Duffek, Ján Mráz, Miloš Procházka. Od r. 1956: Dr. Jiří Jelínek, Ing. Zdeněk Němeček. Od r. 1957: Jiří Čejka, Václav Holan, Jozef Müller. Od r. 1958: Václav Kocum, Rudolf Krňoul, Ladislav Króner, Ivo Matoušek, Dr. Belo Sobota, Jozef Springer. Od r. 1965: PhMr. Zdeněk Tamele. Od r. 1968: Ing. Karol Hlaváč, Karol Medved, Josef Zíta. Od r. 1974(?): Jozef Adam, Oldřich Ježek, Ing. Júlíus Kukura, Eduard Leinfelner, Miloslav Petrovický.

Teda spolu z ČSSR pracovalo 26 rozhodcov, z ktorých ešte aj dnes (splňajú vekovú podmienku) 12 aktívne pracuje. Mnohí z nich rozhodovali na ZOH a MS ako napr. Bělonožník, Tamele, Hlaváč, Duffek, Němeček, Mráz, alebo na iných významných pretekoch v zahraničí. M. Bělonožník bol rozhodcom na MS 1978 v Lahti.

Pred niekoľkými rokmi bola zavedená funkcia skolených technických delegátov (TD FIS) v skokanských a zjazdových disciplínach, ktorých kancelária FIS v Berne prideluje na jednotlivé významné preteky zaradené v kalendári FIS. V zjazdových disciplínach máme vyškolených 4 TD, a to ss. Ing. Klozár, Ing. Harvan, M. Soltýs, Dr. Ferenci. U skokanských pretekov túto funkciu vykonávali M. Bělonožník, Z. Tamele, J. Adam, Ing. K. Štrba, J. Zíta, M. Duffek, K. Medved. V roku 1975 bola zavedená registrácia oficiálnych staviteľov slalomových tratí a tratí obr. slalomu. Za ČSSR budú po vyškolení túto funkciu prevádzkať J. Vedral, Ing. M. Pažout, P. Štátný a Ing. V. Horák. Ján Vedral bol asistentom staviteľa trate na MS 1978 v Garmisch-Partenkirchene.

Toto je stručne zhrnutá práca čs. lyžiarskych pracovníkov pre rozvoj svetového lyžovania v zahraničí. Zaslúhovala by si doplnenie napr. o čs. aktívnu a podnetnú účasť na prezidentských konferenciách FIS, alebo na kalendárnych konferenciách FIS.

Veľkým československým prínosom je aj organizovanie rôznych akcií FIS v ČSSR. Už som spomenul Prahu ako dejisko 7. kongresu FIS, Janské Lázně v roku 1925, dejisko 2. majstrovstiev sveta v lyžovaní v klasických disciplínach, Štrbské Pleso zase v roku 1935 dejisko 12. majstrovstiev sveta v klasických disciplínach. No ešte aktívnejší a významnejší je prínos ČSSR v podmienkach zjednotenej teľovýchovy u nás. Dňa 11. júna 1966 sa konala v Prahe XIII. kalendárna konferencia FIS za účasti 59 delegátov z 18 krajín. V roku 1970 na vynikajúcej svetovej úrovni usporiadané 28. majstrovstvá sveta v klasických disciplínach na Štrbskom Plesu a rámci týchto zasadanie predsedníctva FIS, skokanskej, bežeckej, združenárskej a ženskej bežeckej komisie FIS, ako aj subkomisie rozhodcov a pre stavbu mostíkov. Súčasne bol dobre zorganizovaný kurz pre medzinárodných rozhodcov FIS. V roku 1973 majstrovstvá Európy juniorov v zjazdových disciplínach v Jasnej, roku 1974 finále Svetového pohára v zjazdových disciplínach v Tatrách a roku 1976 majstrovstvá Európy juniorov v klasických disciplínach v Liberci. A napokon dňa 9. 9. 1977 vo Frenštáte prvé sympóziom o budúcnosti skoku na svete.

JÁN MRÁZ,
člen predsedníctva FIS

Masový rozvoj lyžování a perspektiva

Lyžování vždy bylo u nás velmi oblíbeným sportem proto, že je pěstováno ve zdravé zasněžené přírodě a že jsou při jeho provozování aktivně zapojeny všechny svalové partie lidského organismu. Lidé pochopili, že týdenní pobyt na horách v zimě přinese pro zdraví organismu podstatně více než dvojnásobný počet dnů v letním období.

Optimální podmínky pro skutečně masový rozvoj lyžování byly vytvořeny po Vítězném únoru v roce 1948, kdy lyžování přestalo být výsadou bohatých vrstev obyvatelstva a stalo se skutečně sportem všennárodním — lidovým. Od té doby se stalo skutečností heslo „Hory patří pracujícím“ a v průběhu celé zimy poskytují našim občanům možnost zdravé rekreace, příjemného prožití volných dnů a regeneraci pracovní síly.

Zárukou dalšího rozvoje a perspektiv čs. lyžování je soustavně se zvyšující životní úroveň našeho lidu a tím i rostoucí sociální jistoty pracujících. Je možno bez nadsázky říci, že dnes již neexistuje prakticky žádná rodina, která by nevladla lyže a jejíž některý člen by alespoň občas ne lyžoval.

Rapidně rostoucí motorizace obyvatelstva otevírá další možnosti rozvoje jednodenních zájezdů za sněhem anebo do hor. Ubytovací možnosti přestávají být limitujícím faktorem a problematika řešení se orientuje na budování parkovišť, pohostinství umožňující rychlé občerstvení a jednoduché přepravní a komunikační prostředky.

Masový rozvoj lyžování je tudíž předem zajištěn bez ohledu na kvalitní práci složek tělovýchovné organizace a především pak lyžařských oddílů. Je to socialistická společnost, která vytváří pro každého našeho občana podmínky maximálního využití prakticky ve všech oborech činnosti včetně tělesné výchovy a rekreace.

To je však jedna stránka věci, neboť v lyžařských oddílech tělovýchovných jednot je organizováno jen mízní procento lyžujících masy. Hlavním úkolem lyžařských svazů a oddílů je zvýšit procento organizovanosti a docílit, aby byl ovlivňován co největší

počet lyžujících veřejnosti v intencích komplexního posílání lyžování v socialistické společnosti.

A nemáme na mysli pouze lyžařský výcvik vedený podle jednotné, celostátně platné metodické osnovy, ale komplexní působení na členy lyžařských oddílů v duchu hlavních úkolů Československého svazu tělesné výchovy.

To není lehká záležitost, naopak jde o složitý problém, jehož řešení si vyžádá velkou obětavost a také trpělivost funkcionářů tělovýchovných jednot a především pak lyžařských oddílů. V prvé řadě bude třeba překonávat určitý odpor k organizovanosti, který ještě v našich lidech přetrvává. V posledních letech se i na tomto úseku odvedl kus poctivé práce a různé formy činnosti směřované k propagaci lyžování a k náboru nových členů do lyžařských oddílů postupně přinášejí své ovoce.

Patří mezi ně výchovně výcvikové lyžařské zájezdy žactva škol II. a III. stupně do hor, kterých se ročně zúčastňuje více jak 200 tisíc žáků. Dále jsou to zimní pionýrské tábory ROH, kterých se v době jarních prázdnin zúčastňuje přibližně 50 tisíc dětí. Podle dostupných materiálů má tato forma činnosti v příštích letech značně narůst a tak i zde je záruka, že se rozšíří okruh dětí, které prakticky poznají klady pobytu v zimní přírodě.

Zimních výcvikových kursů na vysokých školách se zúčastní minimálně jednou v průběhu studia drtivá většina vysokoškolských studentů. Velký význam v masovém rozvoji lyžování má dnes již tradiční výběrová rekreace pracujících ROH. Té se každoročně zúčastní desetitisíce osob a většina z nich také propadne přednostem lyžařského sportu.

Velmi dobrým pomocníkem a prostředkem k získání členů do lyžařských oddílů jsou i veřejné lyžařské školy, zřizované z podnětu komise pro masový rozvoj Českého svazu lyžování. Od skromných začátků existuje dnes již 73 veřejných lyžařských škol na území ČSR jak v lyžařských oddílech, kde jsou zajišťovány amatérsky, tak i v Ústředním ústavu tělesné kultury, zajišťovaných profesionálním nebo poloprofesionálním způsobem. Některé z těchto škol dosáhly velmi dobrých výsledků a pomohly rozšířit okruh zájemců o lyžování. Jejich klad spočívá především v tom, že lyžařský výcvik je veden co nejučiněji podle jednotné učební osnovy schválené svazem lyžování.

Největší zájem je o veřejné školy určené pro děti a mládež. Převážná většina škol využívá ke zvládnutí výcviku opakované víkendové zájezdy do hor.

K rozvoji lyžování přispěly též náborové soutěže masového charakteru organizované poprvé u nás v roce 1950 pod různými názvy, ať to byly Sportovní hry dělnické mládeže, lyžařské běhy organizované na výzvu Pionýrských novin, Spartakiádní vložka obnovena opět po 20 letech a součtěž o odznak Lyžař ČSR.

Pro další rozvoj lyžování a pro získání nových členů do lyžařských oddílů musí být hledány nové přitažlivé formy, pestrá a kvalitnější činnost oddílů, včetně nabídky hodnotného programu při zájezdech za sněhem a na hory a především pak kvalitní cvičitelské vedení. Bude třeba vypracovat různé programy — návody, jak strávit jeden den, tři dny a týden (různá časová údobí) na horách, jak kvalitně využít volný čas. Vypracovat jednoduché „návody“ jak zvládnout pohyb na lyžích v terénu, jednoduché metodické řady a oprostit se přitom od složitosti a velké pohybové náročnosti. Spolupracovat se společenskými organizacemi, ROH, SSM a školami při jejich výcvikových zájezdech do hor a při rekreaci pracujících.

Organizovat náborové lyžařské soutěže masového charakteru k rozhodujícím celostátním akcím a příležitostem, na počest např. celostátních spartakiád, únorového vítězství apod. Větší měrou se podílet na organizování lyžařských závodů masového charakteru jako jsou např. Memoriál Expedice Peru, Biela stopa, Po hřebenech Krkonoš apod.

K této činnosti je třeba přistupovat odpovědně s plnou vážností, neboť jen ze široké masy lyžujících veřejnosti a především mládeže může být vybrán větší počet talentů, získat je pro závodní lyžování, dát jim správné vedení a přispět tak také k podstatnému růstu závodního — výkonnostního lyžování a vytvořit podmínky pro výběr talentů pro vrcholové lyžování a státní reprezentaci. Vytvořit tak co nejširší základnu pyramidy, na jejímž vrcholu je reprezentace socialistického státu.

JIRÍ PILAŘ
předseda org. komise VSL ÚV ČSTV

VZPOMÍNKA NA J. RÜSSLERA-OŘOVSKÉHO

Josef Rössler-Ořovský byl nadšeným propagátorem sportů na konci devatenáctého století. Miloval pohyb, dobrodružství, vodu, bruslení a hory. Jako závodník-rychlobruslař napsal v roce 1886 několika firmám ve Skandinávii o nabídku nejmodernějších bruslí. Ze Stockholmu přišla od firmy Heyde a Gustavsson s vyobrazením a cenami závodních bruslí a také lyží. Objednal tedy i dva páry lyží, které mu došly začátkem ledna 1887. Celníci měli tehdy potíže se stanovením cla na věc, která nebyla v c. k. tarifu.

Prvé kroky na lyžích vyzkoušel Rössler-Ořovský doma na dvoře v Jindřišské ulici a čekal netrpělivě na večer, kdy se svým mladším bratrem sjížděli na Václavském náměstí dolů k Můstku, „aby za denního světla nebudili v Praze veřejné pohoršení“. Později se seznámil s hrabětem Janem Harrachem, kterému při hostině ve Vídni tehdejší švédsko-norský vyslanec poradil, aby pro lesníky na krkonošském panství opatřil lyže, že zamezí tak jejich obtížím při zakládání zvěří v zimě v hlubokém sněhu. Na těch, že se dostanou do nejvyšších poloh i v sypaném sněhu, na němž se dosud používané sněžnice neuplatnily. Došly dlouhé jasanové od Ganzterera z Thenebergu s jednou holí, aby druhá ruka byla volná pro pušku. Na harrachovské pile v Dolních Štěpánicích podle nich udělali kopie a zkrátily je.

Prvé jasanové lyže pro pražské lyžaře vyráběl stavitel lodí B. Kunc od roku 1888. V roce 1893 se vrátil do Prahy Josef Rössler-Ořovský z pětiletých studií v zahraničí. Byl zakladatelem České amatérské atletické unie v roce 1896 a Českého skiklubu Praha a spolupracoval při založení Svazu českých lyžařů v roce 1903.

Nezapomenutelné okamžiky čs. lyžování

Chceme čtenářům Lyžařství připomenout alespoň několik velkých okamžiků čs. lyžování. Na prvním obrázku obrovský úspěch čs. skokanů na můstku v Innsbrucku při Intersportturné 1971, kdy na stupních vítězů stáli jen čs. reprezentanti Jiří Raška, Zbyněk Hubač a Rudolf Höhn. Na druhém předseda FIS Marc Hodler při loňském sympoziu o skoku na lyžích ve Frenštátě pod Radhoštěm. Po jeho levici ředitel kanceláře FIS Gian-Franco Kasper a po pravici člen předsednictva FIS Ludwig Schröder. Na třetím obrázku norský ministr a vyslanec v ČSR ing. Smith Kieland s dlouholetým předsedou Svazu lyžařů RČS ing. Antonínem Jaurisem. Na čtvrté fotografii Kurt Hennrich při sjezdu na VII. ZOH 1956 v Cortině d'Ampezzo, kde obsadil sedmé místo a zaznamenal první čs. velký mezinárodní úspěch ve sjezdových disciplínách.

História lyžovania na Slovensku

Lyžovanie na Slovensku nemá takú bohatú tradíciu ako české lyžovanie. Je to pochopiteľné aj preto, že ekonomicky zaostalé Slovensko malo problémy existenčné a nebolo času, ani chuti v tomto období venovať sa športu, a ak v histórii je reč o lyžovaní, tak v prvom rade ide prevažne o majetné vrstvy nemecké a maďarské na Slovensku.

Podľa historických záznamov objavili sa prvé lyže na území terajšieho Slovenska v roku 1865. Priniesol ich do Vysokých Tatier tamejší lekárnik Cordidesz ako vzácnu trofej zo svojej cesty z Anglicka cez Nórsko a vystavil ich vo svojej lekárni v Starom Smokovci.

V roku 1895 správa Hohenloheho majetku v Tatrách vystrojila všetkých hájnikov lyžami, aby ich v zime používali pri službách.

Prvé správy o organizovanom lyžovaní na Slovensku máme z prameňov Nemeckého turistického spolku na Slovensku Karpatheverein, ktorý mal od roku 1873 svoje ústredie v Kežmarku. Prvý lyžiarsky oddiel, resp. klub na Slovensku bol podľa správy budapeštianskeho ornitológa Štefana Chernela založený v roku 1895 v Ilave.

Začiatkom 20. storočia sa Vysoké Tatry stávajú už pomerne známym lyžiarskym strediskom v strednej Európe. Napr. kúpeľný riaditeľ Grand hotelu v Starom Smokovci Dezider Reichard podľa vzoru Davosu už v roku 1904—1905 angažoval nórskoho cvičiteľa Hansena na výučbu lyžovania a hotel mal k dispozícii na požičovanie i lyže. O rozšírenie lyžovania v Tatrách sa veľmi zaslúžil tiež hlavný lekár v Tatranskej Polianke dr. Guhr. Za jeho podpory sa uskutočnili prvé lyžiarske kurzy a tento postavil aj prvý mostík na Slovensku a zorganizoval aj prvé preteky na území Slovenska, ktoré sa uskutočnili dňa 4. 1. 1911 v blízkosti Tatranskej Polianky. Tu sa uskutočnili tiež prvé preteky v skoku, samozrejme na snehovom mostíku a bol dosiahnutý „rekord“ 8 m na normálnych lyžiach. Ale už v roku 1912 bol postavený pod Tatranskou Poliankou prvý drevený mostík, na ktorom sa už skákalo 22—24 m a to na širokých, dnešným skočkám podobných lyžiach.

V tejto dobe sa lyžovanie rozširovalo aj v iných oblastiach Slovenska. V Kremnici sa objavili prví lyžiari v rokoch 1910—1911. Do tohoto obdobia patrí rozmach lyžiarskeho športu tiež v oblasti Žiliny, Banskej Bystrice, Spišskej Novej Vsi, Košíc a Liptovského Mikuláša. Od roku 1914 konali sa najmä vo Vysokých Tatrách, ale tiež v Banskej Bystrici a Kremnici vojenské lyžiarske kurzy, na ktorých sa ročne vyškolilo niekoľko tisíc lyžiarov a mnohí z nich sa stali nadšenými propagátormi lyžovania.

Po skončení prvej svetovej vojny lyžovanie na Slovensku sa šírilo hlavne vplyvom českej inteligencie, ktorá na Slovensko prišla po odchode maďarských štátnych zamestnancov. Rozvoju lyžovania napomohla výstavba

turistických chat a samostatná výroba lyží na Slovensku, ako aj organizovanie lyžiarskych kurzov či už po línii škol alebo armády, ktorá pre tento účel postavila vo Vysokých Tatrách tzv. Vojenské zrubu.

V roku 1919 vznikol Klub československých turistov a lyžiarov, ktorý začal zakladáť pobočky na Slovensku. Lyžiarske odbory sokolských jednot vznikali tiež postupne podľa miestnych podmienok. Ich organizácia a činnosť bola vcelku podobná a KŠST, ale zďaleka nie tak aktívna vzhľadom na postoj vedenia ČOS k športom.

Samostatné lyžiarske kluby začali vznikať na Slovensku po roku 1920. Prvý klub bol založený v Košiciach a to pod menom Klub tatranských lyžiarov v roku 1923. V roku 1925 vznikol v Bratislave Skiklub Bratislava a čoskoro bol postavený na blízkom Kamzíku lyžiarsky mostík a v Bratislave sa každoročne konali preteky v behu a skoku. V roku 1926 bol založený Športový klub Vysoké Tatry, ktorý má veľké zásluhy o rozvoj lyžovania vo Vysokých Tatrách. V Banskej Bystrici založili Skiklub Banská Bystrica v roku 1929.

S rozmáhajúcim sa lyžiarstvom na Slovensku a zakladaním lyžiarskych klubov došlo z podnetu Športového klubu Vysoké Tatry k založeniu Slovenskej župy Zväzu lyžiarov ČSR a to predbežne na porade zástupcov lyžiarskych klubov a oddielov v Starom Smokovci v decembri 1927 a s konečnou platnosťou 6. januára 1928. Teda slovenskí lyžiari tiež osobitne oslavujú 50. výročie vytvorenia svojej celoslovenskej lyžiarskej organizácie vo významnom a jubilejnom roku 1978. V roku 1933 došlo k rozdeleniu vtedy už rozsiahlej Slovenskej župy na Východoslovenskú župu so sídlom v Košiciach a Západoslovenskú župu so sídlom v Banskej Bystrici. Prvé majstrovstvá Slovenskej župy sa konali v roku 1928 v Korytnici.

Významnou udalosťou pre úspešný rozvoj lyžovania na Slovensku bolo založenie Klubu slovenských turistov a lyžiarov (KSTL) v roku 1938 v Žiline. Treba konštatovať, že slovenské lyžovanie značne pokročilo vo svojom vývoji. Veľmi sa zlepšila a osvedčila spolupráca so školami. Každú druhú nedeľu sa usporadúvali propagačné preteky mládeže vo všetkých disciplínach, kde sa objavovalo veľa nových lyžiarskych talentov. V roku 1941 vznikol Oddiel armádnych pretekárov, do ktorého povolávali vyspelých brancov-pretekárov. Títo mali možnosť rozvíjať svoje majstrovstvo vo všetkých disciplínach.

Vo vojnových rokoch väčšina popredných pretekárov a funkcionárov dokazovala svoju politickú uvedomosť v bojoch voči fašistickým okupantom. Veľká časť lyžiarov sa pridala ešte pred Slovenským národným povstaním k partizánom, kde znalosťou terénu v slovenských horách a veľkou pohyblivosťou v zime poskytovali cenné služby. Veľa slovenských lyžiarov položilo svoje životy za našu vlasť. Neboli to však len obeť na životoch. Nemeckí okupanti si vyliali zlosť aj na turistických a lyžiarskych chatách v slovenských horách. Vypálili 56 chat a 26 tak poškodili, že dlhší čas po skončení vojny boli vyradené z prevádzky.

Telovýchovné hnutie v predmníchovskom Československu bolo tak dôkladne roztrieštené, ako v žiadnej inej zemi. Obdobná situácia sa prejavovala aj v lyžovaní. Tak napr. v roku 1929 zlučuje Svaz lyžařů štyri organizácie, v ktorých sa lyžovanie robilo. Okrem toho mali v predmníchovskej republike svoju vlastnú organizáciu Nemci. Popri týchto hlavných organizáciách prevádzali lyžovanie niektoré ďalšie organizácie. Trocha lepšia snáď bola od roku 1938 situácia na Slovensku, pretože tu bolo lyžovanie skonzentrované do Lyžiarskeho sboru KSTL. Do oslobodenej republiky vstupovali pokrokové zmýšľajúci lyžiari s predsavzatím presadzovať zjednotenú telovýchovnú organizáciu ako zložku Národného frontu, ako o to usilovala najmä Komunistická strana Československa. Roky 1945—1947 po vojne boli rokmi dlhých a tvrdých bojov za zjednotenie, ktoré sa uskutočnilo až po víťazstve pracujúceho ľudu v pamätných februárových dňoch roku 1948, ktorého 30. výročie si v jubilejnom lyžiarskom roku tiež pripomíname.

V lyžovaní zjednocovanie prebiehalo vcelku priaznivo. V druhej polovici roku 1945 konalo sa na Štrbskom Plese valné zhromaždenie KSTL, kde boli vydané smernice pre spoluprácu s českými lyžiarskymi organizáciami, najmä Svazom lyžařů ČSR. Pri príležitosti majstrovstiev ČSR v Banskej Bystrici v roku 1946 došlo k dohode o ďalšej spolupráci medzi Svazom lyžařů ČSR a Lyžiarskym sborom KSTL, ktorá bola potvrdená na valnom zhromaždení Svazu lyžařů v Prahe. Slovenskí lyžiari dostali zastúpenie v predsedníctve zväzu a technickom sbore. Dňa 25. a 26. júna 1949 na valnom zhromaždení lyžiarskeho sboru bolo schválené uznesenie o včlenení Lyžiarskeho sboru KSTL do jednotnej telovýchovnej organizácie Sokol.

Po zjednotení telovýchovy v roku 1949 nastáva v socialistickom zriadení vpravde búrlivý rozvoj masového lyžovania. Lyžovanie a telovýchova vôbec sa stáva dôležitou súčasťou výuky na školách a v armáde. Lyžovanie sa stáva obľúbeným doplnkom rekreácie pracujúcich a významnou zložkou využitia pracovného voľna v zime. Vďaka veľkej podpore KSČ a štátu, dochádza k výchove trénerských, rozhodcovských a cvičiteľských kádrov. Masový, ale aj výkonnostný rast lyžovania cieľavedome riadi centrálny lyžiarsky orgán, venuje sa mimoriadna pozornosť čs. lyžiarskej reprezentácii.

SKI Jilemnice

Dlouholetý předseda a čestný člen SKI Jilemnice Otakar Holub kdysi napsal: „Krkonoše jsou nejkrásnější naše hory, jsou vznešené v hermelinovém rouchu zimy, kdy víchřice se opírají do čel lesů a sviští po pláňích mezi chalupami. Jsou místem vysokých hor a hlubokých údolí. Jsou kolébkou českého lyžařství a Jilemnice bude vždy v jeho historii uváděna jako první krb, kde u ohně-ků několika nadšenců rostlo ono nesmělé děcko, aby dorostlo do nynější výšky a svého významu.“

Od chvíle, kdy sekerník Vondrák zhotovil na dolnoštěpanické pile podle dovezeného vzoru první lyže, uplynulo již 86 let. Jistě ho tenkrát ani nenapadlo, jaký vývoj tato dvě kouzelná prkénka prodělají. Tím méně mohl tušit, že jednou téměř všechny stráně jeho rodných Krkonoš budou zaplaveny spoustou skiáků, kterým se později bude říkat lyžci a ještě později lyžaři. A to, že se lyže — nebo též zimní turistika společně s letní — stanou hlavním zdrojem hospodářského povznesení a vzdálenosti českých krkonošských horalů — tak jak o to usiloval Jan Buchar — to mu jistě ani na mysl nepřišlo.

Ano, byl to Jan Buchar, poctivý český kantor, který učil děti na dolnoštěpanické škole nejen základům české, ale i lyžařské abecedy, a navíc položil základ k tomu, aby krása dnes nejnávštěvovanějších hor v naší vlasti přinášela užitek a dobré životní podmínky těm, kteří se zde usadili.

ZALOŽENÍ NEJSTARŠÍHO ČESKÉHO LYŽECKÉHO SDRUŽENÍ

Počet nadšenců nového sportu neustále vzrůstal a tak v roce 1894 došlo k založení nejstaršího „lyžeckého“ sdružení v Čechách — Českého krkonošského spolku SKI v Jilemnici. Štěpanická i hornobranská pila začala čile dodávat zájemcům „ski“ a „lyžecký“ sport se začal velmi rychle rozšiřovat. První oficiální lyžařské závody nesou datum 24. 2. 1895 a patří do historie jilemnického závodního lyžařství. Prvním vítězem se stal František Mládek. První jilemničtí závodníci se zúčastnili 19. ledna 1896 mistrovství Království českého ve Stremce. Pořádal je Český ski klub Praha a František Mládek opět zvítězil, druhý byl rovněž jilemnický Hynek Bedrník. V únoru téhož roku startují oba na závodech v Mnichově, kde porázejí Nory i Němce. Telegram ze závodů hlásí: Hynek Bedrník v první jízdě druhý, při druhé první, František Mládek jednou druhý. Triumfální jízda kočárem po návratu z nádraží až do hotelu „U bílé růže“ byla jejich největší odměnou. O několik dní později — 16. února 1896 absolvují závody o Mistrovství Krkonoš na 10 km ze Žalého do Jilemnice. Zvítězili Hynek Bedrník, Frant. Karel Hron a Václav Lorenc. Zájezdem Hynka Bedrníka do Alb, kde porazil Nory, Němce i Švýcary, byla úspěšně ukončena sezóna nově založeného klubu. Po ní následují další, stále bohatší na závody. 21. února 1897 jsou v Dolních Štěpanicích druhé velké závody. Vyhrává je František Karel Hron a ten již používá v závodech jako první dvouholí a téhož roku dobývá ještě první ceny v juniorském závodě na Semmeringu s Nory.

Ve dnech 23. a 24. ledna 1898 jsou v Dolních Štěpanicích III. mezinárodní závody. První cenu Mistrovství Čech získal Hynek Bedrník, druhou Václav Lorenc. Při těchto závodech poprvé závodí chlapi do 14 let. Na pořadu byl i první závod dam na 500 metrů. A tam se také v tomto roce ponejprv skákalo. V této disciplíně vynikali Otakar Tikva z Jilemnice a Josef Kraus, sotva škole odrostlý učeň z Horních Štěpanic. Ten skočil na tu dobu nevídanou dálku 15,5 m! V protokole sepsaném při těchto závodech se píše: „Ke skoku přihlásil se p. Dr. von Diskau. Kvůli němu skok na závodisti byl připraven. Bohužel, p. Diskau se nedostavil a myslilo se již, že skok, na něj se pražští hosté tak těšili, odpadne. Mezitím však, co závodníci naši překonávali překážky na poslední jízdě na 6 km, nahromadilo se všechno obecenstvo u skoku. Naše naděje ve sportu skiáckém, chlapi, ukázali nám, že můžeme mít do budoucna zabezpečenou naději, že sport

ji českou turistiku a propagují společně Krkonoše. Aby získali dostatek financí pořádají plesy, večírky a přednášky. Již tenkrát půjčoval Č. K. S. Ski v Jilemnici dětem lyže a učitelé je učili jezdit. Vzhledem k této znamenité spolupráci se začalo uvažovat o založení České jednoty skiácké. Tuto situaci nejlépe dokumentuje zápis ze XIII. schůze výboru SKI Jilemnice. Konala se 10. března 1896 a zapisovatel Otakar Tikva píše: „Byl projednáván lístek Českého skiklubu Praha, zdali bychom nechtěli přistoupit a vytvořit Českou jednotu skiáckou a zdali bychom společně s ní nepřistoupili k Rakouské jednotě skiácké. Po cílem rozhovoru bylo učiněno rozhodnutí: jestliže bude založena Česká jednota skiácká [kterou však pro dva existující spolky není třeba] jsme ochotni k ní přistoupit. K Rakouské jednotě skiácké však nepřistoupíme nikdy, a sice ze stanoviská národního. Jsme v čase, kdy národ český vymáhá si ve všem a všude svoji samostatnost, a proto i my chceme být nezávislí na Němce, kteří by nám pak snad chtěli poroučeti.“ A tak na založení svazu se muselo ještě nějaký ten rok počkat. Dosud ještě neuzářil čas...

Prvními, skutečnými dobyvateli Krkonoš byli lyžaři. Dne 10. ledna 1897 podnikli Buchar, Bedrník, Hron a Lorenc výlet na Sněžku. Na Kozích hřebtech byli zachyceni lavinou a vrženi do údolí Bílého Labe. Šťastně ale vyvázli. 3. února téhož roku slézá

a 75 let čs. lyžování

náš i v tomto oboru, ve kterém jsme se domnívali dosud pokulhávati za mistry norskými, nalezeme jednkrate síly, které stejně směle budou se moci měřiti s každým, jak nyníjší naši závodníci v běhu. [Tato prorocká slova našla plné uplatnění přesně po 70 letech v podobě Raškova olympijského zlata a stříbra z Grenoble 1968!] Byli to hoši škole dosud neodrostlí, kteří se bez bázně pouštěli k můstku a z něj dopadali často bez pádu do délky i přes 10 m. Mimo ně zúčastnilo se skoku mnoho jiných chlapců, jejichž skok skončivší namnoze pádem, obecenstvo nemálo pobavil...

SPOLUPRÁCE PRVNÍCH SKIKLUBŮ

Zásluhou Josefa Rösslera-Ořovského, všestranného sportovce, vzniká téměř současně jako v Jilemnici Český skiklub Praha. Ten navazuje ihned přátelské styky se spolkem SKI v Jilemnici. Členové pražského skiklubu zvolili „bílou Jilemnici“ za nejlepší východisko do Krkonoš. Desítky mladých lyžařů přijížděly pak každou neděli, pokračovaly na Benecko a ti nejdovaznější pak vystupovali až na horské hřebeny. Bohužel se tam shledávali s německým živlem nájemců všech horských bud. Úsilovná práce Bucharova, Rösslera-Ořovského a inž. Reicha, lesmistra v Horní Branné směřovala k tomu, aby český živel v Krkonoších zdomácněl. SKI Jilemnice a SKI Praha spolupracují při pořádání mezinárodních závodů, posilu-

pak za Bucharova vedení pětičlenná skupina jilemnického spolku SKI vrchol Sněžky.

Závody pokračují a sbírka trofejí narůstá. Dne 2. února 1900 získává Hynek Bedrník na Semeringu první cenu v běhu na 20 km. Ale čestný diplom mu je jako Čechovi odepřen. Pro nedostatek sněhu pořádá SKI klub Praha a Ski klub Jilemnice dne 23. února 1902 VII. mezinárodní závody u Dvorské boudy. Nejlepšími závodníky jsou v pořadí: Josef Alfons Kubát, Josef Višňák, Bedřich Prokop ze Špičáku na Šumavě, čtvrtý skončil Josef Rössler-Ořovský. VIII. mezinárodní závody uspořádaly opět oba spolky společně ve Vysokém nad Jizerou, a to ve dnech 1.—2. února 1903. Účastníci se jich: ing. Hagbard Steffens (Norsko), dr. Diskau z Rügenau v Sasku, npor. Lepeese, rodem Francouz z Hradce Králové a Bedřich Prokop ze Šumavy, J. A. Kubát, Rössler-Ořovský a Jos. Višňák.

ZALOŽENÍ SVAZU ČESKÝCH LYŽAŘŮ

Rok 1903 se stal mezníkem v dějinách českého lyžařství. Dne 4. února 1903 byl založen Český Ski klub ve Vysokém nad Jizerou a dne 21. 11. 1903 se v Jablonci nad Jizerou slučují tři české lyžařské spolky: Český Ski klub Praha, Český krkonošský spolek SKI v Jilemnici a Český Ski klub Vysoké nad Jizerou ve Svaz českých lyžařů. Jeho prvním předsedou se stal Jan Buchar. A v knize jednatelských

zpráv jilemnického skiklubu se o této slučující schůzi dočteme toto:

„X. výborová schůze, čili I. společná schůze klubu Pražského, Vysockého a našeho, pořádaná dne 21. listopadu 1903 v Jablonci nad Jizerou v hotelu „v Ráji“ za přítomnosti pp.: z Vysokého: J. Mečíř, kaplan, J. Doubalík a O. Doubalík, z Jilemnice: říd. J. Buchar a Ott. Lukeš, z Prahy nebyl žádný. Za předsedu schůze zvolen p. říd. Buchar, který zahajuje schůzi ve 4 hod. odpoledne (protokolista J. Doubalík). Na programu jest: svaz, závody, památka Prokopova, výlety a značení cest.

Svaz: říd. Buchar referuje, že v Praze usnešeno, by 3 členové a sice: říd. Buchar, J. Rössler a ing. Pavloušek vypracovali stanovby; s tím se souhlasí a dává se návrh, aby až stanovby hotovy budou, tyto předloženy byly ku schválení schůzi delegátů, která odbývá se má v Jilemnici. Návrh ten přijat. **Závody:** den závodů určen na 1.—3. ledna 1904. Bližší ustanovení a program má býti vyhotoven ve zvláštní schůzi, která již co nejdříve odbývá se má (na starosti říd. Buchar). Reklama však má být ihned a sice: co oznámení do novin Sport a hry v Praze, Deutscher Wintersport Berlin a do Deutschen Bergen, Beuzen; dále oznámení na vojenské velitelství do Jičína, Liberce a do Vídně na Fechtcourts. Čestnou cenu zavazuje se dáti: klub ve Vysokém nad Jiz., druhou čestnou cenu chce obstarati týž klub a sice co dámskou nebo městskou, třetí obstará klub náš a sice od hr. Harracha.

Památka Prokopova: dán návrh, by na dráze, na které byl Prokop vítězem, postavena byla na vhodném místě mohyla s jeho deskou a aby dráha ta nazývána byla: „Prokopova cesta“. Přijímá se a obstarání svěřeno Vysockým.

Výlety a značení cest: ustanoveno, by jezdci rozdělení byli na slabší a silnější, dále by veškeré výlety na celou sezonu a den vykonání jich, již nyní určen byl a konečně ustanoveno, by následující skiácké cesty označeny byly a sice: Dvorské boudy — Jablonec n. Jiz., Dvorské boudy — Kozí bouda — Rezek, Krakonoš — Šmídova cesta — Mísečné boudy a rozcestí u Pančice. Konečně odevzdává říd. Buchar K 18,30, co 1/3 sbírky, vysockému pokladníku (naš klub dostal 2/3) a děkuje za vyznamenání vysockému klubu (čestné členství) a tím schůze v srdečné náladě skončena. Ať to frčíl Takto se tedy „zrodil“ Svaz českých lyžařů...

Druhá schůze svazu se konala až 25. prosince 1904 ve Dvorské boudě, třetí 7. ledna 1905 u Modré hvězdy v Jilemnici a čtvrtá ve Vysokém nad Jizerou 25. ledna 1905. Po příkladu prvních tří skiklubů se ustavují skikluby v Novém Městě na Moravě, ve Dvoře Králové, v Hradci Králové a Sněhaři v Domažlicích.

Sledujeme-li činnost České krkonošského spolku SKI v Jilemnici od počátku jeho založení, seznáme, že jako červená nit jde snaha o podporu školní mládeže, dorostu a tělesné výchovy vůbec. Zakládá se fond „Mladý lyžař“, sloužící k opatřování výstroje nemajetným dětem. Vedle závodů klubových a mezinárodních se pořádají

menší závody dorostenecké a žákovské.

Po první světové válce uskutečnil spolek SKI schůzku s pražským SKI klubem, aby projednal uspořádání poměrů na Krkonoších, zejména z národnostního hlediska. I když v roce 1919 byly zdaněny lyže a sánky jako přepychové zboží, nastává velký rozvoj lyžařského sportu. Svaz se stará o řádnou organizaci, vychovává závodníky, cvičitele a rozhodčí. Vznikají nové a nové kluby, které se organizují v župách. Sezóny jsou bohaté jak na závody domácí, tak i zahraniční.

Záměrem tohoto příspěvku je povšimnout si především začátku českého lyžařství u nás. Jejich nejlepším pamětníkem je dnes už zmíněná kniha, resp. knihy jednatelských zpráv jilemnického lyžařského oddílu. Je v nich věrně zachyceno veškeré dění české lyžařské historie. Přečtěte si proto některé jejich zajímavé a dosud nikdy nepublikované zápisy:

HISTORICKÉ ZÁPISY

„Schůze svazu (závodního komitétu) ze dne 7. ledna 1905 odpoledne u „Modré hvězdy“. Přítomni: páni J. Buchar, P. Hrubý, Němeček, Kaván. Z Vysokého páni J. Doubalík a Jodas, z Prahy nepřišel nikdo ani žádný dopis nedošel. Program závodů ponechán s několika změnami jako loni. Na distanční jízdu určen vklad 5 Kor. Prospěci se nechají tisknout v jilemnické a sice 500 kusů. Programů 200 kusů. Čestné ceny budou 4 — 1 od J. Os. hr. [jeho Osvícenosti hraběte] z Harrachů, 2 z Vysokého a 1 opatří svaz. Vstupenky na závodisti opatří vysocký klub: jednoduché papírové lístky opatřené klubovým razítkem. Rozeslání proposit klubů dle svých okresů a sice: Jilemnický zašle do Paky, Vrchlábí, na N. Svět atd., Vysocký do Seml, Žel. Brodu, Rokytnice atd. Pražský do svého okolí.“

„Schůze svazu (závodního komitétu) ve Vysokém dne 25. ledna 1905. Účastníci páni: J. Buchar, P. Hrubý a Z. Kaván, z Vysokého páni: Mečíř, J. a O. Doubalíkovi, P. Voborník, Halaš, z Prahy nepřišel opět nikdo. Hodnostáři při závodech: viz přiložený program závodů. Rozdělení cen: Na mistrovství (10 000 m) případně cena od svazu (čajový přibor za 37 K mimo rytí), na dětské závody: knihy od Kočího, na závod o rekord (100 m) od p. ing. Pavlouska, na závod 2000 m: putovní cena od Dr. z Diskaů, na 1000 m od Klubu Vysockého, na skok — od Klubu Vysockého, na distanční jízdu (50 km) — od J. O. hr. z Harrachů; na závod lesníků má svaz poříditi vhodné dárky jako: brašno, hůl, dýmku a pod. Po delší sportovní zábavě jsme ve 3/4 7 večer jeli domů...“

„Zápis z výborové schůze, konané dne 22. 1. 1905 u „Modré hvězdy“. Přítomni: J. Buchar, P. Hrubý, J. Němeček, H. Bedrník, Z. Kaván. Ujednáno by byly 12. února pořádány dětské závody na lýžích. Na pohoštění dětí in Kozinci a na ceny vítězům mají 2 členové Klubu osobně subskribovati. Pan Kazda slíbil udělat k závodům plakáty. Od pana Pošepného se mají k postavení skoku vypůjčiti prkno a koza. Pan Bruner-Dvořák př-

še panu předsedovi, že miní s jistým sportsmanem panem Opitem, který přiveze novinku — plachetní lyže — navštívit Jilemnici. Na příští týden ujednána svazová schůze ve Vysokém, ve které se bude jednati o mezinárodních závodech, dle ujednání na Dvor. Boudách. Na to schůze ukončená.“

PRVNÍ LYŽAŘSKÁ PADESÁTKA

Velice zajímavý je zápis o „Rozdělení cen vítězům distanční jízdy na 50 km“. Byla to první lyžařská padesátka, která se u nás jela, a to na trati: Vysoké n. J. — Labská bouda — Jilemnice ve dnech 2. a 3. února 1903. Tento závod vyhrál Josef Kraus z Horních Štěpanic, ten, který v roce 1898 poprvé skákal a zvítězil na mstku v Dolních Štěpanicích. V zápise se píše: „Přítomno mnoho členů a hostů. Po přijetí závodníků podává Dr. z Diskaů za sebe a Bavy protest, že nebylo správně závodních pravidel užito. Na to Kraus udává, že se nestarovalo v 7 hod. ráno jak bylo určeno, nýbrž v 9 hod., že jediný on a Kubát byli v čas u startu. Dále, že byli nuceni ostatní závodníky buditi, zvláště Bavy, že dr. z Diskaů před odjezdem si řídil kolečka rákosová na hole a tím všechny zdržel.“

Dr. z Diskaů upozorňuje, že Bavoři největší část cesty razili a tudíž jim první ceny náležejí. Dále, že Kraus si na Šeříně prý nadjel a tím první ceny dobyt. Na to Kraus uvádí, že přes celý Kotel sám vedl. Dr. z Diskaů se dostala odpověď, že nebylo v závodních pravidlech ustanoveno má-li někdo ze závodníků ostatním cestu razit či ne. Poněvadž závodníci nebyli s pořadem dorazivších k cíli srozuměni, chce p. předseda na poradě všech soudců pány Dr. z Diskaů a Bavy o rozhodnutí těchto písemně dáti. Na to po opětovném rádném vysvětlení a objasnění celé jízdy konečně protestující přistoupili na následující pořadí vítězů: I. Kraus, II. Bartoň, Vysoké, III. dr. z Diskaů, Růhenau, IV. Nemner, Garmisch, V. Kubát, VI. Schreiber, Garmisch. Na to za přítomnosti rozdávaný ceny. Ať to frčíl“

LYŽAŘSKÉ VÝLETY A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT

V jednatelské knize jilemnického skiklubu se často objevují též zápisy z četných lyžařských výletů prvních organizovaných lyžařů, jakož i zápisy o členských večírcích a zábavách. Ani tyto nejsou nezajímavé a dokazují, že se první lyžařští průkopníci dovedli navzájem i velmi pěkně pobavit. Konečně — posuďte sami:

„Dne 17. prosince 1895 pořádán první výlet na ski do Mříčné. Výlet se zúčastnili členové: p. Hynek Bedrník, František Mládek, Jan Lukeš, MUC. Prokop Hrubý, Prokop Koudelka, Václav Lorenc, Zdenko Tauchman, slč. Julie Gassnerová a slč. Marie Trdlíková. Snh ku jždě byl velmi způsobilý a každý jel s nejlepší chutí. O 1½ hod. odejeto od Sevastopolu a o 2¼ hod. jsme byli u „Kovářů“ ve Mříčné. Bavili jsme se velmi dobře a žádnému se nechtělo ani odejiti; jelikož se však stmvalo museli jsme bez odkladu jeti. Vyjeli jsme o 3¼ hod. přes Kozinec, kde jsme se zasta-

vili, domů. Každého přání bylo, bychom zase v nejkratším čase něco podobného pořádali."

K knize zápisů se objevuje i tato krátká zpráva: „Dne 29. prosince 1895 odpoledne zabil pan Hynek Bedrník při jízdě na ski na Dorníkovým kopci holí jelena.“ A hned za touto zprávou je následující zápis: „Dne 30. prosince 1895 pořádán na Kozinci o 4½ hod. členský večírek za návštěvy p. Ballého a Hrona, členů Athletic-klubu v Praze. S tím byly spojeny i závody v běhu na Kozinci p. Hrona a p. Václ. Bartoně. O 4½ hod. vyšli oba páni od turistické tabulky pod Kozincem. Pan Hron vykonal cestu na Kozinec za 5 minut, 4 vteřiny, kdežto pan Bartoň, poněvadž viděl, že by snaha jeho byla marná ustoupil brzy od závodu. Přitom odbyt též tak zvaný „jägerrecht“ za skoleného minulého dne jelena panem Hynkem Bedrníkem.“

„Dne 25. ledna 1896 uspořádán výlet na Žalý (výzkumní cesta pro závody, kterého se zúčastnili členové na ski: p. R. Kazda, Ol. Hrubý, Václ. Lorenc, Jan Lukeš, Karel Buchar, Zd. Tauchman, H. Bedrník a Frant. Mládek. Vyjeli jsme v 10½ hod. dop. od Lorenců. Jízda byla hezká, většinou po povíšku a místy po ledě. Cestou stanovena místa, kde se zasadí o závodech praporky. U Křížovatek dohonil nás pan Jan Buchar ze Štěpanic. Na Žalý jsme přišli v 1¼ hod. O 2. hod. přišli pan Ant. Trdlica, Hubert Jenčík, Dr. Trdlica a pan J. D. Honců, později pan J. Smutný, lesní na Benecku. O 3½ hod. učinili jsme malou vyjíždku na ski na Zadní Žalý a potom po pasece mezi Předním a Zadním Žalým, odkud se nám ani nechtělo odjet. O 5. hod. po veselé zábavě vydali jsme se na cestu zpáteční po serpentinách. Však stále museli jsme se držet cestou nebo dole byla taková mlha, že jeden druhého na pět kro-

ků neviděl. Rozličných pádů cestou domů bylo dosti, jakož i Kazdovi ski ujela do Štěp. Lhoty. Na ski dojeli jsme do Mrklova k Hanušom, kde čekaly již objednané saně. Nechtě zase brzy výlet na Žalý se uspořádá!“

„Dne 6. února 1896 byla upořádaná dohromady s českým bruslařským spolkem prodloužená taneční hodina v sále u Sevastopolu. Hudba místní. Zábava byla velice skvělá, byl též i malý proficit. O 1½ hod. loučili se se všemi pan Frant. Mládek a Hynek Bedrník, neboť měli prvním vlakem odejeti do Mnichova na mezinárodní závody. Předseda p. Kazda pronesl malý přípitek, načež jim každý přál mnoho štěstí a dobré pořízení. Když si na rozloučenou zatančili „Cumel“, tak oba odešli. Zábava pak trvala do 3. hodiny zrána.“

O tom, že naši první „skiáci“ opravdu hodně vydrželi, svědčí ta skutečnost, že po „II. veřejných závodech na ski na Žalém (přístupné všem amateu- rům zemí Koruny české), které se odbyvaly 16. února 1896, byl hned následující den, t. j. 17. 2., pořádán další výlet do Krkonoš. A zapisovatel Jan Lukeš o něm píše: „Byl to dodatek závodů. Sluníčko svítilo nám již míle do oken, když jsme byli probuděni. Žádnému se ani vstávat nechtělo, nic však naplat, muselo se. Výjezd určen na 8. hod. ráno, vyjeli jsme však teprve o 9. hod. ranní. Když jsme se neradi rozloučili se Žalým, jeli jsme na Zadní Žalý a sice: pp. Kazda, Lorenc, Bedrník, Lukeš, Tauchman, Buchar a Hron. Odtamtud upustili jsme se průsekem rovně dolů na Bukovy, kdež nás očekával již vůdce náš pan lesní Kocourek. Pak jsme jeli na Seřín, Černou skálu, a po Černém svahu do Vítkovic, kamž jsme přijeli ve 12½ hod. odpoledne. V hostinci u Hollmannů jsme se naobědvali a o 2. hodině jsme vyrazili zase přes Křížlice do Jilemnice. V Jilemnici jsme

byli o 3½ hod. odpoledne. Každý z výletníků byl velice spokojen neb den byl opět krásný a vyhlídka do hor i do kraje byla skvostná. Žádný se zajisté moc neunavil cestou, neboť večer dostavili jsme se opět v plném počtu do plesu, který pořádal spolek „Rámus“ a tam jsme ještě statně tancili. Kéž by bylo více takových krásných výletů!“

JILEMNIČTÍ PŘUKOPNÍCI LYŽAŘSKÉHO SPORTU

Všichni tito první lyžaři — průkopníci lyžařského sportu u nás — byli i prvními bohatými zasněžených horských plání. Prošliaplí v nich již v roce 1892 trvalou lyžařskou stopu pro naše dnešní lyže. Stáli u kolébky oddílu, který byl zakládajícím členem Svazu lyžařů a v celé své bohaté historii patřil a patří k nejpřednějším a nejuspěšnějším lyžařským oddílům.

Od Hynka Bedrníka, Františka Mládky, Josefa Krause, Bohumila Hanče a Josefa Feistauera převzali později štafetu Jaroslav Cardal, Eva Benešová-Paulusová a další, kteří jí zase předali Janu Fajstavrovi a Stanislavu Henychovi.

V Jilemnici vyrůstali vždy dobří lyžaři, dobří závodníci. Mnoho z nich závodilo v mnoha evropských i zámořských státech. Startovali i v těch nejslavnějších soutěžích, jakými jsou závody na Holmenkolen, v Lahti, Falunu a v Murmaňsku. Nejlepším z nich se dostalo cti reprezentovat naši vlast na mistrovstvích Evropy, světa i na olympijských hrách.

Všichni, kdož zakládali před sedmdesáti pěti lety v Jablonci nad Jizerou Svaz lyžařů, mohou dnes klidně spát svůj věčný bílý sen. To, o čem snili a co svojí činností sledovali, se stalo nejen skutekem, ale překročilo daleko hranice jejich vzácných úmyslů a cílů.

JAN KUBÁT

Naši mistři lyžování

Lyžování patří v naší vlasti mezi sporty, které mají bohatou a pestrou historii. Nejlepším dokladem toho je skutečnost, že první mistrovství Království českého se konalo již 19. ledna 1896 v běhu na 1050 m v pražské Stromovce a jeho vítězem se stal František Mládek v čase 1:50 min. před Hynkem Bedrníkem (oba Český krkonošský spolek SKI Jilemnice). Od té doby pokračovaly boje o mistrovské tituly pravidelně s přestávkou válečných let.

Přibýval také počet disciplín. Další rok se již soutěžilo ve skoku, v roce 1904 se poprvé závodio na 10 km, o pět let později nezapomenutelný Bohumil Hanč vyhrál první padesátku. Prvním mistrem v závodě sruženém v roce 1912 se stal Nor R. N. Oestgaard, místo 10 km se postupně běhalo 12, 15 a 18 km. V Banské Bystrici v roce 1937 poprvé o mistrovský titul v běhu bojovaly také ženy, na pořadu byla i alpská kombinace a štafety. Pořad mistrovství se postupně rozšířil o všechny sjezdové disciplíny, běh mužů na 30 km a žen na 20 km, skokani závodili na středním a velkém můstku. Mistrovství se pak nekonalo v jednom zimním středisku, ale často na několika místech.

Redakci se podařilo dát dohromady přehled všech našich mistrů v lyžování od roku 1896 až po dnešek, který je takto poprvé uveřejněn v historii čs. lyžování.

- 1896 Praha - Stromovka: 1 km F. Mládek (Ski Jilemnice)
- 1897 Dolní Štěpanice: 1 km H. Stefens (Norsko), skok O. Tykva (Ski Jilemnice)
- 1898 Dolní Štěpanice: 1 km H. Bedrník, skok J. Kraus (oba Ski Jilemnice)
- 1899 mistrovství se nekonalo pro nedostatek sněhu
- 1900 Jilemnice: 1 km dr. Dieskau (Sasko), skok dr. Dieskau (Sasko)
- 1901 Dolní Štěpanice: 1 km dr. Dieskau (Sasko), skok O. Tykva (Ski Jilemnice)
- 1902 Krkonoše - Dvorská bouda: 1 km A. Kubát (Ski Jilemnice)
- 1903 Vysoké nad Jiz.: 1 km B. Prokop (ČSK Praha)
- 1904 Vysoké nad Jiz.: 10 km J. Kraus (Ski Jilemnice)
- 1905 Vysoké nad Jiz.: 10 km J. Kraus (Ski Jilemnice), 50 km J. Kraus (Ski Jilemnice)
- 1906 Benecko: 10 km J. Kraus (Ski Jilemnice)
- 1907 Vysoké nad Jiz.: 10 km B. Hanč (Ski Jilemnice), skok J. Jodas (Ski Jilemnice)
- 1908 Jilemnice: 10 km B. Hanč (Ski Jilemnice), 50 km B. Hanč (Ski Jilemnice), J. Jodas (Ski Jilemnice)
- 1909 Vysoké nad Jiz.: 10 km J. Mejwald ( ), skok M. Bálka (Praha), Krkonoše: 50 km B. Hanč (42. pěší pluk)
- 1910 Vysoké nad Jiz.: 10 km J. Šír (Ski Jilemnice), F. Strnad (Ski Jilemnice), Krkonoše: 50 km J. Šír (Ski Jilemnice)
- 1911 Vysoké nad Jiz.: 10 km B. Hanč (Ski Jilemnice), skok F. Strnad (Ski Jilemnice)
- 1912 Jilemnice: 10 km R. N. Oestgaard (Norsko), skok S. Kieland (Norsko), závod sružený R. N. Oestgaard (Norsko), Krkonoše: 50 km J. Havelka (Vysoké nad Jizerou)
- 1913 Šumava - Špičák: 12 km K. Jarolímek (Český spolek pro zimní sporty Praha), skok H. Hansem (Norsko), závod sružený K. Jarolímek (Český spolek pro zimní sporty Praha), Krkonoše: 50 km nedokončeno (tragicky zahynul B. Hanč)
- 1914 Vysoké nad Jiz.: 15 km J. Šír (Ski Jilemnice), skok G. Stauerheim (Norsko), závod sružený G. Stauerheim (Norsko)
- 1920 Štrbské Pleso: 18 km K. Jarolímek (SK Dvůr Králové), skok Helta (Ski

Jilemnice), závod sružený K. Jarolímek (SK Dvůr Králové)

1921 Tatrská Lomnice: 18 km Š. Hevák (ČSK Praha), závod sružený J. Bíl (ČSK Vysoké nad Jiz.), Tatrská Polianka: skok K. Schwarz (SK Plzeň)

1922 Šumava - Špičák: 18 km J. Feistauer (Ski Jilemnice), 30 km S. Hevák (ČSK Praha), skok J. Bíl (ČSK Vysoké nad Jiz.), závod sružený Š. Hevák (ČSK Praha)

1923 Harrachov: 18 km J. Adolf (HDW), 50 km E. Landvik (Norsko), skok E. Landvik (Norsko), závod sružený H. Oekern (Norsko)

1924 Jilemnice: 18 km O. Německý (SK Nové Město na Moravě), 50 km S. Hevák (ČSK Praha), skok T. T. Hansen (Český spolek pro zimní sporty Praha), závod sružený O. Německý (SK Nové Město na Moravě)

1925 Janské Lázně (FIS): 18 km O. Německý (SK Nové Město na Moravě), 50

km F. Dont (HDW), skok W. Dick (HDW), závod sružený O. Německý (SK Nové Město na Moravě)

1926 Nové Město na Moravě: 18 km J. Německý (SK Nové Město na Moravě), 50 km J. Německý (SK Nové Město na Moravě), skok K. Koldovský (ČSK Vysoké nad Jiz.), závod sružený H. Mückenbrunn (Polsko)

1927 Harrachov: 18 km O. Německý (SK Nové Město na Moravě), 50 km F. Dont (HDW), skok W. Dick (HDW), závod sružený R. Burkert (HDW)

1928 Beskydy - Pustevny: 18 km J. Německý (SK Nové Město na Moravě), 50 km J. Feistauer (Jilemnice), skok W. Dick (HDW), závod sružený F. Wende (HDW)

1929 Vysoké Tatry: 18 km A. Etrich (HDW), 50 km F. Fišerá (Jilemnice), skok S. Ruud (LZK Praha), závod sružený S. Ruud (LZK Praha)

1930 Štrbské Pleso: 18 km V. Novák (VS Praha), skok S. Ruud (LZK Praha), závod sružený S. Ruud (LZK Praha), Benecko: 50 km V. Novák (VS Praha)

1931 Jilemnice: 18 km C. Musil (SK Nové Město na Moravě) 50 km B. Slonek (SK Nové Město na Moravě), skok S. Ruud (LKZL Praha), závod sružený A. Bartoň (ČSK Vysoké nad Jiz.)

1932 Harrachov: 18 km F. Wende (HDW), 50 km A. Horn (HDW), skok O. Uland (LZK Praha), závod sružený F. Wende (HDW)

1933 Harrachov: 18 km A. Bartoň (ČSK Vysoké nad Jiz.), 50 km V. Novák (VS Praha), skok R. Vrána (SK Slávia), závod sružený A. Bartoň (ČSK Vysoké nad Jiz.)

1934 Banská Bystrica: 18 km B. Czech (Polsko), 50 km J. Cifka (KLV Praha), skok S. Maruszar (Polsko), závod sružený B. Czech (Polsko)

1935 Špindlerův Mlýn: 18 km F. Šimůnek (SK Slávia), skok A. Steinhüller (KČST Mor. Ostrava), závod sružený A. Bartoň (ČSK Vysoké nad Jiz.), Harrachov: 50 km C. Musil (SK Nové Město na Moravě)

1936 Špindlerův Mlýn: 18 km G. Berauer (HDW), skok R. Andersen (Norsko), závod sružený R. Vrána (SK Slávia), Vosecká bouda: 50 km H. Hylčér (LZK Praha)

1937 Banská Bystrica: 18 km G. Berauer (HDW), 50 km C. Musil (SK Nové Město na Moravě), skok A. Steinhüller (KČST Mor. Ostrava), závod sružený R. Vrána (SK Slávia), 4X10 km SK Nové Město na Moravě, alpská kombinace G. Berauer (HDW), ženy 8 km K. Lelková (SK Slávia), alpská kombinace R. Beinhauerová (LZK Praha)

1938 Jilemnice - klasické disciplíny: 18 km B. Musil (SK Nové Město na Moravě), 50 km V. Fousek (SK Nové Město na Moravě), skok J. Lukeš (SK Slávia), závod sružený J. Lahr (HDW), 4X10 km SK Nové Město na Moravě, ženy 8 km R. Beinhauerová (LZK Praha), Janské Lázně - sjezdové disciplíny: alpská kombinace G. Berauer (HDW) a R. Beinhauerová (LZK Praha)

1939 Štrbské Pleso - klasické disciplíny: 18 km F. Balvín (SK Nové Město na Moravě), 50 km se nekonalo, skok J. Císař (LZK Praha), závod sružený R. Vrána (SK Slávia), ženy 8 km K. Lelková (SK Slávia), Tatrská Lomnice - sjezdové disciplíny: alpská kombinace J. Lukeš (SK Slávia) a R. Beinhauerová (LZK Praha)

1940 Beskydy - Pustevny: 18 km F. Šimůnek (LK B+B Praha), skok O. Budárek (LZK Praha), závod sružený M. Chlum (LK B+B Praha), 4X10 km SK Nové Město na Moravě, alpská kombinace J. Lukeš (SK Slávia) a R. Beinhauerová (LZK Brno), Nové Město na Moravě: 50 km B. Musil (SK Nové Město na Mora-

vě), 8 km ženy R. Beinhauerová (LZK Praha)

1941 Senohraby: 18 km B. Musil (SK Nové Město na Moravě), 4X10 km SK Nové Město na Moravě, skok O. Budárek (LZK Praha), závod sružený F. Šimůnek (LK B+B Praha), Nové Město na Moravě: 50 km V. Fousek (SK Nové Město na Moravě), 8 km ženy K. Lelková (LK B+B Praha), Beskydy - Pustevny: alpská kombinace J. Lukeš (SK Slávia) a R. Beinhauerová (LZK Brno)

1946 Banská Bystrica: 18 km J. Cardal (Ski Jilemnice), 30 km F. Balvín (SK Nové Město na Moravě), 50 km J. Cardal (Ski Jilemnice), skok S. Maruszar (Polsko), závod sružený E. Nemeszeghy (KSTL Starý Smokovec), 4X10 km SK Nové Město na Moravě, 8 km ženy K. Lelková (SK Slávia), sjezd A. Bachleda (Polsko) a R. Beinhauerová (VS Brno), slalom A. Šponar (SK Slávia) a A. Nekvapilová (SK Slávia), alpská kombinace A. Šponar (SK Slávia) a Nekvapilová (SK Slávia)

1947 Špindlerův Mlýn: 18 km J. Cardal (Ski Jilemnice), 50 km J. Cardal (Ski Jilemnice), skok J. Lukeš (SK Špindlerův Mlýn), závod sružený B. Kosour (SK Nové Město na Moravě), 4X10 km SK Nové Město na Moravě, ženy 8 km M. Lukešová (SK Špindlerův Mlýn), sjezd A. Šponar (SK Slávia) a A. Nekvapilová (SK Slávia), slalom L. Brchel (SK Slávia) a A. Nekvapilová (SK Slávia), alpská kombinace A. Šponar (SK Slávia) a A. Nekvapilová (SK Slávia)

1948 Špindlerův Mlýn: 18 km J. Cardal (Ski Jilemnice), 50 km J. Cardal (Ski Jilemnice), skok M. Bělonožník (S. Liberec), závod sružený J. Lukeš (SK Špindlerův Mlýn), 4X10 km Sokol Nové Město na Moravě, ženy 8 km H. Weishäutellová (Jablonec nad Nisou), sjezd A. Šponar (SK Slávia) a A. Nekvapilová (SK Slávia), slalom J. Wagner (LZK Praha) a A. Nekvapilová (SK Slávia), alpská kombinace A. Šponar (SK Slávia) a A. Nekvapilová (SK Slávia)

1949 Špindlerův Mlýn: 18 km J. Cardal (Ski Jilemnice), 50 km J. Cardal (Ski Jilemnice), skok F. Felix (SK Lomnice nad Pop.), závod sružený V. Melich

[Vysoké nad Jiz., 4X10 km Sokol Nové Město na Moravě, ženy 8 km M. Lukešová (S. Spindlerův Mlýn), sjezd N. Zemličková (Dynamo Slávia Praha) a L. Brchel (Dynamo Slávia Praha), slalom S. Pittl (Dynamo Slávia Praha) a M. Wágnerová (Sokol Vyšehrad), alpská kombinace L. Brchel (Dynamo Slávia Praha) a M. Wágnerová (Sokol Vyšehrad), trojkombinace žen (běh, sjezd a slalom) K. Lelková (Dynamo Slávia Praha)]

1950 Tatranská Lomnica: 18 km K. Dvořák (Nové Město na Moravě), 50 km J. Cardal (Ski Jilemnice), skok F. Felix (ATK Praha), závod sdružený V. Melich (ATK Praha), ženy 10 km K. Lelková (Dynamo Praha), sjezd V. Krajiňák (ATK Praha) a M. Maxantová (Zdar LTC Praha), Slalom L. Brchel (St. lesy Tatranská Lomnica) a M. Wágnerová (Zdar LTC Praha), alpská kombinace V. Krajiňák (ATK Praha) a A. Cunderlíková (Svit), trojkombinace žen K. Lelková (Dynamo Praha)

1951 Spindlerův Mlýn: 18 km J. Cardal (Liberec), 50 km J. Cardal (Liberec), skok Z. Remsa (Liberec), závod sdružený V. Melich (ATK Praha), 4X10 km Liberec III., ženy 10 km K. Lelková (Praha), 3X6 km Praha III., sjezd F. Pitucha (ATK Praha) a B. Frösslová (Praha), slalom J. Krasula (Košice) a B. Frösslová (Praha), alpská kombinace J. Krasula (Košice) a B. Frösslová (Praha), trojkombinace žen K. Lelková (Praha)

1952 Spindlerův Mlýn: 18 km K. Dvořák (Hradec Králové), 50 km J. Cardal (Hradec Králové), skok F. Felix (Liberec), závod sdružený V. Melich (Liberec), 4X10 km ATK Praha II., ženy 10 km E. Vašicová (Praha), 3X6 km Praha III., sjezd F. Pitucha (Ostrava) a J. Šolcová (Praha), slalom D. Šlachta (Žilina) a B. Frösslová (Praha), alpská kombinace D. Šlachta (Žilina) a J. Šolcová (Praha), obří slalom Z. Parma (ATK Praha) a L. Parmová (Ostrava), trojkombinace žen M. Wágnerová (Praha)

1953 Vysoké Tatry: 18 km J. Cardal (Hradec Králové), 50 km J. Cardal (Hradec Králové), skok D. Jebavý (ATK Praha), závod sdružený D. Jebavý (ATK Praha), 4X10 km ATK Praha I., ženy 10 km M. Bartáková (ATK Praha), 3X6 km Liberec, sjezd J. Krasula (Košice) a L. Bayerová (Ostrava), slalom S. Pittl (Malá Skála) a E. Malá (ATK Praha), obří slalom D. Šlachta (Žilina) a E. Malá (ATK Praha), alpská kombinace J. Krasula a E. Malá (ATK Praha), trojkombinace žen J. Lukešová (Hradec Králové), čtyřkombinace mužů L. Šablatura (ÚDA Praha)

1954 Vysoké nad Jizerou: 15 km V. Melich (DSO Tatran), 30 km J. Cardal (DSO Slovan), 50 km J. Cardal (DSO Slovan), 4X10 km DSO Tatran, skok D. Jebavý (DSO Jiskra), závod sdružený V. Melich (DSO Tatran), ženy 5 km E. Vašicová (ÚDA Praha), 10 km M. Weisshäutlová (DSO Spartak), 3X5 km ÚDA Praha I., Spindlerův Mlýn: slalom V. Krajiňák (DSO Jiskra) a L. Wágnerová (ÚDA Praha), sjezd M. Šoltýs (ÚDA Praha) a B. Frösslová (DSO Slovan), obří slalom J. Bogdálék (ÚDA Praha) a E. Malá (ÚDA Praha), alpská kombinace V. Krajiňák (DSO Jiskra) a E. Malá (ÚDA Praha), trojkombinace žen J. Šolcová (ÚDA Praha), čtyřkombinace mužů

1955 Vysoké Tatry — I. CS: 15 km J. Cardal (Hradec Králové), 30 km J. Cardal (Hradec Králové), 50 km J. Cardal (Hradec Králové) 4X10 km Hradec Králové, skok F. Felix (Liberec), závod sdružený J. Nüsser (Liberec), ženy 5 km E. Lauermannová (ÚDA Praha), 10 km L. Patočková (Liberec) 3X5 km ÚDA Praha, sjezd J. Bogdálék (MV Praha) a J. Šolcová (ÚDA Praha), slalom K. Hennrich (Liberec) a E. Malá (ÚDA Praha), obří slalom M. Šoltýs (ÚDA Praha) a E. Malá (ÚDA Praha), alpská kombinace J. Bogdálék (MV Praha) a E. Malá (ÚDA Praha), trojkombinace žen E. Malá (ÚDA Praha), čtyřkombinace mužů J. Kubica (ÚDA Praha)

Jaroslav Cardal patřil v historii čs. lyžování k nejúspěšnějším závodníkům a vybojoval 23 mistrovských titulů v soutěžích jednotlivců. Obrázek je z mistrovské padesátky v roce 1947, v níž zvítězil, při vjezdu na náměstí v Jilemnicích

1956 Harrachov: 15 km E. Okuliar (Hradec Králové), 30 km J. Prokeš (MV Praha), skok D. Jebavý (Liberec), závod sdružený V. Melich (Liberec), 4X10 km Hradec Králové I., ženy 5 km E. Lauermannová (ÚDA Praha), 10 km E. Lauermannová (ÚDA Praha), 3X5 km ÚDA Praha, Kubova Huť: 50 km J. Cardal (Hradec Králové), Chleeb: sjezd J. Bogdálék (MV Praha) a K. Merendová (Hradec Králové), slalom E. Čermák (Liberec) a J. Rubešová (Hradec Králové), obří slalom J. Bogdálék (MV Praha) a J. Šolcová (MV Praha), alpská kombinace J. Bogdálék (MV Praha) a K. Merendová (Hradec Králové)

1957 Spindlerův Mlýn: 15 km V. Melich (J. Harrachov), 30 km R. Čillík (B. Kremnica), 4X10 km Liberec I., závod sdružený J. Nüsser (Liberec), ženy 5 km L. Patočková (Liberec), 10 km O. Krasilová (Spartak Praha Sokolovo), 3X5 km Liberec I., Jeseníky: 50 km J. Cardal (Hradec Králové), Chleeb: slalom J. Bogdálék (Brno) a J. Šolcová (MV Praha), obří slalom A. Fučík (Liberec) a J. Švantnerová (Žilina)

1958 Spindlerův Mlýn: 15 km J. Cardal (Sn. Spindlerův Mlýn), 30 km J. Cardal (Sn. Spindlerův Mlýn), 50 km J. Cardal (Sn. Spindlerův Mlýn), 4X10 km Liberec I., skok D. Jebavý (J. Lomnice nad Pop.), závod sdružený V. Lahr (J. Mšeno), ženy 5 km E. Benešová (Sn. Jilemnice), 10 km L. Patočková (Sj. Kořenov), 3X5 km Liberec I., sjezd J. Bogdálék (Spoj. Brno) a K. Merendová (Sp. Hradec Králové), slalom V. Krajiňák (J. Kežmarok) a M. Richvalská (T. Tatr. Lomnica), alpská kombinace V. Krajiňák (J. Kežmarok) a M. Richvalská (T. Tatr. Lomnica)

1959 Spindlerův Mlýn: 15 km J. Prokeš (Sp. Praha Sokolovo), 30 km R. Čillík (B. Kremnica), 4X10 km Liberec I., skok J. Bulín (J. Harrachov), závod sdružený V. Melich (J. Harrachov), ženy 5 km L. Patočková (Sj. Kořenov), 10 km E. Benešová (Sn. Jilemnice), 3X5 km Liberec I., Jilemnice: 50 km J. Cardal (Sn. Spindlerův Mlýn), Chleeb a Vrátná: slalom Z. Mohr (VŠ Bratislava) a M. Mohrová (T. Tatr. Lomnica), obří slalom J. Bogdálék (Spoj. Brno) a M. Slavičková (Sn. Spindlerův Mlýn), dvojboj J. Bogdálék (Spoj. Brno) a M. Mohrová (T. Tatr. Lomnica)

1960 Banská Bystrica: 15 km L. Hrubý (S. Horní Branná), 30 km V. Jeřábek (Dukla Liberec) 4X10 km Dukla Liberec III., skok J. Bulín (J. Harrachov), závod

sdružený V. Melich (J. Harrachov), ženy 5 km V. Srncová (VŠ Praha), 10 km L. Patočková (Sj. Kořenov), 3X5 km Liberec I., Nové Město v Krušných horách: 50 km F. Kolařík (HV Vrchlabí, Vrátná: sjezd J. Krasula (T. Tatranská Lomnica) a J. Rubešová (Sn. Spindlerův Mlýn), slalom A. Šoltýs (Jed. Kežmarok) a J. Rubešová (Sn. Spindlerův Mlýn), obří slalom A. Šoltýs (Jed. Kežmarok) a M. Slavičková (Sn. Spindlerův Mlýn), alpská kombinace A. Šoltýs (Jed. Kežmarok) a J. Rubešová (Sn. Spindlerův Mlýn)

1961 Spindlerův Mlýn: 15 km R. Čillík (B. Kremnica), 30 km R. Čillík (B. Kremnica), 4X10 km Východočeský kraj I., skok D. Jebavý (Sp. Vrchlabí), závod sdružený S. Olekšák (Dukla Liberec), ženy 5 km J. Škodová (Lok. Trutnov), 10 km: E. Břizová (S. Lišnice), 3X5 km Východočeský kraj II., Stachy: 50 km S. Baluch (T. Tatr. Lomnica), Vrátná: sjezd E. Mrklasová (J. Žel. Brod), slalom A. Šoltýs (Jed. Kežmarok) a E. Mrklasová (J. Žel. Brod), obří slalom A. Šoltýs (Jed. Kežmarok) a A. Živcová (VŠ Praha), alpská kombinace E. Mrklasová (J. Žel. Brod)

1962 Horní Mísečky - Spindlerův Mlýn: 15 km V. Fousek (S. Nové Město na Moravě), 30 km L. Hrubý (S. Horní Branná), 4X10 km Středoslovenský kraj I., skok D. Motejlík (Dukla Liberec), závod sdružený S. Olekšák (Dukla Liberec), ženy 5 km V. Srncová (VŠ Praha), 10 km E. Paulusová (Sn. Jilemnice), 3X5 km Východočeský kraj I., Nové Město na Moravě: 50 km J. Blažiček (S. Nové Město na Moravě), Chopok: sjezd J. Janda (S. Český Šumperk) a A. Živcová (VŠ Praha), slalom Z. Mohr (Dukla Liberec) a J. Rubešová (Sn. Spindlerův Mlýn), obří slalom M. Brůna (J. Žel. Brod) a J. Rubešová (Sn. Spindlerův Mlýn), alpská kombinace (Z. Mohr (Dukla Liberec) a A. Kornelová (Kov. Děčín)

1963 Spindlerův Mlýn: 15 km L. Hrubý (S. Horní Branná), 30 km R. Čillík (B. Kremnica), 4X10 km Jihomoravský kraj, skok Z. Hubač (RH Semily), závod sdružený J. Kuthell (Dukla Liberec), ženy 5 km E. Břizová (S. Lišnice), 10 km J. Škodová (Lok. Trutnov), 3X5 km Východočeský kraj I., Jilemnice: 50 km J. Blažiček (S. Nové Město na Mor.), Tatranská Lomnica: sjezd R. Koloušek (VŠ Praha) a A. Živcová (VŠ Praha), slalom A. Šoltýs (Jed. Kežmarok) a I. Fiedlerová (VŠ Praha), obří slalom A. Šoltýs (Jed. Kežmarok) a A. Živcová (VŠ Praha), alp-

ská kombinace A. Šoltýs [Jed. Kežmarok] a I. Fiedlerová [VŠ Praha]

1964 Harrachov: 15 km S. Harvan [T. Tatr. Lomnica], 30 km R. Čillík [B. Kremnica], 4X10 km Dukla Liberec, skok J. Matouš [Dukla Liberec], závod sdružený Š. Oleksák [Dukla Liberec], ženy 5 km E. Paulusová [Sn. Jilemnice], 10 km E. Paulusová [Sn. Jilemnice], 3X5 km Východočeský kraj I., Vrátná: sjezd J. Janda [Dukla Liberec] a A. Živcová [VŠ Praha], slalom J. Janda [Dukla Liberec] a M. Mohrová [Sn. Starý Smokovec], obří slalom A. Šoltýs [Jed. Kežmarok] a J. Janoušková [Lok. Trutnov], alpská kombinace L. Richvalský [RH Poprad] a A. Živcová [VŠ Praha]

1965 Nové Město na Moravě: 15 km R. Čillík [B. Kremnica], 30 km J. Lupták [RH Poprad], 4X10 km Středoslovenský kraj, závod sdružený J. Kraus [Dukla Liberec], ženy 5 km E. Paulusová [Sn. Jilemnice], 10 km E. Paulusová [Sn. Jilemnice], 3X5 km Východočeský kraj I., Vysoké nad Jizerou: skok D. Motajlek [Dukla Liberec], Libverda: 50 km S. Harvan [Sn. Smokovec], Vrátná - Spindlerův Mlýn: sjezd J. Janda [Dukla Liberec] a A. Živcová [VŠ Praha], slalom J. Čermák [S. Rejdice] a A. Živcová [VŠ Praha], obří slalom J. Čermák [S. Rejdice] a A. Živcová [VŠ Praha], alpská kombinace J. Čermák [S. Rejdice] a A. Krňoulová [VŠ Praha]

1966 Harrachov: 15 km R. Čillík [B. Kremnica], 30 km S. Harvan [Sn. Smokovec] 4X10 km Dukla Liberec, skok J. Raška [Sp. Frenštát p. Radh.], závod sdružený J. Kraus [Dukla Liberec], ženy 5 km M. Jiráňová [VŠ Praha], 10 km E. Paulusová [Sn. Jilemnice], 3X5 km Východočeský kraj I., Tatranská Lomnica: 50 km J. Lupták [RH Poprad], Chopok: sjezd R. Koloušek [VŠ Praha], I. Mladějovská [RH Praha] a A. Krňoulová [VŠ Praha], slalom J. Čermák [S. Rejdice] a V. Bambasová [CHZ Litvínov], obří slalom J. Čermák [S. Rejdice] a A. Krňoulová [VŠ Praha], alpská kombinace J. Čermák [S. Rejdice] a A. Krňoulová [VŠ Praha]

1967 Štrbské Pleso: 15 km K. Štefl [Dukla Liberec], 30 km K. Štefl [Dukla Liberec], 3X10 km Dukla Liberec, skok J. Matouš [Dukla Liberec], závod sdružený J. Kraus [Dukla Liberec], ženy 5 km M. Cillerová [J. Mšeno], 10 km J. Skodová [RH Semily], 3X5 km Jiskra Mšeno, Nové Město na Moravě: 50 km R. Čillík [B. Kremnica], Vrátna: slalom J. Máša [Dukla Banská Bystrica] a M. Kubínová [Sn. Pec pod Sněžkou], obří slalom M. Pažout [VŠ Košice] a V. Bambasová [CHZ Litvínov], dvojboj L. Petřík [Dukla Banská Bystrica] a V. Bambasová [CHZ Litvínov]

1968 Harrachov: 15 km K. Štefl [Dukla Liberec], 30 km K. Štefl [Dukla Liberec], 3X10 km Dukla Liberec, skok Raška [MEZ Frenštát p. Radh.], závod sdružený A. Kučera [VŠST Liberec], ženy 5 km M. Cillerová [J. Mšeno], 10 km M. Chlumová [RH Semily], 3X5 km Jiskra Mšeno, Zadov: 50 km J. Lupták [RH Poprad], Vysoké Tatry: sjezd H. Mohrová [VŠ Praha], slalom M. Pažout [VŠ Košice] a A. Mohrová [VŠ Praha], obří slalom M. Pažout [VŠ Košice] a A. Glášrová [Sn. Pec pod Sněžkou], alpská kombinace A. Mohrová [VŠ Praha]

1969 Mšeno: 15 km J. Lupták [RH Poprad], 30 km J. Lupták [RH Poprad], 3X10 km Dukla Liberec, skok P 70 m J. Raška [MEZ Frenštát p. Radh.], P 90 m J. Raška [MEZ Frenštát p. Radh.], závod sdružený A. Kučera [VŠST Liberec], ženy 5 km H. Šíkolová [J. Mšeno], 10 km M. Chlumová [RH Semily], 3X5 km Jiskra Mšeno, Jilemnice: 50 km J. Fajstavr [Dukla Liberec], Chopok - Spindlerův Mlýn: sjezd L. Petřík [Dukla B. Bystrica] a M. Cuninková [UK Bratislava], slalom J. Vojtěch [Dukla B. Bystrica] a M. Cuninková [UK Bratislava], obří slalom J. Vojtěch [Dukla B. Bystrica] a M. Kubínová [Sn. Pec pod Sněžkou], alpská kombinace L. Petřík [Dukla B. Bystrica] a D. Matošová [Jasná Lipt. Mikuláš]

1970 Dolný Kubín: 15 km J. Hlavský [RH Poprad], 30 km J. Lupták [RH Poprad], 3X10 km Dukla Liberec, ženy 5 km M. Chlumová [RH Semily], 10 km M. Chlumová [RH Semily], 3X5 km Jiskra Mšeno, Štrbské Pleso: skok P 70 m J. Matouš [Dukla Liberec], P 90 m R. Doubek [RH Semily], závod sdružený T. Kučera [Dukla Liberec], Nové Město na Moravě: 50 km M. Karásek [Ještěd Liberec], Chopok: sjezd Z. Dudev [Seba Tanvald] a M. Kubínová [Sn. Pec pod Sněžkou], slalom M. Pažout [VŠ Košice] a M. Cuninková [UK Bratislava], obří slalom M. Pažout [VŠ Košice] a M. Cuninková [UK Bratislava], alpská kombinace M. Pažout [VŠ Košice] a M. Cuninková [UK Bratislava]

1971 Jilemnice: 15 km S. Henych [Dukla Liberec], 30 km J. Fajstavr [Dukla Liberec], 3X10 km Dukla Liberec, ženy 5 km M. Cillerová [J. Mšeno], 10 km M. Cillerová [J. Mšeno], 3X5 km Jiskra Mšeno, Štrbské Pleso: skok P 70 m R. Höhn [Dukla Liberec], P 90 m Z. Hubač [RH Semily], závod sdružený J. Svoboda [Seba Tanvald], Valašské Meziříčí: 50 km J. Lupták [RH Štrbské Pleso], Vysoké Tatry - Spindlerův Mlýn: sjezd M. Pažout [VŠ Košice] a D. Matošová [Jasná Lipt. Mikuláš], slalom M. Pažout [VŠ Košice] a M. Sebestová [Jasná Lipt. Mikuláš], obří slalom M. Pažout [VŠ Košice] a A. Droppová [Jasná Lipt. Mikuláš], alpská kombinace M. Pažout [VŠ Košice] a D. Matošová [Jasná Lipt. Mikuláš]

1972 Liberec - Bedřichov: 15 km M. Karásek [Ještěd Liberec], 30 km J. Fajstavr [Dukla Liberec], 50 km J. Fajstavr [Dukla Liberec], skok P 70 m J. Raška [MEZ Frenštát pod Radh.], P 90 m J. Matouš [Dukla Liberec], ženy 5 km M. Cillerová [J. Mšeno], 10 km M. Cillerová [J. Mšeno], 3X5 km Jiskra Mšeno, Tanvald: závod sdružený T. Kučera [Dukla Liberec], Chopok: slalom M. Sochor [Dukla Liberec] a V. Kantová [Technika Brno], obří slalom M. Sochor [Dukla Liberec] a V. Kantová [Technika Brno], dvojkombinace M. Sochor [Dukla Liberec] a V. Kantová [Technika Brno]

1973 Spindlerův Mlýn: 15 km S. Henych [Dukla Liberec], 30 km J. Beran [Dukla Liberec], 3X10 km Dukla Liberec, skok P 70 m R. Höhn [Dukla Liberec], P 90 m R. Höhn [Dukla Liberec], závod sdružený T. Kučera [Dukla Liberec], ženy 5 km M. Cillerová [J. Mšeno], 10 km A. Bartošová [J. Mšeno], 3X5 km Jiskra Mšeno, Jilemnice: 50 km J. Lupták [RH Poprad], sjezd R. Šváblová [VŠ Praha] a M. Pažout [VŠ Košice], slalom M. Sochor [Dukla Liberec] a S. Kuzmanová [UK Bratislava], obří slalom M. Sochor [Dukla Liberec] a Z. Cihelková [PF Hradec Králové], alpská kombinace M. Sochor [Dukla Liberec] a M. Sebestová [UK Bratislava]

1974 Štrbské Pleso: 15 km S. Henych [Autoškoda Vrchlabí], 30 km S. Henych [Autoškoda Vrchlabí], 50 km J. Lupták [RH Poprad], 3X10 km Dukla Liberec, 5 km B. Paulů [Autoškoda Vrchlabí], 10 km M. Ryglová [Autoškoda Vrchlabí], 3X5 km Jiskra Mšeno, Liberec: skok P 70 m R. Höhn [Dukla Liberec], P 90 m J. Raška [MEZ Frenštát pod Radh.], Tanvald: závod sdružený T. Kučera [Dukla Liberec], Vysoké Tatry - Spindlerův Mlýn: sjezd M. Sochor [Dukla Liberec] a A. Droppová [Jasná Lipt. Mikuláš], slalom M. Pažout [VŠ Košice] a Z. Cihelková [PF Hradec Králové], obří slalom M. Sochor [Dukla Liberec] a A. Uhrová [PF Hradec Králové], alpská kombinace M. Pažout [VŠ Košice] a R. Šváblová [VŠ Praha]

1975 Liberec - Bedřichov (Čs. spartakiáda): 15 km F. Šimon [Dukla Liberec], 30 km J. Beran [Dukla Liberec], 50 km S. Henych [Dukla Liberec], 3X10 km Dukla Liberec, skok P 70 m R. Höhn [Dukla Liberec], P 90 m K. Kodejška [Dukla Banská Bystrica], závod sdružený F. Zeman [Dukla Liberec], ženy 5 km B. Paulů [Autoškoda Vrchlabí], 10 km B. Paulů [Autoškoda Vrchlabí], 3X5 km Naveta Jablonec nad Nisou, Harrachov: sjezd J. Vala [Technika Brno] a J. Šoltý-

sová [Štart Kežmarok], slalom M. Sochor [Dukla Liberec] a J. Šoltýsová [Štart Kežmarok], obří slalom M. Sochor [Dukla Liberec] a J. Šoltýsová [Štart Kežmarok], obří slalom M. Sochor [Dukla Liberec] a D. Kuzmanová [UK Bratislava], alpská kombinace M. Sochor [Dukla Liberec] a J. Šoltýsová [Štart Kežmarok]

1976 Nové Město na Moravě: 15 km S. Henych [Dukla Liberec], 30 km S. Henych [Dukla Liberec], 50 km F. Šimon [Dukla Liberec], 3X10 km Dukla Liberec, ženy 5 km B. Paulů [RH Štrbské Pleso], 10 km A. Pasiarová [RH Štrbské Pleso], 20 km B. Paulů [RH Štrbské Pleso], 3X5 km RH Štrbské Pleso, Štrbské Pleso: skok P 70 m J. Sláma [Dukla Liberec], P 90 m Jar. Balcar [Dukla Liberec], Tanvald: závod sdružený J. Pospíšil [Dukla Liberec], Vysoké Tatry: slalom B. Zeman [PF Hradec Králové] a S. Kuzmanová [UK Bratislava], obří slalom M. Sochor [Dukla Liberec] a A. Droppová [UK Bratislava], dvojkombinace: M. Sochor [Dukla Liberec] a S. Kuzmanová [UK Bratislava]

1977 Zadov: 15 km F. Šimon [Dukla Liberec], 30 km F. Šimon [Dukla Liberec], 50 km Z. Böh m [Dukla Liberec], 3X10 km [Dukla Liberec], ženy 5 km M. Pospíšilová [RH Štrbské Pleso], 10 km A. Pasiarová [RH Štrbské Pleso], 20 km M. Pospíšilová [RH Štrbské Pleso], 3X5 km RH Štrbské Pleso, Liberec: P 70 m F. Novák [SVS-M Dukla Liberec], P 90 m P. Fizek [TŽ Třinec], Tanvald: závod sdružený J. Pospíšil [Dukla Liberec], Jasná: slalom J. Kornfeld [PF Hradec Králové] a S. Kuzmanová [UK Bratislava], obří slalom D. Porubský [Dukla Liberec] a D. Kuzmanová [UK Bratislava]

1978 Štrbské Pleso: 15 km F. Šimon [Dukla Liberec], 30 km F. Šimon [Dukla Liberec], 3X10 km Dukla Liberec, skok P 70 m F. Novák [SVS-M Dukla Liberec], P 90 m J. Hýsek [Dukla Banská Bystrica], ženy 5 km A. Pasiarová [RH Štrbské Pleso], 10 km B. Paulů [VŠ Praha], 3X5 km RH Jablonec n. Nisou, závod sdružený F. Zeman [Dukla Liberec], Zadov: 50 km F. Šimon [Dukla Liberec], ženy 20 km K. Jeriová [RH Jablonec n. Nisou], Harrachov - Rokytnice: sjezd B. Zeman [PF Hradec Králové] a D. Kuzmanová [UK Bratislava], slalom B. Zeman [PF Hradec Králové] a V. Housková [PF Hradec Králové], obří slalom M. Sochor [Dukla Liberec] a D. Kuzmanová [UK Bratislava], alpská kombinace B. Zeman [PF Hradec Králové] a D. Kuzmanová [UK Bratislava]

Toto číslo Lyžařství je malým příspěvkem redakce k jubileu 75 let čs. organizovaného lyžování. Šestnáct stránek neumožňuje zachytit bohatou historii tohoto pěkného sportu, zaměřili jsme se především na jeho málo známé začátky. Další materiály přineseme ještě v dalších číslech.

Fotografie na první a zadní straně obálky Jiří Kruliš, na druhé a třetí straně obálky archiv.

Fotografie uvnitř měsíčníku Zdeněk Holačka, Jaroslav Trousil a archiv.

ZE SLAVNÉ HISTORIE

Nebylo snadné sehnat fotografie ze slavné historie čs. lyžování, které by byly schopné dobré reprodukce. Podářilo se to zásluhou ochoty lyžařského muzea v Jilemnicích. Na prvním obrázku mistr Království českého 1898 na 1 km Hynek Beдрník z Jilemnice, který již dva roky předtím zaznamenal první mezinárodní úspěch na závodech v Mnichově, kde jednou zvítězil a jednou byl druhý. Druhý ukazuje elegantní sportovní ústroj pro dámy ze začátku 20. století. Na třetí fotografii sněžový můstek v Dolních Štěpanicích, kde v roce 1898 se konalo první mistrovství a J. Kraus vytvořil první rekord skokem 15,5 m.

Jaroslav 587

lyžařství

ROČNÍK 64 ♦ ZÁŘÍ 1978 ♦ Kčs 3,—

9

M

Léto neznamená pro lyžaře oddech

Ani parné dny léta neznamenají pro lyžaře oddech. Pouze tvrdá příprava přináší pak v sezóně úspěchy a rok od roku se stává náročnější. Na prvním obrázku skokani armádního střediska vrcholového sportu Dukly Liberec při přípravě v letním výcvikovém středisku v Hamru na jezeře. Zleva Samek, Škoda, Jirásko, trenér Hubač, Jiří Balcar, B. Novák, Novotný a Felix. Na druhém snímku Leoš Škoda při výskoku, na třetím člen reprezentativního běžeckého družstva František Šimon využívá štipání dříví k posilování paží. V SSSR používají k přípravě zvláštních kolečkových lyží, jak ukazuje čtvrtý obrázek z tréninku lyžařské mládeže.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

ČS. TRENÉŘI
O LETNÍ PŘÍPRAVĚ

VELKÁ CENA
FRENŠTÁTU

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRANĚ OBÁLKY ZÁ-
BĚR Z POSLEDNÍHO JARNÍHO LYŽO-
VÁNÍ UPLYNULÉ SEZÓNY NA CHOP-
KU. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY
„KRÁL BÍLÉ STOPY 1975“ KAREL KO-
DEJŠKA, KTERÝ ZVÍTĚZIL NA MIS-
TROVSTVÍ SVĚTA 1975 V LETECH NA
LYŽÍCH V KULMU A JEHOŽ ÚSPĚCH
SI PŘI JUBILEU 75 LET ČS. ORGANI-
ZOVANĚHO LYŽOVÁNÍ ZNOVU PŘIPO-
MÍNÁME

lyžařství

Ročník 64

Číslo 9

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janecký. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eidlper, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ulice 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřichská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. srpna 1978.

ISSN - 0323 - 1445

Zamyšlení k jubileu čs. lyžování

Mám před očima oslavu sedmdesáti let založení Švédského, Finského a Norského lyžařského svazu, která proběhla při letošním mistrovství světa v Lahti. Uskutečnila se v prostorách nejkrásnějšího lyžařského stadiónu. Vážnost a důstojnost, s jakou předsedové těchto svazů vítali hosty, prostota celého aktu, slavnostní nálada a neobyčejně působivé uspořádání interiéru u mne zanechalo hluboký dojem.

Vystavené fotografie, listiny (i Olause Magnuse Historia de gentibus septentrionalibus) v kostce zachycovaly imponující vývoj a sílu severského lyžování. Po stěnách prostorné haly znovu defilovali velikáni, kteří tvořili lyžování: A. Nordheim, bratři Hemmestveitové, Th. Thams, Th. Haug, J. Grötumsbraten, B. Ruud, V. Hakulinen, S. Jernberg a mnozí další. Dále pak L. Widemanová, S. Rantanenová, T. Gustafssonová aj.

Vím, že významnost oslav nezávisela jen na důstojných vystoupeních předsedů svazů, dokonce ani v neobyčejně působivém prostředí, ale především v samotném faktu, že lyžařství je v dnešní době významným společenským jevem. Zasahuje do sféry rozvoje osobnosti člověka, celých národů a generací, do sféry kulturní, ekonomické i průmyslové. Připomeňme si alespoň neobyčejný význam cesty F. Nansena napříč Grónskem.

Nemohl jsem se zbavit dojmu, že jsou zároveň přítomny milióny prostých lidí — dřevařů, lovců a zemědělců, pro které lyže znamenaly a dosud znamenají pevnou součást života. Ti nejlepší pak jako jejich vyslanci roznесли jako věrozvěstové učení o dvou prkýnkách a zasněžených pláních plných ticha a romantiky, ale i nebezpečí, síly, boje a přátelství prakticky do celého světa.

* *

V letošním roce oslavujeme sedmdesát pět let založení Svazu lyžařů v Království českém. Slavnostní proslovy pronesou starí pamětníci, vysocí funkcionáři a lidé povolání, kteří zhodnotí sportovní i společenské výsledky cesty, kterých čs. lyžování za těch dlouhých a zároveň tak krátkých, přesto však významných 75 let dosáhlo. Chtěl bych také připojit několik kusých poznámek.

Moc rád bych seděl v koutku hotelu „Ráj“ onoho 21. listopadu 1903 v Jablonci n. Jizerou a poslouchal řídicího učitele J. Buchara, propagátora turistiky a lyžování a prvního předsedu SČL a další.

Založení svazu bylo velmi pokrokovým činem, kterým byly vytvořeny právní, organizační a myšlenkové základy rozvoje lyžařství a turistiky v našich zemích. Vliv Svazu lyžařů se promítl i do Mezinárodní lyžařské federace a podílu na jejím ustavení.

Je třeba smeknout a věnovat vzpomínku všem dnes známým i neznámým, kteří se přičinili o vývoj lyžování a především o jeho současnou úroveň. Za všechny bych chtěl jmenovat alespoň koláře F. Soukupa z Horní Branné, sedláře Š. Šíra z Dolních Štěpanic, ing. H. Steffense z Kristianie, závodníky H. Bedrnika, F. Hrona, B. Prokopa, J. Krause, J. Doubalíka, nezapomenutelného B. Hanče a mnoho dalších. Zvláštní poznámku zasluhuje A. Hanušová, která se zúčastnila 10. dubna 1909 závodu na 50 km a stala se předchůdkyní všech našich lyžujících žen.

Není možné vyjmenovat ani zástupce jednotlivých generací, zasluživších se o rozvoj našeho lyžařství a není to ani účelem těchto kusých poznámek. Nelze ale nepřipomenout za všechny další oblasti Nové Město na Moravě, příslušníky rodiny „varhaníků“ bratry J. a O. Německé a další.

Lyžování se v průběhu doby stalo významným fenoménem — náměty s lyžařskou tematikou najdeme u básníka P. Kříčky, skladatele J. Kříčky (Horácká suita získala III. cenu na OH v Berlíně 1936), sochaře V. Makovského, grafika J. Sebka, M. Aleš ilustroval „Obrazy horské zimní krásy“ Aleše-Lyžce propagátora krás zimní přírody a zakladatele zimní turistiky.

Obrovský vývoj, který lyžování prodělalo, je patrný z ukázky ze starší literatury: „Není sportu, který by nás přiblížil v zimě přírodě tak, jako lyžení... Nesmírně ticho spící přírody uchvacuje nás svou velebností. bloudíme-li sami po lyžích bílým trpytným sněhem v čistém vonném vzduchu... A jako čisté, téměř dětské rozjaření cítíme, když letíme po lyžích střelhitě po svahu dolů, po trpytném sněhu rozrážejíce vonný vzduch, volní jako ptáci... Krátké kalhoty jsou k lyžbě nevhodnější, dámy vezmou ovšem sukně kratší než k obvyklým vycházkám ve městě a přizpůsobené k vypínání... Lyžení bývá neznalcí zpravidla považováno za sport obtížný a nebezpečný. Že tomu tak není, dokazuje denní zkušenost, neboť nejen odvázní, silní mužové, nýbrž i ženy a děti přiučí se snadno lyžení a provozují je se zálibou a úspěchem... První náš sjezd bude z mírného nevysokého svahu. Zaujmete základní postoj s lyžemi pokud možno těsně u sebe, jednou nohou klouzneme asi o 30 cm vpřed, celé tělo nakloníme poněkud dopředu jako bychom chtěli padnouti tělem kupředu na obličej, ale poprsí udržíme i přitom v postoji vzprímeném... píše J. L. Kejmar (Sport na lyžích — 1911).

Z koníčka několika nadšenců se postupně stal masový jev a přesto, že se uvádí asi 55 tisíc organizovaných lyžařů, počítá se asi s 2,5 miliónu ly-

Konference Svazu lyžování ČÚV ČSTV

Dobrymi výsledky v uplynulém funkčním období se mohl pochlubit Svaz lyžování ČÚV ČSTV na své konferenci 10. června v Praze. Z 517 oddílů v roce 1973 se jejich počet zvýšil na 573 a členská základna z 30 052 organizovaných lyžařů na 37 875. Je potěšitelné, že hlavní nárůst se projevuje v dorostu a žactvu. Prohloubení politickovýchovné práce ukazuje nejlépe skutečnost, že čestný titul Vzorný v socialistické soutěži již získalo 176 oddílů, z toho jednáct I. stupeň, 46 II. stupeň a sto devatenáct III. stupeň a do soutěže je zapojeno dalších 313, což znamená 66,1 procenta všech lyžařských oddílů.

ÚSPĚŠNĚ SPORTOVNÍ VÝSLEDKY

O sportovních úspěších svědčí nejlépe skutečnost, že v roce 1977 získali závodníci z ČSR na federálních vrcholových závodech z celkového počtu 69 celkem padesát mistrovských a přebornických titulů. Předseda českého svazu s. ing. Miloslav

Fiala v hlavním referátu vyzdvihl práci 4000 cvičitelů, kteří se starají i o výcvik neorganizovaných lyžařů a záslužnou činnost již 72 veřejných lyžařských škol v uplynulé sezóně. Příprava v tréninkových střediscích mládeže je organizována podle jednotného tréninkového systému a tréninkový systém byl postaven na vyšší úrovni. Přířizovány jsou i nově zřizované sportovní třídy na ZDŠ a lyžařská gymnázia. V některých lyžařských oddílech, ale hlavně v TSM se podařilo ustavit pionýrské a svazácké skupiny. Nejlépe pracují v Liberci, Tanvaldě a ve Frenštátě pod Radhoštěm.

Dobrá je spolupráce krajských a okresních svazů, jakož i některých oddílů s ROH, zejména na úseku Sportovních her mládeže a pracujících, při lyžařských výcvikových zájezdech a odborářských lyžařských soutěžích. Lyžařští pracovníci vypořádávají zejména jako instruktoři při výcviku a rozhodčí při masových akcích. Některé lyžařské oddíly a okresní výbory svazů lyžování spolupracují se Svazem družstevních rolníků při zajišťování zemědělských lyžařských olympiád.

PLNĚNÍ ZÁVĚRŮ XV. SJEZDU KSČ

Rozpracování závěrů XV. sjezdu KSČ bylo provedeno jednak na plenárním

zasedání svazu a před tím v předsednictvu. K těmto jednáním byli přizváni předsedové okresních výborů svazu. V návaznosti na tato jednání byl zvýšen plán činnosti na rok 1977 i pětiletku a byla uskutečněna řada úsporných opatření. Na počest XV. sjezdu KSČ byla vyhlášena kampaň uzavírání socialistických závazků, která měla úspěšný průběh a přinesla dobré výsledky. Obdobná opatření provedly také krajské a okresní svazy. Celková orientace rozvoje společnosti po XV. sjezdu KSČ vyžaduje, aby i tělovýchovná organizace reagovala na nové podmínky a náročnější úkoly a přizpůsobila vlastní program i jeho realizaci společenským potřebám a požadavkům. Předsjezdové období, období realizace závěrů XV. sjezdu KSČ v podmínkách ČSTV, jehož součástí byla i česká svazová konference, je dobou mobilizace orgánů ČSTV všech stupňů, všech členů ČSTV ke splnění ústředního hesla, pod kterým se připravuje český sjezd i V. sjezd ČSTV. „Plněním závěrů XV. sjezdu KSČ za další rozvoj socialistické tělesné výchovy.“

PĚČE O KÁDRY

Ve školení a doškolení lyžařských kádrů došlo ke zvalitnějšímu a také k podstatnému zvýšení počtu školených trenérů. Vždyt jediný roční plán obsahuje třicet akcí s rozpočtem více než půl miliónu Kčs. Metodická komise zajišťovala novou evidenci tělovýchovných kádrů s přechodem na strojně početní zpracování. Výměna průkazů byla zhruba dokončena. V nejproduktivnější II. třídě má český svaz 409 trenérů, 627 cvičitelů a 573 rozhodčích. Náročné bylo usměrňování tréninkového procesu a metodické řízení práce trenérů v TSM. V lyžování v ČÚV ČSTV je 19 TSM, 25 trenérů z povolání, několik desí-

tek dobrovolných trenérů a v péči je více než 500 závodníků ve věku 10—18 let. Několik desítek závodníků bylo již převedeno do středisek vrcholového sportu. Problémem je často zajištění materiálně technické základny a tréninkových podmínek — tělocvičen, běžeckých a sjezdových tratí, jakož i skokanských můstků.

Úsek rozhodčích s 2700 odborně vyškolenými pracovníky představuje v organizaci nejsilnější složku kvalifikovaných funkcionářů. Nejpotešitelnější je okolnost, že se podařilo částečně vyřešení generačního problému a výrazné omlazení rozhodčích kádrů — rozhodčích II. třídy. Rozhodčijí množství výkonných rozhodčích je nyní ve věkovém rozmezí 41—50 let, dříve to bylo v rozmezí 50—60 let. Rozhodčí organizují, řídí a do všech podrobností zajišťují všechny lyžařské závody v ČSR.

INICIATIVA ODDÍLŮ A OKRESNÍCH SVAZŮ PŘI VÝSTAVBĚ

S neutěšeným stavem centrálních investic kontrastuje iniciativa lyžařských oddílů, TJ a okresních výborů svazu lyžování, z jejichž iniciativy a konkrétní projekční, konstruktérské a manuální práce vyrostly a byly zdokonaleny zimní areály na šumavském a jizerském Špičáku, na Soláni, Karlově, Zadově, Ještědu, Klínovci, Rččkách, na Lipnu, v Rokytnici, Domažlicích, Peci pod Sněžkou, na Gottwaldovsku v oblasti moravsko-slovenského pohraničí a Krušných horách. Máme do budovány standardní běžecké tratě na Zadově, v Jizerských horách, Novém Městě na Moravě, na Mísečkách a Benecku, skokanská střediska ve Frenštátě pod Radhoštěm, Lomnici nad Popelkou a na Ještědu. Vznikl velký počet letních lyžařských svahů s umělým povrchem, osvětlením a dopravním zařízením, byly do budovány běžecké asfaltové tratě pro jízdu na kolečkových lyžích v Novém Městě na Moravě, Jilemnici a v Bedřichově v Jizerských horách. Nelze vyjmenovat všechno, co bylo vybudováno, a to i v místech, která do nedávna platila za typicky nelyžařská.

Úspěšný průběh konference potvrdil zvýšenou aktivitu lyžařů v první části předsjezdové kampaně. Velmi pěkný příspěvek měl s. Antonín Husák k 75. výročí čs. organizovaného lyžování. K tomuto jubileu a k 30. výročí sjednocení čs. tělovýchovy byla významná řada pracovníků. Dobrou spolupráci se slovenskými lyžaři zdůraznil zástupce VSL SÚV ČSTV, člen jeho předsednictva s. Rudolf Čillík. V diskusi hovořili delegáti o svých zkušenostech z krajských a okresních svazů, jakož i oddílů. Byl kritizován zejména nedostatek běžek.

Místopředseda ČÚV s. Jaroslav Mudruška ocenil obětavou práci lyžařských funkcionářů především na úseku masového lyžování. Také předseda VSL ČSTV s. Karel Smola pochválil činovníky českého svazu za úspěšné plnění všech náročných úkolů a dobrou přípravu konference. Novým předsedou svazu byl zvolen s. Jiří Pilař.

JAROSLAV TROUSIL

Zamyšlení k jubileu čs. lyžování

žujících v naší republice. A tak cesta započatá průkopníky, vytyčovaná lyžaři jako byli J. Cardal, K. Lelková, A. Bartoň, L. Brchel, L. Beinbauerová a mnozí další vedla i J. Rašku, B. Paulů, S. Henycha, H. Šikolovou, K. Kodejšku, M. Sochora, D. Kuzmanovou a mnohé jiné a pochopitelně čeká na nové generace.

Proto bych chtěl ve smyslu Matoušových „Vzpomínek pro budoucnost“ i vědomí, že není potřeba okázalých oslav a velkých slov, ale především činů popřát československému lyžařství k jeho „kulatým narozeninám“ mnoho zdaru, rozkvět a sportovní i společenské a výchovné úspěchy, podporu státních a stranických orgánů a tisíce nadšených, pracovních funkcionářů, rozhodčích, cvičitelů a trenérů a samozřejmě talenty. Přál bych si, aby tato práce byla korunována uspokojením tisíců lyžařů z krásného sportu, hor a zimní přírody, závodnímu lyžování pak úspěchy ve světových soutěžích. Těm dosud neznámým závodníkům hodně sil, chuti do tréninku, zdraví, nadšení, dostatek lyží a sněhu a hlavně odvahu postavit se do lyžařské stopy.

Ať to tedy opravdu frčí!

PhDr. JAROSLAV POTMEŠIL

Miloslav Sochor je úspěšným čs. reprezentantem ve sjezdových disciplínách

Příprava sjezdové reprezentace ČSSR

Sjezdový špičkový sport, má-li být úspěšný, vyžaduje přípravu závodníků podobnou té, kterou provádí např. dobře prosperující hospodářství nebo úspěšná věda. Při koncipování přípravy pro své závodníky musí trenéři vycházet z praktických zkušeností a z poznatků vědy, konkretizovat požadavky a cíle, obsah a účinnost tréninkového procesu a vytvořit efektivní řídicí systém celé přípravy.

Vrcholový sport, a to ve všech odvětvích, nejen ve sjezdování, může dosahovat výkonů, srovnatelných s výkony světové špičky jen za předpokladu splnění dvou podmínek:

- vybraní talentovaní jezdci, kterým je věnována všestranná péče, musí mít chuť a odhodlání dosahovat absolutně maximální výkonů;
- pro výchovu vybraných závodníků musí být k dispozici dostatečný počet dobrých, tj. kvalifikovaných a zkušených trenérů.

V přítomné době má pro přípravu závodníků zcela mimořádný význam aplikace nejnovejších poznatků vědy. Zajistit co nejužší a přímou spolupráci vědy na tréninkovém procesu je jedním z nejdůležitějších úkolů současnosti. V praxi to není tak jednoduché, neboť pronikání vědy do tréninkové praxe nutně vyžaduje dobře fungující systém přenosu vědeckých poznatků od vědy k praxi, ale i naopak od praxe zpět k vědě. Jinými slovy trenéři by měli přejímat a v praxi aplikovat co věda přináší a věda by si měla ověřovat platnost svých teoretických koncepcí v praxi. Mám za to, že ve sjezdovém sportu je účinná a systematická spolupráce mezi trenéry a vědci v naprostých začátcích. Víme však, že tato spolupráce bude hrát čím dále tím větší roli. Vždyť v nepříliš vzdálené budoucnosti by věda měla trenérům zajišťovat i prognostické údaje, vztahující se jak k rozvoji jednotlivých jezdců, tak i k výkonosti celé disciplíny. Perspektivním požadavkem dokonce je, aby věda vypracovávala cílové představy (modely) jak pro jednotlivé jezdce, tak pro celá družstva a navrhla i racionální a efektivní cestu pro jejich realizaci.

Je nepochybné, že vývoj ve všech oblastech lidské činnosti jde tímto směrem, proč by právě sport se měl

vyvíjet podle jiných zákonitostí. Jistě, jde o zamyšlení do budoucnosti, možná, že do daleké budoucnosti. Pro přítomnou dobu minimálním požadavkem je, aby ti, kdož řídí přípravu reprezentantů ve sjezdovém sportu, uměli maximálně využívat získaných poznatků, praktických i teoretických, uměli předvídat další vývoj závodního sjezdového sportu a byli schopni připravit tomuto vývoji odpovídající tréninkovou přípravu a tuto realizovat.

Výsledky docilované při vzájemném měření sil nejsou ani u výkonných družstev v čele světového žebříčku stacionární, probíhají v křivkách vzestupných i sestupných. Např. nejúspěšnějším státem na letošním MS v Garmisch-Partenkirchenu byli Rakšané (4 zlaté a 3 bronzové medaile), zatímco jejich jižní sousedé s Gustavem Thöním, který po osm letů představoval absolutní světovou sjezdařskou špičku, totálně zklamali; čest zachránil poslední den mistrovství Piero Gros získáním jediné medaile pro Itálii. O každém výsledku rozhoduje nekonečně množství faktorů, včetně štěstěny. Úspěchy a neúspěchy se zákonitě střídají v krátkých nebo delších časových intervalech.

V posledních letech, jak je obecně známo, je u nás realizován nový systém péče o rozvoj vrcholového sportu. Kvalitu tréninkového procesu v nově vytvořených střediscích vrcholového sportu nelze dosud hodnotit, to by bylo předčasné. Je však jasné, že klíčovou úlohu pro zvyšování kvality a účinnosti tělovýchovného procesu je řešení problematiky progresivního tréninkových metod a metodiky lyžařského tréninku.

Průběh krajských i okresních svařových konferencí, jakož i české a celostátní konference svazu ukázal, že zájem o práci trenéra je neobyčejně

živý. Jeho mnohotvárná práce se postupem času stala ovšem tak náročnou, že jí laik přestává chápat. Cílem tohoto článku je přiblížit v obecných rysech charakter sjezdového tréninku reprezentačního družstva. O tom hovoří nejpovolanější pracovníci ss. Zdeněk Remsa, ústřední trenér svazu a Ing. Vlastimil Horák, trenér reprezentantů sjezdařů. Položili jsme jim několik otázek.

Jak jste spokojen s uplatňováním nové koncepce vrcholového sportu v lyžování?

Z. Remsa: „Nová koncepce vrcholového sportu je dobře promyšlena a vyhovuje. Pyramidový systém návaznosti středisek, od ST a TSM až po SVS je účelně volen a je správný. Jsem toho názoru, že uvedení systému do praxe, i když teprve před krátkou dobou, přináší již dnes pozitivní výsledky ve výkonnosti úrovní závodníků mladších kategorií. Zatím je v důsledku rozdílné kvality trenérského obsazení práce jednotlivých středisek velmi rozdílné úrovně. Je nezbytné, aby trenéři středisek ve své práci postupovali podle jednotného tréninkového systému. V relativně krátké době, nejpozději v roce 1980, by se nově nastoupená cesta měla pozitivně projevit již v reprezentaci ČSSR ve všech disciplínách lyžařského sportu.“

Vrcholový sport sdružuje talentované jedince, kteří po dlouhodobé a náročné přípravě mají dosahovat špičkových výkonů ve světových soutěžích (MS, ZOH aj.). Výběr těchto talentů se v lyžařském sportu provádí při respektování některých výkonnostních kritérií, převážně intuitivně. Z většího počtu mladých nadějí vybere zkušené oko trenéra ty, o kterých doufá, že mají potřebné předpoklady pro dosažení mimořádných výkonů. Nemůže tu pomoci věda?

Z. Remsa: „Do výběru talentů musí být věda bezpodmínečně zapojena. Např. v běhu zve komise vrcholového sportu (KVS) vytypované závodníky na funkční a motorické testy, které poskytují objektivní informace o předpokladech k vrcholové výkonnosti ve vytrvalostních sportech. Ve sjezdovém sportu zatím převládá posuzování talentovanosti podle výkonnosti na sněhu a podle pohybového projevu v závodě. Nad jiné důležité ovšem je, aby výběr byl prováděn víceúrovňově, tj. opakovaně a úzce navazoval na promyšlenou, dlouhodobě koncipovanou práci s vybranými sportovci.“

Jak probíhá příprava sjezdařů a sjezdařek na ZOH 1980?

Ing. V. Horák: „Na základě výsledků na ZOH 1976 byla zpracována a odsouhlasena příprava na ZOH 1980. Družstva byla omlazena s perspektivou na ZOH 1980 a MS 1982; věkový průměr družstva mužů činí 19 let [16—26], družstva žen 17,4 roku [15 až 21]. Příprava na sněhu v posledních dvou letech byla podstatně nižší nežli v roce 1975 před ZOH 1976; klesla z 60 dnů v roce 1975 na 45 dní v roce 1976 a v roce 1977 na 22 dní. Trénink sjezdu odpadl. Objem kondiční přípravy zůstal na úrovni předchozích let. Zúžený objem přípravy na sněhu se v sezóně 1977—78 negativně projevil ve výkonnosti, hlavně v prvních závodech v měsíci prosinci a lednu. K výraznému zlepšení došlo v zá-

věrečné fázi EP, kdy byla dohnána tréninková manka. Jsem přesvědčen, že závodníci a závodnice mají reálnou šanci uspět v měření sil s evropskou a světovou špičkou.“

Moderně pojatý tréninkový proces ve vrcholovém sportu znamená prohlubovat systém tréninku v rámci jednotného tréninkového systému. Jak se daří realizace tohoto úkolu u sjezdové reprezentace?

Ing. V. Horák: „V dlouhodobém systému přípravy vrcholového sjezdaře a z pohledu vytváření základních pohybových dovedností pokládám za nejdůležitější články sportovní třídy (ST) a tréninková střediska mládeže (TSM). Existence a činnost těchto středisek jsou nepostradatelné. Kvalita tréninkového procesu je pro mladého lyžaře základním vkladem jeho budoucího sportovního rozvoje. Výuka techniky jízdy je na této věkové úrovni dominantní. Případné chyby v technice jízdy provází závodníka po celou dobu jeho závodní činnosti.“

Pokud jde o střediska vrcholového sportu mládeže (SVS-M) a střediska vrcholového sportu (SVS) jsem toho názoru, že SVS-M by měla být spojena s SVS a rozmístěna takto: V Čechách dvě, na Moravě jedno a na Slovensku dvě. SVS by měla být obsazena výhradně členy reprezentačních družstev dospělých a juniorů. Zúžení tréninkových zařízení vrcholového sportu by umožnilo podstatně zkvalitnit kádrové obsazení v jednotlivých střediscích. Současné obsazení středisek jedním, maximálně dvěma

trénéry, nemůže zajistit kvalitní a účinný tréninkový proces na sněhu.

Formování vrcholové reprezentace by mělo probíhat od kategorie mladších žáků, soustředěných v ST a TSM, do jednotlivých družstev reprezentace podle věkových kategorií na základě výsledků v soutěžích, doplněných celkovými pohybovými testy.“

Co soudíte o terénních a klimatických podmínkách pro provádění závodního sjezdového sportu u nás?

Ing. V. Horák: „Podmínky a geografické rozložení horstev v ČSSR je velmi vhodné pro rozvoj masového a výkonnostního sjezdového sportu. Navíc klimatické podmínky (doba trvání sněhové pokrývky v průběhu roku) jsou v naší zeměpisné výšce kuriozitou, rozuměj příznivou. Zejména pro slalom a obří slalom máme dobré podmínky; méně příznivé jsou pro sjezd s ohledem na nedostatečnou výšku horstev a trvalé zaostávání v budování sjezdových tratí.“

Naše podmínky nejsou ovšem srovnatelné s podmínkami v alpských zemích. Pro přípravu žáků, vyhledávání talentů a jejich prověřování v soutěžích máme reálné možnosti od listopadu do května. U vyšších věkových kategorií je nutno počítat s fázovým posunem přípravy. U juniorů tak, aby maximální formy bylo dosaženo k 1. lednu pro start v EP, z toho 14–21 dnů v zahraničí a zbytek 20 dnů v domácích podmínkách v listopadu a v prosinci. V kategorii dospělých pro start ve SP je nutno počítat s dosažením vrcholné formy již k 1. prosinci

po předchozí přípravě 45–50 dnů v zahraničí pro závodníky, splňující kvalifikační limit pro účast v závodech SP.“

Jak si vysvětlujete ohromující výsledky reprezentantů malého Lichtenštejnska?

Ing. V. Horák: „Výsledky dosahované sjezdaři a sjezdařkami malého Lichtenštejnska v posledních letech jsou opravdu fantastické. Jezdci a jezdkyňe této malé země jsou známi svou svědomitostí k tréninku i k soutěžím, jsou skromní v chování a ve vystupování. Převažuje u nich ryze sportovní motivace, jde jim o výsledek, a to v každém závodě, ať je to SP, EP nebo běžný FIS závod. Osobně si cením zejména A. Wenzela, jako jednoho z mála univerzálních jezdců. Výsledky lichtenštejnského družstva jsou dokladem toho, že o úspěchu nerozhoduje jen kvalitní příprava, nýbrž i morálka závodníka.“

Odpovědi na otázky položené naší trenérské špičce jsou určeny širší lyžařské veřejnosti a pokusem objasnit příznivcům závodního sjezdového sportu v hrubých rysech systém přípravy naší sjezdové reprezentace. Lze je uzavřít tímto konstatováním:

— cílem tréninkové přípravy vrcholového sportovce je dosažení maximální výkonnosti ve světovém měřítku. Jde o specifický systém výchovy sportovce, o velmi složitou a náročnou problematiku;

— o sportovní přípravě reprezentace nelze uvažovat izolovaně jako o

Slalomové ambice VELKÉ SJEZDAŘKY

Mezi velké lyžařské šampióny, kteří se natrvalo zapsali do historie tohoto sportu a sportu vůbec, patří z žen nesporně Anemarie Moserová-Prölllová. Tato vynikající postava sjezdového lyžování ovšem nepatří jen historii minulé, ale i té velmi živé a současné, a zdá se, že bude patřit nějakou chvíli ještě i „historii budoucí“, řečeno protimluvem, který bude všem znalcům současného závodního lyžování naprosto srozumitelný. A proto není ani divu, že tato postava vždy znovu a znovu přitahuje pozornost odborníků i širší sportovní veřejnosti.

Na scéně se objevila v sezóně 1968 až 1969. Bylo jí tehdy šestnáct a byla benjamínkem rakouského ženského výběru, kterému nescházely výrazné individuality, mezi nimiž tehdy dominovala Gertrude Gablová. Již tehdy se Gablová o své nejmladší kolegyni vyjadřovala velmi pochvalně: „Je to nejnadanější rakouská lyžařka všech dob.“ Znělo do jako nadsázka, ale další vývoj dal Gablové v podstatě za pravdu. V té první sezóně získala Moserová ve Světovém poháru 31 bodů (11 ve slalomu a 20 ve sjezdu) a v konečném pořadí obsadila 17. místo. O rok později skončila už na 7. místě. Od té doby získala ze sedmi trofejí pět a její bilance nemá prostě obdoby.

Z té bilance ovšem něco chybí, hlavně těm, kdo pokládají olympijskou medaili za vavříny absolutně nejceněnější. Nuže, v tomto směru to Annemarii nevyšlo. Při vši slávě a počtu získaných titulů se na olympijských hrách dále než ke stříbrným medailím nedostala. Ačkoli byla na

ZOH v Sapporu vyloženou favoritkou, musela se sklonit dvakrát před svou přemožitelkou Marie-Therèse Nadigovou. Ta byla ve sjezdu rychlejší o 32 setiny sekundy a v obřím slalomu o 85 setin.

O čtyři roky později, v Innsbrucku, měla Annemarie všechny předpoklady, aby se revanšovala za Sapporo. Dodnes však není známo, co jí vlastně přimělo k tomu, aby se zřekla účasti na ZOH. Někteří to vysvětlují těžkým onemocněním její maminky. Jiní zase hledají důvod v jejím manželství s technikem konkurenční lyžařské firmy, a další se prostě domnívají, že Annemarie se bála být i nepatrného rizika nového neúspěchu. Ti však byli poučení o opaku v průběhu další sezóny, kdy se Moserová-Prölllová nečekaně vrátila na lyžařské kolbiště a ihned se ocitla na špičce světového pořadí. Ve Světovém poháru skončila jako druhá. Tentokrát se před ni dostala opět Švýcarka — Lise-Marie

Morerodová. A v sezóně 1977–78 to dotáhla opět na druhé místo. V tomto směru jí vítězství ve sjezdu na MS v Garmischi nijak nepomohlo, ale naopak nešťastná ztráta druhého místa v obřím slalomu ve Val d'Isère (diskvalifikace kvůli netestované kombiněze, která neodpovídala předpisům — viz článek dr. Kulhánka v Lyžařství č. 4 [1978] jí připravila o 20 bodů, které v nerovném boji se slalomovými specialistkami už nemohla dohnat. Tento úkol jí znesnadnila také pravidla SP, podle nichž se absoluuje 15 slalomových závodů, ale jenom 7 sjezdů. Annemarie je si vědoma této nevyváženosti a svádí velmi statečný boj proti tendenci moderního závodního lyžování v alpských disciplínách — proti specializaci. Je to právě díky Moserové-Prölllové, že titul v kombinaci nebyl u žen znehodnocen, jako je tomu u mužů.

Někteří odborníci si ostatně právě v této souvislosti kladou otázku, proč tak vynikající šampiónka, která na začátku své kariéry byla znamenitá slalomářka, později v této disciplíně povolila. Po svém návratu však Annemarie ukázala, že se dovede probouvat do absolutní špičky ve všech disciplínách a že tím pozvedla sportovní hodnotu svých výkonů na úroveň, na které jí sotva někdo může konkurovat. Annemarie zdůvodňuje své všestranné pojetí mimo jiné i poukazem na to, že nevidí žádný zvláštní roz-

přípravě malé skupiny sportovců. Rezervu státní reprezentace musí tvořit pokud možno široké pole vybraných mladých sjezdařů a sjezdaček s dlouhodobě koncipovanou vrcholovou přípravou. Kvalita a efektivnost této přípravy má mimořádný význam pro budoucí vývoj sjezdového sportu u nás a měla by proto být svěřena velmi schopným a zkušeným trenérům;

— vědeckotechnický pokrok, charakteristický zejména pro druhou polovinu 20. století, zasahuje všechny sféry lidské činnosti, tělesnou výchovu nevyjímaje. Pro oblast vrcholového sportu a pro výběr resp. přípravu talentované mládeže je spolupráce trenéra s vědцем naprosto nezbytností. Přechod od zobecněné empirie k aplikaci progresivních tréninkových systémů, zahrnujících moderní poznatky vědy, je proces dlouhodobý. Nicméně zdá se, že zejména na úseku výběru talentů by princip vědeckosti měl být uplatňován rychleji a důsledněji.

Proniknout do „tajů“ velmi komplikovaného procesu, jakým je příprava sjezdové reprezentace, není lehké. Rozhovor s odpovědnými trenéry nám umožnil do ní poněkud nahlédnout. To nám neodborníkům jistě pomůže posuzovat výsledky našich sjezdaček a sjezdařů v boji s evropskou a světovou špičkou s větším pochopením nežli dosud. Přejeme jim a stejně tak juniorským družstvům v nadcházející sezóně 1978—79 vedle dobré fyzické kondice a technické dokonalosti také odvahy, sebevědomí a trochu štěstí.

Dr. OTTO KULHÁNEK

por mezi přípravou na sjezd a přípravou na slalom. Podle jejího mínění jde spíše o rozdíl v duševním rozpoložení. Vrhout se na sjezdovou trať a absolvovat ji ve stokilometrové rychlosti vyžaduje jiný psychický přístup než závod, v němž je třeba s naprostou přesností kontrolovat své reakce a podat výkon zpracovaný do všech technických jemností. Nejde tedy pro ni ani tak o odlišné technické vybavení závodníka pro sjezd, nebo slalom, jako spíše o schopnost soustředění se psychicky na využití té či oné části své technické výzbroje. Jde tedy podle ní v všestranných závodníků spíše o psychickou, než technickou všestrannost.

Dvojnásobná mistryně světa bilancovala své letošní výsledky na MS výstižně: „Ráda bych vyměnila medaili v kombinaci za medaili ve slalomu. Na té mi záleželo obzvlášť. Ale všem nadějím není ještě konec.“

Laťku si tedy umístila sama Annet Marie hodně vysoko. Hodlá ji překonat na ZOH 1980 v Lake Placidu? Na tuto otázku odpověděla takto: „Zatím nevím. O tom bude rozhodnuto až později.“ A pak dodala se šibalským úsměvem: „Rosí Mittermaierová bylo v Innsbrucku dvacet pět a půl. V roce 1980 mi bude sedmadvacet. Nezbyvá než zjistit, jakou tíhu na bedrech lyžařky představuje 18 měsíců...“

PAVEL BORSKÝ

Zajímavé historické obrázky z lyžařských závodů v roce 1907 u Chuchle. Na prvním je start závodu na 100 m, na druhém nejlepší český závodník na 100 metrů a skokan Jodas (Český Ski Klub Vysoké nad Jizerou) a na třetím záběr ze závodu juniorů na 1000 m.

Lyžařské závody před 70 lety

V jubilejním roce 75 let čs. organizovaného lyžování všichni příznivci tohoto pěkného zimního sportu se zájmem a úsměvy si jistě přečtou referát o lyžařských závodech u Chuchle v únoru 1907 ze všesportovního ilustrovaného týdeníku Sport a hry. Napsal ho zesnulý nestor čs. sportovních novinářů Vilém Henry Heinz. Přinášíme jeho hlavní část:

Letošní „hodná“ zima nejen že dovolila sehrát celý pohár Sportu a her, hockeyové mistrovství, provést mezinárodní a národní závody lyžařské a celou řadu přátelských zápasů hockeyových, nýbrž uchystala pražskému přátelství zimních sportů příjemné překvapení, lyžařské závody. Český Ski Klub s horlivým předsedou p. J. Rösslerem-Ořovským, jenž letos jest účinně podporován p. Fr. Benešem, zasluhuje upřímných díky za vzácnou poctivanou, kterou Pražanům v neděli uspořádal. Že jest vzácné, musíte mi vřít, řeknu-li, že u Prahy nebylo po 10 let lyžařských závodů. Podnik sám nebyl nikterak lehký, vždyť v klubu samém nescházelo o něm úsudků nepříznivých, které se skepticky vyslovovaly o sportovní ceně podniku. Úsudky ty nepostrádají zcela své oprávněnosti; kritikové tohoto druhu měli nesčetné příležitosti poznati pravý lyžařský sport v plném jeho rozsahu, nepříznivými sněhovými poměry ani terrainními překážkami nespoutaný, v přírodě nevyrovnatelné, úchvatné zimní krásy. Těm ovšem lyžařské závody u Chuchle nejsou ničím, ale jim také nebyly určeny v prvé řadě. Cílem bylo pořadateltvu propagovati lyžařský sport, ukázati, jak se to vlastně na podivném tom instrumentu jezdí, přesvědčiti obecenstvo, které zná lyžařský sport jen z referátů prošpikovanych skrz naskrz údaji vzdáleností a číslic, že lyže jsou na sněhu nástroj vysoké hodnoty sportovní i — dopravní. A tomuto přednímu úkolu nedělní závody, které předseda Svazu lyžařů v Království českém skromně nazval improvizací, výborně dostály.

Obecenstvo naše ochotně uposlechlo pozvání pořadateltva k pěknému zimnímu výletu, s pěkným sebezapřením bez rozdílu věku a pohlaví vyšplhalo se po prudké serpentíně k Chuchelskému kostelíku a kurážně se brouzdalo sněhem na louce, pohrdajíc nebezpečím rýmy a kašle. A nebyli to jen „známí“ lyžařští sportu, kteří toto vše podnikli, nýbrž bylo to obecenstvo z valné části nové, speciální, s odborným přímo zájmem pro lyžařství. Známká, že bychom mohli si vypěstovati obecenstvo pro všechny druhy sportů. Slouží ke cti našim dámm, že byly zastoupeny v počtu (a kráse) překvapujícím.

Pořadateltvo se cti obstálo v těžkém úkolu, jímž bylo provedení závodů v terrainu tak nepříhodném. Zvláštní poklony zasluhuji pp. Jodas, Bartoň, Josífek a Janda z Vysokého n. Jizerou, kteří svou účastí vynikající měrou přispěli k úspěchu podniků, ač pro ně, zvyklé na ideální sněhové dráhy, start byl skutečnou obětí.

Tolik původní komentář k závodům, v nichž na 100 m zvítězil Jodas za 22 1/2 sek. před Josífkem (oba Český Ski Klub Vysoké nad Jiz.) 22 3/5 a J. Rösslerem-Ořovským (Český Ski Klub Praha) 22 4/5 sek. Závod juniorů na 1000 m vyhrál Handa za 7:44 3/5 min. před Mickou 7:52 a Zemlou-Rázným (všichni Český Ski Klub Praha) 7:54. Na 3000 m bez hole byl první Jodas za 18:56 4/5 min. před Rathem (DFC Praha) 20:09 a Bartoněm (Český Ski Klub Vysoké nad Jiz.) 20:17. Na 5000 m zvítězil Rath v čase 22:15 2/5 min. před Bartoněm 22:25 a Rösslerem-Ořovským 22:45. K poslednímu závodů na 5000 m zpráva připomíná: V trati tohoto závodu byl i sjezd serpentiny od kostelíčka k restauraci, po níž sestup i pro opatrně cestu ohledávajícího chodce nepostrádá svižně. Ze sjeta tato užoučká cesta, plná ostrých zatáček, vroubená všude stromovým a hraničící na prudký sráz bez úrazu, jest pěkným dokladem pro neobmezenou téměř upotřebitelnost lyží.

-tr-

Pohľad na predsednícky stôl pri oslavách 75. výročia organizovaného lyžovania v ČSSR a 50. výročia organizovaného lyžovania na Slovensku. Neľahkú, no vďaka úlohu mal náš bývalý úspešný reprezentant Rudolf Čillík, ktorý zasadanie riadil. Po jeho pravici sedí predseda SÚV ČSZTV Vladimír Černušák a dlhoročný pracovník VLZ ÚV ČSZTV Jindřich Hoch

Hlava nejedného z prítomných v sále hotela Pátria na Štrbskom Plese prekvalita striebrom. Slovenskí lyžiarci tu oslavovali 3. júna 75. výročie organizovaného lyžovania v ČSSR a 50. výročie organizovaného lyžovania na Slovensku.

Prišli tí, čo nám prešliapali cestu: Karel Tylš, Miloslav Slavík, Alojz Lutonský, Ladislav Króner, Eudovít Izák, Juraj Bukvaj, Jan Hrvoň, Ján Korman, Gašpar Kubran, Imrich Nahálka, Vladimír Tarnócy, Peter Tomčík... Bol to film plný citového rozochvenia a

Živé korene lásky, obetavosti a nadšenia

nehynúcej lásky k bielej stope, ktorý v svojich vystúpeniach predviedli nám mladším. A nielen spomienky na začiatky, aj smerovky pre súčasnosť a budúcnosť sme mohli čítať v ich úprimných slovách prameňoch z nekludnej duše mladých sedemdesiatnikov aj osemdesiatnikov.

„Keď po rokoch odlúčenosti sa ocitne človek opäť v objatí zamilovaných veľhor, znovu žasne nad ich úchvatnou a neopakovateľnou krásou“ — vyznáva sa zo svojej lásky osemdesiatnik Karel Tylš, jeden zo zakladateľov lyžiarskej župy na Slovensku. „Za tých 50. rokov sa urobilo veľa. To, čo sme chceli len v najtajnejších snoch, je teraz skutočnosťou. Štrbské Pleso sa zmenilo na nepoznanie, je to kus poctivej práce. Je neuveriteľné, že v priebehu krátkych troch rokov sa vybudoval najmodernejší lyžiarsky areál na svete, ktorý tak dôstojne reprezentuje našu socialistickú telovýchovu pred celým svetom.“

A k mikrofónu pristupovali jeden za druhým tí, ktorým dlhé roky života naplneného športom neubrali nič na eláne, nadšení a láske k životu, k ľuďom. Priblížili nám začiatky, keď kládli základy širokému a úspešnému rozvoju lyžovania na Slovensku. Jednoznačne prizvukovali, že v čase keď začínali museli riešiť a prekonávať nemalé problémy, ale práca sa im darila, lebo bola vedená nadšením a zaoberaním. „Sebaobetovanie, súdržnosť, to boli naše zbrane. Boli sme ako jedna rodina“ — spomínaný účastník SNP a bývalý pretekár Daniel Šlachta.

„Keď som v roku 1924 prišiel do Vysokých Tatier ako pracovník Tatranskej električky, zistil som veľmi skoro, že v športovom živote by sa malo čosi zmeniť, najmä keď som videl, že šport je tu v rukách hlavne bohatého nemecko-maďarského spolku „Karpathenvereinu“ — hovorí zakladateľ Športového klubu Vysoké Tatry Miloslav Slavík. „Do svojho malého bytu na železničnej stanici v Starom Smo-

kovci som na 5. decembra 1926 pozval 22 zakladajúcich členov. Bolo medzi nimi šesť lekárov, jeden okresný súdca, rotmajster a najmä major Václav Dusil, vedúci lyžiarskych a horolezeckých kurzov, znalec terénov nazývaný „Duch Tatier“. Bola tu aj budúca slovenská poëtka Mäša Halamová. Dohodli sme sa, a ustavili ŠK Vysoké Tatry. Predsedom sa stal Jan Kubík, technickým náčelníkom Václav Dusil a ja tajomníkom.“

Veruže neboli to ľahké začiatky. Schádzali sa v súkromných bytoch, v hostincoch, finančné prostriedky zabezpečovali kultúrnou činnosťou, a často hlboko načreli do vlastných vreciek. Lyže boli všakové — vyrábali ich po domácky kolári a stolári. Nechajme o tom hovoriť Jána Hrvoňa z Tisovca: „Po skončení prvej svetovej vojny som pôsobil ako učiteľ v Tisovci. Lyžiarský krúžok sme si založili 27. septembra 1924. V príprave na praktické lyžovanie nám veľmi pomohla prednáška Jana Buchara z Krkonoš na tému „Zimné krásy Krkonoša a lyžiarsky šport“. Aby sme mali vzor, požiadal som nášho rodáka Vladimíra Klementisa, vtedy študenta na Karlovej univerzite v Prahe, aby nám zakúpil a poslal šesť párov lyží. Podľa nich začal vyrábať lyže v svojej dielničke kolár Gustáv Krivoš z jaseňového dreva. Náš krúžok mal spočiatku 12 členov, z toho 4 ženy. Lyžovať sme sa začali učiť večer, aby nás nikto nevidel pri prvých pokusoch.“

Aj tak sme začínali! Život však ide ďalej a čas svojou neúprosnou presnosťou určuje súčasnosť, do ktorej účastníkov zasadania preniesol Ján Mráz, člen predsedníctva VLZ ÚV ČSZTV a člen predsedníctva FIS. Už tento fakt veľa napovedá o tej ceste, ktorú sme od prapočiatok urobili. „Sme povďační priekopníkom, svojim učiteľom. Po druhej svetovej vojne prevzala štafetu generácia, ku ktorej patrím aj ja. Myslím, že sme boli dobrými žiakmi a doviedli sme naše lyžovanie k novým cieľom. Majstrovstvá

sveta v klasických disciplínach roku 1970 sa stali našim najväčším úspechom. V Mlynickej doline sme vybudovali prvý ozajstny štadión na svete, ktorý slúžil ako idea pri budovaní ďalších komplexov či už vo Falune, Lahti alebo v Lake Placid. Boli sme prví čo pomocou mechanizmov kreslili bežecké stopy. Z učenlivých žiakov sa stali učiteľia, o práci ktorých ide dobrý chýr po svete.“

Jeho slová podčiarkla prítomnosť známych pretekárov, čo preslávili dobre meno československého lyžovania doma aj za hranicami našej vlasti: Karol Bruck, Štefan Harvan, Eudovít Hrnčiar, Vladimír Krajčák, Jozef Krasuša, Viliam Lacko, Ondrej Rusko, Viktoria Smolnická, Daniel Šlachta...

Medzi lyžiarov zavítal aj predseda SÚV ČSZTV prof. dr. Vladimír Černušák. Vysoko ocenil priekopnícku prácu nestorov nášho lyžovania, podčiarkol, že ich zápal, odvahu a obetavosť si musíme osvojiť vo svojej terajšej práci, keď máme ďaleko priaznivejšie podmienky pre rozvoj športu. „Spomienky si treba vážiť, čtiť, ale aj poučiť sa z nich. Tak ako majstrovstvá sveta 1970 boli zlomom v organizátorskej práci v lyžovaní, tak by sme potrebovali zlom v trénerskej práci. Lyžovanie má u nás dobré podmienky, má atribut preferovaného športu. V príspevkoch lyžiarskych priekopníkov sme počuli, že práve nadšenie, elán boli zdrojom energie, ktorá ich hnala vpred. Bez týchto vlastností aj tie najlepšie podmienky sú ničím.“

Ako na záver zdôraznil predseda VLZ SÚV ČSZTV dr. Martin Schelling, stalo sa slávnostne zasadanie prehliadkou bojov, práce a úspechov nášho lyžovania a výzvou pre všetkých, čo stoja dnes na pozíciách tých, ktorí nám pripravili cestu. „Vynasnažíme sa v našej práci, aby sme na bielej stope, ktorú nám narýsovali, mali vždy dobrý skiz“ — sľúbil sa všetkým slovenských lyžiarov.

KAROL EIDLPEŠ

Sledování všeobecné tělesné připravenosti žáků ST ve Vimperku

Žáci sportovních tříd (ST) a tréninkových středisek mládeže (TSM) jsou každoročně nejméně dvakrát testováni speciálními testy, které jsou jednak zaměřeny na zjišťování všeobecné, ale i speciální tělesné připravenosti pro provádění běhu na lyžích.

Za účelem testování byly sestaveny testy (PhDr. J. Potměšil a kolektiv) se kterými jsme se na stránkách našeho odborného měsíčníku Lyžařství již seznámili. Méně už se zde objevují zprávy o tom, jak se s těmito testy pracuje a jakých výsledků je dosahováno.

Je jasné, že vyhodnocení výsledků a další práce při přípravě článku je dosti náročná, ale měly by se přece jen výsledky, kterých trenéři s mládeží dosáhnou, v našem časopise objevit, a to jak pro zajímavost, tak i pro možnost porovnání (i s přihlédnutím k různým podmínkám, které existují).

Na ST ve Vimperku jsme v letošním roce začali s testováním všeobecné tělesné připravenosti (VTP) v měsíci dubnu po skončení hlavního závodního období. Výsledky, kterých jsme v prvním měření získali, jsou poměrně zajímavé a nebude jistě na škodu čtenáře s nimi seznámit.

Stejně tak, jako pravidelně provádíme testování speciální tělesné připravenosti (STP), chtěli bychom od letošního roku testovat 2X ročně všeobecnou tělesnou připravenost žáků ST a to v měsíci dubnu a pak v září v době přípravného období.

Sledovat vývoj VTP je nutné vzhledem k tomu, že v průběhu roční přípravy může dojít k určitým změnám ve VTP s ohledem k zaměření a charakteru tréninkové práce, a to hlavně u mládeže. Jak je všeobecně známo, testy VTP sledují hlavně těchto šest oblastí:

- a) ohebnost a rychlost organismu
- b) dynamickou sílu paží a pletence ramenního
- c) vytrvalost a flexibilitu
- d) explozivní sílu dolních končetin
- e) dynamickou sílu paží a pletence ramenního (natahovačů)
- f) rychlost

Někomu se může zdát, že VTP má pro speciální výkonnost v běhu na lyžích malý význam. Je si ale nutno uvědomit, že zabezpečit trvalý rozvoj všech faktorů speciální výkonnosti nelze pouze prováděním speciální tělesné přípravy. STP vychází z VTP a staví na ní jako na základním kameni. Toto je důležité si uvědomit hlavně u mládeže, kde by se VTP měla mnohem více rozvíjet, protože budeme-li od začátku tj. od jedenácti let, kdy dostaneme dítě do ST, s ním provádět jen a jen STP, dojde k jistému psychickému otupení, ztrátě zájmu, fyzické i psychické únavě a budeme mít mnoho práce s tím, abychom takového jedince udrželi u zvoleného sportu — běhu na lyžích.

Metodický postup práce při zadávání jednotlivých testů v článku neuvádím, protože byl otištěn v Lyžařství pod názvem „Hodnocení všeobecné tělesné připravenosti běžců na lyžích“ autorem PhDr. Jaroslavem Potměšilem.

VÝSLEDKY ŽÁKŮ ST VIMPERK

Žáci našich ST dosáhli při prvním testování VTP těchto průměrných výkonů v jednotlivých testech a kategoriích (viz tabulka č. 1). Nejlepší výkony, kterých naši žáci v jednotlivých testech dosáhli, jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Nejlepšími jednotlivci v kategoriích mladšího a staršího žactva v prvním měření VTP byli: mladší žáci Luboš Matoušek získal celkem 366 bodů, mladší žákyně Ilona Pernekrová 339 bodů, starší žáci Roman Blaško 405 bodů, starší žákyně Radka Půbalová 337 bodů.

V kategorii mladšího žactva z celkového počtu 11 žáků, kteří se testování zúčastnili, dosáhlo 60 % žáků výsled-

ků, v tabulkách hodnocení VTP znamenající horší průměr, 25 % výsledků bylo hodnoceno jako výkony průměrné a 15 % žáků dosáhlo výsledků nadprůměrných. Celkové zhodnocení skupiny mladších žáků je lepší průměr.

Ze sedmi mladších žákyň je 71 % výsledků dosažených v testování VTP horšího průměru, 29 % výsledků je průměrných. Nadprůměrné výsledky nedosáhla žádná mladší žákyně. Celkové hodnocení kategorie mladších žákyň — horší průměr.

**na POMOC
trenérům
A
cvičitelům**

Ke kategorii mladšího žactva můžeme říci závěrem, že většina žáků i žákyň, kteří jsou do ST přijímáni, se před vstupem na ST zúčastňovala pouze povinné tělesné výchovy v rámci hodin školního vyučování. Speciální — nebo zaměřenou tělesnou výchovu z nich prováděla jen nepatrná část. Budeme-li hodnotit výsledky u obou skupin jako celek, můžeme být s těmito výsledky spokojeni.

Kategorii starších žáků tvořilo 22 sledovaných starších žáků ST. 50 % výkonů je hodnoceno jako horší průměr, 36 % výkonů je průměrných a 14 % získaných výsledků je nadprůměrné hodnoty. Výkony u starších žáků můžeme hodnotit jako lepší průměr.

Dvacet tři žákyň bylo sledováno v kategorii starších žákyň, z toho 74 % testovaných dosáhlo hodnoty horšího průměru, 26 % výkonů bylo lepšího průměru, nadprůměrné výkony nedosáhla žádná starší žákyně. Celkové hodnocení průměrných výsledků starších žákyň — výkony jsou horšího průměru.

Tabulka č. 2 — Nejlepší výkony dosažené v jednotlivých testech

kategorie	1. test	2. test	3. test	4. test	5. test	50 m
ml. žáci	24	30	35	191	63	8,6
ml. žákyně	23	30	23	187	42	8,9
st. žáci	24	30	41	213	52	8,2
st. žákyně	24	30	27	186	53	8,2

Vysvětlivky k tabulce č. 1

1. test — předklony s otáčením trupu — test ohebnosti a rychlosti
  2. test — opakované přednožování vlehu vzadu — test zjišťuje dynamickou sílu paží a pletence ramenního
  3. test — vzpor dřepmo-ležmo-dřepmo-spoj spojný — test sledující vytrvalost a flexibilitu
  4. test — skok daleký z místa — test sledující explozivní sílu dolních končetin
  5. test — kliky opakovaně — zjišťuje se dynamická síla paží a pletence ramenního (natahovačů)
- body — body dosažené podle tabulek pro hodnocení VTP

Tabulka č. 1 — Průměrné výkony dosažené v jednotlivých testech

kategorie	počet	1. test	body	2. test	body	3. test	body	4. test	body	5. test	body	50 m	body	celkem bodů
ml. žáci	11	21	65	24	44	32	60	172	40	38	64	9,3	37	310
ml. žákyně	7	17	42	23	50	20	44	165	35	25	32	9,4	33	236
st. žáci	22	20	60	25	45	30	55	186	48	39	66	8,9	41	315
st. žákyně	23	21	63	23	50	24	63	164	34	35	42	9,0	40	292

Budeme-li hodnotit opět kategorii staršího žactva jako celku, můžeme říci, že získané výsledky dosahují hodnot **lepšího průměru**.

Z uvedených výsledků se ukazuje, že na této kategorii se projevuje systematické 2—3leté působení, které se odráží nejen ve výsledcích STP a v závodech hlavního období, ale i v prvním hodnocení VTP, které jsme v letošním roce prováděli.

Při hodnocení výsledků musíme brát v úvahu i tu skutečnost, že prezentované testy byly pro respondenty novinkou, se kterou se nikdy předtím nesetkali a že i jistá zručnost v provádění jednotlivých subtestů jistě ovlivní zdárné plnění.

Můžeme teoreticky usuzovat i na to, že dobré výsledky v VTP se odrážejí i ve výsledcích v hlavní sezóně. Např. ml. žákyně I. Perneková a st. žákyně R. Půbalová, které dosáhly ve VTP nejlepších výsledků, se probojovaly i na přebor ČSR žactva do Lučan.

Je jisté, že v přípravě je nutné se zaměřit nejen na VTP, ale na mnoho dalších aspektů, které ovlivňují sportovní výkon.

Závěrem k celému sledování můžeme konstatovat, že pokud se v přípravě mladých zájemců o běh na lyžích věnuje pozornost všem stránkám rozvoje osobnosti mladého sportovce — VTP, STP, správné motivaci, morálně volným vlastnostem, režimu dne, vzdělávacím úkolům — připraví ST všestranně zdatné jednotlivce i skupiny pro vyšší složky vrcholové přípravy počínaje TSM, SVS-M.

Jistě by se dosáhlo daleko lepších výsledků, kdyby již záci prvního stupně ZDS ve spádové oblasti, ze které sportovní třídy provádějí výběr, prošlo systematicky vedenou přípravkou a všeobecným průpravným cvičením zaměřeným pro podmínky běhu na lyžích. Výběr by byl potom v mnoha ohledech jednodušší a výsledky by byly jistě lepší.

JIRÍ PÁN

Vliv rozcvičení na výskok skokanů

Prostředkem, kterým vědomě usměrňujeme přípravu organismu ke sportovní činnosti je rozcvičení. Úkolem rozcvičení před tréninkem či závodem je vytvoření podmínek k podání optimálního výkonu již od samého počátku pohybové činnosti. Někdy se v tréninkové praxi stává, že rozcvičení u vrcholových sportovců není věnována taková péče, jaká mu náleží.

Na výzkumném oddělení vrcholového sportu při KTBO přírodovědecké fakulty UP v Olomouci byl ing. Salingerem ve spolupráci s trenéry ASVŠ Dukla Banská Bystrica vyvinut prototyp přenosového výskokoměru (hmotnost 5,5 kp) pro použití v tréninkovém procesu. Jeden z úkolů, který jsme za pomoci výskokoměru ověřovaného v praxi řešili, bylo zkoumání vlivu různého rozcvičení na výšku vertikálního výskoku.

Z praxe i literatury je známo, že rozcvičení zvyšuje připravenost organismu na sportovní výkon, přičemž se udává, že speciálním rozcvičením se zvyšuje speciální přípra-

venost organismu více než rozcvičením všeobecným. Řada autorů uvádí pozitivní vliv rozcvičení na velikost silových hodnot, obdobně i na rozvoj rychlosti. Zajímalo nás, jaký vliv bude mít různý druh rozcvičení na výšku skokanského vertikálního výskoku.

Sledování jsme opakovaně prováděli po dobu dvanáctidenního soustředění (červen 1978) u členů ASVŠ Dukla Banská Bystrica a orientačně byli pro srovnání měření příslušníci výběru na OH. Délka rozcvičení byla 15 min. a předcházela každé tréninkové jednotce. Zjišťovali jsme jaké hodnoty budou mít sportovci po rozcvičení všeobecně rozvíjejícím a speciálním (zaměřením na výbušnou sílu dolních končetin).

Z námi dosažených výsledků vyplývá:

ve všech měřeních bylo dosaženo po rozcvičení vyšších hodnot vertikálního výskoku. Rozdíly průměrných hodnot družstva při rozcvičení všeobecně rozvíjejícím byly nižší než při rozcvičení speciálním. Přírůstek hodnoty vertikálního výskoku se pohyboval při rozcvičení všeobecně rozvíjejícím od 2,7 % do 3,1 %. Při rozcvičení speciálním byly přírůstky průměru družstva v rozmezí od 5,6 % do 9,8 %. Rozdíly průměru družstva před a po rozcvičení byly statisticky významné. Významnost rozdílu byla u rozcvičení speciálního vyšší.

Na základě těchto výsledků můžeme konstatovat, že se plně potvrdila důležitost kvalitního rozcvičení, speciálně zaměřeného pro dané sportovní odvětví, v našem případě pro přípravu skokana na lyžích.

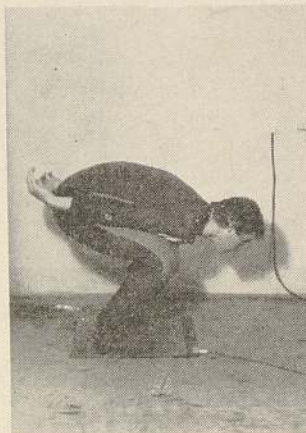
Důležitost speciálního rozcvičení se nám projevila v dalším konkrétním případě. Před vlastním opeledním tréninkem předcházela u všech měřených osob jednohodinová hra tenisu. Mohli jsme tedy předpokládat, že sportovci jsou důkladně na tréninkovou jednotku připraveni, že po speciálním rozcvičení nebude výška vertikálního výskoku podstatně vyšší. Dosažené výsledky však ukázaly statisticky významný rozdíl v průměrných hodnotách družstva před a po rozcvičení. Zlepšení ve výšce vertikálního výskoku bylo o 8,2 %.

Závěrem můžeme říci, že prototyp výskokoměru se plně osvědčil v praxi i při řešení dalších úkolů jak z hlediska přesnosti, tak i z hlediska stability měření. Dosažené výsledky měření vertikálního výskoku před a po rozcvičení u vrcholových sportovců — lyžařů skokanů ukazují na důležitost kvalitního, speciálně zaměřeného rozcvičení, kterému by trenéři měli věnovat dostatečnou pozornost při přípravě svých svěřenců.

PhDr. STANISLAV OLŠÁK a PETER SCHLANK
ASVŠ Dukla Banská Bystrica

Vladimír Babiš při testování vertikálního skokanského výskoku v Lomnici nad Popelkou

Jozef Rusko v nájezdovém postavení před testováním vertikálního výskoku

Závislost mezi rychlostí v konci stoupání a v následujícím sjezdu

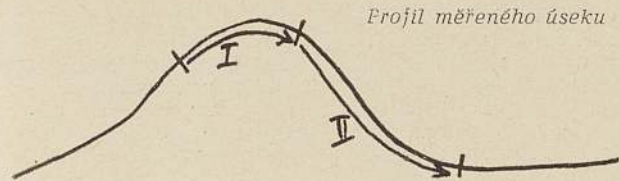
V poslední době převládá v běžeckém lyžování silové pojetí jízdy. Nejlepší závodník ještě zdaleka nemusí mít nejlepší techniku. Stále se hledají možnosti, kde se dá ještě něco vylepšit, zrychlit, aby ten náš závodník byl rychlejší než ti ostatní. Jedna z možností je zvýšit rychlost ve sjezdu. Ta závisí na mnoha složkách. Na dobře namazaných lyžích, sjezdovém postoji, kvalitních lyžích, počátečním zrychlení atd. Mysleme si, že při vlastním závodě můžeme nejvíce ovlivnit počáteční zrychlení. Pokusili jsme se zjistit jak to přímo v závodě je a zkusili jsme zdali má

na větší rychlost ve sjezdu vliv i větší rychlost v závěru stoupání.

Sledování jsme prováděli na letošním Tatranském poháru při závodě v běhu mužů na 15 km a žen na 10 km. Závod probíhal na zmrzlém firnu za teploty vzduchu -4°C a sněhu -8°C . Úsek, ve kterém jsme měření prováděli, byl na 8,5 km u mužů a 6,5 km u žen. Před tímto úsekem bylo 200 m dlouhé stoupání, ve kterém všichni závodníci i závodnice používali běh dvoudobý střídavý. Po tomto úseku stoupání pokračovalo 20 m, které všichni zdolávali

stromečkem. Bezprostředně po tomto stoupání byl 36 m dlouhý prudký sjezd, který pokračoval 300 m dlouhým sjezdem s malým spádem, ve kterém i ti slabší ve sjezdech mohli bez problémů odpočívat. Měřený úsek začínal 7 m před vrcholem stoupání a pokračoval 37 m za vrchol prudkým sjezdem. Celý úsek jsme si rozdělili na dva. Jeden začínal 7 m před vrcholem a končil 6 m za vrcholem. V těchto šesti metrech se dala ovlivnit počáteční rychlost sjíždění odpíchem soupaž nebo 2—3 kroky běhu dvoudobého střídavého. Druhá část byl 31 m prudký sjezd. Začátek, konec první a konec druhé části měřeného úseku jsme si označili. Při průjezdu závodníka začátkem jsme spustili dvoje stopky. Při průjezdu značkou, která ozna-

čovala konec první části, jsme zastavili jedny a při průjezdu druhou značkou, která označovala konec měřeného úseku, jsme zastavili druhé. Získali jsme tak čas na první části úseku a čas, který byl potřeba na projetí celého úseku. Pouhým odečtem jsme získali čas ve druhé části měřeného úseku.

VÝSLEDKY — 15 km MUŽI

V těchto místech již nejezdili závodníci v 30sekundových intervalech, ale ve skupinkách nebo několik závodníků v tak malých intervalech, že jsme nemohli změřit všechny, ale vybírali jsme ty s vyšším startovním číslem. Změřili jsme 17 závodníků, kteří se umístili do 30. místa. Všechny naměřené hodnoty jsme zařadili do tabulky. V tabulce je i čas, který závodníci potřebovali na ujetí 5 km úseku mezi 5.—10. km trati, kde se měřený úsek nacházel. Můžeme si tedy porovnat, jak rychle v této druhé třetině závodu jednotliví závodníci jeli, s výsledky našeho pozorování.

Jméno	umíst. čí	čas		na 5 km	poz.
		I. úsek	II. úsek		
Josef Luszczyk	1	4,1	3,7	14:20,80	P
Gianpaulo Rupil	2	4,1	3,6	14:22,20	
František Šimon	3	4,0	3,6	14:47,90	P
Heikki Torvi	4	4,0	3,5	14:37,10	
Arnd Krause	6	4,2	3,4	14:31,30	
Jiří Beran	7	4,0	3,5	15:37,70	
Wieslaw Gebala	8	4,2	3,4	15:48,60	
Jiří Švub	10	4,8	3,1	15:07,90	U
Peter Anders	12	5,4	3,5	15:00,60	U,P
Zdeněk Böhm	13	4,0	3,5	16:11,60	
Stanislav Henych	17	4,0	3,4	15:04,90	
Milan Jarý	20	4,4	3,3	15:16,30	
Jiří Zahourek	25	5,0	3,5	15:17,50	U,P
Franz Schöbel	26	4,3	3,4	16:18,70	
Siegfried Kautz	27	4,4	3,9	15:11,40	P
Jaroslav Kohút	28	4,1	3,5	15:14,80	
Bruno Boneta	29	4,8	3,1	15:31,20	U

Poznámka: U — uklouznutí při výstupu

P — přejetí z jedné stopy do druhé

Při počítání aritmetického průměru jsme vzali časy jen těch závodníků, kteří absolvovali měřený úsek bez jakéhokoliv zdržení (uklouznutí nebo přeježdění z jedné stopy do druhé). Jinak by tyto průměry nebyly objektivní.

	I. úsek	II. úsek
$\bar{x}$	4,116	3,391
nejlepší	4,0	3,1
nejslabší	4,4	3,6

Při vypočítání průměru prvních čtyř závodníků a posledních čtyř jsme postupovali stejným způsobem jako při počítání aritmetického průměru.

I. úsek		II. úsek	
$\bar{x}$ [1, 2, 3, 4]	4,05	3,5	[2, 4, 6, 7]
$\bar{x}$ [28, 27, 26, 20]	4,3	3,325	[29, 28, 26, 20]

V poslední tabulce uvádíme průměr čtyř nejrychlejších v prvním úseku (Torvi, Beran, Böhm, Henych) a čtyř nejpomalejších v prvním úseku (Krause, Gebala, Jarý, Schöbel) a jejich průměry ve druhé části měřeného úseku. V posledním sloupci je čas, který potřebovali na projetí celého měřeného úseku.

	I. úsek	II. úsek	celý úsek
nejpomalejší čtyři	4,0	3,475	7,475
nejrychlejší čtyři	4,275	3,375	7,65

Nejrychleji tento úsek projel Stanislav Henych. Jeho časy v jednotlivých úsecích jsou lepší nebo stejné jako průměr. Závod dokončil na 17. místě a na projetí 5 km úseku mezi 5.—10. km potřeboval čas o 44 vteřin delší než pozdější vítěz závodu. Naopak první tři závodníci v celkovém pořadí v tomto úseku jeli pomaleji jak průměr. Nejrychlejšího času v druhém úseku dosáhli Ital Boneta a náš Švub. Shodou okolností oba dva při výstupu uklouznuli a první úsek mají skoro nejpomalejší. Ukazuje se tedy, že na dosažení největší rychlosti nemá vliv rychlost před vrcholem stoupání, ale začátek sjíždění. Potvrzuje to i skutečnost, že ti závodníci, kteří měli rychlý první úsek a při počátku sjíždění přestupovali do druhé stopy a neměli tedy možnost zrychlit počátek sjíždění, měli menší rychlost ve sjezdu. Naopak ti, kteří měli slabší čas v první části (uklouznutí) dosáhli největší rychlosti ve sjezdu. Vysvětlit si to můžeme právě jenom velkým zrychlením na počátku sjíždění. Toto zrychlení už se nemohlo projevit v lepším čase první části měřeného úseku, protože část úseku zrychlení byla relativně kratší než část výstupu.

Při porovnání průměru nejlepších čtyř závodníků s běžci, kteří se umístili až kolem 30. místa, zjistíme, že ti lepší celkově byli lepší i v první části, tedy hlavně při jízdě do kopce, ale pomalejší ve sjezdech. Vysvětlit si to můžeme dvojím způsobem. Jedna možnost je, že ti závodníci, kteří dosáhli lepších časů v první části, měli namazáno lépe na stoupání, kdežto ti ostatní na sjezd. Když si ale uvědomíme, že byl sníh -8°C zmrzlý firn, myslím si, že mazání měli všichni přibližně stejné. To, že někteří závodníci při začátku měření uklouznuli, mohlo způsobit, že si všimli našeho měření. Mimo to v obou skupinách byli zástupci reprezentačních družstev ČSSR, NDR a Itálie, kteří při těchto závodech používají společného mazání podle pokynů trenérů. Druhá možnost proč ti lepší byli pomalejší ve sjezdu je ta, že větší rychlostí do kopce se více navlhlí a neměli už síl pro zrychlení za vrcholem

Čs. reprezentantka Dagmar Palečková v cíli závodu na Tatranském poháru

kopce (což je málo pravděpodobné vzhledem k jejich umístění) anebo se domnívali, že to není zapotřebí vzhledem k celkovému efektu. Dokazuje to i poslední tabulka a ta skutečnost, že se jedná převážně o závodníky umístěniší se na předních místech.

VÝSLEDKY — 10 km ŽENY

Obdobné to bylo i v kategorii žen v běhu na 10 km. Zde se nám podařilo zachytit 18 závodnic ze 30 zúčastněných. Do tabulky jsme opět zařadili čas ve druhé polovině závodu, kde byl náš měřený úsek.

Jméno	umíst. cíl	čas		poz.
		I. úsek	II. úsek	
B. Petzoldová	1	4,6	3,2	17:18,55
V. Schmidtová	2	4,1	4,0	17:17,67 P
D. Palečková	3	5,0	3,6	17:52,95
M. Buchnerová	4	5,1	3,3	17:57,33
G. Svobodová	5	5,2	3,8	18:05,02
B. Paulů	6	4,9	3,5	18:17,95
K. Jeriová	7	5,4	3,5	18:38,03
A. Pasiarová	8	5,0	3,3	18:26,71
M. Žáková	9	4,8	3,1	18:29,79
J. Gaudelová	11	5,0	3,6	18:51,07
J. Strnádková	12	5,4	3,5	19:08,46
P. Rohrmanová	13	4,9	4,0	18:53,43 P
S. Thesenvitzová	14	5,4	3,1	19:18,00
M. Sujová	15	5,8	3,4	19:08,44
Z. Blažková	17	5,4	3,5	19:29,65
Z. Janovská	18	6,1	3,4	19:44,55
E. Užíková	25	6,3	3,7	21:22,89
M. Durandová	27	6,1	3,8	21:39,82

Při počítání aritmetického průměru jsme opět vyřadili časy obou závodnic, které přejezdily z jedné stopy do druhé.

	I. úsek	II. úsek
$\bar{x}$	5,25	3,456
nejlepší čas	4,1	3,1
nejslabší čas	6,3	3,8

V další tabulce jsou uvedeny průměry nejlepších čtyř závodnic a posledních čtyř závodnic v první i druhé části úseku.

	I. úsek	II. úsek
$\bar{x}$ (1, 2, 3, 4)	4,7	3,475 (1, 3, 4, 5)
$\bar{x}$ (17, 18, 25, 27)	5,975	3,6 (17, 18, 25, 27)

V poslední tabulce jsou průměry nejrychlejších a nejpomalejších závodnic v prvním úseku v porovnání s jejich průměry v druhé části měřeného úseku.

	I. úsek	II. úsek	celý úsek
nejpomalejší	6,075	3,575	9,65
nejrychlejší	4,825	3,35	8,175

Protože se nám podařilo v kategorii děvčat změřit nejenom ty lepší závodnice, ale i ty, které se umístily na konci závodního pole, jsou zde vidět velké rozdíly v dosažených časech. Rozdíl mezi průměrem čtyř nejlepších závodnic a průměrem čtyř nejslabších v první části měřeného úseku je dokonce 1,275 vteřiny, ale v druhé části je to už jenom 0,125 vteřiny.

Je zajímavé, že průměr čtyř nejlepších závodnic v celkovém pořadí je lepší v druhé části měřeného úseku o 0,025 vteřiny, jak průměr čtyř nejlepších mužů. Přitom v první části byly o 0,65 vteřiny pomalejší jak muži.

Největší rychlost ve sjezdu měla závodnice NDR Thesen-vitzová a naše Žáková. Přitom ve stoupání byla závodnice NDR o 0,6 vteřiny pomalejší jak Žáková.

I když způsob jakým jsme měření prováděli není nejvhodnější (pro tak krátké časy by mělo být elektrické), přesto se domnívám, že odpověď na otázku co má vliv na rychlost ve sjezdu se nám podařilo objasnit.

Ukazuje se, že větší rychlost v konci stoupání (Torvi 4,0, Beran 4,0, Böhm 4,0, Henych 4,0), nemá vliv na větší rychlost ve sjezdu (většina 3,5 s). Naopak ti, kteří měli časy v první části měřeného úseku slabší (Švub 4,8, Boneta 4,8, Thesenvitzová 5,4) dosáhli největší rychlosti ve sjezdu (3,1 s). Myslím si, že to právě dokazuje, jak velký vliv má počáteční zrychlení za vrcholem stoupání na rychlost ve sjezdu. Zajímavé by bylo zjistit jaký vliv měla rychlost ve sjezdu na měřeném úseku na dojezd nebo rychlost v následujícím 300 m dlouhém sjezdu. Jedním z nejzajímavějších momentů našeho sledování je ten, že ti nejlepší závodníci s nejrychlejšími časy v prvním úseku nepoužili počátečního zrychlení a dosahovali ve sjezdu o 0,5 vteřiny slabší časy.

Závěrem lze ale říci, že počáteční zrychlení má vliv na rychlost ve sjezdu, kdežto rychlost v konci stoupání asi vliv nemá.

KAREL ŠTEFL a ANTONÍN RÁZL

K odstraňování lyžařských vosků chemickou cestou

V dřívějších letech se odstraňovaly lyžařské vosky se skluznic lyží nejčastěji tím způsobem, že se stíraly po nahřátí plamenem letovací lampy. Tento způsob byl pro dřevěné skluznice nejhodnější. V posledních letech, kdy se začalo při stavbě lyží používat syntetických materiálů, byl tento způsob doplněn odstraňováním vosků pomocí rozpustidel. Mezi hlavní výhody tohoto chemického způsobu odstraňování vosků patří kromě snadnosti také okolnost, že se syntetické skluznice nepoškozuje, jak se to může stát při použití plamene. Na druhé straně má však používání rozpustidel také své nevýhody. Z těch je nejdůležitější jejich nepříznivé zdravotní působení.

K odstraňování lyžařských vosků se skluznic se používá různých prostředků. Jsou to jednak speciální odstraňovače, které vyrábí celá řada firem, např. Swix, Rex, naše Skivo a jiné, ať již ve sprejích, nebo v lahvích na odlévání. Řada našich lyžařů používá také některé všeobecné čisticí prostředky jako Či-ku-li, Krasík aj., nebo si opatřují rozpustidla jako trichloretylén a podobné. Nejčastější součástí speciálních odstraňovačů vosků a čisticích prostředků je trichloretylén (vinylchlorid), obvykle ve směsi se 20 až 30 % benzínu, případně s některými dalšími rozpustidly z řady halogenovaných uhlovodíků jako tetrachlorometan, trichlorometan, tetrachloretylén (perchloretylén), event. dalšími halogenovanými alifatickými a aromatickými uhlovodíky jako keton, aceton, alkohol a dalšími.

Nejčastější cestou vstupu těchto rozpustidel do organismu je inhalace jejich výparů nebo kapének rozptýlených

ve vzduchu. Všechny uvedené látky mají dobrou schopnost rozpouštět tuky. Díky tomu se mohou vstřebávat i pokožkou a tak se také dostat do krevního oběhu. Poněvadž rozpouští tuky, samy se i dobře rozpouští v lipidech mozkové tkáně a představují tak pro člověka nebezpečné toxické působení. Poněvadž se většinou používá směsí substancí, vytváří se také nespecifický obraz intoxikace. Převažují však příznaky ze strany centrálního nervového systému. Halogenované uhlovodíky mají narkotický účinek a používaly se dříve v lékařství jako anestetika k narkózámu, např. trichloretylén pod názvem narcogen, trilen, nebo trichlorometan pod názvem chloroform. Některé porušují játra a ledviny, například tetrachloretylén, nejtoxickejší z halogenovaných uhlovodíků, který jako přímíšenina často znečišťuje technický trichloretylén. Vůči halogenovaným uhlovodíkům je vnímavý také periferní nervový systém, hlavně trojklanný nerv a zrakový nerv. Působí také nepříznivě na srdeční činnost a na periferní cirkulaci krve. Bylo popsáno, že trichloretylén zpomaluje srdeční frekvenci, způsobuje prodloužení síňokomorového převodu vzruchů, které se na EKG křivce projeví prodloužením intervalů PQ, dále se objevují deprese úseků ST a inverze vln T. U člověka může vyvolat i srdeční arytmiie, nepravidelnou srdeční činnost. U pokusných zvířat byl jím vyvolán síňokomorový blok vyššího stupně. Ovlivňuje také dechovou frekvenci v tom smyslu, že zpomaluje dýchání. Jeho výpary dráždí oční spojivky, při vstříknutí do oka může dojít k defektu rohovky. Při opakovaném styku

s pokožkou může trichloretylén vyvolat dermatitidu, zá-
nět kůže. Zvláště citliví jsou plavovlasí a ryšaví jedinci.
Tím, že způsobí odmaštění pokožky, dává možnost pře-
nosu infekce a vzniku hnisavých zánětů. Nepříznivě
ovlivňuje žlázy s vnitřní sekrecí, hormonální funkce a
pravděpodobně i kostní dřeň. Smrtelná dávka pro člověka
je 50 až 100 ml. K akutní otravě, tak jak je známá u nar-
komanů čičačů Či-ku-li, v podmínkách lyžování nedochází.
Dělsím pobytem v uzavřené místnosti, např. v lyžárně
ve které je ovzduší naplněno výpary rozpustitelů, může
však dojít ke vzniku lehčí formy intoxikace, která se pro-
jevuje pocitem malátnosti, únavnosti, závratí, nechutenstvím,
bolestmi hlavy, pocitem úzkosti, strachu a neklidem. Mo-
hou se dostavit stavy rauše nebo útlumu, nebo obě formy
dohromady. Škodlivé jsou také často opakované pobyty
v zamořeném prostředí. Dětský organismus je na tyto
škodliviny citlivější, nežli dospělých.

Při styku s ohněm se některé halogenované uhlovodíky,
například trichloretylén nebo tetrachlormetan, rozkládá-
jí za vzniku kyseliny solné na fosgen, známý jako bojový
plyn z první světové války, s vůní tlejícího listí nebo sena.
Ten působí škodlivě hlavně na plicní tkáň a dráždí ke
kašli. To je nutno brát v úvahu hlavně v lyžárnách, kde
jedna část lyžařů pracuje s chemickými odstraňovači vos-
ků a druhá část s letovací lampou s otevřeným plame-
nem. Dochází tam při styku plamene s výpary a kapén-
kami rozpustitelů v ovzduší ke vzniku fosgenu. Z toho dů-
vodu je také zakázáno při práci s organickými rozpustidly
kouřit.

V průmyslu je práce s organickými rozpustidly pova-
žována za rizikové zaměstnání. Osoby pracující s těmito lát-
kami se musí podrobovat pravidelným lékařským vyšetře-
ním. Podle platných směrnic je práce, při které dochází
ke styku s halogenovými uhlovodíky, v mnoha přípa-
dech zakázána. Tak je tomu mimo jiné u mládeže do 18
let věku, při onemocnění jater, ledvin, při poruchách
funkce vaječnicků, poruchách menstruačního cyklu, při
potracení, v těhotenství, při onemocnění nervového sys-
tému, při neurozách a některých dalších poruchách zdra-
votního stavu.

Účelem tohoto článku není odradit lyžaře od používání
chemických prostředků při odstraňování lyžařských vos-
ků s lyží, ale upozornit na škodlivé vlivy látek, kterých
se k tomuto účelu používá. Při práci s nimi je nutno do-
držovat určité zásady, abychom se vyvarovali jejich nežá-
doucímu působení, které může nepříznivě ovlivnit nejen

zdravotní stav, ale i fyzickou kondici a sportovní formu.
Za hlavní zásadu by mělo platit, aby se s rozpustidly ne-
pracovalo v uzavřených prostorách, kde se zdržují lidé,
nebo snad dokonce na pokojích, kde se bydlí. To platí
i pro lyžárny, které se nevětrají. Nejvhodnější je pracovat
s nimi před budovou, za nepříznivých povětrnostních
podmínek alespoň v sousedství otevřených dveří nebo
okna. Při práci je vhodnější nalévat roztok na hadřík, nežli
používání spreje a pokud možno se snažíme nevděchat
koncentrované výpary nad lahví s roztokem a nad potře-
nou skuznicí. V blízkosti nesmí hořet letovací lampa,
nebo být jiný otevřený oheň. Je třeba si chránit oči a po-
kud možno si nepotřísnit pokožku. Po skončení práce
s rozpustidly je vhodné po omýtí rukou vetřít do pokožky
něco mastného krému nebo Indulony A/64. Práci s roz-
pustidly je třeba zkrátit jen na nejnnutnější dobu a ne-
zdržovat se zbytečně v prostorách, kde se chemicky čistí
lyže. Hadřík, kterým jsme čistili, neodkládáme do odpad-
kové nádoby v místnosti, nýbrž mimo budovu. Nenecháme
pracovat s chemickými rozpustidly děti. Při dodržování
těchto opatření se riziko škodlivého působení chemických
látek používaných k odstraňování lyžařských vosků s lyží
zmenší na nepatrnou míru.

MUDr. VRATISLAV DANĚK, CSc.

Trenér Jiří Raška pomáhal a radil čs. juniorům při mazání
lyží na letošních mezinárodních závodech v Oberwie-
senthalu (NDR)

ZAJÍMAVOSTI ZE SVĚTA

• Walter Steiner, populární postava
světových skokanských můstků se po
skončení sezóny podrobil v Bernu dal-
ší operaci kolena. Nikdo z lékařů mu
však nebyl schopen říci, zda bude
ještě moci skákat. Jak známo byl Stei-
ner operován již loni v říjnu, když si
při jednom soustředění poškodil me-
niskus. Začal tehdy sice v prosinci
znovu s tréninkem, ale v lednu mu
se opakující potíže nedovolily plně
tréninkové zatížení. Přesto se stal
mistrem Švýcarska a na mistrovství
světa v Lahti obsadil na můstku P 90
desáté místo. Během jarního turné ve
Skandinávii se však znovu dostavily
zdravotní potíže a Steiner se rozhodl
k radikálnímu řezu.

• Originální autonehoda potkala
populárního Ingemara Stenmarka. Na
cestě z letiště v Umea do rodné Tar-
naby se náhle před jeho autem obje-
vilo stádo losů a jeden kapitálai, 150
kilogramů těžký kus narazil do mas-
ky chladiče jeho vozu. Při srážce los
rozbil přední sklo automobilu, Sten-
mark však zůstal nezraněn.

• Gert-Dietmar Klause (33 let), po
Grimmerovi druhý nejlepší běžec NDR,
se rozloučil s aktivní kariérou. Klause
byl na MS 1974 ve Falunu členem šta-
fety NDR, která získala zlatou me-

daili. V roce 1975 získal jako první
neskandinávský závodník prvenství ve
Vasově běhu, na ZOH 1976 vybojoval
stříbrnou medaili v běhu na 50 km.
Jen poslední sezóna se mu příliš ne-
vydařila a na MS v Lahti se musel
v běhu na 15 km spokojit s 29. mís-
tem, na 30 km byl dvacátý a na 50 km
pěťadvacátý. Nyní se Klause bude vě-
novat výchově mládeže ve svém od-
dře Dynamo Klingenthal.

• Urho Kekkoneň, který zahajoval
letošní MS v Lahti a pak v jeho prů-
běhu byl znovu zvolen finským prezi-
dentem, je legendární postavou své
sportovní země. V mládí uměl 100
metrů za 10,9, v roce 1925 byl mist-
rem země ve skoku vysokém výkonem
185 cm, držel dokonce světový rekord
v trojskoku z místa 9,21 m. V letech
1932 a 1936 vedl finskou výpravu na
olympijských hrách, nějakou dobu pra-
coval jako sportovní novinář a prosla-
vil se zejména svým rozhlasovým inter-
view s „mlčícím Finem“ Paavo Nur-
mim. Ještě dnes, v 78 letech je Urho
Kekkoneň vyznavačem aktivního pohy-
bu a nadšeným lyžařem. Při únorovém
lidovém masovém lyžařském běhu, je-
hož se po celém Finsku zúčastnilo
283 000 startujících, absolvoval na jed-
nom z vytyčených okruhů v okolí Hel-
sinek 25 kilometrů!

ÚČELNÉ OBLEČENÍ PRO NEJMENŠÍ
— Marielle Goitschelová, bývalá šam-
piónka, má ve Val Thorens obchod
s lyžařskými potřebami. V nové sezóně
se objeví na francouzském trhu dět-
ské kombinované kalhoty z několika
materiálů. Jejich vlastnosti jsou vš-
estranné: dobře drží teplo, jsou nepro-
mokavé, přitom však dostatečně
vzdušné. Nohavice mají chrániče kol-
len a zesílenou holenní část. Široká
pružná část v horní zadní části usnad-
ňuje pohyb, hlavně trupu. -bor-

Kandidáti pro uspořádání MS 1982

Pro uspořádání lyžařských mistrovství světa 1982 ve sjezdových disciplínách je pět uchazečů. Do 1. srpna ohlásily Mezinárodní lyžařské federaci (FIS) svou kandidaturu jugoslávská Kranjská Gora, francouzský Briançon, rakouský Schladming, italské Bormio a švýcarská Crans Montana. O organizování světového šampionátu 1982 v klasických disciplínách mají zájem polské Zakopané a norské Oslo.

O pořadateli rozhodne květnový kongres FIS v příštím roce v Nice. Podle předpokladů odborníků malé vyhlídky na přidělení mistrovství světa má švýcarské středisko Crans Montana, neboť světový šampionát 1974 se konal ve Sv. Mořici, a Kranjská Gora, vzhledem k tomu, že Sarajevo je organizátorem ZOH 1984.

FISCHER A LAKE PLACID

Zimní olympijské hry 1980 v Lake Placid už dnes nedávají spát nejen sportovcům, ale i mnoha výrobcům lyží a vosků. Lyžařská firma Fischer vyšle v příští zimě tým svých expertů do dějiště příštích ZOH, aby tam rok před hrami detailně zjistil všechny podrobnosti. Podle slov majitele firmy má odjet do dějiště ZOH 6—8 pracovníků, aby po dobu šesti až osmi týdnů zkoumali počasí v Lake Placid v posledních 25 letech, aby podrobně prozkoumali terény Whiteface Mountain, kde se pojedou alpské disciplíny a dopodrobna rozpitvali vlastnosti sněhu, jehož kvalita má být údajně hodně odlišná od sněhu evropského.

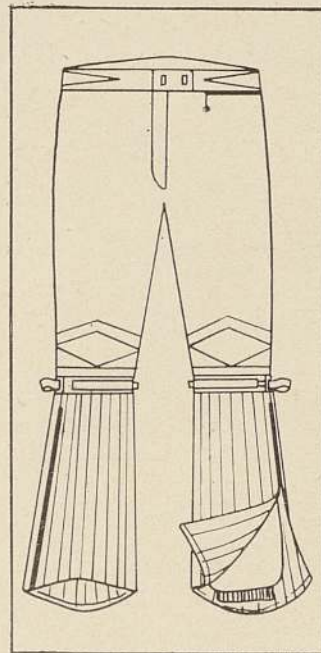
Josef Fischer, na jehož lyžích jezdí hodně šampionů, prohlásil: „Chceme být jisti, že svým jezdčům budeme moci poskytnout každou sebemenší výhodu. To znamená, že musíme mít jasno, jaké speciální vlastnosti musí mít námi nově konstruované lyže pro ZOH. Každý z našich jezdců bude mít připraveno až šest různých, rozlišně označených párů lyží, z nichž jen jeden bude vždy v daných podmínkách použit. To všechno chceme připravit již v příští sezóně.“

Majitel firmy se také vyjádřil o budoucnosti svého jezdce číslo 1 Franze Klammera: „Nevěřím, že odejde k profesionálům, jsem si téměř jist, že i v příští sezóně bude startovat ve Světovém poháru.“ -jk-

Nový typ sjezdařských kalhot

Návrh pochází od J.-C. Killyho. Nově je řešena celá spodní část nohavic. Horní, pružná část sahá pod kolena a je zde v nataženém stavu zachycena koženými řemínky. Spodní část z jiného, zpevněného a prošívaného materiálu sahá volně přes boty a nemusí už být na botě zachycena obvyklým háčkem a přezkou. Tato část má protivětrnou nepromokavou vložku, ukončenou pružným okrajem, který se jednoduše přetáhne přes horní část boty.

U tohoto typu jsou kolena chráněna kolem dokola širokým vyztuženým, přitom však velmi poddajným pruhem.

POZVÁNÍ KU II. VEŘEJNÝM KURSŮM

NORSKÉ LYŽAŘSKÉ ŠKOLY,

KTERÉ POŘADÁ

„ČESKÝ SPOLEK PRO ZIMNÍ SPORTY“
V PRAZE

NA ZVIČINĚ U DVORŤ KRÁL. N./L.

Ve dnech od 25. prosince 1910 do
20. ledna 1911 pod vedením norského
mistra lyžaře R. N. Oestgaard, nad-
:: poručíka z Kristianie. ::

EMANUEL STIVÍN V PRAZE

Zajímavé pozvání k lyžařské škole Českého spolku pro zimní sporty v Praze na začátku dvacátého století. Zájemcům pořadatelé připomínali, že je nutno urychlit proces zdokonalování našich lyžařů předvedením dokonalého vzoru znamenitého norského lyžaře R. N. Oestgaard z Kristianie. Výbor spolku zdůraznil, že je nutno pracovat k tomu, aby valem se šířící nadšení přítomné doby pro krásný sport lyžařský zapustilo hluboké kořeny, což zabezpečeno bude nejspíše tím, když naši lyžaři co nejrychleji a bez velké námahy a ztráty času si dokonale osvojí lyžařskou techniku a vůbec vše, čeho třeba lyžaři vědět. Neboť povrchní vycvičení v tomto sportu jest jeho největším škůdcem, zavíňujícím nejen neúspěchy a ztrátu zájmu, ale i nehody. R. N. Oestgaard při loňských kursech se osvědčil jako lyžař a učitel I. řádu. Opíraje se o bohaté zkušenosti, nejen vlastní, ale i celých generací svých krajanů, předváděje dokonale ukázky své skvoucí techniky na cvičišti při jízdě na rovině, s vrchu, do vrchu, při krasojízdě, při skocích, na túrách, podnikaných s účastníky kursu každodenně do okolí, seznamoval tento dokonalý představitel nejdokonalejší lyžařské školy své žáky se sterými podrobnostmi svého umění. -jt-

Lyžařský sport očíma mladých závodníků

V našem měsíčníku přinášíme články a zprávy z per zkušených odborníků, kteří vedou, organizují a vychovávají naše lyžaře. Je zajímavé a poučné přečíst si, jak svoji sportovní činnost vidí mladí závodníci sami.

V závěru října 1977 uložil učitel českého jazyka s. O. Václavík žákům sjezdové sportovní třídy 8. D ve Vrchlabí jako téma písemné práce vypravování žáka sportovní třídy o svých lyžařských začátcích. Uveřejňujeme dvě z nejlepších prací.

LYŽOVÁNÍ — MŮJ SPORT

Uvolní-li se kámen, poskakuje ze stráně do údolí, dokud ho cosi nezastaví. Kdy začalo moje poskakování po krkonošských svazích, si už nemohu vzpomenout. Zpočátku končilo zastavováním neplánovaným, při kterém jsem si vytřepával sněh z očí a rukavic. Ale pocit z několika úspěšných metrů jízdy mne nutil drápat se znovu na kopeček.

Pamětníci tvrdí, že mým prvním působištěm byla závěš u hnojiště. K měření sil došlo při závodech pořádaných školou. Trať byla postavena náročně, pro žáky téměř dvakrát tak staré jako já. Samozřejmě jsem se bál a výsledkem byl pád a dojezd v poli poražených. Ostuda z neúspěchu se mi zdála strašná a rozhodl jsem se, že k dalším závodům už nenastoupím. Jenomže na sněhu jsem trávil každou volnou chvíli a mých zkušeností s lyžemi přibývalo. Příští sezónu, ač jsem tomu sám nechtěl věřit, dělal jsem dobrou konkurenci i starším chlapcům z naší školy. V té době si mne

Martin Čepek patří k nadějným žákům Spartaku Vrchlabí ve sjezdových disciplínách.

všiml trenér lyžařského oddílu v Rudníku a řekl mi, že budu-li chtít, mohu s nimi chodit trénovat. Po sezóně, pro mne docela úspěšné, mě trenér přihlásil ke zkouškám do sportovní třídy. Bylo to velké sousto. Rodiče se obávali, že dojíždění do Vrchlabí mne bude moc zatěžovat, ale již jsem svou příležitost nepustil a byl jsem přijat.

Lehké to však nebylo. Hodně mi pomohli kamarádi. Nebyl jsem sám, kterému při letní přípravě praskalo v zádech. Trenéři nám nic neodpustili. Bylo to nutné, protože na sněhu jsme se setkali s mnohem větší konkurencí, než na jakou jsme byli zvyklí. Jen dokončit obě kola závodu byl zpočátku povzbuzující úspěch. Na trati bylo třeba riskovat. Když to výjimečně vyšlo a od vítěze mne dělilo jen několik sekund, začal jsem si věřit. I rodiče se odhodlali k investici do bot a lyží. Z méně obsazených soutěží jsem si přivezl pohár nebo alespoň diplom. V dalším zimním období se mi někdy občas podařilo nechat za sebou soupeře, které jsem dříve považoval za nedostižný vzor. A nyní začaly nervy. Závod trvá obvykle jednu nebo dvě minuty a do té doby je nutno soustředit všechno své úsilí. Taktizovat se nedá, je nutno jet každou branku na nůž a přitom z ní nevypadnout. Sám by to člověk nedokázal. Trenér trvá na přesném provedení každé fáze obloky. Vyplývá z toho radostná dřina. Ale ani v únavě po tréninku nelze zapomínat na ostatní povinnosti.

Třeba se mi nikdy nepodaří reprezentovat naši zemi jako sjezdař, ale udělám pro to vše, co je v mých silách.

MARTIN ČEPEK

MOJE LYŽAŘSKÁ KARIÉRA

Všechno to začalo jednoho čtvrtedního odpoledne, kdy maminka přišla domů a řekla: „Romane, chtěl bys jet na jednodenní zájezd na hory?“ Já, tehdy ještě malý špunt, jsem se rozhodl, že pojedu. Bylo to velmi důležité rozhodnutí v mém životě, neboť tím jsem se dostal ke sportu jménem lyžování.

Od té chvíle uběhlo už mnoho času. Nejdříve jsem se musel naučit základ-

ní lyžařský postoj, první obloučky plužmo, první krstičky a pak teprve jsem poznal, co znamená slovo „vlek“. Pro mne to byla zázračná věc. Myslel jsem si, že to znamená konec šlapání a dřiny. Ale později jsem se přesvědčil o své chybě. Poté, co se mne ujal trenér, který si vybíral lyžaře pro svůj oddíl z veřejné lyžařské školy, jsem si užil dřiny a šlapání dost a dost, i když jel vlek. Tím jsem začal závodně lyžovat, i když investice byly veliké. Za oddíl Bohemians první sezónu, jež byla neúspěšná a smutná. Při prvních závodech jsem si zlámal levou nohu a celé lyžařské období jsem byl nemocen.

O rok později, při jednom ze soukromých zájezdů, tehdy to bylo ve Strážném, se ke mně připojil tehdejší trenér místní tělovýchovné jednoty. Navázal rozhovor o tom, jestli bych chtěl za TJ KRNAP Strážné lyžovat. Moje rozhodnutí by nemělo být unáhlené, a proto jsem řekl, že se ještě poradím s rodiči. Z toho všeho a ještě jiných událostí se v mé lyžařské legitimaci objevil takovýto text: „Souhlasím s přestupem do TJ KRNAP Strážné. Kohoutek.“ Přestup mi přinesl mnoho kladných podmínek, které jsem využil k dalšímu lyžařskému rozvoji. Koncem června se začalo uvažovat o tom, že bych se měl přestěhovat na Strážné a chodit přes zimu do sportovní třídy ve Vrchlabí. A skutečně se to v říjnu splnilo ještě ve větším rozsahu, než jsem přepokládal. Seznámil jsem se s novým třídním kolektivem a ve třídě jsem zůstal až do osmé třídy. Tehdy jsem také poznal, aniž bych si to uvědomil, velmi správného a dobrého trenéra, který nás vede k nejvyšším lyžařským metálům. A ještě také svého pozdějšího největšího kamaráda.

V zimě se dostavily první úspěchy zapříčiněné přestupem z Prahy do Krkonoš. Koncem sezóny dokonce zařazení na národní závody. To bylo vyvrcholení mé životní touhy.

Lyžování pro mě znamená všechno. Je to první sport, který jsem okusil závodně, a snad proto jsem u něho zůstal. Rád bych zvýšil své nevelké úspěchy na národních závodech a rád bych se probojoval na nějaký mezinárodní závod. Ale snad mám na to dost času. A i kdyby se mně to nepovedlo, budu mít z lyžování stále stejnou radost.

ROMAN CHLUMSKÝ

Po sezóně 1977—78 zbývá jen dodat, že Martin Čepek se stal nejúspěšnějším žákem své třídy a tříletý systematický trénink korunoval 7. místem v obřím slalomu v přeboru ČSR žactva na Grúni, nikdy však na startu nemá jisté, nebude-li poražen svým dobrým kamarádem Romanem Chlumským, který v uvedeném závodě skončil jedenáctý, nebo některým z dalších žáků třídy, jako je Petr Kašík, Drahomír Zuzánek, Aleš Havlák, Libor Vaňátko... Jejich pozoruhodný výkonnostní růst, vždyt před třemi léty teprve začínali a loni o nich ještě téměř nikdo nevěděl, je zákonitým výsledkem obrovské snahy, houževnatosti a tréninkové píle vkládané do celé sportovní přípravy družstva vrchlabské sportovní třídy.

PETR JIREŠ
ved. trenér ST ZDŠ ZN Vrchlabí

Roman Chlumský na přeboru TSM ve Vrchlabí

Odpovědnost provozovatelů lyžařských výtahových zařízení

Dnem 1. dubna 1977 nabyla účinnosti vyhláška č. 3 federálního ministerstva dopravy o přepravním řádu lanových drah, která nově upravila podmínky, za nichž se uskutečňuje přeprava cestujících, zavazadel a zásilek na všech pozemních i visutých lanových drahách.

I když vyhláška uvažuje i přepravu lyžařů, zabývá se jimi pouze okrajově. Stanoví např., že jako ruční zavazadlo lze vzít s sebou do kabiny bezplatně jednu lyže s holemi, že u kabínových lanových drah oběžného systému nakládá a vykládá lyže průvodčí lanové dráhy apod. Pokud jde o odpovědnost za přepravu lyží, rozlišují se případy, kdy cestující má lyže u sebe a je povinen na ně sám dozorovat a případy, kdy jsou umístěny v kabině na zvláštním místě nebo v nákladním vozíku sedačkové lanové dráhy, označeny jménem a adresou a kdy dohled na ně přísluší pracovníkům dopravce. V tomto druhém případě odpovídá dopravce za škody, které vzniknou úplnou nebo částečnou ztrátou lyží, nebo poškozením v době od převzetí k přepravě až do jejich vydání. Nahrazuje se skutečná škoda, které musí předcházet žádost lyžaře. Při určení výše škody se vychází z ceny v době ztráty nebo poškození, s přihlédnutím k míře opotřebení. Právo na náhradu škody musí být uplatněno do šesti měsíců ode dne, kdy lyže byly převzaty k přepravě, jinak zaniká. Dopravce je povinen vyřídit podanou reklamaci a zpravit poškozeného lyžaře do tří měsíců ode dne uplatnění reklamace.

Vyhláška, jako všechny podobné přepravní řády, upravuje výhradně problematiku spojenou s přepravou a výslovně stanoví, že se nevztahuje na lanové vleky.

Přeprava lyžařů na lanových vlecích, ani odpovědnost provozovatelů sjezdových drah není v současné době upravena žádným speciálním obecně závazným právním předpisem.

Pro některé horské oblasti byly sice vydány krajskými, příp. okresními národními výbory různé vyhlášky, které stanoví základní pravidla a ukládají některé povinnosti, avšak z hlediska lyžařského práva neřeší problematiku komplexně, ani ve svém souhrnu ne pokrývají všechny oblasti.

Pokud dojde proto v souvislosti s lyžováním ke způsobení škody, řídí se právní poměry především občanským zákoníkem, ustanoveními o obecné odpovědnosti. Podle této úpravy odpovídá provozovatel za škodu pouze tehdy, byla-li způsobena porušením právní povinnosti. Prakticky to znamená, že ke škodě musí dojít zavinením provozovatele, resp. jeho zaměstnanců. Sem patří kupříkladu případy úrazů nebo škod na věcech způsobené špatným stavem nebo špatnou funkcí výtahového zařízení (utržení kotvy, pád lana apod.), protože provozovatel výtahového zařízení ze zákona (§ 427 o. z.) odpovídá za škodu vyvolanou zvláštní povahou tohoto provozu. Svě odpovědností se v tomto případě nemůže zprostit. Pokud by škoda byla způsobena okolnostmi, které nemají svůj původ v provozu (na-

příklad při odbavování lyžaře pádem z kotvy) zprostit se odpovědností jen v případě, jestliže prokáže, že škodě nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat, tj. že pracovník provozovatele zabezpečující odbavení lyžaře udělal všechno pro jeho bezpečný nástup.

Problematictější oblast však představuje vymezení odpovědnosti provozovatelů sjezdových tratí. Jak už jsme uvedli, není v současné době platný právní předpis, který by jednotně stanovil, co se považuje za sjezdovou trať a jaké povinnosti má její provozovatel. Z iniciativy Horské služby ČSTV a právní komise Svazu lyžování ÚV ČSTV byl sice vypracován návrh právního předpisu, který zakotvuje odpovědnost provozovatelů lyžařských vleků za bezpečnost sjezdových tratí a ukládá jim některé další povinnosti (např. označovat sjezdové tratě podle mezinárodního značení obtížnosti, umístovat na nich varovné a informativní značky apod.), avšak realizace tohoto návrhu naráží na řadu administrativních překážek, vzhledem k neexistenci ústředního orgánu, který by měl povinnost návrh obvyklou cestou projednat. Obdobná situace je na Slovensku, s tím rozdílem, že tam se iniciativy ujalo ministerstvo lesního a vodního hospodářství SSR a návrh má formu zákona.

Do vydání tohoto právního předpisu, o jehož nutnosti a užitečnosti nelze pochybovat, je průkaz porušení právní povinnosti provozovatele velmi obtížný. Svědčí o tom i vydaná soudní rozhodnutí, z nichž pro ilustraci uvádíme výňatek z rozsudku obvodního a městského soudu v Praze. V uvedeném sporu se žalobce domáhal náhrady škody za úraz, který utrpěl na sjezdovce ve Spindlerově Mlýně. Rozsudkem soudu I. stupně byl návrh zamítnut s odůvodněním, že „v současné době není v žádném právním předpise zakotvena povinnost žalované organizace upravovat povrch lyžařských sjezdovek“. Žalobce se odvolal a uvedl, že žalovaná organizace měla k dispozici potřebné mechanizační prostředky a že její interní předpisy zakotvují povinnost tratě udržovat v řádném stavu. Odvolací soud po přezkoumání rozsudek soudu I. stupně potvrdil a v odůvodnění uvedl: „pouhý fakt, že žalovaná organizace má k dispozici mechanizační prostředky nepostačuje k osvědčení, že ručí za bezvadný stav sjezdovky. Samotná existence provozního řádu, ukládajícího jí závazek údržby sjezdovky by mohla být jen kritériem pro úvahu, zda žalovaná organizace tuto povinnost porušila“.

Je samozřejmé, že žádná právní úprava sama o sobě bezpečnost lyžařů nevyřeší. Vždycky zůstane určité riziko, stejné jako u ostatních druhů sportu: přecenění vlastních schop-

ností, opožděná reakce, nepozornost, neopatrnost, projevy únavy. Ale frekvence na sjezdovkách je tak velká, že lyžování se bez závazných pravidel provozu prostě neobejde. A právo tu musí sehrát stejnou roli, jako ve všech ostatních oblastech života: musí stanovit pro všechny přesná pravidla hry. Jde totiž o hru, kterou dnes hrají milióny.

JUDr. VĚRA ŠEMBEROVÁ

Steve McKinney 198,020 km/hod.

Letošní letmý kilometr v Cervinii na západním svahu Malého Matterhornu přinesl další přiblížení magické hranice rychlosti 200 km/hod. na lyžích. Nejdříve 13. července dvacetipětiletý Američan Steve McKinney překonal dosavadní světový rekord svého krajana Toma Simmonse 194,489 km/hod. rychlostí 196,507 km/hod. Rychlosti větší než dosavadní rekord dosáhl také druhý Švéd Lindberg 194,805 a třetí Američan Boschmann 194,595. Den předtím byl nejrychlejší Lindberg 190,981 km/hod., McKinney byl až pátý rychlostí 189,673 km/hod.

Nový světový rekord měl však trvat jen 24 hodin. Další den za ideálních podmínek a teploty +7 stupňů C nejdříve zaznamenali rekordní výkon Kanadčan Terry Watts a Walter Caffoni (Itálie) shodnou rychlostí 197,477 km/hod. Potom však na stometrovém měřeném úseku se stal opět světovým rekordmanem McKinney, který dosáhl času 1,081 sek., což znamenalo rychlost 198,020 km/hod.

-tr-

Jizerská padesátka

Již v letních měsících pořadatelé Lokomotivy Liberec připravovali 12. ročník Jizerské padesátky — Memorálu Expedice Peru 70, který je čs. lyžařským závodem s nejmasovější účastí. Rok od roku získává větší oblibu a poslední lednovou neděli se tradičně stává dostaveníčkem vyznavačů lyžování a obdivovatelů „pěkných terénů Jizerských hor. Dvanáctý ročník se koná 28. ledna 1979 se startem v 9 hod. v prostoru Hrabětic a cílem v Bedřichově. I příští rok se očekává početná mezinárodní účast, zejména z NDR.

V prvním ročníku Jizerské padesátky bylo jen 52 startujících, v pátém 2164, v desátém ročníku rekordní počet 8974 a letos 6558 lyžařů ze 7355 přihlášených. Uzávěrka přihlášek, které přijímá Lokomotiva Liberec, Jablonecká ul. 21, 461 04 Liberec byla 30. listopadu. Pořadatelé však museli předčasně ukončit příjem přihlášek, o které při omezené účasti projevil zájem 7900 lyžařů.

-tr-

Fotografie na první a třetí straně obálky Ivo Petřík, na druhé straně Jiří Kotland a Jaroslav Trousil, na zadní straně obálky Jaroslav Trousil.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, Karol Eidlpes, Petr Jireš, PhDr. Stanislav Olšák, Ladislav Podrouček, Jaroslav Trousil a archiv.

Príliš sa ponáhľame

Nové opatrenia sledujúce zvyšovanie výkonnosti športovcov sa pomaly dostávajú do „krvi“ organizmu celej našej telovýchovnej organizácie. System stredísk prekonal — môžeme povedať — detské choroby a stáva sa účinným prostriedkom výchovy talentovaných športovcov. Pravda, ak má celý system plniť bezo zvyšku svoje poslanie, treba mu venovať sústavnú pozornosť, tak, ako to veľmi výrazne stanovilo aj XIII. zasadanie ÚV ČSZTV, na ktorom sa vytýčili cesty, prostriedky a ciele.

Jedným z trvalých problémov je správny výber talentov do stredísk, vzájomné prepojenie a návaznosť, zosúladienie záujmov tak jednotlivých stupňov stredísk, ako aj oddielov telovýchovných jednot. Bez takejto úzkej, v porozumení vedenej spolupráce si nevieme predstaviť dobrú prácu stredísk a plnenie ich poslania. A práve výber talentov do stredísk je často predmetom rôznych úvah a názorov. Veľmi často počutý názor, že výber nezodpovedá potrebám.

Prečo je práve výber talentov tak aktuálnym? Preto, lebo nesprávny výber, aj keď pri tom rešpektujeme vhodne a maximálne podmienky, môže znehodnotiť všetko úsilie stredísk. Vybrať vhodný typ športovca pre určené športové odvetvie znamená poznať správnu kombináciu celeho komplexu žiadúcich vlastností, čo nie je jednoduché a ani ľahké. Súčasné skúsenosti ukazujú, že výber je možný je však pri tom treba rešpektovať rad antropometrických, fyziologických, výkonnostných a ďalších ukazateľov u ktorých existuje vzájomná tolerancia v detstve i dospelosti. Závery našich telovýchovných teoretikov a lekárov hovoria, že je lepšie robiť prognózu do budúcnosti z hodnôt vo veku 8—11 rokov, ako napr. vo veku pubertálnom. Výhodná je tiež prognóza robená v období popubertálnom, pravda, pokiaľ už nie je na špeciálnu prípravu neskoro. To určuje dané odvetvie športu.

Zdá sa, že tieto veci nemáme vo všetkých druhoch športu dobre premyslené a prepracované. Dokazujú to skúsenosti lyžiarov. Hovoril o tom na plenárnom zasadaní VLZ SÚV ČSZTV okrem iných aj tréner Ján Terezčák. Upozornil na skutočnosť, že z nášho špičkového lyžovania odchádza príliš veľa mladých pretekárov, ktorí vlastne ešte nedosiahli vrcholu svojich možností. Podčiarkol, že sami týchto mladých pretekárov príčas odpisujeme. Stačí, ak nepodá v jednom-dvoch pretekoch očakované výkony a už sa s ním lúčime. Zabúdame na to, že — hlavne v klasických disciplínach — dosahujú svetové výkony lyžiar prave vo vyššom veku, okolo 25—30 rokov. Príkladov by sme mohli uviesť neúrekom, za všetkých spomeniem G. Kulakovú, H. Takalovú, I. Formu...

Máme veľa talentovaných detí. Otázkou je, či vieme s týmito talentovanými deťmi pracovať a viesť ich, uplatniť v tréningovom procese všetky poznatky a výskumy teórie. Stáva sa nám, že do popredia sa so svojimi výkonomi dostane mladý človek a my od neho chceme už trvale vrcholné výkony. Má na tom záujem hlavne tréner, niekedy aj rodičia v snahe, aby to bol práve ich zverenec, ich dieťa, o ktorom sa bude hovoriť. V je-

ho vekovej kategórii je na špiči, prekvapuje víťazstvami na pretekoch a zrazu sa nám tento talent stráca. Príčiny? Vidíme ich hlavne v preťažení takéhoto mladého pretekára, jeho organizmu a z toho vyplývajúcej únavy fyzickej i psychickej. Príde čas puberty a s ňou sprievodné znaky. Potom stačí čiastočný neúspech a v myslení mladého človeka dochádza k zlomu. Keď si k tomu ešte prirátame pochopiteľnú snahu rodičov, aby ich dieťa malo v prvom rade zabezpečennú kariéru, dochádza k nechuti zvyšovať tréningové dávky, dôraz sa kladie predovšetkým na školu a prípravu na život. Dieťa, ktoré doteraz bolo navyknuté na víťazstvá, sa dostáva do stresových situácií, čo vedie k celkovému ochabnutiu úsilia a chuti do športovania. Tak sa nám len na Slovensku stratili také talenty ako boli Bobrovský, Hovorková, Hojstričová, Jurečková, Grantnerová, Lopušná — celý jeden ročník!

Nenúťme dieťa k vrcholným výkonom za každú cenu. Ak sme už vybrali jedina do niektorého športového strediska, potom s ním pracujeme citlivo a uplatňujeme aspoň tie poznatky, ktoré nám poskytli výsledky X. medzinárodného kongresu INTERSKI vo Vysokých Tatrách. Nemôžeme si dovoliť prepych neustále vyberať talentované deti a tie rovnako neustále strácať. Stojí nás to veľa peňazí, námahy a dopláčame na to. Veľmi výstižne o tom hovorili na celoslovenskej porade pracovníkov základného lyžovania v Považskej Bystrici predsa KZL VLZ SÚV ČSZTV Martin Vápeník a primár dr. Ladislav Haško. Prizvukovali, že v našom lyžiarskom hnutí sa s materiálmi INTERSKI nepracuje dostatočne pružne, negujeme niektoré závery a výsledkom je to, že síce patríme k špičke v žiackom lyžovaní, no v kategóriách dorastu a juniorov už nepočujeme o tých, čo v žiackých tak oslňovali.

Ďalším, doteraz existujúcim otáznikom, je nutná spolupráca a návaznosť práce oddielov a športových stredísk. Tak, ako hore spomínané plenárne zasadanie ÚV ČSZTV jasne dokumentovalo, je nemyšliteľné, aby strediská mohli odvádzať dobrú prácu a vykazovať dobré výsledky bez spolupráce s oddielmi. Žiaľ skutočnosť je taká, že naše lyžiarske oddiely sa od práce s mládežou v poslednom čase akosi dištancujú a spoliehajú sa na prácu stredísk. To však je pomýlený názor, lebo základom zostávajú oddiely a základná výuka lyžovania, citlivá a zodpovedná práca cvičiteľov i trénerov v oddielov. Potom by sa nemohlo stať, že je problémom naplniť všetky stupne športových stredísk talentovanými jedincami.

KAROL EIDLPES

Helena Šikolová patrila k neúspešnejším čl. běžkyňin v historii 75 let organizovaného lyžování

Mladý sduženář roku 1978

Trenérská rada a politickovýchovná komise závodu sduženého vyhlásila na počest 30. výročí Února a 75. výročí čl. organizovaného lyžování již III. ročník soutěže o získání titulu Mladý sduženář roku 1978. Proti dřívějším ročníkům nastala změna v tom, že soutěž se vyhlásila zvlášť pro kategorie žactva a dorostu umístěných do 6. místa v celostátním žebříčku. Toto opatření se ukázalo správné, těžko lze hodnotit a srovnávat žáka mladšího se starším dorostencem. Hodnotila se lyžařská výkonnost v sezóně, školní prospěch, chování a společenská angažovanost. Lze velmi kladně hodnotit práci všech trenérů závodu sduženého na úseku masového rozvoje, neboť proti minulým rokům vzrostl počet sduženářů na dvojnásobek. V kategorii žactva bylo hodnoceno ve výkonnostním žebříčku sezóny 1977—78 celkem 74 závodníků, v kategorii dorostu 42.

Výsledky soutěže v kategorii žactva:

1. Tomáš Ploc (Jiskra Harrachov) 156 bodů, 2. Lad. Pleštil (Tofa Albrechtice) 144 b., 3. M. Štěpánek (Seba Tanvald) 139 b., 4. J. Marek 133 b., 5. M. Pelant (oba Slávia VŠST Liberec) 128 b., 6. Zd. Pivrnec (Naveta Jablonec) 110 bodů.

Výsledky v kategorii dorostu:

1. M. Kumpošt (SVS-M Dukla Liberec) 157 bodů, 2. O. Houška (Seba Tanvald) 148 b., 3. Vojkůvka (TJ Rožnov) 136 b., 4. R. Kumpošt (Slávia VŠST Liberec) 131 b., 5. Ivo Peterka (SVS-M Dukla Liberec) 122 b., 6. Plecháč (SVS-M Vrchlabí) 116 bodů.

Oficiální vyhlášení soutěže a předání cen bude při skokanských závodech v polovině října v Lomnici nad Popelkou. Tato soutěž úspěšně pomáhá při prohlubování politickovýchovné práce mezi mladými sduženáři.

-šv-

Z konference předsedů PVK

Na konferenci předsedů politickovýchovných komisí KV ČSTV přednesl hlavní referát doc. dr. Jaroslav Marek. Z jeho vystoupení přinášíme několik stručných poznámek.

● Hlavním cílem tělovýchovného hnutí je vedle rozvoje tělovýchovy ve všech formách také politická výchova členů ČSTV. Největší chybou, kterou děláme, vidíme v tom, že tato práce spočívá jen na politickovýchovných komisích. Musíme však prosadit politickovýchovnou práci především mezi cvičiteli a trenéry. Jsou těmi, kdož na sportovce nejvíce působí a jejich práce je nepřetržitá. Nemůžeme přece politickovýchovnou činnost začínat a končit se začátkem a koncem schůzí!

● Smyslem ideologické práce je splnění sportovních cílů. K čemu jsou dobré výsledky politickovýchovné práce ve vrcholovém středisku, když sportovní výsledky jsou špatné. Tak jako na závodech je politická práce zaměřena ke splnění pracovních úkolů, tak to musí být i ve sportu.

● Novinkou v socialistickém soutěžení je možnost zapojit do soutěže mládežnický kolektiv, i když dospělí zapojení nejsou. Chystáme také nové formy socialistického soutěžení, neboť

vyvstala otázka co dál po získání a obhájení titulu Vzorový I. stupně.

● Výměna členských legitimací musí být významnou politickou akcí, při které bychom se měli dostat do kontaktu s každým členem ČSTV. Chceme, by zmizeli ti členové, kteří jsou evidováni jen na papíře.

● Vitáme spolupráci SSM s tělovýchovou. Víme, že pořádají mnoho sportovních akcí, většinou politicky angažovaných. Co nám je však tato angažovanost platná, když svazáky nezískáme do našich řad. Teprve jejich členství v ČSTV je přínosem pro rozvoj politickovýchovné práce.

● Často slyšíme stížnosti na nedostatek politickovýchovných, metodických a dalších materiálů nezbytných pro činnost jednot. Ale materiálů je dostatek! Tělovýchovný tisk pokrývá většinu potřeb. Jejich odběr je však malý. V žádné jednotě ani oddíle by neměla chybět knihovnička tělovýchovných periodik a knižních publikací.

Nadějní mladí čs. sjezdáři. Zleva Miroslav Kolář, Miroslav Schimmer, Pavel Žurek a Jiří Vach

Letní aktivita mladých sdruženářů

Jako každoročně probíhá i letos letní liga mladých sdruženářů — žáků. Mohli jsme se s nimi setkat v areálu skokanského můstku s umělou hmotou Slávie VŠST Liberec, kde se uskutečnilo druhé kolo za účasti 23 starších a 13 mladších žáků z Rožnova pod Radhoštěm, Harrachova, Semil, Lomnice nad Popelkou a Liberce. Skákal se na malém můstku s normovým bodem 25 m, běžecká trať byla dobře připravena v Lidových sadech. V kategorii mladších žáků zvítězil Martinec ze Semil s 407,10 b., ze starších byl první Spratek z Lomnice nad Popelkou s 413,8 b.

-plo-

● IV. ročník Ceny Lomnice nad Popelkou ve skoku na lyžích na můstku s umělou hmotou vyhrál Leoš Škoda s 242,1 b. (66,5 a 68 — nový rekord můstku) před Jánem Táncozem 233,6 (65 a 67) a Jozefem Ruskem 226,7 (64 a 65 m).

Předplatné Lyžarství

Dostáváme do redakce řadu stížností, že časopis Lyžarství je těžko k dostání v prodejnách PNS. O náš odborný měsíčník projevují příznivci lyžování stále větší zájem. Zajistěte si proto včas nový ročník časopisu celoročním předplatným 36 Kčs. Kromě PNS můžete zaslat objednávku na adresu redakce Lyžarství, 115 88 Praha 1, Klimentská 1.

V Praze dostanete jednotlivá čísla v prodejně Olympie v Praze 1, Hybernská 34.

Brněnská mládež o přebor lyžařských škol

Letošní příznivá zima umožnila brněnským lyžařům uspořádat řadu akcí masového a náborového charakteru. Jednou z nejlépe organizačně připravených a díky pěknému počasí plně zdařených byl I. přebor brněnských lyžařských škol, který z pověření komise sportovního a masového lyžování VSL MěstV ČSTV v Brně uspořádala TJ Turistů a lyžařů Brno.

Ideální sněhové podmínky cvičného svahu TJ TL Brno v oblasti Českomoravské vysočiny a početná účast vytvořily rámec, do kterého dobře zapadlo nadšení dětí z lyžařských škol brněnských oddílů. V urputnosti a nadšení předchýly mnohé závodníky i vyšších soutěží.

Na startu se sešla mládež ve věku 8 až 15 let v počtu 128 startujících. Podmínkou účasti bylo samozřejmě,

že se nejedná o závodníky. Přeboru se zúčastnili ti neúspěšnější z lyžařských škol TJ Tesla Brno, KPS Brno, Zbrojovky, ZKL, RH Brno a frekvenciantů lyž. školy při ÚTK v Brně. Soutěž se pořádala současně o odznak Lyžař ČSR, který na trati s 23 kontrolními brankami získalo 107 dětí.

Potěšitelnou skutečností byl nejen průběh soutěže, ale i účast zástupců krajského a městského výboru svazu lyžování. Dobré organizační zabezpečení se setkalo s příznivým ohlasem u rodičů dětí i u místních občanů. Lze si jen přát, aby obdobné soutěže, které jsou nejen propagací lyžařského sportu, ale i vžitkou dobrou prací lyžařských oddílů, se staly pravidelnou součástí jejich činnosti.

LADISLAV PODROUŽEK

Vladimír Hladík, Zdeněk Slaviček a doc. ing. J. Balátě, předseda VSL MěstV ČSTV v Brně při vyhlášení výsledků I. přeboru brněnských lyžařských škol, který uspořádala TJ Turistů a lyžařů Brno

KRÁSA našich hor

Zimní krása našich hor je oceňována nejen našimi lyžaři, ale i četnými zahraničními hosty. První obrázek je z pěkné scenérie Plání v Krkonoších, druhý je z jarního lyžování na Chopku a třetí ukazuje pěkné krkonošské terény v pozadí se Sněžkou.

ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU TĚLESNÉ VÝCHOVY

lyžařství

ROČNÍK 64 ♦ ŘÍJEN 1978 ♦ Kčs 3,—

10

Významné okamžiky čs. lyžování

Při jubileu 75 let čs. organizovaného lyžování připomínáme našim čtenářům několik významných okamžiků. Na prvním obrázku předseda vlády ČSSR Lubomír Štrougal na letošní Mezinárodní univerziádě v lyžování ve Špindlerově Mlýně blahopřeje čs. štafetě k druhému místu za SSSR (Beran, Kyncl, Böhm a zakrytý Zahourek). Na druhém snímku Helena Šikolová, která patří k nejúspěšnějším čs. běžkyním, po vybojování čtvrtého místa na 10 km na MS 1970 ve Vysokých Tatrách (na ZOH 1972 v Sapporu na 5 km Šikolová získala bronzovou medaili). Na třetím obrázku předseda ÚV ČSTV Antonín Himl a místopředseda Rudolf Dušek odevzdávají mistru světa v letech na lyžích Karlu Kodejškovi odznak a diplom zasloužilého mistra sportu.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

JUBILEUM
ČS. LYŽOVÁNÍ

PŘÍPRAVY
ZOH 1980

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁŇCE ZÁBĚR Z JARNÍHO LYŽOVÁNÍ NA PĚKNÝCH TERÉNECH NA CHOPKU, KAM SE LYŽÁŘI JIŽ ZASE TĚŠÍ V NOVÉ SEZÓNĚ. — EFEKTNÍ PRVEK LYŽAŘSKÉ KRASOJÍZDY ZPESTŘIL PŘESTÁVKU TRÉNINKU ČLENŮ TSM JASNÁ

lyžařství

Ročník 64

Číslo 30

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eidlpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ulice 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1. dní předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřichská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. září 1978.

ISSN - 0323 - 1445

Do dalšího funkčního období

Kampaň předsjezdového období lyžařů před V. sjezdem ČSTV po výročních členských schůzích oddílů, konferencích okresních a krajských svazů, dále pak národních konferencích v Praze a Bratislavě vyvrcholila III. konferencí Svazu lyžování ÚV ČSTV předposlední zářijovou sobotou v Praze v kongresovém sále hotelu Inter-Continental. Charakteristickým rysem všech těchto aktivit až po federální svazovou konferenci byla vysoká aktivita funkcionářů i členů lyžařských oddílů při plnění hlavních úkolů. Bylo patrné, že proti minulým létům se prohloubila politickoorganizační příprava a zlepšila se obsahová úroveň zasedání.

Průměrná účast na výročních členských schůzích oddílů dosáhla 77 %, což svědčí o vysoké aktivitě členstva lyžařských oddílů. Kladně je možno hodnotit i průběh okresních konferencí svazů s průměrnou účastí delegátů s hlasem rozhodujícím 81,5 % a krajských konferencí s 83,6 % delegátů. Předsjezdové přípravy a příprava na III. konferenci Svazu lyžování ÚV ČSTV vrcholily na konferencích národních svazů. Obě tyto konference se vyznačovaly vysokou úrovní organizační připravenosti, jednoznačným ideovým zaměřením, kvalitními zprávami o činnosti a obsahově bohatou diskusí. Při hodnocení průběhu předsjezdových příprav je třeba zdůraznit, že rozhodující vliv na jejich obsahovou náplň měly výsledky XI. plenárního zasedání ÚV KSČ, které oživily duch náročnosti a kritičnosti v celém životě naší společnosti a především při plnění úkolů uložených XV. sjezdem naší strany. Závěry XI. zasedání ÚV KSČ zůstávají pro nás vodítkem a dávají nám poučení, s jakou náročností bychom měli přistupovat k hodnocení naší práce a k schvalování plánu rozvoje na další funkční období.

Podle závěrů projednávaných na konferencích směřovaly kritické připomínky především k nedostatku funkcionářských kádrů zejména pro práci s mládeží, nedostatečné oceňování práce dobrovolných funkcionářů a obtíž s jejich uvolňováním, nedostatku lyžařského materiálu a lyžařského zařízení, nedostatečné informovanosti oddílů a okresních svazů od řídicích orgánů.

V obsáhlé zprávě o činnosti v uplynulém pětiletém funkčním období předseda VSL ÚV ČSTV Karel Smola konstatoval, že úkoly stanovené perspektivním plánem svazu byly úspěšně splněny. To je však polovina celé problematiky. Rok od roku se zvyšuje počet lyžujících občanů a celostátní statistiky dokazují, že již byly překročeny tři milióny těch, kteří občas využívají blahodárného vlivu pohybu na lyžích v zasněžené přírodě na lidský organismus. Nepoměr lyžující veřejnosti k organizovanosti v lyžařských oddílech je však příliš vysoký. Příčin tohoto stavu je celá řada, počínaje růstem životní úrovně, velké motorizace našeho obyvatelstva a konče například i určitou nechuť k organizovanosti. Další rozvoj a organizovanost brzdí již několik let trvající kritický nedostatek lyžařské výzbroje, především běžeckých lyží, přepravních zařízení na horách, tj. lanových drah a lyžařských vleků a nedostatečné služby téměř ve všech horských střediscích.

Zajišťování dalšího rozvoje organizační a členské základny bude jistě velmi obtížné a jeho úspěšné plnění předpokládá soustavnou a cílevědomou práci všech lyžařských orgánů. Bude třeba vytypovat nejen oblasti, ale i konkrétní místa, kde jsou pro lyžování všechny podmínky.

Ve srovnání s rokem 1973 vzrostl počet oddílů celkem o 23, z toho v ČSR o sedmáct a v SSR o šest oddílů. Činnost vyvíjí v ČSSR již 943 oddílů s 54 275 členy, z toho v českých krajích 37 875 a na Slovensku 16 400 členů. Ke splnění plánu v oblasti rozvoje masové základny do roku 1980 je třeba založit ještě 19 oddílů a získat 725 členů. Celkem je evidováno 10 069 cvičitelů a trenérů a za posledních pět let se jejich počet zvýšil o 1750. Federální svaz eviduje 142 ústředních rozhodčích a 404 rozhodčích I. třídy. U těchto důležitých funkcionářů je nepříznivý vysoký věkový průměr 52,6 roku a významným úkolem zůstává „omladit“ sbor rozhodčích.

Pokud se týká hodnocení výsledků čs. reprezentantů v mezinárodních soutěžích s. K. Smola konstatoval, že v první polovině volebního období bylo dosaženo velmi dobrých výsledků a pak následoval značný pokles ve výkonnosti. V letošním a uplynulém roce nesplnili čs. lyžaři dané předpoklady a jejich výsledky byly zklamáním. Je třeba, aby především trenéři a sami závodníci přistoupili ke své přípravě a k závodům s největší odpovědností, náročností a s cílem odvést to, co se do nich vkládá a dosáhnout výsledků, které budou odpovídat materiálním podmínkám. Vyžaduje to mnoho úsilovné práce a maximální snahu pro dosažení nejlepších výsledků, je to však existenční záležitost vrcholového lyžování v naší zemi. Do budoucna budou lyžařům vytvořeny takové podmínky, jaké odvedou výsledky. Tato zásada — zásada socialistického odměňování a vytváření podmínek se uplatní v praxi i při zajišťování rozvoje vrcholového lyžování.

Konference vytyčila hlavní úkoly na další pětileté funkční období, v němž zásadní směrnicí pro naši práci zůstávají závěry XV. sjezdu KSČ a rozhodující dokumenty ÚV ČSTV.

Obětavou práci lyžařských činovníků v uplynulém funkčním období ocenil ve svém diskusním příspěvku vedoucí delegace ÚV ČSTV místopředseda dr. Rudolf Dušek. Předsedou svazu byl opět zvolen Karel Smola. Konference byla ve znamení jubilea 75 let čs. organizovaného lyžování.

JAROSLAV TROUSIL

Konec specializace

V Paříži se konaly 8.—10. června tak zvané Dny FIS, v jejichž rámci se sešla rada komisi Mezinárodní lyžařské federace (FIS), mezi jinými i komise alpského lyžování pod vedením Honoré Bonneta a komise Světového a Evropského poháru za předsednictví Serge Langa. Nejen tyto komise, ale i řada dalších — komise alpských tratí, materiálová a pravidlová komise se vedle běžné problematiky vážně zabývaly otázkami dalšího směru rozvoje sjezdových disciplín. Hlavním problémem, o kterém se nejvíce diskutovalo, byl problém specializace na jednotlivé disciplíny.

Tento směr, který byl alpskými státy v honbě za medailemi a propagací jednotlivých značek výrobců lyží tvrdě propagován, vedl k jasnému rozdělení špičkových sjezdařů na dvě skupiny — sjezdaře a slalomáře. Neustále se zvyšující rychlosti a z toho vyplývající i větší obtížnost tratí kladla stále větší časové nároky na speciální sjezdařskou přípravu, takže ten, kdo chtěl uspět ve sjezdu, neměl už čas na trénink dalších disciplín. To znamenalo prakticky konec univerzálních sjezdařů z dob Sailera či Killyho a na snahu dosáhnout úspěchu ve všech disciplínách doplatili řadou neúspěchů a možná i ukončením kariéry i taková esa, jako např. Gustav Thöni. Tento stav ale současně vedl i ke zvyšování nákladů na přípravu reprezentačních družstev, protože lyžařské svazy zajišťovaly místo jednoho družstva týmy dva, a pokud by měla specializace pokračovat stejným tempem, v krátké budoucnosti by nutně došlo i ke specializaci na slalom a obří slalom. A toto finanční a materiální břemeno donutilo i největší zastánce úzké specializace (např. Rakušany), mnohdy do tohoto názoru tlačeny především velkými výrobci lyží, vážně uvažovat o návratu k univerzálnosti.

Nezaujaté odborníky k tomu vede i skutečnost, že v závodech ve sjezdu neustále klesá počet účastníků a v posledním roce došlo k velkému poklesu zájmu mládeže o závody ve sjezdu. O této problematice bylo dlouho diskutováno a přes nejednotnost v podrobnostech se prakticky všichni přítomní členové komisí (většinou vyjadřující i názory svých národních svazů) sjednotili v tom, že je třeba podniknout taková opatření, která by zabránila dalšímu rozvoji specializace a dosáhlo se tak návratu k univerzálnosti. Nemůže to být samozřejmě náhle nějakými administrativními opatřeními, ale postupným vytvářením podmínek. Především je nutno zarazit tendenci zvyšování rychlosti ve sjezdu, stavět tratě technicky náročnější a současně přibližovat obří slalom více sjezdu. Nový předpis pro stavbu tratí v obřím slalomu, který platil v uplynulé sezóně, byl kladně hodnocen. Dále je nutno upravit v budoucnu termínovou listinu tak, aby umožňovala

Čs. reprezentant Bohumír Zeman, vítěz Světového poháru Ingemar Stenmark a Jugoslávec Bojan Križaj patří k výrazným aktérům mezinárodních závodů sjezdařů

ve sjezdových disciplínách?

všem řádnou přípravu na závody ve sjezdu. Doporučuje se například, aby závodem ve sjezdu MS a ZOH končily a nikoli začínaly. Současný stav, kdy MS a ZOH sjezdem začíná, vede k tomu, že ti, kteří mají naději na umístění ve slalomu a obřím slalomu, nechtějí riskovat zranění a také vedoucí družstev samozřejmě nasazují do sjezdu specialisty.

Okamžitou pomocí pro zvýšení zájmu o sjezd je rozhodnutí o povolení závodu ve sjezdu na dvě kola na tratích, které nemají předepsaný výškový rozdíl, i v tom případě, že předepsaná trať je blíže než 500 km (dosavadní pravidlo) a počítat sjezd na dvě kola za nepříznivých sněhových podmínek do klasifikace SP a EP. Současně byla zrušena stávající přírůžka bodů FIS. A ve Světovém poháru je znovu zavedeno bodování kombinace — v sezóně 1978—79 budou započítány čtyři kombinace.

Zvýšení zájmu o kombinaci by prospělo i udělování medailí za trojkombinaci na ZOH. Zkrátka odpovědní funkcionáři sjezdového lyžování jsou toho názoru, že je nutno udělat vše pro to, aby se zarazila další specializace a byl kladen daleko větší důraz na univerzálnost, což znamená hodnocení trojkombinace a kombinace sjezdu se slalomem a obřím slalomem.

Dalším přijatým návrhem je návrh místopředsedy komise SP A. Ogiho (Švýc.) a Itala M. Cotelliho. Navrhují nový systém soutěží FIS. Jejich návrh vychází z kritiky současného stavu, kdy jedinou kvalifikací k účasti na závodech SP a EP jsou FIS body, získané na jakémkoliv závodě FIS. Dosavadní praxe ukazuje, že nejlepší body FIS se většinou nezískávaly na nejkvalitnějších závodech — tedy ve SP a EP, ale na „obyčejných závodech“ FIS. V průběhu uplynulé sezóny byla řada závodníků, kteří byli losováni v první skupině SP, ale nikdy se neumístili mezi prvními patnácti. Podstatou návrhu Ogiho a Cotelliho je rozdělení závodů do tří úrovní — závody FIS jako úroveň základní, dále EP a jako soutěž nejvyšší SP. Závod-

ník by na základě dosažených výsledků postupoval z nižší soutěže do vyšší, v níž by ale musel po celou sezónu dokazovat, že si výkonnost stále udržuje. Zásadně by určité procento závodníků postupovalo a sestupovalo vždy na konci sezóny, ale i v průběhu sezóny v určitých termínech by určitá malá část (3—4) postupovala a sestupovala. Jde tedy v podstatě o jakousi ligu jednotlivců, která by měla zaručit, aby v nejvyšší soutěži byli opravdoví ti nejlepší a aby toto zařazení neměli „pod penzi“ (což současný systém bodů FIS umožňuje). I když je tento návrh převratnou novinkou, byl přijat drtivou většinou příznivě realizovat by se však dal nejdříve v sezóně 1980—81. Je nutno vyřešit řadu problémů (např. počet závodů v jednotlivých úrovních, způsob kvalifikace při přechodu na nový způsob, problematika technického zabezpečení kvalifikace během sezóny, používání bodů FIS atd.). Proto byla ustavena pod vedením A. Ogiho komise, která má předložit konkrétní návrhy řešení.

Velká pozornost byla věnována právě SP 1978—79. Zásadně se nemají pravidla SP měnit do roku 1980, byl však poněkud změněn způsob bodování. Byly zařazeny znovu kombinace a v posledních třech závodech v každé disciplíně bude bodováno prvních 25 závodníků, tzn. první závodník obdrží 25 b. a 25. závodník 1 bod.

Od roku 1980 by mělo být ve SP maximálně 26 závodů (ve všech disciplínách dohromady). Vleklá diskuse z minulých let v obtížnosti sestavení kalendáře SP byla ukončena usnesením, že budou určeny termíny a disciplíny a místa závodů na základě konkursů. SP by neměl být nadále, jak řekl S. Lang, terorizován tradičními pořadateli jako je Val d'Isère, Wengen, St. Anton apod. Současně bylo určeno i přidělení závodů do zeměpisných oblastí, v alpských zemích nemají být více jak čtyři závody. Finále SP se bude střídát periodicky takto: jedenkrát alpské země, jednou Amerika, jednou ostatní oblasti. Kvůli účasti ve SP se nemění, každý zá-

vodník však musí v příslušné disciplíně mít méně jako 60 FIS bodů.

V EP nedochází k podstatným změnám. Bylo však rozhodnuto nepřipustit nadále ke startu závodníky nad 100 FIS bodů v jednotlivých disciplínách.

K podstatným změnám dochází v organizaci Světové série, která se stává jakousi zkušební pro eventuální změny ve SP. Koná se letos celá v Itálii a bude zahájena sjezdem v Bormiu, na nějž naváže slalom v Livignu, obří slalom ve Fulviu a bude zakončena paralelním slalomem v Planco Roma. Zásadní změnou je losování v obřím slalomu, které má pomoci sjezdařům ke kvalifikaci do finále v paralelním slalomu (prvních 32 závodníků z obřího slalomu postupují do paralelního slalomu). V první skupině obřího slalomu budou losováni první tři ve sjezdu a slalomu (bez ohledu na jejich body FIS v obřím slalomu) a doplnění na patnáct dalšími závodníky podle bodů FIS v obřím slalomu, 4. až 6. ze sjezdu a slalomu budou losováni ve druhé skupině a 7. až 9. ve skupině třetí. Paralelní slalom postaví jeho „duchovní otec“ H. Bonnet novým způsobem, protože podle jeho názoru (i řady dalších) současné „americké“ pojetí paralelu nezaručuje jeho další rozvoj a jeho eventuální zařazení do programu MS a snad I ZOH.

Dlouze bylo diskutováno o problematice periodicity MS:

Byly navrženy dvě varianty:

- a) MS jako taková by se nekonal a každoročně by byl mistrem světa vyhlášen vítěz Světového poháru,
- b) konat MS v každém lichém roce a ZOH nehodnotit.

První varianta byla prosazována experty, kteří využívají různým způsobem popularity SP a jejichž tendencí vůbec je předřít veškeré dění ve sjezdových disciplínách jeho zájmům. To je velmi nebezpečná tendence, která by mohla mít neblahý vliv na rozvoj sjezdových disciplín ve státech, jejichž hlavním cílem není jen účast a výsledky ve SP, a které také pro tuto účast nemají zatím podmínky. Druhá varianta se zdá pro podporu rozvoje sjezdových disciplín na celém světě účelnější, ale byly obavy, že by nastala řada problémů organizačních. Přes dlouhou diskuzi se nepodařilo ujednotit názory a bylo doporučeno zatím zůstat u současného stavu — jednou za čtyři roky s tím, že vyhlášení titulů MS na ZOH, především v trojkombinaci musí být zajištěna daleko větší důstojnost a publicita než dosud.

Dále byla projednána řada dalších drobnějších problémů, které se objevily v průběhu uplynulé sezóny a budou zpracovány jako doplňky k pravidlům a pokynům FIS.

Domnívám se, že toto pařížské zasedání bylo svým způsobem historickým. Znamená totiž určitým způsobem konec nekonečných diskusí o tom, co by se mělo a nemělo dělat a začátek konkrétní práce na vypracování systému, který by pomohl rozvoji sjezdových disciplín na celém světě.

Doc. Dr. JAROSLAV BOGDÁLEK, CSc.
člen alpské komise FIS

Komise FIS pro závodní výzbroj bilancuje

Už jsme téměř zapomněli na události ve Val d'Isère, Sv. Mořici a Cortině v zimě 1974—75. Tenkrát poprvé v ucelenější formě se objevily v závodech vně plastifikované závodní kombinézy, které umožňovaly dostat se ze startu dolů do cíle v ještě větších rychlostech nežli v oblečení starém. Nikdo, ani závodníci, neměli odvahy říci, jakým nebezpečím plastifikovaná kombinéza je, jakou rychlostí je schopna katapultovat závodníka mimo trať při pádu. Situaci zachránil osobně předseda FIS Marc Hodler, který zakázal s okamžitou platností používání plastifikovaného oblečení.

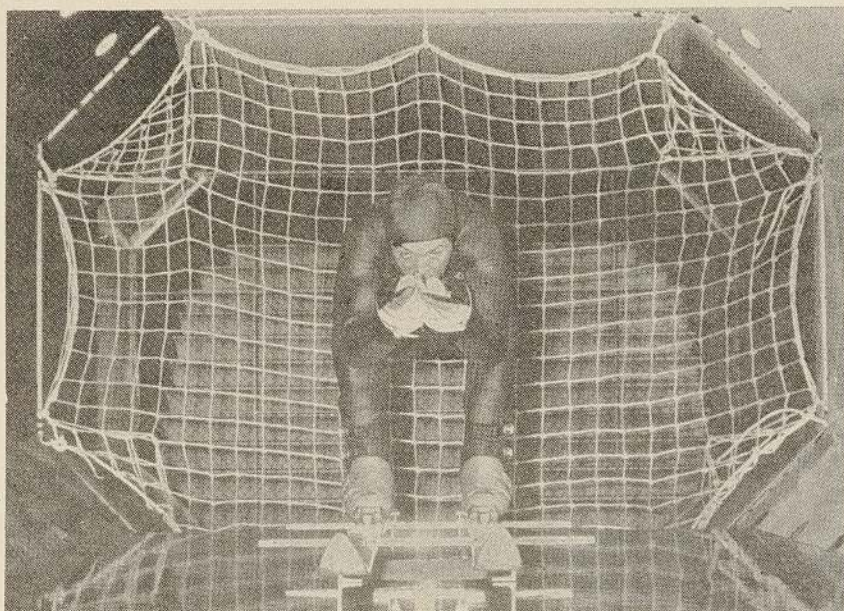
Vedoucí družstev a hlavně trenéři si však rychle věděli rady. Oblékli závodníky do kombinéz uvnitř plastifikovaných. Výsledek byl zdrcující. Abnormální vlhkost a teplo, nahromaděné uvnitř neprodyšných kombinéz, vedly k silným nachlazením a nepříznivě ovlivňovaly celkovou fyzickou dispozici závodníka. To mělo za následek nebezpečné snížení reakční schopnosti a podstatně zvyšovalo riziko úrazu. A tu se stalo cosi neobvyklého — sjezdaři v čele světového žebříčku protestovali proti nadiktovanému oblečení. Poté federace zakázala také vnitřní chemickou úpravu závodního oblečení (Lyžařství čís. 11/77) a zdálo se, že se konečně prosadí zásada „Rozhoduje výhradně výkon závodníka“ a že se závodní lyžařský sport, sjezdový i skokanský, po malou vrátí do „normálních kolejí“. Bohužel se ukázalo, že závodní výzbroj, pojem, který podle definice FIS zahrnuje jak závodní oblečení, tak veškeré náčiní závodníky používané,

je pojmem neobyčejně živým. Vývoj v oblasti výroby sportovního náčiní a závodního oblečení sportovců se nedá zastavit. Musí však být sledován, průběžně kontrolován a usměrňován v souladu s požadavkem maximální bezpečnosti pro sjezdaře, skokana i běžce.

V Lyžařství čís. 4/77 jsme podrobně informovali čtenáře a zřízení komise FIS pro závodní výzbroj (KZV), o jejím významu a poslání. KZV je velice aktivní a na své poslední schůzi 10. června v Paříži bilancovala výsledky své činnosti, zejména výsledky aplikace nových předpisů v oblasti závodní výzbroje v sezóně 1977—78.

Bylo konstatováno, že rigorózní kontroly, prováděné při závodech, uklidnily do značné míry vášně v „materiálové válce“ a že také výroba dospěla k závěru, že je nutné souhlasit s reglementací výzbroje závodníků. Prohlásila, že je ochotna v tomto směru s KZV spolupracovat. K uklidnění přispělo i to, že národní svazy, trenéři a závodníci vyslovili souhlas s dosavadním postupem KZV na úseku vydávání předpisů, kontroly jejich dodržování a případného postihu. V sezóně 1977—78 došlo několikrát k porušení předpisů a bylo nutno přistoupit k provizorním nebo podmíněným sankcím. O všech případech bylo rozhodováno s definitivní platností až v odvolacím řízení. Šlo o případy:

— Annemarie Moserová-Prölllová při SP v obřím slalomu 8. 12. 1977 ve Val d'Isère byla soutěžním výběrem (SV) klasifikována podmíněně pro oblečení, které vykazovalo vzduchovou propustnost jen 20 l místo předepsaných 50 l. Státní materiálová zkušebna v St. Gallenu tento nálezk potvrdila a proto soutěžní výbor Moserovou diskvalifikoval (viz Lyžařství čís. 4/78). Rakouský svaz se proti rozhodnutí SV odvolal s odůvodněním, že při rych-

Nové kombinézy, které musí odpovídat závodním řádům FIS, dělají starosti výrobě i závodníkům. Švýcarský sjezdař Bernhard Russi při kontrolním testu ve větrném kanálu

lostech, dosahovaných v obřím slalomu, závodník nezískává výhody ze sjezdového oblečení. Jinými slovy, že závodnice neměla v úmyslu získat neoprávněný prospěch. Předsednictvo FIS na schůzi v Lahti 18.—20. 2. 1978, po důkladném a velmi objektivním zvážení odvolání zamítlo 13:3 hlasům;

— C. M. Gasienica použil v obřím slalomu na MS v Garmisch-Partenkirchenu vnitřně plastifikované oblečení. Plastiková vrstva byla silně poškozena. SV závodníka podmíněně diskvalifikoval. Zkouška u Státní materiálové zkušebny ukázala, že oblečení mělo na různých místech různou propustnost. Průměrnou propustnost nebylo možno změřit, dala se jen hrubě odhadnout. Odhad se pohyboval kolem předepsané hranice 50 l. KZV se usnesla doporučit předsednictvu FIS rozhodnout, že oblečení závodníka neodpovídalo předpisům, neboť bylo z vnitřní strany plastifikováno;

— běžci J. Partanen a A. Härkänen (oba Finsko) na MEJ v Murau v závodě na 15 km byli SV diskvalifikováni pro použití běžek, které nebyly v souladu s materiálovými předpisy KZV. Komise zjistila, že běžky zn. Peltonen odpovídají předpisům jen z hlediska formálního. Lyže má minimální šíři 44 mm, ale jen pod vázáním, nikoli po celé skluznici. Protože v definici FIS bylo zapomenuto uvést v kterém místě musí lyže vykazovat předepsanou minimální šíři, navrhla KZV předsednictvu rozhodnout, že běžky obou finských závodníků odpovídaly tehdy platným předpisům. Současně požádala běžeckou komisi FIS, aby do 1. 8. 1978 definici běžecké lyže upřesnila;

KZV povoluje používat počínaje sezónou 1978—79 běžky zn. Adikiel na všech závodech FIS. Při zkouškách bylo shledáno, že běžky firmy Adidas nemají na běžeckou stopu účinky, které by mohly nepříznivě ovlivnit výkon běžců běžících v dalším pořadí.

Tolik k případům porušení předpisů o závodní výzbroji. Zasedání KZV v Paříži mělo velmi bohatý program. Nejdůležitějším bodem bylo schválení některých návrhů komise ze strany předsednictva FIS. Předsednictvo FIS schválilo tyto předpisy o závodní výzbroji s platností již pro závodní období 1978—79:

1. Kontrola oblečení skokanů a sjezdářů

Během závodního období 1978—79

budou prováděny kontroly závodního oblečení závodníků. Tyto kontroly budou provádět členové KZV a v případech podaných protestů techničtí delegáti (TD) příslušných závodů.

V případech důvodného podezření porušení předpisů o závodním oblečení musí kontrolou nebo TD za přítomnosti svědků příslušné oblečení ihned zabavit, zapečetit a zaslat FIS do Bernu, která oblečení podrobí druhé a poslední zkoušce ve Státní materiálové zkušebně Švýcarska. Náklady zkoušky při protestech proti oblečení hradí strana, která v jednání o protestu podlehne.

2. Diskvalifikace

— závodník, který se proviní proti předpisům o závodní výzbroji, musí být SV příslušného závodu diskvalifikován. O každé diskvalifikaci musí být bezprostředně informovány národní svaz závodníka a FIS v Bernu;

— závodníku, který opakovaně poruší předpisy o závodní výzbroji, může předsednictvo FIS odejmout závodní licenci natrvalo nebo na určité časové údobí;

— konečnou odvolací instancí proti sankcím všeho druhu je předsednictvo FIS.

3. Povinnost nošení ochranné přilby skokany

Počínaje závodním obdobím 1978—1979 jsou závodníci povinni nosit ochranné přilby při všech oficiálních trénincích a závodech ve skoku. Normy a minimální bezpečnostní požadavky pro ochranné přilby ve skoku zpracuje FIS ve spolupráci s výrobcí během léta 1978.

Dodatečně požádala KZV předsednictvo FIS o schválení dvou dalších předpisů, rovněž s platností již pro sezónu 1978—79:

• **závodní oblečení skokana musí** obdobně jako u sjezdaře vykazovat vzduchovou propustnost 50 l na 1 m² a sek. při podtlaku 10 mm vodního sloupce. Komise požádala předsednictvo FIS o urychlené rozhodnutí, aby národní svazy a trenéři mohli být informováni o novém předpisu ještě během léta 1978;

• k závodům EP a SP smí v závodním období 1978—79 být připuštěni zásadně jen závodníci, jejichž **závodní oblečení bylo přezkoušeno a opatřeno plombou (označením)**. V případech, kdy oblečení nebude označeno, nebo bude-li proti oblečení vznesen protest a v případech důvodného po-

dežení, že oblečení bylo po přezkoušení upravováno, je povinností TD oblečení zkonfiskovat, zapečetit a zaslat FIS do Bernu k přezkoušení příp. označení.

Federace dá zhotovit vhodnou plombu s pořadovým číslováním a pověřit některé instituce v různých zemích prováděním zkoušek vzduchové propustnosti závodních oblečení. Pokud bude shledáno, že oblečení odpovídá platným předpisům, také jejich označením. Náklady těchto zkoušek nesou národní svazy. Kromě toho bude závodníkům na začátku závodní sezóny dána možnost si oblečení dát přezkoušet a označit v místě prvního závodu EP resp. SP.

Pro úplnost budiž poukázáno ještě na jeden předpis, předkládaný předsednictvu FIS ke schválení. Má vstoupit v platnost až v závodním období 1980—81. Jde o předpis, týkající se **brzdy lyží**, který KZV navrhuje vydat v tomto znění: „Počínaje závodním obdobím 1980—81 smí v závodech a oficiálních trénincích být používány výhradně lyže, opatřené brzdou odpovídající předpisům FIS.“ Zavedení předpisu prakticky až za tři roky má výrobce umožnit nový výrobek jednak vyvinout, jednak vyrobit v předstihu a v dostatečném množství. Na doporučení lékařů používání pojistných řemenů místo brzd nebude povoleno.

Otázka závodní výzbroje se týká převážně špičkového závodního sportu, tedy především závodění na vrcholné mezinárodní úrovni. O nových předpisech na úseku závodní výzbroje jsou komise vrcholového sportu a trenérské rady čs. federálního svazu průběžně informovány prostřednictvím mezinárodní komise.

Pokud jde o naše federální nebo národní závody, měla STK-R původně za to, že TD a SV mají dostatek authority, aby zajistili bezpečnost závodníků na závodech a že není třeba vydávat omezující předpisy pro výzbroj, používanou závodníky na domácích závodech. Když se velmi záhy, již v sezóně 1976—77 na závodě ve Spindlerově Mlýně objevil první závodník s rizikovým oblečením, přikročilo předsednictvo federálního svazu k vydání pokynu, ve kterém zakazuje skokanům a sjezdařům používání chemicky upravovaného závodního oblečení, obdobně jako FIS s tím rozdílem, že nestanovila normu vzduchové propustnosti oblečení (viz metodický dopis STK-R čís. 3/77).

Výzbroj závodníka se postupem let stala integrující složkou moderního vývoje závodního lyžařského sportu. Význam výzbroje roste rok od roku v pozitivním ale i negativním smyslu. Proto je nutné, aby vedoucí činovníci i domácích závodů, tj. ředitelé závodů, techničtí delegáti, odpovědní trenéři a snad především trenéři družstev a trenéři v oddílech byli s vývojem v oblasti výzbroje pokud možno dobře obeznámeni. Informovanost jim umožní splnit jeden z hlavních požadavků svazu — maximálně pečovat o zdraví a bezpečnost závodníků.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Změny ve Světovém poháru běžců

V termínech i programu prvního zkušebního ročníku oficiálního Světového poháru běžců došlo k několika změnám. Místo prosincového závodu mužů na 15 km a žen na 5 km v americkém Telemarku byly zařazeny kontrolní závody k ZOH v Lake Placid. Poláci změnili termín lednových závodů v Zakopaném na únor. Pro čs. lyžování je potěšitelné, že závěrečný závod Světového poháru žen — běh na 20 km — se bude konat 18. března na Štrbském Plese při Tatranském poháru.

Nový přehled závodů Světového poháru mužů: 6. ledna 1979 Kavgolovo — 30 km, 9.—11. ledna Castelrotto —

30 km, 14. ledna Reit im Winkel — 15 km, 19.—20. ledna Le Brassus — 15 km, 7.—11. února Lake Placid — 15 km, 16. února Zakopané — 15 km, 24.—25. února Falun — 30 km, 3.—4. března Lahti — 50 km, 10. března Oslo-Holmenkollen — 50 km.

Závody Světového poháru žen: 30. prosince 1978 Furtwangen 5 km, 6.—7. ledna 1979 Kavgolovo — 10 km, 12. ledna Klingenthal — 10 km, 19.—20. ledna Le Brassus — 10 km, 7.—11. února Lake Placid — 5 km, 24.—25. února Falun — 20 km, 3.—4. března Lahti — 10 km, 10. března Oslo-Holmenkollen — 10 km, 18. března Štrbské Plešo — 20 km.

-tr-

Trenéři o letní přípravě čs. reprezentantů v běhu

Léto nebylo odpočinkem pro čs. reprezentační družstva lyžařů. Analýza uplynulého období, současného stavu a rozvoje čs. vrcholového lyžování přinesla návrhy na opatření a náročný dvouletý plán přípravy reprezentačních kolektivů ve všech disciplínách do ZOH 1980, který bylo třeba ihned plnit. Byly zvýšeny objemy přípravy všech členů a rozšířené realizační týmy se snažily zajistit zlepšené podmínky pro trénink při všech výcvikových táborech i ve středisech vrcholového sportu.

Hovořili jsme o letní přípravě čs. reprezentačních družstev s trenérem běžců Jaroslavem Honcům a běžkyň Zdeňkem Cillerem. Položili jsme jim tři otázky.

— **Jaký průběh měla letní příprava a co se v ní změnilo ve srovnání se sezónou 1977—78?**

J. Honcům: „Příprava měla dobrý průběh a přestože letní počasí nás zklamalo, o výcvikových táborech bylo lepší než loni, kdy závodníci při tréninku v Jizerských horách hodně vytrpěli. U některých členů týmu došlo ke snížení objemu a zvýšení intenzity, u mladších ke zvýšení objemu. Do tréninku jsme zařadili další speciální prvky, hodně se trénovalo na kolečkových lyžích. Uplatňovali jsme osvědčený systém motorického testování a funkčního vyšetřování.“

Z. Ciller: „Zvýšili jsme objem přípravy všech závodníků. Ve srovnání s poslední sezónou byly daleko větší objemy tréninku na kolečkových lyžích i na koloběžce. Využíváme imitovaných cviků a zaměřujeme se na posílení paží a trupu. Osvědčily se nám testovací baterie. Prohloubila se spolupráce s družstvem juniorek. Kladem bylo prodloužení sezóny výcvikovým táborem na Labské boudě za dobrých sněhových podmínek.“

— **Jak vypadá situace v reprezentačních družstvech a jaký je zdravotní stav jejich členů?**

J. Honcům: „Pokud se týká výkonnosti je zatím předčasné dělat závěry. Dá se očekávat, že na tom nejlépe jako v uplynulé sezóně budou Šimon a Beran. Zdravotní stav členů týmu je zatím dobrý. Přispělo k tomu i soustředění v jugoslávském tělovýchovném středisku v Makarské u Jaderského moře. Při vysokohorské přípravě na Štrbském Plese utrpěl výron L. Grnác a musel předčasně skončit výcvikový tábor, ale již je zase v pořádku.“

Z. Ciller: „V letní přípravě byla jedničkou Dagmar Palečková. Potvrdila to také novým traťovým rekordem na 5 km na gumoasfaltové dráze u Bedřichova. S ní nejlépe držela krok Jeřiová, dobře si vedla i Hanischová. Pašiarová měla zdravotní potíže a trochu zaostala v plnění tréninkových úkolů, plnění zvýšeného objemu doháněl také Gaudelová a Strnádková. Svobodová zpočátku patřila do první skupiny, v Jugoslávii se jí uvolnilo vazivo v kyčelním kloubu a potom musela přerušit přípravu.“

— **Jaké jsou ještě nedostatky a co očekáváte od nové sezóny?**

J. Honcům: „Potřebujeme dále zlepšovat podmínky v dějištních výcvikových táborech. Stále ještě postrádáme

kvalitní švédské kolečkové lyže pro některé členy reprezentačního družstva. Pochvalovali jsme si dobré stravování na Malinovce v Jizerských horách. Kladem je, že se daří uskutečňovat výcvikové tábory reprezentačních družstev při společné účasti běžců středisek vrcholového sportu Dukly Liberec a RH Štrbské Pleso. Reprezentanti mají hodnotné konkurenty s vyhlídkami rychle si vybojovat nominaci do reprezentačního týmu.

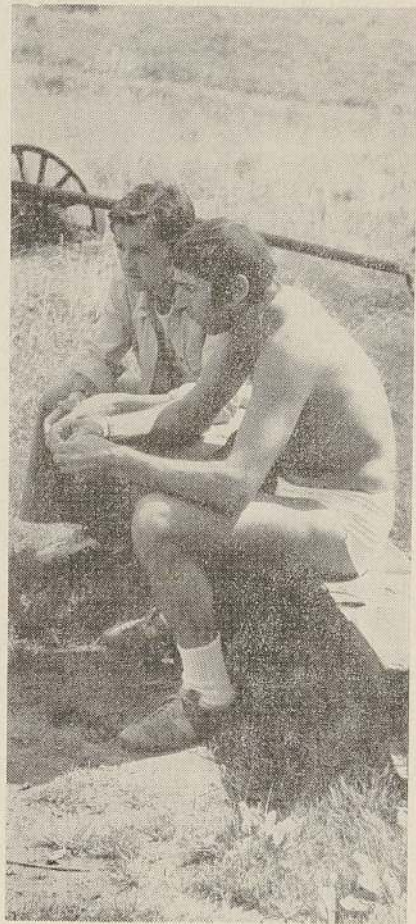
Nová sezóna je přípravou na ZOH 1980 v Lake Placid, kam by si rádi vybojovali dobrými výsledky účast i naši běžci. Naši závodníci i při stále stoupající konkurenci by rádi v nové sezóně zasáhli do bojů na bodovaných místech Světového poháru i v dalších mezinárodních závodech a přispěli tak úspěšnými výsledky k důstojné oslavě 75 let čs. organizovaného lyžování.“

Z. Ciller: „Potřebujeme vybavení našich lyžařských středisek dotáhnout do konce. Výhodou je, že sedm členek reprezentačního družstva je v SVS RH Jablonec n. N., kde máme dobré podmínky pro třífázový trénink a kolektiv pohromadě. Osvědčila se stále těsnější spolupráce s družstvem juniorek, sjednocení termínů výcvikových táborů, testů a funkčních vyšetření a jejich rozložení v ročním tréninkovém cyklu, což znamená uplatňování jednotného systému plánování tréninku v běhu na lyžích.“

Zajímavosti ze světa

• Švýcarské sportovní středisko Engelberg již nadále nehodlá pořádat tradiční prosincový běžecký tréninkový týden s mezinárodními závody. Město, lázeňská správa a svaz dopraváků chtějí nadále oněch 25 000 franků, každoročně na tento účel vydávaných, investovat do skokanů. Část chtějí věnovat na uspořádání tréninkového týdne skokanů, část na výstavbu menšího můstku vedle stávajícího největšího ve Švýcarsku (rekord 113 metrů).

• Willy Frommelt si vybral za místo své letní přípravy Nový Zéland a Austrálii, kde trénoval a závodil od 12. července do 20. srpna. Měl štěstí, že se mu podařilo najít mecenáše ochotného zaplatit cestovné a všechny pobytové výlohy.

Pracovník oddělení vrcholového sportu ÚV ČSTV ing. Miroslav Javorský a trenér čs. reprezentačního družstva běžců Jaroslav Honcům diskutují o průběhu letní přípravy

Stejně jako běžci i běžkyň se chtějí odvděčit za všestrannou podporu přípravy v nové sezóně dobrými výkony a úspěšnou reprezentací naší socialistické vlasti. Bude to jejich dárek k jubileu čs. lyžování.“

JAROSLAV TROUSIL

• Ingemar Stenmark má za sebou tvrdou kondiční přípravu doma ve Švédsku a 3. července se objevil v italských Alpách na sněhu. Znovu se tam vrátil, spolu s celým švédským družstvem začátkem září.

• Senzací sjezdařského léta byl přestup Franze Klammera od Fischera ke Kneisslovi. Olympijský vítěz z Innsbrucku neměl dobrou sezónu, vinu hledal i ve svých lyžích, firma Fischer zase Klammera obviňovala, že už má strach z tratě a tempa, že jezdí technicky špatně. Kneissl pozval Franze do své továrny v Kufsteinu, podrobně mu ji ukázal, seznámil se všemi novinkami a pak si „pláclí“. Smlouva zní na dva roky a tak by měl Klammer v Lake Placid 1980 obhajovat své innsbrucké zlato na nové značce. „Jsou to fantasticky rychlé lyže,“ vyjádřil se o nich. „Chci začít znovu důkladně, profesionálně nabídky byly sice lákavé, ale Světový pohár a olympijské hry jsou pro mne cennější. A já se chci zase stát světovým sjezdařem číslo 1“, prohlásil.

Začátky i úspěchy

K významným postavám čs. lyžování v jeho dlouholeté historii patří zasloužilá mistryně sportu Květa Lelková, úspěšná čs. reprezentantka a nositelka řady tělovýchovných vyznamenání. V příštím roce oslaví sedmdesáté narozeniny, ale nechýbí na běžkách na žádných našich významnějších závodech a dovede úspěšně poradit lyžařské mládeži a povzbudit ji. Má bohaté zkušenosti ze závodnické činnosti i působení v běžecké komisi žen Mezinárodní lyžařské federace (FIS).

O svých začátcích a některých mezinárodních úspěších nám řekla mnoho zajímavosti:

„O dětech v horách se říká, že se rodí s lyžemi na nohou. Já, která jsem se narodila v Podkrkonoší, jsem byla asi výjimkou. Na dířkách ze sudu jsem sice zkoušela jezdit v deseti letech, ale na lyžích jsem stála poprvé až čtrnáctiletá v roce 1923 ve Svobodě nad Úpou. Tam jsem chodila poslední rok do školy a se zájmem sledovala chlapce, kteří jezdili v zimě do školy z okolních vesnic na horských samoty na lyžích. Místo zimních bot, na které mi poslala matka peníze, jsem si nechala u místního koláře vyrobit jasanové lyže, u sedláře koupila vázání a na lyžích jezdila v bačkorách, neboť na boty mi již nezbylo. Na vánoční prázdniny jsem přijela domů s namrzlými nohami. K závodnímu lyžování mne přivedl předseda svatoňovických lyžařů. Pochlubila jsem se mu svými „jasankama“ a stala se členkou Lyžařského klubu Jestřebích hor. V roce 1927 na prvních závodech o přebor Podkrkonošské sokolské župy jsem v běhu na 3 km skončila druhá časem 9:37 min., další rok jsem vyhrála přebor na 5 km a propadla lyžařině. V létě jsem pracovala u bratřů v zahradnictví, v zimě u tkalcovského stavu v továrně, snila o krkonošských pláních a toužila po Tatrách. Pilně jsem trénovala a v roce 1929 se proboujvala na závody ČOS v Novém Městě na Moravě, kde jsem na 6 i 10 km obsadila vždy druhé místo. V dalších dvou letech jsem pravidelně přivážela plakety a diplomy ze

všech závodů v Podkrkonoší a šetřila na závodní kolo. Jízda na něm byla dobrým letním tréninkem a v létě jsem poznávala krásy naší vlasti.

V roce 1931 jsem se zúčastnila mistrovství Československa v Jilemnici a v závodě na 8 km byla třetí za 59:50 min., když mi v jeho průběhu třikrát spadlo vázání z chatrných bot. Na přeboru ČOS na 10 km jsem zvítězila, o rok později v Harrachově vybojovala první titul mistryně na 8 km časem 38:13 před Dostálovou z Brna a do té doby nejlepší čs. běžkyni Friedländerovou z LKZ Praha. Tento úspěch mi otevřel cestu na mezinárodní závody ČOS ve Vysokých Tatrách, kde jsem na stejné trati byla druhá za Polkou Polakovou. Následovala řada závodů, ale měla jsem potíže s uvolňováním z květinářství, kde se prodávalo v sobotu celý den a v neděli dopoledne. Rozhodla jsem se proto změnit zaměstnání, absolvovala večerní kur-

se, jako ostatních devět z mistrovství ČSR v běhu a tři z trojkombinace. V roce 1943 byl vydán zákaz pořádání závodů a lyžaři-závodníci se v době nesvobody na tři roky odmlčeli.

Po skončení války a osvobození naší vlasti hrdinou Sovětskou armádou oživily opět Krkonoše, pohraniční hory i Slovensko lyžaři. Mistrovství Československa 1946 v klasických i sjezdových disciplínách s neomezenou účastí se konalo v Banské Bystrici a sešlo se na něm 1500 startujících. Startovalo se od 9 hod. až do pozdního odpoledne, sjezd se dojížděl za Šera, poslední úsek štafet na Donovalech za svitu pochodní. Běh na 8 km jsem vyhrála před Beinhauerovou, ve sjezdu, slalomu i kombinaci jsem byla třetí, stejně jako o týden později ve Velké ceně Československa v Jánšských Lázních. Dostalo se mi té cti, že jsem byla jmenována do reprezentativního družstva ČSR na mezinárodní závody ve švýcarském Zermattu. V obřím slalomu jsem skončila jedenáctá. Navázaly jsme četná přátelství a naše družstvo bylo pak každoročně zvá-

Květy Lelkové

sy účetnictví a psaní na stroji a byla jsem pak několik roků zaměstnána v kanceláři Svazu lyžařů RČS. V létě jsem se věnovala atletice, hlavně běhu na 800 m, jakož i přespolním a lesním běhům. Zvítězila jsem sedmkrát v přeboru Prahy v přespolním běhu. Od roku 1933 jsem jezdila i sjezd a slalom. Zejména jsem měla radost z výsledku sjezdového závodu z Liščí hory do Pece, při němž na trati 2500 metrů byl z 57 startujících mužů a 15 žen rychlejší než já jen Jaroslav Čtvrtečka. Na Velké ceně Československa 1937 v Jánšských Lázních ve sjezdu, slalomu i kombinaci jsem byla vždy třetí. Za okupace jsme jezdili jen v podhůří a do Beskyd. Mistrovství 1941 na Barrandově znamenalo pro mne prvenství v běhu na 8 km před Beinhauerovou. Medaile za tento závod je jedna z nejhodnějších v mé sbírce trofejí. Je bezbarvá, bez českých granátů a jen na bleděmodré stužce a nikoli na trojbarevné trikolo-

no na závody ve sjezdových disciplínách do Švýcarska, Rakouska a Francie. Na velké mezinárodní soutěži v Grindelwaldu v roce 1949 byl poprvé zařazen i běh žen na 10 km a pozvány dvě čs. běžkyně kromě sjezdařek. Byla jsem nominována s Beinhauerovou a další tři závodnice na sjezdové disciplíny. V této mezinárodní běžecké premiéře za mimořádně obtížných podmínek jsem skončila šestá za dvěma Finkami a třemi Švédkami, Beinhauerová doběhla osmá. Na zpáteční cestě v rakouském Zell am See jsem se zúčastnila závodu mužů na 10 km a z 26 startujících skončila devátá a novináři o mně psali jako o nejlepší Středoevropance.

Od roku 1950 měřily naše cesty na mezinárodní závody do Polska a NDR. Všude byli čs. závodníci a závodnice úspěšní jak v klasických, tak ve sjezdových disciplínách a těšilo mne, že jsem se mohla na dobrých výsledcích podílet i já. Řáda vzpomínám na první ročníky velkého mezinárodního závodu o Tatranský pohár, který se koná každoročně ve Vysokých Tatrách, jakož i na pěknou mezinárodní soutěž v klasických disciplínách v Harrachově. Od roku 1956 věnovala jsem se trenérské a cvičitelské činnosti a výchově mladých závodníků a závodnic ve Východočeském kraji, o tři roky později se stala trenérkou z povolání na Trutnovsku. Měla jsem radost z toho, že pod mou péčí vyrostla řada vynikajících běžců a běžkyň, kteří se stali čs. reprezentanty. Předávala jsem jim své zkušenosti a těšila se s nimi z jejich dobrých výsledků.

Do další pětasedmdesátky přeji čs. organizovanému lyžování hodně zdaru a sportovních úspěchů na mezinárodním poli.“

Eva Paulusová k jubileu

Léta ubíhají, ale vzpomínky — veselé i smutné — zůstávají a provázejí člověka celým životem. Trináctiletá reprezentace mi umožnila vidět téměř všechny evropské země. Mám sportovní přátele, s kterými si dodnes dopisují. Mnozí z nich pracují jako trenéři a setkáváme se na závodech.

Příhoda smutná: na ZOH v Cortině d'Ampezzo já, zcela nezkušená a jedu první úsek štafet. Neměla jsem tušení, jak se to tam „mydlí“, jak pracují lokty. Než jsem se vzpamatovala, skončila jsem v příkopě. Na předávku jsem doběhla mezi posledními, štafetu jsem zkazila a dodnes si to pamatuji.

Příhoda veselá: poprvé jsem letěla letadlem na mistrovství světa 1958

v klasických disciplínách do Lahti. Když jsme nastoupili do letadla na startovní ploše, velmi mne zajímalo malé okénko. Tak dlouho jsem se snažila ho otevřít, až se mi to podařilo. Nastal příšerný průvan, málem jako ve filmu Letiště. Byl to totiž zaplombovaný nouzový východ. Všichni cestující museli vystoupit a mechanici v hangáru letadlo opravit. Znamenalo to zdržení dvě hodiny, skokan Remsa a běžec Cardal smíchy div nepukli.

Našemu lyžování k jeho jubileu přejí hodně úspěchů v nové sezóně a na ZOH 1980 v Lake Placid, trenérům a závodníkům dostatek lyží a vosků na našem domácím trhu.

mistryně sportu EVA PAULUSOVÁ

Hry a soutěže při výuce lyžování

V tomto pokračování her a soutěží při výuce lyžování uvádíme příklady uplatnění herní a soutěžní metody při nácvičování výstupů, sjezdu šikmo, jízdy na vleku a odšlapování. Uvedené příklady, které jsou vybrány z lyžařské literatury a z cvičitelské praxe, cvičitel použije a upraví podle výukových podmínek a potřeb svých žáků. Hry a soutěže jsou vhodné především pro výuku dětí a mládeže. Mohou být významnou pomůckou zvláště tehdy, když se uplatňují cílevědomě a berou se přitom v úvahu základní didaktické poučky lyžařského výcviku.

VÝSTUPY

PŘIDUPEM

Výcvikový záměr: uvést lyže silným přídupem do zastavení. Volba vhodné délky kroku.

Kdo výše přídupem

Výstup přídupem přímo (na prudším svahu). S oporou o hůl, bez holí,

OBOUSTRANNÝM ODVRATEM

Výcvikový záměr: volba přiměřeného odvratu a přiměřeného zahranění. Koordinace opory lyží, holí a od-pichu.

Znáznorní smrček

Kdo dokáže lyžemi při stoupání vytvořit ve sněhu smrček?

Sloní pochod

Děti v zástupu uchopí v pase předchozího a všechny vystupují ve stejném rytmu oboustranným odvratem.

Kdo rychleji smrčkem?

Kdo vystoupí oboustranným odvratem nejrychleji? Stupňovat sklon svahu a délku trasy.

STRANOU A JEDNOSTRANNÝM ODVRATEM

Výcvikový záměr: úkroky. Přiměřené zahranění. Volba správné horizontální polohy lyží. Kombinace výstupu stranou a šikmo.

Po schodech

Postavíme se s lyžemi napříč svahu a stoupáme stranou jako po schodech.

Střídavé schody

Vystupujeme po „malých nebo velkých schodech“.

Stranou ve dvojici

Dvojice lyžařů stojí ve vrstevnici proti sobě a drží se za ruce. Vystupují stranou tak, že střídavě při každém kroku přemístí svoji lyži přes právě se nepohybující lyži partnera.

Uvedené příklady nácvičování výstupu stranou je možno provádět většinou bez použití i s použitím holí. Je výhodné cvičit s celou skupinou ve společném rytmu.

O závod jednostranným odvratem

Kdo provede výše nebo rychleji výstup jednostranným odvratem.

SJEZD ŠIKMO

Výcvikový záměr: větší zatížení nižší lyže. Před-sunutí vyšší lyže. Přiklonění kolen, odklon trupu.

Měnit předozadní zatížení

Kdo dokáže při sjezdu šikmo střídát zatížení špiček a paterk lyží?

Kmitat koleny

Kdo dokáže při sjezdu šikmo kmitat kolena (přiklánět od svahu a odklánět).

Držet se za bérec

Sjezd šikmo bez holí. Kdo dokáže držet se při jízdě oběma rukama za nižší bérec (bérec na straně od svahu)?

Držet se za špičku boty

Kdo se při jízdě dokáže držet za špičku nižší boty?

Vyznačit stopu

Kdo při sjezdu šikmo výrazně vyznačí stopu hran?

Odšlapnout od svahu

Komu se podaří při sjezdu šikmo několikrát odšlapnout od svahu?

Přestupovat do jiné stopy

Při sjezdu šikmo přestupovat do vyšší nebo nižší stopy. Kdo to dokáže na znamení?

Měnit stopu

Při sjezdu šikmo střídát užší a širší stopu (podle před-jezdce, podle značek, signálů atd.).

Kreslit čáru

Při sjezdu šikmo kreslit nižší holí ve sněhu čáru rovno-běžně se stopou.

Nadzvedávat vyšší lyži

Při sjezdu šikmo opakovaně nadzvedávat vyšší lyži (zvedat pouze patku, zvedat celou lyži).

Jet na nižší lyži

Kdo dokáže při sjezdu šikmo jet nejdéle na nižší lyži?

Sjezd ke značce

Žáci z různých stanovišť sjíždějí šikmo k určené značce.

Sjezd šikmo přes nerovnosti

Viz hry a soutěže uvedené v kapitole sjezd přímý.

na **POMOC**
trenérům
A cvičitelům

JÍZDA NA VLEKU

Výcvikový záměr: přípravná cvičení pro vlastní jízdu na vleku. Postoj, rozložení svalového napětí a vedení lyží při tažení kotvou.

Skijöring (jízda na lyžích za koňským spežením)

a) Děti cvičí ve dvojicích. Jedno je bez lyží a v každé ruce drží dvě na sebe poutky napojené hole, jejichž konce uchopí žák na lyžích. První táhne svého partnera — „klusácké závody“.

b) Totéž, ale „kůň“ táhne „jezdce“ pouze na dvou spojených holích. „Jezdec“ si dá talíř druhé hole do rozkroku a nechá se táhnout jako na vleku.

c) Totéž, ale do poutka přední hole se navlékne napříč třetí hůl, za kterou táhnou dva lyžaři.

ODŠLAPOVÁNÍ

Výcvikový záměr: přenášení váhy v krocném rytmu a na odvrácenou lyži. Vedení lyží po hranách.

Odšlapovat do kruhu

Odšlapovat na místě do kruhu — kdo dřív?

Po jednom odšlapu

Po jednom odšlapu ke svahu

- kdo dojede dál?
- kdo dojede výš?
- kdo dojede dál po jedné lyži?

Od značky

Ze sjezdu šikmo začít odšlapovat od značky ke svahu — kdo dojede výš? Kdo dojede výš se zapojením odpíchů soupaž?

Od značky ke značce

Odšlapovat ke svahu od jedné značky ke druhé

- kdo rychleji?
- kdo s nejmenším počtem odšlapů?
- kdo s největším počtem odšlapů?

Kdo výš?

Kdo dojede nejvýš určeným počtem odšlapů ke svahu?

Objet kruh

Kdo objede na mírném svahu odšlapováním celý kruh? (Stanovit značkou místo, kde se zahájí a zakončí odšlapování). Kdo objede celý kruh nejmenším počtem odšlapů?

Odšlapovat v brankách

Na mírném svahu odšlapování v otevřených a dostatečně do šířky umístěných brankách. Kdo projede trať? Kdo projede s nejmenším počtem odšlapů? Kdo projede nejrychleji?

Odšlapo do zastavení

Kdo dokáže ze sjezdu přímo přejít do zastavení co nejmenším počtem odšlapů? Totéž, ale odšlapování zahájí od svahu z jízdy šikmo.

Smyčkový slalom

Na velmi mírném svahu slalom kolem jednotlivých tyčí — kolem každé tyče objet odšlapováním smyčku.

Dr. JIŘÍ SOUKUP

Je nízký sjezdový postoj všechno?

Kde získat rozhodující zlomky sekund při závodě ve sjezdu radí prof. Hoppichler v jedné z kapitol své knihy o výuce závodního sjezdového lyžování, která vyjde letos na podzim. Překlad je z 5. čísla odborného časopisu *Ski Welt*.

Je známo, že při zvětšující se rychlosti vzrůstá poměr ztrát způsobených odporem vzduchu ku ztrátám způsobeným třením lyží o sněh. Mnohdy se však zapomíná na to, že oba druhy ztrát se navzájem přímo ovlivňují. Kdo umí dobře klouzat, tlačí na lyže stále stejným tlakem a to i při různých nerovnostech terénu, což je podmíněno dobrým smyslem pro rovnováhu. V nízkém postoji je udržování rovnováhy při jízdě přes nerovnosti ještě horší, což má na skluz nepříznivý vliv.

Proto se doporučuje v průběhu tréninku sjezdu se soustředit v první řadě na skluz a teprve potom na nácvik nízkého postoje. Nemá-li závodník zafixovaný dobrý skluz ve zvýšeném postoji, následky špatné rovnováhy se zákonitě projeví na horším nízkém postoji. Obzvláště je nutno tento postoj dodržet v době po zranění závodníka, po změně pákových poměrů těla (při náhlém vzrůstu), při ztrátě formy nebo přetřetívanosti.

Pamatujte tedy: nejdříve pracovat na dobrém skluzu, potom se soustředit na nízký sjezdový postoj.

Avšak i při dobré formě je těžké se rozhodnout, zda dát přednost ideálnímu skluzu nebo nízkému sjezdovému postoji za každou cenu. Mnozí jezdci dávají přednost „brutálnímu“ stylu v extrémním snížení bez ohledu na ideální linii dráhy. Jiní zase jdou v těžších situacích do zvýšeného postoje, aby mohli přesně sledovat nejrychlejší stopu. Ideální by bylo dobře klouzat v nízkém sjezdovém postoji. Pokud nejde dosáhnout obojího, doporučujeme řídit se výše uvedenou poučkou.

Při jízdě přímo je nutno mít lyže zatíženy rovnoměrně, což je podmíněno „citem“ pro zatížení, sněh, postavení lyží a terén. Tohoto pocitu se může dosáhnout pouze při vedení lyží v šířce pánve, kdy jsou chodidla zatížena rovnoměrně a jsou schopna vnímat změny zatížení, postavení lyží, tvaru terénu a předávat tyto vjemy dále, na jejich základě pak provádět přízpůsobovací pohyby trupu a převádět je zpět na lyže. Další podmínka pro rovnoměrné zatížení lyží je kolmá poloha pánve vzhledem k nim. Každé její pootočení mění zatížení a sklon hran, což vede k zahranění a následujícím korekčním pohybům, které se přenáší nerovnoměrně na lyže. Čím více jezdec jede křečovitě, tím silněji a rychleji se rozšiřuje chybna práce nohou na horní polovinu těla. A naopak, nesymetrická práce trupu vede k nerovnoměrné práci nohou a lyží, jakož i k pozvednutí z nízkého sjezdového postoje. Nerovnoměrné zatížení a nestejná práce nohou vede také k nestejným korekčním pohybům rukou. Jezdec vždy mimovolně balancuje s pažemi do toho směru, kam by měl spadnout.

Cíl sjezdového výcviku musí být v potlačení nerovnoměrnosti práce dolní nebo horní části těla a tím dosažení toho, že se nebudou při jízdě ovlivňovat.

Při větší rychlosti lyže začínají „plavat“, jejich vedení po plochách vyžaduje sílu. Jestliže je jezdec unaven nebo má strach, tak začíná lyže stavět na hrany, u žen obyčejně na vnitřní, u mužů na vnější. A to tím více, čím je vysílenější. Důsledkem únavy je i to, že se jezdec mimoděk „rozbaluje“ a to i v době, kdy ještě vede lyže po plochách.

Jedou-li lyže po vnějších nebo vnitřních hranách, vyplývá z toho samozřejmě v místě dotyku se sněhem velký měrný tlak a možnost „zaříznuti“; jezdec lyži automaticky odlehčuje a snaží se ji postavit rovnoběžně. Tato činnost má vliv na polohu horní části těla a zvýšení odporu vzduchu.

Souhru mezi prací nohou a trupu je dobré trénovat napřed při přímé jízdě, dříve, než začneme nacvičovat zatáčky v nízkém sjezdovém postoji. Také v přípravném období je nutné se zaměřit dříve na cviky, které imitují přímou jízdu. Vždy ale platí: napřed si ulehčit rovnováhu a vyrovnávací pohyby jízdou ve vyšším postoji a nacvičit dobrý skluz a přesné vedení lyží. Požadujeme-li hned v nízkém postoji těžké koordinační pohyby, dopouští se závodník často chyb. Staví jednu nebo obě lyže mimo směr jízdy, zdůrazňuje příliš brzo nebo přehnaně práci nohou, narovnává lehce trup a staví ho šikmo.

Nánavnost chyb můžeme určit: ideální nízký postoj — ideální skluz, vysoký sjezdový postoj — dobrý skluz, vytržení rukou dopředu — dobrý skluz, boční vyvažování pažemi — ještě dobrý skluz, silné vyrovnávací pohyby — špatný skluz, boj o udržení se na lyžích a z toho plynoucí záklon — špatný skluz.

Těžší závodníci mají výhodu v lepším skluzu, častěji se však musí v obtížnějších místech narovnávat a více balancovat. Čím více se sjezdovka podobá upravené dálnici bez těžkých zatáček, tím větší mají těžší závodníci výhodu. Aby zvládli i technicky obtížné úseky, potřebují tito více silového tréninku. Menší jezdci mají zase výhodu ve snazším zaujetí dobrého sjezdového postoje, musí se však snažit v něm jet i obtížnější úseky. Znamená to pro ně soustředit se na nácvik dobrého skluzu v nízkém sjezdovém postoji. Všeobecná zásada pro všechny by měla být, že nesmí i se vzrůstající únavou dopustit zkrěčování svých pohybů.

I v nízkém sjezdovém postoji musí jezdec stále pozorovat trať před sebou. Čím je více unaven, tím více zvedá hlavu a s ní horní část těla. Současně mu poklesávají vytržené paže, což působí zvětšení čelného odporu vzduchu a brzdění. Ruce, ramena a trup mají vytvářet jakýsi „kyl“. Čím má kdo širší ramena, tím má horší a méně ideální tento „kyl“. Proto se musí muži snažit při sjezdovém postoji natahovat ruce dopředu více jako ženy.

Zpracoval ing. JAROSLAV TRHLÍK

K problematice rozvoje vytrvalosti v běhu

V běhu na lyžích je vytrvalost dominantní pohybovou vlastností. V poslední době došlo v metodice rozvoje vytrvalosti ke změně některých názorů, zvláště u mládeže. Vedle toho existuje u mnohých trenérů nesprávná představa, že metodika rozvoje vytrvalosti je bez problémů a stačí pouze pomalu a hodně běhat. Považujeme proto za potřebné uvést k této problematice několik poznámek.

Vytrvalost se chápe jako odolnost organismu vůči únavě při déletrvající sportovní činnosti. Je tedy schopností řešit pohybové úkoly po delší dobu, aniž poklesne jejich účinnost. Rozhodujícím činitelem určujícím výkon při dlouhodobé vytrvalostní činnosti cyklického charakteru je dodávka kyslíku pracujícím svalům v časové jednotce, tj. aerobní kapacita.

Fyziologické procesy, podmiňující úroveň vytrvalosti se liší v závislosti na délce trvání pohybové činnosti. V následující tabulce jsou uvedeny funkční charakteristiky některých ukazatelů při pohybové činnosti různé intenzity (podle Volkova, Seligera aj.).

Intenzita	Maximální	Submaximální	Velká	Mírná
Možné trvání	do 20 s	20 s — 2—3 min.	2—8 min.	nad 8 min.
Procesy anaerobní	95 %	90—77 %	50 %	10 %
aerobní	5 %	10—23 %	50 %	90 %
Spotřeba O ₂ l/min.	0,25—0,8	3,5—5,5	4,0—5,0	2,0—3,0
Kysl. dluh % spotřeby	94—84	66—57	40—35	15
TF počet/min.	170—190	180—210	170—190	140—170

Jednotlivé mechanismy uvolňování energie se aktivizují při zahájení činnosti, avšak jejich maxima je dosahováno postupně — viz obr.

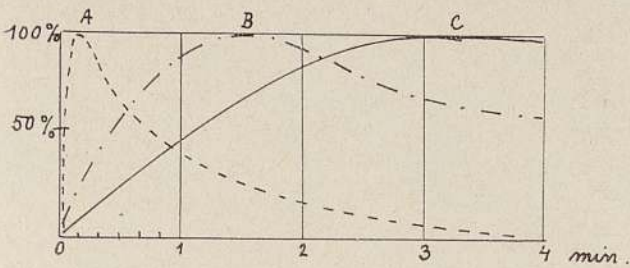

Schéma zapojování jednotlivých zdrojů energie. A — kreatinfosfatáza, B — glykolýza, C — dýchání (podle Zaciorského).

Na začátku každé pohybové činnosti vyšší intenzity převažují anaerobní procesy. Aktivita kreatinfosfatázy do sahuje vrcholu již po 2—3 sek. zatížení, energie z těchto zdrojů se uvolňuje rychle, stačí však na krátkou dobu. Současně se proto aktivuje další zdroj uvolňování energie tj. glykolýza. Nejvyšší intenzity dosahuje po 2—3 min., energie glykolýzy postačuje na několik minut intenzivní práce. Při dalším pokračování činnosti, jejíž intenzita vzhledem k délce trvání může být prakticky velké nebo mírné intenzity nastupuje aerobní uvolňování energie, dýchací a transportní procesy dosahují maxima mezi 3.—5. min. práce. Uvedené schéma zároveň ukazuje roli různých způsobů uvolňování energie.

Z tohoto faktu plynou závažné poznatky pro volbu metod a prostředků při rozvoji vytrvalosti. Je třeba si rovněž uvědomit, že vytrvalost je vlastnost velmi komplexní v tom smyslu, že se skládá z různých druhů vytrvalosti, zároveň však specifická, tzn. že rozvoj speciální vytrvalosti běžce na lyžích se může uskutečňovat jediné pomocí běhu na lyžích a některých speciálních prostředků.

Při rozvoji vytrvalosti je potřeba smyslu budování fyziologických předpokladů analyticky působit na:

- rozvoj kardiopulmonálního systému — dýchání, transportní schopnosti oběhového systému,
- úroveň oxidativních procesů ve svalové tkáni,
- vytváření optimálních zásobáren energie a schopnost tyto zásoby uvolňovat.

Tyto požadavky mají zásadní dopad na metodiku rozvoje vytrvalosti.

Vytrvalost se rozvíjí pouze tehdy, vyvolává-li tréninkové zatížení nezbytný stupeň únavy a organismus se na tento stav adapteje zvýšením vytrvalostních schopností. Režim pohybové činnosti při vytrvalostním zatížení je charakterizován těmito složkami zatížení: — dobou trvání zatížení, intenzitou činnosti, trváním a charakterem odpočinku, a počtem opakování.

Doba trvání cvičení velmi úzce souvisí s intenzitou cvičení. Při déletrvajícím cvičení velké a mírné intenzity (tj. od dvou minut) se rozvíjejí dýchací procesy a energetické zabezpečení je zajišťováno aerobně. Zkracování doby cvičení a zvyšování intenzity vede ke zmenšování významu dýchacích procesů a zvyšování podílu anaerobního uvolňování energie, což je z hlediska vytrvalostní činnosti méně ekonomické.

Trvání intervalu odpočinku ovlivňuje fyziologické podmínky následujícího zatížení a dochází buď k úplnému, nebo neúplnému zotavení. Jsou-li intervaly odpočinku dlouhé, každé následující zatížení začíná přibližně za stejného výchozího stavu organismu a dochází k postupnému zapojování jednotlivých zdrojů a způsobů uvolňování energie. Zkracování intervalu odpočinku znamená, že následující práce probíhá už od počátku za vysoké aktivity systémů dodávajících kyslík a posiluje se tak aerobní charakter zatížení.

Charakter zotavení — je známo, že doplňková činnost nízké intenzity udržuje dýchací procesy na vyšší úrovni a pomáhá tak urychlovat průběh zotavovacích procesů.

Počet opakování vymezuje vliv cvičení na organismus. Při práci v aerobních podmínkách klade zvýšený počet opakování nároky na udržení vysoké úrovně kardiopulmonálního systému po delší dobu.

Metody rozvoje vytrvalosti se liší:

- volbou přerušovaného či nepřerušovaného zatížení,
- aplikací rovnoměrné či střídavé intenzity,
- úplným či neúplným zotavením,
- velikostí intenzity a tím i délkou trvání cvičení.

K získávání schopnosti využívání procenta maximální spotřeby kyslíku a udržování této schopnosti po delší dobu, k mobilizaci zdrojů energie a sladění činnosti systé-

mů zabezpečujících spotřebu kyslíku během trvání činnosti se především využívá rovnoměrné a střídavé metody s nepřerušovaným zatížením mírné a střední intenzity.

Zatížení rovnoměrnou metodou by nemělo být kratší než 30 min., tepová frekvence by neměla přesahovat 75 % maximální TF daného jedince. Intenzita zatížení pod 130 tepů/min. je pro rozvoj vytrvalosti neúčinná a má pouze regenerační význam.

Zatížení při střídavé metodě, která je v přípravě běžců na lyžích nejobvyklejší, trvá zatížení od 30 min. do několika hodin, TF se pohybuje v rozmezí 150—170 tepů/min.

Význam intervalových metod je v opakování velkého až submaximálního zatížení přerušovaného přestávkami, ve kterých dochází k neúplnému zotavení.

Při aplikování zatížení v délce trvání od 2—8 min., tj. úseků střední délky se vychází z poznatku, že kyslíková spotřeba je nejvyšší při tělesné práci, která trvá 3—5 min. intenzitou, která je pro tuto dobu nejvyšší. Vzhledem k tomu, že činnost probíhá prakticky za maximální spotřeby kyslíku je aerobní výkon velmi silně stimulován a rozvíjí se na vysokou úroveň.

Význam pro koordinaci funkcí při aerobních procesech a pro zvýšení procenta využití maximální spotřeby kyslíku má zatížení na dlouhých úsecích v trvání 8—15 min., intenzitou asi o 10—20 % nižší než je maximum pro toto trvání. Intervaly odpočinku asi 6—8 min.

Charakteristickým znakem zatížení při opakované metodě je vysoké zatížení a úplné zotavení.

Z uvedeného vyplývá velmi závažný požadavek na metodiku rozvoje vytrvalosti v tom smyslu, že je třeba systematicky a plánovitě využívat všech režimů zatěžování a že především změny v úrovni fyziologických předpokladů jsou podkladem ke změnám ve využívání jednotlivých metod rozvoje vytrvalosti.

Velmi podstatně se v poslední době změnilo názory na rozvoj vytrvalosti u mládeže. Především se ukázalo, že děti nejen velmi dobře snášejí vytrvalostní zatížení, ale že pro ně mají dokonce lepší předpoklady než pro zatížení rychlostní. Z tohoto hlediska se velmi osvědčil přístup plavců k zatěžování dětí především proto, že plavání rovnoměrně zatěžuje svalstvo celého těla. Podobná situace je i u běhu na lyžích.

Velmi závažné závěry pro přístup k metodice rozvoje vytrvalosti u dětí uvádějí na základě prací lékařů, fyziologů a trenérů Scholich a kol.

- Vytrvalost je možno úspěšně rozvíjet u všech zdravých dětí bez ohledu na jejich dědičné předpoklady,
- úroveň vytrvalosti je v zásadě určena výkonností systému krevního oběhu, dýchacích orgánů a látkové výměny, úrovní pohybové koordinace a morálně volními vlastnostmi jedince,
- v etapě základního tréninku prokazují 10—15letí dobré motorické, reakční a organické předpoklady pro rozvoj vytrvalosti,
- vytrvalostní trénink v pubertální fázi je zvláště účinný, v dospělosti je možno dosáhnout vysoké úrovně vytrvalosti jen tehdy, byli-li v základním tréninku dán odpovídající základ,
- rozdíly ve vytrvalosti se u chlapců a děvčat diferencují až po 12. roku věku, u děvčat dosahují maximálních hodnot okolo 15.—16. roku, u chlapců teprve mezi 17.—19. rokem. To je také hlavní podklad výkonnostních rozdílů mezi pohlavími v tomto věku,
- dětský organismus má malou zásobu anaerobní energie a proto dochází k rychlé únavě, tomu předcházíme častými přestávkami, nezařazujeme maximální intenzitu zatěžování a především dodržujeme dobu nutnou na obnovu energie a zotavení,
- pro pubertální fázi je typická kolísavost výkonnosti, která je způsobena hormonálními změnami, tomu se dá předcházet včasným zahájením vytrvalostního tréninku,
- děti mají vyšší vegetativní labilitu a jejich vytrvalostní základ není stabilní, z toho vyplývá rozdílnost výkonnosti v tréninku a v závodech,
- hranice vytrvalostního tréninku se zvyšuje při důkladném rozehrání,
- trénink zaměřený na rozvoj vytrvalosti u dětí svým vysokým účinkem na organismus předpokládá přísné dodržování zásady dostatečného odpočinku po námaze, úplné regeneraci po zatížení a je proto nezbytná pravidelná kontrola tréninkového a funkčního stavu sportovce. S tím souvisí i naprosté dodržování všech zásad denního režimu a životosprávy. PhDr. J. POTMĚŠIL

VLŠ a oddíly mládeže - přechod k závodním formám

Lyžování, které se stalo masovým sportem, požaduje po cvičitelích hledat stále nové a přitažlivější formy výcviku a přizpůsobit jeho celkové pojetí a náročnost požadavkům frekventantů lyžařských kursů a veřejných lyžařských škol.

Současný rozvoj lyžařské techniky, atraktivnost výzbroje a výstroje, sám charakter sportu — zejména sjezdových disciplín, působení veřejných sdělovacích prostředků (tisk, televize) a v neposlední řadě i současná výkonnost závodníků socialistických zemí na mezinárodních závodech nutí k úvaze, že je nutno do sportovního pojetí lyžařského výcviku zařadit závodní prvky a soutěže.

Jednou z forem přechodu do závodních oddílů a družstev jsou lyžařské školy a oddíly mládeže (dále jen LOM) s celoroční činností, které by měly být zřízeny v každé velké TJ, resp. v aglomeračním středisku příslušného okresu či lokality. Tyto oddíly by měly být přípravkou mládeže pro budoucí závodní, event. cvičitelskou práci v rozmezí věku 7—11 let.

Současná praxe zahraničních sousedů (Rakousko) doporučuje u mládeže rozvíjet zejména pohybové dovednosti, techniku, vytrvalost, dynamickou sílu, obratnost a celkovou fyzickou sílu ve vazbě na věkové stupně a nedoporučuje v raném věku (předzáci, ml. žáci) intenzivní závodní činnost v širším měřítku.

Současná praxe lyžařských oddílů v ČSSR se zatím vyznačuje opačnou snahou a vede děti k závodní vrcholové činnosti již v tomto období. Tato snaha, která je provázána současně nepřiměřenými finančními náklady společností a zejména rodičů na výzbroj a výstroj (téměř ročně nová obuv, lyže, ošacení), bohužel často vyúsťuje v situaci, že tito mladí závodníci záhy zanechají závodní činnosti a to již v období staršího dorostu, resp. v juniorském věku.

Na základě těchto skutečností je nutno zvážit, zda by nebylo vhodnější přizpůsobit tuto činnost praxi zahraničních sousedů a snížit rozsah závodní činnosti u předžáků a žáků.

S ohledem na dnešní možnosti a praxi se nabízí k tomuto účelu využití veřejných lyžařských škol a LOM, jako široké základny pro tuto mládež, ovšem s celoroční činností, charakteru a rozsahu práce a náplně, která odpovídá závodnímu oddílu s přihlédnutím k věkovým hranicím dětí.

Tyto oddíly by měly mít svou vlastní interní soutěž, celoroční, která nutí k systematické práci a tréninku. Ze své praxe mohu doporučit, aby taková soutěž měla dvě samostatné části:

I. Sportovní část:

a) Komplexní soutěž.

Jedná se o systém osmi samostatných soutěží, které jsou samostatně hodnoceny a bodovány obdobně jako výsledky dosažené ve SP sjezdařů. Dosažené body se počítají. Vítěz za celý rok obdrží pohár.

Z těchto soutěží jsou čtyři v období přechodném a přípravném (soutěž v plavání, obratnosti, přespolním běhu, slalomu na suchu), čtyři v období hlavním (1 sjezd, 2 obří slalom, 1 slalom).

Systém bodování: 1. místo 25 b., 2. místo 20, 3. místo 15, 4. místo 11, 5. místo 8, 6. místo 6, 7. místo 4, 8. místo 3, 9. místo 2, 10. místo 1 bod.

Výsledky zimních soutěží na sněhu jsou hodnoceny dvojnásobně.

b) Soutěž o neaktivnějšího lyžaře:

Vítěz zimní části soutěže obdrží samostatný pohár neaktivnějšího jezdce.

II. Politickovýchovná část:

Jedná se o soutěž fair-play, v rámci které je posuzován přístup dětí k tréninku, účasti na společenských akcích, brigádách v rámci TJ, aktivitě, chování a zapojení do kolektivu. Jednotlivé činnosti jsou bodovány, vítěz obdrží pohár.

Vrcholovými soutěžemi těchto LOM by měla být soutěž o zlatý odznak Lyžař ČSR, ovšem provedená na úrovni města či okresu se zaručenou kvalitou a úrovní (předjezdci - nositelé VT mládeže).

Mládež z VLŠ a LOM by se zúčastňovala veřejných závodů okresní a krajské úrovně v rámci směrných čísel pro počty startujících.

K tomuto stručnému programu činnosti je nutno uvést:

1. Celková stavba tréninku by měla vycházet z jednot-

Cvičitelé pečují o správnou výuku lyžování mládeže, jak se o tom můžete přesvědčit v sezóně všude na našich horách

ného systému ve sjezdových disciplínách — vydalo programové oddělení ČUV ČSTV v r. 1974.

2. V přechodném období (letní prázdniny) doporučuji uspořádání alespoň dvou tréninkových táborů pod stany.

V naší praxi se tyto tábory setkaly s velkým ohlasem a přinesly kromě sportovního tréninku i morální hodnoty a vytvoření kolektivu.

3. Do programu lyžařského výcviku je nutno zařadit provádění oblouků s přestoupením, neboť tato technika může být v budoucnu zdokonalováním přivedena k výkonnostní a závodní formě.

V průběhu lyžařského výcviku je nutno se již od začátku zaměřit na vyloučení základních chyb.

Jedná se zejména o:

a) držení a celkový postoj těla:

- zabránit nepřirozenému zlomení v pase a zajistit správné držení těla (rovná záda)
- zabránit nevhodnému držení paží (vystrčené lokty blokují tělo)
- práci kolen
- pohyb nahoru — dolů
- v oblouku pánev nesmí být nad lyžemi

b) vedení lyží:

- naučit citlivému vedení po hranách a plochách
- pěstovat smysl pro skluz

c) vlastní provedení oblouků:

- snažit se vyřadit brzdivé prvky a učit prvky zrychlující
- nastavět na oblouku z přivrátu spodní lyže
- věnovat pozornost nácvičku oblouků se zrychlujícími prvky (přestoupení z odvrátu a přestoupení na vyšší lyži s jejím současným postavením do nového směru) tak, jak je vidět u předních závodníků — zejména italských.

5. K vlastní organizaci můžeme z naší praxe doporučit:

- počet dětí — max. 60
- cvičitelský sbor — 7 osob
- složení cvičitelského sboru:
  - 1 cvičitel I. třídy a trenér II. třídy
  - 2 cvičitelé II. třídy a trenér III. třídy
  - 4 cvičitelé III. třídy

S ohledem na fluktuaci dětí (nemoc, škola, rodiče) je v praxi ověřeno, že reálný počet frekventantů se ve skutečnosti pohybuje okolo 40—45 max. a poměr k počtu cvičitelů je úměrný.

6. Pokládáme za důležité, aby alespoň vedoucí cvičitelé byli současně trenéři, z nichž by měl být jeden na úrovni II. tř. Tím lze zabezpečit bezprostřední kontakt s prací trenérů v závodních oddílech, od nich čerpat a přenášet zkušenosti, komplexní informovanost pak usměrňovat práci celého LOM.

Jsem přesvědčen, že při zájmu o tuto práci a při pozitivní angažovanosti lyž. cvičitelů a trenérů lze dosáhnout celkové zvýšení úrovně i v oblasti závodní činnosti.

LADISLAV PODROUŽEK

KILLY

po 10 letech

Ve francouzském sportovním tisku jsou houževnaté neúspěchy francouzské sjezdářské generace, která měla převzít a uchovat dědictví Jeana-Clauda Killyho, prozatím posledního a nepřekonáného francouzského velikána, trvale předmětem úvah a někdy i bouřlivých diskusí.

Skupina francouzských novinářů se v této souvislosti obrátila nedávno přímo na Killyho s přáním slyšet jeho názor na příčiny této situace. Killy však rozhovor na toto téma odmítl: „Nemohu se k tomuto problému vyjádřit. Kdo chce vysvětlit neúspěchy, musí nutně podrobit někoho kritice. Já jsem se vždy držel stranou těchto problémů, a proto na to nemám právo. Kdo chce veřejně vyjádřit svůj názor, ten nesmí stát v táboře lidí v tomto směru pasivních.“

Ale k setkání novinářů s Killym přece jen došlo, ovšem s podmínkou, že se nebude mluvit právě o tomto bolavém problému. Z rozhovoru tedy vyšla bilance Killyho 10 let od chvíle, kdy 7. dubna 1968 závodem ve slalomu Světového poháru v americkém Heavenly Valley svou amatérskou závodnickou kariéru definitivně ukončil.

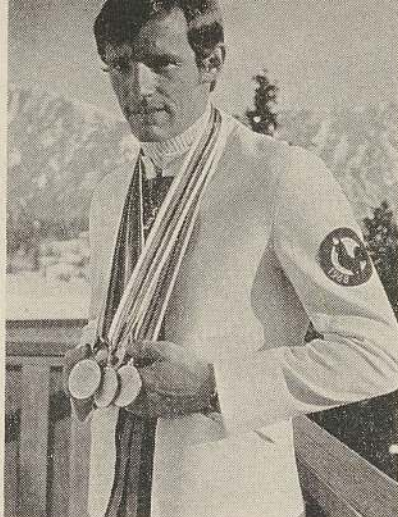
Deset let tedy se už Killyho jméno neobjevuje v palcových titulcích sportovních rubrik. Killy sice díky lesku svého jména a brilantní kariéře mohl vstoupit do světa profesionalismu a obchodu, a také v něm úspěšně obstát, ale on sám žádné zvláštní úsilí o udržení svého jména na stránkách tisku a v povědomí veřejnosti nevyvinul. Při různých příležitostech se dokonce zachoval opatrně: odmítl interview a různé lákavé nabídky, které by byly k jeho další popularizaci nepochybně přispěly.

Na otázku, proč si zvolil tento rezervovaný postup, Killy odpovídá:

„Svět velké společnosti a mondénního lesku jsem si rozhodně neoblíbil. Cítím se nejlépe u sebe doma, v kruhu své rodiny. O vystupování ve společnosti nestojím.“

Je to pozoruhodné prohlášení muže, o němž je známo, že patří k nejlepším závodníkům leteckých společností a který podle vlastních slov stráví ve svém domově nejvýše 48 hodin týdně. Killy dodává ještě další vysvětlení: „Právě vzhledem ke své profesi se vyhýbám tomu, aby se o mně příliš často mluvilo. Zastupuji různé výrobky, kterým zůstávám věrný, a proto nemám právo se rozptylovat jinými směry.“

Když Killy v roce 1968 ukončil svou závodnickou dráhu, nepočítal ještě s tím, že bude závodit jako profesionál a návrhy amerického promotéra MacCormacka na přestěhování do Spojených států hladce odmítl. Své služby by tehdy naopak nabídl obecní radě svého domovského Val d'Isère. Za stálý měsíční plat 5000 franků chtěl zajistit propagaci tohoto lyžařského střediska po celém světě. Starosta však jeho nabídku odmítl s tím, že se nemůže zavázat k dlouhodobému kontraktu. Killy tedy bez velkého nad-

Killy na vrcholu své slávy jako trojnásobný olympijský vítěz s medailemi

šení přijal americkou nabídku. „Byl jsem si vědom,“ říká Killy, „že tato práce neodpovídá ani mému charakteru, ani mému temperamentu.“

Toto své období hodnotí Killy takto: „S odstupem času niče neletuji, i když jsem se do toho musel nejdříve nutit. Koneckonců, valdiserští konšelé měli v podstatě pravdu, když mou nabídku odmítli, poněvadž všude kam jsem přijel a při nejrůznějších svých činnostech jsem stejně Val d'Isère vždy propagoval a středisko to vlastně nestálo ani haléř.“

Novináři chtěli také vědět, zda reklamní pracovník Killy je jako člověk stále týž jako Killy-šampion, který cestování nikdy neměl v lásce. Dospěli k závěru, že to je stále tatáž osobnost. „Sám se tomu divím,“ vysvětluje Killy. „Myslel jsem si, že budu schopen vyřadit se se všemi povinnostmi, které ode mne toto zaměstnání vyžaduje. Snil jsem o zelených prostorách a horách. Ale už deset let se pohybuji ve světě betonu. Slunce, po němž jsem toužil, se pro mne přeměnilo v umělé světlo reflektorů.“

Těžištěm jeho práce je vystupování v americké televizi, kde se stal jednou z nejpůvodnějších postav, což přináší prospěch především výrobčům, jejichž výrobky propaguje. Dělal

postupně reklamu nejkrásnějším lyžařským střediskům světa a potom výrobkům známé automobilky. Vystupoval také v roli manekýna, nemluvě už o nesčetných reklamních šotech v televizi, na které se už ani nepamatuje.

Dva roky je už ředitelem nového lyžařského střediska v Pensylvánii. Lyžařské zázemí je obrovské a zájem mimořádný, mimo jiné i proto, že toto středisko je od newyorského Kennedyho letiště vzdáleno pouhou hodinou a čtvrt jízdou autem.

Ale vysoce aktivní Killy se nespojuje jenom s touto činností. Je technickým poradcem firmy na výrobu lyží (K 2) a firmy vyrábějící boty (Le Trappeur). Ale usoudil, že by lyžařskému světu mohl sloužit ještě lépe, a proto se pustil do nového dobrodružství. Dosud vlastně jenom prodával své jméno průmyslníkům, kteří využívali spíše jeho etikety než jeho schopností. Evidentní finanční výhody tohoto druhu činnosti ho však nespokojovaly.

Před několika měsíci se rozhodl pracovat na vlastní účet a využívat vlastních nápadů, „převzít odpovědnost a zároveň i příslušné obchodní riziko“. Killy podepsal smlouvu s francouzským výrobcem lyžařského oblečení, s firmou Veleda, a sám do tohoto obchodu také investuje.

„V životě mi bude vždy něco chybět,“ říká Killy. „Je to téměř jakási posedlost. Veřejnost se domnívá, že jsem zahrnut vším, co bych si mohl přát. To je pravda jenom částečně. Lyže mi daly mnoho. Daly mi možnost vyniknout, stát se někým, komu kdekdo závidí. Ale přesto si nejsem jist, kdybych se mohl znovu rozhodnout, že bych postupoval stejnou cestou.“ Killy poukazuje zejména na špatné podmínky, jež mají závodníci pro získání vyššího vzdělání a potřebné odborné kvalifikace. Sám tento nedostatek někdy těžce pociťuje a dodává, že se snad i přes značné zpoždění rozhodne pro studium. Říká: „Mám hlad po vzdělání.“

Pořadí životních hodnot je tedy i pro velkého Killyho v podstatě jasné. Ale jak s ním sladit svůj vlastní život? PAVEL BORSKÝ

Seminář trenérů TSM

Irénicková střediska mládeže byla zřizována při tělovýchovných jednotkách, aby soustřeďovala talentovanou mládež a podle potřeb rozvoje výkonnostního a vrcholového sportu zabezpečovala její výchovu na vysoké odborné úrovni. TSM se tedy stala jedním z článků systému péče o vrcholový sport řízeného oddělením STM ČO ČSTV.

S cílem zkvalitnit systém práce a tělovýchovný proces v TSM se každoročně uskutečňují dva semináře vedoucích trenérů TSM a sportovních tříd. Letos se první seminář konal koncem května v Novém Městě na Moravě, který byl jednak zaměřen informativně z hlediska aktuálních problémů TSM a ST v systému vrcholového sportu a stavu připravenosti Programů sportovní přípravy v TSM v jednotlivých disciplínách lyžování. Na druhé straně obsahově zaměření semináře přispělo k rozšíření odborných vědomostí v oblasti tělovýchovného sledování v TSM a zkvalitnění znalostí

v oblasti rozvoje rychlosti jako jedné z pohybových vlastností jedince.

Snad nejvíce účastníci semináře přivítali přednášku MUDr. Karla Daňka, týkající se tělovýchovného sledování v TSM a spolupráce lékaře s trenéry. Poukázal na skutečnost, že s neustálým zvyšováním objemů a intenzity tréninkového procesu se i u mládeže projevují traumatická přetížení lidského organismu. Hovořil o jejich příčinách, léčbě, prevenci a i o některých chorobách, při nichž je třeba trénink přerušit nebo jej omezit.

Seminář ukázal, že zatím nebyly v praxi realizovány otázky soustavné lékařské péče o členy TSM. Určité

zlepšení spolupráce mezi trenéry a lékaři lze sledovat tam, kde ze strany lékařů je o spolupráci v oblasti tělovýchovného lékařství vlastní zájem, jako je tomu v případě Nového Města na Moravě. V budoucnosti bude rovněž nutné řešit problematiku telemetrického sledování TF v terénu při realizaci tréninkového procesu, což by výrazně přispělo trenérům k vyhodnocování účinnosti jednotlivých prostředků a forem práce.

Jedním z hlavních bodů byla informace zpracovatelských skupin o stavu textů Programů sportovní přípravy v TSM v jednotlivých disciplínách, které mají sloužit k sjednocení plánování, evidence, vyhodnocování a vůbec k jednotnému vedení tréninkového procesu. V době konání semináře byl materiál běhu na lyžích pod vedením ing. Hrdinky ve stavu dokončován. V závodě sdruženém a ve sjezdových disciplínách probíhalo zpracování tabulkové části materiálu. Zpracovatelská skupina skoku na lyžích doposud práci na materiálu nezahájila. Postup prací na PSP v TSM ukázal, že v některých disciplínách bude možné v sezóně 1978—79 využít komplexních a konkrétních návodů PSP pro realizaci tréninkového procesu.

Diskuse trenérů potvrdily rezervy v péči o sportovně talentovanou mládež v základních členských systémech péče o vrcholový sport — sportovních třídách a TSM. Především se plně nedařilo realizovat přirozené potřeby hnutí v návaznosti sportovních talentů ze sportovních tříd přes tréninková střediska mládeže až po střediska vrcholového sportu mládeže. Organizační nedostatky se tak projevíly ve fluktuaci talentované mládeže.

Nepříznivý ohlas v diskusi u vedoucích trenérů TSM vyvolala redukce sportovních disciplín v některých TSM. Na řadu otázek proto odpověděl pracovník OSTM ČÚV ČSTV s. Přihál osobně. Redukce některých disciplín je zřejmě spojená s připravovanou organizační a obsahovou úpravou formy péče o talentovanou mládež, která má být realizována se zvýšeným důrazem na základní výběr sportovních talentů v rámci vypracování norem státního výzkumu.

I nadále některé nedostatky ve výrobě a distribuci lyžařské výzbroje a výstroje nepříznivě ovlivnily proces a výsledky sportovního tréninku v řadě TSM. Největší nesnáze doposud přetrvávají v oblasti klasických disciplín, kde je markantní nedostatek kvalitních lyží, vosků, holí apod. Zřejmě ani letos se situace příliš nezlepší, přestože podle informace komise výzbroje a výstroje VSL ÚV ČSTV má být dovezeno 1000 párů běžek Fischer Racing. Z čs. výroby bude dodáno 1300 párů běžek Artis Bohemia, které budou podle rozdělovníku prodány vybraným lyžařským oddílům.

Ze závěrů semináře bylo patrné, že nadále je třeba pokračovat v rozšiřování znalostí v oblasti rozvoje pohybových vlastností v jednotlivých tréninkových obdobích s aplikací do tréninkové jednotky. V přípravě dalších seminářů se předpokládá aktivnější přístup ze strany vedoucích trenérů TSM především při uplatnění odborných znalostí a z tohoto hlediska budou další semináře realizovány.

JAROSLAV MÁŠA
metodik VSL ČÚV ČSTV

Ze schůzky mladých rožnovských sjezdařů, členů pionýrských skupin Vločka a Sjezdaři po složení pionýrského slibu

Úspěšná činnost sjezdařů TJ Rožnov

Sjezdové lyžování zaznamenává v posledních letech bouřlivý rozvoj. Dřívější loučkárení přerostlo v cílevědomou sportovní činnost, která se při dobrém řízení může dopracovat až ke špičkovým výkonům. Areál sjezdového lyžování na Soláni se rok co rok stává populárnější. Je to důsledek dobré technické vybavenosti střediska. Každou sezónu zde probíhá řada školních lyžařských výcviků, rekreačně sem jezdí lyžovat nejrůznější organizace, jsou zde pořádány hodnotné sjezdařské závody. Čas se zde nezastavil. Každou další sezónu nalézají návštěvníci v areálu něco nového.

Rok 1977 znamenal pro rožnovské lyžaře velký pracovní úspěch. Za přírodní podpory MNV Hutisko Solanec a ONV ve Vsetíně zde za pouhé dva měsíce vyrostla nová sociální a společenská budova. Její dokončení bude provedeno letos. Už i zde stovky odpracovaných brigádnických hodin zaznamenaly změnu. Srub původní Soláňky byl napojen a přizpůsoben novostavbě. Právě tam bude místo pro mládež.

Dospělí budou mít prostor v hlavní budově, kde se počítá i s dílnou, lyžařnou a místností pro veřejnost.

O perspektivách areálu řekl představa oddílu Josef Jahoda: „V roce 1978 chceme dobudovat společenský a sociální objekt, který bude sloužit jak oddílu sjezdařů, tak i lyžující veřejnosti. Pro zlepšení tréninkových možností našich závodních družstev chceme vybudovat novou závodní sjezdovku. Tak budou ostatní svahy uvolněny pro rekreační lyžování veřejnosti. Kromě toho máme v plánu upravit několik turistických sjezdovek, aby areálu mohli využívat i méně zdatní lyžaři. Z dlouhodobých cílů jsme si vytyčili osvětlení závodní sjezdovky, zajištění vodního zdroje a získání sněžného děla k přípravě a do sněžování svahů. Chceme pokrýt exponovaná místa umělou hmotou, čímž se zamezí poškozování skluznic lyží.“

Přitažlivost Soláně je dána velkou vlekovou kapacitou (více než 2500 lyžařů v hodině). Přesto vznikají problémy — problémy s boulemi a s vymezením tréninkového prostoru pro závodní družstva, zvláště o víkendových návalech. Boule by o následující sezóně měla „žehlit“ rolba typu Lavina, která je přislíbena hlavním výběrem TJ. Pro usnadnění tréninku vlastních závodních družstev bude vybudována nová závodní sjezdovka a další vlek.

Ruku v ruce s budovatelskou činností jde činnost sportovní. V uplynulé sezóně byl nejúspěšnějším rožnovským závodníkem Josef Vala. Přestože se předpovídalo, že už překročil zenit

Areál sjezdového lyžování na Soláni v Beskydech patří k nejlepším na Moravě

závodní činnosti, dokázal účinně zasáhnout do bojů a v celostátním žebříčku sjezdářů za rok 1978 obsadil v obřím slalomu šesté a ve sjezdu dokonce druhé místo. Z žen byla úspěšná Katka Zámostná, která ve sjezdu obsadila v celostátním žebříčku 20. místo. Neúspěchem není ani skutečnost, že si prvotní tým opět uhasil příslušnost k nejvyšší soutěži celkové sedmým místem v žebříčku.

Kde hledat kořeny těchto úspěchů? Možná v nadšené a iniciativní činnosti celého kolektivu. Možná v tom, že oddíl vychovává závodní družstva všech kategorií, přípravkou počínaje a prvotním týmem konče. Možná i v tom, že se mládeži věnuje péče i v jiném směru. U oddílu byly založeny a dobře pracují dva zájmové pionýrské oddíly Vločka a Sjezdaři.

I na sportovním poli jsou však pocíťovány nedostatky. „Je to omezená možnost tréninku na sněhu,“ řekl nejúspěšnější rožnovský závodník Josef Vala. „Schází nám delší příprava na sněhu. Těžko můžeme uspět proti zahraničním soupeřům, kteří mají objem najetých slalomových branek a dnů na sněhu několikrát větší než my. Vždyť soutěže SP a ostatní mezinárodní závody začínají v době, kdy u nás sníh ještě není, nebo je ho málo.“

Jak na to? Těžko předpokládat, že by se některý rok sněhové podmínky zlepšily. Musí se spoléhat na vlastní síly, hledat nové tréninkové metody.

K zahájení přípravy prvotního týmu rožnovských sjezdářů řekl trenér Václav Venglár: „Družstvo intenzivně trénuje od července. V říjnu a listopadu počítáme s tréninkem na svahu s umělou hmotou ve Vsetíně. Prvé soustředění na sněhu plánujeme na začátek prosince. V současné době si všichni rožnovští závodníci zpestrují svůj tréninkový program nápodobivým cvičením jízdy na lyžích. Jde o jízdu na skateboardu — prkénku na kolečkách, na kterém se jezdí po asfaltu. Je to zábavné i zajímavé. Někteří borci při jízdě na prkénku dosahují mistrovských výkonů.“

Činnost oddílu rožnovských sjezdářů se v létě skládá z osmi měsíců budoucí činnosti — z toho pro závodníky navíc z pěti měsíců intenzivního tréninku. Je to činnost bohatá a rozmanitá. Teprve snáh a výsledný čas v cíli závodů však ukáže skutečnou připravenost. Avšak řada měsíců letní činnosti bude mít na pozdějších výkonech určitě lví podíl.

Soutěž mladých skokanů LVT 78

Koncem července a začátkem srpna 67 vybraných žáků z několika krajů se zúčastnilo jubilejního V. ročníku soutěže olympijských nadějí ve skoku na lyžích na můstku s umělou hmotou v areálu výcvikového střediska vzorné TJ Slávie VŠST Liberec. Závod LVT 78 se konal na počest jubilea 75 let čs. organizovaného lyžování a čtvrtstoletí VŠST Liberec a TJ Slávie. Přijela i delegace žáků ze Sebnitz a Klingenthalu (NDR).

Na můstku s normovým bodem 28 metrů absolvovali chlapci patnáctidenní společný trénink a každý den odpoledne jeden závod. Dlouhá a náročná soutěž žáků nemá v žádné jiné zemi obdoby a během čtyř let získala velkou popularitu. Je atraktivní i pro návštěvníky libereckých výstavních trhů a mládež se snaží v pěkné atmosféře zaplněného hlediště podat své nejlepší výkony. Jsou dokladem toho, že talentovaní žáci mají předpoklady, aby v této disciplíně obnovili slávu úspěšných čs. skokanů. Přišli mezi ně i bývalí naši reprezentanti J. Raška, J. Matouš, M. Bělonožník, F. Zeman a další, aby jim poradili a povzbudili je do dalšího tréninku.

Vzorné uspořádání závodů s pohotovými vydávanými výsledky a příkladnou organizací přispívá k jejich propagaci. Nechybí ani kolektivní návštěvy kulturních památek libereckého okresu mladými závodníky. V závěrečném patnáctém závodě L. Pleštil z Albrechtic dvakrát překonal rekord můstku, poprvé skokem 30 m, podruhé 30,5 m. V kategorii mladších žáků zvítězil Miroslav Polák z Dvora Králové n. L., ze starších Pavel Černý z Ještědu Liberec.

Mladší žáci: 1. M. Polák (Dvůr Králové n. L.) 2064,7 b., 2. F. Repka (Svit) 1963,3, 3. M. Pelant (Slávia VŠST Liberec) 1937,8.

Osmiletý Radek Skopek z Liberce byl nejmladším účastníkem závodů a dostal od pořadatelů upomínkovou cenu

Starší žáci: 1. P. Černý (Ještěd Liberec) 2071,0 b., 2. I. Ovšonka (Svit) 1963,3, 3. L. Pleštil (Albrechtice) 1928,8.

● Prvními významnými závody nové sezóny v ČSSR bude 9.—10. prosince Československý pohár oddílových družstev ve skoku na středním i velkém můstku na Štrbském Plese, který je současně CKZ a prvním kvalifikačním závodem skokanů pro postup na mistrovství ČSSR.

Fotografie na první straně obálky Ivo Petřík, na druhé straně Jiří Kruliš a Jaroslav Trousil, na třetí straně Ota Mrákota a na zadní straně obálky ing. Ladislav Milan.

Fotografie uvnitř měsíčníku M. Duratný, Pavel Mikeska, V. Mikušek, Ota Mrákota, Jaroslav Trousil a archiv.

Zahraniční zajímavosti

● Gustavo Thöni se znovu ocitl před soudem. Již delší dobu se vleče jeho spor s daňovými úřady, které od něho vymáhají daně za léta, kdy kraloval alpským stráním a kdy se do jeho kapes hrnuly peníze (nezdaněné) ze všech stran. Podle rozhodnutí soudu v Bolzanu měl Thöni dodatečně zaplatit 40 milionů lir, Gustavo souhlasil, ale jeden ze soudců se znovu odvolal s požadavkem, aby byly ještě

přezkoumány Thöniho příjmy v letech 1975—77. Další soudní jednání tedy bylo odročeno na prosinec 1978.

● Sedm žen a šest mužů tvoří reprezentační sjezdařský tým USA pro sezónu 1978—79. Ženy: Christina Cooperová (18), Vicki Fleckensteinová (22), Becky Dorseyová (21), Abbi Fisherová (20), Jamie Kurlanderová (20), Cindy Nelsonová (22) a Susie Pattersonová (22), trenérem je ex-Rakušan Herman Göllner. Muži: Cary Adgate (24), Ron Biederman (25), Andy Mill (25), Pete Patterson (21), Phil a Steve Mahre (21) — trenérem je Harald Schönhaar.

● Francouzi by pod vedením šéftrenéra Honoré Bonneta rádi navázali na svou někdejší úspěšnou tradici. A tak družstvo mužů již v červenci najíždělo první slalomové branky v Thorens a trénovalo sjezd v Tignes: Ženy koncem června absolvovaly první kondiční trénink na písečných plážích v Mentonu, v červenci již byly také v Alpách na lyžích.

● Švýcarský týden ve skoku na lyžích se bude konat v nové sezóně 14. až 18. února 1979. Zahájí jej 14. února závody na olympijském můstku ve Sv. Mořici, turné pokračuje 16. února v Gstaadu a končí 18. února v Engelbergu.

Velká cena Frenštátu úspěchem čs. skokanů

Velká cena Frenštátu pod Radhoštěm se stala nejvýznamnějším mezinárodním závodem skokanů na umělé hmotě. Potvrdil to znovu její letošní 6. ročník, který se konal druhou zářijovou sobotu za účasti 90 startujících z třinácti zemí. Poprvé přijeli i reprezentanti USA vedle lyžařů Bulharska, Finska, Jugoslávie, Maďarska, NDR, Norska, Polska, Rakouska, Španělska, Švédska a Svycarska. Skokani ČSSR měli příležitost změřit své síly s řadou závodníků, kteří patří ke světové špičce. Prověrka připravenosti na novou sezónu tentokrát dopadla pro členy čs. reprezentačního týmu dobře.

Leoš Škoda si vybojoval prvenství nejdelšími skoky v obou kolech 87 a 89,5 m před Josefem Samkem a Norem Perem Bergerudem. Cenné je i čtvrté místo Jána Táncoze Prvního dešťku ještě uzavíral člen SVS RH Štrbské Pleso Zdeněk Janouch. Světový rekordman na hmotě Jochen Danneberg (NDR) skokem 91 m z loňského ročníku Grand Prix Frenštátu na největším můstku s umělou hmotou na světě s normovým bodem 72 m se musel spokojit pátým místem.

Jako každoročně i letos vzorný lyžařský oddíl TJ MEZ Frenštát závod pečlivě připravil. V pátek měli organizátoři velké starosti, když v dějišti Velké ceny se spustil prudký liják a oficiální trénink pro neregulérní podmínky po prvním kole, které bylo torzem při účasti asi jen třetiny závodníků, musel být mezinárodní jury předčasně ukončen. Výhodou bylo, že téměř všechny výpravy se připravovaly k závodu již od úterka a využily možnosti tréninkového tábora, takže jejich skokani se na frenštátském můstku dobře aklimatizovali. V sobotu se počasi umoudřilo a 8000 diváků v hledišti skokanského areálu na Hořečkách a desetitisíce u televizorů vidělo pěkné výkony a zajímavé boje o Velkou cenu města Frenštátu pod Radhoštěm a Čs. televize Ostrava.

Zahraniční účastníci si pochvalovali mezinárodní tréninkový tábor a pěkného můstku využili k přípravě na závod i novou sezónu. Čs. reprezentanti zde absolvovali již druhé soustředění v přípravném období, které přineslo ovoce. V tréninku nejen čs. skokani, ale také Danneberg, Polák Bobak a Norové doskakovali kolem hranice devadesátky a naznačovali, že za příznivých podmínek někdo z nich může i překonat dosavadní světový rekord Danneberga. Škoda při závodě zůstal za ním ve druhém kole jen 1,5 metru.

Trénink k závodu a Grand Prix byly příležitostí i k testování nových lyží, kterou využily firmy Kneissl, Fischer, Germina a Splitkein. Již v pondělí 4. září se objevil ve Frenštátě bývalý mistr světa v letech na lyžích a vítěz 3. ročníku Velké ceny Frenštátu Švýcar Walter Steiner jako zástupce Kneissla, aby s Rakušanem Lipburgerem vyzkoušeli nové skočky této rakouské firmy. Steiner po druhé operaci kolena se již ztěžší vrátí na můstky, na nichž vždy patřil k světové elitě.

HOVORÍ TRENÉR JIŘÍ RAŠKA

„S výkony našich závodníků jsem byl spokojen,“ řekl trenér čs. repre-

zentačního týmu skokanů Jiří Raška. „Škoda, že tu nemohla být ze studijních důvodů špička skokanů NDR, především Glass a Buse, abychom si mohli učinit lepší obrázek o výkonnosti našich reprezentantů. Družstvo NDR přijelo s mladými členy reprezentačního kolektivu, kteří v červnu v NDR byli velmi dobří a předčili naše skokany. Je teprve polovina přípravného období a nelze ještě dělat žádné závěry. Jak se říká, naši kluci na to mají, je však důležité, aby výkony z tréninku měli i v závodě. Rozhodující bude také včasný přechod z hmoty na sníh.“

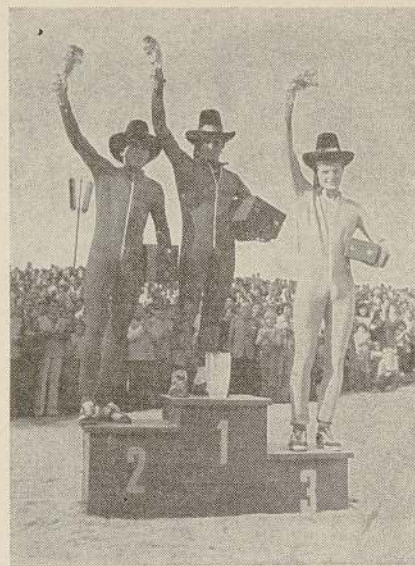
Škoda prokázal zdravou závodnickou drzost a že je zkušeným skokanem. Při prvním skoku zpozdil odraz, druhý mu vyšel a to bylo rozhodující. Táncoz prokázal, že je velkým bojovníkem, což je zapotřebí v každém závodě. Mrzí mne, že Hýsek nedokázal to, co v tréninku, kdy měl skoky kolem devadesátimetrové hranice. Zaplatil krutou daň mladých skokanů, kteří nemají dostatek zkušeností. Samek měl dobré vyrovnané skoky, hodnocené osmkrát známkou 17,5, jednou 18,0 a 17,0 b. Novotný a Jirásko mají nedostatky v technice. Jsou to mladí skokani a do závodního období je ještě daleko. Budeme se snažit, aby je odstranili. Bylo by špatné je snad zatracovat. Z ostatních našich skokanů mne mile překvapil Felix, více jsem očekával od Františka Nováka.

Pokud se týká zahraničních účastníků, Norové znovu potvrdili, že jsou výkonnostně dobří. Na závodech v Bad Aussee ve vedoucí čtveřici obsadili tři místa. Zdá se, že vedle skokanů NDR budou udávat tón v průběhu sezóny. Z mladých závodníků mne zaujali Švýcar Sumi, Polák Fijas i Rakušané. Rakouští skokani mají výhodu, že v jejich zemi jsou zkušení výrobci lyží a kombinéz. Dá se očekávat, že zasáhnou do bojů světové špičky.“

HLASY DALŠÍCH ODBORNÍKŮ

Ewald Roscher, trenér švýcarských skokanů: „Do Frenštátu rádi jezdíme, neboť závody již tradičně soustřeďují na startu přední skokany a jsou významnou součástí přípravy na sezónu. Ve švýcarském týmu dostávají nyní větší příležitost mladí závodníci, kteří dříve byli ve stínu Steinera. S výkonem Sumiho jsem byl spokojen. Steiner se již asi nevrátí na můstky.“

Baldur Preiml, trenér Rakušanů: „Frenštátský můstek je výborný pro přípravu na hmotě, Grand Prix získává stále větší popularitu. Dáváme příležitost našim mladým závodníkům,

Medailisté Grand Prix Frenštátu 1978 Josef Samek (druhý), vítěz Leoš Škoda a Nor Per Bergerud (třetí)

očekávám opět stoupající formu Innauera, s nímž počítám pro boje o olympijské medaile v Lake Placid.“

Tadeusz Koldier, trenér polských skokanů: „Také letos Velká cena Frenštátu byla pěkným závodem. Škoda, že se zranil Bobak, který v tréninku prokazoval dobrou formu. Českoslovenští reprezentanti znovu potvrdili, že je třeba s nimi počítat.“

Výsledky 6. ročníku Velké ceny města Frenštátu pod Radhoštěm: 1. Leoš Škoda 253,2 (87 a 89,5), 2. Josef Samek (oba ČSSR) 242,6 (87 a 86), 3. Per Bergerud (Norsko) 239,0 (85,5 a 86,5), 4. Ján Táncoz (ČSSR) 236,7 (84,5 a 87), 5. Jochen Danneberg (NDR) 235,5 (85 a 84,5), 6. Per-Steinar Nordlie (Norsko) 232,8 (84 a 86) a Tapio Räsänen (Finsko) 232,8 (82,5 a 85), 8. Bogdan Norčić (Jugoslávie) 232,2 (86 a 83), 9. Hans-Jorg Sumi (Finsko) 230,1 (84 a 84), 10. Zdeněk Janouch (SVS RH Štrbské Pleso) 227,0 (81,5 a 83), 11. P. Fijas (Polsko) 224,1 (85 a 80,5), 12. J. Hýsek (ČSSR) 223,8 (83,5 a 81,5), 13. K. Tuchscherer (Rakousko) 222,7 (83 a 78,5), a I. Felix (ASVS Dukla Liberec) 222,7 (80 a 81,5), 15. A. Hille (NDR) 221,6 (81,5 a 81,5), 16. A. Lipburger (Rakousko) 220,9 (81,5 a 79,5), 17. J. Sätre (Norsko) 219,6 (82 a 81), 18. P. Greiner (NDR) 219,1 (83 a 80), 19. B. Novák (ASVS Dukla Liberec) 218,4 (80 a 78,5), 20. T. Meisinger (NDR) 216,4 (79 a 79,5). — 24. F. Novotný (ČSSR) 214,1 (78 a 80), 25. A. Innauer (Rakousko) 213,9 (82 a 76,5), 27. F. Novák (ASVS Dukla Liberec) 211,4 (80 a 78,5), 34. L. Jirásko (ČSSR) 203,0 (78,5 a 76).

Také letos v sobotu dopoledne přijal vedoucí a trenéry všech družstev předseda MěstNV ve Frenštátě pod Radhoštěm Miloš Vlček. Závěrem se konal společenský večer s programem a rozdělením cen v Kulturním domě, který znamenal upevnění přátelských styků skokanů všech zúčastněných zemí.

JAROSLAV TROUSIL

Dobré lyžařské podmínky v Afganistanu

O Afganistanu lze říci, že je to země převážně hornatá, protože více než polovinu území pokrývají hory vyšší než 1500 m. Mohutné pohorí Hindúkuš, které se táhne od východu, zasahuje hluboko do nitra Afganistanu. Nejvyšší hora Ishmara měří 6820 metrů.

Protože v těchto místech začíná padat sníh již koncem září a na jaře zde sněží ještě v dubnu, byly po obou stranách tunelu zřízeny za sovětské technické pomoci afgánské strojní odklízovací stanice. Odhrnovací stroje odklízají ze silnice spousty napadaného sněhu tak dlouho, než je silnice opět sjízdná. Do té doby čekají na obou stranách serpentin, severní a jižní, řady nákladních aut než se uvolní vozovka.

Jakmile začne na jaře svítit teplejší slunce, v březnu a dubnu, sníh na strmých stráních velehor pomalu začíná tát a se shora se začínají koulet nejprve malé sněhové koule, které se postupně zvětšují jako při válení koulí na stavbu sněhuláka. Později se začínají odvalovat velké koule a nakonec se utrhnávají velké laviny, které mnohdy zasypou silnici tak, že odklizení sněhového závalu trvá 2—3 dny.

Každý, kdo se podívá na mapu Afganistanu, zjistí, že v jihozápadní části této země je položen sídlo velké provincie Kandahár.

Sportovce-lyžaře napadne v zápětí souvislost této shody jmen s dříve běžně používaným sjezdářským a zejména turistickým vázáním Kandahár. Během svého pobytu v Afganistanu jsem jako lyžař rovněž pátral po této souvislosti, ale marně. Zjistil jsem, že město Kandahár leží v naprosté nížině a žádné zasněžené hory není široko daleko vidět. Lyže jsou v tomto městě neznámá věc, protože zde nepadá ani sníh. Afgánci ale také nevědí o malém rakouském městečku Kandahár v Tyrolích.

V afgánském Kandaháru je lyžování neznámou věcí, ale není tomu tak již několik let v hlavním městě Kábulu. Zde můžete dokonce dostat lyže i na bazaru.

Kábul leží ve výšce 1800 m a sníh na kopcích kolem města vydrží od prosince do konce března. Jízď asi 30 kilometrů západně a jihozápadně od Kábulu blíže osady Ashro začínají hory vysoké přes 2700 m.

Lyžovat začali v Afganistanu příslušníci alpských národů v poválečných letech, kteří byli do Afganistanu přiděleni nebo zde byli zaměstnaní a lyže si přivezli.

V posledních letech se stalo lyžování v Kábulu populárním. Byl založen první lyžařský oddíl v zemi — Afgan Ski Club. Jak patrně z anglického názvu byl založen vlastně pro Afgánce,

Při jubileu 75 let čs. lyžování oceňujeme také závodníky, kteří dovedli vychovat své ratolesti pro úspěšné pokračování v jejich šlépějích. Patří mezi ně i čtyřnásobný čs. mistr ve skoku František Felix. Na obrázku se svým synem Ivoem, který v současné době patří mezi přední čs. skokany

Evropany a Američany, kteří lyžařsky oddíl vedou a podporují.

V roce 1965 poblíž Ashra byla Afgan Ski Clubem postavena první lyžařská chata v Afganistanu.

Spolu s chatou byl postaven lyžařský vlek asi 350 m dlouhý s kotoučovými sedátky. Tento vlek vede od kamenné chaty s terasou až po úpatí srázného skalnatého kopce, na kterém začíná sjezdová dráha.

Na ní se pořádají závody v obřím slalomu pro muže i ženy také i s místní československou účastí. I v tomto lyžařském mikrospolečenství mají převahu francouzští, švýcarští, rakouští a západoněmečtí sportovci.

Kromě uvedeného lyžařského střediska lyžují někdy evropští lyžaři za příznivého jarního počasí v oblasti hory Solang, která je vysoká 5450 m a vzdálená asi 110 km severně od Kábulu. Zde je možno absolvovat táhlé sjezdy, které jsou pro vysokohorské lyžaře požítkem. Příhodných nedělí je ale málo, protože v zimních měsících dují často nad Solangem silné větry a padá sníh, v teplých jarních měsících hrozí nebezpečí lavin.

Zmínil jsem se, že dnes jsou již k dostání na bazaru v Kábulu lyže. Jsou to však jen lyže staršího typu s nemoderním vázáním. Nové lyže se skluznicí z plastické hmoty a nové sjezdové vázání např. typu Marker nebo Tyrolia k dostání nejsou. Rovněž chybí lyžařské sjezdové boty, hole, sjezdové brýle a lyžařské vosky.

Lyžařskou výstroj je však možné si v Kábulu pořídit. Z vlny se dá uplést svetr a afgánskému krejčímu můžete nakreslit, jak si představujete, aby byly ušity šponovky. Ochotně vyhoví vašemu přání a pravděpodobně budete spokojeni. Teplé ponožky jsou rovněž na bazaru k dostání.

Příklady Evropanů a Američanů mají za následek, že se Afgánci začí-

nají o lyžování zajímat. Mají příznivé přírodní podmínky. Velehory jsou již několik desítek kilometrů od hlavního města Kábulu. I když mnoho afgánských hor jsou jen skalnaté útesy, najde se tam hodně velmi vhodných lyžařských svahů. Doprava lyžařů k lyžařskému svahu u Ashro je možná osobními vozy nebo terénními Landrovery po velmi dobré široké státní asfaltové silnici. Také sněhové podmínky jsou dobré. Na 2700 m vysokých velehorách setrvává sníh přibližně po stejně dlouhé období jako u nás v Krkonoších v nejvyšších polohách, tj. od listopadu do dubna. Na svazích Solangu leží sního od září do června. Vrcholy Hindúkuše jsou bílé neustále.

Ing. PETR PRAVDA

Naši mistři lyžování

Zádáme naše čtenáře, aby v článku Naši mistři lyžování od roku 1896 až po dnešek v 8. čísle Lyžařství si doplnili v roce 1950 vítěznou štafetu mužů Sokola Nové Město na Moravě na 4 X 10 km a v roce 1964 mistra republiky v běhu na 50 km v Novém Městě v Krušných horách V. Fouska ml. (Sokol Nové Město na Moravě).

Třetí snímek ze slavné historie na třetí straně obálky 8. čísla je ze závodů mládeže ve Vysokém nad Jizerou v roce 1914 a nikoliv ze závodů v Dolních Štěpanicích.

Současné upozorňujeme naše čtenáře, že redakce shání různé zajímavé materiály a fotografie ze začátků čs. lyžování. Budeme velmi povděční každému, kdo je zašle redakci Lyžařství, 115 88 Praha 1, Klimentská 1.

Úspěšná sezóna Jiskry Harrachov

V soutěži o nejlépe pracující lyžařský oddíl, kterou připravila politicko- výchovná komise VSL ČÚV ČSTV k 30. výročí Vítězného února a sjednocení čs. tělovýchovy, obsadila Jiskra Harrachov druhé místo za Tatranem Písařov před TJ Gottwaldov. Ve Východočeském kraji z dvanácti neaktivnějších hodnocených oddílů si vedli harrachovští lyžaři nejlépe a postoupili do závěrečného kola.

Všichni členové oddílu Jiskry Harrachov odpovědně přistupovali k plnění daných úkolů nejen v průběhu zimní sezóny, ale již v přípravném období. Prohloubila se spolupráce s ostatními složkami NF při všech akcích v Harrachově. Zvýšená péče byla věnována výchově talentované lyžařské mládeže, nezapomínalo se však ani na školení trenérů a rozhodčích III. třídy. Všichni po celou sezónu se pak aktivně zapojili při pořádání závodů. Jednalo se o okresní přebory až po přebory ČSSR. Nejceněnější je skutečnost, že v Harrachově bylo v uplynulé sezóně uspořádáno 21 závodů pro mládež ve věku od 3 do 18 let. Závody pro děti a mládež patřily k nehezčím a vyžadovaly značné trpělivosti a dobré organiza-torské schopnosti. Při jejich přípravě a vlastním uspořádání odpracovali lyžaři harrachovské Jiskry 5500 brigádnických hodin.

O dobrých sportovních výsledcích v kategoriích mládeže nejlépe svěd-

čí šest titulů okresních přeborníků, čtyři krajských, po dvou titulech přeborníků ČSR a ČSSR. Nejúspěšnějším závodníkem oddílu byl Tomáš Ploc, který současně obsadil prvé místo v soutěži VSL ČÚV ČSTV jako nejlepší sruženář sezóny 1977—78.

Závazek lyžařů Jiskry Harrachov k 30. výročí Vítězného února a 75. výročí čs. organizovaného lyžování byl splněn ve všech bodech a ve většině jich překročen. Pomohla k tomu dobrá politicko-výchovná práce oddílu, která se projevovala ve všech jeho složkách. V současné době žije Harrachov ve znamení výstavby nových můstků s normovými body 90 a 120 m, jakož i běžeckého areálu. Byla zde již také slavnostně otevřena nová trať pro jízdu na kolečkových lyžích, která bude sloužit běžcům i biatlonistům. Toto lyžařské středisko se také připravuje na uspořádání mistrovství světa v letech na lyžích, které bude významnou mezinárodní událostí čs. lyžování. -pel-

Beskydská liga mládeže

Již VIII. ročník Beskydské ligy mládeže, soutěže žactva a dorostu ve skoku na můstcích s umělou hmotou, byl zahájen koncem srpna ve Frenštátě p. Radhoštěm na můstcích s normovými body 15 a 35 m za účasti 120 mladých závodníků z ČSSR a šestnácti z družebního Dynama Klingenthal (NDR). Pokračoval druhý den v Rožnově pod Radhoštěm. Dvojnásobným úspěchem se mohli pochlubit syn olympijského vítěze Jiřího Rašky v kategorii mladších žáků a starší dorostenec Stanislav Martynek.

Mladší žáci — 1. závod: 1. Raška 203,3 (18,5 a 18), 2. Vaverka (oba MEZ Frenštát) 194,0 (17,5 a 18,5), 3. Tomeš (Elitex Jablonec) 193,7 (17 a 18,5). — **2. závod:** 1. Raška 186,2 (27,5 a 29,5), 2. Tomeš 170,0 (27 a 27), 3. Strnádek (Elitex Jablonec) 159,5 (26 a 25).

Starší žáci — 1. závod: 1. Dluhoš (MEZ Frenštát) 201,8 (39 a 38,5), 2. Groschwald 197,0 (39 a 39), 3. Halger (oba Dynamo Klingenthal) 191,4 (37 a 37). — **2. závod:** 1. Groschwald 213,9 (32,5 a 35), 2. Pawal 208,7 (32,5 a 32), 3. Weber (všichni Dynamo Klingenthal) 206,5 (30 a 34), 4. Dluhoš 201,6 (30 a 30,5).

Dorostenci mladší — 1. závod: 1. Müller 216,3 (42 a 40,5), 2. Walther (oba Dynamo Klingenthal) 215,6 (41 a 41), 3. Kaděra (MEZ Frenštát) 214,1

(40,5 a 41,5). — **2. závod:** 1. Beyreuther 176,8 (58 a 57), 2. Müller 175,8 (58 a 58), 3. Röttschke (všichni Dynamo Klingenthal) 175,3 (58,5 a 56,5).

Dorostenci starší — 1. závod: 1. Martynek (SVS-M Frenštát) 225,8 (42,5 a 42,5), 2. Simon (Dynamo Klingenthal) 224,3 (42 a 43), 3. Martiňák (SVS-M Frenštát) 214,6 (41 a 41). — **2. závod:** 1. Martynek 207,3 (64,5 a 65,5), 2. Martiňák 204,5 (62 a 64,5), 3. Simon 175,9 (59 a 58). -sed-

Skokani USA v přípravě na ZOH 1980

Reprezentanti USA poprvé letos startovali v 6. ročníku Velké ceny Frenštátu pod Radhoštěm ve skoku na můstku s umělou hmotou. Již v pondělí 4. září přijeli do našeho skokanského střediska Jim Denney, Chris McNeil a Walter Malmquist s trenérem Glennem Kotlarkem. Byla to příležitost, abychom si s mistrem USA 1966 a 1967 G. Kotlarkem pohovořili o přípravě amerických skokanů nad ZOH 1980 v Lake Placid.

„Věnujeme zvýšenou péči přípravě na ZOH 1980,“ řekl trenér G. Kotlarek. „Náš dvouletý tréninkový plán je mnohem náročnější ve srovnání s dřívějšími roky a spolupracujeme při něm s vědeckými institucemi. Chceme, aby naši skokani zasáhli do bojů na předních místech. Reprezentační

Předolympijské závody

Organizační výbor ZOH 1980 v Lake Placid pilně připravuje předolympijské závody, které se budou konat 7.—11. února 1979 v dějišti her. Budou zahájeny ve středu 7. února během mužů na 30 km a žen na 10 km. Ve čtvrtek 8. února bude na pořadu první část závodu sruženého — skoky na můstku s normovým bodem 70 m a štafeta biatlonistů. V pátek 9. února se koná běh mužů na 15 km, současně také jako druhá část závodu sruženého a běh žen na 5 km. V sobotu 10. února mají skokani závod na středním můstku a biatlonisté 20 km. V neděli 11. února vyvrcholí pořad skoky na velkém můstku s normovým bodem 90 m, štafetami mužů na 3X10 km a žen na 3X5 km.

První závody na novém středním můstku (P 70 m) se konají již 30. a 31. prosince 1978, po nich následuje v Lake Placid tréninkový tábor skokanů na velkém můstku, od 1. do 13. ledna 1979, který bude zakončen závody v neděli 14. ledna. -tr-

Jizerská padesátka nepřijímá!

Dvanáctý ročník Jizerské padesátky — Memoriálu Expedice Peru 70 bude sice odstartován až 28. ledna 1979, ale pořadatelé Lokomotivy Liberec již vzali do evidence 7900 žádostí o přihlášky, které přišly i z Finska, Holandska, Itálie, Norska, NSR, Švédska, Švýcarska, početná výprava přijede opět ze sousední NDR, účast oznámili i lyžaři Polska a SSSR.

Přesto, že po celé letní období byly upravovány a vylepšovány tratě, nebude možno na start pustit více jak 6000 účastníků. Organizátoři proto upozorňují další zájemce, aby žádosti o přihlášky už neposílali, neboť v žádném případě nebudou vyřízeny! Pořadatele Jizerské padesátky to mrzí, ale nemohou vyhovět a doporučují účast v masové akci Ve stopě Jizerské padesátky 3. února 1979. -fp-

Nejmladší skokani na LVT

Patnáctidenní soutěž mladých skokanů v areálu výcvikového střediska mládeže se stala již pravidelnou součástí sportovního programu Libereckých výstavních trhů. Letos měla již malé jubileum — V. ročník, pořádaný k 75. výročí čs. organizovaného lyžování a 25. výročí založení VŠST Liberec a TJ Slávie. Startovalo 67 vybraných žáků. První obrázek ukazuje pohled na pěkný skokanský areál s umělou hmotou v Liberci. Na druhém jsou první tři z kategorie mladších žáků M. Polák (Dvůr Králové), F. Repka (Svit) a M. Pelant (Slávia VŠST Liberec), na třetím slavnostní odevzdání cen při odpoledním kulturním pořadu LVT před zaplněným hledištěm.

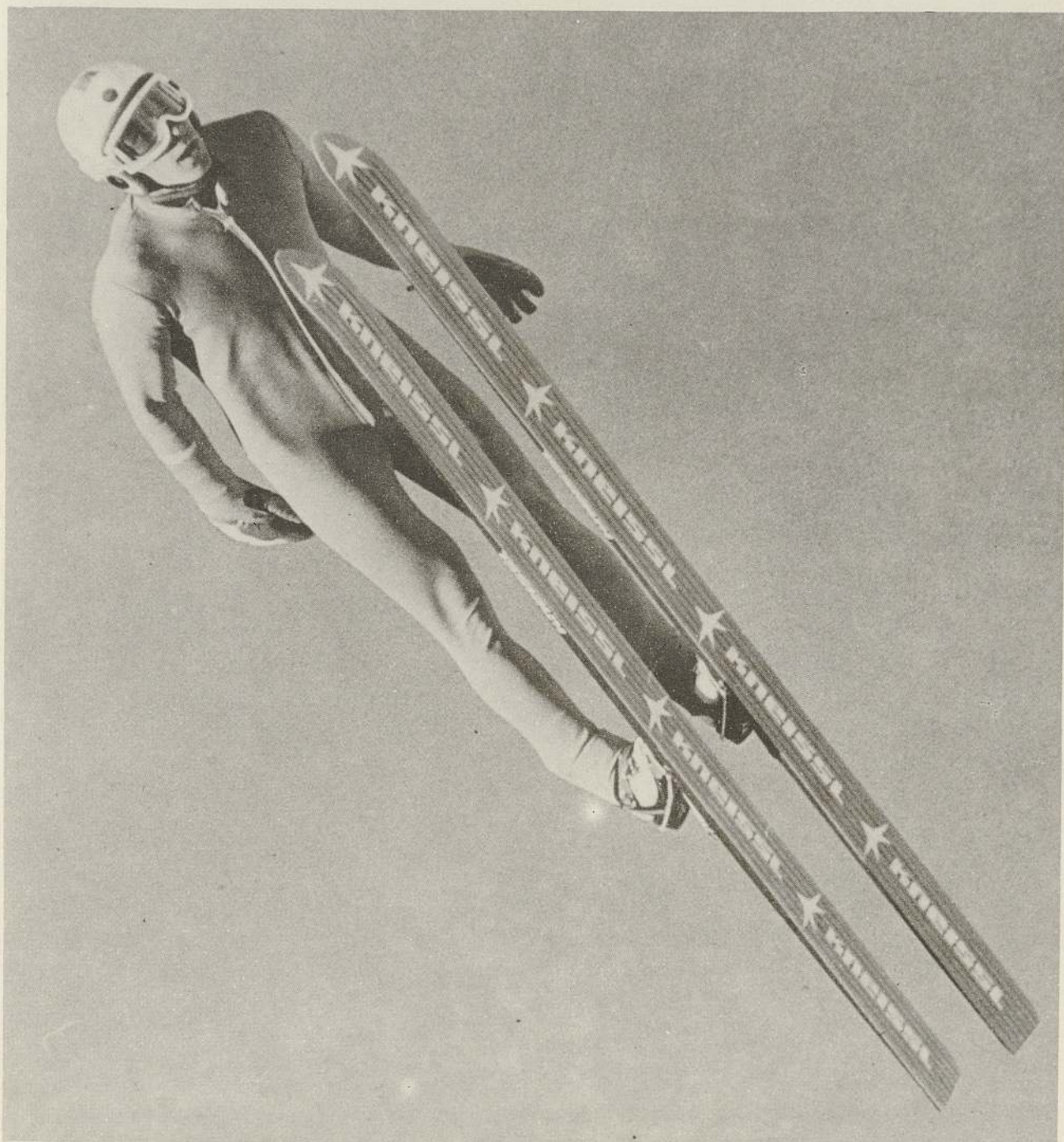
ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU TĚLESNÉ VÝCHOVY

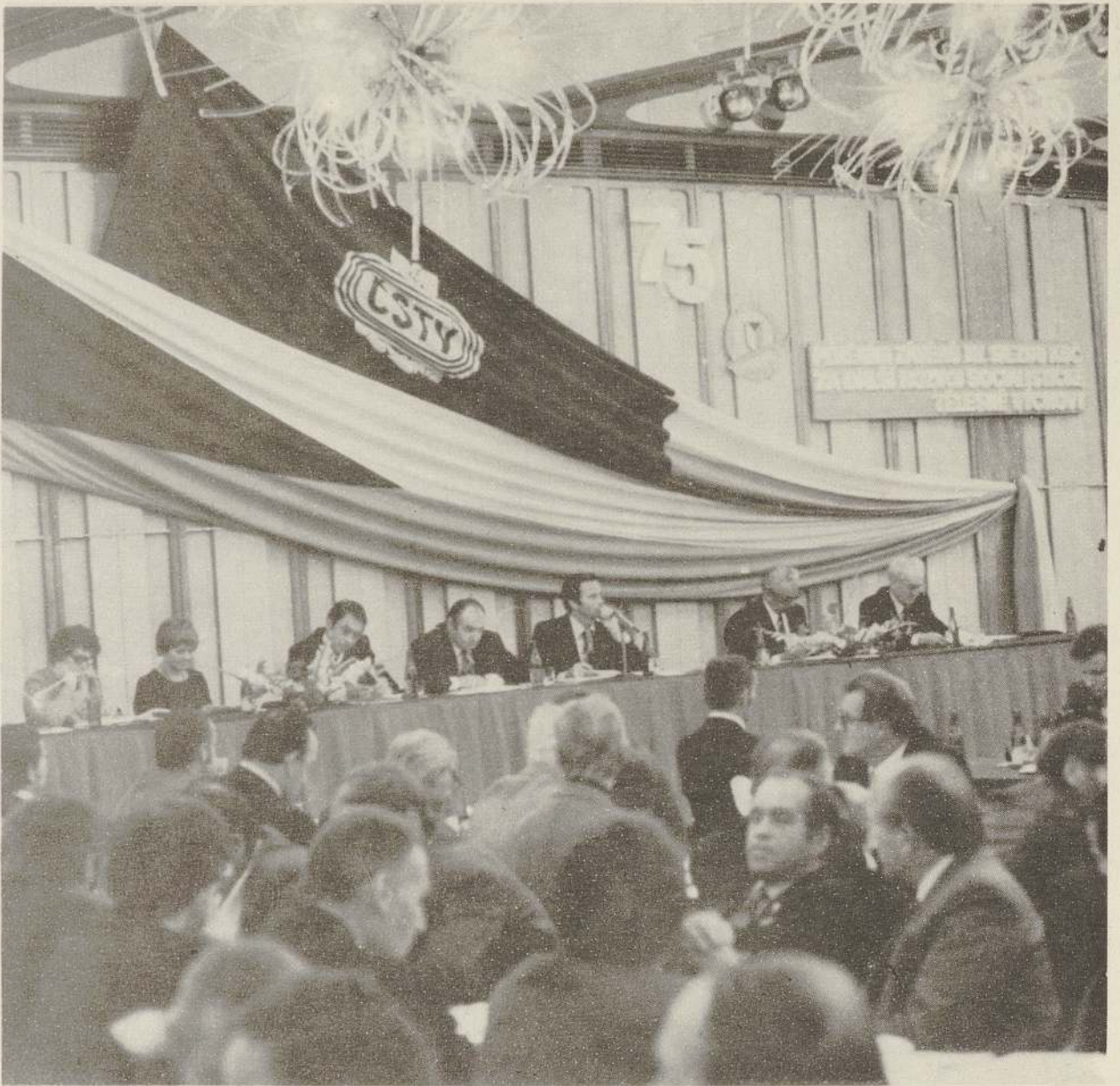
lyžařství

ROČNÍK 64 ♦ LISTOPAD 1978 ♦ Kčs 3,—

11

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

PŘED ZAHÁJENÍM
SVĚTOVÉHO POHÁRU

PŘÍPRAVY MS 1979
V LETECH

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁŇCE LEOŠ ŠKODA (ASVS DUKLA LIBEREC), KTERÝ ZVÍTĚZIL V 6. ROČNÍKU MEZINÁRODNÍCH ZÁVODŮ VE SKOKU NA UMĚLÉ HMOTĚ O VELKOU CENU FRENŠTÁTU POD RADHOŠTĚM I V POHÁRU NÁRODNÍ FRONTY. — NA DRUHÉ STRANĚ OBÁLKY NA PRVNÍM OBRÁZKU ZÁBĚR Z CELOSTÁTNÍ KONFERENCE LYŽAŘŮ V PRAZE V KONGRESOVÉM SÁLE HOTELU INTER-CONTINENTAL. PŘI SLAVNOSTNÍM ZASEDÁNÍ K JUBILEU 75 LET ČS. ORGANIZOVANÉHO LYŽOVÁNÍ (NA DRUHÉM OBRÁZKU) SE U JEDNOHO STOLU SEŠLI (ZLEVA) PŘEDSEDA VRCHOLOVÉ SUBKOMISE SKOKU Dr. J. NOVOSAD, D. MOTEJLEK, Z. HUBAČ, J. RAŠKA, ZAKRYTÝ Ing. L. ŠABLATURA, NÁMĚSTEK ŘED. BESKYDSPORTU J. NAVRÁTIL, I. MATOUŠ A E. ČERMÁK. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY DOPRAVA BETONU PŘI VÝSTAVĚ PRVNÍHO ČS. MAMUTÍHO MŮSTKU PRO LETY NA LYŽÍCH V HARRACHOVĚ. PRACOVNÍCI MELIORAČNÍHO DRUŽSTVA LOMNICE NAD POPELKOU BETONUJÍ ZÁKLADY PRO OCELOVOU KONSTRUKCI

lyžařství

Ročník 64

Číslo 11

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eidpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ulice 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. října 1978.

ISSN - 0323 - 1445

Český sjezd ČSTV a lyžaři

Sjezd České organizace ČSTV 6. a 7. října ve Slovanském domě v Praze potvrdil, že v uplynulém funkčním období se dařilo řešit rozhodující úkoly organizace v souladu s potřebami společnosti. Dále se prohloubil socialistický charakter ČSTV jako organizace Národní fronty, došlo k dalšímu sepětí činnosti dobrovolné tělovýchovné organizace s celospolečenskými úkoly. Všechna významná jubilea — 30. výročí osvobození naší vlasti hrdinnou Sovětskou armádou, 60. výročí VŘSR, 30. výročí Vítězného února a sjednocení československé tělovýchovy a všechny významné politické události byly inspirováním podnětem k široké pracovní, občanské, tělovýchovné a sportovní aktivitě, k rozvoji socialistického soutěžení a k uzavírání hodnohodných závazků v ČSTV. Rada závazků směřovala k plnění úkolů vyplývajících z volebních programů Národní fronty i úkolů souvisejících s masovým rozvojem tělovýchovy a sportovní činnosti, jak byly vetyčeny stranickými, státními a tělovýchovnými orgány. Výsledky jednání, bohatá diskuse s řadou námětů k dalšímu zlepšení činnosti na všech úsecích a usnesení předznamenaly úspěšný průběh blížícího se V. sjezdu ČSTV.

Dvoudenního zasedání se zúčastnila delegace ÚV KSČ, české vlády a ÚV NF ČSR vedená členem předsednictva ÚV KSČ a předsedou vlády ČSR Josefem Korčákem, jejími členy byli dále člen sekretariátu a tajemník ÚV KSČ Jindřich Poledník, vedoucí oddělení ÚV KSČ Lubomír Procházka, předseda ÚV ČSTV Antonín Himl, místopředseda ÚV NF ČSR Miloslav Vacík a ministr školství Milan Vondruška.

Vedoucí delegace s. Josef Korčák ve svém projevu řekl mj.: „Všestranný rozvoj tělesné výchovy je nedílnou součástí dlouhodobého programu budování rozvinuté socialistické společnosti. V souladu s tím XV. sjezd KSČ zvýšil nároky na tuto nedílnou složku socialistické výchovy, formování harmonické osobnosti i socialistického způsobu života. Vyzkoušenou a zároveň perspektivní cestou k tomu je cílevědomé prohlubování sepětí tělovýchovného hnutí s politickým, ekonomickým a sociálním rozvojem socialistické společnosti. Čím plněji se tělovýchova stává společenskou záležitostí, tím více se posiluje její politický charakter, tím rychleji také rostou požadavky na úroveň práce řídicích orgánů i na účinnost ideově výchovného působení.“

Soudruh Korčák dále zdůraznil, že život vyžaduje na všech úsecích pevněnout lafku náročnosti na úroveň současných potřeb, zvýšit kvalitu a efektivnost pro splnění rychle rostoucích požadavků. Takový přístup vyžadují od každého članku naší společnosti, od všech organizací NF závěry 11. zasedání ÚV KSČ. V závěru připomenul, že péče o rozvoj tělesné výchovy a sportu je součástí humanistické politiky KSČ, jejímž smyslem je blaho člověka a neustálý růst jeho hmotné a kulturní úrovně. Program XV. sjezdu, cíle budování rozvinuté socialistické společnosti vytvářejí i pro jeho uplatnění široký prostor, inspirují a mobilizují k vyšší aktivitě. Tělovýchovné hnutí, jako významná síla, má všechny předpoklady pro další všestranný rozvoj.

„Jméno delegace ÚV KSČ, české vlády a ÚV NF vám přeji, aby se plánované záměry dostaly rychle do všech článků a ke všem členům, aby získaly pochopení a podporu široké veřejnosti. Jsme přesvědčeni, že desetitisíce obětavých a zkušených funkcionářů udělají všechno pro jejich uvedení do života. S pomocí nejvyšších stranických a státních orgánů můžete vždy počítat.“ řekl s. J. Korčák.

V diskusi vystoupil také předseda VSL ČOV ČSTV Jirí Pilař. V úvodu se zmínil o letošním 75. výročí čs. organizovaného lyžování a zdůraznil, že tento sport patří u nás mezi nejrozšířenější. Hovořil o různých masových soutěžích náborového i výkonnostního charakteru a připomenul, že lyžování zaznamenalo mohutný rozvoj hlavně na úseku neorganizované činnosti. Dostupné statistiky uvádějí, že u nás lyžuje více než tři milióny lidí. V žádném případě si nechce svaz dělat zásluhy na tomto mohutném rozvoji, nelze však také pominout podíl dobře pracujících oddílů. Je to především proto, že se soustavně zvyšuje životní úroveň v našem státě a že každá rodina má dostatečné finanční možnosti koupit lyžařskou výbavu a výstroj a nemá potíže uhradit cestu a pobyt na horách. Organizovanost v lyžařských oddílech neodpovídá množství lyžujících veřejnosti a svaz se snaží svou práci orientovat na další rozšíření organizační a členské základny. Lyžařské oddíly chtějí co nejvíce přispět k úspěchu akce „Polybem ke zdraví“. Nejzávažnější překážkou je nedostatek lyžařské výbavy, především běžeckých lyží. Soudruh Pilař připomenul, že ovlivněním kvantity výroby a dodávek na trh by se měl zabývat objektivní orgán na profesionální úrovni, totéž platí o realizování perspektivního plánu výstavby nejnutnějších zařízení ve všech horských střediscích a rekreačních oblastech. Příspěvkem lyžařů k Československé spartakiádě 1980 je náborová soutěž o Spartakiádní vložku s cílem dále rozšířit organizační a členskou základnu lyžařských oddílů. Za Svaz lyžování s. Pilař ujistil účastníky sjezdu, že jeho činností udělají vše pro úspěšné splnění sjezdových závěrů. „Tradiční pracovitost funkcionářského aktiva v lyžařském hnutí, píle a mnohokrát v praxi prověřené organizační schopnosti jsou zárukou, že v naší další práci využijeme v maximální míře všech podmínek, které nám vytváří socialistická společnost v naší socialistické vlasti.“ řekl v závěru s. Pilař.

JAROSLAV TROUSIL

75 let čs. lyžování

Neopakovatelnou atmosférou se zaplnil předposlední zářijovou sobotu kongresový sál pražského hotelu Inter-Continental, kde se na slavnostním zasedání k 75. výročí založení čs. organizovaného lyžování sešli obětaví činovníci a úspěšní závodníci všech generací pětasedmdesátky, jakož i významní představitelé čs. tělovýchovy a Mezinárodní lyžařské federace (FIS). Svaz lyžařů Království českého, založený 21. listopadu 1903 v Jablonci nad Jizerou, byl totiž nejen prvou lyžařskou organizací v českých zemích, ale i v Evropě a na celém světě. Znamenal jistě jeden z nejdůležitějších důvodů účasti předsedy FIS Marca Hodlera, ředitele kanceláře Mezinárodní lyžařské federace Gian-Franca Kaspera a generálního sekretáře Sigge Bergmana. Delegaci ÚV ČSTV vedl jeho místopředseda dr. Rudolf Dušek.

Předseda VSL ÚV ČSTV Karel Smola vyznamenává na slavnostním zasedání bývalého ústředního trenéra Bohuslava Tvrzníka pamětní medailí k 30. výročí sjednocení čs. tělovýchovy, kterou obdrželi i další významní lyžařští funkcionáři

O bohaté historii čs. lyžování hovořil místopředseda VSL ÚV ČSTV Jiří Pilař, který již v úvodu připomenul, že za 75 let existence první lyžařské národní organizace došlo k tak převratným změnám a tak bouřlivému rozvoji, který jistě tehdy nepředpokládal ani největší optimista. V prvních letech existence lyžařských klubů neměly tyto vynikající české kolektivy lehkou práci a v dobách tehdejšího národnostního útlaku mohly svou činnost provozovat jen s velkými obtížemi. Trvalo například více jak tři roky než tehdejší rakousko-uherské císařské a královské místopředsedství schválilo oficiální stanovy svazu a uznalo jeho název. Český lyžařský svaz se v roce 1910 na kongresu v Oslo stal zakládajícím členem Mezinárodní lyžařské komise. V tehdejší složité národnostní situaci a za národnostního i sociálního útlaku Rakouska měl každý sebemenší úspěch znamenající posílení českého uvědomění ohromný význam. To jsou skutečnosti často zapomínané a nedoceněné. V současné době, kdy vzpomínáme začátky našeho lyžování, je třeba objektivně zhodnotit podíl všech těch, kteří stáli před 75 lety a v letech následujících v čele tohoto hnutí, vzpomenout s díky na jejich obětavou práci, která postavila základy pro další rozvoj krásného lyžařského sportu. Za prvé republiky se na něm podílela celá řada obětavých pracovníků, kteří nadšeně propagovali lyžování a jeho rozmachu věnovali prakticky celý svůj život. Organizač-

ní roztržitost však brzdila vývoj čs. lyžařského sportu. Druhá světová válka znamenala podstatné omezení lyžování nejen pod nátlakem okupantů, ale i pro okleštění téměř všech horských oblastí. V jejím průběhu se však začalo uplatňovat národnostní a politické uvědomění širokých lidových mas. Mnozí lyžaři využívali své lyžařské schopnosti v boji proti fašismu. V partyzánských oddílech na Slovensku uplatnili nejen své lyžařské umění, ale i tělesnou zdatnost, odolnost a odvahu za nesmírně těžkých bojových podmínek proti fašistickým utlačovatelům. Všem těmto bojovníkům a těm, kteří v bojích partyzánských oddílů a v prvním armádním čs. sboru položili svoje životy za vlast, za naši svobodu, patří náš upřímný hold.

„Osvobození Československa Sovětskou armádou byla i v našem lyžování zahájena nová historická epocha,“ zdůraznil J. Pilař. „Od základu se mění život naší společnosti a společně s tím i koncepce a pojetí naší tělesné výchovy a sportu, které získaly možnost uplatnit své pravé poslání. Do osvobozené vlasti vstupovali pokrokově smýšlející lyžaři s předsevzetím vypořádat se s dosavadní roztržitostí a prosadit sjednocení tělovýchovné organizace jako složky Národní fronty. Roky 1945–1947 byly roky dlouhých a tvrdých bojů za sjednocení, které se uskutečnilo až po vítězství pracujícího lidu v památných únorových dnech 1948.“

Teprve po Únoru byl umožněn nástup pro zahájení výstavby socialistického systému v tělesné výchově a sportu a otevřely se do široka brány pro skutečně bouřlivý rozvoj lyžování. Spolu se znárodněním průmyslu a vyvlastněním majetku byly horské chaty a hotely předány do správy socialistických organizací. Tím byl vytvořen pravý základ pro široké uplatňování hesla „Hory patří pracujícím“. Po vítězném únoru se stále výrazněji rýsují základní znaky socialistického systému tělesné výchovy — ideovost, lidovost a masovost. Za velké podpory ROH, škol, armády a všech složek Národní fronty nastal mohutný rozvoj lyžování. Péče stranických a státních orgánů o masový rozvoj tělesné výchovy přinesla také do lyžování nové formy práce. Zrodily se masové soutěže jako např. Sportovní hry dělnické mládeže, které přivedly k provozování lyžařského sportu skutečně masu pracujících a mládeže. Z této široké masy vyrostla řada vynikajících čs. lyžařů, kteří úspěšně reprezentovali svou vlast ve významných světových soutěžích. Prvních SHDM se např. zúčastnilo více jak dvacet tisíc chlapců a děv-

čat. Pro další rozvoj lyžování měly také veliký význam a lyžařské soutěže pořádané u příležitosti československých spartakiád, mezi nimi i Spartakiádní vložka. K masovému rozmachu přispívá i zimní rekreace pracujících ROH, při které každoročně zkušení lyžařští cvičitelé naučí základům lyžování 10 000 našich občanů. Totéž platí o výchovné výcvikových zájezdech mládeže do hor, při nichž se prakticky každému školákovi z různých typů škol umožňuje několikátý denní lyžařský výcvik. Lyžování se stalo v poslední době jedním z nejmasovějších sportů v našem státě.“

Soudruh J. Pilař dále hovořil o ceněných sportovních úspěších našich reprezentantů v nejméně významnějších mezinárodních soutěžích — mistrovství světa, ZOH, Světovém a Evropském poháru, o úspěšné práci činovníků v Mezinárodní lyžařské federaci i jejich komisích, jakož i zdánil uspořádání řady významných mezinárodních závodů na našich krásných horách. Zdůraznil, že v posledních třiceti letech díky nebylé podpoře stranických a státních orgánů, byly vytvořeny velmi dobré podmínky pro práci lyžařských funkcionářů a celé tělovýchovné organizace. Jde o to je maximálně využít a skloubit s bohatými zkušenostmi a píli našich lyžařských pracovníků pro další rozvoj masového, výkonnostního i vrcholového lyžování. Je třeba stále ve větší míře ovlivňovat, aby co nejširší okruh našich pracujících využíval předností zasněžené přírody a tělovýchovně se vyžíval. Máme příležitost využít celostátně organizované akce „Pohybem ke zdraví“, která burcuje naše občany k fyzické činnosti, uplatnění seberealizace a k zájmu o tělesnou aktivitu. Podpora tohoto trendu s přednostním zaměřením na mladé lidi by měla být hlavním úkolem veškeré činnosti lyžařských oddílů a svazů.

V závěru bilancování sedmdesátipětileté činnosti s. J. Pilař zdůraznil: „Odvedl se kus poctivé práce, za níž

Předseda FIS Marc Hodler při pozdavném projevu k jubileu 75 let čs. organizovaného lyžování

Československo-sovětská spolupráce

Sovětská tělovýchova je velkým vzorem pro ostatní země socialistického tábora, sovětské sportovci se mohou pochlubit stále většími úspěchy v nejvýznamnějších mezinárodních sportovních soutěžích. Také v lyžování v běžecích disciplínách od prvního vystoupení na mistrovství světa 1954 v klasických disciplínách ve Falunu vybojovali sovětské závodníci a závodnice mnoho zlatých, stříbrných a bronzových medailí. Také v závodech sdruženém a ve skoku mohli se sovětské reprezentanti pochlubit řadou mezinárodních úspěchů, v posledních letech se začínají prosazovat i ve sjezdových disciplínách.

Od působení zasluhujícího trenéra A. N. Bažanova a manželů Gusakových v roce 1961 v Československu dochází ke stále těsnější spolupráci československých a sovětských lyžařů. Přibývá stále větší počet startů sovětských lyžařů na mezinárodních závodech v ČSSR a naši reprezentanti se pravidelně zúčastňují soutěží v Kavgolovu, Svátku severu v Murmansku, Chibinského jara v Kirovsku, závodů ve skoku v Bakuriani, ve sjezdových disciplínách v Kirovsku a Ter-skolu.

Dochází ke stále častější výměně zkušeností trenérů obou zemí. Loni jsme přivítali u nás na čtrnáctidenní studijní cestě sovětského trenéra a metodika skoku Jurije Zubareva, letos v říjnu byl na stáži v Sovětském svazu předseda vrcholové subkomise běhu dr. Jaroslav Potměšil. Měl příleži-

lost ve výcvikovém středisku Raubiči u Minska sledovat závěrečný tábor reprezentačního sovětského družstva běžců a běžkyň v přípravném období a seznámit se s tréninkovými metodami nejlepších sovětských závodníků. Koncem října odcestoval k první přípravě na sněhu na novou sezónu v murmanské oblasti čs. reprezentační tým běžců a běžkyň pod vedením trenérů Jaroslava Honců a Zdeňka Cílera. O dva dny později je následovalo družstvo skokanů s trenéry Jiřím Raškou a Zbyňkem Hubáčem a tři sdruženáři V. Frák, M. Kumpošt a R. Vojkůvka s trenérem Ladislavem Ryglem. Do Novosibirska odjela pak k tréninku výprava běžců ČH Štrbské Pleso. Potvrzuje to nejlépe další prohloubení československo-sovětské spolupráce na úseku lyžování.

-tr-

stojí lidé, kteří od prvních počátků lyžování až do dnešní doby věnují práci pro rozvoj tohoto krásného sportu svůj volný čas. Jsou to řady nejmenovaných organizačních pracovníků z lyžařských klubů, oddílů a svazů na všech stupních řízení, ze všech míst naší krásné vlasti, z hor i podhůří, z vesnic a měst, trenéři, cvičitelé, rozhodčí, organizátoři závodů, závodníci a závodnice, ti, kteří po celá ta dlouhá léta psali a píší stránky dějin rozvoje čs. lyžování. Psali je úspěšně, protože lyžování měli rádi, milovali hory a lidi kolem nich. Byli vždy připraveni ochotně přiložit svou pilnou ruku tam, kde toho bylo nejvíce zapotřebí. Nehleděli na to, že mnohdy museli riskovat svoje zaměstnání, postavení v něm, často i své zdraví a v dobách nejtěžších pro naše národy i to nejcennější co měli — svoje životy.

Můžeme se s hrdostí a bez studu podívat zpět, neboť i přes potíže a mnohé nezdravy stojí za našim lyžováním kus dobré práce, práce poctivé pro naši vlast a zdraví našich občanů. Velká láska k lyžování, k horám, obětavost, pokrokovost a snaha proslavit svou vlast — to jsou vlastnosti které zaplňují všechny stránky bohaté historie našeho sportu. Pohled zpět do minulosti a bilance úspěšné práce musí být pro nás — pro všechny lyžařské pracovníky povzbuzením a načerpáním síl pro pokračování v této úspěšné práci s cílem dosáhnout lepších výsledků, které by se staly nepochybnějším důkazem vysoké výspělosti naší socialistické tělovýchovy, v této epoše přetváření světa ve jménu krásy, zdraví, síly a ve jménu boje za šťastný život v míru. Bohatá historie našeho lyžování napsaná do srdce hor a podhůří nás skutečně zavazuje.

Nechť v návaznosti na všechny dobré tradice za posledních 75 let přinese novou sílu a nové úspěchy do naší společné práce. Čest práci všem, kteří se podíleli na slavné minulosti našeho lyžování a věnovali všechny své síly pro jeho rozvoj, čest práci všem, kteří staví a budou stavět jeho budoucnost.“

ZDRAVICE K JUBILEU

Místopředseda ÚV ČSTV dr. Rudolf Dušek jménem ÚV ČSTV blahopřál čs. lyžařům k významnému jubileu a poděkoval jim za obětavou práci při rozvoji lyžování, které patří k nejmasovějším čs. sportům. Vyzdvihl také významné mezinárodní úspěchy v dlouhé historii lyžování, v níž čs. reprezentanti se mohli pochlubit i tituly mistrů světa a olympijských vítězů. Připomenul jejich další náročné úkoly v nejbližším období při dosud nebývalé podpoře stranických a státních orgánů.

Předseda FIS Marc Hodler zdůraznil, že Český svaz byl prvním národním lyžařským ústředím na světě a od jeho založení uplynulo 27 300 dní. Vyzdvihl, že z popudu čs. lyžařů na 72. kongresu Mezinárodní lyžařské komise 1923 v Praze o rok později byla založena Mezinárodní lyžařská federace. Ocenil také záslužnou práci čs. činovníků ve FIS a jejich komisích, jakož i zdařilé uspořádání vrcholných mezinárodních lyžařských závodů v Československu. Připomenul také

významné úspěchy čs. lyžařů na mistrovství světa, ZOH a MEJ. Odevzdal pak předsedovi VSL ÚV ČSTV s. Kariu Smolovi dar FIS k vzácnému jubileu čs. lyžařů — krásnou konvici.

Generální tajemník FIS Sigge Bergman hovořil o čs. lyžařích jako velkých sportovních přátelích. Oceňoval jejich aktivitu v mezinárodním lyžařském hnutí a mimořádné organizační schopnosti. Připomenul, že vždy rád přijížděl mezi čs. lyžaře a potěšilo ho, že se mohl zúčastnit i slavnostního zasedání k pětasedmdesátce čs. lyžování.

Generální sekretář Lyžařského svazu NDR Herbert Görner ocenil stále se prohlubující spolupráci svazů obou zemí, která přináší dobré výsledky.

Jménem bývalých čs. reprezentantů pozdravil slavnostní zasedání olympijský vítěz 1968 ve skoku na středním můstku v Grenoblu zasluhující mistr sportu Jiří Raška. Ocenil práci všech, kteří psali slavnou historii 75 let čs. organizovaného lyžování a přál mno-

ho zdaru do dalších let, aby bilan-cování stoletého jubilea bylo ještě radostnější.

Zajímavé byly vzpomínky Karla Tyliše a Romana Langa na začátky čs. lyžování. Oba konstatovali nebývalou podporu, která se dostává čs. lyžování a tělovýchově v současné době stranickými a státními orgány a ostře kontrastuje s obtížemi sportovců za první buržoazní republiky. Soudruh R. Lang hovořil o tehdejších velkých finančních těžkostech Svazu lyžařů a o sbírkách na vyslání závodníků na ZOH.

Slavnostní zasedání přišli pozdravit i mladé naděje čs. lyžování, pionýři a svazáci ze sportovní třídy lyžování v Jilemnici a střediska vrcholového sportu mládeže ve Vrchlabí. Při jubileu si závodníci a funkcionáři vzpomínali na pěkné chvíle prožité na horách a hodně také hovořili o slibných perspektivách čs. lyžování.

-jt-

Při slavnostním obědě diskutovali o čs. lyžování úspěšní reprezentanti (zleva) K. Kodejška, Š. Olekšák, T. Kučera, Z. Hubáč, D. Motejtek a J. Raška

Lyžařská akrobatika

Novým hitem v lyžařských centrech evropského kontinentu se v posledních letech stala lyžařská akrobatika. Vedle klasického a sjezdového závodního lyžování získává nová „disciplína“ lyžařské akrobatiky, lyžování ve volném stylu, nebo také trikové lyžování stále více na živné půdě.

Na kongresu v Bariloche (1977) se lyžařské akrobatice dostalo polooficiálního uznání. FIS, odpovědná za rozvoj lyžování ve světě, se rozhodla převzít kontrolu nad vývojem této nové disciplíny. Byla ustavena pracovní skupina v čele s Arnoldem Midgleyem (Kanada), členem předsednictva FIS, pověřená úkolem vypracovat závodní pravidla pro freestyle-skiing. Tak je nová disciplína prozatím nazývána také ve francouzském a německém úředním jazyce federace. Necelý rok po kongresu, na schůzi předsednictva FIS v Lahti (18.—20. 2. 1978), Arnold Midgley referoval, že pravidla již jsou připravena a že mohou být na jaře příštího roku předložena kongresu FIS v Nice k projednání a schválení. Text pravidel dosud nebyl zveřejněn, což svědčí o tom, že jde o řešení velmi komplikované problematiky, které zdaleka ještě není dokončeno.

Prozatím je nutno vzít na vědomí, že lyžařská akrobatika, dosud nikým nekontrolovaná, byla vzata pod ochranná křídla FIS a že její další vývoj bude přísně usměrňován. Rozhodující krok pro uznání nového sportovního odvětví: balet, jízda v bouřích a umělecké skoky, byl učiněn.

V současné době se o lyžařské akrobatice, jako lyžařské disciplíně, o které je v Evropě obecně málo známo, nedá mnoho říci. U nás jsme se mohli poprvé prakticky seznámit s některými prvky trikového lyžování na X. kongresu Interski 1975 ve Vysokých Tatrách, kde před odborným fórem předvedla družstva Švýcarska, Kanady, USA, Polska, Francie a NSR ukázkou z trikové jízdy na lyžích, praktikované u nich doma. Vývoj lyžařské akrobatiky dosáhl stadia, kdy je nutno se po ní poněkud ohlédnout. Předkládáme proto čtenáři několik poznámek rámcového charakteru, určených k povšečné orientaci.

Začátky lyžování v tzv. volném stylu je možno hledat na počátku 20. století, a to v Evropě. Již tenkrát byli technicky výborní lyžaři, kteří dávali přednost figurální jízdě na lyžích, zvané také krasojízdu, před normálním lyžováním. Jedním z prvních pionýrů tzv. jízdy ve volném stylu byl Švýcar Ferdinand Ogney, který již v roce 1920 skočil prvé salto vpřed. Na tento skok přišel odvážný Švýcar náhodou, když při skoku z můstku ztratil rovnováhu, ale jako dobrý gymnasta správně zareagoval a ukončil skok saltem. První salto na lyžích pak inspirovalo další odvážlivce.

Německý lékař dr. Fritz Reuel je označován za zakladatele figurální jízdy na lyžích. Přenášel figury z kra-

To není lyžařská akrobatika, ale Kanadčan Ken Read při sjezdu Světového poháru v Laaxu, kde skončil šestý

sojízdy do lyžování. Byl znám svým osobitým obloukem (Reuel Schwung), tj. obloukem na vnitřní lyži, který je ještě dnes oblíbeným prvkem lyžařského baletu.

Stein Eriksen, olympijský vítěz v obřím slalomu 1952 a mistr světa ve slalomu a obřím slalomu 1954, je pokládán za otce lyžařské akrobatiky. Jeho akrobatické výkony podnítily další nadšence a jeho salto je dodnes pokládáno za velmi elegantní cvik.

Dalším známým pionýrem, který se věnoval lyžařské akrobatice již v padesátých letech, byl Švýcar Arthur Furrer. Byl aktivním závodníkem a mistrem Švýcarska ve slalomu pro rok 1960. Již později ze svazu vyloučen, protože se pro aktivního závodníka „nehodilo“ provozovat lyžařskou akrobatiku. Arthur Furrer odjel jako mnozí jiní evropští akrobaté do Spojených států, kde dosáhl mimořádných výsledků, zejména v baletu.

Za nejodvážnější předchůdce akrobacie je nutno označit Hermanna Göllnera a Franze Schmidta (oba Rak.) a Američana Toma Leroye. Byli prvními lyžařskými akrobaty, kteří skočili trojitě salto.

O rozvoj lyžařské akrobatiky v Evropě se v sedmdesátých letech zasloužilo několik výborných lyžařských artistů: Fuzzy Garhammer (NSR), výborný v baletu a dobrý skokan, zakladatel Svazu lyžařské akrobatiky v NSR, jehož je předsedou; Manfred Kastner (Rak.), který závodil ve všech třech disciplínách a ohromil svět prvním trojitým saltem vzad. Kastner založil a spolu se svým přítelem Henri Authierem (Fr.) vede v Tignes prvou školu lyžařské akrobatiky na evropské půdě. Henri Authier je nejlepším evropským skokanem, na MS 1975 v Cervinii obsadil po Johnny Otzbergovi (USA) druhé místo obtížným a nebezpečným saltem s vrutem. Authier je jediným lyžařem na světě, který skáče salto vpřed na rovině.

Dalšími zvučnými jmény evropské lyžařské akrobatiky jsou: Philip Richard, místopředseda Švýcarského svazu lyžařské akrobatiky, Susie Schmiedelová, dvojnásobná mistryně

světa ve skocích a baletu, Peter Lindecke, mistr Evropy v baletu a další.

Několik slov k jednotlivým disciplínám. Jak již bylo řečeno, existují v lyžařské akrobatice tři disciplíny: balet, jízda bouřivým terénem a akrobatické (umělecké) skoky. Dosud neexistuje vhodné české názvosloví v tomto sportu, bude nutno je upřesnit, aby bylo v souladu s charakterem jednotlivé disciplíny.

Balet je kombinací tance na lyžích s gymnastickým cvičením za jízdy na lyžích. Prvek gymnastický dokonce převažuje a záměrně zatlačuje prvek lyžařský. Jízda na lyžích zůstává základem, za dominující prvek však je pokládáno využití všech možností gymnasticko-akrobatických. Každý poněkud dobrý lyžař prý je schopen na speciálně upravených lyžích (krátké, na pátce mírně zvednuté, hrany obroušené) se naučit jednotlivé figury a později je spojit. Hodnotí se technické provedení, obtížnost a choreografie s přírážkami za virtuozitu a srážkami za nedokonalé využití svahu.

Jízda bouřivým terénem (obecně hot dog) je označována rasantní jízdou po mimořádně strmém bouřivém terénu. Závodník sjíždí trať v libovolných velmi krátkých obloucích, jednou na vnitřní, pak opět na vnější hraně lyže a do jízdy vkládá odvážné skoky. Při tom musí osvědčit rychlost, techniku a eleganci. Přestože jde o jízdu ve volném stylu, platí i pro tuto disciplínu některá pravidla: trať je dlouhá cca 300 m, šíře 15 m, výškový rozdíl 130—150 m. Jezdec má trať sjet co nejrychleji a technicky dobře, skoky musí být provedeny v plné jízdě, salto nejsou dovolena. Důležité je, aby lyže měly po 4/5 kontakt s terénem a aby svah byl maximálně využit. Při hodnocení se berou v úvahu technika, skoky a čas.

Akrobatické skoky, říká se jim také umělecké skoky, jsou nejobtížnější disciplínou. Rozeznávají se skoky prosté a skoky s obrátem o vslou nebo příčnou osou těla. Jednotlivým druhům skoků odpovídá diferencovaná forma můstku. Existují můstky pro prosté skoky, pro salta vpřed a salta vzad. Rizika jsou značná a výcvik je náročný. Nejříve se trénuje na trampolíně, později se zkouší skoky na umělém můstku s doskokem do vody. Teprve po získání jistoty na umělém můstku se přechází na sníh. Při akrobatických skocích na lyžích nezáleží příliš na délce skoku. Větší důraz se kladé na akrobatický výkon. Hodnotí se elegance, přesnost provedení, styl, nápaditost a stupeň obtížnosti. Účast v závodech ve skoku je vázána na speciální licenci.

Evropští jezdcí Stein Eriksen, Arthur Furrer, Roger Staub a několik dalších, vesměs zvučná jména závodního sjezdového sportu a obecně uznávaní pionýři nového odvětví lyžařského sportu, nenalezli porozumění ani pochopení pro své akrobatické výkony na evropské půdě. Uspěli teprve v USA, a to na profesionální bázi. Amerika byla vhodnou půdou pro tzv. „kreativní“ lyžování, jak byla z počátku lyžařská akrobatika nazývána. Stala se velkým show-businessem.

Není naším úmyslem se zabývat situací lyžařské akrobatiky ve Spojených státech. Tam se toto odvětví sportu, které získalo neobyčejné po-

Příprava ZOH 1980 v LAKE PLACIDU

Obavy, že sportovní zařízení pro zimní olympijské hry 1980 v Lake Placidu nebudou včas připravena, se konečně rozplynuly. Po pomalém rozběhu a málo optimistických zprávách z USA výstavba olympijského areálu pokračuje nyní podle plánu. Uspokojení vyslovil i předseda Mezinárodního olympijského výboru lord Killanin po nejnovější, již deváté zprávě organizačního výboru.

pularitu, vyvíjí za zcela odlišných podmínek nežli v Evropě. A přece tu je zvláštní souvislost. Byla to právě ona bouřlivá léta začátků v Americe, která zavinila, že lyžařští akrobati museli dlouhá léta bojovat o uznání lyžařské akrobatiky za sport. Hlavní námitkou, se kterou se střetávali, byl rizikový prvek. Nebylo divu, vždyť až do roku 1972 se v USA mohl zúčastnit i vrcholných závodů v lyžařské akrobatice každý, kdo v termínu podal přihlášku. Nevyžadovala se kvalifikace, neexistovaly žádné kontroly. Rozhodující byly výsledky a kdo chtěl být při rozdělení „dolarového koláče“, musel nepředstavitelně riskovat. Bylo jen přirozené, že téměř každý závod byl provázen vážnými zraněními. Ještě závodní jaro 1973 v Coloradu skončilo pro čtyři mladé závodníky těžkými zraněními, která měla za následek ochrnutí dolní části těla.

V Evropě byla jiná situace, zde již od počátku byla hlásána zásada, bezpečnost jezdce především. Např. na prvním závodě v lyžařské akrobatice v roce 1972 na Hoch Ibrigu ve Švýcarsku z bezpečnostních důvodů byla salta zakázána. Ruedi Niggli a Hans Ettlin, zakladatelé lyžařské akrobatiky ve Švýcarsku, jsou toho názoru, že díky seriózní přípravě, spojené s postupným růstem výkonnosti, dosáhla evropská lyžařská akrobatika vysoký stupeň bezpečnosti. Za nejdůležitější předpoklad pro uznání lyžařské akrobatiky za závodní sport pokládají i oni přesnou reglementaci. Také na tomto úseku bylo dosaženo již značného pokroku. Ettlin, výborný gymnasta a držitel bronzové medaile v jízdě na divoké vodě, a Neggli, špičkový lyžařský akrobat, vypracovali Pravidla lyžařské akrobatiky (Cote de pointage), která kongres Evropského svazu lyžařů-volnostylařů (EFSA-European Freestyle-Skiers Association) v Innsbrucku převzal jako pravidla obecně platná pro všechny jeho členské svazy v Evropě. Ettlin v rozhovoru se zástupci tisku loňského roku řekl, že je přesvědčen, že lyžařská akrobacie bude brzo uznána jako samostatný sport, obdobně jako gymnastika, a že Marc Hodler, předseda FIS, jí je příznivě nakloněn.

Závěrem snad je možno říci, že tak jako není správné zavírat oči před pokrokem v obecném slova smyslu, nebylo by ani správné nevidět, co se děje v lyžování. Z původně krkolomných akrobatů, kandidátů pro invalidní vozíky, jak byli lyžařští akrobati také označováni, se v Evropě stali lyžaři-akrobati a volnostylaři se seriózní tréninkovou přípravou a s licenci, jejíž vydání je vázáno na přísné podmínky. To prakticky znamená odbornou a systematickou výchovu a přísný výběr, obdobně jako v každém jiném sportu. Do dosud nikoli zcela jasné situace vnese nepochybně jasno kongres FIS 1979. Není však pochyb o tom, že jde o sport, který pro vysoké nároky na pohybový talent závodníka a neméně náročnou tréninkovou přípravu nemá podmínky pro masový rozvoj.

Dr. OTTO KULHÁNEK

„Zpráva zanechala dobrý dojem,“ prohlásil lord Killanin. „V současné době nevidím žádné problémy s uspořádáním her.“ Také techničtí delegáti mezinárodních sportovních federací, kteří podnikli do Lake Placidu několik inspekčních cest, se vyjadřují příznivě o přípravných pracích. Technický delegát FIS pro sjezdové disciplíny mužů Švýcar Ráto Melcher po poslední návštěvě amerického střediska zimních sportů řekl: „Tratě pro obří slalomy jsou perfektní a připraveny pro závody. Jsou mezinárodní úrovně, v horní části velmi technické. Další jejich část vyžaduje velmi dobrou kondici při očekávané velké rychlosti.“ Také Rakušan Hubert Spiss, který má na starost kontrolu tratí žen, se o nich vyslovil pochvalně.

Stoupají však náklady při výstavbě olympijských sportovišť. Koncem srpna předseda organizačního výboru ZOH 1980 Ronald McKenzie oznámil Mezinárodnímu olympijskému výboru, že budou činit 105 milionů dolarů, o čtyři týdny později tuto sumu již korigoval na 117 milionů a odborníci očekávají, že tato částka se ještě dále zvýší než bude dokončena celá výstavba.

Stavba hal a dalších investičních celků, financovaných z federálních zdrojů, byla počátkem října z poloviny již hotova. V městě stojí již ocelové konstrukce dvou hal a byla také dokončena konstrukce středního a velkého můstku s normovými body 70 a

90 m z oceli. Začalo se s výstavbou třetí haly. Byly již dokončeny zemní úpravy doskočíst obou lyžařských můstků, hotovy jsou schody na nájezdovou věž. Pracuje se na výtahu k většímu můstku, skončily betonářské práce na hlavní budově skokanského areálu. Z padesáti procent splynuly své úkoly elektrikáři, stavba věže rozhodčích potřebuje již jen vnitřní vybavení. Oba můstky mají být kompletně dokončeny do konce letošního roku. Na středním můstku (P 70 m) se budou konat již 30. a 31. prosince závody, na devadesátce se uskuteční 13. a 14. ledna 1979. Předolympijské závody, které budou zatěžkávací zkouškou pro organizátory, se uskuteční 7.—11. února 1979. Na jejich pořadu jsou jen klasické disciplíny a biatlon. Sjezdaři budou mít „zkoušební dny“ 2.—4. března 1979 při Světovém poháru.

Ve sjezdařském středisku na svazích Mount Whiteface v říjnu zbývalo dokončit již jen čtvrtinu plánovaných prací. Byly položeny trubky vodovodního systému, aby v případě nedostatku sněhu mohl být nastříkán umělý sníh a zajištěn hladký průběh závodů. Pracuje se na třech výtazích.

Běžecké tratě na Mount Van Hoevenberg nepotřebují tak nákladné úpravy a rekonstrukci. Lesní dělníci je dokončují pod dohledem z Adirondského národního parku. Na této hoře budují také sánkařskou dráhu. Do země byla v září zapuštěna již polovina ze 312 pilířů pro opěrné stěny, dokončoval se vodovod a připravovala montáž mrazicích zařízení, které bylo již složeno na místě.

Pokračují výhrady k olympijské vesnici, umístěné do „volného“ vězení promladivství provinilce. Podle zpráv zahraničních agentur místnosti jsou bez tekoucí vody a s nedostatečným prostorem. Nejvíce připomínek k špatnému ubytování měla Mezinárodní hokejová federace.

ZOH 1980 budou slavnostně zahájeny 13. února za přítomnosti amerického prezidenta Jimmy Cartera. -tr-

Nordica stále vylepšuje sjezdové boty

Proslulá firma Nordica přichází na trh pro sezónu 1979 se čtyřmi novými modely. Nejdůležitější z nich je model Competition, který vykazuje hned několik novinek. Neoriginálnější najdeme na úrovni paty. Dva boční „jazyky“, na nichž jsou upevněny jedna a druhá část přezky, jsou každý zvlášť vybaveny mechanismem, který umožňuje regulovat šířku vnější části boty v prostoru pod kotníkem. Otáčením jazyků ve směru udávaném okrouhlou šipkou se uvede do činnosti zařízení, které mění tlak vnější „skořáčky“ boty pod kotníky. Otočením jazyku se posune anatomicky tvarovaná ploška, umístěná mezi vnější a vnitřní botou, a to po obou stranách pod kotníky.

Tato bota má kromě toho podrážku ze dvou částí umístěných nad sebou, jejichž vzájemnou polohu lze měnit nebo jejich částí odstranit a tím regulovat laterální sklon boty. Předozadní sklon se reguluje

zcela novým typem spolleru, který má jenom tuto funkci. -bor-

Světový pohár sjezdařů připraven

Bliží se zahájení nového ročníku Světového poháru ve sjezdových disciplínách. Počet závodů mužů byl zvýšen z osmi na deset sjezdů, slalomů a obřích slalomů. Dále jsou na pořadu dva paralelní slalomy a započítávat se budou čtyři kombinace. Novinkou je, že v posledních třech závodech se bude bodovat v každé disciplíně místo deseti lyžařů 25 závodníků. Znamená to, že sjezdař, který na začátku soutěže dostane za třetí místo osm bodů, v posledních třech závodech bude ohodnocen 23 body. Organizátoři tímto opatřením sledují zvýšení atraktivnosti bojů Světového poháru v závěru sezóny a tím i většího zájmu sportovní veřejnosti.

Ženy budou mít osm sjezdů a slalomů, šest obřích slalomů, čtyři kombinace a jeden paralelní slalom.

Potěšitelnou je skutečnost, že dějištěm bojů o Světový pohár mužů bude také ČSSR. V Jasně při Velké ceně Demánovských jeskyň 4. a 5. února 1979 se uskuteční slalom a obří slalom. Do Světového poháru byly znovu zařazeny také závody ve Skandinávii a v Japonsku, jakož i v USA a Kanadě. Při organizování této významné soutěže se vystřídá dvanáct zemí.

MUŽI

9. a 10. prosince ve Val d'Isère (Francie): sjezd, obří slalom a kombinace

13. a 14. prosince v Madonně di Campiglio (Itálie): slalom a paralelní slalom

16. prosince ve Val Gardeně (Itálie): slalom

20. prosince v Cortině d'Ampezzo (Itálie): slalom

21. a 22. prosince v Kranjské Goře (Jugoslávie): slalom a obří slalom

6. ledna 1979 v Morzine (Francie): slalom

7. ledna v Courchevelu (Francie): obří slalom

9. ledna v Crans-Montaně (Švýcarsko): slalom

13. a 14. ledna ve Wengen (Švýcarsko): sjezd, slalom a kombinace

15. ledna v Adelboden (Švýcarsko): obří slalom

20. a 21. ledna v Kitzbühelu (Rakousko): sjezd, slalom a kombinace

23. ledna ve Steinachu (Rakousko): obří slalom

27. a 28. ledna v Garmisch-Partenkirchenu (NSR): sjezd, slalom a kombinace

1. února ve Villars sur Ollon (Francie): sjezd

2.—4. února v Lake Placidu (USA): sjezd a obří slalom

4. a 5. února v Jasně (ČSSR): slalom a obří slalom

7. února v Oslo (Norsko): slalom

10. a 11. února v Aare (Švédsko): slalom a obří slalom

9. března v Garibaldi (Kanada): sjezd

12. března v Heavenly Valley (USA): obří slalom

17.—20. března ve Furanu (Japonsko): slalom, obří slalom a paralelní slalom

ŽENY

6. a 7. prosince ve Val d'Isère (Francie): sjezd, obří slalom a kombinace

9. prosince v Cervinii (Itálie): obří slalom

14. a 15. prosince v Piancavallu (Itálie): sjezd a slalom

7. a 8. ledna 1979 v Les Gets (Francie): slalom a obří slalom

12. ledna v Les Diablerets (Švýcarsko): sjezd

17. a 18. ledna v Grindelwaldu (Švýcarsko): sjezd, slalom a kombinace

Záběr vítězné Rakušanky Reginy Sacklové z letošní Velké ceny Slovenska, která i příští rok bude závodem Evropského poháru

23. a 24. ledna ve Schrunsu (Rakousko): sjezd, slalom a kombinace

26. ledna v Mellau (Rakousko): slalom

3. a 4. února v Pfronten (NSR): sjezd, slalom a kombinace

6. února v Berchtesgadenu (NSR): obří slalom

6. února v Berchtesgadenu (NSR): obří slalom

8. února v Mariboru (Jugoslávie): slalom

3. března v Lake Placidu (USA): sjezd

8. března v Aspen (USA): sjezd

11. března v Heavenly Valley (USA): obří slalom

17.—20. března ve Furanu (Japonsko): slalom, obří slalom a paralelní slalom.

O prvním mistrovství Království českého

Historii lyžařských mistrovství v naší vlasti zahájil v roce 1896 v pražské Stromovce závod o mistrovství Království českého na 1050 m, v němž zvítězil F. Mládek z Jilemnice a zapsal se jako první do čestné listiny mistrů. Zajímavý je článek, který o tomto závodě napsal Hlas národa z 13. února 1896:

Od té doby, co lyže čili ski po prvé se objevily ve výkladní skříní závodu bratří Thonetů v Ovocné ulici a kde dodnes vyořeny jsou znamenité exempláře moderního tohoto sportovního nářadí, kde vzbudily pozoruhodný rozruch zejména v příbuzných sportovních kruzích, domohly se velice značného rozšíření a vynikající obliby. Vyobrazení v tomto směru nejsou pro čtenáře naše žádnou novinkou — bedlivý sledovatelé naši obrázkové části rozpomenou se dozajista, že hned v počátku, kdy o ski psáno bylo jako o naprosté novince, přinesli jsme celou fotografickou skupinu lyžování ze severních Čech.

Tentokrátě zařazujeme do listu zajímavé vyobrazení ze závodů českých,

nedávno v nejbližší blízkosti Prahy, ve Stromovce pořádaných. Čtenář dozajista se podívá, proč o závodech nestala se v časopisech ani nejmenší zmínka. Je nám známo pouze to, že závody konaly se naprosto utajené a že nikdo neměl o nich ani nejmenšího tušení.

Tím ovšem pozoruhodnější je, že podařilo se nám z vysoce zajímavého tohoto zápolení získati dvě zdařilá vyobrazení, jež stala se tudíž i s této stránky vzácnější a poutavější.

Lyže byly zavedeny podle věrohodných zpráv našich v roce 1886 a nabýly záhy takového rozšíření ne jen mezi sportsmany českými v horách a okolí Prahy, ale hlavně též v lesnických kruzích. Lyžím nynějším podobny byly staročeské lyže, jichž kdysi bylo používáno a jež dodnes se zachovaly; byly však zcela krátké a nebyly určeny ani tak pro rychlou jízdu, jako hlavně pro chození po vysokém sněhu a přes závěje, když chůze prostou nohou se stávala nemožnou.

Nyní užívají se zde všeliké druhy lyží dlouhých od 1 a čtvrt do 4 metrů

(pro hory nebo pláně). Též existují již také dva české spolky, výhradně jízdu na lyžích pěstující a sice: „Český Krkonošský Spolek Ski“ v Jilemnici a „Český Ski Klub“ v Praze.

Oba spolky jsou velmi činné a pěstují nejen výletní jízdu, ale i závody jako zkoušky rychlosti a zručnosti svých členů. Nedávno uspořádal „Č. S. K.“ v Praze v přední Stromovce závody o mistrovství Království českého za účastenství českých [pražských a jilemnických] a moravských jezdců. Závody vydařily se skvěle, ať pohoda nebyla zrovna nejlepší. — Sníh byl dobrý a pro závody vhodný.

Vítězem stal se v mistrovství (1050 m) p. Mládek z Jilemnice v čase 1 min. a 50 vt. Hned za ním byl p. H. Bedrník, za nímž sledovali těsně pp. Protivenský, K. Rössler, J. Hořínek, B. Melichar a J. Dlouhý (Češi a Moravané).

Přejeme českým našim pionérům sportu skiáckého nejlepší zdar při dalších závodech.

-tr-

Hry a soutěže při výuce lyžování

Pokračujeme v hrách a soutěžích při výuce lyžování. Tentokrát uvádíme příklady uplatnění herní a soutěžní metody při klouzavém a brzdivém pluhu a oblouků v pluhu. Jsou vybrány z lyžařské literatury a cvičitelské praxe. Každý cvičitel je použije a upraví podle výukových podmínek a potřeb svých žáků. Hry a soutěže jsou vhodné především pro výuku dětí a mládeže. Stávají se významnou pomůckou zejména tehdy, když je cvičitel uplatňuje cílevědomě a bere přitom v úvahu základní didaktické poučky lyžařského výcviku.

KLOUZAVÝ A BRZDIVÝ PLUH

Výcvikový záměr: nasazení a setrvání v pluhové poloze. Přiměřené zahranění vkloněním kolen a přiměřená šířka pluhu (klouzavý a brzdivý pluh). Zaujetí postoje podobného sjezdovému. Prvé otáčení nohama (zatím různostranné — každá noha otáčí lyží v opačném směru).

Čištění ulic

Na mírném svahu ve směru spádnice vyznačíme jednu nebo více „ulic“, ze kterých je třeba odstranit sněh. Děti představují „sněhové pluchy“:

- pomalu projíždějí v širokém pluhu ulicemi,
- rychle projedou v úzkém klouzavém pluhu — „čištění chodníků“,
- rychle najedou sjezdem přímo a nasadí pluh — „na ulici je mnoho těžkého sněhu“.

Při čištění ulice nesmí děti poškodit parkující auta (označená značkami) — přecházejí ze širokého pluhu do sjezdu přímo, z širokého do úzkého pluhu atd.

— Čištění ulice se provádí dvěma nebo třemi pluchy současně — žáci sjíždějí v klouzavém pluhu postupně v rovnoběžných stopách.

Přistání letadla

Na svahu vyznačíme přistávací plochu. Děti jsou letadla, která přistávají. „Nalétávají“ s upažením a přistání zbrzdí nasazením pluhu a snížením.

Jednotlivé úkoly:

- přistát s co nejkratší brzdou dráhou,
- rychleji nalétnout (delší nájezd) a dobře přistání zbrzdí,
- přistát, zbrzdí, znovu najet na start (přímý sjezd) a opět zbrzdí.

Pluh mezi hůlkami

Lyžařskými hůlkami nebo jinými značkami vyznačí střídatě úzkou a širokou trasu: v úzkém úseku sjezd přímý (paže mohou upažit), v širokém úseku snížit a nasadit klouzavý nebo brzdivý pluh.

Napodobit předjezdce

Dva lyžaři jedou za sebou. První na přeskáčku střídá sjezd přímý, brzdivý a klouzavý pluh. Druhý se snaží udržovat stále stejnou vzdálenost a cviky napodobovat.

Sehraná dvojice

Lyžaři jedou vedle sebe. Střídají na pokyn cvičitele sjezd přímý, klouzavý a brzdivý pluh a snaží se jet stále na stejné úrovni. Která dvojice to dokáže lépe? Totéž, ale žáci se drží za poutkami spojené hole.

Kdo rychleji v pluhu?

Závod dvojic ve sjezdu v klouzavém pluhu. Sjezd se zrychluje odpichy holemi.

Kývání koleny

Sjezd v pluhu — vkláněním a odkláněním kolen naznačovat brzdivý a klouzavý pluh.

Plužení v rytmu

Vícekrát rytmicky střídat klouzavý a brzdivý pluh.

Pluhem do zastavení

Sjezd přímý, u značky nasadit brzdivý pluh a co nejrychleji zastavit. Soutěž ve dvojicích. Po zastavení výškoukem přejít do sjezdu přímo a u další značky opakovat.

Hlemýždi závod

Kdo dokáže na prudším svahu projet plynule určitý úsek v brzdivém pluhu co nejpomaleji.

OBLOUKY V PLUHU

Výcvikový záměr: otáčíme nohama. Přenášení váhy. Úsporné pohyby trupem.

Otáčet nohama

Na mírném svahu zahájit sjezd v klouzavém pluhu. Kdo dokáže střídatě pozměňovat směr otáčením nohama.

Na jedné lyži

Totéž, ale zdůraznit zatížení vnější lyže a nadzvednout lyži nezatíženou.

Vlnovka v pluhu

Při sjezdu v klouzavém pluhu zapojit otáčení nohama a přenášení váhy z jedné lyže na druhou. Kdo vykreslí na svahu pravidelnou vlnovku oblouky v pluhu?

Totéž, ale provádět v řadu nebo v zástupu jako rytmické cvičení skupiny.

Od tyče k tyči

Ve spádnici postavíme vlnovku z tyčí. Kdo dokáže jet oblouky v pluhu od tyče k tyči? Kdo se dokáže dotknout každé tyče vnější rukou?

Slalom v pluhu

Jízdy v rytmicky rozestavěných otevřených brankách.

Pletení vánočky

Dva lyžaři vyjíždějí současně vedle sebe a pravidelnými oblouky v pluhu si vzájemně opakovaně kříží trasu.

Had

- Lyžaři v zástupu, s lyžemi v klouzavém pluhu drží v pase předchozího jezdce a společně sjíždějí oblouky.
- Totéž, ale lyžaři se drží za hůlky.

O počet oblouků

Kdo udělá na určeném úseku nejvíce oblouků v pluhu?

Letci

Děti jedou za cvičitelem, paže mají v upažení jako křídla letounů. „Křídla“ zůstávají přibližně stále kolmo na spádnici. Lyže v klouzavém pluhu se otáčejí do vlnovky především otáčením nohama.

Střídat oblouky

Kdo dokáže v průběhu jedné jízdy pravidelně střídat krátké a střední oblouky v pluhu?

Pronásledovaný

Dva lyžaři jedou za sebou. Přední střídá krátké a dlouhé oblouky v pluhu, pronásledovatel se snaží vše napodobit a přitom zachovat stopu.

Tandem

Dva lyžaři jedou za sebou a jsou spojeni dvěma slalomovými tyčemi, za které se po stranách drží. Druhý kopíruje oblouky v pluhu prvního.

Dr. JIŘÍ SOUKUP

Regenerace sil mladých lyžařů a běžců

Náročnost moderního způsobu sportovní přípravy v tréninkovém procesu je v současné době značná nejen u dospělých sportovců, ale i u sportovců mladých. Nároky se stupňují po stránce tělesné i v oblasti duševní, což se dříve nebo později projevuje ve formě únavy, která pak ovlivňuje nepříznivě další tréninkový program.

Z těchto důvodů je nutné, abychom ve vlastním tréninku postupovali tak, aby k únavě pokud možno nedocházelo nebo abychom únavu oddálili. Toho můžeme dosáhnout mimo jiné i tím, že budeme pečlivě dbát, aby celkový stav sportovce byl po stránce zdravotní dokonalý a aby trénink byl veden postupně k celkové zdatnosti a ke zvyšování výkonnosti. Zde se podstatně projevuje i celkový způsob životosprávy mladého sportovce, kde by se měly plně uplatňovat všechny kladné prvky zejména racionální výživy, kvalitního spánku, soustavné péče o čistotu těla a dále pak i otužování, které do značné míry zvyšuje odolnost sportovce vůči změnám teploty, vlhkosti, tlaku vzduchu a dalším vlivům klimatu a tím vším nepřímo i proti vlivům různých infekcí.

Další naše snaha by se měla zaměřit na odstraňování již vzniklé únavy a dále na urychlení odstraňování tzv. únavových látek ze svalů, které zde při tělesné zátěži vznikají. K tomuto účelu nám mohou velmi dobře posloužit některé regenerační procedury.

V přípravě mladých lyžařů - běžců je nutné především zaručit, aby na lyžařských chatách, v tréninkových střediscích mládeže či v dalších tělovýchovných objektech, kde budou tyto sportovci trénovat nebo bydlet, byla všude zajištěna možnost použití **sprchy s teplou a studenou vodou** stále, nebo alespoň ráno před snídaní, vždy po tréninku a před spaním. Sprchování je u sportovců povětšinou velmi oblíbené pro vlastní vliv působení vody, její teploty (případně i tlaku) a relativní časové nenáročnosti. U lyžařů - běžců může po tréninku či závodech za špatných povětrnostních podmínek urychleně prohrát organismus a tím předejít případným zdravotním obtížím.

Při sprchování či některých dalších vodních regeneračních procedurách je využívána především teplota vody nebo rychlost teplotních změn (při střídání teplé a studené vody), což se uplatňuje jako tepelný účinek, dále tlak či proudění vody (mechanický účinek), případně voda může působit i svým chemickým složením. Vlastní účinek vody na organismus závisí na teplotě vody a dále na velikosti plochy těla, která je vodou ovlivňována, a na čase, po který voda působí a konečně i na individuální reaktivnosti organismu daného sportovce.

Teplota vody okolo 35 °C je indiferentní a nevyvolává prakticky skoro žádnou reakci. Čím je teplota od tohoto bodu vyšší nebo nižší, tím je reakce organismu výraznější. Celkové působení vodních procedur je mnohostranné. Dochází k relaxaci, vzniká dobrý celkový pocit a dobrá nálada. Krátkodobé působení vody (teplé i chladné) vyvolává dráždění, dlouhodobé procedury většinou útlum. Příliš nízká či příliš vysoká teplota nevyvolává pocit chladu či horka, ale pouze pocit bolesti, k čemuž však nemá docházet. Voda vlažná nebo mírně teplá působí většinou jako uklidňující, voda chladná nebo střídání teplot působí převážně dráždivě, ale u některých sportovců nebo za určitých okolností může však být účinek i opačný.

Pro lyžaře - běžce je výhodné, může-li se regenerovat pobytem či pohybem ve vodě, nejlépe plaváním v bazénu. Řada předních lyžařských středisek v zahraničí již kryté bazény má a i u nás se již objevují a další plánují.

Sportovní masáž patří mezi nejrozšířenější osvěžující a posilující procedury. Nejvhodnější je masáž provedená odborně školeným sportovním masérem v dobře vybavené místnosti pro masáž a za použití speciálních masážních prostředků. Zatím je sportovní masáž u mladých sportovců využívána dosud poměrně málo především pro nedostatek sportovních masérů. Tuto situaci možno do určité míry řešit automasáží, kdy se mladí sportovci masírují sami. Musíme je to však dobře naučit. K tomu možno využít též dostupné pomůcky (např. film Masáž či brožura Masáž pro každého) nebo využít znalostí některého sportovního maséra, aby mladé sportovce naučil automasáž. Pro lyžaře - běžce je nejdůležitější znalost automasáže dolních končetin. Možno ji improvizovaně provádět po celkové důkladném umytí mýdlem a prohrátí teplou sprchou přímo ve sprše po opětovném namydlení, což usnadňuje tření, hnětení a roztírání.

Aby automasáž nebyla pro sportovce příliš namáhavá, je možno využívat masážních přístrojů, které však prakticky nahrazují jen jednu skupinu masážních hmatů, a to chvění. U nás jsou běžně dostupné masážní přístroje značky REDOR I a REDOR II, které se vyrábějí v ČSSR.

V poslední době se zvyšuje počet nově budovaných saun přímo v tělovýchovných objektech, což umožňuje saunování sportovců. **Sauna** patří k mnohostranně působícím regeneračním procedurám, zvláště je-li doplněna sportovní masáží a případně ozářením umělým horským sluncem v zimních měsících. Toto ozáření u lyžařů - běžců není většinou nutné, jelikož jsou poměrně často v horách, kde je sluneční záření působivější.

Saunování je vhodné k urychlení odstraňování únavy po tréninku či závodech. Přináší úlevu i při ponáhlových bolestech ve svalch a kloubech. Vydátné pocení usnadňuje řádné vyčištění kůže včetně potních a mazových žlázek. Zlepšuje se chuť k jídlu, prohlubuje se spánek, snižuje se výskyt tzv. chorob z nachlazení, které často vyrazují sportovce na delší dobu ze zaměstnání, ze školy nebo z tréninkového procesu.

Saunování je vhodné před jídelm nebo asi 2 hodiny po večeři, aby mohl po lázni v sauně následovat spánek. V soustředěných a výcvikových táborech, kde lze vhodně upravit celý denní program, je možné zařadit saunu i před obědem, ale pak má být alespoň 3 hodiny klid na lůžku, případně spánek.

V tréninku zařazujeme saunu 2-3krát týdně vždy ve volnější dny, kdy intenzita tréninku je menší. Minimálně by měla být sauna zařazena 1krát týdně, obvykle na konci týdne.

Pobyt v potní místnosti má být vždy individuální. Sportovec má opouštět potní místnost po řádném prohrátí a celkovém vypocení, kdy začíná subjektivně pociťovat pobyt již za nepříjemně horký a rovněž ochlazení by mělo být přerušeno, jakmile chlad začíná být nepříjemný.

Sauna není vhodná těsně po nadměrné, silně vyčerpávající tělesné či duševní námaze. V takovém případě má vždy předcházet celkové uklidnění nejlépe pasivním odpočinkem. Saunu zařazujeme po několikahodinovém odstupu nebo až na další den. Rovněž není vhodná těsně po vydatném jídlu, ale také ne zcela na lačno. Po úrazech a při jakýchkoliv zdravotních obtížích má o saunování (případně o jiných regeneračních procedurách) vždy rozhodnout lékař.

Regeneračních procedur je dnes celá řada, uvedli jsme zde ty nejdůležitější a především ty, které si může provádět i mladý sportovec sám. Pro vrcholové sportovce se u nás budují komplexně vybavená regenerační střediska, kterých je zatím pro lyžaře - běžce nedostatek.

Závěrem chceme zdůraznit, že regenerační procedury mohou být značně potencionálně dodržováním hygienických zásad racionální životosprávy a naopak negativní jevy jako je kouření, pití alkoholických nápojů, užívání různých farmak bez lékařského doporučení nebo dokonce používání zakázaných dopingových prostředků, mohou podstatně snížit jinak příznivé účinky regeneračních procedur.

MUDr. JOSEK KVAPILÍK

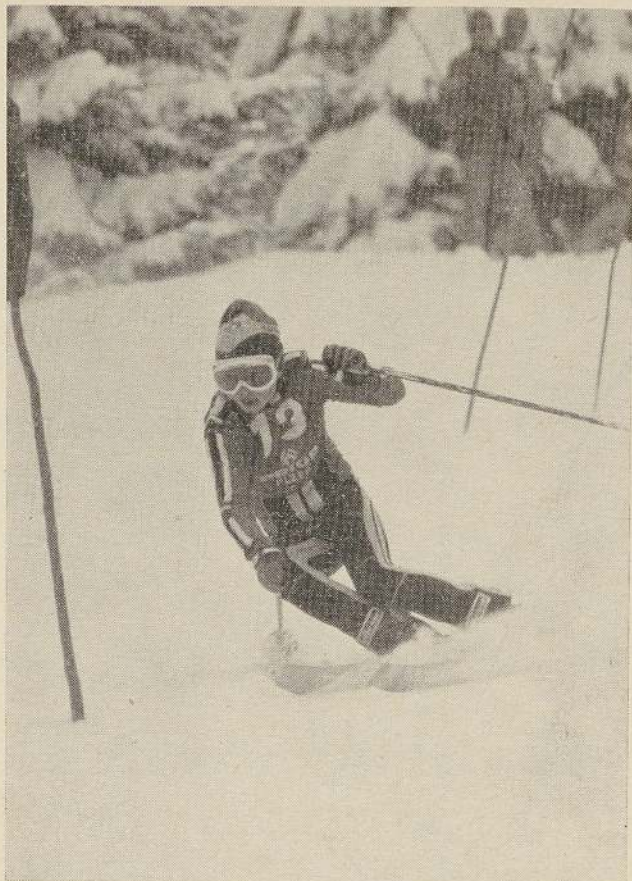
Seznam doporučené literatury:

- Kvapilík J.: Sto rad pro kondici. Praha, Olympia 1977
Jánošdeák J.: Sportová masáž. Bratislava, Sport 1976
Kvapilík J.: Masáž pro každého. Praha, Sportpropag 1974 (II. vydání v tisku)
Mikolášek A.: Sauna pro každého. Praha, Sportpropag 1976 (II. vydání v tisku)
Veselý A., Urbánek J. a kol.: Sportovní masáž a automasáž. II. vydání, Praha, Olympia 1975
Vorel M.: Sauna. Praha, Olympia 1973 (II. vydání)
Sborník referátů z celostátní konference Masáž a sport [uspořádali RNDr. A. Přibyllová a MUDr. J. Kvapilík] Praha, Infor. a dokumentační středisko ÚV ČSTV 1972
Sborník referátů z celostátní konference Sauna a sport [uspořádali RNDr. A. Přibyllová a MUDr. J. Kvapilík] Praha, Infor. a dokumentační středisko ÚV ČSTV 1973.

Seznam doporučených filmů: Masáž — Sauna.

Oba filmy natočil Sportpropag s Českou státní pojišťovnou a jsou k dispozici v půjčovně filmů Sportpropag, Branická ul. 42, 140 00 Praha 4 - Braník.

Tabulka II. a — Výukový postup, který používáte

	%	%	%
1. Pluh, oblouky v pluhu, přívrat, obl. s přívratem, snožné oblouky	28	8	16
2. Pluh, rozšířená stopa	11	19	16
3. Kročná technika	6	11,5	9
4. Sjezdová průprava, zatěžování lyží, vlnovka, napojované oblouky	33	57,5	47,5
5. Vlastní postup	0	0	0
6. Neodpovědělo	22	4	11,5

Metodami vycházejícími z pluhu vyučuje 1/3 odpovídajících, přitom jsou tyto metody o 15 % více rozšířeny mezi kádry ČSTV než mezi učiteli, z čehož vyplývá, že školení organizované v okrese Třebíč ČSTV nebylo zatím tak progresivní, jako školení učitelů a instruktorů škol pořádané krajským pedagogickým ústavem v Brně a odborem školství ONV v Třebíči. Svědčí o tom i skutečnost, že většina učitelů používá při výuce postup č. 4 (Příbramský, Maršík), i když uvádění tohoto postupu je jistě pod vlivem školení učitelů, které pořádal v roce 1978 ONV.

Zajímavým zjištěním je, že téměř čtvrtina TV kádrů nevedla žádný postup...?!

Tabulka II. b — Zahrnujete do výcviku běh?

	kádry ČSTV		učitelé		shrnutí
	%	%	%	%	
ne	39	31	31	34	
nepatrně	6	23	23	16	
do 20 % času výuky	22	23	23	23	
20—40 %	11	4	4	7	
neodpovědělo	22	19	19	20	

Běh do výcviku nezařazuje (téměř nezařazuje) 50 % odpovídajících. U učitelů je to převážně způsobeno tím, že většina škol nevlastní běžky.

Situace ve výuce lyžování na okrese Třebíč

Současný stav ve výuce lyžování, její nejednotnost a roztržitost, přivedly okresní metodickou komisi OV ČSTV v Třebíči k tomu, vytvořit subkomisi, jejímž úkolem bude co nejrychleji sjednotit výukové postupy v ČSTV a na školách I. a II. cyklu na okrese Třebíč.

Jako výchozí bod činnosti subkomise byl vypracován dotazník (příloha 1), na jehož základě jsme chtěli zjistit a porovnat názory cvičitelů a trenérů ČSTV a instruktorů lyžování na školách. Výsledky a zhodnocení této dotazníkové akce předkládáme.

Dotazník byl rozeslán 45 cvičitelům a trenérům lyžování a 45 instruktorům lyžařských výchovně výukových kursů škol I. a II. cyklu.

Z celkového počtu 90 dotazníků jich bylo vráceno 49 %.

Výsledky dotazníkové akce a jejich rozbor: kádry ČSTV učitelé shrnutí

Tabulka I. a — Délka cvičitelské praxe

	%	%	%
do 2 let	22	15,5	18
2—5 let	17	23	20
5—10 let	22	8	13,5
více než 10 let	22	31	27
neodpovědělo	17	22,5	21,5

Tabulka I. b — Věk svěřenců

	%	%	%
do 6 let	6	0	2
6—10 let	17	0	6,8
10—15 let	33	61,5	50
více než 15 let	28	11,5	23
neodpovědělo	16	27	18,2

Tři čtvrtiny odpovídajících pracují s mládeží starší 10 let. V jedné pětině chybí údaj o věku cvičenců, pravděpodobně z toho důvodu, že tito cvičitelé neprovádějí praxi.

Tabulka III. a — Používání odborné literatury

Maršík, Příbramský:			
Sjezdové lyžování	6	3	9 (20 %)
Materiály KPÚ BRNO (Obal)	1	4	4
Staré met. listy ČSTV	5	—	5
Čtvrtečka: Lyžování (pro ped. fakulty)	1	6	7
Čtvrtečka: Týden na horách	—	8	8
literatura nepoužívá	8	7	15 (34 %)

Tabulka III. b — Používání odborných časopisů

Lyžařství	4	4	8 (18 %)
Těl. výchova mládeže	1	6	7
Základní tělesná výchova	—	3	3
Trenér	1	—	1
časopisy nepoužívá	12	13	25 (57 %)

Ačkoli téměř v 50 % se uvádí použití postupu podle Příbramský, Maršík, pouze 20 % používá literaturu, v níž je tento postup popsán. Třetina literaturu nepoužívá. S časopisem Lyžařství pracuje méně než pětina odpovídajících a ještě se domníváme, že někteří jej uvedli pouze proto, poněvadž vědí, že existuje. 57 % odpovídajících časopisy vůbec nepoužívá...!

Z faktu, že tak velké procento odpovídajících nepoužívá ani odbornou literaturu ani časopisy, vyplývá i nejednotnost výukových postupů. Dalším problémem je, že literatura vydávaná v ČSTV není k dispozici v dostatečném množství!

Nejčastější odpovědi na otázku: Co postrádáte v lyžařské literatuře zněly:

- aktuální metodické publikace
- podrobný metodický materiál
- sjednocení postupů
- ujednacení principů a postupných cílů ve výuce

Z uvedeného přehledu je vidět, že je požadován moderní způsob výuky, jednotný všude, kde se na záky působí.

Tabulka IV. Za kolik dní výcviku naučíš průměrné družstvo úplných začátečníků starších 8 let napojované snožné oblouky na mírném svahu?

	kádry ČSTV		učitelé	shrnutí
	%	%	%	%
3—5 dnů výuky	17	42	32	
6—10 dnů	39	23	30	
více než deset dnů	0	0	0	
neví, nevyjádřili se	44	35	38	

Více než třetina odpovídajících se, zřejmě z opatrnosti, nevyjádřila. Zajímavým zjištěním je, že tato třetina je téměř totožná s třetinou vyučující „pluhovými“ metodami.

Rozdílnost v údajích TV kádrů a učitelů vyplývá pravděpodobně z délky zájezdů a kursů, na kterých tito působí. Domníváme se, že doba nácviku 6—10 dnů je za daných podmínek při lyžařských kursech nejrealističtější.

V dotaznících se objevily i vlastní připomínky nejčastěji k těmto problémům:

- finanční dosažitelnost kvalitní výzbroje a výstroje
- nedostatečné zásobování vnitřního trhu běžkami
- nedostatečné společenské ocenění práce cvičitelů a trenérů
- špatné vybavení lyžařskou výzbrojí na školách
- málo časté doškolování učitelů

Uvedené připomínky necháváme bez komentáře snad jen s připomínkou, že na vrub nedostatečného společenského ocenění práce cvičitelů a trenérů padá malý zájem o dlouhodobou cvičitelskou práci.

Na základě rozboru dotazníkové akce metodická subkomise lyžování OV ČSTV učinila tato opatření:

1. Vhodnou osvětou orientovat cvičitele pracující s mládeží starší 15 let na práci s žactvem a předžactvem, kdy je výuka lyžování efektivnější a perspektivnější.
2. Sjednotit výukový postup (na bázi Příbramský, Maršík) jako závazný pro celý okres a to jak pro cvičitele, tak pro učitele a kontrolovat jeho dodržování. Vydáním legitimací pro frekventanty kursů zajistit, aby se netříštila a neopakovala výuka na školách, v lyžařských oddílech a v připravované veřejné lyžařské škole. Pomocí těchto legitimací kontrolovat účinnost práce vyučujících.
3. Kontrolovat používání běžek v základních kursech, aby v rámci možností všechny kursy zařazovaly do výuky 15—20 % běhu.
4. Vydát podrobnou metodickou publikaci Základy lyžování jako závaznou příručku pro lyžařskou výuku v okrese Třebíč s podrobným rozpracováním sjezdové přípravy a moderní metodikou základů běhu na lyžích. O centrálně vydávané metodické literatuře rychle informovat pomocí zpravodaje OV ČSTV.
5. Ve spolupráci s odborem školství ONV a VSL OV ČSTV zajistit odběr Lyžařství na školách a ve všech lyžařských oddílech okresu pro potřebu výuky lyžování.
6. Před zavedením jednotného postupu zorganizovat na začátku sezóny 1978—79 semináře všech cvičitelů a učitelů na sněhu, seznámit je se společným postupem a naučit nejdůležitější prvky demonstrovat.

Ing. JAN FIALA a PETR HOUSER

Pokus hodnocení dobrovolných trenérů

V oddílech jsme každoročně postaveni před úkol provést vyhodnocení nejlepších trenérů, případně vyhlásit jejich pořadí. Jak objektivně posoudit jejich činnost, když úspěch závodníka ve výkonostním sportu a u dobrovolného trenéra nemůže být hlavním kritériem? Při dlouhodobé činnosti trenéra je nutno samozřejmě k úspěchům jeho svěřenců přihlížet, pro periodické hodnocení by měla být základem jeho aktivita k plnění úkolů v celé šíři trenérského „řemesla“.

Kdo jako trenér pracuje, ví, že činnost trenéra sestává z řady různých prací od stavby tratí, organizace a zajišťování tréninků a soustředění, vedení družstva při závodech atd. až k řízení, povětšinou vlastního vozidla při funkci „taxikáře“. Každá tato činnost je důležitá a nemůže být opomíjena, jak ji však ohodnotit celkově? Při příležitosti posezónního hodnocení trenérů našeho oddílu lyžařů-sjezdařů TJ Rožnov p. Radhoštěm jsme učinili pokus jej v části trenérské aktivity objektivizovat. Snažili jsme se převést jednotlivé činnosti na srovnatelné jednotky, aby mohly být sumarizovány. Touto srovnatelnou jednotkou se stal „bod“, který odpovídá přibližně hodině uvažované činnosti včetně přípravných prací. Tak při tréninkových hodinách se započítává doprava na svah a zpět, příprava tréninkové hodiny na suchu nebo přibližná doba k výkonu jiné sportovní lyžařské funkce.

Praktické provedení spočívalo v rozeslání dotazníků jednotlivým trenérům, po vyplnění byly tyto po event. korekcích trenérskou radou oddílu odsouhlaseny a staly se základem pro vypracování tabulky. Podle dříve uvedené zásady je vidět, že je zde např. více hodnocena tréninková hodina na suchu než na sněhu, „bod“ za použití automobilu odpovídá době strávené za volantem při průměrné cestovní rychlosti, u trenérského deníku při jeho vedení. Hodiny strávené při výkonu jiných funkcí (OV ČSTV, KV ČSTV) jsou odhadnuty poměrně skromně (zde se aktivita samozřejmě hodinami nedá vyjádřit), ale tvoří určitý bodový náskok u trenérů, kteří nepracují jen ve svém vlastním oddíle.

Z výsledné tabulky lze pak určit, kdo se jaké činnosti věnuje více, co zanedbává a jak se to odrazí v celkovém hodnocení. Uvedený způsob má výhodu i v dlouhodobém ohodnocování, jakož i eventuelním porovnáním s činností trenérů jiných oddílů jednoty.

Uvedené pořadí trenérské aktivity by mělo být pouze základem pro hodnocení komplexní, kde by měly být vzaty v úvahu i jiné faktory, jako např. již dříve zmíněné úspěchy svěřenců, politickomorální profil trenéra atd., a to zejména v případech blízkého bodového ohodnocení.

Ing. JAROSLAV TRHLÍK

Hodnocení aktivity trenérů oddílu sjezdového lyžování TJ Rožnov pod Radhoštěm v sezóně 1977—1978

Poř.	Jméno	Trénink na suchu		Trénink na sněhu		Závodní dny		Použití automobilu		Trenér. deník ano/ne	Lyžař. funkce poč. b.		Celkově bodů	Po- známka
		hod.	b.	hod.	b.	dnů	b.	km	b.					
1.	prof. Čestmír Pokorný	120	180	264	264	39	273	4320	86	A 20	3	120	943	
2.	ing. Jaroslav Trhlík	80	120	272	272	31	217	3050	61	A 20	3	120	810	
3.	Oldřich Nosek	39	59	313	313	3	21	—	—	A 20	3	120	533	
4.	Julius Vašut	56	84	125	125	21	147	2896	58	A 20	2	80	514	
5.	p. f. Ivan Míčka	56	84	168	168	26	182	1800	36	A 20	—	—	490	
6.	Václav Venglář	—	—	214	214	22	154	—	—	A 20	1	40	428	
7.	Anděla Boráková	45	68	260	260	5	35	—	—	N	—	—	363	
8.	ing. Petr Kratochvíl	44	66	128	128	16	112	1200	24	A 20	—	—	350	
9.	Miloš Fürich	30	45	48	48	22	154	4000	80	A 20	—	—	347	
10.	prof. Vlastimil Kaven	30	45	130	130	15	105	—	—	A 20	—	—	295	
11.	Vladislav Bil	24	36	224	224	4	28	—	—	N	—	—	288	
12.	ing. Ladislav Slovák	30	45	160	160	3	21	—	—	N	—	1	40	266
13.	RNDr. Václav Mikušek	27	41	140	140	—	—	—	—	N	—	—	181	
14.	ing. Jiří Stiller	80	120	40	40	1	7	—	—	N	—	—	167	
15.	Petr Šrubař	60	90	20	20	3	21	—	—	A 20	—	—	151	

Bodové hodnocení: Trénink na suchu 1 hod. — 1,5 bodu
Trénink na sněhu 1 hod. — 1 bod
Závodní dny 1 den — 7 bodů

Použití automobilu 100 km — 2 body
Vedení tréninkový deník — 20 bodů
Lyžařská funkce — 40 bodů

Co zaplatíš či dostaneš, když havaruješ na sjezdovce

Zpravidla nic, protože ve většině případů si zavinil škodu poškozený sám a je rád, že vyvázl s malou modřinou a nepatrným poškozením výstroje a výbroje. Jsou však bohužel případy, kdy následky jsou horší a škoda značná.

Zodpovídá-li lyžař za škodu, způsobenou druhě osobě na sjezdovce vylučně sám, je povinen nahradit poškozenému celou skutečnou škodu a to s uvedením v předešlý stav. Nemá-li to dobře možné, nebo účelné, hradí se škoda v penězích, což je pravidlem. Jde-li o škodu způsobenou úmyslně, je možno přiznat i náhradu jiné škody. Skutečnou škodou je škoda na věcech, odškodnění bolesti poškozeného a ztížení jeho společenského uplatnění, ztráta na výdělku a náklady spojené s léčením.

Při určení výše škody na věci se vychází z ceny v době poškození. Tedy např. z ceny lyží a vázání, která je na trhu v době vzniku škody, od které se odečítá procento opotřebení.

Bolesti poškozeného při škodě na zdraví se odškodňují jednorázově, částkami uvedenými v sazebníku pro hodnocení bolesti připojeného k vyhlášce č. 32/65 sbírky zákonů a nařízení. Tak např. zlomenina kosti holení nebo obou kostí bérce je hodnocena 80—180 body, což odpovídá částce 800—1800 Kčs podle toho, jde-li o zlomeninu neúplnou, nebo léčenou operací.

Ve stejném předpise jsou uvedeny body za odškodnění, za ztížení společenského uplatnění u úrazů. Rozumí se jím poškození na zdraví, které má prokazatelně nepříznivé důsledky pro životní úkony poškozeného, pro uspokojování jeho životních a společenských potřeb, nebo pro plnění jeho společenských úkolů. Jde o následky trvalé, o stav, s jehož zlepšením nelze počítat a zjišťuje se po uplynutí jednoho roku. Odškodňuje se jen tehdy, není-li lehčího rázu a je-li ohodnoceno aspoň 30 body. Tak např. zkrácení jedné dolní končetiny se od-

škodňuje teprve přesáhlo-li 2 cm 500—2500 Kčs. Částky odpovídající základnímu počtu bodů zjištěných lékařem se přiměřeně zvýší až na dvojnásobek podle věku, možností uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním, sportovním a možností volby povolání a dalšího vzdělávání. Přitom se přihlíží k tomu, zda je o muže či ženu a k možnosti následky odstranit. Je v zájmu poškozeného, aby ihned po úrazu požádal lékaře o bodové ohodnocení bolestného, aby bylo možno škodu vypořádat způsobem odpovídajícím zákonu. Lékař má možnost i povinnost bolestné ihned stanovit, ohodnotit je podle tabulek. Pro výši bolestného nerozhoduje délka léčby.

Ztráta na výdělku, k níž došlo při škodě na zdraví, se uhradí peněžitém důchodem a není uhrazena odškodněním za ztížení společenského uplatnění. Po dobu pracovní neschopnosti poškozeného činí náhrada za ztrátu výdělku rozdíl mezi průměrným výdělkem před poškozením a nemocenským. Po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě činí rozdíl mezi průměrným výdělkem před poškozením a výdělkem dosahovaným po poškození s připočtením případného invalidního důchodu. Ztráta na výdělku spolu s výdělkem poškozeného a s případným invalidním důchodem nesmí přesahovat částku 2500 Kčs měsíčně.

Při škodě na zdraví se hradí také účelné náklady spojené s léčením. Jde o předpisy celkem málo praktický, poněvadž téměř všichni občané mají léčení bezplatné.

Při usmrcení se hradí peněžitém důchodem náklady na výživu pozůstalým, kterým zemědělský výživu poskyto-

Příslušníci Horské služby na našich horách pečují o rychlou dopravu zraněného do nemocnice

val nebo byl povinen poskytovat. Náhrada nákladů na výživu náleží pozůstalým, pokud tyto náklady nejsou hrazeny dávkami důchodového zabezpečení, poskytovaným z téhož důvodu. U těchto dávek se nepřihlíží k částce, která odpovídá výši přídávků na děti, dříve poskytovaných. Při usmrcení způsobeném úmyslně může soud určit i vyšší částku náhrady, jestliže by její nepřiznání odporovalo pravidlům socialistického soužití. Při usmrcení se hradí též přiměřené náklady spojené s pohřbem, pokud nebyly uhrazeny pohřbným, poskytnutým podle předpisů o nemocenském pojištění. Těmito náklady se rozumí i zřízení pomníku nebo desky v hodnotě do 5000 Kčs.

Nároky na náhradu škody je nutno uplatnit co nejdříve, protože právo na náhradu škody se promlčí za rok ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Nárok musí být uplatněn v promlčené době u soudu, nestačí upomínka. Soud ovšem přihlédne k promlčení jen k námitce dlužníka a nemůže pro-

O tréninku soupeřů našich běžců

Při zářijové přípravě čs. reprezentačního družstva běžců a běžkyň na ledovci v rakouském Dachsteinu měli naši závodníci možnost sledovat trénink týmů několika zemí a seznámit se s několika novinkami.

Dvacetisedmičlenná výprava Norska přijela na ledovec letos již potřetí. Novým trenérem mužů je Magnar Lundemo, kolektiv je složen převážně z mladých závodníků: Aunli, Aaland, Erikssen, Soli a další. Také ženy mají nového trenéra, je jím Magne Myrmo. Družstvo ve srovnání se sezónou 1977—78 je prakticky beze změn. Materiální zabezpečení reprezentačního kolektivu má Odd Martinsen, jinak pracuje jako zástupce rakouské firmy Fischer pro Norsko.

Trenér Immo Kuutša přivezl na Dachstein finské družstvo ve stejném

složení jako v sezóně mistrovství světa v Lahti. Netají se cílem vybojovat v běžeckých disciplínách mužů na ZOH 1980 v Lake Placidu zlatou medaili. Je spokojen s velkou finanční podporou Finského lyžařského svazu.

Trenérem jugoslávského reprezentačního týmu běžců je Michail Prjachin. Přijel na ledovec s třiceti běžci a běžkyňemi, především mladými. Jsou to perspektivní závodníci pro ZOH 1984 v Sarajevu. Jugoslávští lyžaři chtějí být nejen dobrými pořadateli, ale také bojovat o umístění na předních místech.

Mistr světa v běhu na 15 km Polák Josef Luszczek se připravoval na Dachsteinu se svým trenérem Budnym. V tréninku prokazoval výbornou formu. Z ledovce odjeli na odpočinek do Afriky.

Z NSR přijelo na Dachstein družstvo běžců, sdruženářů a biatlonistů. Trenér Toni Reiter zrušil A-tým žen. Kolektiv mužů měl zatím méně společné přípravy než před uplynulou sezónou, po níž závodníci odpočívali na Kanárských ostrovech.

Sovětský trenér Rakušanů Jurij Čarkovskij zvedl vysoko latku tréninkové náročnosti. Kdo ze závodníků nebyl ochoten spolupracovat, musel družstvo opustit. Hodně si slibuje od loňského juniora Jurice.

JAROSLAV HONCŮ

míčené právo věřiteli přiznat, když se dlužník promlčení dovolá. K úrazům a jiným škodám nebude docházet, jestliže všichni účastníci na sjezdovce budou respektovat zásady bezpečnosti a ohleduplnosti.

Pro lyžaře, jako pro každého občana platí předpisy občanského zákona o obecné odpovědnosti, podle kterých odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti. Odpovědnosti se zproští jen tehdy, jestliže prokáže, že škodu nezavinil a že jednal s náležitou opatrností. Každý je ovšem také povinen předcházet škodám a počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví a majetku. I ten, komu hrozí škoda, je povinen přiměřeným způsobem zakročit k jejímu odvrácení, je-li zákroku neodkladně třeba.

Náhrady za škodu lze se tedy domáhat jen na tom, kdo porušil některou z povinností shora uvedených.

Poškození musí prokázat, že jednání bylo porušením právní povinnosti a škodou. Zavinění odpovědného se neprokazuje, protože se předpokládá. Občan se odpovědnosti zproští, jestliže prokáže, že škodu nezavinil.

Při zjišťování osoby, odpovědné za škodu na sjezdovce, je případ jednodušší, jestliže je zjištěn povoláním orgánem viník, který porušil právní předpis. Trest může být uložen pro narušování zásad socialistického soužití. V závažných případech to bývá právoplatný rozsudek trestního soudu. Jestliže jízda lyžaře byla tak společensky nebezpečná, že lyžař byl odsouzen trestně, např. pro ublížení na zdraví, je otázka zodpovědnosti za škodu rozřešena, protože soud, rozhodující o nárocích na náhradu škody, je vázán rozhodnutím příslušných orgánů, ovšem jen v tom případě, že byl spáchán protiprávní čin a kdo jej spáchal. Tento předpis však nevylučuje

je namítat odpovědnost dalších osob, případně spoluzavinění poškozeného. Vedle obecně platných předpisů trestního zákona, zákona o přečinech a přestupcích platí pro různé oblasti našeho státu zvláštní právní předpisy, obsahující mimo jiné pravidla pro chování lyžaře.

Dojde-li na sjezdovce ke škodě tím, že jedna z osob porušila právní povinnost, neznamená to ještě, že zodpovídá výlučně. Byla-li škoda způsobena také zaviněním poškozeného, nese škodu poměrně. Způsobilo-li škodu více občanů nebo organizací nebo občan spolu s organizací, zodpovídá za ni zásadně podle své účasti na způsobení škody.

Před složitějšími problémy stojíme také tam, kde nedošlo k porušení právního předpisu. Pravidla lyžování vydávaná FIS i Svazem lyžování ČSTV nejsou zatím právním předpisem, takže se může na prvý pohled namítnout, že neobsahují právní povinnosti. Z ustavení o předcházení škodám — prevenci — občanského zákona se však říká, že každý je povinen se chovat na sjezdovce tak, aby nedocházelo ke škodě na zdraví a lze je tedy aplikovat při řešení jednotlivých případů jako závazné pravidlo.

Poněvadž jízda na lyžích, zvláště sjezdovkách, nese s sebou značné riziko úrazů a následných škod možno vše doporučit, aby se lyžaři pojistili úrazově i proti odpovědnosti za škody. Je samozřejmé, že je v zájmu každého lyžaře, který utrpěl nebo způsobil škodu, aby se pokusil ji vyřešit dohodou a opatřil si k ní podklady, zvláště uvedená bodová ohodnocení. Jde-li pak o případ složitější s většími následky doporučuji, aby se obrátil na odborníka právníka.

Za škodu způsobenou na sjezdovce může odpovídat také chodec, sáňkař, skibobista, organizace provozující výtahy, upravující sjezdovku i stroji, nebo vyrábějící výzbroj či výstroj, jestliže došlo ke škodě v důsledku porušení povinností jim uložených.

Většina zmíněných vyhlášek zakazuje návštěvníkům hor chodit po cvičicích lyžařských svazích, sjezdovkách a běžeckých tratích bez lyží. Provozovatelům lyžařských vleků a lanovek ukládá odpovědnost za bezpečnost sjízdovnosti sjezdovek, povinnost je označit mezinárodním lyžařským značením sjezdových tratí. Určitou povinnost mají také vedoucí výprav, cvičitelé a instruktoři.

JUDr. JENEK KOBER

Školení a doškolování

Tělovýchovná škola ČUV ČSTV připravila tento program školení, doškolování a seminářů v prvním čtvrtletí 1979:

2.—9. ledna 1979: školení trenérů II. třídy — běh (2. konzultace) v Harrachově

7.—14. ledna: školení trenérů II. třídy — sjezd (2. konzultace) v Harrachově

4.—11. února: školení cvičitelů II. třídy (druhá konzultace A) na Špičáku na Šumavě

11.—18. února: školení trenérů II. třídy — skok a závod sdružený v Harrachově

18.—25. února: školení cvičitelů II. třídy (druhá konzultace B) na Špičáku na Šumavě

Nové lyžařské středisko STACHY-ZADOV

V srdci Šumavy v oblasti Stachy-Zadov vyrůstá nové lyžařské středisko. Loni se zde konala na novém stadiónu mistrovství ČSSR v běžeckých disciplínách a také letos byl dějištěm bojů o mistrovské tituly v běhu mužů na 50 km a žen na 20 km. Všichni účastníci těchto závodů obdivovali budovaný lyžařský areál. Letos je ve znamení výstavby středního můstku s normovým bodem 70 m.

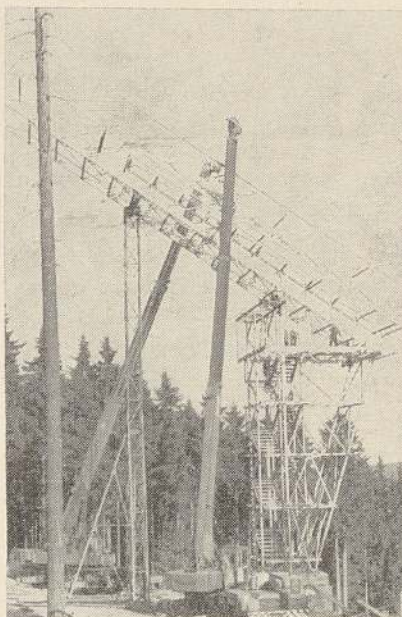
Celkem zde budou postaveny tři můstky s normovými body 30, 50 a 70 metrů, takže i na Šumavě budou podmínky pro výchovu mladých skokanů a sdruženářů. Pěkné terény umožňují v této oblasti i sjezdové disciplíny. Jsou zde totiž tři lyžařské výtahy, jeden úplně nový Tatrapoma, vyrobený v licenci Podtatranským podnikem místního průmyslu Kežmarok. Jeho přepravní kapacita je 900 lidí za hodinu, což výrazně zlepšuje podmínky pro sjezdaře. Starý vlek umožňoval dopravu jen 220 lyžařů v hodině a proto se zde o víkendech tvořily dlouhé fronty příznivců lyžování. Staví se také sedačková lanovka od chaty Komсомol na Churáňov.

V nové sezóně bude Zadov dějištěm mezinárodních juniorských závodů Družba v klasických disciplínách, které každoročně soustřeďují na startu lyžařské talenty zemí socialistického tábora. Budou se konat 6.—11. února 1979 a organizační výbor je již pečlivě připravuje. Budou významnou sportovní i společenskou událostí celého kraje, pořadatelé připravují i pestrý kulturní program.

Výstavba lyžařského můstku zpočátku zaostávala, v letošním roce však nastal potěšitelný obrát a můstek bude včas dokončen, aby závody Družba se mohly na Šumavě uskutečnit. Je to zásluha Tělovýchovných zařízení Plzeň za aktivního přispění všech okresních a místních složek.

V nejbližších letech se pak podmínky pro lyžování v této oblasti Šumavy dále zlepší. V příštím roce u běžeckého stadiónu začne výstavba hotelu s kapacitou 130 lůžek. V roce 1980 bude zahájeno budování objektu pod můstkem pro pořádání závodů s menší ubytovnou a dalším vybavením. Vznikne tak velmi perspektivní lyžařské středisko zejména pro jednodenní zájezdy z Písecka, Strakonicka a širokého okolí. Vedle Špičáku se Stachy-Zadov stanou vyhledávanou oblastí na Šumavě s ideálními podmínkami pro lyžaře.

-jt-

Výstavba ocelové konstrukce pro můstek s normovým bodem 70 m na Zadově

Úspěch Ještědu Liberec při výcviku mládeže

Málokterý lyžařský oddíl se může pochlubit takovými pozoruhodnými úspěchy při odborném lyžařském výcviku zejména dětí a mládeže jako Ještěd Liberec. Ze skromných začátků, při nichž stáli Ota Ševčík a Josef Lukeš s malým kolektivem cvičitelů, se během dvaceti let vytvořil početný cvičitelský sbor s bohatými zkušenostmi, příkladnou obětavostí a schopnostmi uplatňovat dobré výchovné působení. Oddíl se dařilo získávat nové kádry cvičitelů, staral se o zvyšování jejich kvalifikace, uplatňoval jednotný výcvikový systém a stále nové přitažlivější formy.

Veřejná lyžařská škola Ještědu Liberec si získala dobrou pověst nejen v Liberci, ale i širokém okolí. Rodiče dětí zapojených do výcviku si nemohou vynachválit péči cvičitelů a s obdivem sledují jejich práci při výuce na pěkných terénech svahů Ještědu. V uplynulé sezóně 1977—78 jich působilo v úseku sportovního lyžování této tělovýchovné jednoty již 132. Měli na starosti více než 800 zájemců o lyžování. Důležité je, že více než dvě třetiny z nich je z řad neorganizovaných lyžařů. Mnoho z nich po absolvování výcviku se zapojilo do lyžařských oddílů tělovýchovných jednot, ti nejlepší byli získáni pro závodní družstva. Rada mladých lyžařů a lyžařek, kteří prošli veřejnou lyžařskou

Záběr z výcviku veřejné lyžařské školy Ještědu Liberec

školou, si v krátké době úspěšně vedla na okresních i krajských přeborech a pod vedením zkušených trenérů dosáhla dobré výkonnostní úrovně.

Dobrovolní činovníci lyžařského oddílu každoročně pokračují v nadšené brigádnické činnosti a vybudovali dílo několikamilionové hodnoty. Zásilou jejich neúnavné a cílevědomé práce byly upraveny terény pro vhodné a bezpečné lyžování, na svazích Ještědu a v blízkosti Liberce postaveno osm lyžařských vleků; svah má i elektrické osvětlení, takže dospělí ho využívají i ve večerních hodinách. Výcvik veřejné lyžařské školy v zóně je každou sobotu a neděli, ze středu Liberce je k úpatí Ještědu výhodné spojení elektrickou drahou. K dispozici je několik sjezdových tratí a slalomových svahů kromě cvičných svahů pro masové lyžování. Každoročně cvičitelé přicházejí s náměty na zlepšení práce nejen v zimní sezóně, ale i v letním období. Stará se o to šestnáct dílčích komisí v čele s organizační, metodickou, politicko-výchovnou, společenskou a mimosezónního výcviku. V současné době se všechny připravují na zahájení dalšího ročníku veřejné lyžařské školy.

Mrzí je, že nemohou vyhovět stále rostoucímu zájmu příznivců lyžování o správnou výuku. Zvládnout počet plánovaných 800 účastníků vyžaduje zvýšené úsilí všech cvičitelů oddílu. Jsou opět plánovány zájezdy do Harrachova, Rokytnice a dalších horských středisek, aby účastníci odborného výcviku poznali také nové lyžařské terény. Na pořadu bude tradičně i soutěž o odznak Lyžař ČSR, jehož nositeli se stává velká většina absolventů veřejné lyžařské školy Ještědu Liberec.

K neúspěšnějším cvičitelům v uplynulé sezóně patřili J. Lukeš, E. Jozíčko, P. Liška, O. Ševčík, M. Radová, J. Voral, ing. J. Synek, V. Vosička, ing. J. Šandera a F. Prokop. Společně s ostatními mají zásluhu na úspěšném plnění všech náročných úkolů při masovém rozvoji sportovního, turistického a rekreačního lyžování. Jejich celospolečenská angažovanost může být příkladem pro další lyžařské oddíly a ukazuje jak se zdarem se vyrovnat s úkoly v péči o masový rozvoj tělesné výchovy, vyplývající ze závěrů XV. sjezdu KSČ.

-tr-

Lyžaři a ochrana životního prostředí

Celosvětovým problémem, který se dotýká i nás všech, je udržení a ochrana životního prostředí. Ačkoliv se jedná zdánlivě o okrajovou záležitost z hlediska sportu, je potřebné i této problematice věnovat pozornost a přispět určitým dílem k jejímu řešení.

S ohledem na skutečnost, že lyžařský sport je provozován výhradně v přírodě a v řadě případů i v oblastech chráněných, byly vypracovány VSL při Městv ČSTV v Brně metodické pokyny, jejichž dodržování bylo uloženo všem lyžařským oddílům a jejich členům, všem svazům sportovních odvětví a doporučeny školám, učilištím a ROH. Metodické pokyny obsahují tyto zásady:

I. Provozovatelé vleků a lyžařských tratí:

1. Výběh tras vleků a lyžařských tratí bude prováděn jedině se souhlasem orgánů příslušného ONV a VSL.
2. Před a po skončení lyžařské sezóny bude terén a porosty maximálně ošetřeny tak, aby nebyly poškozovány provozem a lyžaři.
3. V prostoru lyž. svahů nebudou

budovány žádné asfaltové plochy.

4. Bude dodržována maximální čistota při používání a zacházení s mazadly, naftou, benzinem a chemikáliemi — zejména v blízkosti vodních toků.
5. Preparace tratí solí a salmiakem bude používána jen v nejnútnejších případech.
6. Pokud se na svahu objeví místa bez sněhu, bude provoz svahu zastaven (narušování travního porostu).
7. Nebudou mýceny porosty, které bezprostředně nebrání užívání zařízení.
8. Provozovatelé zabezpečí vhodné parkování vozidel tak, aby nebyly poškozovány porosty.
9. U nástupních stanic lanovek budou odpadkové koše pro zabránění znečištění prostorů.
10. Tyto budou též pořízeny v místech soustředění návštěvníků.
11. V místech maximálního soustředění návštěvníků zřídí provozovatel suché veřejné WC.

II. Uživatelé zařízení a tratí:

1. Jsou povinni dbát pokynů provozovatelů lyž. tratí a zařízení.

2. Jsou povinni dodržovat čistotu, odpady odkládat na určené místo, parkovat s vozidly na vyhrazených parkovištích.

3. Budou se pohybovat a chovat tak, aby svým počínáním neohrožovali bezpečnost svou a jiných osob.

4. Při pobytu ve volné přírodě nebudou poškozovat porosty, budou se chovat tiše, aby neplašili v přírodě žijící zvířata a ptactvo.

5. V prostorách určených pro parkování nebudou prováděny žádné opravy vozidel, nebudou spouštěny motory, které svým hlukem a výfukovými plyny ohrožují životní prostředí.

6. V maximální míře budou užívány turistické cesty. Je zakázáno projíždět přes lesní školky a remízky zvířata a ptactva bez výslovného souhlasu lesní správy.

Domnívám se, že uvedené zásady by měly být po eventuálním doplnění přijaty nejen výborem SL ÚV a provozovateli lyžařských zařízení, ale i organizacemi, které zajišťují rekreaci a výcvik lyžařů (školství, ROH).

Dodržování uvedených zásad jistě přispěje k zachování krajiny a celkového prostředí našich zimních středisek.

LADISLAV PODROUŽEK

Termínová listina čs. lyžařů

Předsednictvo výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV schválilo termínovou listinu vrcholných lyžařských soutěží v závodním období 1978/1979:

9.—10. prosince: Československý pohár oddílových družstev, CKZ a první kvalifikační závod skokanů pro postup na mistrovství ČSSR (P 70 a 90 metrů) na Štrbském Plese (pořadatel ČH Štrbské Pleso)

16.—17. prosince: Mistrovství ČSSR oddílových družstev v běhu, první kvalifikační závod pro postup na mistrovství ČSSR a CKZ mužů, žen, juniorů a junierek na Malé Jizerce (RH Jablonec n. Nisou)

20.—21. prosince: Mistrovství ČSSR ve vytrvalostním běhu — muži 50 km, ženy 20 km na Malé Jizerce (RH Jablonec n. Nisou)

13.—14. ledna 1979: CKZ dorostu v běhu, dorostenci a dorostenky mladší a starší na Štrbském Plese (ČH Štrbské Pleso)

Československý pohár oddílových družstev ve skoku a v závodě sdruženém, CKZ skokanů a sdruženářů a druhý kvalifikační závod skokanů pro postup na mistrovství ČSSR (P 70 a 90 m) v Liberci a Bedřichově (SVS-M Dukla Liberec)

16.—21. ledna: Běžecské turné juniorů a junierek na Donovalech (16.—18. ledna — organizační výbor Zvolen) a v Novém Městě na Moravě (20.—21. ledna — organizační výbor Nové Město na Moravě)

17.—21. ledna: Skokanské turné Bohemia s mezinárodní účastí v Harrachově a Liberci (třikrát P 90 m — organizační výbor Bohemie)

18.—20. ledna: Juniorkritérium, mezinárodní závod juniorů a junierek ve Špindlerově Mlýně (MV ČSTV Praha)

20.—21. ledna: Druhý kvalifikační závod pro postup na mistrovství ČSSR a CKZ v běhu mužů, žen, juniorů a junierek v Novém Městě na Moravě (Sokol Nové Město na Moravě)

Československý pohár oddílových družstev v závodě sdruženém a CKZ mužů a juniorů v Plavech a Velkých Hamrech (Seba Tanvald)

Zimní mírové slavnosti, mezinárodní juniorský závod sdruženářů v Tanvaldě a Plavech (Seba Tanvald)

27.—28. ledna: Československý pohár oddílových družstev v závodě sdruženém a CKZ dorostu v Banské Bystrici (Dukla Banská Bystrica)

CKZ dorostenců a dorostenek mladších a starších v běhu v Jilemnici (Ski Jilemnice)

CKZ mladších a starších dorostenců ve skoku v Banské Bystrici (Dukla Banská Bystrica)

31. ledna—4. února: Mistrovství ČSSR (muži 30, 15 a 3×10 km) — ženy 10, 5 a 3×5 km) a juniorské přebory ČSSR (junioři 10 a 15 km, juniorky 5 a 10 km) v běhu v Novém Městě na Moravě (Sokol Nové Město na Moravě)

2.—4. února: Mistrovství ČSSR ve skoku (P 70 a 90 m) a v závodě sdruženém, přebory ČSSR juniorů v závodě sdruženém v Liberci a Bedřichově (ještěd Liberec)

4.—5. února: Velká cena Demánovských jeskyní ve slalomu a obřím slalomu mužů — Světový pohár v Jasně (TJ Jasná Liptovský Mikuláš)

6.—11. února: Družba v klasických disciplínách, mezinárodní závod juniorů a junierek zemí socialistického tábora v Zadově na Šumavě (organizační výbor Družby)

8.—11. února: Mistrovství ČSSR oddílových družstev ve sjezdových disciplínách a CKZ mužů a žen (dvakrát slalom) na Martinských holích (Strojírny Martin)

Mistrovství ČSSR oddílových družstev ve sjezdových disciplínách a CKZ mužů a žen (dvakrát slalom, jednou obří slalom) v Harrachově a Desné (Liaz Jablonec nad Nisou).

11.—18. února: Skiinterkritérium, mezinárodní závod mladších a starších žáků a zákyň v Říčkách (SMF Žilina a Jiskra Ústí nad Orlicí)

13.—15. února: Spartakiádní soutěže čtyřlenných krajských družstev žáků a zákyň v Liberci (OV ČSTV Liberec)

14.—18. února: Mistrovství ČSSR mužů a žen ve sjezdových disciplínách (sjezd, slalom, obří slalom a trojboj) v Jasně (UK Bratislava)

16.—18. února: Přebory ČSSR žactva mladšího a staršího ve skoku a v závodě sdruženém v Desné a Velkých Hamrech II. (TJ Desná)

21.—25. února: Přebory ČSSR dorostenců a dorostenek mladších a starších ve sjezdových disciplínách (sjezd, slalom, obří slalom a trojboj) a první CKZ ve sjezdu v Herlíkovicích a Špindlerově Mlýně (PF Hradec Králové)

23.—25. února: Přebory ČSSR mladších a starších žáků a zákyň v Hřiňově (TJ Hřiňová)

24.—26. února: Přebory ČSSR mladších a starších dorostenců ve skoku a v závodě sdruženém v Tatranské Lomnici (TJ Vysoké Tatry)

2.—4. března: Přebory ČSSR mladších i starších dorostenců a dorostenek v běhu ve Vrchlabí (Spartak Vrchlabí)

Mistrovství ČSSR oddílových družstev ve sjezdových disciplínách a CKZ mužů a žen (dvakrát slalom) v Martinských holích (Strojírny Martin)

3.—4. března: Československý pohár oddílových družstev v závodě sdruženém a CKZ mužů a juniorů v Králíkách (Dukla Banská Bystrica)

Československý pohár oddílových družstev ve skoku a CKZ mužů (P 70 a 90 m) na Štrbském Plese (organizační výbor Tatranského poháru)

CKZ mladších a starších dorostenců ve skoku v Harrachově (Jiskra Harrachov)

10.—11. března: Mistrovství ČSSR oddílových družstev v běhu a CKZ mužů, žen, juniorů a junierek na Banecku (Ski Jilemnice)

16.—18. března: Tatranský pohár v běžích a závodě sdruženém na Štrbském Plese — muži 15 a 30 km, ženy

5 a 20 km — Světový pohár (organizační výbor Tatranského poháru)

9.—11. března: Velká cena Slovenska — Evropský pohár žen ve slalomu a obřím slalomu ve Vysokých Tatrách (organizační výbor VCS Smokovec)

17.—20. března: CKZ dorostenců a dorostenek ve sjezdových disciplínách (dvakrát slalom a obří slalom) na Chopku (TJ Jasná)

20.—21. března: Československý pohár oddílových družstev ve skoku a CKZ mužů (P 70 a 90 m) na Štrbském Plese (organizační výbor Tatranského poháru)

22.—25. března: Mistrovství ČSSR oddílových družstev ve sjezdových disciplínách a CKZ mužů a žen (dvakrát obří slalom) na Chopku (Mostáreň Brezno)

22.—24. března: Tatranský pohár ve skoku a v závodě sdruženém (dvakrát P 90 m) na Štrbském Plese (organizační výbor Tatranského poháru)

5.—6. května: Závod osvobození — Goralský klubůk, mezinárodní závod mužů, žen, dorostenců a dorostenek v obřím slalomu v Roháčích (Roháče Zuberec)

8. května: Pohár osvobození ve skoku na můstku s umělou hmotou ve Frenštátě pod Radhoštěm (MEZ Frenštát)

23.—24. června: Letní slalom mužů, žen, dorostenců a dorostenek ve Zmrzlé dolině (Štart Kežmarok)

21.—22. července: Letní slalom mužů, žen, dorostenců a dorostenek na hmotě ve Strážném (KRNAP Strážné)

8. září: Velká cena města Frenštátu pod Radhoštěm, mezinárodní závod ve skoku na můstku s umělou hmotou (MEZ Frenštát)

Nové vedení svazu

Na celostátní konferenci Svazu lyžování ÚV ČSTV 23. září v Praze byl zvolen nový výbor a na jeho prvním zasedání členové předsednictva. Předsedou ústředního svazu je dále Karel Smola, místopředsedy dr. Martin Schelling a Jiří Pilař. Předsedou politickovýchovné komise je pplk. Pavel Jilek, sportovně technické a komise rozhodčích Miloslav Bělonožník, organizační komise mjr. František Karlík, mezinárodní komise Ján Mráz, zdravotní komise MUDr. Milan Jirásek, trenérskometodické komise Václav Mečír, komise výstavby ing. Ladislav Harvan, komise výstroje a výstroje ing. Josef Burda, hospodářské komise Magda Holá, komise vrcholového sportu Zdeněk Remsa, komise základního lyžování dr. Miloslav Zálešák, sekretářem svazu je Jindřich Hoch. Předsedou vrcholové subkomise běhu je dr. Jaroslav Potměšil, subkomise skoku dr. Jiří Novosad, subkomise sjezdových disciplín dr. Dušan Charvát. Ústřední kontrolní a revizní komisi vede Dionýs Ferenci.

Pro nové pětileté funkční období byly vycíleny hlavní úkoly. Zásadní směrnicí pro práci zůstávají závěry XV. sjezdu KSČ a rozhodující dokumenty ústředního výboru ČSTV. Jejich splnění vyžaduje zvýšení úrovně řídicí práce všech svazových orgánů. Je třeba v práci všech funkcionářů uplatňovat vysokou náročnost a osobní odpovědnost, to platí i o cvičitelích a trenérech.

Zařízení lyžařům pro radost

Kvalitních zařízení pro sjezdové lyžování je u nás stále ještě jako šafránu. Zařízení buď chybí, nebo jsou zastaralá, anebo jsou kvalitní, ale obležena takovou masou zájemců, že poměr mezi lyžováním a čekáním v těchto místech se stává neúnosným. A to se týká prosím zařízení na sněhu, který pokrývá v sezóně široké prository našich hor a vrchovin. Což tedy teprve umělé lyžařské svahy, které je třeba pracně vybudovat a vydupat každý čtvereční centimetr skluzné plochy doslova ze země a pak ještě z mnoha jiných rekvizit, a navíc k tomu postavit příslušnou budovu, vlek atd. s veškerým potřebným personálem.

Je paradoxní, že z hlediska vybavenosti a služeb, ale i z hlediska organizovanosti, účelného časového využití a k dovedí ještě z jakých dalších hledisek tyto sněhem opuštěné a vlastně jen náhražkové svahy jako sportovní zařízení provozně předčí i naše nejlepší lyžařská střediska. A pokud jde o sportovní a lidskou atmosféru, ční nad nimi někdy až nebetyčně vysoko.

Je proto radostně konstatovat, že mnohý lyžař, který se vrací ze zimního střediska ztuhlý čekáním a značně znechucen sportovní a rekreační bilancí svého víkendu, se například z umělého lyžařského svahu v Písku vrací rozradostněn a spokojen, třebaže zážitek lyžování na hmotě se nemůže vyrovnat požitku z jízdy po zasněžených svazích.

Přesto, že toto zařízení v Písku je maximálně vytíženo, je organizace provozu taková, že intenzita sportovního využití je i z hlediska individuálního „konzumenta“ optimální.

Na výborném svahu Spartaku Písek si zajezdí s chutí každý, kdo si chce sjezdovou techniku udržet nebo zdokonalit i v mezisezónním období

Provozovatel tohoto zařízení — TJ Spartak Písek, šel na jeho výstavbu od samého začátku „od lesa“. Zapojil ji ve spolupráci s místními orgány lidové správy do akce Z a za pouhých 360 000 korun vybudoval dílo v hodnotě 1 200 000 korun, které bylo předáno do užívání v září 1976. Díky nezdolné iniciativě několika nadšenců lyžařského oddílu TJ Spartak a obětavosti velkého počtu brigádníků zde vzniklo zařízení, které bylo určeno jako dar školní mládeži píseckého okresu, ale zároveň slouží vydatně i nejrůznějším lyžařským kolektivům Středočeského, Jihočeského i Západočeského kraje.

Svah je položen do krásného lesního prostředí přímo nad řekou Otavou, proti píseckému koupališti, což umožňuje pestré spojení mnoha forem sportování a rekreace na lyžích a u vody.

Svah je dlouhý 225 metrů, široký 20 metrů, a je pokrytý kobercem z velmi osvědčeného materiálu, který je výrobkem podniku Nisasport a má vysokou mezinárodní úroveň a vynikající trvanlivost. Převýšení svahu je

55 metrů, sklon 17 stupňů. Svah je vybaven samozřejmě lyžařským vlekem, a také osvětlením, které umožňuje večerní lyžování. Ročně zde lyžaři absolvují 120 000 jízd.

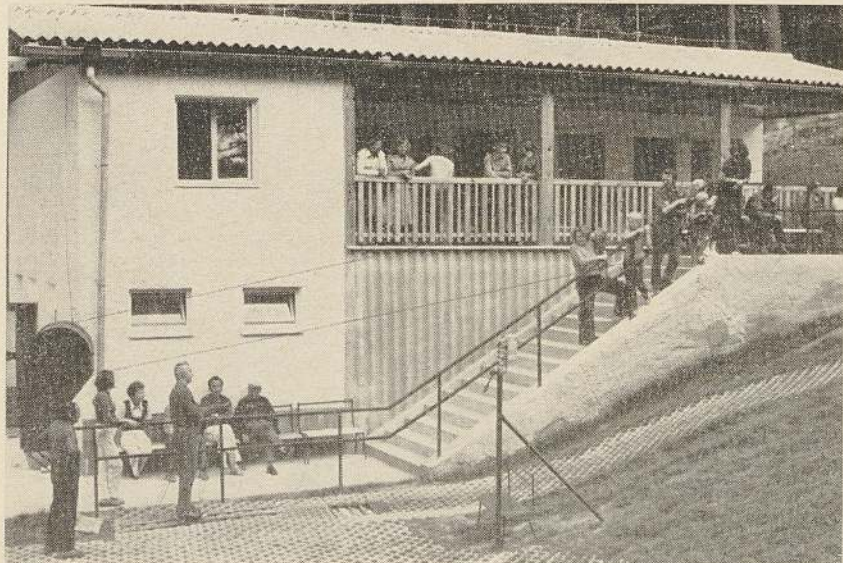
Provozovatelé pamatovali při výstavbě skutečně na všechno: Moderní a účelně dimenzovaná budova poskytuje základní pohodlí jak svou šatnou, tak i klubovnou a sociálním zařízením. Lyžaři zde ocení speciální umývárnu lyží s připravenými košťaty a čistými hadříky a velkou čistotu, která vládne kolem svahu i na něm. Zde vůbec nepřichází v úvahu, aby lyžař opouštěl toto zařízení umazštěný a špinavý. Rosa nebo voda z hadic napomáhá skluzu především, ale jen v minimální míře.

Areál zdraví — jehož součástí je umělý lyžařský svah, bude doplněn asfaltovou víceúčelovou dráhou pro běh na kolečkových lyžích, cyklistiku, koloběžky, kolečkové brusle a částečně i motokáry.

Pro lyžování veřejnosti je svah otevřen o sobotách a nedělích, vždy od 15 do 19 hodin.

Ocenit je třeba schopnost vedoucích pracovníků píseckého lyžařského oddílu najít pevnou oporu při této výstavbě jak u píseckého ONV a MěstNV, tak i u České státní pojišťovny, která rovněž na tuto stavbu finančně přispěla. A tak se podařilo dosáhnout toho, že všechny zúčastněné složky pokládají tento krásný lyžařský objekt za věc veřejně nanejvýš prospěšnou, za obohacení socialistického stylu života občanů, který se bez masového rozšíření sportu a tělesné výchovy neobejde. Proto je třeba přát soudruhům Smržovi, Černíkovi, Stehlíkovi, Hlaváčovi a dalším z lyžařského oddílu TJ Spartak v Písku, aby se jim jejich práce i nadále dařila a aby mohli splnit i své další plány.

PAVEL BORSKÝ

Objekt píseckého umělého svahu se šatnou, klubovnou, kanceláři a dalšími potřebnými prostory. Před ním nástup na vlek

Závěr Evropského poháru 1977-78

Při rozboru konečných výsledků ročníku 1977/78 Evropského poháru ve sjezdových disciplínách se objeví některé údaje stejně zajímavé jako průkazné pro posouzení rozložení sil ve sjezdářském sportu.

V celkovém hodnocení Evropského poháru mužů 1977-78, jehož vítězem se stal Leonardo David z Itálie celkovým ziskem 160 bodů (z maximálně dosažitelných 225 bodů), bodovalo 114 závodníků z celého světa. Největší zastoupení v tomto počtu mají samozřejmě alpské země a to: Rakousko 27, Itálie 25, Švýcarsko 24, ale NSR jen čtyři a Francie, kdysi sjezdářská velmoc, dokonce pouze tři sjezdař! USA jsou zastoupeny 6 budoucími závodníky, Lichtenštejnsko, Jugoslávie, Polsko a Švédsko třemi lyžaři, ČSSR, SSSR, Kanada a Španělsko dvěma závodníky, Bulharsko s japonskem jedním sjezdařem. Z našich bodovali jen Bohumír Zeman a Miloslav Sochor — oba ve slalomu a obřím slalomu.

Při dalším rozboru konečných výsledků EP mužů v jednotlivých disciplínách zjišťujeme dosti paradoxní situaci pro hodnocení závodů ve sjezdu. Zde bodovalo jen 39 závodníků až na tři Američany vesměs alpských zemí. Nejvíce z Itálie — 12, z Rakouska 11, ze Švýcarska 10 a z NSR jen 3. Ani jediný závodník nebodoval z Francie, Lichtenštejnska, Jugoslávie, což jasně hovoří o určité specializaci. Evropský pohár ve sjezdu získal Švýcar Silvano Meli ziskem 110 bodů ze 125 maximálně dosažitelných. Těchto 110 bodů mu úplně stačilo k obsazení cenného třetího místa v celkovém hodnocení, ačkoliv ve slalomu a v obřím slalomu nezískal ani jeden bod!

Evropský pohár ve slalomu vyhrál Leonardo David z Itálie celkovým počtem 95 bodů (ze 125 maximálně dosažitelných), který k tomu přidal i 85 bodů z obřívho slalomu a stal se celkovým vítězem ročníku 1977-78. Ve slalomu bodovalo 49 závodníků, v nichž sice převažují opět lyžaři alpských zemí, ale v této disciplíně jsou zastoupeni dvěma až třemi závodníky další země: Norsko, Švédsko, USA, Polsko, Lichtenštejnsko, Jugoslávie, Japonsko i ČSSR.

V obřím slalomu jsme zaznamenali pěkný úspěch pátým místem Bohumíra Zemana s 56 body. Prvenství a Evropský pohár v obřím slalomu získal poměrně šťastně Ital Alex Giorgi, kterému k vítězství stačilo jen 68 bodů — ve slalomu až devátý se 71 body! V obřím slalomu bodovalo celkem 51 závodníků, mezi nimiž třetina z „nealpských“ zemí — poprvé také reprezentanti SSSR. Valerij Cyganov s 12 body skončil 26. a Vladimír Andrejev se 6 body na 34. místě. Druhý čs. reprezentant Miloslav Sochor získal 19 bodů a tím 23. místo.

Do celkového pořadí Evropského poháru 1977-78 žen se probojovalo 83 závodnic — se zastoupením všech zemí pěstujících závodně sjezdové lyžování. Rakušanka Christine Loikeová získala s náskokem 45 bodů vítězství, i když vybojovala „jen“ 120 bodů z celkově 225 dosažitelných. V přehledu získaných bodů převažují opět závodnice alpských zemí, především z Rakouska (19), Itálie (10), NSR (9), Francie (7) a Švýcarska (8), ale nej-

více svými úspěchy překvapily závodnice z USA, které se počtem třinácti bodujících zařadily hned za vedoucí Rakousko. Čs. děvčát bodovalo šest, což je velmi výrazné zastoupení v tak těžké mezinárodní konkurenci. Z Norska 5, ze Švédska 4, z Kanady a Lichtenštejnska po 2 a po jedné z Polska, Španělska a Velké Británie.

V hodnocení sjezdových závodů Evropského poháru žen ročníku 1977-78 je na prvním místě Monika Baderová (NSR) se 60 body ze 125 dosažitelných. Ve sjezdech bodovalo celkem 36 závodnic převážně z alpských zemí, ale zdaleka se u sjezdařek neprojevuje úzká specializace tak, jako u mužů. Rakušanky Loikeová, Strixnerová, Riedlerová, Maaserová, Kramlová, Američanka Craneová, Italka Campigliová, Wislerová (NSR) i Norky Dahlumová a Fjelstadová a další jsou stejně úspěšné ve sjezdu jako ve slalomu nebo obřím slalomu.

Do pořadí Evropského poháru ve slalomu se probojovalo 50 žen, mezi nimi i pět čs. mladých reprezentantek. Pohár vyhrála Vilma Gattaová z Itálie a konkurence byla tak vyrovnaná, že jí k vítězství stačilo 58 bodů. Vynikajícím úspěchem čs. sjezdařek je šesté místo Olgy Charvátové s 31 body. Lenka Vlčková skončila se 14 body 23., Dáša Kuzmanová 31. s 9 body, Jana Zemanová 36. se 4 body a Jana Šoltýsová 47. s jedním bodem.

Zajímavá situace se vyvíjela v obřím slalomu. Vítězná Christine Loikeová z Rakouska shromažďovala v této disciplíně body téměř ve všech závodech, až nakonec jí získaných 92 bodů postačovalo i k celkovému vítězství Evropského poháru. Přidala k tomu ještě několik úspěchů ve sjezdu a slalomu, z nich vyzískala dalších 18 a 10 bodů. V obřím slalomu bodovalo letos celkem 53 závodnic, mezi nimiž jsou i čtyři čs. reprezentantky, když Zemanové a Šoltýsovové se v obřím slalomu vůbec nedařilo. Pěkné je umístění Dášy Kuzmanové na 4. místě s 37 body. Jana Harvanová získala 4 body, Lenka Vlčková a Olga Charvátová po 1 bodu.

ANTONÍN HUSÁK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

● 27. ročník Intersportturné ve skoku na lyžích bude zahájen v sobotu 30. prosince v Oberstdorfu (NSR). Soutěž pokračuje na Nový rok v Garmisch-Partenkirchenu, 4. ledna 1979 v Innsbrucku a končí 6. ledna v Bischofshofenu. I tentokrát se významné soutěže čtyř můstků zúčastní čs. reprezentanti.

Fotografie na první a třetí straně obálky **Pavel Mikeska**, na druhé straně **Jaroslav Trousil**, na zadní straně obálky **Miloslav Kos**.

Fotografie uvnitř měsíčníku **ing. Juraj Bobula, Petr Jirák, Jiří Kruliš, Václav Neumann, PhDr. Dušan Smrž, Josef Stránský, Jaroslav Trousil** a archív.

Turné skokanů NDR

Duryňské turné na můstcích s umělou hmotou v říjnu soustředilo na můstcích v Oberhofu nejlepší skokany NDR, kteří znamenají světovou elitu. Mistr světa Buse pro zranění ramene nastoupil až v závěru. Jako vítězové ve čtyřech závodech se vystřídali Hille, Glass, Weber a Duschek, v Poháru FDGB byl první B. Eckstein a družstvo Motoru Zellá-Mehlis.

V prvním závodě na menším můstku zvítězil Glass s 251,7 (58,5 a 57,5), před Weberem 250,2 (58,5 a 57,5), B. Ecksteinem 245,5 (56,5 a 58), Duschkem 242,0 (57,5 a 57) a Ostwaldem 240,7 (57 a 56,5). Ve druhém na větším můstku byl první Hille s 237,9 (81,5 a 79) před Weberem 231,1 (78 a 74,5), Ostwaldem 227,7 (77 a 76,5), Weisspflogem 227,5 (79 a 75) a Duschkem 227,2 (79 a 74,5). Ve třetím závodě bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Weber 242,2 (56 a 55,5), 2. Ostwald 241,4 (55,5 a 57), 3. Danneberg 240,3 (56,5 a 56,5), 4. Weisspflog 236,5 (57 a 55), 5. Glass 232,5 (55 a 54,5). Čtvrtý závod turné vyhrál Duschek s 229,3 (74 a 78) před Busem 226,0 (78 a 73,5), Dannebergem 223,2 (75 a 73,5), B. Ecksteinem 215,9 (72 a 73,5) a Greinerem-Petterem 212,9 (71,5 a 74).

V Poháru FDGB zvítězilo družstvo Motoru Zella-Mehlis (Duschek, Greiner-Petter, Zitzmann, B. Eckstein) se 696,9 b. před Dynamem Klingenthal (Glass, Ostwald, Hille, Buse) 663,2 a týmem Vorwärts Oberhof 653,8 b. Z jednotlivců byl první B. Eckstein s 236,0 (77 a 77) před Duschkem 233,4 (78,5 a 74) a Weisspflogem 228,1 (76 a 74).

Beskydská liga mládeže

V osmém ročníku Beskydské ligy mládeže ve skoku na můstcích s umělou hmotou zvítězil v kategorii mladších žáků (ročníky 1967 a 1968) syn olympijského vítěze Jiřího Rašky, v soutěži starších žáků (1965 a 1966) Ladislav Dluhoš, mladších dorostenců (1963 a 1964) Jiří Parma (všichni MEZ Frenštát pod Radh.) a v kategorii starších dorostenců (1961 a 1962) Stanislav Martynek (TŽ Třinec). Soutěž skončila pátým kolem první říjnovou sobotu v Rožnově pod Radhoštěm za účasti 87 mladých skokanů. Prvenství tentokrát patřilo Jiřímu Raškovi, Zbyňkovi Harabišovi (MEZ Frenštát), Milanu Žingorovi (Rožnov pod Radh.) a Stanislavu Martynkovi. Konečné pořadí v jednotlivých kategoriích (započítávaly se tři nejlepší výsledky z pěti závodů):

Mladší žáci: 1. Raška 720,0 b., 2. Svanda (Sokol Nové Město na Moravě) 692,6, 3. Janák 671,7, 4. Vaver 663,8, 5. Petr (všichni MEZ Frenštát).

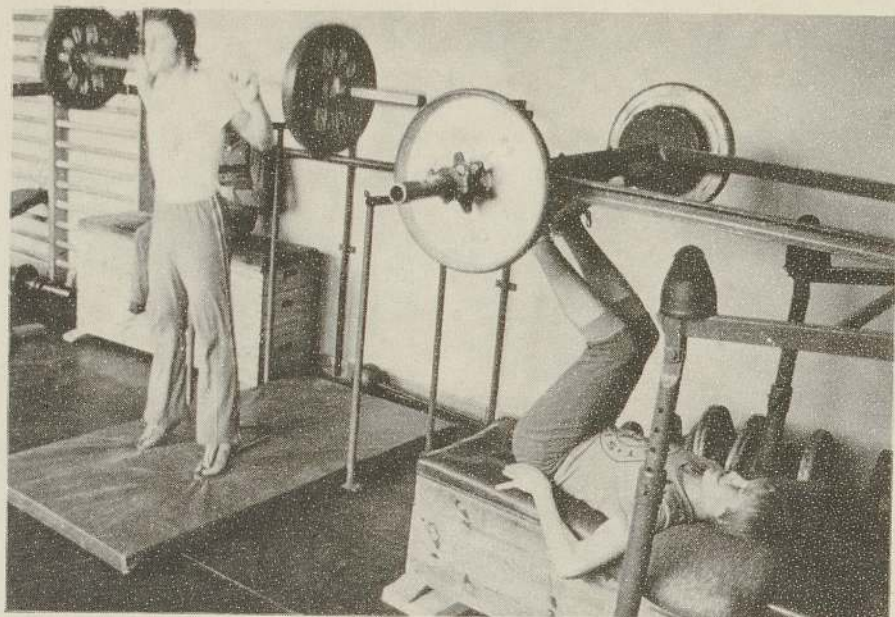
— **Starší žáci:** 1. Dluhoš 720,0, 2. Harabiš 710,0, 3. Kramář (Rožnov pod Radh.) 662,8, 4. Bražina 662,2, 5. Pustka (oba MEZ Frenštát) 652,7 b. —

Mladší dorostenci: 1. Parma 706,2, 2. Žingor 692,0, 3. Kaděra 659,6, 4. Kaňka 652,1, 5. Klíma (všichni tři MEZ Frenštát) 613,0. —

Dorostenci starší: 1. Martynek 720,0, 2. Martiňák (Rožnov pod Radh.) 717,2, 3. Rajnoch (MEZ Frenštát) 568,7, 4. Garzina 565,8, 5. Pavlica (oba Rožnov p. Radh.) 561,6 b.

-sed-

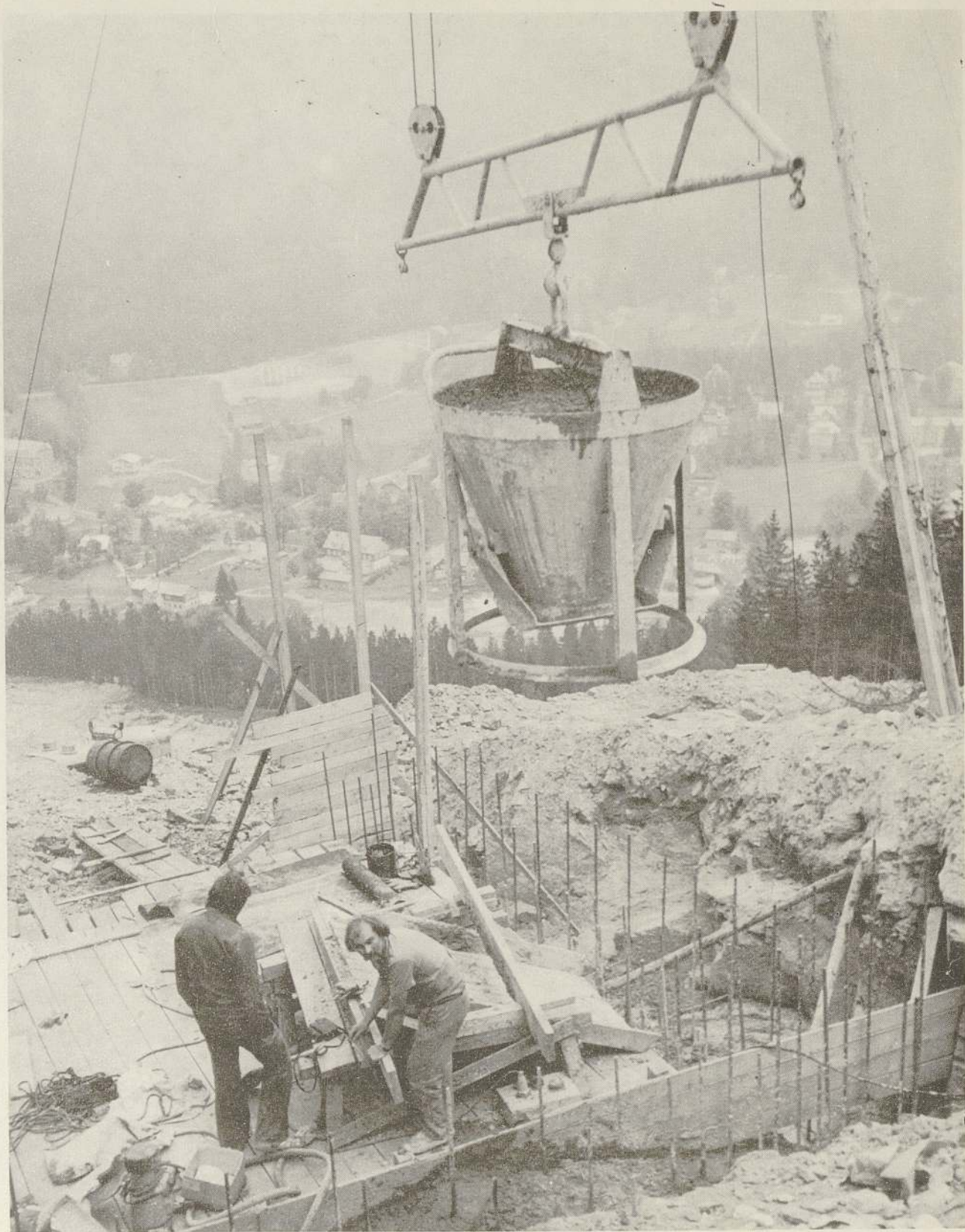

Družba Frenštát- Klingenthal

Mladí skokani SVS-M ve Frenštátě pod Radhoštěm a TSM navázali družbu s mladými závodníky Dynama Klingenthal, která přináší cennou výměnu zkušeností a dobrou spolupráci. Na prvním obrázku závodníci SVS-M Frenštát využívají dobře vybavené posilovny v Klingenthalu (NDR). — Nejvíce času se ztratí při tréninku výstupem na nájezdovou věž. V Klingenthalu používají jednoduchého, ale spolehlivě fungujícího výtahu. — Na třetím obrázku závodníci obou středisek mládeže na společném výletě ve Vysokých Tatrách na Popradském plese.

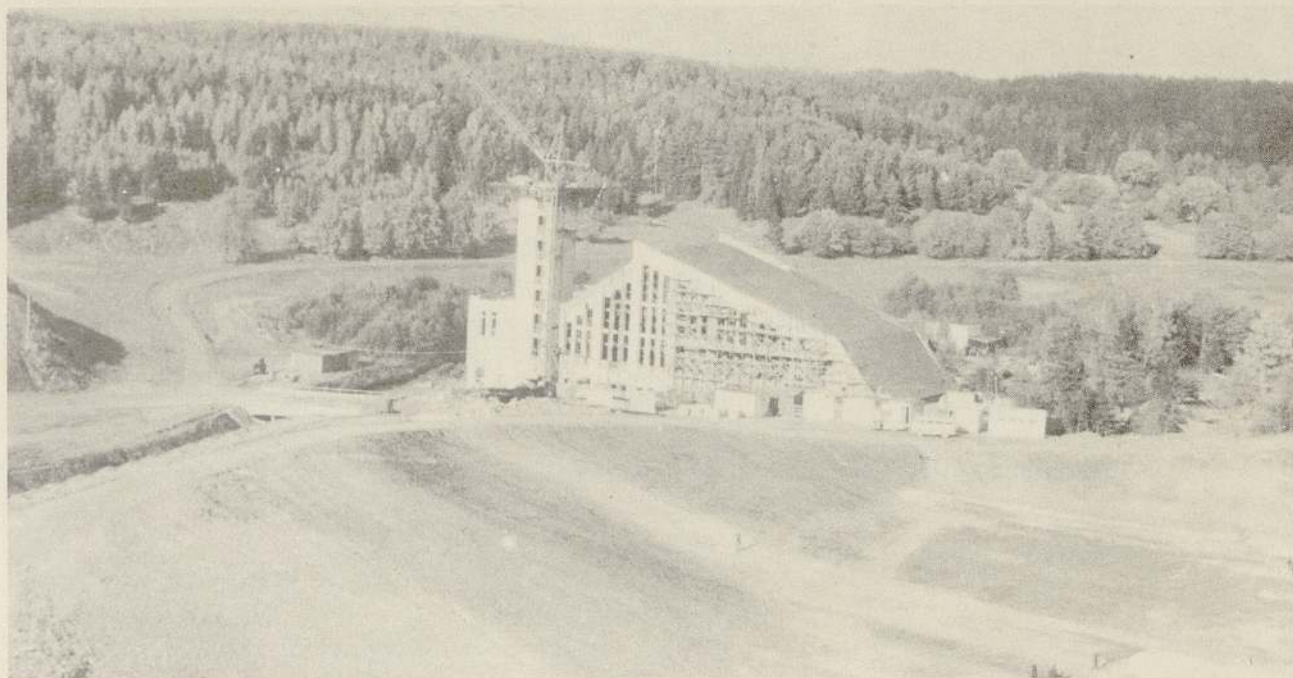

lyžařství

ROČNÍK 64 ♦ PROSINEC 1978 ♦ Kčs 3,— 12

Sportovní centrum Raubiči

Leží v malebné krajině u Minska a připravují se zde sovětské lyžaři. Na prvním obrázku nově rozestavěná budova s dvěma tělocvičnami, regeneračními zařízeními a posilovnou. Na druhém Galina Kulakovová při tréninku na asfaltové dráze, na třetím celkový pohled na Raubiči s dvěma skokanskými můstkami.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

ZAHĀJENÍ
SVĚTOVĚHO POHĀRU

PŘÍPRAVY
ZOH 1980

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNĚ OBRÁZEK
Z PĚKNĚ VYJÍŽDKY NA LABSKÉ LOU-
CE U LABSKÉ BOUDY, KDE JIŽ ZAČA-
LA NOVĀ LYŽAŘSKĀ SEZÓNA. —
NA ZADNÍ STRANĚ OBĀLKY ÚSPĚŠ-
NÝ POLSKÝ REPREZENTANT VE
SJEZDOVÝCH DISCIPLÍNĀCH JAN
BACHLEDA.

lyžařství

Ročník 64

Číslo 12

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfréd Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eidlps, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršik, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ulice 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: K 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskářské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednavky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. listopadu 1978.

ISSN - 0323 - 1445

V. sjezd ČSTV a lyžaři

Ve slavnostně vyzdobeném sjezdovém paláci v Parku kultury a oddechu Julia Fučíka v Praze se konal ve dnech 23.—25. listopadu V. sjezd Československého svazu tělesné výchovy. Zúčastnila se ho delegace ÚV KSČ, vlády ČSSR a ÚV Národní fronty ČSSR v čele s členem předsednictva ÚV KSČ a předsedou vlády ČSSR Lubomírem Strougalem. Význam sjezdu podtrhla účast zástupců tělovýchovných organizačních socialistických zemí. Delegaci výboru pro tělesnou výchovu a sport při radě ministrů SSSR vedl předseda tohoto orgánu Sergej Pavlov. Sjezd se konal pod heslem „Plněním závěrů XV. sjezdu KSČ za další rozvoj socialistické tělesné výchovy.“

V. sjezd ČSTV kriticky a náročně posoudil uplynulých pět let práce dobrovolné tělovýchovné organizace. Konstatoval, že závěry IV. sjezdu byly splněny, ukázal sílu tělovýchovného hnutí a vytyčil ještě odpovědnější úkoly do nového období, zejména na úseku masového rozvoje tělesné výchovy, sportu a turistiky, ale také v oblasti státní reprezentace.

Vedoucí delegace ÚV KSČ, vlády ČSSR a ÚV Národní fronty ČSSR Lubomír Strougal v úvodu svého projevu tlumočil delegátům soudružské pozdravy ÚV KSČ, jeho generálního tajemníka a prezidenta republiky Gustáva Husáka, ÚV Národní fronty a federální vlády. Hovořil o deklaraci přijaté na zasedání politického poradního výboru členských států Varšavské smlouvy v Moskvě a pokroku v úsilí o zastavení nesmyslného a horečného zbrojení. Vyzdvihl význam tělesné výchovy, která se stává nezbytnou podmínkou zdravého vývoje společnosti i jednotlivce, rozvíjení jeho fyzických i duševních sil a schopností. Hovořil o významu masového rozvoje tělovýchovy, ocenil hledání a zavádění nových netradičních a neformálních druhů spontánní i organizované tělesné výchovy. Důležité je preferovat v celém tělovýchovném hnutí zájmy dětí a mládeže. K postupnému vytváření socialistického tělovýchovného systému musí nejvýraznějším způsobem přispět i naše škola. Jejím hlavním úkolem je komplexní výchova a příprava mladé generace na život a práci v socialistické společnosti. Každý mladý člověk by měl odcházet ze školy i se základním návykem pravidelné pohybové činnosti. V části k problematice vrcholového sportu a státní reprezentace připomenul, že zásluhou mnoha vynikajících sportovců jméno a sláva Československa pronikly do nezapadlejších koutů světa. Zdůraznil, že se přiklání ke kritickému hodnocení úrovně a výsledků některých našich reprezentantů v posledních letech. Rozhodně máme na víc, než dosahujeme. Naše tělovýchova a sport má velmi bohatou tradici, kterou umocňuje dosažená hmotná a kulturní úroveň naší společnosti, její všestranná vypěstlost a dynamický rozvoj. Tomu musí odpovídat i stanovené cíle. Musí to být cíle náročné, které vyžadují soustavnou a tvrdou práci, boj se starými návyky a nároky a mnohem odpovědnější přístup jak od těch, kteří vrcholový sport řídí, tak i těch, kteří budou vybráni, aby reprezentovali naši socialistickou vlast. Snažíme se vytvářet stále lepší podmínky pro naše vrcholové sportovce, i když ani v této oblasti není vše ještě zdaleka dokonalé. Na tuto starostlivost odpovídá řada z nich příkladným přístupem k tréninkům, k závodům, ke zlepšování své výkonnosti. Ale jsme svědky i opačných přístupů, včetně jevů, které jsou v příkrém rozporu i s normami socialistické morálky.

Vrcholový sport je záležitostí přísné výběrovou, týká se talentovaných jedinců, kteří mohou dosáhnout špičkových výkonů na základě svých výjimečných schopností a nadprůměrných volných vlastností, optimálních fyzických předpokladů, na které úzce navazuje vysoce náročná příprava. Budeme podporovat rozvoj těch sportů, ve kterých máme jak tradici, tak i možnosti pro dosažení evropské a světové úrovně. Pro tato sportovní odvětví budeme vytvářet optimální podmínky, a to jak z hlediska výběru a přípravy talentů, kádrů, vědy a výzkumu, zdravotnického a materiálního zabezpečení, tak i potřebného organizačního soustředění.

Široký rozsah úkolů, o kterých V. sjezd ČSTV jednal, a které je třeba řešit, přesahuje rámce možnosti dobrovolné tělovýchovné organizace. Nicméně ČSTV jako jediná specifická tělovýchovná organizace má v celém tomto systému klíčovou, nezastupitelnou úlohu. Soudruh Lubomír Strougal připomenul, že v tomto úsilí nebude stát sama. Větší měrou se na uskutečňování všech těchto záměrů budou podílet i ostatní složky Národní fronty a orgány socialistického státu včetně národních výborů. V závěru pak ocenil práci desítek tisíc obětavých cvičitelů, trenérů a ostatních funkcionářů, kteří ze svého volného času věnují mnoho hodin této užitečné veřejné práci.

V bohaté diskusi na V. sjezdu ČSTV vystoupil také předseda VSL ÚV ČSTV s. Karel Smola. Zdůraznil, že počet organizovaných lyžařů od posledního sjezdu ČSTV stoupl téměř o deset tisíc. Je to však jen malé procento více než 3,5 miliónu lyžujících čs. občanů. Svaz a všechny jeho složky stále intenzivněji a všemi prostředky působí na širokou neorganizovanou lyžařskou veřejnost, zejména na mládež, s cílem získat ji pro pravidelné, organizované lyžování. Připomenul, že další rozvoj lyžařského sportu omezuje kritický nedostatek výstroje a výzbroje. Zejména potřeba běžek není kryta ani na 50 procent. Řešení je nad síly svazu... Na tomto úseku budou muset pomoci příslušná ministerstva a vládní výbory pro tělesnou výchovu.

JAROSLAV TROUSIL

NOVÁ FORMULE pro vyhodnocování Světového poháru

Světový pohár ve sjezdových disciplínách (SP) přispěl podstatným dílem k novodobému rozvoji závodního sjezdového sportu. V odborných kruzích federace převládá dokonce názor, že SP změnil od základu sjezdový sport a že změnil i jezdce. Při nástupu do 13. kola této velkolepé soutěže je třeba si připomenout, že její forma podléhá neustálým změnám a že se dosud nepodařilo jí dát podobu, která by byla v souladu s původním úmyslem zakladatelů. V představách FIS a její odborné komise pro SP je nejvyšší trofej soutěže, křišťálový glóbus, určena nejlepšímu všestrannému jezdci sezóny — závodníkovi, zaměřenému na všechny tři sjezdové disciplíny. Realizovat tuto myšlenku se podařilo jen v prvních dvou ročnících, v letech 1967 a 1968, kdy vítězem se stal zcela výjimečný zjev světové sjezdařiny Jean-Claude Killy, který jako první přejímal v roce 1967 Evianskou trofej za tři vítězství v každé disciplíně.

Brzy po odchodu Killyho se situace změnila. Retrospektivní pohled na výsledky odjetých dvanácti ročníků SP dokumentuje, že SP v rozporu s úmyslem jeho zakladatelů, přispěl v nemalé míře i k nežádoucímu vývoji závodního sjezdového sportu — k jeho extrémní specializaci. Z dosavadních 12 vítězů (Killy 2X, Schranz 2X, Thöni 4X, Gros 1X, Stenmark 3X) jen Killy byl univerzalistou, všichni ostatní byli převážně techničtí jezdci, zaměřeni na slalom a obří slalom. Thöni dokonce, původně vynikající sjezdař, se přeorientoval na slalomáře, protože věděl, že vyhodnocovací formule zvýhodňuje technické jezdce. Jeho kalkulace, jak se později ukázalo, byla úspěšná.

Jiná je situace u žen. V ženském sjezdovém sportu nejsou výkonnostní rozdíly mezi jednotlivými disciplínami tak výrazné. Pateronásobnou vítězku SP Annemarii Moserovou-Pröllovou, mimořádný talent světové sjezdařiny posledních let, ani úspěšnou Rosi Mittermeierovou nebo vítězku SP 78 Hanni Wenzelovou nelze pokládat za specialistky.

Kritický pohled na vyhodnocování soutěže o SP neznámá neuznává nebo snižovat význam vysokého sportovního mistrovství specialistů. Naopak právě specializace umožnila dosáhnout současně, přímo fantastické, úroveň výkonnosti ve sjezdovém sportu. Výsledky celkové klasifikace ve SP

78 hovoří jasnou řečí; v čele tabulky se umístili jen specialisté — slalomáři i sjezdaři. Závodníci na 1.—4. místě Ingemar Stenmark (150 bodů), Phil Mahre (116 b.), Andreas Wenzel (100 b.) a Klaus Heidegger (95 b.), nedocílili ani jediného bodu ve sjezdu a specialisté ve sjezdu na 5.—7. místě Franz Klammer (70 b.), Herbert Plank (70 b.) a Josef Walcher (60 b.) nevyjeli jediný bod ve slalomu nebo v obřím slalomu.

Specializace se dále rozvíjí, ba dokonce v technických disciplínách dochází ke „specializaci“ mezi specialisty, mezi jezdci slalomu a obřím slalomu. Jen několik málo závodníků, např. Stenmark, Heidegger, Gros, Phil Mahre, Andreas Wenzel a několik dalších jsou v současné době schopni dosáhnout špičkových výkonů jak v obřím slalomu, tak ve slalomu. Heini Hemmi, specialista v obřím slalomu se 60 body na 8. místě v celkové klasifikaci SP 78, bodoval jen v obřím slalomu.

Při veškerém respektu k výkonům Gustava Thöniho v letech 1971—1975 a mimořádně talentovaného Ingemara Stenmarka v posledních třech letech, převládá jak v komisi FIS pro SP, tak v komisi FIS pro alpské lyžování názor, že není spravedlivé ani správné, aby pohár vítěze v nejhodnotnější soutěži sjezdového sportu, získávali soustavně a výhradně jezdci technického zaměření, kteří za celá léta soutěže nejeli ani jediný závod ve sjezdu. Ve snaze podnítit zájem a všestrannost ve sjezdovém sportu a ve snaze odstranit handicap sjezdařů, byl v třináctileté historii SP bodový systém vyhodnocování měněn devětkrát, naposledy v letošním roce. SP 79 se tedy pojede opět za nových podmínek, ačkoliv v Bariloche bylo rozhodnuto, že formule pro vyhodnocování SP bude platit beze změny do konce roku 1973.

Vyhodnocení formule SP, platná v uplynulé sezóně, byla ostře napadena. Bylo jí vytýkáno, že zvýhodňuje slalomáře proti sjezdařům, kteří za daných podmínek nemají šanci na vítězství. Pravdou je, že Stenmark v sérii 6 vítězných závodů za sebou (3X slalom, 3X obří slalom) již

Miroslav Sochor dobře reprezentuje ČSSR ve sjezdových disciplínách. Tento záběr je z obřího slalomu Velké ceny Slovenska

9. ledna 1978 nasbíral 150 bodů. Nikdo z jeho konkurentů již nebyl s to jej porazit, přestože soutěž pokračovala až do 19. 3. 1978. Obrovským předstihem, který si Stenmark dokázal vypracovat, ztratila celá soutěž a především její finále citelně na zajímavosti. Pod tíhou dobře vedené argumentace kritiků rozhodla se komise SP k revizi platné vyhodnocovací formule, kterou předseda komise Serge Lang označil za „doplněk předpisu o vyhodnocování SP, který nemění jeho dosavadní smysl a charakter.“

Až se tento článek dostane do rukou čtenáře, budou boje o SP 79, který tentokrát proběhne v ČSSR, USA, Kanadě a v Japonsku, v plném proudu. Pro ty, kdož průběh soutěže o SP sledují, bude vhodnou orientační pomůckou znalost kritérií nové vyhodnocovací formule, které uvádíme ve stručném shrnutí:

- **Celková klasifikace** — do celkové klasifikace SP se započítávají tři nejlepší výsledky, docílené v každé disciplíně, v sjezdu, slalomu, obřím slalomu a v kombinaci; maximální počet dosažitelných bodů je 12 X 25, tj. 300 bodů.

- **Individuální klasifikace** — pro vyhodnocení vítězů jednotlivých disciplín SP, ve sjezdu, ve slalomu a v obřím slalomu, se jako dosud započítává pět nejlepších výsledků, dosažených v závodech příslušné disciplíny.

- **Kombinace** — vyhodnoceny budou čtyři kombinace (3X sjezd a slalom, 1X sjezd a obří slalom), tři nejlepší výsledky budou započítány do celkové klasifikace závodníka.

Paul Frommelt (Lichtenštejnsko) patří k úspěšným závodníkům ve sjezdových disciplínách. Na obrázku při letošní Velké ceně Slovenska

● **Poslední 3 závody** — v posledních třech závodech ve všech třech disciplínách: sjezdu, slalomu a obřím slalomu, boduje prvních 25 závodníků (bodů 25—1); v ostatních závodech boduje jako dosud prvních 10 závodníků podle škály.

● **Pohár národů** — PN získává družstvo, které v příslušné sezóně dosáhlo největšího počtu bodů v celkové klasifikaci mužů a žen, doplněný o body, získané členy družstva ve finálovém paralelním závodě.

Komise FIS pro SP motivuje přijaté doplňující předpisy vyhodnocovací formule SP takto:

— dá se předpokládat, že doplňující pravidla se pro mnoho špičkových jezdců stanou stimulem pro účast v závodech ve všech disciplínách v rozhodující fázi soutěže;

— pravidla nediskriminují specialisty v žádné disciplíně. Umožňují každému závodníkovi bez ohledu na specializaci bodovat nejen mezi deseti nejlepšími, ale také mezi 25 nejlepšími závodníky, a to v závěrečné fázi soutěže.

Serge Lang zvláště zdůrazňuje, že nová pravidla nezvýhodňují sjezdaře proti slalomářům, nebo obráceně. Kdyby např. specialista ve sjezdu vyhrál tři sjezdy a tři kombinace, nezíská více bodů nežli slalomář, který po třech vítězstvích ve slalomu a v obřím slalomu získá 150 bodů. Kdyby takový případ nastal, využijí oba závodníci nových pravidel a budou nepochybně startovat i v závodech ve svých slabších disciplínách, a to v závěru sezóny, kdy boduje prvních 25 a nikoli jen 10 závodníků. To je propozice přijatelná pro každého výkonnějšího jezdce SP.

Vyslovovat prognózy o tom, zda po dlouhých letech experimentování byla či nebyla konečně nalezena ideální formule, umožňující realizovat záměr zakladatelů soutěže o SP, **aby vítězem SP se stal nejlepší všestranný jezdce sezóny**, by nebylo seriózní. Pamatujeme si, že v sezóně 1974—75, kdy do programu SP byly poprvé zahrnuty tři kombinace, se Thöni stal vítězem SP 75 po tuhém boji s Klammerem v posledním závodě soutěže, v závodě muže proti muži ve Val Gardeně. Thöni, který tenkrát vyhrál všechny kombinace (75 b.), nashromáždil do celkové klasifikace 245 bodů, Klammer získal v kombinacích 21 bodů a v celkové klasifikaci 240 bodů; sjezdař Klammer byl jen o 5 bodů za slalomářem Thönim. Teprve závěr sezóny ukáže, zda specializace nezapustila u dnešní sjezdařské generace příliš hluboké kořeny, jinými slovy zda nová vyhodnocovací formule byla natolik přesvědčivá, že změnila myšlení i taktiku reprezentativního počtu výkonných jezdců a jejich trenérů.

Dr. OTTO KULHÁNEK

Příprava MS 1979 v letech na lyžích

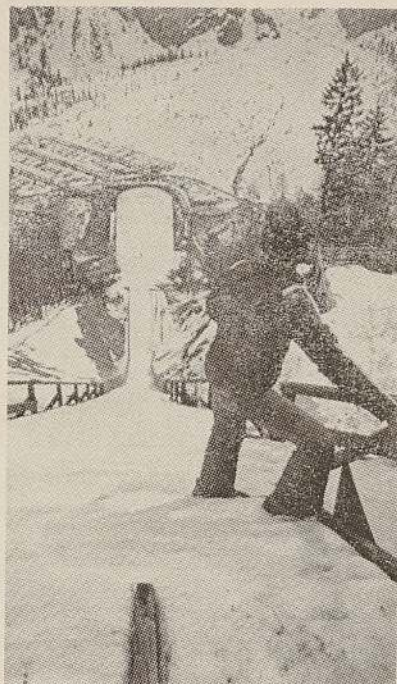
Jediným mistrovstvím světa lyžařů v nové sezóně 1978—79 bude pátý ročník světového šampionátu v letech na lyžích, který se koná 16.—18. března 1979 v jugoslávské Planici. Jugoslávský lyžařský svaz byl pořadatelem prvního mistrovství světa v této národní disciplíně v roce 1972, kdy v Planici zvítězil Švýcar Walter Steiner před Heinzem Josipiwem (NDR) a čs. reprezentantem Jirím Raškou.

Českoslovenští skokani v letech na lyžích patřili vždy ke světové špičce. Svědčí o tom další dvě medaile, které vybojoval Karel Kodejška. V druhém ročníku světového šampionátu v r. 1973 v západoněmeckém Oberstdorfu získal bronzovou medaili, aby o dva roky později v rakouském Kulmu se stal mistrem světa. V Oberstdorfu zvítězil Hans-Georg Aschenbach před Steinerem. V Kulmu byl druhý Rainer Schmidt (NDR) a třetí Karl Schnabl (Rakousko). Na posledním čtvrtém MS 1977 v norském Vikersundu podruhé vybojoval mistrovský titul Švýcar Steiner před Rakušanem Tonim Innauerem a Henrym Glassem (NDR). Ještě další čs. skokani zasáhli do bojů na prvních deseti místech mistrovství světa. V prvním ročníku Jaromír Lidák byl pátý, stejné umístění měl Rudolf Höhnl v Oberstdorfu a Leoš Škoda byl sedmý, ve Vikersundu František Novák obsadil šesté a Škoda desáté místo. Doufáme, že i příští rok čs. skokani úspěšně zasáhnou do bojů na prvních místech po slabších výsledcích v uplynulé sezóně.

Českoslovenští reprezentanti se zaplali také do listiny světových rekordů v letech na lyžích. Nejdříve Dalibor Motejlek v roce 1964 v Oberstdorfu výkonem 142 m, po něm dvakrát Jirí Raška v roce 1969 v Planici. Nejdříve letem 156 m, jímž vyrovnal rekord Nora Björna Wirkoly a potom 164 m. Raška na starém mamutím můstku v Planici vyhrál v roce 1966 Týden letů na lyžích, o dva roky později Memoriál Janeze Poldy a v roce 1969 na novém mamutím můstku Týden letů. V současné době je držitelem světového rekordu Toni Innauer (Rakousko) výkonem 176 m z roku 1976 v Oberstdorfu.

Pořadatelé MS 1979, které se koná pod záštitou jugoslávského prezidenta Josipa Broze Tita, se pečlivě připravují. Předsedou organizačního výboru je Niko Belopavlovič, technickým delegátem FIS Nor Thorbjörn Yggseth, vedoucím měřičů délek Miloslav Bělohožník. Jugoslávci očekávají na světovém šampionátu rekordní účast a nový světový rekord. Můstek má normový bod 120 m, kritický 165 m a tabulkový bod 142,5 m.

Pohled z nájezdu mamutího můstku v Planici

Účastníci šampionátu jsou očekáváni v Kranjské Goře, kde mají být ubytováni, ve středu 14. března. Oficiální trénink bude ve čtvrtek od 9.30 hodin. V pátek 16. března ve stejnou hodinu začne první soutěžní den, v sobotu v 9.30 hod. druhý a v neděli 18. března v 9.30 hod. závěrečné soutěžní lety. Slavnostní zakončení je ve 20 hod. v Kranjské Goře.

Rateče-Planica je poslední a nejvyšší položená vesnice v údolí Sávy v nadmořské výšce 870—1100 m. Planice má pět lyžařských můstků, nejpopulárnější je mamutí s kritickým bodem 165 m. Malá obec má jen 600 obyvatel, lepší ubytovací možnosti jsou v Kranjské Goře, vzdálené 6 km. Je to známé středisko zimních sportů v nadmořské výšce 810 m s kapacitou asi 2000 lůžek, ležící na dálkové silnici Jesenice—Tarvisio. Dále vede z Kranjské Gory silnice do rakouského Villachu.

HLAS MILOSLAVA BĚLOHOŽNÍKA

Člen skokanské komise Mezinárodní lyžařské federace (FIS) Miloslav Bělohožník řekl k světovému šampionátu:

„Pro páté mistrovství světa v letech na lyžích přeji našim jugoslávským přátelům především dobré počasí. Při dobrém počasí se zkušenými organizátory z Planice a celé Slovenie jistě postarají o plný úspěch, neboť právě Planica je kolébkou této odvážné disciplíny. Při malém jubileu — pátý ročník světového šampionátu — bude jistě vzpomenu, že od prvních letů na lyžích pod vedením ing. Bloudka uplynulo již 45 roků.

Za tuto dobu prodělala tato disciplína ohromný vývoj, právě tak jako stavba můstků pro lety na lyžích. Naši organizátoři z Harrachova, kde mají být mezinárodní závody v letech na novém můstku v roce 1980 a v roce 1983 pak 7. ročník mistrovství světa, využijí jistě maximálně zkušeností jugoslávských odborníků.“

-tr-

Na přípravě sovětských běžců

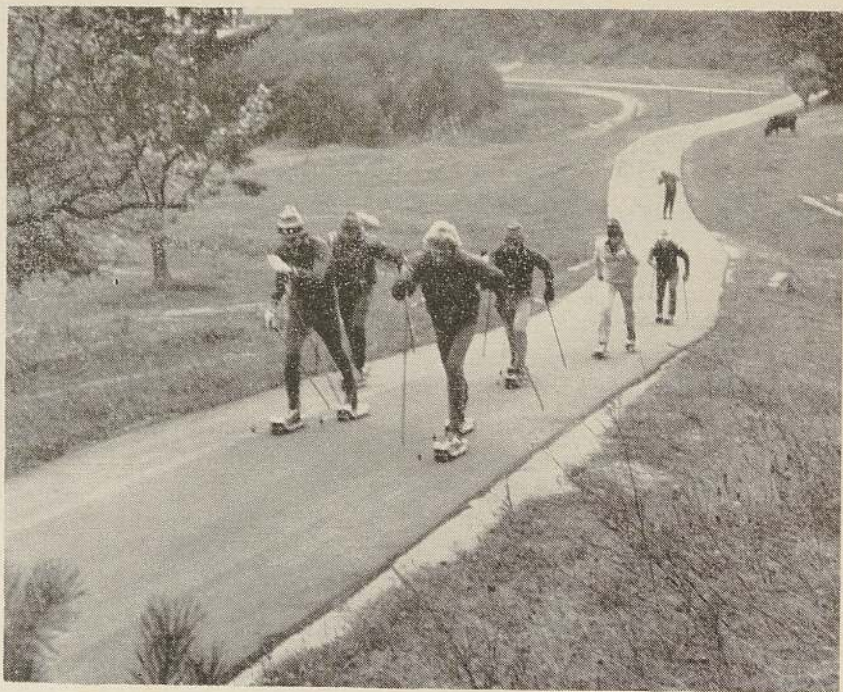
Sovětská lyžaři a lyžařky v běžec-
kých disciplínách znamenají světovou
trádu, o čemž nejlépe svědčí jejich
výrazné úspěchy v posledních letech
na ZOH a mistrovstvích světa. Čs. re-
prezentanti a trenéři měli příležitost
se přesvědčit o vynikající výkonnosti
sovětských závoenků a jejich ná-
ročnou přípravě při stále se rozšiřují-
cím počtu startů v Sovětském svazu
a účasti členů sborné na závodech
v ČSSR.

Letos poprvé čs. reprezentační druž-
stvo běžců a běžkyň měla úvodní pří-
pravu na sněhu za polárním kruhem
koncem října a začátkem listopadu
v sovětském městě Apatity za polár-
ním kruhem. Ještě předtím zhlédl zá-
věrečný výcvikový tábor sovětského
reprezentačního týmu běžců a běžkyň
v přípravném období předseda subko-
mise běhu čs. vrcholového lyžování
dr. Jaroslav Potměšil. Využili jsme
příležitosti, abychom se ho zeptali na
získané zkušenosti a s řadou zajíma-
vostí seznámili čtenáře našeho odbor-
ného měsíčníku. Soudruh dr. J. Potmě-
šil ochotně zodpověděl všechny naše
otázky.

— Co přinesla vaše návštěva sou-
středění sovětských reprezentantů a
jaké jste získal zkušenosti?

„Čtrnáctidenní stáž znamenala pro
mne získání cenných zkušeností z pří-
pravy sovětských běžců. Vážím si
srdečného přijetí a pozornosti všech
sovětských trenérů v čele s hlavním
trenérem běhu V. I. Kamenským. Mohl
jsem sledovat závěrečný trénink pat-
náctičlenného „A“ družstva běžců a
běžkyň v přípravném období, jakož
i kontrolní testy. Příprava měla kva-
litativně vyšší úroveň, než jakou jsme
my zatím schopni uplatnit. Komplex-
nost zařízení výcvikového střediska
umožňuje dokonalé řízení a vytváří
podmínky pro náročný tréninkový
cyklus. Velký význam sovětské trenéři
přikládají sauně, masáži a vodním
procedurám. V týdenním tréninkovém
cyklu je jeden den odpočinku a při
náročném zatěžování je zdůrazňován
význam odpočinku. Tím, že všechna
zařízení jsou pohromadě, umožňují
větší objem a intenzitu tréninku. Vel-
kou pozornost věnují technice, která
je často předmětem diskuse trenér-
ských kolektivů. Zásadou je co nejlé-
pe se připravit na sněh, aby násle-
doval kvalitní trénink. Důležitá je spo-
lupráce s vědou a výzkumem. Zajiš-
tuje ji vědecká komplexní brigáda. Část
jejich pracovníků se zúčastňuje
všech výcvikových táborů a soustře-
dění, jakož i hlavních závodů. Získá-
vá řadu objektivizujících údajů, kte-
ré jsou podkladem pro usměrňování
další přípravy.“

— Jaké je složení sovětských repre-
zentačních družstev a kdo je vede?

Z přípravy sovětského reprezentačního družstva běžců a běžkyň na asfaltové
dráze na kolečkových lyžích v Raubiči, která uzavírala přípravné období nové
sezóny

„V sovětském reprezentačním druž-
stvu žen je dále 36letá Galina Kulako-
vová, o níž se říkalo, že po letošním
mistrovství světa v Lahti zakončí zá-
vodnickou kariéru. Trénuje poctivě
s velkým úsilím a všem ostatním
členkám týmu je příkladem. Podle
rozhovorů s trenéry se s ní zřejmě
ještě počítá pro ZOH v Lake Placidu.
Vysokou úroveň v soustředění proka-
zovaly Amosovová, Smetaninová, Ro-
čevová a Baldyševová, která se vrá-
tila do družstva po mateřské přestáv-
ce. Z mladých závodnic je to juniorská
mistryně Evropy 1976 v Liberci
Chvorovová, sedmnáctiletá nadějná
běžkyň Nikitinová a Gornová, která
je typem velké bojovnice. Trenéry
družstva žen jsou Ivanov a Smirnov.“

Z týmu mužů jsem měl příležitost
se přesvědčit o výborné formě 32leté-
ho Saveljeva a pozoruhodných výko-
nech Bělajeva a Ročeva. Z mladších
se mi líbili Zimjatov, Zavjalov, Iva-
nov, Lukjanov, Vachrušev a nadějný
Ponomarjov. Členem reprezentačního
družstva není Bažukov, svědomitě se
však připravuje na novou sezónu a
prokáže-li dobré výsledky, má vyhlíd-
ky na zařazení do týmu. V přípravě
sovětské běžci využívají hlavně koleč-
kových lyží na asfaltové dráze s jem-
ným povrchem, přespolních běhů, imi-
tace běhu s holemi i bez nich a po-
silování. Trenéry družstva mužů jsou
Bystrov a Kuzněcov. Na tomto úseku
všichni mladí závodníci přišli do sbor-
né z juniorského reprezentačního
družstva a doplňování se daří lépe
než u kolektivů žen.“

— V kterém výcvikovém středisku
se konalo soustředění sovětských re-
prezentantů?

„Poslední výcvikový tábor sově-
tských běžců v přípravném období se
konal v Raubiči v Běloruské SSR,
vzdáleném 22 km od Minska. Na roz-
loze 14 hektarů je zde velmi pěkné
výcvikové středisko s novým ubyto-
vacím objektem, který připomíná ho-

tel Ski in Novém Městě na Moravě. Do-
konalá asfaltová dráha (dlouhá 4800
metrů) má náročné parametry a čty-
ři stoupání. V zimě jsou zde kvalitní
běžecké tratě, pro biatlonisty pak mo-
derní střelnice, tři skokanské můstky
(dva menší mají umělou hmotu),
sauna, ošetřovna, posilovna, místnosti
pro masáž a regeneraci sil, stává se
velká hala s dvěma tělocvičnami. Rau-
biči bylo dějištěm mistrovství světa
biatlonistů v roce 1974 a světový
šampionát zde bude znovu uspořádán
v roce 1982.“

— Jaké další zajímavosti jste
zhlédl?

„Měl jsem příležitost navštívit také
katedru lyžování Institutu pro těles-
nou výchovu a sport v Minsku, kde
jsem se setkal s bývalým sovětským
reprezentantem Iljov Pavlovem, který
jako profesor vchoval silné sportov-
ní kolektivy. Pozoruhodné jsou na
institutu výzkumné útvary (problé-
mové laboratoře), zaměřené na určitý
druh sportu. Velkou autoritu si zís-
kala Běloruská knihovna metodické
sportovní literatury v Minsku, která
významně pomáhá i trenérům a me-
todickým pracovníkům sovětského ly-
žování.“

Ve vědeckém výzkumu sovětské ly-
žařské odborníci spolupracují se zá-
stupci NDR. V přípravném období měli
sovětské běžci společný výcvikový tá-
bor s reprezentanty NDR v Oberhofu,
dále reprezentanti obou zemí tréno-
vali s bulharskými lyžaři v jejich vy-
sokohorském středisku Belmekenu.
Další prohloubení naší spolupráce se
sovětskými lyžaři nevylučuje v brzké
budoucnosti uspořádání společného
soustředění československých a sově-
tských běžců.“

JAROSLAV TROUSIL

Potřeba výstavby zimních tělovýchovných zařízení v horách

Zimní pobyt v horách, spojený se sportovní činností, má v celém světě trvale vzestupný trend. Ze sportovní a rekreační činnosti je pak na prvním místě lyžování, jehož obliba se v průběhu necelých sto let rozšířila z tradičních středisek v alpských a severských zemích do všech příhodných míst naší planety. Rok od roku stoupá všude počet lyžařů všech věkových a výkonnostních stupňů.

Je tedy zcela pochopitelné, že vlna zájmu o tento sport, nazývaná v poslední době lyžařskou explozí, nevynechává ani naši zemi. Říká se, že v Československu lyžuje asi jedna čtvrtina občanů. Horské a některé ve středních polohách ležící oblasti našeho státu mají poměrně dobré a příznivé podmínky pro rozvoj stávajících a i pro případný vznik nových zimních středisek, ve kterých lze zajistit prostředí, které lyžaři, turisté a další vyznavači zimního pobytu na horách potřebují. A o potřebě budovat a zlepšovat není třeba ani chvíli pochybovat.

V prvních desetiletích našeho století se zájem zimních návštěvníků našich hor soustřeďoval do středisek, která před tím již získala určitou pozici z letních období, kdy plnila funkce v oblasti turisticko-rekreační nebo lázeňské. Mám na mysli středisko jako Špindlerův Mlýn, Špičák na Šumavě, Štrbské Pleso apod. S postupem času a se stoupajícím zájmem o zimní využívání těchto středisek se většinou ukázalo, že to, co vyhovovalo v létě, není právě nejvhodnější pro zimu. To není zkušenost pouze československá.

Všude se začalo něco dělat, aby bylo lépe uspokojovány požadavky zimních sportů a sportovců — především lyžařů. Objevily se první speciální lyžařské stavby a úpravy, jako můstky, sjezdovky, stadióny, běžecké tratě, vleky, lanovky. Nejdále se zatím dostávají alpské země, kde postupně docházelo k rozsáhlým zlepšením ve stávajících střediscích a k zakládání nových komplexů — mnohdy tzv. na zelené louce. Pozadu však nezůstávají ani severské země, obě Ameriky, Austrálie, Kavkaz, Pyreneje apod.

Hovoří se již o generacích zimních středisek, kdy do té nejstarší (první) generace řadíme tradičně známá střediska, jako Davos, Garmisch-Partenkirchen, Cortina d'Ampezzo a další. Do střední (druhé) generace patří střediska vzniklá přibližně před třiceti až čtyřiceti lety, jako například Courchevel, Montana, v ČSSR Jasná apod. V současné době sledujeme s podivem vznik důmyslně koncipovaných středisek třetí generace v Alpách, Pyrenejích, na americkém kontinentě, na Kavkaze a jinde.

Převážně se jedná o organizovanou, cílevědomou a odborně řízenou činnost v příhodných horských lokalitách, která vychází z teoretických základů, doplněných zkušenostmi a znalostmi zúčastněných projektantů, investorů, sportovců, znalců místních přírodních podmínek a dále pak ekonomů a odborníků z oblasti dopravy, cestovního ruchu a obchodu. V oblasti kapitalistické stojí v pozadí mo-

tivace s přímou vazbou na návratnost vkládaných prostředků — zisk přináší hotely, lanovky a doprovodný cestovní ruch a obchodní ruch kolem výstroje a výstroje sportovců.

V zemích se socialistickým zřízením je potřeba výstavby moderních zimních středisek dána snahou poskytnout pracujícím co nejlepší příležitost pro krátkodobé i dlouhodobé pobyty na horách a pro sportovní činnost zaměřenou na regeneraci sil. Současně se sleduje i další úkol, aby střediska a jejich zařízení plnila úlohy na úseku přípravy závodníků, různých soutěží a akcí v oblasti výkonnostního a vrcholového sportu, případně i státní reprezentace.

Proto z popudu Domu techniky a České vědeckotechnické společnosti v Ústí nad Labem a ČSTV došlo letos na jaře v Harrachově k dalšímu setkání odborníků a zájemců, kteří se v našem státě různými formami práce podílejí na rozvoji, výstavbě a provozu zimních středisek a zařízení a kteří pro svou práci potřebují stále nové informace, poznávat názory a zkušenosti druhých a prostě získávat síly pro svou další činnost.

Jak už bylo v úvodu řečeno, máme v ČSSR relativně i absolutně dost příležitostí pro život a případný vznik dobrých zimních středisek, ale nemůžeme být vždy spokojeni s úrovní vybavení a užívání zařízení. Často se setkáváme s různými formami improvizace a nedokonalostí v oblasti sportovně technické i doprovodné (např.

ubytování a stravování). Jedním z častých a vážných problémů se stává prohlubující se kolize se zájmy ochrany přírody a životního prostředí. Ne všude jsou vytvořeny potřebné územně plánovací přípravné podmínky, vyjasněny vztahy k lesnímu a vodnímu hospodářství a k dalším sousedům vůbec.

To jsou základní problémy, se kterými se setkáváme u nás téměř ve všech případech, kdy v horských a podhorských oblastech začneme radikálněji řešit záležitosti týkající se výstavby, rozvoje a provozu zařízení, po kterých trvale stoupá poptávka. Jde nám tedy o nalezení nejvhodnějších způsobů, jak docílit maximálních přínosů za relativně přiměřených obětí.

Početné shromáždění odborníků v Harrachově znamenalo hodně pro vzájemnou výměnu zkušeností a různých informací. Došlo ke srovnávání jednotlivých místních situací v naší vlasti a v jejích oblastech s mnohdy odlišnými charakteristikami. Všichni víme, že jiná je situace v Krkonoších (v nejnavštěvovanější horské oblasti v přepočtu návštěvníků na 1 km² území), jiná je pak v Tatrách, Jeseníkách, na Šumavě apod.

Je třeba ještě zdůraznit, že nepočetněji jsou ve všech případech na horách zastoupeni návštěvníci — vyznavači volného, prakticky neorganizovaného pohybu na lyžích a to jak sjezdových, tak i běžeckých či turistických disciplín. Na dalších místech jsou pak lyžaři s činností víceméně organizovanou a se speciálním zaměřením — skok, branné disciplíny, závodní lyžování všech druhů, krasojízda, akrobacie. K tomu přistupují různé kursy, hromadné zájezdové akce, školení, výcviky, lyžařské školy, dětské koutky apod. Své místo požadují tréninková střediska mládeže, vrcholového sportu a nespočetné soutěže, závody a další akce — mnohdy mimořádného (mezinárodního a reprezentativního) charakteru.

Jde tedy o souhrn více než různorodý ve svém základním složení, v intenzitě využívání a v početnosti účastníků. To vše je v podstatě základem

Na našich horách jsou velmi pěkné lyžařské terény. Tento záběr je z Orlických hor

potřít, které nám naše každodenní práce přináší, které na nás stále více a více doléhají a jejich odstranění by měla přinést přestavba a modernizace stávajících a výstavba nových lyžařských středisek a zařízení v naší zemi.

Náš problém není navíc jednoduchý tím, že svou polohou ve středu Evropy, mezi zeměmi s méně příznivými podmínkami, jsou naše horská i zimní střediska čím dále, tím více vyhledávána zahraničními návštěvníky. Důsledky, která tato skutečnost přináší, všichni dobře známe. Pravděpodobně je to pro nás i určitým hospodářským přínosem, který by mohl být ještě větší, kdyby se vytvořily podmínky pro přijetí všech a třeba i dalších zájemců ze zemí střední, západní a severní Evropy.

Je tedy nesporné, že se musíme trvale zabývat snahou o vytváření lepších podmínek pro pobyt a sportovní činnost statisíců zájemců o naše hory v zimním období a napomáhat by nám mělo dodržování rozhodujících zásad, platných pro modernizaci stávajících a zakládání nových středisek:

1. Zimní střediska by měla vždy ležet na hlavních, trvale sjízdných komunikacích (silničních či železničních), prakticky tedy většinou v údolních polohách. Jde nejen a zajištění dostupnosti pronávštěvníky, ale též pro zásobování, odvoz odpadků a jiné služby. S tím úzce souvisí rozmístění ubytovacích, stravovacích a dalších objektů závislých na dopravní frekvenci. Rozptýl těchto objektů do volných poloh a ploch, které by se mohly a hlavně měly lyžařsky využívat, je naprosto špatný. Úplně špatná je dislokace ubytovacích a stravovacích objektů do vyšších horských poloh. Zde máme u nás bohužel příliš mnoho špatných příkladů a další stále ještě přibývají a to jak při rozšiřování stávajících, tak i při vzniku nových komplexů. S dopravní dostupností souvisí i budování autobusových terminálů a záchytných parkovišť osobních vozů a návazná místní doprava ve středisku.

2. Další a mohlo by se uvést, že přímo samozřejmou okolností, je dobré uvážení průměrných přírodních podmínek. Nadmořská výška lyžařských terénů, průměrná vrstva sněhu a délka trvání zimních podmínek by měly být v relaci s kapacitami zimního střediska a s vynakládanými investičními prostředky.

3. Velmi závažnou záležitostí je rozhodování o celkových kapacitách základního vybavení objekty stravovacími a ubytovacími. Svou úlohu zde hraje jednak různorodost zájemců a jejich požadavků a potřeb, dále pak nerovnoměrnost zájmových období (vánoční a jarní špičky), citlivost na současné povětrnostní a sněhové podmínky. U nás přistupuje trvalý boj mezi zájemci o tzv. vázaný a volný cestovní ruch. Zde máme na mysli na jedné straně zotavovny a pobyty ROH, podnikové chaty, hromadné tělovýchovné akce, na druhé straně pak neorganizovanou návštěvnost, dožadující se volných hotelů, bufetů, hostinců, soukromého ubytování apod. Do této skupiny stále přibývají zájemci z řad zahraničních návštěvníků.

4. Limitujícími faktory, které nelze podceňovat, se u nás stávají záleži-

losti charakteru vodohospodářského, energetického a likvidace odpadků. Stoupající návštěvnost horských středisek se současně stoupajícími nároky na standard vybavenosti, mnohonásobně zvyšuje potřebu vody, elektrické a tepelné energie. A jelikož jde ve směs o horské pramenní oblasti, nastávají mimořádně vážné situace v oblasti likvidace odpadních vod a pevných odpadků a udržování žádoucí vyváženosti v ochraně životního a přírodního prostředí.

5. Obecná ochrana přírodního a životního prostředí v oblastech horských zimních středisek je pochopitelně základní podmínkou, na kterou musí brát ohled každá vnější činnost. Vnikání „civilizace“ musí být proto mimořádně citlivé a ohleduplné. Na druhé straně vhodnou regulací přílivu návštěvníků do oblastí, které jsou pro sport a zimní pobyt dobře připraveny a vybaveny, může přispět k udržení klidu v místech, kam by mohl postupně být volný přístup úplně zastaven.

6. V horském zimním středisku nevystačíme pouze se základními službami, jako jsou ubytování, stravování, sportovní a dopravní zařízení.

Nezbytně nutná je obchodní síť, doplněná opravami, půjčovnami, dále přistupuje zdravotní péče, informační služby apod. Do jisté míry lze tyto věci sloučit s všeobecným vybavením, které slouží též místnímu obyvatelstvu, bez kterého je život a provoz zimního střediska nemyslitelný — jde převážně o zaměstnance služeb, obsluhu apod., pro které musí být k dispozici také vhodné ubytování. To je další složitá oblast, jejíž detaily přesahují rámec našich témat, ale je třeba o ní alespoň vědět a s ní počítat.

7. Hlavním bodem je vlastní vybavenost střediska sportovním a tělovýchovným zařízením.

- svahy a volnými plochami
- sjezdovými a slalomovými tratěmi
- běžeckými tratěmi
- skokanskými můstkami
- vertikálními dopravními zařízeními
- doplňkovými zařízeními.

O všech jednotlivostech lze pouze shrnout, že v našich československých podmínkách máme všude možnost a příležitost zvýšit využitelnost stávajících zařízení jejich důslednou modernizací, úpravami apod. Například rozšířením sjezdovky, odstraněním kamenů, odvodněním a zatavením lze zvýšit průjezdnost a bezpečnost. Přidáme-li výměnu starého vleku za moderní velkokapacitní zařízení, může výsledek představovat trojnásobek až čtyřnásobek dosavadních čísel.

Jen v ČR máme více než sto evidovaných lyžařských můstků, z nichž jen necelá polovina může sloužit současným požadavkům. Zde platí zásada: méně zařízení, ale dokonalých s celosezónní údržbou a provozem. Vertikální doprava (lanovky a vleky) je v ČR zastoupena dvěma kabinovými lanovkami, asi dvaceti sedačkovými lanovkami, asi stem těžkých a tisícem malých vleků. S výjimkou několika v poslední době postavených zařízení jedná se ve směs o zastaralé druhy a typy s nízkými přepravními parametry. Jen náhradou za volný moderní druh lze dosáhnout několikanásobného zvýšení přepravní kapacity

a uspokojit poptávku, jejíž důsledky všichni dobře známe. Ve slovenských horách je situace příznivější, avšak i zde by se dalo hodně zlepšit, doplnit a rozšířit.

Lze ještě konstatovat, že naše lanovky jsou relativně nejstarším dopravním prostředkem, který občané našeho státu používají. Jezdí rozhodně v modernějších autech, autobusech a železničních vagoněch. S modernizací starých a výstavbou nových zařízení jde souběžně péče o dokonalý provoz, který si dnes, v době nedostatku pracovních sil, neumíme představit jinak než pomocí strojů na úpravy povrchů sjezdovek, svahů, běžeckých tratí apod.

Návštěvníci hor a především výkonní sportovci potřebují další doplňková zařízení, jako tělocvičny, posilovny, sauny a další. Pro potřebu výuky je třeba počítat s vhodnými místnostmi (učebny, kabinety, kinosály apod.). Zmínku zasluhují i doplňková zařízení, jako úschovny výstroje a výzbroje, opravy, seřizovny a půjčovny. Výčet uzavírají objekty a příslušná zařízení Horské služby a stanice první pomoci. I při přínosech, které přinesla technická zlepšení výzbroje lyžařů, přibývá se stoupajícím množstvím lyžařů počet úrazů, na jejichž likvidaci musíme být připraveni.

Závěrem lze stručně konstatovat, že zimní horská střediska potřebujeme v největším počtu a pokud možno v nejlepší kvalitě a navíc co nejdříve. K tomu potřebujeme dobře připravené pracovníky, od projektantů přes realizátory až po budoucí provozovatele. Setkání odborníků by měla být co nejčastější a výsledky jednání by se měly přímo promítat do naší další společné práce.

Ing. OLDŘICH JAROLÍMEK

Kochův olympijský návrat

Vedle suverenity sovětských běžců byl nejpozoruhodnější událostí běžeckých soutěží ZOH 1976 v Innsbrucku nástup americké běžecké hvězdy Billa Kocha. Tehdy jednadvacetiletý získal na 30 km stříbrnou medaili, v patnáctce bodoval na šestém místě. Od té doby však nepřesvědčil a na MS 1978 v Lahti se musel spokojit s 15. místem na 15 km, na třicátce byl třiatřicátý.

Ale ZOH 1980 v jeho zemi a zdá se, že Lake Placid nedává Kochovi spát. Před letošní sezónou strávil nějaký čas ve vysokohorských podmínkách Morte-Plaine, kde našel ideální podmínky a zajistil si ubytování i na příští rok.

Hovoří se o velkých tréninkových dávkách, které Koch absolvuje. Podle očitých svědků si denně na záda nakládá batoh a pak v jednom zátahu absovoval padesát i více kilometrů. Sám říká: „Trénuji daleko více než před dvěma lety, rád bych v Lake Placid zopakoval své dobré výsledky z Innsbrucku. V létě se příliš nespolehám na vysokohorskou přípravu, v mém bydlišti Vermontu žádné hory nejsou a krosy takřka neběhám. Mám totiž potíže s koleny a tak přednost dostává kolo nebo kolečkové lyže. S činkami vůbec nepracuji a tak se vlastně vždycky už těším až přijde zima a sníh, já vezmu lyže a trávím hodiny v bílé stopě.“

-kt-

Hry, soutěže a pohybové úkoly při výuce lyžování

V dalším pokračování lyžařských cvičení, která je možno použít buď jako výukové hry, soutěže nebo pohybové úkoly, uvedeme příklady pro nácvik sesouvání, skoku ze sněhového můstku a pro výuku jednoduchých obměn lyžařských oblouků.

SESOUVÁNÍ

Výcvikový záměr: cit pro hranění. Udržení rovnováhy při příčném pohybu. Stočení lyží oběma nohama.

Sesouvání z úkroků

a) Sestupovat stranou krátkými rychlými úkroky — lyže automaticky přejdou v krátké sesouvání. Komu se podaří naznačit sesouvání? Kdo se vícekrát sesune? Atd.

b) Kdo se dokáže po několika úkrocích co nejdále sesouvat?

c) Kdo dokáže přejít do sesouvání po jednom úkroku? Kdo to dokáže několikrát po sobě?

Sesouvání ze sjezdu šikmo

Kdo dokáže ze sjezdu šikmo udělat několik úkroků směrem dolů — vpřed a přejít do sesouvání? Kdo to dokáže po jednom úkroku?

Koloběžka

Ze sjezdu šikmo přejít do sesouvání, přičemž nižší lyže se sesouvá a vyšší lyží se lyžař několikrát odrazí. Kdo se dokáže po odrazu sesouvat rychleji? Kdo se po odrazu sesune dále?

Závod v sesouvání

Od startovní značky se provede odraz vyšší lyží, která se připojí, položená na plochu, k nižší. Kdo se sesune dál?

Sesouvací akrobacie

Kdo se dokáže po odrazu vyšší lyží sesouvat střídavě šikmo vpřed a šikmo vzad?

Slalom v sesouvání

Sesouvání po brankami vyznačené trase — uplatnit všechny variace sesouvání — stranou, šikmo vpřed, šikmo vzad. Kdo projede slalom? Kdo projede rychleji?

Sesouvání s odpichem

Sesouvat se se současným odpichem oběma holemi nad vyšší lyží. Podporovat sesouvání pohybem nahoru a dolů — při pohybu dolů odpich a výrazně položit lyže na plochu. Kdo dál, kdo rychleji, kdo ve vymezené trase?

Sesouvání ke značce

Kdo dokáže při sjezdu šikmo stočit na terénní hraně lyže nohama a sesouvat se až k určené značce.

Sesouvání na znamení

Na rytmická znamení se při sjezdu šikmo několikrát snížit a vždy přitom potočit lyže nohama do sesouvání.

Sesouvání odkloněním kolen

Kdo dokáže při pomalé jízdě šikmo na prudším svahu přejít odkloněním kolen do sesouvání?

Měnit sesouvání

Kdo dokáže v průběhu sesouvání obměňovat jeho provedení střídáním položení lyží na plochy a hranění.

Sesouvání podle značek

Podle značek provádět: sjezd šikmo, sesouvání, zastavení zahraněním.

Sesouvání ve dvojicích

V jedné stopě za sebou nebo v souběžných stopách koordinovaně střídát sjezd šikmo a sesouvání.

SKOK ZE SNĚHOVÉHO MŮSTKU

Výcvikový záměr: příprava na odraz. Odraz. Poloha těla při skoku. Doskok.

Skokanské soutěže

Kdo přeskočí při sjezdu přímo malé překážky? (Větvička, čepice, atd.)

Kdo doskočí ze sněhového můstku nejměkčeji?

Kdo doskočí nehlukně?

Kdo přeskočí překážku?

Kdo skočí dál?

Kdo doskočí do telemarkového postoje?

Kdo dokáže připojit k odrazu odpich holemi?

Kdo provede po odrazu přitažení nohou?

VŠEOBECNĚ K HRÁM, SOUTĚŽÍM A POHYBOVÝM ÚKOLŮM PŘI NÁCVIKU OBLOUKŮ

Při nácviku oblouků se často používají metodické variace, jejichž příklady zařazujeme úvodem. U jednotlivých obměn lyžařských oblouků uvedeme pak některé z těchto variací pouze tam, kde je jejich uplatnění účelné zdůraznit nebo rozvést.

— Jízda za cvičitelem, za vodičem.

— Jízda s držením za tyče — dvojice vedle sebe, za sebou — trojice.

— Koordinovaná jízda ve dvojicích — vedle sebe nebo za sebou.

— Sjezd s využitím terénních tvarů.

— Sjezd na různém sklonu svahu.

— Sjezd za různé rychlosti.

— Sjezd na různém sněhu (upraveném, neupraveném, vodivém, tvrdém, hlubokém atd.).

na **POMOC**
trenérům
A cvičitelům

— Jízda oblouky o různých poloměrech.

— Jízda s udáváním rytmu.

— Sjezd se střídavým rytmem.

— Sjezd v různém postoji (středovém, nízkém).

— Jízda kolem jednotlivých tyček nebo značek.

— Slalom v brankách.

— Sjezd „lesem tyčí“.

— Paralelní slalom.

Dříve než přistoupíme k příkladům her, soutěží a pohybových úkolů při nácviku jednotlivých obměn oblouků, je třeba připomenout: za cílový oblouk, účelný ve více nebo méně dokonalém provedení pro většinu lyžařů, považujeme oblouk z přestoupení o rovnoběžných lyžích. Někteří žáci zvládnou tento oblouk přímější cestou, u jiných je vhodné nacvičit nejprve, třeba jen zhruba, některé pohybové jednodušší obměny oblouku, jako například oblouk z pluhu a podobně. S některými lyžaři, kteří chtějí jezdit kupříkladu také v hlubokém sněhu, nacvičíme i variace oblouků, které se zahajují současně a shodně oběma nohama — oblouky snožné. Zvláště tehdy, jestliže volíme nácvik přes jednodušší obměny oblouku, máme mít na paměti, že jde vždy technicky v podstatě o nácvik jednoho oblouku, jednoho způsobu zatáčení, kdy přechody z jedné obměny do druhé jsou často nezřetelné a striktní rozlišování obměn je nedůležité. V tomto smyslu je tedy také třeba chápat uvedené příklady a vybírat si z nich podle výcvikové situace svého družstva.

OBLOUKY Z PLUHU

Výcvikový záměr: Klouzavý pluh — přitočení vnitřní lyže do rovnoběžné polohy. Odraz vnitřní lyží. Opora o hůl. Otáčení nohama. Vedení oblouku.

Girlandy v brankách

Sjezd šikmo v klouzavém pluhu. Před brankou se lyžař odrazí vyšší lyží a přisune ji. Úkolem je projíždět brankami s rovnoběžnými lyžemi.

Z pluhu do zastavení

a) Kdo provede ze sjezdu přímo v pluhu rychý oblouk do zastavení? (žák v klouzavém pluhu zatíží vnější lyži následujícího oblouku, přisune vnitřní lyži a současným energickým otáčením oběma nohama vzpříčí lyže do zastavení).

b) Kdo se dokáže při nasazení oblouku do zastavení odrazit nejen vyšší lyží, ale i hůlí?

Kopíruj vedoucího

Dvě skupiny, každá sjíždí delšími oblouky z pluhu v zá-
stupu za vedoucím. Která skupina dokáže na určeném
úseku dodržet vzdálenosti a přesně kopírovat stopu ve-
douchého?

Snožmo od spádnice

Kdo dokáže jít na spádnici připojit odrazovou nohu a
zahájit smykový oblouk?

Následuj mě

Sjezd přímý v klouzavém pluhu ve dvojicích. Přední ly-
žař vždy ukáže zadnímu upažením, kterým směrem prove-
de oblouk. Po oblouku opět přejde do klouzavého pluhu
a sjezdu přímo.

Vedoucí družstva

Družstvo se rozdělí na dvě skupiny. V každé skupině se
střídají po úsecích vedoucí, kteří vybírají stopu pro sku-
pinu (využívají pro zatáčení obloukem z pluhu i terén-
ních nerovností). Který ze dvou vedoucích na určeném úse-
ku vede skupinu úspěšněji?

Soutěž v technice

Kdo dokáže zajet lepší vlnovku oblouky z pluhu se zdů-
razněním odrazu vnitřní lyží?

Na znamení

Několik oblouků v pluhu — na znamení odrazit se
z jedné lyže a připojit ji ke druhé.

Brankou

- a) Oblouk z pluhu ze spádnice jednou brankou.
- b) Totéž, ale při odrazu zdůraznit oporu o hůl.

Soutěž dvojic

Jet oblouky z pluhu s odrazem vnitřní lyží před spád-
nicí. Totéž se zúženým pluhem.

Slalom

Slalom oblouky z pluhu otevřenými brankami — kdo
projede?

Podle rytmu

Oblouky z pluhu ve skupině se zdůrazněním rytmu (ry-
tmizující zvolání, hudba atd.).

Zužovat pluh

Jet oblouky z pluhu s narůstající rychlostí a s postup-
ným zužováním pluhu.

Pletení vánočky

Dva lyžaři vyjíždějí vedle sebe, první má proti druhému
malé zpoždění. První oblouk zahajují oba směrem ke stopě
partnera a pokračují vlnovkou tak, aby se stopy obou pra-
videlně proplétaly.

Pozn.: Je výhodné provádět stejné soutěže, hry a úkoly
opakovaně v různém sněhu.

OD OBLOUKŮ Z PLUHU K OBLOUKŮM Z PŘÍVRATU VYŠŠÍ LYŽI

V ý c v i k o v ý z á m ě r: přivrát vyšší lyží. Odraz a pře-
nesení váhy. Přitočení vnitřní lyže. Fáze vedení oblouku.

Střídát oblouky

Kdo dokáže střídavě napojovat střední a krátké oblou-
ky z přivrátu?

V rytmu

Kdo dokáže jet na mírném svahu při spádnici pravidelně
krátké oblouky z přivrátu v rytmu „raz-dva“?

Kdo přitom dokáže provést odraz vnitřní lyží tak, že se
po něm lyže nadzvedne?

Šlapaná

Kdo dokáže z úzkého oboustranného přivrátu přeska-
kovat z jedné lyže na druhou? (Odraz podporuje opora
o hůl. Lyže se po výrazném odrazu nadzvedne, takže je
stále jedna lyže střídavě ve vzduchu. Doskoky jsou
měkké.)

Stupňování: Dynamicky připojovat nadzvednutou vnitřní
lyži a tím docilovat malých smyků.

S nadzvednutou lyží

Kdo dokáže jet plynule oblouky z přivrátu a přitom
nadzvedávat vnitřní lyži?

Za vodičem s malým přivrátím

Jet oblouky s menším přivrátím a se zkrácenou při-
vratnou fází (za vodičem, ve dvojici atd.).

Girlandový slalom

Slalomové tyče se rozmístí do šířky tak, aby lyžař mohl
před každou tyčí provést girlandu ze třech přivrátů vyšší
lyží. Po čtvrtém přivrátu provede kolem tyče oblouk od
svahu a pokračuje na druhou stranu.

Dr. JIŘÍ SOUKUP

Rozvoj silové vytrvalosti lyžařek-běžkyň

Sportovní praxe ukazuje, že speciální silová příprava se
uskutečňuje efektivněji při využití prostředků, ve kterých
se pohyb realizuje podle dynamických a kinematických
charakteristik maximálně se přibližujících závodním.
K nim řadíme prostředky, které dovolují výběrově rozví-
jet takové skupiny svalů, které převážně zajišťují celkově
vykonávanou práci.

V řadě druhů sportu našly takové prostředky široké
uplatnění. Jsou vyrobeny speciálními trenežerovými komplety,
připraveny programy jejich využívání. Avšak v tréninku
lyžařů-běžců se užívají řídky a jejich okruh je velice
úzký. Mimo to ani v teorii ani v praxi lyžování nejsou vý-
chozí údaje a testy, podle kterých by bylo možno usuzo-
vat na úroveň rozvoje lokální a obecné silové vytrvalosti
a objektivně řídit tento proces. Tyto okolnosti a řada dal-
ších nedovoluje v plné míře využívat takové rezervy zvý-
šení sportovně technických výsledků v běžeckých disciplí-
nách, jaké poskytuje speciální silová příprava.

V poslední době při hledání cest k zvýšení rychlosti po-
hybu věnují trenéři stále více pozornosti zvětšení poten-
ciálu silové vytrvalosti horních končetin a trupu. Pro ob-
jasnění palety prostředků a metod, upřesnění dynamiky
fyzických zátěží, používaných pro rozvoj silové vytrva-
losti svalů horní končetiny, pletence ramenního a trupu,
jsme provedli sledování v přípravném a závodním období
1974—1975. Za hlavní prostředek rozvoje silové přípravy
byla stanovena jízda s odpichem soupaž a střídnoruč
a její imitace. Zároveň sloužila i jako kontrolní ukáзка
a hodnotila se v bloku.

1. Jízda s odpichem střídnoruč (bez odrazu nohou) —
5 minut.
2. Volná jízda mírnou intenzitou — 5 minut.
3. Jízda s odpichem soupaž (bez odrazu nohou) — 15
minut.

Cílem bylo ujet co nejdelší vzdálenost. Kontrolní cvi-
čení se v přípravném období prováděla na stadiónu s gumo-

asfaltovým povrchem na kolečkových lyžích (výr. NDR);
v závodním na sněhu při shodných úhlech tření 2,0—
2,5 st. Sledována byla skupina 5 lyžařek-běžkyň — mist-
ryně sportu a 2 nositelky I. VT.

V přípravném období se pro rozvoj speciální síly použi-
valy především jízda na těžkých KL a běh v kombinaci
s imitací v silně členitém terénu. Od začátku června
byla v každém mikrocyklu (týdenním) věnována 1 TRJ
rozvoji silové vytrvalosti svalů horních končetin, pletence
ramenního a trupu. Jízda na těžkých KL se prováděla na
plochem kolečku o délce 550 m, z čehož se 500 m jezdilo
imitací odpichů soupaž a střídnoruč, 50 m pak pro
aktivní odpočinek volně různými způsoby. V 1. etapě pří-
pravného období bylo takto trénováno při TF 150—
160/min. při celkovém objemu 4—5 km; ve 2. etapě při
TF 160—170/min. a objemu 6—8 km. V přípravném období
bylo odježděno 22 TRJ s celkovým objemem 120 km vý-
hradně imitací odpichů.

V hlavním období byl hlavním prostředkem silové pří-
pravy běh na lyžích různou intenzitou v náročném pro-
filu. Pro další rozvoj a udržení dosažené úrovně silové
vytrvalosti svalů horních končetin, pletence ramenního
a trupu se užívala jízda pomocí odpichů v závodní inten-
zitě při TF 170—180/min. jak v rovině, tak při mírném
stoupání v hranicích $\pm 2-3$ st.

Běžkyňe realizovaly různé varianty úkolu opakovanou
a střídavou metodou.

Např.: 200 m odpichem soupaž — 50 m volná jízda —
200 m odpichy střídnoruč — 50 m volná jízda. Série se
opakovala 10—20krát. V jedné TRJ s odpichy bylo odtré-
nováno 4—8 km. TRJ s tímto zaměřením byly vesměs dru-
hými TR zářemi. V etapě předzávodní přípravy (listopad,
prosinec) 1X v týdenním cyklu, v etapě speciální přípravy
2X. Celkem do hlavního závodu sezóny odtrénováno tímto
způsobem 14—17 jednotek s objemem 98—102 km. Kon-
trolní měření bylo uskutečněno 6X: na konci příprav-

ného období a každý měsíc hlavních období (viz tabulka). Přičemž 1., 2. a 3. měření v době realizace speciálních zátěží, při 4., 5. a 6. se již neprováděly, protože v té době běžky, účastníci se velkého množství soutěží, trénovaly běžně užívanou metodikou. Zároveň se předpokládalo, že se úroveň silové vytrvalosti má nejenom udržet, ale i vzrůstat na úkor obecné připravenosti v procesu tréninkových a hlavních soutěží. První a 6. měření bylo prováděno na lehkých KL, ostatní na lyžích.

Výchozí údaje kontrolních cvičení v listopadu byly na úrovni 851 m a 2695 m. Použití specializovaných tréninkových zátěží v prosinci a lednu způsobilo další růst úrovně silové připravenosti lyžařek, což je vidět z výsledku 3. kontrolního měření.

Takže použití speciálních tréninkových zátěží v závodním období minimálně 1—2X v týdenním cyklu vede ke zvýšení silové vytrvalosti hlavních svalových skupin. Přitom se musí tréninkové zátěže absolvovat v závodní intenzitě střídavou opakovanou metodou. V únoru—dubnu, kdy se speciální zátěže neprováděly, byla zpozorována záporná dynamika výsledků kontrolních měření, hlavně při jízdě odpichem střídnoruč. V 6. měření se ve vztahu k výchozím snížily o 17 % pro odpích střídnoruč a o 9 X pro

soupaž. Jak je vidět, absolvování hlavních cvičení závodní (a vyšší) intenzitou již nedává potřebný efekt v rozvoji silové vytrvalosti horních končetin, pletence ramenního a trupu. Dosažená úroveň nejenom že se neudržuje, ale dokonce klesá. Bude nutné, pro udržení a zvýšení silové vytrvalosti výše uváděných svalových skupin v hlavním období, použít speciální tréninkové zátěže lokálního působení.

Uvedený experiment ukázal, že v procesu celoročního tréninku, a zvláště v hlavním období, je nutné věnovat permanentní pozornost specializované silové přípravě nejenom celkové, ale i lokální. Zvláštní pozornost je třeba udělit střídavému odpichu, protože snížení úrovně silové vytrvalosti svalů, účastnících se odpichu soupaž a střídnoruč, není stejné.

Experiment řešil poměrně úzkou hypotézu, bylo by jistě zajímavé a užitečné v dalším postupu zjistit vztah mezi přírůstkem a úbytkem silové vytrvalosti svalových skupin podlejších se na provádění odpichů a výkonnosti v soutěžích. (Pozn. překl.)

ALEŠ SUK

(Zpracováno podle článku Anučina a V. P. Matvějeva v časopise *Lyžňj sport* 1/77)

Výsledky kontrolních měření jízdy pomocí odpichů (průměry hodnot)

kontrolní disciplína	kontrolní měření					
	1 listopad	2 prosinec	3 leden	4 únor	5 březen	6 duben
jízda se střídavým odpichem (střídnoruč) 5 minut	851 m	875 m	900 m	793 m	726 m	704 m
% změn k výchozí hodnotě		+ 2	+ 5	- 4	- 15	- 17
jízda odpichem soupaž 15 minut	2695 m	2700 m	2829 m	2560 m	2521 m	2479 m
% změn k výchozí hodnotě		+ 4	+ 8	- 5	- 7	- 9

Jízda šikmo svahem při sjezdu

Závodní sjezdové tratě mají často dlouhé „traverzové“ úseky, které je nutno projíždět ve sjezdovém postoji připůsobeném pro jízdu šikmo svahem. Jízda šikmo svahem se objevuje prakticky v každém oblouku, i ve fázi vedení oblouku nejedeme vždy po spádnicí. Při jízdě šikmo svahem jsou chyby skluzu těžko rozpoznatelné, stojí však závodníka cenné zlomky sekund.

Začneme základním pravidlem: stopa širší (ne však více jako šířka pánve), horní lyže trochu vpředu, váha rozložena tak, že její 2/3 jsou na spodní lyži, všechny klouby nohou jsou mírně pokrčeny. Jízdu nacvičujeme na tvrdém strmějším terénu s bezpečným dojezdem.

Příklady cvičení:

1. Jízda šikmo svahem v úzké, široké, normální stopě.
2. Variace v zatížení lyží: dopředu—dozadu, nahoru—dolů, od svahu—ke svahu.
3. Jízda šikmo, tělo pootočeno.
4. Jízda šikmo svahem při vyšší rychlosti.
5. Jízda šikmo svahem ve vyšším sjezdovém postoji.
6. Jízda šikmo svahem v nižším sjezdovém postoji.
7. Jízda přes boule.
8. Jízda šikmo svahem s měřením času.

Cíl těchto cvičení je naučit se „cítit“ brzdivé působení hran při šikmém postavení lyží. Rozšíříme-li stopu příliš, dostane se nám horní lyže vysoko a je obtížné dodržet popsané správné zatížení lyží. Zatížíme-li více spodní, začne se nám tato lehce pootáčet, což vede k následnému otáčení trupu. Zatížíme-li naopak více horní lyži, začne nám spodní lyže odjíždět od svahu, zůstaneme na horní „viset“ a vzpříčíme ji. Zatěžujeme-li nyní střídavě horní—spodní, cítíme, jak nám spodní lyže výrazně podklouzává, pokud silně nezahraníme. Při silném přitlačení na horní lyži má tato snahu při nepřesném vedení se dostat do „nůžkového“ postavení (odvratu). Tento efekt je ulehčen zatížením lyží v zadní části, vertikálním pohybem těla nebo nadskočením. Co se přihodí, stane-li se to ve větší rychlosti na bouřích, je zřejmé.

Při jízdě šikmo svahem je nutné větší ohnutí kolen, abychom je účinně přitlačili ke svahu a zahranili. Pootáčíme-li tělo v opačném směru jako kolena, pozorujeme, že nám při pohybu těla se svahu lyže vřadu podklouzávají. Jedeme-li šikmo ve sníženém nebo nízkém postoji, všechny chyby v hranění a zatížení lyží se zvýrazňují. Natáčíme-li proti horní část trupu při velké rychlosti, dochází ke zvětšení čelního profilu a tím k brzdění. Je-li navíc trať boulovatá, dostávají nohy nerovnoměrně nárazy a tělo je dále natáčeno. Čím je více tělo natáčeno, tím více lyže hraní a staví se napříč směru jízdy — brzdi. Zde platí opět základní pravidlo pro trénink sjezdu: napřed dobré vedení lyží a skluz — potom se snažit o nízký sjezdový postoj.

Jede-li závodník nad své možnosti, potom brzdi nevědomě. Staví jednu nebo druhou lyži mimo směr jízdy [tj. spodní do přivrátu, příp. horní do odvratu]. Zde je nutno se vrátit na mírný svah a při bezchybné jízdě postupně zvyšovat tempo.

Požadujeme-li od dětí příliš brzo nízký sjezdový postoj, potom „ničíme“ vedení lyží a skluz. Při každém zjištění zhoršeného skluzu se musíme vrátit ke zvýšenému postoji. Podobný brzdívý reflex může u mladých sjezdařů vzniknout, nutíme-li je trénovat na příliš prudkých svazích. Bylo by chybou hned odepisovat někoho, kdo produkuje před a v období puberty jízdu, která je instinktivně bezpečná a odpovídající jeho tělesným proporcím. Není proto dobré učit jezdit mladé sjezdaře nad jejich schopností — učí se bezděčně brzdit a tento návyk si beznadějně fixují.

Jízdu šikmo svahem v nízkém sjezdovém postoji musíme pečlivě trénovat. Je velmi těžké udržet správné přiklonění lyží na hrany, zatížit více spodní lyži a přitom nenatáčet tělo od svahu. Jen ty děti, které si při jízdě šikmo svahem nacvičí nezávislou práci nohou a těla, mohou pak dobře vyrovnávat nárazy způsobené nerovnostmi

a dodržovat správné rozložení váhy na jednotlivé lyže. Čím máme sjezdový postoj vyšší, tím se nám to snadněji daří.

Podobně jako při přímé jízdě, platí při jízdě šikmo, že vyrovnávání nerovnosti je obtížnější, když jezdec se neubrání křečovitosti jízdnicích pohybů. Kdo si je vědom této své slabiny, musí jízdu šikmo přes boule začít trénovat při nižší rychlosti. Při křečovitě jízdě se všechny chyby v hranění objevují výrazněji, jezdec není schopen způsobit nasazení hran a zatížení lyží rychle se měnícímu sněhovému podkladu. Toto přizpůsobení je možné až při určitém stupni uvolněnosti.

Dívky vzhledem k menší síle nohou dosahují dobrého skluzu a kvalitního nízkého sjezdového postoje později a dříve oba technické prvky ztrácejí. Je proto u nich dvojnásob důležitá právě trénink jízdy šikmo svahem provádět jako nedílnou součást tréninku.

Abychom dosáhli funkčně správných pohybů, je potřeba při jízdě šikmo svahem jezdit delší úseky a časově je hodnotit. Zejména mladý závodník musí neustále porovnávat subjektivní pocit skluzu s časovým údajem, u trenéra pak tento údaj s optickým dojemem. Ideální tréninkovou pomůckou je zde videorekordér se zabudovanými elektronickými stopkami. Velké zvětšení umožněné teleobjektivou pomůže závodníkovi a trenérovi porovnat v klidu svůj výkon s časem a vyhodnotit všechny chyby.

Je přirozené, že čím je jezdec unavenější, tím má horší skluz. Proto je nutno si zvykat i při únavě dobře nohama odpružovat nerovnosti a optimálně vést trup ve vzduchovém proudu. Sjezdový postoj závisí od síly nohou, jsou-li slabé, je každá rada marná. Zlepšování sjezdového postoje při jakémkoliv způsobu jízdy musí jít ruku v ruce bezpodmínečně s rozvojem statické a dynamické síly nohou.

JAROSLAV TRHLÍK

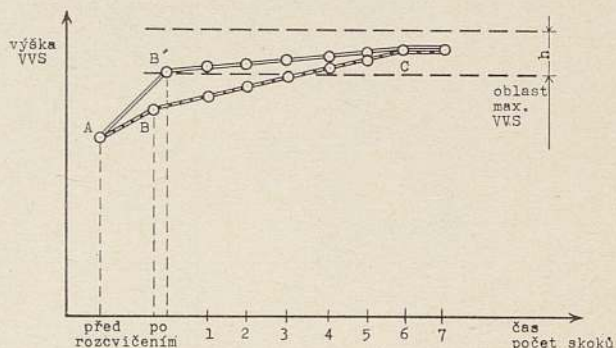
Může ovlivnit rozcvičení úroveň tréninku techniky lyžaře skokana ?

V jednom z předchozích článků jsme informovali o vlivu různého druhu rozcvičení na výšku vertikálního skokanského výskoku (VVS) u lyžařů skokanů. V článku jsme potvrdili důležitost rozcvičení zaměřeného pro dané sportovní odvětví.

V dnešním sdělení bychom chtěli poukázat na možnost ovlivnění tréninku techniky pomocí rozcvičení. Měření jsme prováděli u závodníků ASVŠ Dukla Banská Bystrica a u výběru reprezentantů připravujících se na ZOH v přípravném období I. letošního roku. Úkolem bylo zjistit, jaký průběh má úroveň odrazové síly měřená velikostí maximální výšky vertikálního skokanského výskoku při tréninkové jednotce techniky (skoky na můstku s umělou hmotou). Pro měření VVS jsme použili prototyp přenosného výškoměru Elask 3, zkonstruovaného ing. Salingerem z výzkumného oddělení vrcholového sportu při KTBO přírodovědecké fakulty UP v Olomouci. Měření VVS jsme prováděli před rozcvičením, po rozcvičení, v průběhu tréninkové jednotky techniky a po tréninkové jednotce.

Z dosažených výsledků můžeme usuzovat, že úroveň výbušné síly dolních končetin (měřené velikostí VVS) se v průběhu tréninkové jednotky zvyšuje a dosahuje nejvyšších hodnot při posledních skocích. Názorně nám tuto situaci interpretuje graf 1. Z grafu je patrný průběh maximální výšky VVS — křivka A, B, C. Nejnižší úroveň je na začátku tréninkové jednotky (TJ) před rozcvičením (A). Po rozcvičení je hodnota VVS vyšší (bod B) a v průběhu TJ se zvyšuje až do maxima (bod C), které se nachází v poslední části TJ, tj. při posledních skocích. V našem případě je pro danou tréninkovou jednotku charakte-

Graf 1: Průběh max. výšky VVS v průběhu TJ techniky

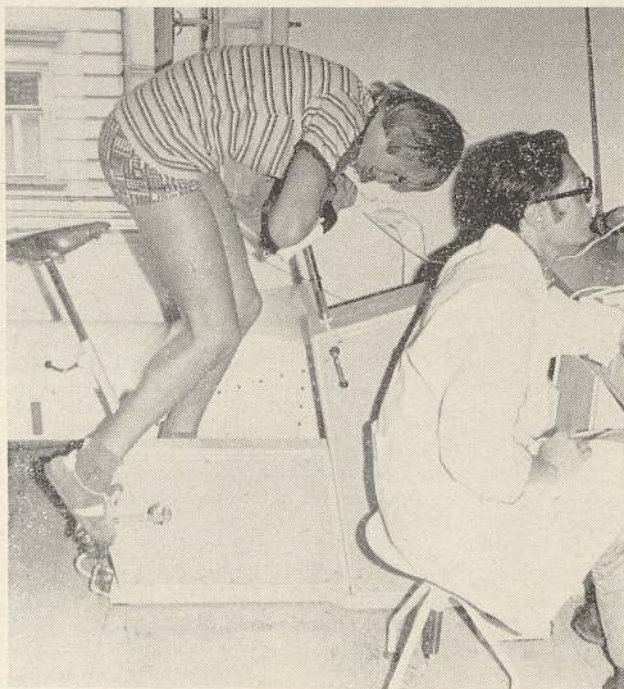

ristické, že v oblasti maximálního VVS daného jedince v dané TJ se nachází pouze část skoků z celkového počtu skoků uskutečněných v tréninkové jednotce. To tedy znamená, že závodník určitý počet skoků v začátku TJ provádí pod své možnosti.

Jestliže však dosáhne skokan kvalitním rozcvičením oblasti max. VVS (B) reprezentované na grafu šířkou h , pak lze předpokládat, že všechny skoky v TJ jsou prováděny za optimálních odrazových možností daného jedince. Jinými slovy řečeno, že trénink je možno provádět kvalitněji. Z předchozího je zřejmé, že při závodě, kdy skokan provádí pouze tři skoky, je důležitost vlivu rozcvičení ještě výraznější.

V tréninkové praxi jsme často svědky opomíjení důležitosti rozcvičení. Závodníci mnohdy nejsou od začátku své sportovní přípravy vedeni k této části tréninku a pak později vliv rozcvičení nedoceňují a často podceňují. Proto jsme se snažili poukázat na sice známý, ale ne vždy využitý zdroj rezerv v tréninkové a závodní činnosti. Z provedeného sledování úrovně maximální výšky vertikálního skokanského výskoku při tréninku techniky a analýzy těchto výsledků můžeme konstatovat, že kvalitní, speciálně zaměřené rozcvičení může pozitivně ovlivnit úroveň tréninku techniky lyžaře skokana.

PhDr. STANISLAV OLŠÁK, ASVŠ Dukla Banská Bystrica

Od dítěte k závodníkovi

Problém výchovy mladé generace sjezdařů netíží jenom naše lyžařské odborníky, ale i známé experty z alpských zemí. Názory na toto téma nemusí být vždy jednoznačné, není proto na škodu je pozpůsobit a porovnávat s vlastními zkušenostmi.

Myslím, že je správné podporovat zásadu, že výuka lyžování v raném lyžařském věku (asi do 8 let) musí probíhat hravou a nenucenou formou — každý jiný postup může vést k opačným výsledkům než bychom si přáli. Teprve ve věku 8—11 let (podle vyspělosti dítěte) by mělo dojít k zahájení vědomého a systematického tréninku. V tomto věku se učí děti většinou pohybů téměř oka-

mžitě, jsou odvážné a bez zábran. Mají snahu se učit, něco dokázat i za cenu zatížení. Zde však musíme dávat pozor při kondičním tréninku a to zejména při výcviku síly a rychlostní vytrvalosti. Dětská kostra je v tomto věku v intenzivním vývinu a tedy citlivá k případným defektům z přílišného přetěžování.

Při tréninku na sněhu lze hned od začátku dosáhnout rychlých pokroků. Je možno děti učit jak techniku základního oblouku, tak i oblouků s přestoupením. Každý prvek je však nutno učit přesně s ohledem na vyloučení brzdivých pohybů v oblouku. Důraz je nutno klást na klidnou práci nohou bez zbytečných a přehnaných točivých a vertikálních pohybů. Nesmí se zapomínat na rozšiřování repertoáru pohybových dovedností, tréninku oblouků v různých podmínkách a změnám jejich rytmu. Při každém oblouku klást důraz na skluz, jízdu v bran-kách začínat v jednoduchých slalomech, návyk na rychlost ve slalomové trati postupně zvyšovat. Taktéž je nutno postupně se učit jezdit na různých svazích až do středního sklonu a v delších úsecích. Za hlavní cíl je si nutno klást zautomatizovat pohyby nutné k provádění oblouků při variabilitě okolních podmínek.

V této fázi můžeme začít nacvičovat jízdu ve sníženém sjezdovém postoji. Omezuje balanční práci paží a postoj se snažíme postupně snižovat, úloha je zde ulehčena nižší polohou těžiště dětí. Je ovšem nutné se držet základního pravidla: při zhoršené skluzu postoj opět zvýšit. Cílem tohoto výcviku je děti seznámit s vlivem sníženého postoje na vedení oblouku a jak je ztíženo správné udržování rovnováhy. To nacvičujeme jak při přímé jízdě, tak i v dlouhých obloucích při vyšší rychlosti. Výcvik máme ulehčen spontánním přístupem dětí k těmto sjezdovým prvkům a jejich bezstarostností. Proto musíme dbát na bezpečnostní opatření, jako je správná volba terénu, pádové prostory apod. Kvalitu sjezdového postoje kromě optického hodnocení sledujeme i za pomoci stopek, samozřejmě na mírném a bezpečném terénu. Pozor musíme dávat na vyježděných a boulovatých tratích, mladý lyžař se chce obvykle udržet v krizové situaci na lyžích až do posledního okamžiku, což může vést k nekontrolovatelnému a nebezpečnému vyjetí z tratě.

Na tomto stupni by se měli mladí sjezdaři již začít zúčastňovat závodů, tyto by však měly sloužit pouze ke kontrole výkonnosti. Počet startů by měl být ze začátku 10, později 15. Dívá-li se však trenér i závodník na každý závod jako na boj o lyžařskou existenci, je tento počet vysoký. Dívají-li se však oba na závod jako na přípravný prostředek dalšího rozvoje mladého adepta — je možno počet startů i zvýšit.

V této fázi je možno již začít působit na mladého sjezdaře více rozumně, děti v tomto věku již začínají myslet logicky a dovedou se koncentrovat na zadanou úlohu, jsou optimistické a motivovatelné. Je zde však i nebezpečí, že první úspěchy by je mohly odvést od plnění školních po-

vinností. Jejich zátěž je vzhledem k ostatním dětem větší a mnohdy vznikají komplikace ve vztahu rodina — sport. Velké množství závodů může vést kromě neúměrného psychického zatížení i k dalšímu nebezpečí. Jízda mladého sjezdaře snažícího se jet v každém závodě za každou cenu na hranici svých možností se může stát časem „sterilní“, bez jiskry. Stavba kostí dítěte má omezenou pevnost a jeho nohy za ztížených podmínek závodu (vyjetá trať, led, strmý svah apod.) nemohou zajistit optimální vedení oblouku, optimální vyrovnávací pohyby a pocit dobrého skluzu. Dochází ke křečovitosti pohybů a vžití špatných návyků, které se později velmi těžko odstraňují.

V tomto stupni výcviku je lepší než sebedokonalejší vysvětlování ukázka dokonalé jízdy, předvedená trenérem nebo demonstrátorem. Proto by pro výuku na tomto stupni měli být vybíráni nejlepší trenéři s ohledem na schopnost předvést dokonale určitý nacvičovaný prvek. Ukázka musí být přitom doplněna jasným a stručným výkladem, kterému by děti rozuměly.

Zde je již také nutné, aby s chlapci soustavně trénovaly dívky. Chlapci obvykle díky své větší fyzické zdatnosti mnohé pohybové úkoly plní lépe a děvčata v nich mají vzor. Chlapci ve stejném věku mají silnější nohy a mohou oblouky lépe „řezat“, dívka, která se snaží jet v závěsu ve stejné stopě, musí vyvinout větší úsilí, aby ze stopy nevyjela, zároveň je donucena zvyšovat rychlost nad hodnotu, kterou by jela při samostatné jízdě. Také přestupná technika a změna rytmu jednotlivých oblouků se chlapcům z důvodů větší síly daří lépe. Při jízdě v tandemu však musíme jako předjezdce volit sjezdaře, který jezdí bez špatných návyků, aby se tyto nepřenesly na ostatní. V této úloze také nesmíme někoho ponechávat dlouho, aby si nezvykl na sníženou rychlost jízdy.

Souhrnem můžeme říci, že v tomto období je hlavním úkolem trenéra naučit mladého závodníka především široké paletě technických prvků, stále je upevňovat a učit je variabilně používat v různých situacích.

Závěrem je si však nutno přiznat, že harmonický rozvoj mladého sjezdaře je mnohdy narušován snahou o co nejvčasnější vyniknutí a to i za cenu zabudování různých chybných návyků. Z tréninku správné techniky v bran-kách se pak stává psychóza podporovaná tvrzením: více branek = lepší výkon a lepší perspektiva. V našich podmínkách se na tom podílí i nedostatek vhodných terénů pro kvalitní volnou jízdu, strojně neupravené svahy, nedostatek vhodných technických pomůcek apod. Víme, že tyto požadavky jsou pro většinu lyžařských oddílů nedostupné, pro práci tréninkových středisek bychom se však měli snažit vybudovat perspektivně takové podmínky, které by z nejtalentovanějších závodníků pomohly vychovat úspěšné reprezentanty.

-jatr-

Pozn.: Volně zpracováno podle: prof. F. Hoppichler — Der Weg zum Rennläufer, Ski Welt 10/78

Zorro (Honoré Bonnet) se vrací

Od té doby, co se o úspěchy francouzského alpského lyžování na mezinárodním kolbišti starají jenom některé francouzské dívky, je o bouřlivý průběh každoročních sjezdů Francouzské lyžařské federace postaráno. Nebylo tomu jinak ani letos, na 48. sjezdu FFS v létě v Carnaku.

Materiálu a podnětů k diskusi o příčinách nynějšího neradostného stavu francouzského závodního lyžování by stačilo na několik sjezdů. Ale každý sjezd svou snahou o zlepšení situace projevuje především personálními změnami ve špičce, odpovědné za vedení vybraného kádru.

Letos má nejvýraznější změna pozitivní charakter v tom smyslu, že nikdo z dosavadních vedoucích nebyl hozen přes palubu, ale vrací se mezi ně legendární postava a dosud nejspěšnější vychovatel a trenér — někdejší francouzské závodnické elity — Hono-

ré Bonnet, známý pod přezdívkou Zorro.

Své činnosti zanechal Bonnet před deseti lety. Od té doby sledoval osudy francouzského závodního lyžování z dálky jako Napoleon ve vyhnanství, jako sesazený a zatrpklý imperátor a někdejší pán francouzského lyžování.

Po celou dobu svého „poustevnictví“ Bonnet prohlašoval, že s tím už nikdy nechce mít co dělat. Ale jak se ukázalo, v nouzi nejvyšší se dal přemluvit, a to zrovna těmi, kteří od loňského roku odpovídají za vedení závodnické špičky a zůstali jeho přáteli: Walterem Trillingem a Jackym Four-nem.

Formální dohoda byla zpečetěna na posledním červnovém sjezdu. Odpovědní činitelé vkládají do tohoto návratu značné naděje, i když si uvědomují, že situace je velmi obtížná a že

vytvoření nového špičkového kádru si vyžádá dlouhodobou mravenčí práci.

Bonnet sám, kterému je dnes už šedesát, k tomu říká:

„Nejsem žádný mesiáš. Můj návrat neznamená řešení situace. Je třeba podniknout řadu operací. A výsledek

Honoré Bonnet s energickou tvář jako kdysi v dobách slávy

záleží na tom, zda najdeme správný klíč.“

Faktem je, že když se Bonnet ptali letos v únoru po mistrovství světa v Garmischi, zda považuje za možné vrátit se, odpověděl kategorickým „ne!“. „Od roku 1968 došlo mezi mladými ke změnám,“ dodal Bonnet, „a mám dojem, že jim už nerozumím.“ Předpokládá se, že ke změně svého postoje dospěl Bonnet po cestě do Japonska, kde byl hostem japonského lyžařského svazu. „Tam jsem viděl chlapce prodchnuté odhodláním a vůlí, což mi vrátilo důvěru v novou generaci. Chci se přesvědčit, zda mají mladí Francouzi podobnou mentalitu. Jestliže ano, dokážeme s nimi opět velké věci.“

Bonnet zdůrazňuje, že se vrací bez nějakých osobních ambicí nebo z touhy po reklamě, ani z nějakých ziskových nebo výdělečných důvodů. A nechce také zaujmout místo někoho jiného. Pokládá nyní za svou povinnost pomoci svými zkušenostmi těm, kteří usoudili, že může svými znalostmi být užitečný. Z řady rozhovorů s Trillingem a Fournem usoudil, že mají zcela shodné názory. To pokládá za základ pro úzkou spolupráci.

Někteří francouzští odborníci a novináři se ovšem právem ptají: jestliže Bonnet souhlasí se všemi dosavadními programy a postupy, co nového může přinést jeho návrat, aby se situace konečně změnila? Usuzují z toho, že Bonnet bude mít přece jen trochu odlišné představy, které si však zatím chce nechat pro sebe. Až přijde pravá chvíle, Bonnet se vyjádří. Nejdříve chce důkladně prostudovat všechny podklady a vypracované plány.

Bonnet se po celý svůj život vyznačoval jasnozřivostí, která vysvětluje mnohé z jeho úspěchů. Má vyhraněné názory, kterých se bude zřejmě přidr-žovat i nadále, i když budou někteří kolem něho skřípat zuby. Ti, kteří na odpovědných místech vědí, že obrodný proces je nezbytný, návrat Bonnetův vítají; někteří je ovšem varují, že budou trpce litovat. A pokud jde o Bonnetu samého, ten smysl svého návratu vyjádřil celkem jadrně: „Dosud bylo každému dopřáváno příliš mnoho volnosti. Není třeba se bát uštědřit příliš pohodlným zadkům několik dobře mířených kopanců.“

I kopance někdy pomáhají a jak je vidět, Bonnet to hodlá zkusit.

PAVEL BORSKÝ

Liberečtí učňové

V poslední době se rozšířily resortní soutěže mládežnických kategorií i dospělých. Stavbaři pořádají každoročně několik významných závodů v různých sportech. V Liberci patří mezi úspěšné účastníky i k dobře zajišťujícím pořadatelům soutěží. Učňovské středisko Pozemních staveb se oprávněně zařadilo mezi nejlepší. Vedoucí jednotlivých úseků clevědomě připravují učně k dobré reprezentaci svého resortu. V letošním roce měli úspěch v Jeseníkách na lyžařských přeborech ČSR. Liberečtí pomohli k vítězství před družstvem Severomoravského kraje, plo-

Před prvními závody v běhu

V prosinci jsou vždy na programu první závody v běhu nové lyžařské sezóny. Je tomu tak i letos, vše bylo připraveno pro zdárný průběh závodů i soutěží. Závodníci a trenéři by měli být dobře připraveni nejen z hlediska sportovního, fyzické zdatnosti a technické vyspělosti, ale měli splnit také některé základní podmínky pro účast v závodech.

Základním předpokladem je lékařská prohlídka a její potvrzení v členském průkaze, které nesmí být starší jednoho roku. Vždyť jde o zdraví závodníků, všichni musí mít zájem na tom, aby si ověřili svůj zdravotní stav.

Pro většinu závodů je další podmínkou splnění limitu určité výkonnostní třídy. Platnost výkonnostní třídy musí být potvrzena v Záznamu o činnosti sportovce. O potvrzení zařazení do výkonnostní třídy podle ustanovení Jednotné sportovní a turistické klasifikace ČSTV měli požádat nejpozději do 30. září.

Další významnou povinností je zaplacení členských příspěvků a vylepení známek, letos pak výměna nového členského průkazu. Pro účast v soutěžích 1979 musí být zaplacený příspěvek nejméně za rok 1978. Trenéři by měli v oddílech zkontrolovat, zda závodníci mají členské průkazy v pořádku, neboť splnění těchto podmínek předpisují nejen Pravidla lyžařských závodů (PLZ), ale také Směrnice pro účast sportovců v soutěžích ČSTV.

Přihlášky k závodům podle PLZ musí být podány ve lhůtě stanovené rozpisem a musí obsahovat všechny náležitosti (jméno a příjmení závodníka, rok narození, výkonnostní třídu a disciplínu v níž bude startovat, přesnou adresu přihlašujícího oddílu, jméno vedoucího případně trenéra), musí být orazítkovány a podepsány odpovědnými činovníky oddílu. Pouze k náborovým závodům se může závodník přihlásit sám.

Stejnou pozornost je třeba věnovat prezentaci závodníků, která je uvedena v rozpisu a musí být bezpodmínečně dodržena. Obvykle ji provádí se všemi potřebnými doklady vedoucí závodníků oddílu nebo jiný pověřený pracovník případně závodník. Jen řádně prezentovaní závodníci jsou při losování zařazeni do skupin.

Pokud se týká úpravy tratě, má být upravena tak, aby dávala stejné podmínky pro všechny závodníky, aby byla bezpečná a umožňovala plynulou jízdu (běh) plným tempem.

Soutěžní výbor rozhoduje o počtu skupin a o jejich startovním pořadí před zařazováním závodníků do skupin, přičemž se řídí zásadou, že skupina nejlepších závodníků má mít nejpříznivější podmínky pro závodní výkon. Startovní pořadí se vylosuje v každé výkonnostní skupině.

Závodník se musí osobně a včas dostavit s připraveným startovním číslem na stanoviště pro značení lyží a nechat si označit lyže, na kterých poběží závod. Teprve potom se dostaví

František Šimon patří k čs. nejúspěšnějším reprezentantům v běžeckých disciplínách. Na obrázku při závodě Tatranského poháru na Štrbském Plese

ke startu, pomocníku startéra se hlásí jménem a na povel vyběhne na trať. Musí projet všemi kontrolami a celou trať vlastní silou s lyžemi na nohou, z nichž alespoň jedna musí být označena. Poskytování jakékoli pomoci závodníkovi je zakázáno, nikdo se ho nesmí dotknout s úmyslem mu pomoci. Před závodníkem nebo vedle něho nesmí jet osoba, která by mu úmyslně pomáhala v závodě (tzv. vedení závodníka).

V průběhu závodu mohou být vyměněny obě hůlky, ale jen jedna lyže (při zlomení lyže nebo závadě na vázání). Přemazávání lyží je povoleno jen pokud si je závodník provede sám bez cizí pomoci. Vosky, lampa apod., jakož i občerstvení mu mohou být jen podány. Závodník, který je předjížděn, nesmí žádným způsobem omezovat předjíždějícího závodníka a na první vyzvání musí uvolnit stopu i když trať má dvě stopy. Povzbuzujte závodníky na trati bojovým pokřikem, ale neposkytujte jim pomoc, která má za následek jeho vyloučení ze závodu. Běžec, který závod vzdá, musí o tom vyzoumet nejblížeji kontrolu a rozhodčí v cíli, kde musí odevzdat své startovní číslo.

V závěru chceme ještě připomenout některá všeobecná ustanovení PLZ. Je to povinnost dodržovat všechna rozhodnutí organizačního a soutěžního výboru závodu, závodník musí dbát pokynů VSL ÚV ČSTV o omezení reklam na výstrojí a výstrojí, nesmí se zúčastnit závodů po požití dopinkových přípravků, na výzvu soutěžního výboru je povinen se podrobit antidopinkové zkoušce, dodržuje zásady čestného jednání a životospřávy sportovce. Trenér uplatňuje všechny poznatky moderního technicko-taktického výcviku, rozvoje pohybových vlastností a politicko-výchovné působení na své svěřence.

Všichni organizátoři závodů, rozhodčí, techničtí pracovníci, trenéři, závodníci a závodnice se jistě přičiní, aby závody nové sezóny měly úspěšný průběh, přinášely jim radost a potěšení a znamenaly další rozvoj čs. lyžování.

FRANTIŠEK TÁBORSKÝ

Morálná povinnosť

Vieme, že naše zjazdové trate sú často v takom stave, že len s veľkou dávkou odvahy ich môžeme nazvať traťou. Často sa stretávame s názorom, že nie je dostatok finančných prostriedkov na ich údržbu a úpravu. Je to však s tými prostriedkami naozaj také zlé?

Mali sme možnosť načrieť na bilanciu výsledkov a výkonov horských dopravných zariadení patriacich podniku INTERHOTEL v Ružomberku, ktorý má v správe v stredoslovenských horách týchto zariadení najviac. Je to spolu 7 lanoviek, z toho 1 kabinková, 5 dvojsedadlových lanoviek, jedna jednomiestna sedačková lanovka a 27 lyžiarskych vlekov. Ich využitie je imponujúce. Zatiaľ čo v roku 1976 prepravili 2 milióny 513 tisíc osôb, o rok neskôr už to bolo 2 milióny 735 tisíc. To je nárast o 221 tisíc! Tomu zodpovedali aj tržby. Z 8 miliónov 888 tisíc v roku 1976 vzrástli na 10 miliónov 469 tisíc v roku 1977. Teda o jeden milión 581 tisíc! Napríklad vlek Jasná—Luková „zarobil“ 477 tisíc, Biela púť 358 tisíc, Čertovica 263 tisíc a vlek na Záhradkách dokonca 636 tisíc. To sú pekné sumy. A záujem verejnosti neustále rastie.

Čísla sú veľavravné. Predovšetkým ukazujú na naliehavú potrebu neustále dopĺňovať a modernizovať jestvujúcu sieť lanoviek a vlekov, hlavne v exponovaných zimných strediskách. Veď ich kapacity ešte zďaleka nestačia vyhovieť záujmu. Treba si uvedo-

miť, že parametre niektorých už dávnejšie nevyhovujú, sú zastaralé.

No, iným a podľa nášho názoru podstatnejším problémom je otázka údržby a úpravy zjazdových tratí na okolí príslušného zariadenia. Nie je tajomstvom, že každoročne sa nám pri lyžovaní porania stovky ľudí, často vážnejšie. Zranenia v svojich dôsledkoch spôsobujú nesmierne straty v celom našom spoločenskom a hospodárskom živote. Sú to miliónové hodnoty, ktoré platíme z našej spoločnej pokladnice pri práceneschopnosti, liečení, poistnom. Ešte viac vyniká do popredia vyradenie človeka z pracovného procesu, nehovoriac už o ďalších súvislostiach, ako je ošetrovanie zraneného iným členom rodiny, rehabilitácia po zranení a niekedy aj trvalá invalidita.

Aj keď vieme, že prevádzka vlekov a lanoviek, ich údržba vďaka stojí, predsa len sa domnievame, že vykazovaný príjem je dostatočne vysoký na to, aby pokryl aj výdavky na riadnú údržbu tratí a tak sa predchádzalo niekedy zbytočným úrazom. Dá sa oponovať, že u nás — žiaľ — doteraz neexistuje zákon, ktorý by prikazo-

val údržbu tratí tým, čo z lanoviek a vlekov majú zisky. To je pravda, no na druhej strane je len logické, aby ten, kto z nich má príjem, sa tiež postaral o bezpečnosť lyžiarov, ktorí si za služby zaplatia slušný peniaz. Okrem toho to považujeme aj za morálnu a spoločenskú povinnosť. -es-

Opět Škoda

Po úspechu ve Velké ceně Frenštátu pod Radhoštěm kapitán čs. reprezentačního týmu skokanů Leoš Škoda (ASVS Dukla Liberec) zvítězil také v VIII. ročníku Poháru Národní fronty na můstku s umělou hmotou 15. října před dalším členem čs. družstva Jánem Táncozem (ASVS Dukla Banská Bystrica) a svým oddílovým druhem Ivem Felixem. Z Rakušanů byl neúspěšnější Kogler, který obsadil páté místo před Innauerem, z Poláků S. Kawulok na šestnáctém pořadí. Nejdelší skoky měli Škoda ve druhém a Táncoz v prvním kole — 88 m.

Výsledky: 1. Škoda (ASVS Dukla Liberec) 243,9 (85,5 a 88), 2. Táncoz (ASVS Dukla Banská Bystrica) 243,3 (88 a 87), 3. Felix 238,2 (85,5 a 86), 4. Jirásko (oba ASVS Dukla Liberec) 235,8 (87 a 85,5), 5. Kogler 231,4 (83,5 a 85), 6. Innauer (oba Rakousko) 229,6 (84,5 a 83,5).

Výkonnostní žebříčky ve sjezdových disciplínách

Výkonnostní žebříčky závodníků (VŽZ) ve sjezdových disciplínách v novém závodním období 1978—79 se vypočítávají a sestavují z výsledků:

- mistrovství ČSSR dospělých, přeboru ČSSR dorostu a žactva,
- celostátních kvalifikačních závodů (CKZ) dospělých a dorostu
- mistrovství ČR dospělých, přeboru ČR dorostu a žactva,
- mistrovství SSR dospělých, přeboru SSR dorostu a žactva
- národních klasifikačních závodů (NKZ) dospělých, dorostu a žactva, které určí předem národní svazy,
- celostátní univerziády nebo z národních akademických mistrovství v letech, ve kterých se nekoná celostátní univerziáda.

Na všech těchto uvedených závodech je rovněž možnost splnit limity pro získání výkonnostních tříd všech stupňů.

Závody, ve kterých se výsledky používají pro sestavení VŽZ, jsou určovány v dohodě s národními svazy. Jsou to tyto závody a počty v disciplínách:

Dospělí: mistrovství ČSSR jednotlivců: 1 slalom, 1 obří slalom, 1 sjezd, mistrovství ČSSR oddílových družstev a CKZ: 4 slalomy, 3 obří slalomy, 2 sjezdy, mistrovství ČR — mistrovství SSR: 1 slalom, 1 obří slalom, 1 sjezd, NKZ tři oblasti (Č - M - S): maximálně 4 slalomy, 4 obří slalomy, 2 sjezdy, univerziáda: 1 slalom, 1 obří slalom, 1 sjezd.

Dorost: přebor ČSSR: 1 slalom, 1 obří slalom, 1 sjezd, CKZ: 2 slalomy, 2 obří slalomy, 1 sjezd, přebor ČR — přebor SSR: 1 slalom, 1 obří slalom, 1 sjezd, NKZ: maximálně 4 slalomy, 4 obří slalomy, 2 sjezdy.

Žactvo: přebor ČSSR: 1 slalom, 1 obří slalom, 1 sjezd, přebor ČR — přebor SSR: 1 slalom, 1 obří slalom, 1 sjezd, NKZ: maximálně 3 slalomy, 3 obří slalomy, 2 sjezdy.

V případě, že se z různých příčin neuskuteční v celostátním nebo národním rozsahu předepsaný počet závodů, vyhrazuje si VSL ÚV ČSTV právo rozhodnout o způsobu sestavení VŽZ pro příslušné období.

Když některé plánované závody v jednotlivých disciplínách musí být z technických důvodů nahrazeny závody v jiné disciplíně, započítávají se tyto závody jako klasifikační do VŽZ.

VŽZ dospělých, dorostu a žactva se sestavují na základě průměrné hodnoty dvou nejlepších výsledků dosáhnutých závodníkem v závodech příslušné kategorie.

Ze všech stanovených závodů jsou sestavovány VŽZ pro dospělé a dorost celostátně, pro žactvo jen národní VŽZ.

VŽZ dospělých, dorostu a žactva se sestavují na základě průměrné hod-

noty dvou nejlepších výsledků dosáhnutých závodníkem v závodech příslušné kategorie.

Ze všech stanovených závodů jsou sestavovány VŽZ pro dospělé a dorost celostátně, pro žactvo jen národní VŽZ.

VŽZ ve všech disciplínách je nutno upravit (vynulovat) takto:

- a) dospělí a dorost — podle nejlepších bodů v jednotlivých disciplínách a kategoriích dospělých
- b) žactvo — jedinou bodovou hodnotou pro oba národní VŽZ na nejlepšího závodníka v ČSSR podle disciplíny a kategorie.

Ze závodů zařazených do celostátních VŽZ dospělých a dorostu mohou národní svazy pro svoji potřebu sestavit národní VŽZ do hranice bodů podle vlastního určení.

Celostátní VŽZ se pro každý rok sestavují:

- u mužů a dorostenců do 100. místa v disciplínách,
  - u žen a dorostenek do 80. místa v disciplínách,
  - u žáků a žákyň jen národní VŽZ podle rozhodnutí národních svazů.
- Jakmile bodové hodnoty ve VŽZ dosáhnou hranice
- 120 bodů ve slalomu
  - 120 bodů v obřím slalomu
  - 80 bodů ve sjezdu
- bude VŽZ ukončen, i když nebylo dosaženo shora uvedeného umístění.

Na posledním mistrovství SSSR zajel ve štafeti na 4x10 km nejrychlejší čas Jevgenij Běljaev. Vyhrál také závod na 50 km. Výborný sprintér je i výborným maratóncem. Šíři svých možností

předvedl i na MS v Lahti, kde na nejkratší i nejdelší trati zajel na stříbrnou medaili. V obou případech startoval před pozdějšími mistry světa. Nezbyvalo než jet co nejrychleji a čekat bez boje na časy ostatních. Lundbäck měl pořádný náskok jedné a čtvrt minuty, ale Luszczyk pouhé 2,2 sekundy. Podobně to bylo i na OH v Innsbrucku. Ve sprintu Běljaev už finisoval, když pozdější vítěz Bažukov teprve chystal lyže. Měl výborný orientační bod — čas Běljaeva. Zaměřil se na něj a o 2,6 sekundy ho překonal. Běljaev zase „jen“ stříbrný.

Stříbrný optimista

Prohrát na dlouhých 15 km o sekundy, které znamenaly rozdíl mezi šampionem a druhým místem by asi z mnohého udělalo pesimistu. Ne však z Běljaeva. Mezi sovětskými lyžaři není společenštějšího, veselejšího a otevřenějšího člověka. Hovořit s novinářem? Prosim. Pózoovat fotoreportérům? S radostí. Trénovat? Kdykoliv.

Není žádná pápěrka. Měří 188 cm a váží 83 kg. Když skládal přijímači zkoušky na tělovýchovný institut, dělал kliky. Nejprve 40, potom 50, 60, 70... řekl stačí, ale on mohl ještě pokračovat.

Sosnovka je malá vesnice. Do školy, ve které se učil, přišel nový tělocvikář Anatolij Kašin. Byl plný iniciativy, jeden sport mu nestačil, a tak založil hned tři sportovní kroužky — hokejový, basketbalový a lyžařský. Jevgenij se přihlásil do hokejového a docela mu to šlo. Jednou však mu na mistrovství oblasti neuznal rozhodčí tři góly a mladý hokejista na svůj sport zanevřel. Nevíme, co ztratil sovětský hokej, víme však, že sovětské lyžování tak získalo jednoho z nejlepších běžců světa. —rm—

Předplatné nového ročníku Lyžařství

Upozorňujeme naše čtenáře, že nový ročník 1979 Lyžařství si mohou zajistit objednávkou na redakci Lyžařství, 115 88 Praha 1, Klimentská 1. Celoroční předplatné je 36 Kčs.

V Plzni se veřejná lyžařská škola zaměřila na školní mládež. Úplným výukovým cyklem prošlo za loňskou sezónu 105 žáků. S jakou chutí a zápalem děti získávaly své lyžařské dovednosti, ukazuje i náš snímek.

Příprava ZOH 1980

Psali jsme již o tom, že náklady výstavby olympijských sportovišť pro ZOH 1980 v Lake Placidu podstatně přesahují předpokládaný rozpočet. Potvrdila to znovu listopadová zpráva organizačního výboru. Nově jmenovaný generální ředitel OV ZOH 1980 Peter Spurney oznámil, že původní rozpočet 100 milionů dolarů byl již překročen o 45 %.

Horší je skutečnost, že stavební fond klesl na nulový stav a výdaje na administrativu mají 29milionovou ztrátu, s čímž seznámil novináře na tiskové konferenci P. Spurney. Současně zdůraznil, že je třeba celou organizaci ZOH v Lake Placidu dát do pořádku. Vyžaduje to pravidelnou denní kontrolu celé administrativy a

šetření na všech úsecích. Ukázalo se totiž, že členové organizačního výboru vydatně cestovali a zatížili konto nepřiměřenými částkami. Podstatně se také rozšířil štáb profesionálních pracovníků (více než 100 lidí) a situace ukázala nutnost šetřit při nákupu stavebních materiálů. Odbor výstavby postihl konkurs firmy dodávající železnou konstrukci na stavbu lyžařských můstků. Potíže vyvstaly i okolo pojištění ZOH. Federální vláda odmítá proplatit prémii 400 000 dolarů, protože má být vyplacena pojišťovací kanceláři, v jejímž čele stojí švagr šéfa televizního oddělení organizačního výboru Jacka Wilkinse. Ten je označován zasvěcenými za jednoho z nejdůležitějších mužů organizačního výboru ZOH.

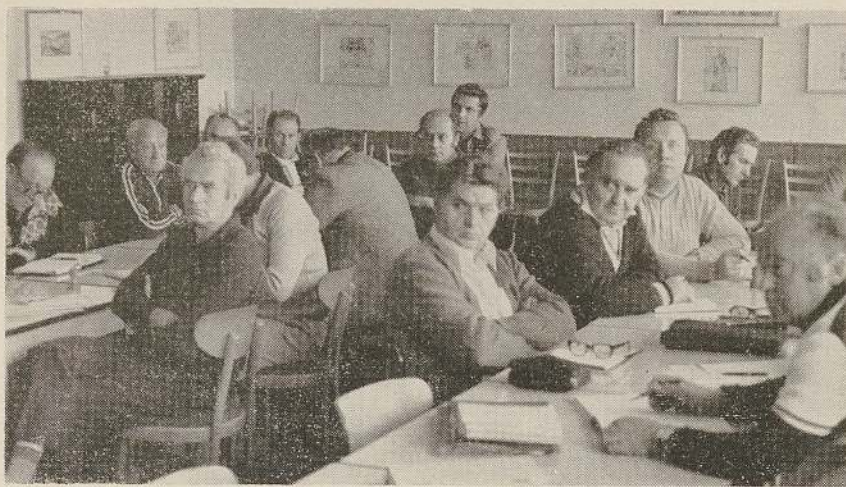
Lake Placid, městečko s 3000 obyvateli, má velký nedostatek ubytovacích kapacit. Počítá se s tím, že návštěvníci ZOH budou muset bydlet v širokém okolí tohoto střediska zimních sportů, často mnohem dále než sto kilometrů. Olympijská vesnice s malými pokojíky a špatným vybavením byla znovu podrobena kritice mezinárodních sportovních federací. Některé národní olympijské výbory zajišťují pro své reprezentanty, zejména účastníky lyžařských disciplín, náhradní ubytování. Také čs. zástupce v Mezinárodní federaci bobistů a sáňkařů dr. Miloslav Kříž, který byl na listopadovém zasedání federace v Lake Placidu, vyslovil se s kritickými připomínkami k olympijské vesnici, která bude po ZOH vězením pro mladistvé provinilce. ZOH v Lake Placidu vzbuzují proto oprávněné obavy sportovní veřejnosti, neboť zákulisní činnost některých funkcionářů potvrzuje jejich finanční, nikoli sportovní zájmy.

Jak vypadá situace ukážou 30. a 31. prosince závody ve skoku na středním můstku, v polovině ledna 1979 soutěž skokanů na devadesátce a především předolympijské závody 7.—11. února, na nichž bude zastoupena také ČSSR,

-jt-

Výbor Svazu lyžování ÚV ČSTV a obou republikových svazů se starají o neustálé zvyšování úrovně funkcionářů školením, doškolováním a semináři, které pořádají tělovýchovné školy ČUV a SÚV ČSTV. Snímky jsou ze semináře stylových rozhodčích skoku ve Frenštátě pod Radhoštěm.

Zajímavosti ze světa

● Thomas Magausson, dvojnásobný švédský mistr světa v běhu na lyžích, skončil v 28 letech svou závodní kariéru. Pracuje ve vývojovém oddělení jedné firmy na výrobu lyží v Hälsinglandu. „Deset let aktivní činnosti úplně stačí, musím už více myslet na své civilní zaměstnání,“ prohlásil. Švédská běžecká reprezentace pro sezónu 1978–1979 je tato: Lena Carlzonová-Lundbäcková, Marie Johanssonová, Ann-Catherine Karlssonová, Eva Olssonová, Christer Johansson, Stig Jäder, Tommy Limby, Tommy Lundberg, Sve Ake Lundbäck, Björn Risby, Thomas Wassberg.

● Bernhard Russi, švýcarský olympijský vítěz ze sjezdu ze Sappora 1972 zanechal po skončení MS 1978 v Ga-Pa aktivní činnosti. Oženil se, pracuje pilně v oblasti reklamy a nyní také podepsal dvouletou smlouvu se švýcarskou televizí. Při všech významných závodech bude působit jako odborný komentátor.

● Polák Jozsef Luszczek, největší překvapení loňského běžeckého šampionátu v Lahti, se pilně připravoval

na tuto sezónu. Trenér Budny pro ni vyhlásil tyto hlavní cíle: Spartakiáda sprátených armád v Zakopaném, Světový pohár a předolympijské závody v Lake Placidu. Sezóna pro Luszczeka začala v Davosu a pokračuje v Zakopaném, Kavgolovu, Castelrottu, Reit im Winkel, Le Brassus, pak následují domácí závody a další starty ve Falunu, v Lahti a na Holmenkollenu.

● Finští běžci po úspěchu v Lahti mají pro ZOH 1980 jediný cíl: stát se běžeckou velmocí a porazit sovětské reprezentanty. Pro tento účel uvolnil svaz o 1,7 miliónu marek více než dosud. Jak ukázal šampionát v Lahti, největší rezervy mají Finové v silové oblasti, velkou pozornost proto věnovali posilování a jízdě na kolečkových lyžích. Jak zjistil při inspekční cestě v Lake Placidu trenér Heikki Kantola, čekají běžci na olympijských tratích dlouhá stoupání a krátké, prudké sjezdy. Proto již na sklonku minulé sezóny absolvovali speciální sjezdářský trénink v Laponsku. Družstvo běžců se nemění, jedničkou by měl být Mati Pitkänen.

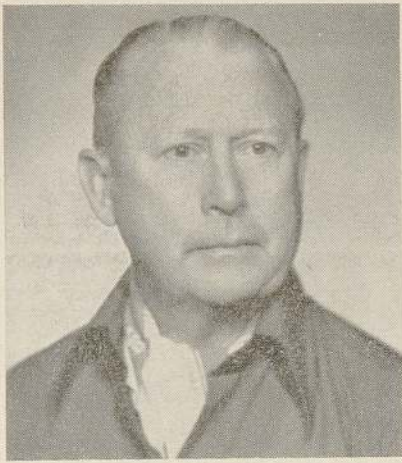
● Norské výsledky v Lahti způsobily doma rozčarování, ale také rezignace a odvolání trenérů. Dosavadního předsedu svazu Nylanda nahradil bývalý skokan Christian Mohr (52). Spolu s Formem, Myrmem a Martinsenem, jejichž odchodem končí jedna norská běžecká éra, odstoupil i trenér Oddmund Jensen. Jeho místo zaujal Magnar Lundemo (40), někdejší vynikající běžec, který dva roky trénoval v Rakousku a rok vedl Kanadany. Jeho družstvo nyní tvoří: Ove Aunli (23), Anders Bakken (23), Dag Björkheim (25), Oddvar Bra (27), Lars Erik Eriksen (24), Tore Gullen (29), Jan Lindvall (28), Kjell Sollie (27), Per Aaland (25).

● Smůla provází Seppa Walchera, sjezdářského šampióna z MS v Ga-Pa. Věrný své dosavadní tradici — i letos utrpěl zranění, které ho vyřadilo na čas z přípravy. Walcher je často označován za světového rekordmana co do počtu zranění. Od roku 1969 jen před sezónou 1972 absolvoval přípravu bez zranění, v jiných letech byl na různě dlouhou dobu vyřazen. Před loňským šampionátem utrpěl zlomeninu lýtkové kosti, šest týdnů nosil sádku, na začátku sezóny ve Val d'Isère si zlomil žebro — a přesto se stal mistrem světa. Před letošní sezónou ho natržení šlachy v kotníku a zranění kolena vyřadily na dva měsíce z tréninku. Přesto zůstává klidný a prohlásil: „Do série lednových klasických závodů budu v plné formě.“

● Překvapivou zprávu oznámil trenéru rakouského reprezentačního družstva skokanů Balduru Preimlovi olympijský vítěz na velkém můstku 1976 Karl Schnabl. Poté, kdy v přípravě na tuto sezónu utrpěl znovu zranění kolena, prohlásil, že zanechává aktivní činnosti a že se nadále bude věnovat jen studiu medicíny. Trenér však stále doufá, že si Schnabl svůj odchod rozmyslí. Zato definitivně se rozloučil s můstky veterán Reinhold Bachler (druhý na ZOH 1968 a držitel SR ve Vikersundu 154 m). Jeho rozhodnutí skončit urychlilo rovněž zranění, způsobené při kondičním fotbalu.

● Kanadské reprezentační družstvo ve sjezdových disciplínách se pilně připravovalo na první závody nové sezóny. Trenér mužů John Ritchie, který vystřídal Scotta Hendersona, zdůraznil, že jeho svěřenci se specializují na jednotlivé disciplíny, v nichž mají vyhlídky na dobré mezinárodní úspěchy. I evropští odborníci označují Kena Reada, Davida Murraye, Dave Irwina a mladého Steve Podborskiho za tým, který má předpoklady umístit se ve sjezdu mezi nejlepšími na světě. Slalomáři se zúčastní především závodů Evropského poháru, v nichž se mají připravit na ZOH 1980 v Lake Placidu. Také ženy se mají podle sdělení nového trenéra Currieho Chapmana specializovat na jednu disciplínu a pečlivě připravovat na každý závod. Oporou osmičlenného družstva je 21letá Kathy Kreinerová, vítězka zlaté medaile na MS a ZOH v obřím slalomu. V týmu jsou také Katteová a Grahamová, které v uplynulé sezóně startovaly na EP. Ze slalomářek se očekávají dobré výsledky od Blackburnové, Martinové a Richardsonové.

Dr. Otto Kulhánek sedmdesátníkem

Nechce se tomu ani věřit, dlouholetý člen naší redakční rady dr. Otto Kulhánek oslaví 30. prosince sedmdesátiny. Pracuje v předsednictvu VSL ČUV ČSTV a mezinárodní komisi VSL ÚV ČSTV, je nositelem mnoha tělovýchovných vyznamenání. Kdo zná jeho příkladnou aktivitu nechce věřit, že již tak dlouho se s neúnavnou obětavostí věnuje lyžařskému háutí.

Téměř půl století je jeho velkou láskou lyžování. Na lyžích stál poprvé v šestnácti letech. Do hor na Špičák nebo na Domažlicko se dostal málokdy, neboť tehdy to nebylo snadné. Teprve během studií na počátku třicátých let si pořádně zajezdil pro potěšení s partou kamarádů. S výjimkou startu na malých oddílových závodech nikdy nezavodil.

Do svazu ho přivedl jeden z jeho přátel Miloš Duffek. Představil Otta Rudlovi Krňoulovi. Bývalý tajemník svazu si dr. Kulhána velice oblíbil, dával mu praktické lekce a až do konce svého života byl s ním spjat krásným přátelstvím. Ještě dnes Otta vzpomíná jak na Zrcadlovkách u Jánových Lázní spolu s Milošem Duffkem nosili Krňoulovi v konvicích vodu na svah k pokropení slalomové tratě, kterou tam postavil.

Jako dobrovolný pracovník prošel dr. O. Kulhánek funkcemi ve všech organizačních článcích svazu, počínaje oddílem a konče ústředním svazem. Nejvíce práce odvedl na úseku mezinárodním a rozhodčích. Stal se prvním předsedou nově ustavené mezinárodní komise v padesátých letech, jejímž členem je dodnes. Velké zásluhy má na výchově rozhodčích, i v nové sezóně organizoval jejich školení, doškolení a semináře a také na nich přednášel. Má hluboké znalosti zejména o sjezdových disciplínách při dlouholetém sledování jejich vývoje a se zvěšeností o nich a mezinárodním dění pravidelně píše v našem odborném měsíčníku.

Přejeme Ottovi Kulhánekovi hodně zdraví a dobré nálady do dalších let, zachování jeho příkladného elánu a chutě do další práce pro rozvoj lyžování v naší vlasti.

REDAKCE

Spartakiádní soutěž lyžařů

Československá spartakiáda 1980 bude významnou politickou a společenskou událostí, uspořádanou na počest 35. výročí osvobození naší vlasti hrdinnou Sovětskou armádou. Stane se opět mimořádnou masovou tělovýchovnou akcí, nejen přehlídkou hromadných vystoupení všech složek, ale také turistických akcí a sportovních soutěží. K jejímu úspěchu spojily své síly Československý svaz tělesné výchovy a všichni další partneři, podílející se na rozvoji tělesné výchovy v ČSSR.

Sportovní soutěže se soustředí na aktivní účast co největšího počtu našich občanů, zejména mládeže. Soutěže masového a náborového charakteru připravené podle námětů a plánů ČSTV, SSM, ÚRO, Svazarmu, ministerstva školství ČSR a SSR, jakož i resortů a dalších spolupracujících složek budou znamenat vyhledávání talentů pro výkonnostní a později i vrcholový sport.

Tentokrát sportovní část proběhne již v roce předspartakiádním a jen některé soutěže se uskuteční v roce 1980, aby nedošlo ke kolizi s plánem závěrečné přípravy čs. reprezentantů na OH 1980 v Moskvě. Sportovní část ČSS 1980 v příštím roce je pořádána na počest 35. výročí Slovenského národního povstání, spartakiádní sportovní dny budou zaměřeny především na mládež do 15 let, neboť se konají k 30. výročí Pionýrské organizace SSM a v rámci Mezinárodního roku dítěte.

Sportovní část ČSS 80 bude slavnostně zahájena v úterý 13. února 1979 na náměstí v Liberci. Ve dnech 13.—15. února je na pořadu spartakiádní soutěž čtyřčlenných krajských družstev žáků a žákyň do 14 let (narozených 1965 a později) v lyžařských klasických disciplínách. Na pořadu je běh žáků na 4 km a štafeta 3×3 kilometry, závod sdružený a skok na můstku s normovým bodem 40 m. Žákyň mají na pořadu běh na 3 km a štafety 3×2 km. Běžecské disciplíny se budou konat v Bedřichově v Jizerských horách, skoky na malém můstku na ještědu. Počítá se s účastí asi 200 mladých lyžařů a lyžařek. Na lyžařskou soutěž navazují 16. a 17.

února závody sáňkařské mládeže na dráze ve Smržovce.

Masové lyžařské spartakiádní soutěže v ČSR mají na pořadu základní kolo do 15. ledna 1979, okresní kolo do 15. února, krajské do 5. března a národní kolo do 30. března. VSL ČUV ČSTV připravil náborovou soutěž o odznak Lyžař ČSR pro mládež i dospělé, která začíná již v prosinci a končí v dubnu 1979. Lyžařská soutěž učňovské mládeže má základní kolo do 31. ledna 1979, krajské kolo 1.—3. února a resortní kolo 15.—17. února. Armádní sportovní hry vojenských vysokých škol v lyžování mají základní kola do 20. ledna 1979, závěr pak 19.—25. února. V rámci ČSS 80 uspořádá Lokomotiva Liberec 28. ledna 1979 Jizerskou padesátku — Memoriál Expedice Peru 70, ještěd Liberec 3. února masovou běžeckou soutěž Po stopách Jizerské padesátky a Slovan ÚV ČSTV ve spolupráci s RH Hradec Králové tradiční závod hlídek mužů a žen Po hřebenech Krkonoš 18. března ve Špindlerově Mlýně. -tr-

Fotografie na první straně obálky Ivo Petřík, na druhé straně dr. Jaroslav Potměšil, na třetí straně, Milošlav Kos a na zadní straně obálky ing. Juraj Bobula.

Fotografie uvnitř měsíčníku Jiří Berger, ing. Juraj Bobula, Pavel Borský, Pavel Mikeska, Ivo Petřík, dr. Jaroslav Potměšil a Jaroslav Trousil.

Pre bezpečnú jazdu

V našom lyžiarskom oddieli TJ Tesla Orava sme si na základe rôznych prameňov vypracovali osvedčené bezpečnostné „desatero“. Jeho dodržiavanie vyžadujeme od všetkých lyžiarov v našom areáli. Predpokladáme, že ako námet na usmernenie prevádzky príde pred nastávajúcou sezónou vhod aj iným prevádzkovateľom vlekov a zjazdoviek.

Pravidlá bezpečnej jazdy:

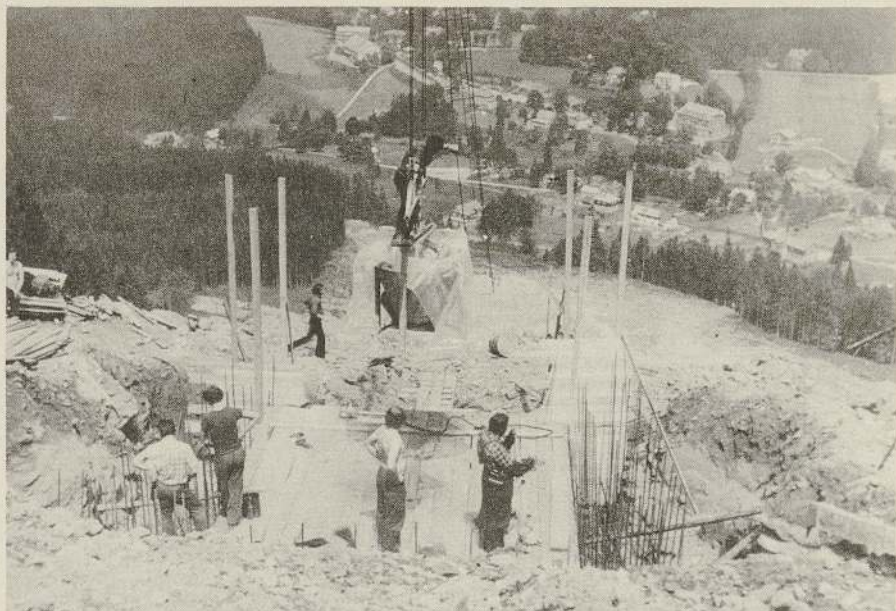
1. Pred začatím zjazdu sa pozri aj nahor, neprekrižuj jazdu iných.
2. Nejazd bezohľadne, prispôsob svoju jazdu vlastným schopnostiam, snehovým podmienkam a situácii na trati.
3. Predný pomalší lyžiar má vždy prednosť. Pri predbíhaní ho nesmieš ohroziť.
4. Nezdružuj sa na neprehľadných, alebo úzkych miestach zjazdovky. Odpočívaj len na okraji trate.

5. Ak si spadol, uprav povrch snehu do pôvodného stavu.
6. Dbaj na správne nastavenie bezpečnostného viazania. Nejazd bez poistných remienkov.
7. Na lyžovanie sa primerane obleč a pred jazdou sa zahrej rozcvičením.
8. Okrem pretekov a oficiálnych tréningov sa na zjazdovke nesmú stavať bránky. Pre individuálny tréning si uprav zvláštny svah.
9. Podieľaj sa na úprave tratí a ich ochrane pred znehodnotením. Na upravených svahoch je lyžovačka nie len bezpečnejšia, ale aj radostnejšia.
10. Zraneným, alebo inak zdravotne postihnutým lyžiarom si povinný pomôcť.

Ing. DUŠAN MOLITORIS

Stavba mamutího můstku

Harrachov se stává stále význačnějším lyžařským střediskem. Jsou zde příznivé podmínky pro běžce, sjezdaře i skokany. Dominantou nově budovaného skokanského areálu se stane mamutí můstek s normovým bodem 120 m, který bude v roce 1983 dějištěm mistrovství světa v letech na lyžích. Již v roce 1980 zde budou uspořádány mezinárodní závody. Přinášíme tři obrázky z výstavby mamutího můstku a nové devadesátky. S pomocí moderních strojů se zde před napadnutím sněhu vykonal velký kus práce. Záběry ukazují betonování, kompresor ke speciální vrtací soupravě a pokládání povrchového odvodnění.

